Digitized by Google

Olin
RM
675
F45
S23

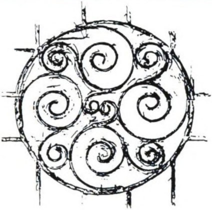

In loving remembrance of
John A. Ackermann MILR '78
from his sister
Marsha E. Ackermann '71
and dedicated to the memory of
their parents
Edward A. and Lee Metzstein Ackermann.

"And I only am escaped alone
to tell thee."

CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

Digitized by Google

Digitized by Google

Herrn Lindinger Wilhelm

von Lauchheim

Digitized by Google

Sukkothfest,

Erster und zweiter Tag.

Digitized by Google

Digitized by Google

Festgebete der Israeliten

in

Würtemberg.

Mit

vollständigem, sorgfältig durchgesehenem Texte.

Neu übersetzt und erläutert

von

Dr. **Michael Sachs.**

Fünfter Theil.

Die drei Hauptfeste.

Berlin.

Verlag von Veit und Comp.

1857.

Laupheim bei S. Oettinger.

Digitized by Google

Digitized by Google

Inhalt des fünften Bandes.

I. Sukkothfest. Erster und zweiter Tag.

		Seite
תפלת מנחה	Das Minchah-Gebet am Vorabend der Feste	1
קבלת שבת	Gebet am Eingang des Sabbath	7
מעריב ליל א׳ של סכות	Gebet für den ersten Abend des Sukkothfestes	17
תפלה לשלש רגלים	Tefillah für die drei Hauptfeste im Abend-, Morgen- und Minchah-Gebet	27
תפלת שחרית	Das allgemeine Morgengebet	43—105
פיוט ליום א׳ של סכות	Feststück für den ersten Tag des Sukkothfestes	106
סדר הלל	Hallel	112
סדר הוצאת ספר התורה	Gebete beim Herausnehmen der Thorah	120
קריאת התורה ליום א׳ וב׳ של סכות	Vorlesung aus der Thorah am ersten und zweiten Tage Sukkoth	125
הפטרת יום א׳ וב׳ של סכות	Haftaroth am ersten und zweiten Tage Sukkoth	132
	Gebet für den König	141
תפלת מוסף לשלש רגלים	Mußafgebet für die drei Hauptfeste	145
סדר קדושה למוסף	Keduschah im Mußaf	160
סדר דוכן	Priestersegen	162
סדר הושענות ליום א׳ וב׳ של סכות	Hoschanoth für den ersten und zweiten Tag Sukkoth	168

Digitized by Google

Seite
סדר מנחה לסכות Minchah-Gebet 180
מעריב ליל שני של סכות Gebet für den zweiten Abend Sukkoth . 186
פיוט ליום ב׳ של סכות Feststück für den zweiten Tag Sukkoth . . 198
שחרית לשבת וחוה״מ של סכות Morgengebet für den Sabbath in den Mittelfeiertagen 205
קהלת Kohelet 214
קריאת התורה לשבת וחוה״מ של סכות Vorlesung aus der Thorah für diesen Sabbath 230
הפטרה לשבת וחוה״מ של סכות Haftara für diesen Sabbath . . 237
הושענות לשבת וחוה״מ של סכות Hoschanoth für diesen Sabbath . 242
הושענות לחוה״מ של סכות Hoschanoth für die Mittelfeiertage . . 247
הושענא רבה Hoschana Rabbah 250

II. Schemini Azereth und Simchath Thorah.

מעריב ליל שמיני עצרת Abendgebet für Schemini Azereth . . . 277
קריאת התורה לש״ע Vorlesung aus der Thorah für Sch. Az. . . 289
הפטרת ש״ע Haftarah für Sch. Az. 298
סדר הזכרת נשמות Gedächtnißfeier für die Hingeschiedenen . . 301
תפלת גשם Geschem-Gebet 305
מעריב לשמחת תורה Abendgebet für Simchath Thorah 309
סדר הוצאת ספר התורה Gebete und Gesänge beim Herausnehmen der Thorah 318
קריאת התורה לש״ת Vorlesung aus der Thorah 322
הפטרת ש״ת Haftarah für Simchath Thorah 337

III. Peßachfest. Erster, zweiter, siebenter und achter Tag (und Sabbath in den Mittelfeiertagen).

מעריב ליל ראשון של פסח Gebet für den ersten Abend des Peßachfestes 347
קריאת התורה ליום א׳ של פסח Vorlesung für den ersten Tag des Peßachfestes 361
הפטרת יום א׳ של פסח Haftarah für diesen Tag 366

Digitized by Google

Seite

תפלת טל Das Tal-Gebet 370

מעריב ליל שני של פסח Gebet für den zweiten Abend des Peßach-festes 373

פיוט ליום שני של פסח Feststück für den zweiten Tag des Peßach-festes 391
Vorlesung aus der Thorah wie am Sukkothfeste.

הפטרת יום שני של פסח Haftarah für den zweiten Tag des Peßach-festes 402

מעריב ליל שביעי של פסח Gebet für den siebenten Abend des Peßachfestes 408

פיוט ליום שביעי של פסח Feststück für den siebenten Tag des Peßach-festes 422

סדר הלל Hallel 442

שיר השירים Das Hohelied 448

קריאת התורה לז׳ של פסח ולשבת חוה״מ Vorlesung aus der Thorah für den siebenten Tag des Peßachfestes und für den Sabbath in den Mittelfeiertagen 455

הפטרה לז׳ של פסח ולשחו״המ Haftarah für diese Tage 471

מעריב ליל אחרון של פסח Gebet für den achten Abend des Peßach-festes 481

פיוט לאחרון של פסח Feststück für den achten Tag des Peßachfestes 497
Vorlesung aus der Thorah wie am Schemini Azereth.

הפטרת לאחרון של פסח Haftarah für den achten Tag des Peßach-festes 520

IV. Schabuothfest. Erster und zweiter Tag.

מעריב ליל ראשון של שבועות Gebet für den ersten Abend des Schabuothfestes 529

פיוט ליום א׳ של שבועות Feststück für den ersten Tag des Schabuoth-festes 540

קריאת התורה ליום א׳ של שבועות Vorlesung aus der Thorah für diesen Tag 563

הפטרת יום א׳ של שבועות Haftarah für diesen Tag 572

אזהרת Ashvaroth 578

Seite

מעריב ליל שני של שבועות Gebet für den zweiten Abend des Schabuothfestes 579

פיוט ליום ב׳ של שבועות Festſtück für den zweiten Tag des Schabuothfestes 593

רות Ruth 615

Vorlesung aus der Thorah wie am Schemini Azereth.

הפטרת יום שני של שבועות Haftarah für den zweiten Tag des Schabuothfestes 623

אזהרת Asharoth 629

תפלת מנחה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:
(קמה) תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר:
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד
הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ
וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ
יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב־יְיָ
לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ
וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר:
סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כֹל
אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ
אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו
וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר
יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים
יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

חצי קדיש.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

(בערב פסח מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם.)

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

---

*) (Keduschah bei Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter.)

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר:

ק״וח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

ח׳ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ.

ק״וח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר.

ק״וח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה· חָנֵּנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְׂכֵּל· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חוֹנֵן הַדָּעַת:

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ וְקָרְבֵנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה:

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אָתָּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ חַנּוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

רְאֵה בְעָנְיֵנוּ וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גוֹאֵל חָזָק אָתָּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל:

רְפָאֵנוּ יְיָ וְנֵרָפֵא הוֹשִׁיעֵנוּ וְנִוָּשֵׁעָה כִּי תְהִלָּתֵנוּ אָתָּה וְהַעֲלֵה רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל־מַכּוֹתֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בָּרֵךְ עָלֵינוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־הַשָּׁנָה הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִינֵי תְבוּאָתָהּ לְטוֹבָה וְתֵן (בערב פסח טַל וּמָטָר ל) בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וְשַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וּבָרֵךְ שְׁנָתֵנוּ כַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים:

תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

הָשִׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרִאשׁוֹנָה וְיוֹעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה וְהָסֵר

מִמֶּנּוּ יָגוֹן וַאֲנָחָה וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה יְיָ לְבַדְּךָ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט:

וְלַמַּלְשִׁינִים אַל תְּהִי תִקְוָה וְכָל עוֹשֵׂי רִשְׁעָה כְּרֶגַע יֹאבֵדוּ וְכֻלָּם מְהֵרָה יִכָּרֵתוּ וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תְעַקֵּר וּתְשַׁבֵּר וּתְמַגֵּר וְתַכְנִיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:

עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל זִקְנֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְעַל פְּלֵטַת סוֹפְרֵיהֶם וְעַל גֵּרֵי הַצֶּדֶק וְעָלֵינוּ יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בֶּאֱמֶת וְשִׂים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְעוֹלָם וְלֹא נֵבוֹשׁ כִּי בְךָ בָּטָחְנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מִשְׁעָן וּמִבְטָח לַצַּדִּיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּרַחֲמִים תָּשׁוּב וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וּבְנֵה אוֹתָהּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ בִּנְיַן עוֹלָם וְכִסֵּא דָוִד מְהֵרָה לְתוֹכָהּ תָּכִין. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ בּוֹנֵה יְרוּשָׁלָיִם:

אֶת צֶמַח דָּוִד עַבְדְּךָ מְהֵרָה תַצְמִיחַ וְקַרְנוֹ תָּרוּם בִּישׁוּעָתֶךָ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל הַיּוֹם. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת וְתַחֲנוּנִים אָתָּה וּמִלְּפָנֶיךָ מַלְכֵּנוּ רֵיקָם אַל תְּשִׁיבֵנוּ כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

(In den Mittelfeiertagen des Sukkoth- und Peßachfestes:)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדּוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

Für Sukkoth: חַג הַסֻּכּוֹת Für Peßach: חַג הַמַּצּוֹת

הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר· נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם· הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ· מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל הַשָּׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבֹתָם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת.

וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

ערוב תבשילין.

אם חל עי"ט ביום ד' או ביום ה' לוקחין פת שלם וכזית תבשיל או בשר או ביצה צלויה ומניחין אותם על הפת ואומרין.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֵרוּב:

בְּהָדֵין עֵרוּבָא יְהֵא שָׁרֵא לָנָא לְמֵיפָא וּלְבַשָּׁלָא וּלְאַטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וּלְמֶעְבַּד כָּל־צָרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא לָנוּ וּלְכָל־הַדָּרִים בָּעִיר הַזֹּאת:

(Am Freitag werden hier die folgenden Stücke (in manchen Gemeinden nur von מזמור שיר ליום השבת an) eingeschaltet.

(צה) לְכוּ נְרַנְּנָה לַיְיָ נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ׃
נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ
לוֹ׃ כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃
אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי־אָרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים לוֹ׃
אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת יָדָיו יָצָרוּ׃
בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשֵׂנוּ׃
כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן יָדוֹ
הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ׃ אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְכֶם
כִּמְרִיבָה כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר׃ אֲשֶׁר נִסּוּנִי
אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי גַּם־רָאוּ פָעֳלִי׃ אַרְבָּעִים
שָׁנָה אָקוּט בְּדוֹר וָאֹמַר עַם תֹּעֵי לֵבָב הֵם
וְהֵם לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי׃ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי
אִם־יְבֹאוּן אֶל־מְנוּחָתִי׃

לכו (Psalm 95.) Auf! lasset uns jauchzen dem Ewigen, jubeln dem Hort unseres Heils. Lasset uns begrüßen sein Antlitz mit Danklied, mit Gesängen ihm jubeln. Denn ein großer Gott ist der Ewige, und ein König, groß über alle Götter. In dessen Hand die Gründe der Erde, und deß sind die Höhen der Berge. Dem das Meer gehört, das Er gemacht, und das Trockene haben seine Hände gebildet. Kommet, daß wir uns bücken und niederbeugen, hinknieen vor dem Ewigen, unserem Schöpfer. Denn Er ist unser Gott, und wir das Volk seiner Weide, und die Heerde seiner Hand noch heute, so ihr gehorchet seiner Stimme. Härtet nicht euer Herz wie zu Meribah, wie am Tage von Massah in der Wüste. Da mich versuchten eure Väter, mich prüften, obschon sie sahen mein Werk. Vierzig Jahre war Ich überdrüßig des Geschlechts, und Ich sprach: Ein Volk irren Herzens sind sie, und sie erkannten nicht meine Wege; daß Ich geschworen in meinem Zorne: Nimmer sollen sie gelangen zu meiner Ruhe!

(צו) שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ: שִׁירוּ
לַייָ בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־לְיוֹם יְשׁוּעָתוֹ: סַפְּרוּ
בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: כִּי גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל
מְאֹד נוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים
אֱלִילִים וַייָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת
בְּמִקְדָּשׁוֹ: הָבוּ לַייָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד וָעֹז:
הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו:
הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ:
אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים
בְּמֵישָׁרִים: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם
וּמְלֹאוֹ: יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל־עֲצֵי־יָעַר:
לִפְנֵי יְיָ כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק
וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ:

שירו (Psalm 96.) Singet dem Ewigen ein neues Lied, singet dem Ewigen, alle Lande. Singet dem Ewigen, preiset seinen Namen, verkündet von Tag zu Tag seine Hülfe. Erzählet unter den Völkern seine Herrlichkeit, unter allen Nationen seine Wunder. Denn groß ist der Ewige und sehr gepriesen, furchtbar ist Er über alle Götter. Denn all die Götter der Völker sind Nichtiges, aber der Ewige hat den Himmel gemacht. Glanz und Majestät ist vor ihm, Triumph und Schmuck in seinem Heiligthume. Spendet dem Ewigen, Völkergeschlechter, spendet dem Ewigen Ehre und Triumph. Spendet dem Ewigen seines Namens Ehre, bringet Geschenke und gehet ein in seine Höfe. Bücket euch vor dem Ewigen im heiligen Schmucke, erzittert vor ihm alle Lande! Sprechet unter den Völkern: der Ewige ist König! Und fest ist das Erdenrund, wanket nicht, Völker richtet Er mit Redlichkeit. Frohlocke der Himmel und juble die Erde, dröhne das Meer und seine Fülle; fröhlich sei die Flur und Alles, was darin, dann müssen jauchzen alle Bäume des Waldes — vor dem Ewigen; denn Er ist gekommen, ist gekommen, die Erde zu richten. Richten wird Er das Erdenrund mit Gerechtigkeit und die Völker mit seiner Treue.

(צז) יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃
עָנָן וַעֲרָפֶל סְבִיבָיו צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן
כִּסְאוֹ׃ אֵשׁ לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט סָבִיב צָרָיו׃
הֵאִירוּ בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃
הָרִים כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי אֲדוֹן כָּל־
הָאָרֶץ׃ הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־הָעַמִּים
כְּבוֹדוֹ׃ יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים
בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲווּ־לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃ שָׁמְעָה
וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
מִשְׁפָּטֶיךָ יְיָ׃ כִּי־אַתָּה יְיָ עֶלְיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ
מְאֹד נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃ אֹהֲבֵי יְיָ שִׂנְאוּ
רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת חֲסִידָיו מִיַּד רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃

יי (Psalm 97.) Der Ewige ist König! Es juble die Erde, frohlocken die vielen Eilande. Gewölk und Wetterdunkel rings um ihn, Recht und Gebühr Stütze seines Thrones. Feuer geht einher vor ihm, und brennt ringsum seine Feinde. Es erhellen seine Blitze das Erdenrund. Es schaut und zittert die Erde; Berge zerschmelzen wie Wachs vor dem Ewigen, vor dem Herrn der ganzen Erde. Es verkünden die Himmel sein Recht, und schauen alle Völker seine Herrlichkeit. Zu Schanden werden all die Bildanbeter, die sich rühmen der Götzen. Vor ihm werfen sich nieder alle Götter. Es hört und freut sich Zijon, und es jubeln die Töchter Jehudahs, wegen Deiner Gerichte, Ewiger. Denn Du, Ewiger, bist erhaben über die ganze Erde, sehr über alle Götter hoch. Die ihr den Ewigen liebt, hasset das Böse, Er hütet die Seelen seiner Frommen, aus der Hand der Frevler rettet Er sie. Licht ist ausgesäet dem Gerechten, und denen, die

אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי־לֵב שִׂמְחָה׃ שִׂמְחוּ
צַדִּיקִים בַּייָ וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃

(צח) מִזְמוֹר שִׁירוּ לַייָ שִׁיר חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת עָשָׂה
הוֹשִׁיעָה־לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ׃ הוֹדִיעַ ייָ
יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃ זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ
לְבֵית יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל־אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃
הָרִיעוּ לַייָ כָּל־הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ וְזַמֵּרוּ׃ זַמְּרוּ לַייָ
בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר וְקוֹל זִמְרָה׃ בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הָרִיעוּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ ייָ׃ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃
נְהָרוֹת יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד הָרִים יְרַנֵּנוּ׃ לִפְנֵי ייָ כִּי בָא
לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃

(צט) ייָ מָלָךְ יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב כְּרוּבִים תָּנוּט

redlichen Herzens sind, Freude. Freuet euch, Gerechte, in dem Ewigen, und danket seinem heiligen Angedenken.

מזמור (Psalm 98.) Singet dem Ewigen ein neues Lied, denn Er hat Wunder gethan. Ihm half seine Rechte und sein heiliger Arm. Kund gemacht hat der Ewige seine Hülfe, vor den Augen der Völker sein Heil offenbart. Er gedachte seiner Huld und seiner Treue dem Hause Jisrael. Es schauten alle Grenzen der Erde die Hülfe unseres Gottes. Jubelt dem Ewigen, alle Lande; brechet aus und jauchzet und spielet. Spielet dem Ewigen mit der Cither, mit Cither und Stimme des Jubels, mit Trompeten und Posaunenschall jubelt vor dem Könige, dem Ewigen. Dröhne das Meer und seine Fülle, das Erdenrund und seine Bewohner. Ströme müssen zusammenschlagen die Hand, zumal die Berge jubeln vor dem Ewigen; denn Er ist gekommen die Erde zu richten. Er wird richten das Erdenrund mit Gerechtigkeit und die Völker mit Redlichkeit.

יי (Psalm 99.) Der Ewige ist König! Es zittern die Völker;

הָאָרֶץ: יְיָ בְּצִיּוֹן גָּדוֹל וְרָם הוּא עַל־כָּל־
הָעַמִּים: יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא:
וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ מֵישָׁרִים
מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב אַתָּה עָשִׂיתָ: רוֹמְמוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו וּשְׁמוּאֵל בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ
קֹרְאִים אֶל־יְיָ וְהוּא יַעֲנֵם: בְּעַמּוּד עָנָן יְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק נָתַן־לָמוֹ: יְיָ
אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם
וְנֹקֵם עַל־עֲלִילוֹתָם: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

Er thronet über Cherubim — es wankt die Erde. Der Ewige in Zijon ist groß, und erhaben ist Er über alle Völker. Sie preisen Deinen Namen — groß und furchtbar, heilig ist er; und der Triumph des Königs, der das Recht liebt; Du hast festgestellt die Redlichkeit. Gebühr und Recht in Jaakob hast Du geschafft. Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seiner Füße Schemel. Heilig ist Er. Moscheh und Aharon (waren) unter seinen Priestern, und Schemuel unter den Anrufern seines Namens. Sie riefen zum Ewigen und Er erhörte sie. In der Wolkensäule redete Er zu ihnen, sie wahrten seine Zeugnisse, und die Satzung, die Er ihnen gegeben. Ewiger, unser Gott, Du erhörtest sie. Ein verzeihender Gott warst Du ihnen, und auch Rächer ihrer Unthaten. Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott.

(כט) מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַייָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַייָ כָּבוֹד
וָעֹז: הָבוּ לַייָ כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַייָ
בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: קוֹל יְיָ עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ
עַל־מַיִם רַבִּים: קוֹל־יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר: קוֹל יְיָ
שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־
עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל־יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת
אֵשׁ: קוֹל יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל
יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד:
יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן
יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

מזמור (Psalm 29.) Psalm von David. Spendet dem Ewigen, Söhne der Götter, spendet dem Ewigen Ehre und Triumph. Spendet dem Ewigen seines Namens Ehre, bücket euch vor dem Ewigen im heiligen Schmucke. Die Stimme des Ewigen erschallt über den Wassern, der Gott der Ehre donnert, der Ewige über mächtigen Wassern. Die Stimme des Ewigen erschallt mit Macht, die Stimme des Ewigen mit Majestät. Die Stimme des Ewigen zertrümmert Cedern, und es zertrümmert der Ewige die Cedern des Lebanon; und läßt sie hüpfen wie Kälber, Lebanon und Schirjon wie junge Reemim. Die Stimme des Ewigen wirft zuckende Feuerflammen. Die Stimme des Ewigen macht erbeben die Wüste, erbeben macht der Ewige die Wüste Kadesch. Die Stimme des Ewigen macht zittern die Eichen, und entblättert die Wälder, und in seinem Palaste spricht Alles: Ehre! Der Ewige thronte bei der Fluth, und es thronet der Ewige als König immerdar. Der Ewige giebt Macht seinem Volke, der Ewige segnet sein Volk mit Frieden.

ראשי החרוזים שלמה הלוי.

לְכָה דוֹדִי לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה: לכה

שָׁמוֹר וְזָכוֹר בְּדִבּוּר אֶחָד. הִשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְיֻחָד. יְיָ אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד. לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת וְלִתְהִלָּה: לכה

לִקְרַאת שַׁבָּת לְכוּ וְנֵלְכָה. כִּי הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה. מֵרֹאשׁ
מִקֶּדֶם נְסוּכָה. סוֹף מַעֲשֶׂה בְּמַחֲשָׁבָה תְּחִלָּה: לכה

מִקְדַּשׁ מֶלֶךְ עִיר מְלוּכָה. קוּמִי צְאִי מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה. רַב
לָךְ שֶׁבֶת בְּעֵמֶק הַבָּכָא. וְהוּא יַחֲמֹל עָלַיִךְ חֶמְלָה: לכה

הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי. לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ עַמִּי. עַל־יַד
בֶּן־יִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי. קָרְבָה אֶל־נַפְשִׁי גְאָלָהּ: לכה

לכה Der Braut entgegen! Freund wohlan! [1])
Laßt froh den Sabbath uns empfahn!

שמור „Hüt' [2]) und gedenk'!" in einem Laut
Hat uns des Einz'gen Mund vertraut,
Der einzig ist, der Einz'ge heißt,
So Weih' und Ruhm von jeder Lipp' ihn preist

לקראת Dem Sabbath eilet froh entgegen,
Dem Quell, aus dem uns strömt der Segen,
Der eingesetzet ist von Anbeginn,
Des Werkes [3]) Schluß, das Erst' in Will' und Sinn.

מקדש O Stadt des Herrn, o Prachtpalast,
Steh' auf aus Trümmern du nach langer Rast,
Zu lang schon weiltest du im Thal der Zähren,
Dein Gott wird neu dir seine Huld gewähren.

התנערי O schüttle ab den Staub und Wust,
Mein Volk! zieh' an das Kleid der Lust.
Der Sproß von Isai, dem edlen Ahn
Aus Betlehem, erlösend wird er nah'n

---

[1]) Verfasser ist R. Salomo Alkabez.

[2]) Das Gebot, den Sabbath zu heiligen, ist in den zehn Geboten im zweiten Buche der Thorah mit dem Worte: „Gedenke," und im fünften Buche mit der Mahnung: „Hüte" (wache darüber) eingeleitet. Beide sind nach dem Midrasch, „wie es der Mund nicht sprechen und das Ohr nicht fassen kann," in einem Laute bei der Offenbarung Gottes vernommen worden.

[3]) Der Sabbath als die Krone des vollbrachten Schöpfungswerkes war in dem Plane des Weltenbaues das frühere. Das Ziel ist im Gedanken das Erste. Dieser Satz des Aristoteles kehrt bei jüdischen Philosophen häufig wieder, und ist so geläufig, daß er auch in diesem Sabbathgruße seine Stelle gefunden.

הִתְעוֹרְרִי הִתְעוֹרְרִי. כִּי בָא אוֹרֵךְ קוּמִי אוֹרִי. עוּרִי עוּרִי
שִׁיר דַּבֵּרִי. כְּבוֹד יְיָ עָלַיִךְ נִגְלָה: לכה

לֹא תֵבֹשִׁי וְלֹא תִכָּלְמִי. מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי־וּמַה־תֶּהֱמִי. בָּךְ
יֶחֱסוּ עֲנִיֵּי עַמִּי. וְנִבְנְתָה עִיר עַל־תִּלָּהּ: לכה

וְהָיוּ לִמְשִׁסָּה שֹׁאסָיִךְ. וְרָחֲקוּ כָּל־מְבַלְּעָיִךְ. יָשִׂישׂ עָלַיִךְ
אֱלֹהָיִךְ. כִּמְשׂוֹשׂ חָתָן עַל־כַּלָּה: לכה

יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרֹצִי. וְאֶת־יְיָ תַּעֲרִיצִי. עַל יַד־אִישׁ בֶּן
פַּרְצִי. וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה: לכה

בּוֹאִי בְשָׁלוֹם עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצָהֳלָה. תּוֹךְ
אֱמוּנֵי עַם סְגֻלָּה. בּוֹאִי כַלָּה. בּוֹאִי כַלָּה: לכה

התעוררי O raff' dich auf in frischem Muth.
Es naht dein Licht, leucht' hell in Gluth!
Steh' auf und stimm' ein Loblied an,
Sieh! Gottes Glanz verklärend zieht heran!

לא Nicht beugt Dich Schmach, nicht hüllt Dich Schaam,
Nicht seufze noch, betrübt von Gram.
Schutz meines Volkes Arme bei Dir finden,
Und neu entsteht die Stadt auf ihren Gründen.

והיו Die dich beraubt, sie sind zur Beute,
Es schwindet deiner Dränger Meute.
Dein Gott in froher Lust dich schaut,
Wie sich der Bräut'gam freut der Braut.

ימין Du dehnst dich aus nach allen Seiten,
Wirst deines Gottes Ruhm verbreiten,
Durch ihn, der ab von Perez [1]) stammt,
Froh jubeln wir und jauchzen insgesammt.

בואי Zieh' ein in Frieden [2]) du, des Gatten Lust,
Gegrüßt mit Wonne und aus froher Brust,
Im Kreis der frommen Treuen, lieb und traut,
Willkommen, Braut, willkommen Braut!

---

[1]) Der Erlöser.

[2]) Das Bild des innigen Vereins zwischen Gott und Israel ist oft das des ehelichen Bundes. Der Sabbath, als der Gott geweihte Tag, heißt insofern des „Gatten Lust"

(צב) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ
בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי
שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ
יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי
הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי
אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּט
עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק
כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ

מזמור (Psalm 92.) Psalmlied. Für den Sabbath-Tag. — Schön ist's, dem Ewigen zu danken, und zu spielen Deinem Namen, Höchster! — zu verkünden am Morgen Deine Huld, und Deine Treue in den Nächten, auf dem Zehnsait und auf dem Psalter, mit dem Getön der Cither. Denn erfreuet, Ewiger, hast Du mich durch Deine That; ob den Werken Deiner Hände jubele ich. Wie groß sind Deine Werke, Ewiger, wie sehr tief Deine Gedanken. Der Dumme erkennet nicht, und der Thor sieht solches nicht ein: Wenn aufblüh'n die Frevler wie Gras, und sprossen alle Uebelthäter, — daß sie getilgt werden auf ewig. Du aber bist ewiglich erhaben, Ewiger! Denn siehe, Deine Feinde, Ewiger! denn siehe, Deine Feinde gehen unter, es zerstreuen sich alle Uebelthäter. Und Du erhöhest, wie des Reëm, mein Horn; ich bin getränkt mit frischem Oele, und es schauet mein Auge auf meine Laurer, von den Bösewichtern, die wider mich aufstehen, hört mein Ohr. Der Gerechte, Palmen gleich blühet er, wie die Ceder auf Lebanon schießt er empor; gepflanzt im Hause des Ewigen, in den Höfen unseres Gottes blühen sie; noch im Grei-

בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:

(צג) יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה:
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:
מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ:
עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹּדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:

קדיש יתום·

senalter sprossen sie, sind markig und belaubt; zu verkünden, daß redlich ist der Ewige, mein Hort, und kein Tadel ist an ihm.

יי (Psalm 93.) Der Ewige ist König! Hoheit hat angelegt, angelegt der Ewige, Macht umgürtet; und fest ist das Erdenrund, wanket nicht. Fest ist Dein Thron von je; von Ewigkeit bist Du. Es erheben Ströme, Ewiger, erheben Ströme ihre Stimme, Ströme erheben ihr Gebrause. Vor dem Rauschen großer Gewässer, den gewaltigen Brandungen des Meeres, ist gewaltig in der Höhe der Ewige. Deine Zeugnisse sind sehr bewährt, Dein Haus zieret Heiligkeit, Ewiger, für die Dauer der Zeiten.

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א״א מעריבים בשבת ובק״ק פפ״דם אומרין.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו״ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר יוסף הקטן ב"ר שמואל (והוא ר' יוסף ט"ע) חזק.

אַחַזֵי בְיָדָם אַרְבָּעָה מִינִים. בָּאִים לְסַלְּדָךְ בְּעֹנֶג וּבְמִנִּים. גִּמּוֹנֵי פָּז אֹגְדִים וּמְזַמְּנִים. דִּגְלֵימוֹ יָשִׂים כְּכֹכְבֵי שַׁחַק נִמְנִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

הוֹגֵי דָת מֵרֹאשׁ נְסוּכָה. וּבָאִים וְלָנִים שִׁבְעָה בַּסֻּכָּה. זְכוּת הַמְצִיאֵם וְגוֹנְנֵם מִמְּשׁוּכָה. חֹק אַהֲבָתָם בְּלִי לַחֲשֻׂכָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

אחזי Sieh, mit dem Pflanzengewinde die Deinen [1]
Dich mit Hall und Schall zu preisen sich einen.
Mit goldener Schnur das Geflecht sie schmücken.
O ihre Schaaren wolle beglücken,
Daß gleich des Firmamentes Heeren
Hell erglänzend sie sich mehren.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

הוגי Die hegen Dein Wort, das von je Du bestellt,
Und sieben der Tage weilen in des Laubdachs Zelt, —
O gönn' ihnen Heil, birg sie vor Leid.
Deiner Liebe Maaß halt' ihnen stets bereit.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael

---

1) Verfasser der Festdichtungen für diesen Abend: R. Josef b. Samuel Tob Elem (Bonfils).

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה | אֶחָד׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־
יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־
מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Israel, der Ewige unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reichs auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden des Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich der Ewige euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שֹׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

טְעֻנֵי נִטְעֵי צְמָחוֹת. יַשִּׂיגוּ שֹׂבַע שְׂמָחוֹת. בְּחַג הַסֻּכּוֹת.
כַּסֵּם בְּצֵל יְמִינֶךָ. לְמַעַן זְכוּת מַאֲמִינֶךָ. נָתַץ מַסֵּכוֹת:
מְחַנְּנִים בְּלֵב בָּשָׂר. נַהֲלֵם כְּיָחִיד נִתְבַּשָּׂר. בַּעֲצֵי הַסְּבָכוֹת:
סֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל. עֲבוּר תָּם הַמְפַצֵּל. חָנָה בַּסֻּכּוֹת:
פְּלֵטִים בְּצִלְּךָ תַּסְתִּירֵם. צְנִיף יֶשַׁע תַּכְתִּירֵם. מִנֶּשֶׁק
לְסַכֹּת: קְדוֹשׁ בְּרִית תַּגְבִּיר. רוּחַ טוּמְאָה תַּעֲבִיר. פְּרָעוֹת
וּסְבָכוֹת: שְׁבוֹר זְרוֹעַ רֶשַׁע. שְׁלַח לְצֶדֶק יֶשַׁע. אֹמֶץ
וּסְמָכוֹת: תָּחֹן חֹגְגֵי שִׁבְעָה. תֹּפְשֵׂי מְגָדִים אַרְבָּעָה.
וְשַׁוְעָתָם סֻכּוֹת:

טעני Die vor Dir erscheinen mit Pflanzengewinden,
Der Freude Fülle laß sie finden
Am Feste der Hütten.

Birg sie im Schatten Deiner Hand
Um dessen willen, der Dich gläubig [1]) bekannt,
Und muthig mit Götzentand gestritten.

מחננים Die mit willigen Herzen zu Dir flehen —
Leite sie, wie den Einz'gen [2]), an den ergehen
Das Heil Du ließest in Waldgezweiges [3]) Mitten.

Laß die Laubhütte schirmend uns decken
Um den Frommen [4]), der geschälet die Stecken,
Und geweilet in Hütten.

פלטים Die Zerstreuten in Deinem Schatten hege,
Des Heils Diadem um das Haupt ihnen lege,
Sie berge, daß nimmer vom Kampfe sie litten.

Laß, Heil'ger, erstarken des Glaubens Band.
O sei der Unlauterkeit Geist gebannt,
Gestrüpp und Gezweig unheil'ger Sitten.

שבור O schmettre nieder des Frevels Gewalt,
Und gieb dem Rechte Stütz' und Halt.
Laß nahen das Heil mit schnellen Schritten.

Den Festfeiernden Deine Gnade künde,
Den Dir Nahenden mit dem vierfachen Pflanzengewinde,
Und höre gnädig ihr Bitten.

---

1) Abraham. 2) Jizchak.
3) Der Widder, der für ihn geopfert ward, blieb im Waldesdickicht hangen.
4) Jaakob. 1. M. 25, 27 und das. 30, 37.

יִשְׁעִי אֵל סֻכּוֹת שַׁוְעַת עַמֶּךָ. וּרְעֵם וְעַנְּגֵם בְּטוּב טַעֲמֶךָ. שַׂגִּיא כְּהִכְנַעְתָּ זֵדִים בְּזַעְמֶךָ. פְּאֵר וָזֶמֶר נָתְנוּ לְהַנְעִימֶךָ:

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא:

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה:

הַלֵּל גּוֹמְרִים כָּל־שְׁמוֹנָה. קְרָאֵי פָּרָשַׁת קָרְבָּנוֹת כִּמְנָה. טְעֵם וְהוֹשִׁיבֵם בְּאֶרֶץ שְׁמֵנָה. נֶצַח צוּר יִשְׁעֵנוּ לְהַאֲמִנָה:

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

ישעי O Gott, mein Heil, horch Deines Volkes Flehen.
O weid' und pflege sie, laß Heil ergehen.
Allmächtiger, der Stolze beugt im Grimme!
Dem Preis und Lobsang der Erlösten Stimme,

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Mescheh.

הלל Acht Tage Dir erschallet Lobgesang[1]),
An jedem Tag Dir tönt des Opfers[2]) Klang.
O pflanze sie auf Segenbodens Grund,
Daß stets Du seist als Hort des Heiles kund.

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

---

1) Das Hallel.

2) Die Vorlesung aus der Thorah, in welcher die für die Festtage eingesetzten Opfer verzeichnet sind.

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃

בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ שׁוֹרְרוּ בְּמִקְדָּשׁוֹ. רַחֲשִׁים שִׁיר וָשֶׁבַח לְחַדְּשׁוֹ. שָׁלוֹם תִּשְׁפּוֹת לְהַגְדִּישׁוֹ. מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

בהדרת Im Weiheschmuck im Heiligthum sie sangen,
Loblieder, neu Dich zu erheben, klangen.
In reicher Fülle laß ergeh'n das Heil,
O Heil'ger Jisraels, sein Hort und Theil!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und

צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

וָתִיק חַדֵּשׁ מְכוֹן אוּלָמֶךָ. אַמֵּץ אֲהוּבִים כּוֹנַנְתָּ בְּצַלְמֶךָ. לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ. תָּגֵן עָלֵינוּ בִּבְרִית שְׁלוֹמֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

אם שבת.

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

ותיק O Deines Tempels Hallen woll' erneu'n,
Und stärke die von Dir erkornen Treu'n,
Um Dich zu preisen, stets zu benedeien
In Deiner Welt — o wolle Frieden leihen

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

(Am Sabbath.)

ושמרו Und es sollen hüten die Kinder Jisrael den Sabbath, daß sie feiern den Sabbath in all ihren Geschlechtern, als ein ewig Bündniß. Zwischen mir und den Kindern Jisrael ist er ein Zeichen für ewig, daß in sechs Tagen der Ewige geschaffen Himmel und Erde, und am siebenten Tage gefeiert und gerastet.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael

סדר התפלה לשלש רגלים

לערבית שחרית ומנחה׃

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם׃

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃

(Vom Minchah Schemini Azereth bis zum Morgen des ersten Tages Peßach:
(מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם.)

Tefillah für die drei Hauptfeste

im Abend-, Morgen- und Minchah-Gebet.

ארני O Herr! öffne meine Lippen und mein Mund verkünde Dein Lob!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, Allmächtiger, Großer und Erhabener, höchster Gott, der in Güte Gnade erweiset, und dem Alles eignet, der gedenket der frommen Werke der Väter, und den Erlöser bringen wird ihren spätesten Abkömmlingen, um seines Namens Willen, in Liebe. König, Beistand und Retter und Schirm! Gelobt seist Du, Ewiger, Schirm des Abraham.

אתה Du bist mächtig in Ewigkeit, o Herr, Du belebest die Todten, stark, um stets zu helfen;

(Vom Minchah Schemini Azereth bis zum Morgen des ersten Tages Peßach: Der wehen läßt den Wind und herabkommen den Regen.)

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃ *)

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים׃ אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ׃ וְרָצִיתָ בָּנוּ׃ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת׃ וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ׃ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ׃ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

---

*) (Keduschah für das Morgengebet bei Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter.)

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר׃

ק״ח קָדוֹשׁ ׀ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

ח׳ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃

ק״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן׃ תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים׃ וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ׃

ק״ח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

— der die Lebenden in Gnaden erhält, die Todten belebt in großer Barmherzigkeit, die Fallenden stützt, und die Kranken heilt, die Gefesselten erlöst, und seine Treue bewährt den im Staube Schlafenden. Wer ist wie Du, Herr mächtiger Thaten, und wer ist Dir ähnlich, König, der tödtet und wieder belebt, und sprossen lässet das Heil. Und Du bist zuverlässig, daß Du beleben wirst die Todten. Gelobt seist Du, o Ewiger, der die Todten belebt.

אתה Du bist heilig und Dein Name ist heilig, und Heilige an jedem Tage preisen Dich ewiglich. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott.

אתה Du hast uns erkoren aus allen Völkern, uns geliebt und an uns Gefallen gehabt, uns erhöhet über alle Zungen, und uns geheiligt durch Deine Gebote, und uns nahe gebracht, unser König, Deinem Dienste und Deinen Namen, den großen und heiligen, über uns genannt.

---

*) (Keduschah für das Morgengebet bei Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter.)

נקדש (Vorb.) Wir wollen Deinem Namen die Heiligung bringen in dieser Welt, wie ihm die Heiligung wird in den Himmeln droben, wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer rief dem Andern zu, und sprach:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist der Ewige der Heerschaaren, soweit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

אז (Vorb.) Und mit gewaltigem, mächtig erbrausendem Halle lassen sie die Stimme vernehmen, sich erhebend den Serafim entgegen, die ihnen zurufen:

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen, ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומך (Vorb.) Aus Deiner Stätte, Du, unser König! glänz' hervor und walte über uns, denn wir harren auf Dich, wenn Du wieder herrschen wirst in Zijon, bald in unsern Tagen für alle Zeit und Ewigkeit thronend. O werde erhoben und geheiligt in Deiner Stadt Jeruschalajim für alle Geschlechter und in alle Dauer der Zeiten! Und unser Auge möge schauen Dein Reich, wie das in den Sängen Deiner Verherrlichung gesprochene Wort lautet, durch David, Deinen frommen Gesalbten: —

ימלך (Gem.) Herrschen wird der Ewige in Ewigkeit, Dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

(Vorb.) לדור Von Geschlecht zu Geschlecht wollen wir verkünden Deine Größe und in alle Dauer und Ewigkeit Dir die Heiligung bringen, denn Gott und König, groß und heilig bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott.

(Am Ausgang des Sabbath wird eingeschaltet:)

וַתּוֹדִיעֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ. וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים וְתוֹרוֹת אֱמֶת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים. וַתַּנְחִילֵנוּ זְמַנֵּי שָׂשׂוֹן וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ וְחַגֵּי נְדָבָה. וַתּוֹרִישֵׁנוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וּכְבוֹד מוֹעֵד וַחֲגִיגַת הָרֶגֶל. וַתַּבְדֵּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן. אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם)

Für Peßach:	Für Schabuoth:	Für Sukkoth:	Für Schemini Azereth und Simchath-Thorah:
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא־קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן־דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ. לִפְלֵטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם

בְּיוֹם

Für Peßach:	Für Schabuoth:	Für Sukkoth:
חַג הַמַּצּוֹת	חַג הַשָּׁבֻעוֹת	חַג הַסֻּכּוֹת

Für Schemini Azereth und Simchath Thorah:

הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת

(Am Ausgang des Sabbath wird eingeschaltet:)

ותודיענו Du hast uns, Ewiger, unser Gott! kund gethan Deine heilvollen Vorschriften, und uns gelehrt, auszuüben die Satzungen Deines Willens. Du hast uns, Ewiger, unser Gott! gerechte Vorschriften und eine wahrhafte Lehre ertheilt, Bestimmungen und Gebote voll Segens, und uns zu Theil werden lassen Zeiten froher Festeslust und heilige Feiertage und Festeszeiten freudiger Erhebung. Du hast uns beschieden die Sabbathweihe und Festverherrlichung und feierliche Lust, und unterschieden, Ewiger, unser Gott! zwischen Licht und Finsterniß, Jisrael und den Völkern, dem siebenten Tage und den sechs Werktagen. Die Heiligkeit des Sabbath's und des Festtages hast Du von einander unterschieden, und den siebenten Tag vor den sechs Werktagen geheiligt. So hast Du abgesondert und geheiligt Dein Volk Jisrael mit Deiner Heiligung.

ותתן Und Du hast uns gegeben, Ewiger, unser Gott; in Liebe diesen (Sabbath- und diesen) Tag

Für Peßach:	Für Schabuoth:	Für Sukkoth:	Für Schemini-Azereth u. Simchath Thorah:
des Festes der ungesäuerten Brode, der Zeit unserer Befreiung,	des Schabuothfestes, der Zeit der Ertheilung unserer Lehre	des Sukkothfestes, der Zeit unserer Freude.	des Schlußfestes, der Zeit unserer Freude,

(in Liebe) eine heilige Berufung zur Erinnerung an den Auszug aus Mizrajim.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter! Lasse aufsteigen und vor Dich kommen, zu Dir gelangen und Dir vor's Auge treten, in Wohlgefallen von Dir gehört, in Obhut genommen und gedacht werden unser Gedächtniß und unser Geschick, und das Gedächtniß unserer Väter und des Gesalbten, des Sohnes Dawids, Deines Knechtes, und Jeruschalajim's, Deiner heiligen Stadt, und Deines ganzen Volkes, des Hauses Jisraels, zur Rettung und zum Guten, zur Huld und Gnade, zum Erbarmen, Leben und Frieden an diesem Tage

Für Peßach:	Für Schabuoth:	Für Sukkoth:
des Festes der ungesäuerten Brode.	des Schabuothfestes.	des Sukkothfestes.

Für Schemini-Azereth und Simchath Thorah:

des Schlußfestes.

הַזֶּה· זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה· וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה· וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים· וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ· כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְהַשִּׂיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־בִּרְכַּת מוֹעֲדֶיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִיתָ וְאָמַרְתָּ לְבָרְכֵנוּ. (אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן (שַׁבָּת וּ) מוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם· וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ

Gedenk' unser, Ewiger, unser Gott! an ihm zum Guten, und verhänge über uns an ihm zum Segen, und hilf uns an ihm zum Leben. Und um des Wortes willen, das Heil und Erbarmen verheißt, sei uns mild und gnädig, und erbarme Dich unser, und hilf uns! Denn zu Dir schaut unser Auge; denn ein Gott, erbarmungs- und huldreich, bist Du.

והשיאנו Und lasse uns zu Theil werden, Ewiger, unser Gott, den Segen Deiner Feste zum Leben und zum Frieden, zur Freude und zur Wonne, wie Du in Deiner Gnade uns zu segnen verheißen hast. (Unser Gott und unserer Väter Gott, habe Wohlgefallen an unserer Ruhe.) Heilige uns durch Deine Gebote, und laß unser Theil sein Deine Lehre, sättige uns von Deiner Güte, und erfreue uns durch Deine Hülfe und reinige unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen. Laß uns genießen, Ewiger, unser Gott, (in Liebe und Wohlgefallen,) in Freude und Wonne Deine heiligen (Sabbath- und) Festtage, daß sich Deiner freue Jisrael, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der da heiligt (den Sabbath,) Jisrael und die Festzeiten.

רצה Laß Dir wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, Dein Volk Jisrael und sein Gebet und führe zurück den Tempeldienst in Deine heiligen Hallen, und die Feueropfer Jisrael's und sein Gebet in Liebe nimm an mit Huld, und zum Wohlgefallen stets vor Dir sei der Gottesdienst Jisraels, Deines Volkes.

ותחזינה Und schauen mögen unsere Augen, wenn Du zurückkehrst nach Zijon, in Barmherzigkeit. Gelobt seist Du, Ewiger, der zurückbringen wird seine Herrlichkeit nach Zijon.

מודים Wir danken Dir und bekennen, daß Du bist der Ewige unser Gott, und unsrer Väter Gott auf immer und ewig, Hort unsers Lebens, Schild unsers Heils bist Du durch alle Geschlech-

מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר׃ נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם׃ הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ׃ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ׃

יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ׃ כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ׃ בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת׃

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת׃

(Der Vorbeter im Morgengebet bei Wiederholung der Tefillah:)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר׃ יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ׃ יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃ יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם׃

Im Morgengebet:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב

Im Minchah- und Abendgebet:

שָׁלוֹם רָב עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ תָּשִׂים לְעוֹלָם כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ אָדוֹן לְכָל־הַשָּׁלוֹם וְטוֹב

Digitized by Google

ter. Wir danken Dir, und verkünden Dein Lob für unser Leben, das gegeben ist in Deine Hand, wegen unserer Seelen, die Dir sind anvertraut, und wegen Deiner Wunder, die an jedem Tage uns geleiten, und wegen Deiner unvergleichlichen Thaten und Gnadenbezeugungen zu jeglicher Zeit, Abends und Morgens und Mittags. Allgütiger! denn nicht geht zu Ende Deine Barmherzigkeit, — Du Allerbarmer, denn kein Aufhören kennt Deine Huld. Von jeher hoffen wir auf Dich.

ועל Und für dies Alles sei gesegnet und erhoben Dein Name, unser König, beständig auf immer und ewig. Und Alles, was lebt, danke Dir ewiglich, und rühmen möge es Deinen Namen in Wahrheit, o Gott, Du unser Schutz und unser Beistand ewiglich. Gelobt sei Du, Ewiger, Allgütiger ist Dein Name, und Dir ist es schön, dankendes Bekenntniß abzulegen.

(Der Vorbeter im Morgengebet bei Wiederholung der Tefillah.)

אלהינו Unser Gott und unserer Väter Gott! Segne uns mit dem in Deiner Thorah verzeichneten dreifachen Segen, wie er durch Moscheh, Deinen Knecht, verzeichnet und durch den Mund Aharon's und seiner Sprößlinge ist ausgesprochen worden, die Priester, Deine heilige Schaar, wie es heißt:

Es segne Dich der Ewige und behüte Dich!
Es lasse leuchten der Ewige sein Antlitz zu Dir und begnade Dich!
Es wende der Ewige sein Antlitz zu Dir und gebe Dir Frieden!

Im Minchah- und Abendgebet.

שלום Laß Fülle des Friedens für immer kommen über Jisrael, dein Volk; denn Du o König, bist Herr alles Friedens, und laß es Dir wohlgefällig sein,

Im Morgengebet.

שים Laß Frieden, Heil und Segen, Gunst, Gnad' und Erbarmen kommen über ganz Jisrael, Dein Volk. Segne uns Alle, unser Vater, insgesammt mit dem Lichte Deines Antlitzes; denn in dem Lichte Deines Angesichtes gabst Du uns Ewiger, unser Gott, die Lehre des Lebens und die Liebe zur Milde und Menschlichkeit, und Gerechtigkeit und Segen und Erbarmen und Leben und Frieden. Und laß es Dir wohlgefällig sein,

בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה׃ וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם׃ עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

Nach dem Morgengebet folgt hier Hallel (S. 111).

(Am Eingang des Sabbath:)

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

zu segnen Dein Volk Jisrael zu jeder Zeit und Stunde mit Deinem Frieden. Gelobt sei Du, Ewiger, der segnet sein Volk Jisrael mit Frieden.

אלהי Mein Gott bewahre meine Zunge vor Bösem, und meine Lippen, daß sie nichts Trügliches reden. Denen, die mich schmähen, laß meine Seele schweigen, und gleich dem Staube sei sie demüthig gegen alle. O öffne mein Herz durch Deine Lehre und Deinen Geboten eile meine Seele nach. Und aller derer, die gegen mich Böses sinnen, Rath und Anschlag zerstöre, und vereitle ihr Sinnen. Thue es um Deines Namens, um Deiner Rechten, um Deiner Heiligkeit, um Deiner Lehre willen. Auf daß Deine Lieblinge gerettet werden, hilf mit Deiner Rechten und erhöre mich! Mögen wohlgefällig sein meines Mundes Worte und meines Herzens Sinnen vor Dir, Ewiger, mein Gott, mein Hort und Erlöser. Der Frieden stiftet in seinen Höhen, Er lasse walten Frieden über uns und über ganz Jisrael. Darauf sprechet Amen!

יהי Mög' es Dir wohlgefällig sein, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, daß erbaut werde das Heiligthum bald in unseren Tagen, und laß uns an Deiner Lehre unser Theil haben. Dort wollen wir Dir dienen in Ehrfurcht, wie in den Tagen der Vorzeit und in den Jahren der ältesten Zeiten.

(Am Eingang des Sabbath:)

ויכלו Und es waren vollendet Himmel und Erde und ihr ganzes Heer. Vollendet hatte Gott am siebenten Tage sein Werk, das Er gemacht, und feierte am siebenten Tage von seinem ganzen Werke, das Er gemacht. Und Gott segnete den siebenten Tag und heiligte ihn; denn an ihm feierte Er von seinem ganzen Werke, das Gott geschaffen, um es zu fertigen.

(Am Sabbath werden die folgenden Stücke gebetet.)

ח׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

ק׳ מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם. לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת. אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

ח׳ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

קדיש שלם·

(Am Sabbath werden die folgenden Stücke gebetet.)

ברוך (Vorb.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und unserer Väter Gott, Gott Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, großer, gewaltiger und erhabener Gott, Schöpfer des Himmels und der Erden, —

מגן (Gem.) Schirm der Ahnen durch seine Verheißung, der die Todten belebt durch seinen Ausspruch, der heilige Gott, dem Keiner gleicht, der Ruhe bereitet seinem Volke an seinem heiligen Sabbathtage; denn an ihnen (den Kindern Jisrael) hat Er Wohlgefallen, daß Er Ruhe ihnen bereitet. Vor ihm wollen wir im Dienste stehen in Ehrfurcht und Scheu, und seinem Namen dankend Bekenntniß ablegen an jedem Tage beständig, die ihm geweiheten Segenssprüche wiederholend. Gott, dem der Dank gebührt, Herr des Friedens, der den Sabbath geweihet und den siebenten Tag gesegnet, und in Heiligkeit Ruhe bereitet dem Volke, das durch Sabbathlust getränkt ist, zum Gedächtniß an das Schöpfungswerk.

אלהינו (Vorb.) Unser Gott und Gott unserer Väter! Laß Dir unsere Ruhe wohlgefallen. Heilige uns durch Deine Gebote und laß Deine Lehre unser Theil sein, sättige uns von Deinem Gute, und erfreue uns durch Deine Hülfe. Und läut're unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und gönne uns, Ewiger, unser Gott, in Liebe und Wohlwollen Deinen heiligen Sabbath, daß an ihm ruhe Jisrael, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger der heiligt den Sabbath!

בק"ק אומרים גם במה מדליקין כשחל י"ט בשבת.

(שבת פ"ב.) בַּמֶּה מַדְלִיקִין וּבַמָּה אֵין מַדְלִיקִין. אֵין מַדְלִיקִין לֹא בְלֶכֶשׁ וְלֹא בְחֹסֶן וְלֹא בְכָלָךְ. וְלֹא בִּפְתִילַת הָאִידָן וְלֹא בִּפְתִילַת הַמִּדְבָּר. וְלֹא בִירוֹקָה שֶׁעַל פְּנֵי הַמָּיִם. וְלֹא בְזֶפֶת וְלֹא בְשַׁעֲוָה. וְלֹא בְּשֶׁמֶן קִיק וְלֹא בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה. וְלֹא בְאַלְיָה וְלֹא בְחֵלֶב. נַחוּם הַמָּדִי אוֹמֵר מַדְלִיקִין בְּחֵלֶב מְבֻשָּׁל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֶחָד מְבֻשָּׁל וְאֶחָד שֶׁאֵינוֹ מְבֻשָּׁל אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ: (ב) אֵין מַדְלִיקִין בְּשֶׁמֶן שְׂרֵפָה בְּיוֹם טוֹב. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין בְּעִטְרָן מִפְּנֵי כְּבוֹד הַשַּׁבָּת. וַחֲכָמִים מַתִּירִין בְּכָל הַשְּׁמָנִים בְּשֶׁמֶן שֻׁמְשְׁמִין בְּשֶׁמֶן אֱגוֹזִים בְּשֶׁמֶן צְנוֹנוֹת בְּשֶׁמֶן דָּגִים בְּשֶׁמֶן פַּקּוּעוֹת בְּעִטְרָן וּבְנֵפְט. רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר אֵין מַדְלִיקִין אֶלָּא בְּשֶׁמֶן זַיִת בִּלְבָד: (ג) כָּל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵין מַדְלִיקִין בּוֹ אֶלָּא פִשְׁתָּן. וְכָל הַיּוֹצֵא מִן הָעֵץ אֵינוֹ מִטַּמֵּא טֻמְאַת אֹהָלִים אֶלָּא פִשְׁתָּן. פְּתִילַת הַבֶּגֶד שֶׁקִּפְּלָהּ וְלֹא הִבְהֲבָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר טְמֵאָה הִיא וְאֵין מַדְלִיקִין בָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר טְהוֹרָה הִיא וּמַדְלִיקִין בָּהּ: (ד) לֹא יִקּוֹב אָדָם שְׁפוֹפֶרֶת שֶׁל בֵּיצָה וִימַלְאֶנָּה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה עַל פִּי הַנֵּר בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא מְנַטֶּפֶת וַאֲפִלּוּ הִיא שֶׁל חֶרֶס. וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. אֲבָל אִם חִבְּרָהּ הַיּוֹצֵר מִתְּחִלָּה מֻתָּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּלִי אֶחָד. לֹא יְמַלֵּא אָדָם קְעָרָה שֶׁמֶן וְיִתְּנֶנָּה בְּצַד הַנֵּר וְיִתֵּן רֹאשׁ הַפְּתִילָה בְּתוֹכָהּ בִּשְׁבִיל שֶׁתְּהֵא שׁוֹאֶבֶת. וְרַבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. (ה) הַמְכַבֶּה אֶת הַנֵּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְיָרֵא מִפְּנֵי גוֹיִם מִפְּנֵי לִסְטִים מִפְּנֵי רוּחַ רָעָה אוֹ בִשְׁבִיל הַחוֹלֶה שֶׁיִּישַׁן. פָּטוּר. כְּחָס עַל הַנֵּר כְּחָס עַל הַשֶּׁמֶן כְּחָס עַל הַפְּתִילָה. חַיָּב. רַבִּי יוֹסֵי פּוֹטֵר בְּכֻלָּן חוּץ מִן הַפְּתִילָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא עוֹשָׂהּ פֶּחָם: (ו) עַל שָׁלשׁ עֲבֵרוֹת נָשִׁים מֵתוֹת בִּשְׁעַת לֵדָתָן. עַל שֶׁאֵינָן זְהִירוֹת בְּנִדָּה בְּחַלָּה וּבְהַדְלָקַת הַנֵּר: (ז) שְׁלשָׁה דְבָרִים צָרִיךְ אָדָם לוֹמַר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשֵׁכָה. עִשַּׂרְתֶּם עֵרַבְתֶּם הַדְלִיקוּ אֶת הַנֵּר. סָפֵק חֲשֵׁכָה סָפֵק אֵינָהּ חֲשֵׁכָה. אֵין מְעַשְּׂרִין אֶת הַוַּדַּאי. וְאֵין מַטְבִּילִין אֶת הַכֵּלִים. וְאֵין מַדְלִיקִין אֶת הַנֵּרוֹת. אֲבָל מְעַשְּׂרִין אֶת הַדְּמַאי. וּמְעָרְבִין וְטוֹמְנִין אֶת הַחַמִּין:

תניא אמר ר' חנינא חייב אדם למשמש בבגדיו בערב שבת עם חשיכה שמא ישכח ויצא, אמר רב יוסף הלכתא רבתא לשבתא:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם

בְּעוֹלָם: שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ: אַל תִּקְרָא בָּנַיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

סדר קדוש לשלש רגלים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו· וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם)

חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם· כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים (וְשַׁבָּת) וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

Digitized by Google

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית
שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת
הָאֲדָמָה. שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם.
וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד
אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי
מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס
זוּלָתוֹ. כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ
כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת
אֵין עוֹד:

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת
עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת

עלינו Uns liegt es ob, zu verherrlichen den Herrn des All's, die Ehre zu geben dem Schöpfer der Welt, daß Er uns nicht hat sein lassen wie die Völker der Erde, und uns nicht gleichgestellt den Geschlechtern des Erdbodens, daß Er unser Theil nicht gleich gemacht dem ihren, und unser Loos dem ihrer Schaaren. Wir beugen das Knie und bücken uns und bekennen vor dem Könige, dem Weltenkönige, dem Heiligen, gelobt sei Er, daß Er ausgespannt die Himmel und gegründet die Erde, und seiner Allmacht Sitz ist im Himmel droben, und der Thron seiner Allmacht ist in den höchsten Höhen. Er ist unser Gott, Keiner sonst; in Wahrheit Er unser König, Niemand außer ihm, wie geschrieben steht in seiner Lehre: Und du sollst heut erkennen, und es dir zu Gemüthe führen, daß der Ewige der wahre Gott ist, im Himmel oben und auf der Erde hienieden, Keiner sonst!

על Darum hoffen wir auf Dich, Ewiger, unser Gott! bald zu schauen den Glanz Deiner Herrlichkeit, daß Du wegräumest die Götzen von der Erde, und all die eitlen Wahngebilde gänzlich

יְכָּרֵתוּן. לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ. יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן: לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ. וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ. וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

קדיש יתום.

tilgest, aufzurichten die Welt durch das Walten des Allmächtigen; und daß alle Fleischgebornen anrufen Deinen Namen, Dir zuzuwenden all die Frevler der Erde; daß erkennen und einsehen alle Bewohner des Erdenrundes, daß Dir sich beugen müsse jedes Knie, schwören müsse jegliche Zunge. Vor Dir, o Ewiger, müssen sie niederknieen und hinsinken, und der Herrlichkeit Deines Namens den Preis bringen, und sie Alle auf sich nehmen das Joch Deiner Herrschaft, daß Du über sie herrschest bald, auf immer und ewig. Denn Dein ist die Herrschaft, und in ewige Zeiten wirst Du in Ehren walten, wie geschrieben steht in Deiner Lehre: Der Ewige wird herrschen auf immer und ewig. Und es heißt: Und der Ewige wird König sein über die ganze Erde; an jenem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name einzig.

תפלת שחרית.

מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל: וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל־הֵיכַל־קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ: יְיָ אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: וַאֲנִי אֶשְׁתַּחֲוֶה וְאֶכְרָעָה אֶבְרְכָה לִפְנֵי־יְיָ עֹשִׂי: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

יִגְדַּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח. נִמְצָא וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוֹ:
אֶחָד וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוֹ. נֶעְלָם וְגַם אֵין סוֹף לְאַחְדוּתוֹ:
אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף וְאֵינוֹ גוּף. לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קְדֻשָּׁתוֹ:
קַדְמוֹן לְכָל־דָּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא. רִאשׁוֹן וְאֵין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:

Morgengebet.

מה Wie lieblich sind Deine Zelte, Jaakob, Deine Wohnungen, Jisrael. Durch Deiner Gnaden Fülle darf ich betreten Dein Haus, bücke mich in Deinem heiligen Tempel in Ehrfurcht vor Dir. O Gott! Ich liebe Deine Wohnstatt, den Ort, wo Deine Herrlichkeit thront. Ich bücke und beuge mich und senke das Knie vor dem Herrn, meinem Schöpfer. O möge mein Gebet vor Dich kommen zur Gnadenzeit, o Gott! in der Fülle Deiner Huld, erhöre mich, in der Treue Deines Heils.

יגדל Gelobt sei der lebend'ge Gott, sein Preis soll hoch erglänzen,
Der ist und dauert; keine Zeit setzt seinem Dasein Gränzen,
Der einzig ist, wie einzig sonst Nichts in der Welt zu finden,
Und seiner Einheit Wesen nicht zu fassen, zu ergründen.
Er, der nicht Körper und Gestalt, nicht faßt ihn Bild und Zeichen,
An seine Heiligkeit nicht kann der Menschen Sinnen reichen.
Beginn und Grund, und früher Er als alles Sein und Leben,
Der Urbeginn. ohn' Anbeginn Er selbst in seinem Weben.

הִנּוֹ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר. יוֹרֶה גְדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:
שֶׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ. אֶל־אַנְשֵׁי סְגֻלָּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ:
לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמשֶׁה עוֹד. נָבִיא וּמַבִּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ.
תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ אֵל. עַל־יַד נְבִיאוֹ נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
לֹא יַחֲלִיף הָאֵל וְלֹא יָמִיר. דָּתוֹ לְעוֹלָמִים לְזוּלָתוֹ:
צוֹפֶה וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ. מַבִּיט לְסוֹף דָּבָר בְּקַדְמָתוֹ:
גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד כְּמִפְעָלוֹ. נוֹתֵן לְרָשָׁע רָע כְּרִשְׁעָתוֹ:
יִשְׁלַח לְקֵץ יָמִין מְשִׁיחֵנוּ. לִפְדּוֹת מְחַכֵּי קֵץ יְשׁוּעָתוֹ:
מֵתִים יְחַיֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ. בָּרוּךְ עֲדֵי עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מָלַךְ. בְּטֶרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא:
לְעֵת נַעֲשָׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל. אֲזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי כִּכְלוֹת הַכֹּל. לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הֹוֶה. וְהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי. לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחְבִּירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית. וְלוֹ הָעֹז וְהַמִּשְׂרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחַי גֹּאֲלִי. וְצוּר חֶבְלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא נִסִּי וּמָנוֹס לִי. מְנָת כּוֹסִי בְּיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אַפְקִיד רוּחִי. בְּעֵת אִישַׁן וְאָעִירָה:
וְעִם־רוּחִי גְּוִיָּתִי. יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת־

Er ist der Herr der Welt, — bezeugt in Allem, was Er schafft,
Die Fülle seiner Herrlichkeit und seiner Größe Kraft.
Aus seinem Gottesgeist den Strom wollt' Er in Gnaden leiten
Auf die Erkornen, seinem Ruhm und seinem Dienst Geweihten.
Und Keiner mehr in Jisrael als wie Moscheh erstand,
Er, ein Prophet, der Gott geschaut, und wie im Bild erkannt.
Und seinem Volk hat Gott verlieh'n die Lehre, ewig wahr,
Durch seinen Herold, der bewährt in seinem Hause war.
Und Gottes Lehre wandellos besteht in Ewigkeit,
Wird nicht um Anderes vertauscht, sie gilt in alle Zeit.
Sein Auge schaut, was unser Sinn tief im Geheimniß hegt,
Er sieht der Dinge Ziel und End', eh' ihr Beginn sich regt.
Dem Frommen giebt er nach Verdienst den Lohn für seine That,
Vergeltung wird dem Frevler, wie die Schuld erwirkt sie hat.
Er sendet den Gesalbten einst, wann erst die Zeit gekommen,
Zu lösen, die geharrt des Heils, die treu bewährten Frommen.
Die Todten wird beleben Gott, durch seiner Liebe Macht,
Drum seinem Namen für und für sei Ruhm und Preis gebracht.

אדון O Herr der Welt, der Du geschaltet,
Eh' noch ein Wesen ward gestaltet,
Da auf Dein Wort das All erstand,
Da wardst zum Kön'ge Du ernannt.
Und wenn zerfällt das Weltenganze,
Du herrschest dann allein im Glanze.
Du warst und bist seit Ewigkeit,
Und Du wirst sein in Herrlichkeit.
Du Einig-Einz'ger ohne Zweiten,
Dir stellet Keiner sich zur Seiten.
Ohn' End' und Anfang in der Zeit,
Dein ist die Macht, die Herrlichkeit.
Der ewig lebt, mein Gott, mein Heil,
In Drang und Noth, mein Hort, mein Theil.
Du, meine Zuflucht, mein Panier,
Mein Kelch, mein Theil, — ruf' ich zu Dir.
In Deine Hand ich stets befehle,
Schlaf' ich und wach' ich, — meine Seele,
Und meinen Leib vertrau' ich Dir.
Ich bange nicht, Gott ist mit mir!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott! Herr der Welt, der uns geheiliget durch seine Gebote und uns das Waschen der Hände geboten.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott! Herr der Welt, der

הָאָדָם בְּחָכְמָה וּבָרָא בוֹ נְקָבִים נְקָבִים חֲלוּלִים חֲלוּלִים גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ שֶׁאִם יִפָּתֵחַ אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסָּתֵם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשַׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ רוֹפֵא כָל־בָּשָׂר וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה: וְהַעֲרֶב־נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת־דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֱצָאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרָתֶךָ (לִשְׁמָהּ). בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶם שִׁעוּר. הַפֵּאָה, וְהַבִּכּוּרִים, וְהָרַאְיוֹן, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְתַלְמוּד תּוֹרָה:

אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לָעוֹלָם הַבָּא. וְאֵלּוּ הֵן כִּבּוּד אָב וָאֵם, וּגְמִילוּת חֲסָדִים, וְהַשְׁכָּמַת בֵּית הַמִּדְרָשׁ שַׁחֲרִית וְעַרְבִית, וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים, וּבִקּוּר חוֹלִים, וְהַכְנָסַת כַּלָּה, וְהַלְוָיַת הַמֵּת, וְעִיּוּן תְּפִלָּה, וַהֲבָאַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

אֱלֹהַי נְשָׁמָה שֶׁנָּתַתָּ בִּי טְהוֹרָה הִיא אַתָּה

gebildet den Menschen mit weiser Kunst, der in ihm erschaffen Oeffnungen und Höhlungen. Vor dem Throne Deiner Herrlichkeit ist es kund und offen, daß, so eine von ihnen sich öffnet oder schließt, es nicht möglich ist, vor Dir zu dauern und zu leben. Gelobt seist Du, Ewiger! der alles Fleisch heilet und Wunderbares vollbringt.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott! Herr der Welt, der uns geheiligt durch seine Gebote und uns geboten, uns mit den Worten der Gotteslehre (Thora) zu beschäftigen. Laß, o Ewiger, unser Gott! süß und lieblich sein Deiner Lehre Worte in unserem Munde und in dem Munde Deines Volkes Jisrael, auf daß wir und unsere Sprößlinge und die Sprößlinge Deines Volkes, des Hauses Jisrael, wir Alle Deinen Namen erkennen und uns befleißen Deiner Lehre. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Lehre ertheilt hat seinem Volke Jisrael.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott! Herr der Welt, der uns erkoren hat aus allen Völkern und uns ertheilt hat seine Lehre. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Lehre ertheilt hat.

יברכך Es segne dich der Ewige und behüte Dich. Es lasse dir leuchten der Ewige Sein Antlitz und begnadige dich. Es wende der Ewige dir Sein Antlitz zu und gebe dir Frieden.

Dies sind die Dinge, für die es kein bestimmtes Maß giebt (nach gesetzlicher Bestimmung): Die Ecke des Feldes (die für den Armen stehen bleiben muß beim Abmähen), die Erstlingsfrüchte, das Opfer beim Erscheinen im Tempel, die Uebung von Liebeswerken und die Beschäftigung mit der Gotteslehre.

Folgendes sind die Dinge, von welchen der Mensch den Zinsgenuß hat in dieser Welt und der Grundstock bleibt für die künftige Welt. Dies sind sie: die Ehrfurcht gegen Vater und Mutter, die Uebung von Liebeswerken, der Besuch des Lehrhauses Morgens und Abends, die Gastlichkeit gegen Fremde, Krankenbesuch, Ausstattung von Bräuten, das den Todten gegebene Geleit, die Andacht beim Gebete, und Friedensstiftung zwischen den Menschen. Die Erlernung des göttlichen Wortes aber wiegt das Alles auf.

אלהי Mein Gott! die Seele, die Du mir gegeben, ist rein. Du hast sie erschaffen, Du sie gebildet und mir eingehaucht, und

בְּרָאתָהּ אַתָּה יְצַרְתָּהּ אַתָּה נְפַחְתָּהּ בִּי וְאַתָּה מְשַׁמְּרָהּ בְּקִרְבִּי וְאַתָּה עָתִיד לִטְּלָהּ מִמֶּנִּי וּלְהַחֲזִירָהּ בִּי לֶעָתִיד לָבֹא: כָּל־זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקִרְבִּי מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי רִבּוֹן כָּל־הַמַּעֲשִׂים אֲדוֹן כָּל־הַנְּשָׁמוֹת. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לַשֶּׂכְוִי בִינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי נָכְרִי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי עָבֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא עָשַׂנִי אִשָּׁה:

(פרויען זאגען:) בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשַׂנִי כִּרְצוֹנוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם פּוֹקֵחַ עִוְרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם מַתִּיר אֲסוּרִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱ״מֶ״הָ רוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱ״מֶ״הָ שֶׁעָשָׂה לִי כָּל־צָרְכִּי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱ״מֶ״הָ אֲשֶׁר הֵכִין מִצְעֲדֵי־גָבֶר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱ״מֶ״הָ אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱ״מֶ״הָ עוֹטֵר יִשְׂרָאֵל בְּתִפְאָרָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּעֲבִיר שֵׁנָה מֵעֵינַי וּתְנוּמָה מֵעַפְעַפָּי:

Du bewahrest sie in mir, und Du wirst sie einst von mir nehmen und mir wiedergeben in der späten Zukunft. So lange die Seele in mir ist, lege ich Dank vor Dich nieder, Ewiger, mein Gott und Gott meiner Väter, Meister aller Geschöpfe, Herr aller Seelen. Gelobt seist Du, Ewiger, der wiedergiebt die Seelen den todten Leibern.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der dem Hahn verlieh die Einsicht, zwischen Tag und Nacht zu unterscheiden.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der mich nicht gemacht zum Nichtisraeliten.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der mich nicht gemacht zum Knechte.

(Männer sagen:) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der mich nicht gemacht zum Weibe.

(Frauen sagen:) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der mich geschaffen nach seinem Willen.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der sehend macht die Blinden.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der bekleidet die Nackten.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der löset die Gefesselten.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der aufrichtet die Gebeugten.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der ausgespannt hat die Erde über die Wasserfluthen.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der mir all meinen Bedarf bereitet.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der lenket die Tritte des Mannes.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der Jisrael gürtet mit Stärke.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der Jisrael krönet mit Ruhm.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der verleihet dem Matten Kraft.

Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der schwinden lässet den Schlaf aus meinen Augen, und den Schlummer von meinen Augenliedern.

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּרְגִּילֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְאַל תְּבִיאֵנוּ לֹא לִידֵי חֵטְא וְלֹא לִידֵי עֲבֵרָה וְעָוֹן וְלֹא לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן וְאַל תַּשְׁלֶט בָּנוּ יֵצֶר הָרָע וְהַרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וְדַבְּקֵנוּ בְּיֵצֶר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוֹף אֶת־יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד־לָךְ וּתְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּצִּילֵנִי הַיּוֹם וּבְכָל־יוֹם מֵעַזֵּי פָנִים וּמֵעַזּוּת פָּנִים מֵאָדָם רָע וּמֵחָבֵר רָע וּמִשָּׁכֵן רָע וּמִפֶּגַע רָע וּמִשָּׂטָן הַמַּשְׁחִית מִדִּין קָשֶׁה וּמִבַּעַל דִּין קָשֶׁה בֵּין שֶׁהוּא בֶן־בְּרִית וּבֵין שֶׁאֵינוֹ בֶן־בְּרִית:

לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם יְרֵא שָׁמַיִם בְּסֵתֶר וּמוֹדֶה עַל־הָאֱמֶת וְדוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְיַשְׁכֵּם וְיֹאמַר:

רִבּוֹן כָּל־הָעוֹלָמִים לֹא עַל־צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. מָה אֲנַחְנוּ. מֶה חַיֵּינוּ. מֶה חַסְדֵּנוּ. מַה־צִּדְקוֹתֵינוּ. מַה־יְשׁוּעָתֵנוּ. מַה־כֹּחֵנוּ. מַה־גְּבוּרָתֵנוּ. מַה־נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָל־הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ. וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל:

אֲבָל אֲנַחְנוּ עַמְּךָ בְּנֵי בְרִיתֶךָ. בְּנֵי אַבְרָהָם אֹהַבְךָ שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה. זֶרַע יִצְחָק יְחִידוֹ שֶׁנֶּעֱקַד

ויהי Möge es Dein Wille sein, mein Gott und meiner Väter Gott, daß Du uns anleitest in Deiner Lehre. Verleihe uns Anhänglichkeit an Deine Gebote, und laß uns nicht gerathen in Sünde, Vergehung und Schuld, nicht in Versuchung und Verunehrung, und gieb dem sündigen Triebe keine Gewalt über uns, und halte uns fern von sündigem Menschen und bösem Genossen, und laß uns fest anhangen dem Triebe zum Guten und guten Thaten, und zwinge unsern Sinn, sich Dir zu unterwerfen, und laß uns am heutigen wie an jeglichem Tage Gunst, Wohlgefallen, und Liebe finden in Deinen Augen, wie in den Augen Aller, die uns sehen, und liebevoll erweise uns Gnadenzeichen. Gelobt seist Du, Ewiger, der liebevoll Gnade erweist seinem Volke Jisrael.

יהי Möge es Dein Wille sein, mein Gott und meiner Väter Gott! daß Du mich am heutigen wie an jeglichem Tage bewahrest vor Menschen von frechem Sinn und vor Frechheit des Sinnes, vor bösem Menschen und bösem Genossen, vor bösem Nachbar, vor bösem Begegnisse und vor jedem feindseligen verderblichen Anstoße, vor jedem harten Rechtshandel und einem harten Gegner im Gerichte, mög' er zu Deinem Bunde gehören oder nicht gehören.

לעולם Immer sei der Mensch gottesfürchtig in der Stille, bekenne die Wahrheit und spreche Wahrheit in seinem Herzen, stehe früh auf und spreche Folgendes:

Herr aller Welten! nicht im Vertrauen auf unsere Verdienste legen wir unser Gebet vor Dich nieder, sondern Deiner großen Barmherzigkeit wegen. Was sind wir? was unser Leben? was unsere Liebe und Milde? was unsere Verdienste? was ist unsere Hülfe? was unsere Kraft und Stärke? Was sollen wir vor Dir sprechen, Ewiger, unser Gott und unserer Väter Gott! Sind nicht alle Helden wie Nichts vor Dir, und die Männer des Ruhmes, als wären sie nicht gewesen, und die Weisen, als wären sie der Erkenntniß baar, und die Verständigen wie ohne Einsicht? Denn die Menge ihrer Thaten ist ein Nichts und ihre Lebenstage ein flüchtiger Hauch vor Dir, und des Menschen Vorzug vor dem Thiere nichtig, denn Alles ist vergänglich.

אבל Aber wir, Dein Volk, Genossen Deines Bundes, die Söhne Abrahams, Deines Freundes, dem Du geschworen auf dem Berge Morijah, der Same Jizchaks, seines Einzigen, der gebunden

עַל גַּב הַמִּזְבֵּחַ. עֲדַת יַעֲקֹב בִּנְךָ בְּכוֹרֶךָ שֶׁמֵּאַהֲבָתְךָ שֶׁאָהַבְתָּ אוֹתוֹ וּמִשִּׂמְחָתְךָ שֶׁשָּׂמַחְתָּ־בּוֹ קָרָאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וִישֻׁרוּן:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיָּבִים לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְשַׁבֵּחֲךָ וּלְפָאֶרְךָ וּלְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וְלָתֵת־שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמֶךָ: אַשְׁרֵינוּ מַה־טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה־נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה־יָּפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ אַשְׁרֵינוּ שֶׁאֲנַחְנוּ מַשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים עֶרֶב וָבֹקֶר וְאוֹמְרִים פַּעֲמַיִם בְּכָל־יוֹם

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אַתָּה הוּא עַד שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא מִשֶּׁנִּבְרָא הָעוֹלָם אַתָּה הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַתָּה הוּא לָעוֹלָם הַבָּא קַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ וּבִישׁוּעָתְךָ תָּרִים וְתַגְבִּיהַּ קַרְנֵנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ אֶת־שִׁמְךָ בָּרַבִּים:

אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ וּבִשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים. אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין אֱלֹהִים. קַבֵּץ קוֶֹיךָ מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם כִּי אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ. אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת כָּל־אֲשֶׁר בָּם. וּמִי בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ בָּעֶלְיוֹנִים אוֹ בַתַּחְתּוֹנִים שֶׁיֹּאמַר לְךָ מַה־תַּעֲשֶׂה. אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם עֲשֵׂה עִמָּנוּ חֶסֶד בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ וְקַיֶּם־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מַה־שֶּׁכָּתוּב

ward auf dem Altare, die Gemeinde Jaakobs, Deines Sohnes, Deines Erstgebornen, dem Du um Deiner Liebe willen, mit der Du ihn geliebt, und um der Freude willen, mit der Du an ihm Dich freuetest, den Namen Jisrael gegeben und Jeschurun.

לפיכך Deshalb sind wir verpflichtet, Dich dankend zu bekennen, Dich zu rühmen und zu preisen, zu segnen und zu heiligen, Preis und Dank abzustatten Deinem Namen. Heil uns! wie gut ist unser Theil, und wie lieblich unser Loos und wie schön unser Erbe. Heil uns, die wir früh und spät, Morgens und Abends, aussprechen, zwei Mal an jeglichem Tage:

שמע „Höre Jisrael: der Ewige, unser Gott, ist ein einiges ewiges Wesen."

Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches immer und ewig.

אתה Du warst Derselbige, ehe die Welt erschaffen worden, Du bist Derselbige, seit die Welt erschaffen worden, Du Derselbige in dieser Welt und Du Derselbige in der künftigen Welt. Heilige Deinen Namen an Denen, die Deinen Namen zu heiligen berufen sind, und heilige Deinen Namen in Deiner Welt und durch Dein Heil bringe empor und erhöhe unsere Macht. Gelobt seist Du, o Ewiger, der Du heiligst Deinen Namen in zahlreicher Gemeinde.

אתה Du bist der Ewige, unser Gott, im Himmel und auf Erden und den höchsten Himmeln droben. Es ist wahr, Du bist der Erste und Du der Letzte, und außer Dir kein Gott! Sammle die auf Dich Hoffenden von den vier Enden der Erde, mögen erkennen und einsehen alle die Weltbewohner, daß Du allein Gott bist über alle Reiche der Erde. Du hast gebildet den Himmel und die Erde, das Meer, sammt Allem, was darin ist. Und wer unter allen Werken Deiner Hand, unter denen in der obern wie in der untern Welt, der zu Dir sagen könnte: was thust Du? — Unser Vater im Himmel, o erweise uns Gnade, um Deines großen Namens willen, der über uns genannt ist, und laß an uns sich bewähren, was geschrieben steht: In derselbigen Zeit werde Ich euch heimbringen, und in der Zeit euch sammeln, denn Ich mache euch zum Namen und zum Ruhme unter allen Völkern der Erde, wenn Ich zurückkehre zu euren Vertriebenen vor euren Augen, spricht der Ewige.

בָּעֵת הַהִיא אָבִיא אֶתְכֶם וּבָעֵת קַבְּצִי אֶתְכֶם כִּי־אֶתֵּן אֶתְכֶם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה בְּכֹל עַמֵּי הָאָרֶץ בְּשׁוּבִי אֶת־שְׁבוּתֵיכֶם לְעֵינֵיכֶם אָמַר יְיָ:

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם: וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָֹה: וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ: וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר:

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָֹה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד: אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם: וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִית הַהִין: עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָֹה: וְנִסְכּוֹ רְבִיעִית הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָֹה: וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָֹה:

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָֹה

וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

אתה הוא יי אלהינו שהקטירו אבותינו לפניך את קטרת הסמים בזמן שבית המקדש קיים. כאשר צוית אותם על ידי משה נביאך ככתוב בתורתך:

ויאמר יי אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים לבנה זכה בד בבד יהיה: ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח ממלח טהור קדש: ושחקת ממנו הדק ונתת ממנה לפני העדת באהל מועד אשר אועד לך שמה קדש קדשים תהיה לכם: ונאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה: ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני יי לדרתיכם:

תנו רבנן פטום הקטרת כיצד· שלש מאות וששים ושמנה מנים היו בה· שלש מאות וששים וחמשה במנין ימות החמה. ושלשה מנים יתרים שמהם מכנים כהן גדול מלא חפניו ביום הכפורים. ומחזירם למכתשת בערב יום הכפורים· כדי לקיים מצות דקה מן הדקה: ואחד עשר סמנין היו בה. ואלו הן· הצרי והצפרן החלבנה והלבנה משקל שבעים שבעים מנה· מור וקציעה שבלת נרד וכרכום משקל ששה עשר ששה עשר מנה. הקשט שנים עשר· וקלופה שלשה. וקנמון תשעה. בורית כרשינה תשעה קבין· יין קפריסין סאין תלתא וקבין תלתא. ואם אין לו יין קפריסין. מביא חמר חורין עתיק· מלח סדומית רובע הקב. מעלה עשן כל שהוא: רבי נתן אומר אף כפת הירדן כל שהוא: ואם נתן בה דבש פסלה. ואם חסר אחת מכל סמניה חיב מיתה:

רבן שמעון בן גמליאל אומר. הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף: בורית כרשינה למה היא באה. כדי ליפות בה את הצפרן כדי שתהא נאה· יין קפריסין למה הוא בא. כדי לשרות בו את הצפרן כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה· אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטב. היטב הדק. מפני שהקול יפה לבשמים: פטמה לחצאין כשרה· לשליש ולרביע לא שמענו: אמר רבי יהודה זה הכלל. אם כמדתה כשרה לחצאין ואם חסר אחת מכל סמניה חייב מיתה: תני בר קפרא אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין: ועוד תני בר קפרא אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה דבש. מפני שהתורה אמרה כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי:

יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה:

יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

אַתָּה סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה:

וְעָרְבָה לַיְיָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

אנא בכח גדלת ימינך תתיר צרורה:
קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא:
נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם:
ברכם טהרם רחמם צדקתך תמיד גמלם:
חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:
יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשתך:
שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות:
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

אם שבת.

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ:

אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים קָדְשֵׁי קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן פַּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב: פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל־הַפָּרֹכֶת וְעַל־מִזְבַּח הַזָּהָב מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכָּבֶת שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אִם־לֹא נָתַן לֹא־עִכֵּב. אֵלּוּ וָאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן: חַטֹּאת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד. אֵלּוּ הֵן חַטֹּאת הַצִּבּוּר שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוֹעֲדוֹת. שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת. כֵּיצַד עָלָה בַכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב וּבָא־לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית. מִזְרָחִית צְפוֹנִית. צְפוֹנִית מַעֲרָבִית. מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית שְׁיָרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי. וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן־הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל־מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד־חֲצוֹת: הָעוֹלָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים: זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת. אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת אֲשַׁם גְּזֵלוֹת. אֲשַׁם מְעִילוֹת. אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה. אֲשַׁם נָזִיר. אֲשַׁם מְצֹרָע. אָשָׁם תָּלוּי. שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלֵי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי

מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לְזִכְרֵי כְהֻנָּה בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת:

הַתּוֹדָה וְאֵיל נָזִיר קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע. וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר לְכָל אָדָם בְּכָל מַאֲכָל לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: שְׁלָמִים קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר לְכָל־אָדָם בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַמּוּרָם מֵהֶם כַּיּוֹצֵא בָהֶם אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח קָדָשִׁים קַלִּים שְׁחִיטָתָן בְּכָל־מָקוֹם בָּעֲזָרָה וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אֶחָת. וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד: שִׁנָּה בַאֲכִילָתָן הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל־אָדָם וְנֶאֱכָלִין בְּכָל־הָעִיר בְּכָל־מַאֲכָל לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד: הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד־חֲצוֹת וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָו וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת: מִקַּל וָחֹמֶר. וּמִגְּזֵרָה שָׁוָה. מִבִּנְיַן אָב מִכָּתוּב אֶחָד. וּמִבִּנְיַן אָב מִשְּׁנֵי כְתוּבִים. מִכְּלָל וּפְרָט. וּמִפְּרָט וּכְלָל. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט. מִכְּלָל שֶׁהוּא צָרִיךְ לִפְרָט. וּמִפְּרָט שֶׁהוּא צָרִיךְ לִכְלָל. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא מִן־הַכְּלָל לְלַמֵּד לֹא לְלַמֵּד עַל־עַצְמוֹ יָצָא אֶלָּא לְלַמֵּד עַל־הַכְּלָל כֻּלּוֹ יָצָא. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טֹעַן אֶחָד שֶׁהוּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחֲמִיר. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִטְעוֹן טֹעַן אַחֵר שֶׁלֹּא כְעִנְיָנוֹ יָצָא לְהָקֵל וּלְהַחֲמִיר. כָּל־דָּבָר שֶׁהָיָה בִּכְלָל וְיָצָא לִדּוֹן בְּדָבָר הֶחָדָשׁ אִי אַתָּה יָכוֹל לְהַחֲזִירוֹ לִכְלָלוֹ עַד שֶׁיַּחֲזִירֶנּוּ הַכָּתוּב לִכְלָלוֹ בְּפֵרוּשׁ. דָּבָר הַלָּמֵד מֵעִנְיָנוֹ. וְדָבָר הַלָּמֵד מִסּוֹפוֹ: וְכֵן שְׁנֵי כְתוּבִים הַמַּכְחִישִׁים זֶה אֶת־זֶה עַד שֶׁיָּבוֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

ביים אנלעגען דעם טלית.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִתְעַטֵּף בַּצִּיצִת:

מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן:
יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ תַשְׁקֵם:
כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאֶה־אוֹר:
מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב:

אין מאנכען געמיינדען ווירד פאר ברוך שאמר דיעזער מזמור געזאגט.

(ל) מִזְמוֹר שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוֹמִמְךָ יְהוָֹה כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי: יְהוָֹה אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: יְהוָֹה הֶעֱלִיתָ מִן־שְׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי־בוֹר: זַמְּרוּ לַיהוָֹה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ: כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה: וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל־אֶמּוֹט לְעוֹלָם: יְהוָֹה בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל: אֵלֶיךָ יְהוָֹה אֶקְרָא וְאֶל יְהוָֹה אֶתְחַנָּן: מַה־בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל־שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ: שְׁמַע יְהוָֹה וְחָנֵּנִי יְהוָֹה הֱיֵה־עֹזֵר לִי: הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְהוָֹה אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ:

מזמור (Psalm 30.) Lied bei der Tempelweihe von David. Ich erhebe Dich, Ewiger, weil Du mich heraufgezogen, und nicht meinen Feinden Freude an mir gegeben. Ewiger, mein Gott, zu Dir habe ich geschrieen, und Du heiltest mich. Ewiger, Du hast heraufgezogen aus der Unterwelt meine Seele, hast mich belebt, daß ich nicht in die Grube sank. Saitenspielet dem Ewigen, ihr seine Frommen, und preiset sein heiliges Andenken. Denn Schrecken ist bei seinem Zorn, Leben bei seiner Gnade. Am Abend kehret Weinen ein, am Morgen Jubel. Und ich sprach in meinem Frieden: Nicht werde ich wanken ewiglich. Ewiger, in Deiner Gnade hattest Du festgestellt als mein Gebirge Macht, -- Du bargst Dein Antlitz, da war ich erschrocken. Zu Dir, Ewiger, will ich rufen und zum Ewigen flehen. Welcher Gewinn ist an meinem Blute, wenn ich sinke in die Grube? wird der Staub Dich preisen, wird er verkünden Deine Treue? Höre, Ewiger, und sei mir gnädig, Ewiger, sei mir ein Beistand. Da wandtest Du meine Klagen in Reigentanz, löstest meinen Sack und gürtetest mich mit Freude. Darum soll Dir saitenspielen Lobpreis und nicht verstummen; Ewiger, mein Gott, ewig will ich Dich preisen.

בָּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בָּרוּךְ הוּא. בָּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרֵאשִׁית. בָּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בָּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בָּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בָּרוּךְ מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו. בָּרוּךְ חַי לָעַד וְקַיָּם לָנֶצַח. בָּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל בָּרוּךְ שְׁמוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל הָאָב הָרַחֲמָן הַמְהֻלָּל בְּפִי עַמּוֹ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידָיו וַעֲבָדָיו: וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדֶּךָ נְהַלֶּלְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בִּשְׁבָחוֹת וּבִזְמִירוֹת נְגַדֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וְנַזְכִּיר שִׁמְךָ וְנַמְלִיכְךָ מַלְכֵּנוּ אֱלֹהֵינוּ יָחִיד חֵי הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ מְשֻׁבָּח וּמְפֹאָר עֲדֵי־עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ברוך Gelobt sei, auf dessen Wort die Welt entstand. Gelobt sei Er. Gelobt Er, der Urheber des Schöpfungswerkes, gelobt, der spricht und vollbringt, gelobt, der beschließt und vollführt. Gelobt, der sich erbarmt der Erde, gelobt, der sich erbarmt der Geschöpfe, gelobt, der segensvollen Lohn ertheilt den ihn Fürchtenden, gelobt, der ewig lebt und dauert beständig, gelobt der Befreier und Retter, gelobt sei sein Name. Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Gott, barmherziger Vater, der gerühmt wird durch den Mund seines Volkes, verherrlicht und gepriesen durch die Zunge seiner Frommen und Knechte. Und mit den Lobgesängen Davids, Deines Knechtes, wollen wir rühmen Dich, Ewiger, unser Gott, durch Loblieder und Psalmen Dich erheben, preisen und verherrlichen und anrufen Deinen Namen, und Dir die Herrschaft geben, Du unser König, unser Gott, Einziger, Ewiglebender, König, gepriesen und verherrlicht sei für und für sein großer Name. Gelobt seist Du, Ewiger, König, der gerühmt wird durch Loblieder.

הוֹדוּ לַיְיָ קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו:
שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאֹתָיו: הִתְהַלְלוּ
בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב מְבַקְשֵׁי יְיָ: דִּרְשׁוּ יְיָ וְעֻזּוֹ
בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זִכְרוּ לְעוֹלָם
בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם
וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִצְחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית
עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
בִּהְיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי
אֶל־גּוֹי וּמִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ לְאִישׁ לְעָשְׁקָם
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִּמְשִׁיחָי וּבִנְבִיאַי אַל־
תָּרֵעוּ: שִׁירוּ לַיְיָ כָּל־הָאָרֶץ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם־אֶל־יוֹם יְשׁוּעָתוֹ:
סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת־כְּבוֹדוֹ בְּכָל־הָעַמִּים נִפְלְאֹתָיו: כִּי
גָדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל־כָּל־אֱלֹהִים: כִּי
כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיְיָ שָׁמַיִם עָשָׂה: הוֹד וְהָדָר
לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: הָבוּ לַיְיָ מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ
לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז: הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ
לְפָנָיו הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ: חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל־
הָאָרֶץ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל
הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יִרְעַם הַיָּם וּמְלוֹאוֹ יַעֲלֹץ
הַשָּׂדֶה וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ: אָז יְרַנְּנוּ עֲצֵי הַיָּעַר מִלִּפְנֵי יְיָ כִּי־
בָא לִשְׁפּוֹט אֶת־הָאָרֶץ: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם
חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ
מִן־הַגּוֹיִם לְהֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ:

הודו Danket dem Ewigen, rufet an seinen Namen. Machet kund unter Völkern seine Thaten. Singet ihm, spielet ihm, redet von all seinen Wundern. Rühmet euch seines heiligen Namens, es freue sich das Herz derer, die den Ewigen suchen. Verlanget nach dem Ewigen und seiner Hoheit, suchet sein Antlitz beständig. Gedenket seiner Wunder, die er gethan, seiner Zeichen und der Aussprüche seines Mundes. Same Abrahams, seines Knechtes, Söhne Jaakobs, ihr seine Erkornen! Er ist der Ewige, unser Gott, über die ganze Erde ergehen seine Gerichte. Gedenket ewiglich seines Bundes, des Wortes, das er geboten, in's tausendste Geschlecht, das er geschlossen mit Abraham, und seines Schwures an Jizchak. Und er stellte es auf für Jaakob zur Satzung, für Jisrael zum ewigen Bunde, da er sprach: Dir geb' ich das Land Kenaan als Loos eures Besitzes; da ihr waret ein zähliges Häuflein, da eurer wenig und ihr darin weiltet. Und sie zogen von Volk zu Volk, von Königreich zu fremder Nation. Er ließ keinen Mann sie bedrücken, und strafte um sie Könige. „Rühret nicht meine Gesalbten an und meinen Propheten füget kein Leid zu!" Singet dem Ewigen, alle Lande, verkündet von Tag zu Tag seine Hülfe. Erzählet unter den Völkern seine Herrlichkeit, unter allen Nationen seine Wunder. Denn groß ist der Ewige und sehr gepriesen, und furchtbar ist Er über alle Götter. Denn all die Götter der Völker sind Nichtiges, aber der Ewige hat den Himmel gemacht. Glanz und Majestät ist vor ihm, Triumph und Freude an seiner Stätte. Spendet dem Ewigen, Völkergeschlechter, spendet dem Ewigen Ehre und Triumph! Spendet dem Ewigen seines Namens Ehre, nehmet Geschenke und kommet vor sein Antlitz, bücket euch vor dem Ewigen im heiligen Schmucke. Erzittert vor ihm, alle Lande! und fest ist das Erdenrund, wanket nicht. Frohlocke der Himmel und jubele die Erde, und man spreche unter den Völkern: Der Ewige ist König! Dröhne das Meer und seine Fülle, fröhlich sei die Flur und Alles, was darin. Dann müssen jauchzen die Bäume des Waldes vor dem Ewigen, denn Er ist gekommen, die Erde zu richten. Danket dem Ewigen, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld! Und sprechet: Hilf uns, Gott unserer Hülfe, und sammle und rette uns von den Völkern, daß wir danken Deinem heiligen

בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם וַיֹּאמְרוּ
כָל־הָעָם אָמֵן וְהַלֵּל לַייָ: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן
וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ
אַתָּה יְיָ לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ תָּמִיד
יִצְּרוּנִי: זְכֹר־רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: תְּנוּ עֹז
לֵאלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים: נוֹרָא אֱלֹהִים
מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת לָעָם בָּרוּךְ
אֱלֹהִים: אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ: הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט
הָאָרֶץ הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים: לַייָ הַיְשׁוּעָה עַל־עַמְּךָ
בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ: הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ
אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד הָעוֹלָם: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה
לַייָ עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם
קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְיָ עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:
הַרְאֵנוּ יְיָ חַסְדֶּךָ וְיֶשְׁעֲךָ תִּתֶּן־לָנוּ: קוּמָה עֶזְרָתָה לָּנוּ
וּפְדֵנוּ לְמַעַן חַסְדֶּךָ: אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם הַרְחֶב־פִּיךָ וַאֲמַלְאֵהוּ: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו: וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי יָגֵל לִבִּי
בִּישׁוּעָתֶךָ אָשִׁירָה לַייָ כִּי גָמַל עָלָי:

Namen, daß wir uns rühmen Deiner Herrlichkeit. -- Gepriesen sei der Ewige, der Gott Jisraels, von Ewigkeit zu Ewigkeit! Und alles Volk sprach: Amen und Lobpreis dem Ewigen! — Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seiner Füße Schemel; heilig ist Er. Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott. Er aber, barmherzig, vergiebt die Missethat und verderbt nicht, und wandte oft seinen Zorn ab, und weckt nicht all seinen Grimm. — Du, Ewiger, wirst nicht zurückhalten Deine Liebe von mir, Deine Huld und Deine Treue werden stets mich bewahren. Gedenke Deiner Liebe, Ewiger, und Deiner Huld; denn von Ewigkeit sind sie. Gebet Gott Triumph! über Jisrael ist sein Ruhm und seine Macht in den Wolken. Furchtbar bist Du, Gott, aus Deinem Heiligthume, Gott Jisraels! Er giebt Macht und Stärke dem Volke. Gepriesen sei Gott! — Gott der Vergeltung, Ewiger, Gott der Vergeltung, erscheine! Erhebe Dich, Richter der Erde, vergilt Lohn den Hochmüthigen. — Beim Ewigen ist der Sieg, über Dein Volk komme Dein Segen, Selah! Der Gott der Heerschaaren ist mit uns, eine Veste ist uns der Gott Jaakobs, Selah! — Gott der Heerschaaren! Heil dem Menschen, der auf Dich vertraut. Ewiger, hilf! Der König erhöre uns am Tage unseres Rufens! — Hilf Deinem Volke und segne Dein Erbe, und weide und trage sie bis in Ewigkeit. Unsere Seele wartet des Ewigen, unser Beistand und unser Schild ist Er. Denn an ihm freuet sich unser Herz; denn seinem heiligen Namen vertrauen wir. So möge sein Deine Huld, Ewiger, über uns, wie wir Deiner geharrt. Laß uns schauen, Ewiger, Deine Huld, und Dein Heil gieb uns Auf, uns zum Beistand! und erlöse uns um Deiner Gnade willen. — Ich bin der Ewige, dein Gott, der dich herausgeführt aus dem Lande Mizrajim. Thue weit auf deinen Mund, daß Ich ihn fülle. Heil dem Volke, dem also geschieht; Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige ist. Ich aber vertraue Deiner Huld. Es frohlockt mein Herz ob Deiner Hülfe. Ich will dem Ewigen singen, denn Er hat mir wohlgethan.

(יט) לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד־
אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ: יוֹם לְיוֹם
יַבִּיעַ אֹמֶר וְלַיְלָה לְּלַיְלָה יְחַוֶּה־דָּעַת: אֵין־אֹמֶר וְאֵין
דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: בְּכָל־הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם וּבִקְצֵה
תֵבֵל מִלֵּיהֶם לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם: וְהוּא כְּחָתָן יֹצֵא
מֵחֻפָּתוֹ יָשִׂישׂ כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֹרַח: מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ
וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ: תּוֹרַת יְהוָֹה
תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְהוָֹה נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי:
פִּקּוּדֵי יְהוָֹה יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת יְהוָֹה בָּרָה מְאִירַת
עֵינָיִם: יִרְאַת יְהוָֹה טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד מִשְׁפְּטֵי־יְהוָֹה
אֱמֶת צָדְקוּ יַחְדָּו: הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים
מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: גַּם־עַבְדְּךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשָׁמְרָם עֵקֶב
רָב: שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי: גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ
עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־בִי אָז אֵיתָם וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: יִהְיוּ־
לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָֹה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

(לד) לְדָוִד בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיְגָרְשֵׁהוּ
וַיֵּלַךְ: אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָֹה בְּכָל־עֵת תָּמִיד
תְּהִלָּתוֹ בְּפִי: בַּיהוָֹה תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ:
גַּדְּלוּ לַיהוָֹה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו: דָּרַשְׁתִּי אֶת־יְהוָֹה
וְעָנָנִי וּמִכָּל־מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי: הִבִּיטוּ אֵלָיו וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם
אַל־יֶחְפָּרוּ: זֶה עָנִי קָרָא וַיהוָֹה שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָיו
הוֹשִׁיעוֹ: חֹנֶה מַלְאַךְ־יְהוָֹה סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם: טַעֲמוּ
וּרְאוּ כִּי־טוֹב יְהוָֹה אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה־בּוֹ: יְראוּ אֶת־
יְהוָֹה קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין מַחְסוֹר לִירֵאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרָעֵבוּ
וְדֹרְשֵׁי יְהוָֹה לֹא־יַחְסְרוּ כָל־טוֹב: לְכוּ בָנִים שִׁמְעוּ־לִי

למנצח (Psalm 19.) Dem Sangmeister; Psalm von David. — Die Himmel erzählen die Herrlichkeit Gottes, und seiner Hände Werk thut die Wölbung kund. Ein Tag läßt dem andern zuströmen das Wort, und eine Nacht spricht zur andern die Kunde. Nicht sind es Worte und nicht Reden, deren Stimme nicht gehört wird, sondern über die ganze Erde geht aus ihre Schnur und an das Ende des Erdenrundes ihre Worte. Dem Sonnenball hat Er ein Zelt an ihnen gesetzt. Und der, wie ein Bräutigam hervorgehend aus seiner Kammer, frohlocket, wie ein Held die Bahn zu durchlaufen. Am Ende der Himmel ist sein Aufgang, und sein Kreislauf über ihre Grenzen, und Nichts ist verhüllt vor seiner Gluth. Die Lehre des Ewigen ist untadelig, seelenerquickend, des Ewigen Zeugniß bewährt, macht Thoren weise. Die Befehle des Ewigen sind recht, herzenerfreuend, des Ewigen Gebot ist lauter, erleuchtet die Augen. Die Furcht des Ewigen ist rein, besteht ewig, des Ewigen Aussprüche sind wahr, sind gerecht allzumal. Sie, die köstlicher sind denn Gold und feines Gold in Menge, und süßer denn Honig und Honigseim. Auch Dein Knecht wird durch sie belehrt, in ihrer Bewahrung ist großer Lohn. Verirrungen, wer merket sie? — Von verborgenen Sünden reinige mich! Aber auch von Uebermüthigen halte Deinen Knecht fern, daß sie mich nicht beherrschen. Dann bin ich ohne Tadel und rein von schwerem Vergehen. Seien wohlgefällig meines Mundes Worte und meines Herzens Sinnen vor Dir, Ewiger, mein Hort und mein Erlöser!

לדוד (Psalm 34.) Von David, da er verstellte seinen Verstand vor Abimelech, der ihn forttrieb, und er ging. — Ich will den Ewigen preisen zu jeglicher Zeit, stets sei sein Lob in meinem Munde. Des Ewigen rühme sich meine Seele, hören sollen es die Gebeugten und sich freuen. Verherrlicht den Ewigen mit mir, und lasset uns seinen Namen erheben zumal! Ich suchte den Ewigen, und Er hat mich erhört, und aus all meinen Schrecknissen hat Er mich gerettet. Sie blickten zu ihm auf und leuchteten, und ihr Gesicht erröthete nicht. Dieser Arme rief und der Ewige hörte, und von all seinen Leiden rettete Er ihn. Es lagert der Engel des Ewigen um Die, so ihn fürchten, und befreiet sie. Kostet und sehet, daß gütig der Ewige ist, Heil dem Manne, der

יִרְאַת יְהוָֹה אֲלַמֶּדְכֶם׃ מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים אֹהֵב
יָמִים לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר לְשׁוֹנְךָ מֵרָע וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר
מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃
עֵינֵי יְהוָֹה אֶל־צַדִּיקִים וְאָזְנָיו אֶל־שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי יְהוָֹה
בְּעֹשֵׂי רָע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיהוָֹה שָׁמֵעַ
וּמִכָּל־צָרוֹתָם הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָֹה לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת־
דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃ רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ
יְהוָֹה׃ שֹׁמֵר כָּל־עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה׃
תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה יְהוָֹה
נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־הַחֹסִים בּוֹ׃

(צ) תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ
לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר׃ בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל
אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל׃ תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־
דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם׃ כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ
כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה׃ זְרַמְתָּם שֵׁנָה
יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף׃ בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל
וְיָבֵשׁ׃ כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ׃ שַׁתָּ עֲוֺנֹתֵינוּ
לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ
כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְמוֹ־הֶגֶה׃ יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה
וְאִם בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ
וַנָּעֻפָה׃ מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ׃ לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה׃ שׁוּבָה יְהוָֹה עַד־מָתָי
וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ׃ שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה
בְּכָל־יָמֵינוּ׃ שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי נֹעַם

bei ihm sich birgt. Fürchtet den Ewigen, ihr seine Heiligen, denn Nichts mangelt Denen, so ihn fürchten. Junge Leuen darben und hungern, aber die den Ewigen suchen, entbehren kein Gut. — Kommt her, Kinder, höret auf mich, die Furcht des Ewigen lehr' ich euch. Wo ist der Mann, der Leben begehrt, der Tage wünscht, Gutes zu schauen? — Wahre deine Zunge vor Bösem und deine Lippen, daß sie nicht Trug reden. Weiche vom Bösen und thue Gutes, suche den Frieden und jage ihm nach. Des Ewigen Augen sind auf die Frommen gerichtet, und seine Ohren auf ihr Schreien. Des Ewigen Zornblick ist wider die, so Böses thun, zu tilgen von der Erde ihr Gedächtniß. Sie schreien und der Ewige hört, und aus all ihren Leiden rettet Er sie. Nahe ist der Ewige denen, die gebrochenen Herzens sind, und denen, die niedergeschlagenen Gemüthes, hilft Er. Viel sind die Leiden des Gerechten, und aus allen rettet ihn der Ewige. Er behütet all seine Gebeine, nicht eines von ihnen wird zerbrochen. Es tödtet den Frevler das Unheil, und des Gerechten Hasser büßen. Der Ewige erlöst die Seele seiner Diener, und läßt nicht büßen Alle, die sich bergen bei ihm.

תפלה (Psalm 90.) Gebet von Moscheh, dem Manne Gottes. — Herr, Zuflucht bist Du uns gewesen in allen Geschlechtern. Ehe denn die Berge geboren wurden und Erde und Weltall kreis'te, und von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott. Du führst den Sterblichen bis zur Zerknirschung, und sprichst: Kehret zurück, Menschenkinder! Denn tausend Jahre sind in Deinen Augen wie der gestrige Tag, wenn er entschwunden, und eine Wache in der Nacht. Du strömst sie hin, im Schlaf werden sie, am Morgen sprosset er wie Gras. Am Morgen blühet er und sprosset, am Abend ist er abgemähet und verdorrt. Denn wir vergehen in Deinem Zorne und in Deinem Grimme sind wir angstverwirrt. Du stellst unsere Vergehungen vor Dich hin, unser heimlich Thun vor das Licht Deines Antlitzes. Denn all unsere Tage verstreichen in Deinem Grimme, wir verbringen unsere Jahre wie Geschwätz. Unsere Lebensjahre — das sind siebzig, und, wenn es hoch geht, achtzig Jahre, und darin drängt sich Elend und Unheil; denn schnell enteilt's, und wir müssen davon. Wer kennt die Macht Deines Zornes und, wie er ihn fürchten sollte, Deinen

וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

(צא) יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר לַיהוָה מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח־בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפֹּל מִצִּדְּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי־אַתָּה יְהוָה מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא־תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא־יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה־לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ: עַל־כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן־תִּגֹּף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ: עַל־שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי־יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: ארך ימים וכו׳:

(קלה) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה הַלְלוּ עַבְדֵי יְהוָה: שֶׁעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בְּחַצְרוֹת בֵּית אֱלֹהֵינוּ: הַלְלוּ־יָהּ כִּי־טוֹב יְהוָה זַמְּרוּ לִשְׁמוֹ כִּי נָעִים: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה וַאֲדֹנֵינוּ מִכָּל־אֱלֹהִים: כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ יְהוָה עָשָׂה בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיַּמִּים וְכָל־תְּהֹמוֹת: מַעֲלֶה נְשִׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים לַמָּטָר עָשָׂה מוֹצֵא רוּחַ מֵאוֹצְרוֹתָיו: שֶׁהִכָּה בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה: שָׁלַח אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּתוֹכֵכִי מִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו: שֶׁהִכָּה גּוֹיִם רַבִּים וְהָרַג

Grimm? — Unsere Tage zählen lehr' uns denn, daß wir gewinnen ein weises Herz. Kehr' um, o Ewiger; wie lange noch? — und erbarme Dich Deiner Knechte. Sättige uns am Morgen mit Deiner Huld, daß wir jauchzen und uns freuen all unsere Tage. Erfreue uns, gleich den Tagen, da Du uns gebeugt, den Jahren, da wir Unglück geschauet. Sichtbar werde vor Deinen Knechten Dein Werk und Dein Glanz über ihren Söhnen. Und es sei die Huld des Herrn, unseres Gottes, über uns und das Werk unserer Hände fördere bei uns, und das Werk unserer Hände fördere es.

ישב (Psalm 91.) Wer in dem Schutze des Höchsten sitzet, der ruhet im Schatten des Allmächtigen. Ich spreche zum Ewigen: Meine Zuflucht und meine Burg, mein Gott, dem ich vertraue. Denn Er wird dich retten von der Schlinge des Vogelstellers, von der Pest des Verderbens. Mit seinem Gefieder deckt Er dich, und unter seinen Fittigen bist du geborgen; Schild und Panzer ist seine Treue. Nicht fürchtest du vor dem Schrecken der Nacht, vor dem Pfeile, der fliegt bei Tage. Vor der Pest, die im Dunkeln schleicht, vor der Seuche, die wüthet am Mittage. Es fallen dir zur Seite Tausend, und Zehntausend dir zur Rechten, — dir nahet sie nicht. Nur mit deinen Augen schauest du, und die Vergeltung der Frevler siehst du an. Denn Du, Ewiger, bist meine Zuversicht. Den Höchsten machst du zu deiner Zuflucht. Nicht wird Unglück dir widerfahren, und eine Plage nahet nicht deinem Zelte. Denn seine Engel entbietet Er für dich, dich zu behüten auf all deinen Wegen. Auf Händen tragen sie dich, daß nicht an dem Steine dein Fuß sich stoße. Auf Löwe und Otter trittst du, zertrittst junge Leuen und Drachen. Denn nach mir begehrt er, so befrei' Ich ihn, Ich stelle ihn hoch, weil er meinen Namen kennt. Er ruft mich an, und Ich erhöre ihn; mit ihm bin Ich in der Noth, Ich errette ihn und schaffe ihm Ehren. Mit langem Leben sättige Ich ihn, und lasse ihn meine Hülfe schauen.

הללויה (Psalm 135.) Hallelujah! Lobet den Namen des Ewigen, lobet ihn, Knechte des Ewigen, die im Hause des Ewigen stehen, in den Höfen des Hauses unseres Gottes! Hallelujah! denn gütig ist der Ewige, saitenspielet seinem Namen, denn er ist lieblich. Denn Jaakob hat sich Gott erkoren, Jisrael zu seinem Eigenthume. Denn ich weiß, daß groß ist der Ewige, und unser Herr über alle Götter. Alles, was der Ewige will, hat Er gemacht im Himmel und auf Erden, in den Meeren und allen Tiefen. Herauf bringt Er Wolken vom Rande der Erde, Blitze zum Regen erschafft Er, Er führt hervor den Wind aus seinen Schatzkammern. Der geschlagen hat die Erstgebornen Mizrajims, von Menschen bis Vieh. Er sandte Zeichen und Wunder in deine

מְלָכִים עֲצוּמִים: לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּלְכֹל מַמְלְכוֹת כְּנָעַן: וְנָתַן אַרְצָם נַחֲלָה נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: יְהוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהוָה זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: כִּי־יָדִין יְהוָה עַמּוֹ וְעַל־עֲבָדָיו יִתְנֶחָם: עֲצַבֵּי הַגּוֹיִם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יַאֲזִינוּ אַף אֵין־יֶשׁ־רוּחַ בְּפִיהֶם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: בֵּית יִשְׂרָאֵל בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה בֵּית אַהֲרֹן בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה: בֵּית הַלֵּוִי בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה יִרְאֵי יְהוָה בָּרְכוּ אֶת־יְהוָה: בָּרוּךְ יְהוָה מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָםִ הַלְלוּיָהּ:

(קלו) הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְמַכֵּה מִצְרַיִם בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְגֹזֵר יַם־סוּף לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְהֶעֱבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

Mitte, Mizrajim, an Pharao und an all seinen Knechten; der geschlagen zahlreiche Völker und getödtet mächtige Könige, den Sichon, König des Emori, und den Og, König von Baschan, und all die Königreiche Kenaans. Er gab ihr Land zum Besitze, zum Besitze Jisrael, seinem Volke. Ewiger, Dein Name ist für ewig, Ewiger, Dein Angedenken für alle Geschlechter! Denn Recht schafft der Ewige seinem Volke, und über seine Knechte erbarmt Er sich. Die Götzen der Völker sind Silber und Gold, Werk von Menschenhänden. Einen Mund haben sie und reden nicht, Augen und sehen nicht, Ohren und hören nicht, auch ist kein Odem in ihrem Munde. Ihnen gleich werden ihre Verfertiger, Jeglicher, der ihnen vertrauet. Haus Jisrael, preiset den Ewigen! Haus Aharon, preiset den Ewigen! Haus des Lewi, preiset den Ewigen! Die ihr den Ewigen fürchtet, preiset den Ewigen! Gepriesen sei der Ewige von Zijon aus, der thronet in Jeruschalajim, Hallelujah!

הודו (Psalm 136.) Danket dem Herrn, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld.

Danket dem Gotte der Götter, denn ewiglich währt seine Huld.

Danket dem Herrn der Herren, denn ewiglich währt seine Huld.

Der große Wunder thut allein, denn ewiglich währt seine Huld.

Der den Himmel geschaffen mit Weisheit, denn ewiglich währt seine Huld.

Der ausspannte die Erde über den Wassern, denn ewiglich währt seine Huld.

Der die großen Lichter geschaffen, denn ewiglich währt seine Huld.

Die Sonne zur Herrschaft am Tage, denn ewiglich währt seine Huld.

Den Mond und die Sterne zur Herrschaft bei Nacht, denn ewiglich währt seine Huld.

Der Mizrajim schlug an seinen Erstgebornen, denn ewiglich währt seine Huld.

Und herausführte Jisrael aus seiner Mitte, denn ewiglich währt seine Huld.

Mit starker Hand und ausgestrecktem Arme, denn ewiglich währt seine Huld.

Der das Schilfmeer in Stücke zerriß, denn ewiglich währt seine Huld.

Und ließ Jisrael ziehen mitten hindurch, denn ewiglich währt seine Huld.

Und sprengte Pharao und sein Heer in's Schilfmeer, denn ewiglich währt seine Huld.

Digitized by Google

לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ.
לְמַכֵּה מְלָכִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיַּהֲרֹג מְלָכִים אַדִּירִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ·
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ:

(לג) רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ־לוֹ: שִׁירוּ־לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי־יָשָׁר דְּבַר־יְהוָה וְכָל־מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל־צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל־הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל־יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְהוָה הֵפִיר עֲצַת־גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת־כָּל־בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן־שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל־כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל גִּבּוֹר לֹא־יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס

Der sein Volk führte durch die Wüste, denn ewiglich währt seine Huld.
Der große Könige schlug, denn ewiglich währt seine Huld.
Und tödtete mächtige Könige, denn ewiglich währt seine Huld.
Den Sichon, König des Emori, denn ewiglich währt seine Huld.
Und den Og, König von Baschan, denn ewiglich währt seine Huld.
Und gab ihr Land zum Besitz, denn ewiglich währt seine Huld.
Zum Besitze Jisrael, seinem Volke, denn ewiglich währt seine Huld.
Der unser gedachte in unserer Erniedrigung, denn ewiglich währt seine Huld.
Und uns erlöste von unseren Feinden, denn ewiglich währt seine Huld.
Der Brod giebt allem Fleische, denn ewiglich währt seine Huld.
Danket dem Gotte des Himmels, denn ewiglich währt seine Huld.

רננו (Psalm 33.) Jauchzet, Gerechte, in dem Ewigen; den Redlichen geziemet Lobgesang. Danket dem Ewigen mit der Cither, mit zehnsaitigem Psalter spielet ihm. Singet ihm ein neues Lied, spielet schön mit Jubelklang! Denn redlich ist des Ewigen Wort, und all sein Thun mit Treue. Er liebt Recht und Gebühr, von des Ewigen Huld ist voll die Erde. Auf des Ewigen Wort sind die Himmel geworden, und auf seines Mundes Hauch ihr ganzes Heer. Er sammelt zu Haufen des Meeres Gewässer, Er legt in Vorrathskammern Meerestiefen. Es fürchte sich vor dem Ewigen das Erdenall, vor ihm müssen bangen alle Bewohner des Erdenrundes. Denn Er sprach und es ward; Er gebot und es bestand. Der Ewige stört den Rathschluß der Völker, vereitelt die Gedanken der Nationen. Des Ewigen Rathschluß wird ewiglich bestehen, seines Herzens Gedanken für alle Geschlechter. Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige ist, — der Nation, die Er sich zum Eigenthum erkoren! Vom Himmel blickt der Ewige, sieht alle Menschenkinder; aus der Stätte seines Sitzes schauet Er auf all die Bewohner der Erde; der insgesammt ihr Herz gebildet, der merket auf all ihre Thaten. Nicht ist der König siegreich durch des Heeres Menge, ein Held wird nicht gerettet durch Fülle der Kraft. Eitel ist das Roß zum Siege, und durch die Fülle seiner Stärke führt es nicht von dannen. Siehe, des Ewigen Auge ist auf die, so ihn fürchten, auf die, welche harren seiner Huld, zu retten vom Tode ihr Leben, und sie zu erhalten bei Hungersnoth. Unsre Seele wartet des Ewigen, unser Beistand und unser Schild

לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְהֹוָה אֶל־
יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם
בָּרָעָב: נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהֹוָה עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי־בוֹ
יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי־חַסְדְּךָ יְהֹוָה
עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

(צב) מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת: טוֹב לְהוֹדוֹת לַיְיָ וּלְזַמֵּר
לְשִׁמְךָ עֶלְיוֹן: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ
בַּלֵּילוֹת: עֲלֵי־עָשׂוֹר וַעֲלֵי־נָבֶל עֲלֵי הִגָּיוֹן בְּכִנּוֹר: כִּי
שִׂמַּחְתַּנִי יְיָ בְּפָעֳלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ אֲרַנֵּן: מַה־גָּדְלוּ מַעֲשֶׂיךָ
יְיָ מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ: אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדָע וּכְסִיל לֹא־
יָבִין אֶת־זֹאת: בִּפְרֹחַ רְשָׁעִים כְּמוֹ־עֵשֶׂב וַיָּצִיצוּ כָּל־
פֹּעֲלֵי אָוֶן לְהִשָּׁמְדָם עֲדֵי־עַד: וְאַתָּה מָרוֹם לְעֹלָם יְיָ: כִּי
הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יְיָ כִּי־הִנֵּה אֹיְבֶיךָ יֹאבֵדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל־פֹּעֲלֵי
אָוֶן: וַתָּרֶם כִּרְאֵים קַרְנִי בַּלֹּתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּט
עֵינִי בְּשׁוּרָי בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק
כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְיָ
בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים
וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר יְיָ צוּרִי וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ:

(צג) יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן
תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה:
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְיָ נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם:
מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְיָ:
עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:
יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל

ist Er. Denn an ihm freuet sich unser Herz, denn seinem heiligen Namen vertrauen wir. So möge sein Deine Huld, Ewiger, über uns, wie wir Deiner geharrt.

מזמור (Psalm 92.) Psalmlied. Für den Sabbath-Tag. — Schön ist's, dem Ewigen zu danken, und zu spielen Deinem Namen, Höchster! — zu verkünden am Morgen Deine Huld, und Deine Treue in den Nächten, auf dem Zehnsait und auf dem Psalter, mit dem Getön der Cither. Denn erfreuet, Ewiger, hast Du mich durch Deine That; ob den Werken Deiner Hände jubele ich. Wie groß sind Deine Werke, Ewiger, wie sehr tief Deine Gedanken. Der Dumme erkennt nicht, und der Thor sieht solches nicht ein: Wenn aufblüh'n die Frevler wie Gras, und sprossen alle Uebelthäter, — daß sie getilgt werden auf ewig. Du aber bist ewiglich erhaben, Ewiger! Denn siehe, Deine Feinde, Ewiger! denn siehe, Deine Feinde gehen unter, es zerstreuen sich alle Uebelthäter. Und Du erhöhest, wie des Reëm, mein Horn, ich bin getränkt mit frischem Oele, und es schauet mein Auge auf meine Laurer, von den Bösewichtern, die wider mich aufstehen, hört mein Ohr. Der Gerechte, Palmen gleich blühet er, wie die Ceder auf Lebanon schießt er empor; gepflanzt im Hause des Ewigen, in den Höfen unseres Gottes blühen sie; noch im Greisenalter sprossen sie, sind markig und belaubt; zu verkünden, daß redlich ist der Ewige, mein Hort, und kein Tadel ist an ihm.

יי (Psalm 93.) Der Ewige ist König! Hoheit hat angelegt, angelegt der Ewige, Macht umgürtet; und fest ist das Erdenrund, wanket nicht. Fest ist Dein Thron von je; von Ewigkeit bist Du. Es erheben Ströme, Ewiger, erheben Ströme ihre Stimme, Ströme erheben ihr Gebrause. Vor dem Rauschen großer Gewässer, den gewaltigen Brandungen des Meeres, ist gewaltig in den Höhen der Ewige. Deine Zeugnisse sind sehr bewährt, Dein Haus zieret Heiligkeit, Ewiger, für die Dauer der Zeiten.

יהי Verherrlichung werde dem Ewigen in alle Zeit, möge sich freuen der Ewige an seinen Werken. Es sei der Name des Ewigen gepriesen von nun an bis in Ewigkeit. Vom Aufgang der Sonne bis zu ihrem Niedergange werde gerühmt der Name des Ewigen. Erhaben über alle Völker ist der Ewige, über die Himmel seine Herrlichkeit. Ewiger, Dein Name bleibt in alle

שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְיָ שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְיָ זִכְרְךָ לְדֹר־וָדֹר: יְיָ בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְיָ מָלָךְ: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְיָ הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב־אִישׁ וַעֲצַת יְיָ הִיא תָקוּם: עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי־בָחַר יְיָ בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי־יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְיָ עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל־חֲמָתוֹ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם־קָרְאֵנוּ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

(קמה) תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב־יְהוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו:

Zeit, Dein Gedenken in alle Geschlechter. Der Ewige hat in den Himmeln aufgerichtet seinen Thron, und seine Herrschaft waltet über Alles. Es freuen sich die Himmel, und es frohlocke die Erde, und man spreche unter den Völkern: der Ewige herrschet. Der Ewige ist Herrscher, der Ewige war Herrscher, der Ewige wird herrschen auf immer und ewig. Der Ewige ist Herrscher immerdar, geschwunden sind die Heiden aus seinem Lande. Der Ewige hat zerstört den Rathschluß der Heiden, vereitelt das Sinnen der Nationen. Vielfach ist das Sinnen im Herzen des Menschen, und der Rathschluß des Ewigen — er bestehet. Der Rathschluß des Ewigen wird für immer dauern, seines Herzens Sinnen in alle Geschlechter. Denn Er spricht, und es geschieht; Er gebeut, und es hat Bestand. Denn erwählet hat der Ewige Zijon, es sich ersehen zum Sitze. Denn Jaakob hat sich erkoren Jah, Jisrael zu seinem Eigenthume. Denn nicht lassen wird der Ewige sein Volk, und sein Erbe nicht aufgeben. Und Er ist barmherzig, verzeiht die Schuld, übt nicht Verderben, und nimmt gar oft seinen Zorn zurück, und läßt nicht entbrennen seine ganze Gluth. — Ewiger, hilf! Der König erhöre uns am Tage, da wir rufen.

אשרי Heil Denen, die weilen in Deinem Hause, immerdar preisen sie Dich, Selah! — Heil dem Volke, dem also geschieht; Heil dem Volke, dessen Gott der Ewige ist!

תהלה (Psalm 145.) Loblied von David. — Ich will Dich erheben, mein Gott, o König, und preisen Deinen Namen ewig und immer. An jeglichem Tage will ich Dich preisen, und rühmen Deinen Namen ewig und immer. Groß ist der Ewige und sehr gepriesen, und seine Größe unergründlich. Ein Geschlecht rühmt dem andern Deine Werke, und Deine Machtthaten verkünden sie. Den herrlichen Glanz Deiner Majestät und Deine Wunderthaten will ich dichten. Und die Macht Deiner furchtbaren Thaten sollen sie melden, und Deine Größe will ich erzählen. Die Erinnerung an Deine große Güte strömen sie aus, und ob Deiner Gerechtigkeit jubeln sie. Gnädig und barmherzig

יְהוָה כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד
מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי
הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ
מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר:
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים:
עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־
אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי
רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־
מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר
יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם
יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהוָה אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו
וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה יְדַבֶּר־
פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
(קמו) הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה: אֲהַלְלָה יְהוָה בְּחַיָּי
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים
בְּבֶן־אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם
הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ
עַל־יְהוָה אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־
אֲשֶׁר־בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים
נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְהוָה מַתִּיר אֲסוּרִים: יְהוָה פֹּקֵחַ
עִוְרִים יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים יְהוָה אֹהֵב צַדִּיקִים: יְהוָה שֹׁמֵר

Digitized by Google

ist der Ewige, langmüthig und groß an Huld. Gütig ist der Ewige gegen Alle, und sein Erbarmen ist über all seine Werke. Es preisen Dich, Ewiger, all Deine Werke, und Deine Frommen benedeien Dich. Die Herrlichkeit Deines Reiches sprechen sie aus, und von Deiner Stärke reden sie. Kund zu machen den Menschenkindern seine Stärke, und die Herrlichkeit der Majestät seines Reiches. Dein Reich ist ein Reich aller Ewigkeiten, und Deine Herrschaft geht durch alle Geschlechter. Es stützet der Ewige alle Sinkenden, und richtet auf alle Gebeugten. Aller Augen schauen empor zu Dir, und Du giebst ihnen ihre Nahrung zur rechten Zeit. Du öffnest Deine Hand, und sättigst alles Lebendige seines Verlangens. Gerecht ist der Ewige in allen seinen Wegen, und liebevoll in allen seinen Werken. Nahe ist der Ewige Allen, die ihn rufen, Allen, die ihn anrufen mit Wahrheit. Er thut den Willen Derer, die ihn fürchten, und ihr Flehen hört Er und rettet sie. Es hütet der Ewige Alle, die ihn lieben, und alle Frevler vertilgt Er. Des Ewigen Ruhm soll aussprechen mein Mund, und es preise alles Fleisch seinen heiligen Namen immer und ewig. Wir aber preisen Jah, von nun an bis in Ewigkeit. Hallelujah!

הללויה (Psalm 146.) Hallelujah! Rühme meine Seele den Ewigen. Ich will rühmen den Ewigen bei meinem Leben, saitenspielen meinem Gott in meinem Dasein. Vertrauet nicht auf Fürsten, auf den Menschensohn, bei dem nicht Hülfe ist. Ausgeht sein Odem, er kehrt zurück in seine Erde; an selbigem Tage sind hin seine Rathschläge. Heil Dem, zu dessen Beistand ist Jaakobs Gott, deß Hoffnung ist auf den Ewigen, seinen Gott! Der geschaffen Himmel und Erde, das Meer und Alles, was darin; der Treue ewiglich bewahrt. Der Recht schafft den Gedrückten, Brod giebt den Hungrigen. Der Ewige löst die Gefesselten. Der Ewige macht sehen die Blinden, der Ewige richtet auf die Gebeugten, der Ewige liebt die Gerechten. Der Ewige schützt die Fremdlinge, Waisen und Wittwen erhält Er, aber den

אֶת־גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת:
וְמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

(קמז) הַלְלוּיָהּ כִּי־טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי־נָעִים נָאוָה
תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְהוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל
יְכַנֵּס: הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר
לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב־כֹּחַ
לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים
עֲדֵי־אָרֶץ: עֱנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה
שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר:
נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת
הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא־בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְהוָה אֶת־
יְרֵאָיו אֶת־הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ אֶת־יְהוָה
הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ
בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם־גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ:
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד־מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג
כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי
קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח־דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ־
מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא
עָשָׂה כֵן לְכָל־גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל־יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

(קמח) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ
כָּל־צְבָאָו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אוֹר:
הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ
אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם
חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים

Weg der Frevler krümmt Er. Der Ewige wird ewig regieren, dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

הללויה (Psalm 147.) Hallelujah! Denn schön ist's, unserm Gotte saitenspielen, denn lieblich ist's; ihm geziemet Lobgesang. Es bauet Jeruschalajim der Ewige, die Verstoßenen Jisraels sammelt Er. Er heilet die mit gebrochenem Herzen, und verbindet ihre Schäden. Er zählet die Zahl den Sternen zu, sie alle nennt Er beim Namen. Groß ist unser Herr, und reich an Kraft, seine Weisheit unaussprechlich. Es erhält die Gebeugten der Ewige, erniedrigt die Frevler bis zur Erde. Stimmet an dem Ewigen mit Danklied, saitenspielet unserm Gotte mit der Cither. Der den Himmel bedeckt mit Wolken, der Erde Regen bereitet, der die Berge Gras sprossen macht. Er giebt dem Vieh seine Nahrung, den jungen Raben, die da rufen. Nicht an des Rosses Stärke hat Er Gefallen, nicht an des Mannes Schenkeln Lust. Gefallen hat der Ewige an Denen, so ihn fürchten, und seiner Gnade harren. Preise, Jeruschalajim, den Ewigen, rühme deinen Gott, Zijon! Denn Er hat festgemacht die Riegel deiner Thore, gesegnet deine Kinder in deiner Mitte. Der zu deiner Grenze den Frieden gesetzt, mit dem Fett des Weizens dich sättigt. Er sendet sein Wort zur Erde, — flugs läuft sein Ausspruch; — der Schnee giebt wie Wolle, Reif wie Asche ausstreuet; der seinen Frost in Stücken schleudert, vor seiner Kälte — wer kann bestehen? Er sendet sein Wort und läßt sie schmelzen, läßt wehen seinen Wind, sie zerrinnen zu Wasser. — Er verkündet Jackob seine Worte, seine Satzungen und Rechte Jisrael. Nicht also that Er an irgend einem Volke, und die Rechte kennen sie nicht. Hallelujah!

הללויה (Psalm 148.) Hallelujah! Lobet den Ewigen aus dem Himmel, lobet ihn in den Höhen. Lobet ihn, ihr all seine Engel, lobet ihn, ihr all seine Schaaren. Lobet ihn, Sonne und Mond, lobet ihn, all ihr Sterne des Lichts. Lobet ihn, Himmel der Himmel, und die Wasser, die über den Himmeln. Sie sollen loben des Ewigen Namen, denn Er gebot, und sie wurden geschaffen. Und Er stellte sie hin für beständig, ewiglich; ein Gesetz gab Er und wandelt es nicht. — Lobet den Ewigen von der Erde, ihr Ungethiere und alle Tiefen; Feuer und Hagel,

וְכָל־תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה
דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים: הַחַיָּה
וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים
שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם־בְּתוּלוֹת זְקֵנִים
עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָֹה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ
הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־
חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

(קמט) הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיהוָֹה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל
חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי־צִיּוֹן
יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ:
כִּי־רוֹצֶה יְהוָֹה בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים
בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב
פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים:
לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת
בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל־חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

(קנ) הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ
בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע
שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ
בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כ״ה״ת״י״ה:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְיָ מִצִּיּוֹן
שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

Schnee und Nebel, Sturmwind, der sein Wort vollstreckt; Berge und alle Hügel, Fruchtbäume und alle Cedern; Gewild und alles Vieh, Gewürm und jeder beschwingte Vogel; Erdenkönige und alle Nationen, Fürsten und alle Erdenrichter; Jünglinge sammt Jungfrauen, Greise sammt Jungen! Sie sollen loben des Ewigen Namen, denn erhaben ist sein Name allein; seine Majestät ist über Himmel und Erde. Und Er erhöht das Horn seines Volkes, Ruhm all seinen Frommen, den Kindern Jisrael, dem ihm nahen Volke. Hallelujah!

הללויה (Psalm 149.) Hallelujah! Singet dem Ewigen ein neues Lied, seinen Ruhm in den Versammlungen der Frommen. Jisrael freue sich seines Schöpfers, Zijons Kinder sollen jubeln ihres Königs, loben seinen Namen im Reigen, mit Pauken und Cither ihm saitenspielen. Denn gnädig ist der Ewige seinem Volke, Er schmückt die Gebeugten mit Sieg. Es jauchzen die Frommen in Herrlichkeit, jubeln auf ihren Lagern. Gottes Erhebung ist in ihrer Kehle, und zweischneidiges Schwert in ihrer Hand, — Vergeltung zu üben an den Völkern, Züchtigung an den Nationen, zu fesseln ihre Könige mit Banden und ihre Edlen in eiserne Ketten; an ihnen zu üben das vorgeschriebene Recht. Ein Schmuck ist Er all seinen Frommen. Hallelujah!

הללויה (Psalm 150.) Hallelujah! Lobet Gott in seinem Heiligthume, lobet ihn in seiner mächtigen Wölbung. Lobet ihn wegen seiner Machtthaten, lobet ihn nach der Fülle seiner Größe. Lobet ihn mit Posaunenschalle, lobet ihn mit Psalter und Cither. Lobet ihn mit Pauken und Reigen, lobet ihn mit Saitenspiel und Flöte. Lobet ihn mit helltönenden Cymbeln, lobet ihn mit schmetternden Cymbeln! Alles, was Odem hat, lobe Jah. Hallelujah!

ברוך Gelobt sei der Ewige in alle Zeit! Amen, Amen! — Gelobt sei der Ewige von Zijon aus, der in Jeruschalajim thront, Hallelujah! Gelobt sei der Ewige, Gott, der Gott Jisraels, der allein Wunder thut! Und gelobt sein heiliger Name ewiglich, und voll werde seiner Herrlichkeit die ganze Erde. Amen! Amen!

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ לְעֵינֵי כָּל־הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד־עוֹלָם: לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי־כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: אַתָּה־הוּא יְיָ לְבַדֶּךָ אַתָּ עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת־כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְיָ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם: וּמָצָאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת־דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה: וַתֵּרֶא אֶת־עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת־זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל־יַם־סוּף: וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל־עֲבָדָיו וּבְכָל־עַם אַרְצוֹ כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ־לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְאֶת־רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת

ויברך Und David pries den Ewigen vor den Augen der ganzen Versammlung, und David sprach: Gelobt seist Du, Ewiger, Gott Jisraels, unseres Vaters, von Ewigkeit zu Ewigkeit. Dein, Ewiger, ist die Größe und die Macht und der Ruhm und der Sieg und die Majestät, ja Alles im Himmel und auf Erden; Dein, Ewiger, ist die Herrschaft und Du bist das über Alles erhabene Haupt. Und der Reichthum und die Ehre kommen von Dir, und Du herrschest über Alles, und in Deiner Hand ist Kraft und Macht, und in Deiner Hand steht es, Alles groß und stark zu machen. Und nun, unser Gott, danken wir Dir und lobpreisen dem Namen Deines Ruhmes. Du bist der Ewige allein, Du hast gemacht den Himmel, die Himmel der Himmel, und all ihr Heer, die Erde und Alles, was darauf ist, die Meere und Alles, was darin ist, und Du giebst ihnen Allen Leben, und das Heer des Himmels beugt sich vor Dir. Du bist der Ewige, Gott, der Du Abram erkoren, und ihn herausgeführt hast aus Ur-Kasdim, und hast ihm den Namen Abraham gegeben. Und da Du sein Herz Dir getreu gefunden, schlossest Du mit ihm den Bund, zu geben das Land des Kenaani, Chitthi, Emori und Perisi und Jebusi und Girgaschi, es zu geben seinem Samen, und hast Dein Wort gehalten, denn Du bist gerecht. Und Du sahest das Elend unserer Väter in Mizrajim, und ihren Klageruf am Schilfmeer hast Du vernommen. Und thatest Zeichen und Wunder an Pharaoh und an all seinen Knechten und an all dem Volke seines Landes; weil Du wußtest, daß sie frevelten gegen sie, und Du hast Dir einen Namen gemacht, wie diesen Tag geschieht. Und das Meer hast Du gespalten vor ihnen, daß sie durch das Meer zogen im Trocknen, und ihre Verfolger stürztest Du in die Tiefen, gleichwie einen Stein in mächtige Fluthen.

ויושע Und so rettete der Ewige an diesem Tage Jisrael aus der Hand Mizrajims, und Jisrael sah Mizrajim todt am Ufer des Meeres. Und Jisrael sah die gewaltige Hand, welche der Ewige bethätigt an Mizrajim, und das Volk fürchtete den Ewigen, und sie glaubten an den Ewigen und an Moscheh, seinen Diener.

אז Damals sang Moscheh und die Kinder Jisrael dieses

לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה
אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה
יְהוָה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר
שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אָבֶן: יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהוָה תִּרְעַץ
אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ
כַּקַּשׁ: וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים
קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי: נָשַׁפְתָּ
בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים: מִי־
כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת
עֹשֵׂה־פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ
עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים
יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם
אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל
עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְּדָשׁ
אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְהוָה יִמְלֹךְ
לְעֹלָם וָעֶד: כִּי לַייָ הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעָלוּ
מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת־הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַייָ
הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא
יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר
שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

Lied dem Ewigen und sprachen also: Singen will ich dem Ewigen, denn mit Hoheit hat Er sich erhoben, Roß und Reiter hat Er geschleudert in's Meer. Mein Sieg und mein Sang ist Jah Er war meine Rettung; Der ist meine Macht, und ich will seine Schöne preisen; der Gott meines Vaters, und ich will ihn erheben. Der Ewige ist ein Mann des Krieges, der Ewige — das ist sein Name. Wagen Pharaos und seine Macht hat Er geschleudert in's Meer, und der Ausbund seiner Wagen wurde versenkt in's Schilfmeer. Fluthen bedeckten sie, sie fuhren hinunter in die Tiefen gleichwie ein Stein. Deine Rechte, Ewiger, prangend in Kraft, Deine Rechte, Ewiger, zerschmettert den Feind. Und in der Größe Deiner Hoheit hast Du niedergerissen Deine Gegner, Du hast losgelassen Deine Zorngluth, sie hat sie verzehret wie Stoppeln. Und durch den Hauch Deiner Nase thürmten sich Gewässer, stand wie ein Damm Fließendes, gerannen die Fluthen im Herzen des Meeres. Der Feind sprach: Ich jage nach, erreiche, theile Beute; an ihnen ersatten soll meine Gier, zücken will ich mein Schwert, vertilgen soll sie meine Hand. Du hauchtest mit Deinem Odem, da bedeckte sie das Meer; sie rollten wie Blei in die gewaltigen Wasser. Wer ist gleich Dir unter den Mächten, Ewiger, wer ist gleich Dir, prangend an Heiligkeit, furchtbar an Ruhm, Wunderthäter! Du strecktest Deine Rechte, die Erde verschlang sie. Du führst mit Deiner Gnade das Volk, so Du erlöset, Du leitest es mit Deiner Macht zur Wohnung Deines Heiligthums. Es hören's die Völker, sie beben; Zittern ergreift die Bewohner von Peleschet. Da erschrecken die Stammfürsten Edoms, die Mächtigen Moabs, sie ergreift Beben, vor Angst aufgelöst sind alle Bewohner Kenaans. Es falle über sie Schrecken und Angst; an der Größe Deines Armes erstarren sie wie Stein; bis hinübergezogen Dein Volk, Ewiger, bis hinübergezogen das Volk, so Du geeignet; bis Du sie gebracht und eingepflanzt auf den Berg Deines Eigenthums, die Stätte, die zu Deinem Sitze Du gemacht, Ewiger, das Heiligthum, Herr, das Deine Hände eingerichtet. Der Ewige wird König sein immer und ewig! — Denn des Ewigen ist das Königthum und Er ist Herrscher der Völker. Und es ziehen hinauf die Sieger auf den Berg Zijon, zu richten den Berg Esaws, und des Ewigen wird sein das Königthum. Und der Ewige wird König sein über die ganze Erde, an selbigem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name einzig. Und in Deiner Lehre steht geschrieben also: Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen!

נִשְׁמַת כָּל־חַי תְּבָרֵךְ אֶת־שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וְרוּחַ כָּל־
בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד: מִן־
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל. וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ
גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וּמְרַחֵם בְּכָל־עֵת
צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים
וְהָאַחֲרוֹנִים. אֱלוֹהַּ כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל
בְּרֹב הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים.
יְיָ לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן. הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים
וְהַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים. לְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים: אִלּוּ פִינוּ
מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם. וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו. וְשִׂפְתוֹתֵינוּ
שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ. וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ.
וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם. וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת.
אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךָ עַל־אַחַת מֵאָלֶף אֶלֶף
אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם־
אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית
עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. בְּרָעָב זַנְתָּנוּ. וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ. מֵחֶרֶב
הִצַּלְתָּנוּ. וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ. וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים
דִּלִּיתָנוּ: עַד־הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ.
וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל־כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ
בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ

נשמת Der Odem alles Lebendigen segne Deinen Namen, Ewiger, unser Gott, und der Hauch alles Fleisches preise und erhebe ewiglich Dein Andenken, Du, unser König. Von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott, und außer Dir haben wir keinen König, keinen Erlöser und Retter, der befreit und schützt, erhält und sich erbarmt zu jeglicher Zeit der Noth und des Drangsals, — wir haben keinen König außer Dir! Gott der frühesten und der spätesten Geschlechter, Gott aller Geschöpfe, Herr aller Wesen, der gepriesen wird in so vielen Lobliedern, der leitet seine Welt in Gnade und seine Geschöpfe mit Erbarmen. Und der Ewige schläft und schlummert nicht, Er, der in's Leben erwecket Schlafende, und aufwachen läßt Entschlummerte, und reden macht Stumme, und löset Gefesselte, und stützet Fallende, und aufrichtet Gebeugte; Dir allein bringen wir Dank. Wenn auch unser Mund voll wäre des Gesanges wie das Meer, und unsere Zunge des Jubels wie das Brausen seiner Wellen, und unsere Lippen voll Preis wie die Ausdehnung des Firmaments, und unsere Augen leuchtend wie Sonn' und Mond, und unsere Hände ausgebreitet wie die Adler am Himmel, und unsere Füße schnell wie die Rehe, — wir würden nicht ausreichen, Dir zu danken, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter! und zu segnen Deinen Namen für eine der tausend- und abertausend- ja myriadenfachen Wohlthaten, die Du gethan an unseren Vätern und an uns. Aus Mizrajim hast Du uns erlöst, Ewiger, unser Gott, und aus dem Sklavenhause uns befreit, in Hungersnoth uns gespeist, und zur Fülle uns verpflegt, vom Schwerte hast Du uns gerettet, und der Seuche uns entrinnen, und von bösen und dauernden Krankheiten uns geheilt hervorgehen lassen. Bis hierher hat uns beigestanden Dein Erbarmen, und haben uns nicht verlassen Deine Gnadenbezeigungen, und so wirst Du uns nicht im Stiche lassen, Ewiger, unser Gott! auf ewig. Darum die Glieder, die Du gesondert in uns, und Hauch und Odem, die Du gehaucht in unsere Nase, und die Zunge, die Du gelegt in unseren Mund, ja sie sollen danken und segnen, lobsingen und preisen, erheben und ver-

כַּפֵּינוּ הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ
וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ: כִּי כָל־פֶּה
לְךָ יוֹדֶה. וְכָל־לָשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע. וְכָל־בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע.
וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ תִשְׁתַּחֲוֶה: וְכָל־לְבָבוֹת יִירָאוּךָ. וְכָל־
קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ. כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי
תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי כָמוֹךָ מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן
מִגֹּזְלוֹ: מִי יִדְמֶה־לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ־לָךְ. הָאֵל
הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת־שֵׁם קָדְשֶׁךָ. כָּאָמוּר
לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־יְיָ וְכָל־קְרָבַי אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ:

herrlichen, die Weihe und Herrschaft geben Deinem Namen, unser König! Denn jeder Mund muß Dir danken, und jede Zunge Dir schwören, und jedes Knie sich Dir beugen, und jede Höhe vor Dir sich bücken, und alle Herzen müssen Dich fürchten, und jedes Innere und jede Niere lobsingen Deinem Namen, nach dem Worte, das geschrieben steht: All meine Gebeine sollen sprechen: Ewiger, wer ist wie Du, der rettet den Armen vor Dem, der stärker ist als er, und den Armen und Dürftigen vor seinem Räuber? — Wer ist Dir ähnlich, und wer Dir gleich, und wer darf sich Dir gegenüberstellen, Du Gott, groß, stark und furchtbar, höchster Gott, Eigner des Himmels und der Erde! Wir wollen Dich rühmen und preisen, Dich verherrlichen und Deinen heiligen Namen loben, wie es heißt: Von David. Preise meine Seele den Ewigen und ihr, all meine Eingeweide, seinen heiligen Namen!

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ׃
הַגָּדוֹל
בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ. הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ.
הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא׃
שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב רַנְּנוּ
צַדִּיקִים בַּיָי לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה׃
בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְהַלָּל.
וּבְדִבְרֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ.
וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְרוֹמָם.
וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְקַדָּשׁ׃

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל־הַיְצוּרִים לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל־דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ׃

האל Gott in den gewaltigen Zeichen Deiner Allmacht, groß in der Herrlichkeit Deines Namens, Du mächtig für ewig und furchtbar in Deinen furchterregenden Thaten. O König, sitzend auf hocherhabenem und majestätischem Throne, der ewig thront, Erhabener und Heiliger ist sein Name! Und es heißt in der Schrift: Jubelt, ihr Frommen, in dem Ewigen, den Redlichen steht zu das Loblied. Durch den Mund der Gerechten wirst Du verherrlicht und durch die Worte der Frommen gesegnet, und durch die Zunge Dir Ergebener erhoben, und in der Mitte der Heiligen geheiligt.

ובמקהלות Und in den Versammlungen der Mengen Deines Volkes, des Hauses Jisrael, wird im Jubel gepriesen Dein Name, Du unser König! in jeglichem Geschlechte; denn so ist es ja Pflicht all der Geschöpfe vor Dir, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter! zu danken und zu rühmen, zu preisen und zu loben, zu erheben und zu verherrlichen, zu segnen, hoch zu erheben und zu lobsingen hinaus über alle Worte der Lieder und Lobgesänge Davids, — des Sohnes Jischais — Deines Knechtes, Deines Gesalbten.

יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ כִּי לְךָ נָאֶה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה מֶלֶךְ אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

השׁ״ץ אומר חצי קדיש.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת יְיָ הַמְבֹרָךְ:

ק׳ וח׳ בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים. סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל־בְּרָכָה וּתְהִלָּה: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת־הַכֹּל:

ישתבח Gepriesen sei Dein Name für immer, Du unser König, Gott, Herrscher, groß und heilig im Himmel und auf Erden! Denn Dir geziemet, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter! Lied und Preis, Lobesspruch und Gesang, Macht und Herrschaft, Sieg, Größe und Stärke, Ruhm, Verherrlichung, Weihe und Herrlichkeit, Segenssprüche und Dankesverkündigungen von nun an bis in Ewigkeit. Gelobt sei, Ewiger! Allmächtiger, Herr, Du für das Loblied das Höchste, Gott, dem Dankeslieder gebühren, Herr der Wunder, der Wohlgefallen hat an den Lobgesängen, König, Gott, ewig Lebender!

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, der gebildet das Licht und erschaffen die Finsterniß, der Frieden stiftet und das All erschaffen.

(אם שבת ווירד דאס אונטענשטעהענדע הכל יודוך געבעטעט.)

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה־רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ. כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ:

(אם שבת.)

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ. וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיְיָ: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ. מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ: וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו. שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת רַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז. הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ

(Am Sabbat werden die unten befindlichen Stücke gebetet.)

המאיר Er spendet Licht der Erde und den auf ihr Wohnenden in Barmherzigkeit, und in seiner Güte verjüngt Er an jedem Tage stets das Schöpfungswerk. Wie zahlreich sind Deine Werke, Ewiger! Sie alle hast Du mit Weisheit gebildet, voll ist die Erde Deiner Besitzthümer. O König, Du allein Erhabener von

---

(Am Sabbat.)

הכל Alles preiset Dich, und Alles verherrlicht Dich, und Alles spricht: Keiner ist heilig wie Gott, Alles erhöhet Dich für und für, Bildner des Alls, Gott, der an jedem Tage öffnet die Pforten des Ostens, und aufthut die Lichträume des Firmaments, hervorgehen lässet die Sonne aus ihrem Orte, und den Mond aus der Stätte seines Weilens. Und er leuchtet der ganzen Welt und ihren Bewohnern, die Er erschaffen in dem Walten seiner Barmherzigkeit. Er spendet Licht der Erde und den auf ihr Wohnenden in Barmherzigkeit, und in seiner Güte verjüngt Er an jedem Tage stets das Schöpfungswerk. O König, Du allein Erhabener von jeher, gepriesen und verherrlicht und in Allmacht hehr seit den Tagen der Urwelt. Herr der Welt, in Deinem

הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ

(אם שבת·)

הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ. אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין כְּעֶרְכֶּךָ וְאֵין זוּלָתֶךָ. אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ: אֵין כְּעֶרְכְּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ. וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים. בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל נְשָׁמָה: גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם. דַּעַת וּתְבוּנָה סֹבְבִים אוֹתוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל

jeher, gepriesen und verherrlicht und in Allmacht hehr seit den Tagen der Urwelt. Herr der Welt! in Deinem großen Erbarmen erbarme Dich unser, Herr unsrer Macht, Hort unsrer Stärke, Schild unsres Heils, Schutz um uns. O Herr, gepriesen sei

(Am Sabbat.)

großen Erbarmen erbarme Dich unser, Herr unsrer Macht, Hort unsrer Stärke, Schild unsres Heils, Schutzwehr um uns! Nichts steht Dir gleich, und Nichts außer Dir! Es giebt neben Dir Nichts, und was wäre Dir ähnlich? Nichts steht Dir gleich, Herr, unser Gott, in dieser Welt, und Nichts außer Dir, Du unser König, im Leben der künftigen Welt, es giebt neben Dir Nichts, unser Erlöser, in den Zeiten des Messias, und Nichts ist Dir ähnlich, Du unser Retter, wenn Du belebest die Todten.

אל Gott, Herr aller Geschöpfe, gesegnet und gelobt im Munde aller Lebenden. Seiner Größe und Güte ist voll die Welt, Weisheit und Vernunft umgeben ihn rings. Der in Pracht sich erhebt über den heiligen Thieren, und im Glanze der Herrlichkeit strahlt auf seinem Wagenthron. Fürsprechende Milde und Gerad-

גְּדוֹל דֵּעָה. הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה. טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ.
מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ. פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי

(אם שבת.)

הַמֶּרְכָּבָה: זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ. חֶסֶד וְרַחֲמִים
לִפְנֵי כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ. יְצָרָם בְּדַעַת
בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל: כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם. לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים
בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ. נָאֶה זִיוָם בְּכָל
הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם. עֹשִׂים בְּאֵימָה
רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ. צָהֳלָה וְרִנָּה
לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר. רָאָה וְהִתְקִין
צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם. תִּפְאֶרֶת
וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ:

Du, groß an Weisheit, der bereitet und geschaffen die Strahlen der Sonne, der Allgütige bildete herrliches Zeugniß für seinen Namen! Die Leuchten stellet Er rings um seine Majestät, die Führer seiner Himmelsschaaren sind heilige Wesen, die verherrlichen den Allmächtigen, unablässig verkünden sie die Herrlichkeit

(Am Sabbat.)

heit stehen vor seinem Thronsitze, Gnad' und Erbarmen vor seinem Glanze. Wohlthuend sind die Leuchten, die erschaffen unser Gott, Er hat sie gebildet mit Weisheit, Vernunft und überlegender Kunst. Kraft und Stärke hat Er in sie gelegt, daß sie walten inmitten des Erdenballes. Glanzerfüllt und Helle strahlend, herrlich ist ihr Glanz durch die ganze Welt; fröhlich in ihrem Aufgange und herrlich in ihrem Niedergange, erfüllend in Ehrfurcht ihres Schöpfers Willen. Preis und Verherrlichung geben sie seinem Namen, Jubel und Jauchzen dem Gedächtniß seiner Herrschaft. Er rief die Sonne und Licht ging auf, Er sah und formte des Mondes Gebild. Preis ihm giebt das ganze Heer der Höhe, Ruhm und Größe Serafim und Ofannim und die heiligen Thiergestalten.

שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

(אם שבת.)

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
הִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ: תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם
הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת: זֶה שֶׁבַח שֶׁלַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר
מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַייָ: לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ
וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו. שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ
יוֹצֵר כֹּל. הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם
שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ. וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ
יִתְפָּאַר. בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת: תִּתְבָּרַךְ
מוֹשִׁיעֵנוּ עַל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ
יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

Gottes und seine Heiligkeit. Gesegnet sei, Ewiger, unser Gott! ob der Trefflichkeit der Werke Deiner Hand, und ob der hellen Leuchten, die Du gebildet, preisen sie Dich immerdar.

(Am Sabbat.)

לאל Dem Gotte, der feierte von all seinen Werken, am siebenten Tage erhob Er sich in Majestät und setzte sich auf seinen Ehrenthron. Mit Herrlichkeit umgab Er den Ruhetag, Seelenlust nannte Er den Sabbattag. Das ist der Preis des siebenten Tages, daß an ihm Gott feierte von seinem ganzen Wirken. Und der siebente Tag preiset und spricht das Lied vom Sabbat: „Schön ist's, dem Herrn zu danken!" Darob preisen und segnen Gott all seine Geschöpfe; Ruhm, Ehr' und Verherrlichung bringen sie dem Gotte, der Alles gebildet, der gegönnet Ruhe seinem Volke Jisrael in seiner Weihe am geweihten Sabbattage. Dein Name, Ewiger, unser Gott! sei geheiligt, und Dein Gedächtniß, unser König! verherrlicht im Himmel droben, und auf Erden hienieden. Gesegnet sei, Du unser Retter! ob der Trefflichkeit der Werke Deiner Hand, und ob der hellen Leuchten, die Du gebildet, preisen sie Dich immerdar.

תִּתְבָּרַךְ צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים. יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם: כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים וּמְפָאֲרִים וּמַעֲרִיצִים וּמַקְדִּישִׁים וּמַמְלִיכִים:

אֶת־שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה. וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לָזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת־רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוֹשָׁה. כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה:

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

תתברך Sei gesegnet, Du unser Hort, unser König und Erlöser! der erschaffen die heiligen Wesen, gepriesen Dein Name für immer, unser König! der gebildet die Dienstengel, dessen Diener alle stehen in den Weltenhöhen und erklingen lassen in Ehrfurcht einmüthig, mit lauter Stimme, die Worte des lebendigen Gottes, des Königs der Welt. Sie Alle in Liebe gehegt, lauter im Glanze, Alle voll Kraft, und Alle vollbringen in Bangen und Ehrfurcht den Willen ihres Meisters, und Alle thun sie auf den Mund in heiliger Weihe und Reinheit, mit Sang und Lied, und preisen und lobsingen und rühmen und verherrlichen und ertheilen die Weihe und die Herrschaft dem Namen Gottes, des großen, gewaltigen und furchtbaren Königs, heilig ist Er, und Alle nehmen sie auf sich das Joch der himmlischen Herrschaft Einer vom Andern, und ertheilen die Erlaubniß Einer dem Andern, das Weihelied zu singen ihrem Schöpfer in andächtigem Gemüthe, mit lauterer Lippe und in heiliger Melodie, sie Alle einmüthig heben an und sprechen in Ehrfurcht:

קדוש Heilig, heilig, heilig ist der Herr der Heerschaaren so weit die Erde reicht, geht seine Herrlichkeit.

וְהָאוֹפַנִּים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ. לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִירוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ. כִּי הוּא לְבַדּוֹ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: אוֹר חָדָשׁ עַל־צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ מְהֵרָה לְאוֹרוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

והאופנים Und die Ofannim und die heiligen Chajoth erheben sich mit lautem Hall, hingewandt zu den Serafim; ihnen entgegen lobpreisend sprechen sie:

ברוך Gelobt sei die Herrlichkeit Gottes, ein Jeglicher von seiner Stätte!

לאל Dem Herrn, dem gebenedeieten, lassen sie liebliche Weisen erklingen, dem Könige, dem ewig lebenden und dauernden Gott, stimmen sie Gesänge an und lassen sie Loblieder ertönen. Denn Er allein ist es, der Gewaltiges wirkt, Neues schafft, Herr ist der Kämpfe, der Heil säet, Rettung keimen läßt, Heilung schafft, furchtbar ist in seinen Ruhmeswerken, Herr der Wunder, der verjünget in seiner Güte an jedem Tage beständig das Schöpfungswerk, wie es heißt: Dem Schöpfer der großen Lichter sei Lob, denn ewiglich währt seine Huld. — Ein neues Licht laß über Zijon erstrahlen, daß wir Alle bald seines Lichtes genießen. Gelobt seist Du, Ewiger, Schöpfer der Himmelslichter!

אַהֲבָה רַבָּה אֲהַבְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה
חָמַלְתָּ עָלֵינוּ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ
בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאָב
הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל
לִשְׁמוֹעַ לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־
דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ
וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה שְׁמֶךָ
וְלֹא־נֵבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִישׁוּעָתֶךָ: וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם
מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ: כִּי
אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל־עַם וְלָשׁוֹן
וְקֵרַבְתָּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת. לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ
בְּאַהֲבָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

אהבה Mit großer Liebe hast Du uns geliebt, Ewiger, unser Gott, mit großer und überschwänglicher Barmherzigkeit Dich unser erbarmt. Unser Vater und König! um unserer Väter willen, die auf Dich vertraut und denen Du die Lehren des Lebens ertheilt, sei auch uns gnädig, und belehre uns. Unser Vater, Barmherziger, Gnadenreicher! erbarme Dich über uns, und gieb uns in das Herz, zu verstehen und zu erkennen, zu hören, zu lernen und zu lehren, zu bewahren und auszuüben und zu bewähren all die Worte der Belehrung aus Deiner Lehre, in Liebe. Und erleuchte unser Auge in Deiner Lehre, und laß festhalten unser Herz an Deinen Geboten, und einige unser Herz, zu lieben und zu fürchten Deinen Namen, und laß uns nicht zu Schanden werden auf immer und ewig. Denn auf Deinen heiligen Namen, den großen und erhabenen, vertrauen wir, frohlocken wollen wir und jubeln in Deinem Heile. Und laß uns in Frieden heimkehren von den vier Ecken der Erde, und führe uns aufrecht in unser Land. Denn ein Gott, der Heil schafft, bist Du, und uns hast Du erkoren aus allen Völkern und Zungen, und uns nahe gebracht Deinem großen Namen für ewig in Wahrheit, Dir zu danken, und Dich als den Einigen zu bezeugen, in Liebe. — Gelobt seist Du, o Ewiger! der erwählt hat sein Volk Jisrael in Liebe.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה | אֶחָד׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ
וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־
יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־
מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiche auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם
אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים
לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden des Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich der Ewige euer Gott.

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד
וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה
הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ
צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ: לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם
וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיָּמֶת: וּדְבָרָיו חָיִים
וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים עַל־
אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל־בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת
זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם
לְעוֹלָם וָעֶד: אֱמֶת וֶאֱמוּנָה חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר: אֱמֶת
שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ
אֲבוֹתֵינוּ גּוֹאֲלֵנוּ גּוֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ יוֹצְרֵנוּ צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ
פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ. אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ:

אמת Wahr und gültig ist das Wort, festgegründet und ewigbleibend, gerade, treu, bewährt, lieblich und theuer, voll Anmuth und holdselig, erhaben und gewaltig, wohlgeordnet und wohlgefällig, gut und schön für uns auf immer und ewig. Wahr ist der Weltengott, unser König, der Gott Jaakobs, unseres Heiles Schild. Für alle Geschlechter dauert Er, und sein Name dauert, und sein Thron ist festgegründet, und sein Reich und seine Treue besteht für ewig. Und sein Wort lebendig und ewigbestehend, treubewährt und stets begehrt, für immer und in alle Zeit und Ewigkeit, so für unsere Väter wie für uns, für unsere Kinder und all unsere Nachkommen und die Nachkommen des Stammes Jisraels, Deine Knechte; für die früheren Geschlechter wie für die spätesten ein Wort, gut und gültig, auf immer und ewig; Wahrheit und Wahrhaftigkeit, ein Gesetz, das nie sich wandelt. Wahr ist es, daß Du Derselbige bist und bleibst, Ewiger, unser Gott, und unserer Väter Gott, unser König, König unserer Väter, unser Erlöser, Erlöser unserer Väter, unser Schöpfer, Hort unseres Heils, unser Befreier und Retter von jeher Dein Name. Kein Gott außer Dir!

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ: אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ. כָּל־בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ וּבְכוֹרְךָ גָּאָלְתָּ וְיַם־סוּף בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִירוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים

עזרת Beistand unserer Väter warst Du von ewig her, Schild und Helfer ihren Kindern nach ihnen in jeglichem Geschlechte; in der Weltenhöhe ist Dein Sitz, und Deines Rechtes Walten und Deine Milde reicht bis an die Enden der Erde. Glücklich der Mann, der horcht auf Deine Gebote, und Deine Lehre und Dein Wort sich zu Herzen nimmt. Es ist wahr, Du bist ein Herr Deines Volkes, und ein König, mächtig, ihren Streit zu führen. Es ist wahr, Du bist der Erste und Du bist der Letzte, und außer Dir haben wir keinen König, der erlöst und errettet. Aus Mizrajim hast Du uns erlöst, Ewiger, unser Gott, und aus dem Sklavenhause uns befreit; alle ihre Erstgebornen hast Du erschlagen, und Deinen Erstgebornen hast Du erlöst, und das Schilfmeer gespalten, und die Uebermüthigen hast Du versenkt, und Deine Lieblinge hindurchgeführt, daß die Wasser ihre Feinde deckten, nicht Einer von ihnen blieb übrig. Darob priesen Dich die von Dir Geliebten, und erhoben den Allmächtigen, und Deine Lieblinge spendeten Gesänge, Lieder und Lobpreisungen, Segnungen und Dankesworte dem Könige, dem Gotte, der ewig lebt und dauert, hoch und erhaben, groß und mächtig ist, der die

וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו. תְּהִלּוֹת לְאֵל עֶלְיוֹן בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָךְ: מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא:

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ עַל־שְׂפַת הַיָּם יַחַד כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ:

יְהוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. גֹּאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

Trotzigen beugt und erhebt die Gebeugten, frei hinausführt die Gefesselten, und löset die Bedrückten, und beisteht den Verkümmerten, und sein Volk erhört, sobald es zu ihm ruft; sie spendeten Lob dem höchsten Gotte. gelobt sei Er und gepriesen! — Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir ein Loblied an, in voller Freude, und sie Alle sprachen:

מי Wer ist wie Du, Herr, unter den Göttern, wer wie Du verherrlicht in Heiligkeit, furchtbar in seinen ruhmwürdigen Thaten, Wunderthäter!

שירה Ein neues Lied sangen die Erlösten zu Deines Namens Preis am Meeresstrande, einmüthig Alle dankten sie und huldigten Dir und sprachen:

יי Der Ewige wird regieren immer und ewig!

צור Hort Jisraels! steh' auf zum Beistande Jisraels, und befreie nach Deiner Verheißung Jehudah und Jisrael, Du unser Erlöser, — Ewiger der Heerschaaren ist sein Name, — Heiliger Jisraels! Gelobt seist Du, o Ewiger, der Jisrael erlöset hat!

Hier wird zunächst die Tefillah (s. Abendgeb. S. 27.) gebetet; sodann beginnt der Vorbeter hier:

חזרת התפלה לשליח צבור.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק·

אֶעְרְכָה בְּרִאשׁוֹן· לָאַחֲרוֹן וְרִאשׁוֹן: פְּרִי עֵץ הָדָר· לְבַקֹּדֶשׁ נֶאְדָּר: כַּפּוֹת תְּמָר· לְצַדִּיק כַּתָּמָר:

ובכן Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.

אערכה Ich halte bereit am Ersten für ihn, den Letzten und Ersten, die Frucht des Baumes, des prächtigen, ihm, dem in Heiligkeit Mächtigen; den Zweig der Palme, die herrlich sich hebt, für ihn, den die Gerechtigkeit erhebt; die Zweige der Myrthen,

עַנְפֵי הֲדַסִּים. לְצָג בֵּין הַהֲדַסִּים: טַרְפֵּי עֲרָבוֹת. לָרוֹכֵב
בָּעֲרָבוֹת: כָּמוֹ לְהַלֵּל. כְּזֶמֶר וְהַלֵּל. כְּיוֹם וְלֹא כְלַיִל.
לְאֵין לְפָנָיו לַיִל: בְּלוּלָב אֶחָד. וְאֶתְרוֹג אֶחָד. לַיְיָ אֶחָד.
וּשְׁמוֹ אֶחָד: בַּעֲרָבוֹת שְׁתַּיִם. כְּאִמָּהוֹת שְׁתַּיִם. וְכִמְעוֹפְפוֹת
שְׁתַּיִם: בַּעֲבוֹת שְׁלשָׁה. כְּאָבוֹת שְׁלשָׁה. כְּמַקְדִּישֵׁי
שְׁלשָׁה: בַּאֲגֻדּוֹת אַרְבַּע. כִּגְבָעוֹת אַרְבַּע. כְּחַיּוֹת אַרְבַּע.
וּכְנָפַיִם אַרְבַּע: בִּשְׂמָחוֹת שֶׁבַע. כִּימֵי שֶׁבַע: בַּחֲגִיגַת
שְׁמוֹנָה. כְּמִילַת שְׁמוֹנָה: בְּהָדָר לְהַזְכִּיר הַדּוּר זְקֵנָה.
בְּכַפּוֹת לְהַזְכִּיר לְמַחִים נִקְנָה. בַּעֲבוֹת לְהַזְכִּיר תָּם חַיֵּי
עַד קָנָה. בַּעֲרָבָה לְהַזְכִּיר אָח לְעֶבֶד הָקְנָה: בְּהָדָר

für ihn, der weilet unter den Myrten; Stengel von Weiden für ihn, der einherfährt durch des Aethers Weiten, um Lob zu singen unter Preisgesanges Klingen, am lichten Tage, nicht in dunkler Nacht, für ihn, vor dem nicht Dunkel und Nacht. Mit dem Palmenzweige, dem einen, und der Goldfrucht, der einen, vor ihm will ich erscheinen, dem Ewigen und Einen, und seinem Namen, dem einen. Mit der Weiden Paar, gleich der Erzmütter Paar, und der Serafim Flügelpaar. Der Myrten drei, gleich den Vätern drei, und Denen, die das Heilig lassen erschallen als Drei. Mit dem Gewinde der Vier, gleich den Stammmüttern vier, den Thiergestalten vier und ihren Flügeln vier. Mit der Freuden Füllen, wie am Fest siebentägig sie in Lust sich hüllen, mit der Feier des achten, des an Freude reichen, wie am achten Tag' ertheilt ward das Bundeszeichen. Mit der Frucht, der schönen, mahnend an ihn, den das Greisenthum[1]) als Diadem durfte krönen; mit den herrlich gewundenen Zweigen, mahnend an ihn, der als Opfer[2]) gebunden sich wollte neigen; mit dem blätterumflocht'nen Reis, an ihn mahnend, der erwarb ewigen Lebens Preis[3]); mit der Weide, der unscheinbar schlichten, an ihn mahnend,

---

1) In Abraham stellte sich nach dem Midrasch zuerst das Greisenalter in seiner Ehrwürdigkeit dar.

2) Jizchak. 3) Jaakob.

לַחְשׁוֹב בְּלִוְיַת עֶדְנָה. בְּכַפּוֹת לַחְשׁוֹב מְשׁוּלַת שׁוֹשַׁנָּה.
בַּעֲבוֹת לַחְשׁוֹב יְחוּמַת דִּינָה. בַּעֲרָבָה לַחְשׁוֹב בְּאָחוֹרַת
מְקַנְאָה: בְּהָדָר לְהַמְשִׁיל מַפְלִיא עֲגָלָה. בְּכַפּוֹת לְהַמְשִׁיל
אַגַּן סְגֻלָּה. בַּעֲבוֹת לְהַמְשִׁיל שׁוּרַת דְּגוּלָה. בַּעֲרָבָה
לְהַמְשִׁיל מְחוֹקְקֵי מְגִלָּה: בְּהָדָר לְכַפֵּר שַׂרְעַפֵּי־לֵב.
בְּכַפּוֹת לְכַפֵּר שְׁזוּרָה מוּל לֵב. בַּעֲבוֹת לְכַפֵּר סִקּוּר עַיִן
וָלֵב. בַּעֲרָבָה לְכַפֵּר נִבּוּל פֶּה עִם לֵב: בְּהָדָר לְכַנּוֹת
שְׁלֵמִים תְּמִימִים. בְּכַפּוֹת לְכַנּוֹת בַּעֲלֵי מַעֲשִׂים נְעִימִים.
בַּעֲבוֹת לְכַנּוֹת יְשָׁרִים בְּמִצְוֹת חֲתוּמִים. בַּעֲרָבָה לְכַנּוֹת
בְּשִׁמְצָה כְּתוּמִים: וּכְמוֹ בְּעֵץ הָדָר רֵיחַ וָטַעַם. כֵּן בְּעַם
זוּ בַּעֲלֵי מִצְוֹת וְדֵעַ (נ"א וָדַת) נָעַם: וּכְמוֹ בְּכַף תָּמָר טַעַם

der Sklavendienst [1]) mußte verrichten. Die dem Herzen [2]) gleichende Frucht sühnt, was im Herzen sündig sich regt; der Palmzweig, was in eitlem Stolze hoch sich trägt; das augenähnliche Blatt der Myrte sühnt, wo sündig der Blick sich verirrte; die Weide mit dem Blatte, wie der Mund gestaltet, wo im Worte sich unlautrer Sinn entfaltet. Die schöne Frucht deutet die, so in Sinn und Wort untadlig vollkommen, der Palmzweig die, deren Wirken ist zu Nutz und Frommen, die Myrte die, welche treu die Gebote üben, die Weide die, so nicht vom Sündenmakel rein geblieben. Wie jene Frucht wohlschmeckend und von Duft durchwürzt, so giebt's im Volke Solche, die das Gebot übend, auch in des Geistes Anmuth strahlen unverkürzt, und wie die Palme nicht duftend doch Früchte bringt, so Andre üben Gutes, doch nicht gläubiger Geist und Sinn sie durchdringt; wie die Myrte duftig, doch ihr Geschmack bitter und ätzend, so giebt es, die erforschen das Gotteswort, doch ihre Red' ist verletzend, und wie die Weid' ist ohne Geschmack und Duft und Werth, so sind Andre reiz- und ver-

---

1) Joseph.

2) Die im Midrasch gegebene symbolische Deutung der vier für das Fest angeordneten Pflanzen wird hier und im Folgenden wiedergegeben. Manches zu fremdartig Erscheinende hat die Uebersetzung übergehen zu dürfen geglaubt.

ולא ריח. כן בעם זו בעלי מצות בלא דת ריח: וכמו
בעבות ריח וטעם מר. כן בינימו הוגי דת וחכם מר:
וכמו ערבה בלא טעם וריח. כן בינימו עקשים אטומים
מלהריח: וכמו עץ פרי עלי סרק מחפים. כן ישרים
עלי רשעים מחופפים: וכמו הם אגודים אלה באלה.
כן תלוים אלה באלה. למשוך אלה את־אלה. ולכפר
אלה על אלה. לעשות אלה כאלה. להנעים זמירות
אלה. למי ברא אלה: למלל להלל. לכלל לחולל.
לישר לאשר. להכשר להתשר. לברר לשורר. לאדר
להדר. לגבר לדבר. להאמר לזמר. לחנן לרנן. לשנן
להרנן. לקלם לעלם. לנצח לפצח. להעריץ ולהעליץ.
להרגיש להקדיש: כשיר עירין. כשירות קדישין. כזמר
חשמלה. כזמרת המלה. כפאר אלים. כתפארת
אראלים. כהדר זקים. כהדרת ברקים. כנעם גלילים.

dienstlos und im Sinne verkehrt. Und wie im Pflanzenbunde Frucht mit Ertraglosem zusammen sich findet, so seien Fromme und Sündige geeint und verbündet, und wie im Vereine sie prangen, sollen aneinander sie hangen, jene diese an sich ziehend sie erheben, daß um die Einen den Anderen die Schuld sei vergeben, daß sie dann einander ausgleichend sich gleichen, holdes Loblied reichen dem, der sie erschaffen, dem Wunderreichen, zu loben und preisen, das Diadem zu reichen in jubelnden Kreisen, in holden Sangesweisen, in mächtiger Rede Drang und mit herrlichem Lobessang, Gott zu loben, daß er in Herrlichkeit sei erhoben, daß in alle Zeit Ihm sei heiliges Lied geweiht, wie in der Himmlischen Chören die Heiligen Sänge lassen hören, wie der Leuchtenden Sang und der Lautrauschenden Klang, wie den Herrlichen des Himmels das Preislied sich entrang, und den Gewaltigen sich's entschwang, wie der Glanz der Blitzeshellen und die Pracht der Gluthschnellen, gleich dem Tone, dem anmuthvollen,

כְּנְעִימַת גַּלְגַּלִּים · כְּנִגּוּן רוֹכְבִים · כְּנְגִינַת כְּרוּבִים · כְּרֶנֶן אוֹפַנִּים · כְּרִנְנַת מְרֻבְּעֵי פָנִים · כְּחִדּוּשׁ בְּרָקִים · כְּמִתְחַדְּשִׁים לַבְּקָרִים · כְּקִדּוּשׁ עָפִים · כְּקְדֻשַּׁת עוֹפְפִים · כְּרֶגֶשׁ מְעוֹפְפִים · כְּרִגְשַׁת מְתוֹפְפִים · כְּשִׁנּוּן צְפוּפִים · כְּהֶגֶא מְצַפְצְפִים · כְּרַעַשׁ סַפִּים · כְּמַעֲמַד שְׂרָפִים · כְּמַחֲנוֹת קְדוֹשִׁים · לְקָדוֹשׁ מַקְדִּישִׁים · וּקְדֻשָּׁה מְשַׁלְּשִׁים:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ · וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

Nun folgt die **Keduschah** und **Tefillah** von אתה בחרתנו bis zu Ende (s. S. 28.)

von des Weltenthrones Räderrollen, wie das herrliche Hallen und prächtige Schallen und jubelnde Wallen der Cherubim und Weltenräder, wie der herrliche Blitzesschein derer, die an jeglichem Morgen sich erneu'n, wie von denen, die flügelbeschwingt, das Weihelied klingt, wie mächtiges Rauschen der in Schaaren Gedrängten, wie das stille Lauschen der zu mildem Flüstern Gesenkten, wie des Weltentempels Hallen erbeben, wie im Chor die Serafim das Lied erheben, und in der Heiligen Lagerreihen dem Heiligen den Ruf des Dreimalheilig sie weihen.

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

(Die Uebersetzung der nun folgenden Keduschah s. S. 29.)

סדר נטילת לולב.

הֲרֵינִי מוּכָן וּמְזֻמָּן לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי שֶׁצִּוָּנוּ בְּתוֹרָתוֹ
וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת
תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל. וּבְנַעֲנוּעִי אוֹתָם יַשְׁפִּיעַ
עָלַי שֶׁפַע בְּרָכוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת שֶׁהוּא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים
וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים שַׁלִּיט בְּמַטָּה וּבְמַעַל וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל
מָשָׁלָה: וּתְהֵא חֲשׁוּבָה מִצְוַת אַרְבָּעָה מִינִים כְּאִלּוּ קִיַּמְתִּיהָ
בְּכָל־פְּרָטוֹתֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ. בָּרוּךְ
יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל־נְטִילַת לוּלָב:

Am ersten Tage (und wenn dieser auf einen Sabbath trifft, am zweiten Tage) sagt man שהחינו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת־הַהַלֵּל:

קי״ג הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־
שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־
גּוֹיִם יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים
אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ:
מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה
הַלְלוּיָהּ:

קי״ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, der uns durch seine Gebote geheiligt und uns befohlen, das Hallel zu lesen.

הללויה (Psalm 113.) Hallelujah! Lobet, Knechte des Ewigen, lobet den Namen des Ewigen. Der Name des Ewigen sei gepriesen von nun an bis in Ewigkeit. Von Sonnenaufgang bis zu ihrem Niedergang wird gelobt der Name des Ewigen. Hoch über allen Völkern ist der Ewige, über den Himmeln seine Herrlichkeit. Wer ist gleich dem Ewigen, der so hoch thronet, der so tief herniederschaut, im Himmel und auf Erden? Er richtet empor aus dem Staube den Armen, aus dem Kothe erhöht Er den Dürftigen, daß Er ihn setze neben die Edlen, neben die Edlen seines Volkes; der bevölkert die Unfruchtbare im Hause — die Mutter der Kinder frohlocket. Hallelujah!

בצאת (Psalm 114.) Da Jisrael aus Mizrajim zog, das Haus

מֵעַם לֹעֵז: הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מַמְשְׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן:
מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר:
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן:
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב:
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם:

קטו לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא־לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ תֵּן כָּבוֹד עַל־
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה־
נָא אֱלֹהֵיהֶם: וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה:
עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה־לָהֶם וְלֹא
יְדַבֵּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ

Jaakobs aus dem Volke fremder Zunge, ward Jehudah zu seinem Heiligthume, Jisrael seine Herrschaft. Das Meer sah und floh, der Jarden wandte sich zurück, die Berge hüpften wie Widder, die Hügel wie junge Schafe. Was ist dir, o Meer, daß du fliehest, Jarden, daß du zurück dich wendest? Ihr Berge, daß ihr hüpfet wie Widder, Hügel, wie junge Schafe? Vor dem Herrn erzittre, Erde, vor dem Gotte Jaakobs, der wandelt den Felsen in Wasserteiche, den Kiesel in Wasserquellen.

לא (Psalm 115.) Nicht uns, Ewiger, nicht uns, sondern Deinem Namen gieb Ehre, um Deiner Huld, um Deiner Treue willen. Warum sollen die Völker sprechen: Wo ist doch ihr Gott? Und unser Gott ist im Himmel, Alles, was ihm gefällt, thut Er. Ihre Götzen sind Silber und Gold, Werk von Menschenhänden. Einen Mund haben sie und reden nicht, Augen, und sehen nicht, Ohren, und hören nicht, eine Nase, und riechen nicht;

אַף לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן: יְדֵיהֶם וְלֹא יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא־יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־בֹּטֵחַ בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל בְּטַח בַּיהוָֹה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ בַיהוָֹה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא: יִרְאֵי יְהוָֹה בִּטְחוּ בַיהוָֹה עֶזְרָם וּמָגִנָּם הוּא:

יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית אַהֲרֹן: יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־הַגְּדֹלִים: יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם: לֹא־הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

haben Hände und tasten nicht, Füße und gehen nicht. Sie geben keinen Laut mit ihrer Kehle. Ihnen gleich werden ihre Verfertiger, Jeglicher, der ihnen vertrauet. Jisrael vertraue dem Ewigen — ihr Beistand und ihr Schild ist Er. Haus Aharon, vertrauet dem Ewigen, — ihr Beistand und ihr Schild ist Er. Die ihr den Ewigen fürchtet, vertrauet dem Ewigen — ihr Beistand und ihr Schild ist Er.

יי Der Ewige hat unser gedacht, Er segnet, segnet das Haus Jisrael, segnet das Haus Aharon, segnet die den Ewigen fürchten, die Kleinen sammt den Großen. Der Ewige möge hinzuthun zu euch, zu euch und zu euren Kindern. Gesegnet seid ihr dem Ewigen, dem Schöpfer des Himmels und der Erde. Die Himmel sind des Ewigen Himmel, die Erde hat Er gegeben den Menschenkindern. Nicht die Todten loben Jah, und Alle nicht, die sinken in Grabesstille. Aber wir preisen Jah, von nun an bis in Ewigkeit. Hallelujah!

קטו אָהַבְתִּי כִּי־יִשְׁמַע יְיָ אֶת־קוֹלִי תַּחֲנוּנָי: כִּי־הִטָּה
אָזְנוֹ לִי וּבְיָמַי אֶקְרָא: אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־מָוֶת
וּמְצָרֵי שְׁאוֹל מְצָאוּנִי צָרָה וְיָגוֹן אֶמְצָא: וּבְשֵׁם־יְיָ אֶקְרָא
אָנָּה יְיָ מַלְּטָה נַפְשִׁי: חַנּוּן יְיָ וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ מְרַחֵם:
שֹׁמֵר פְּתָאיִם יְיָ דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי
כִּי יְיָ גָּמַל עָלָיְכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי מִדֶּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:
הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד: אֲנִי אָמַרְתִּי בְחָפְזִי
כָּל־הָאָדָם כֹּזֵב:

מָה־אָשִׁיב לַייָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס־
יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ
אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ
הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי

אהבתי (Psalm 116.) Ich liebe, denn der Ewige hört meine Stimme, mein Flehen. Denn Er neigte mir sein Ohr, lebenslang will ich ihn anrufen. Mich umfingen des Todes Bande, und Angst der Hölle traf mich, Noth und Kummer fand ich. So ruf' ich an den Namen des Ewigen: ach Ewiger, rette meine Seele! Gnädig ist der Ewige und gerecht, und unser Gott ein Erbarmer. Es hütet die Einfältigen der Ewige, elend war ich und Er half mir aus. Kehre zurück, meine Seele, in deine Ruhe, denn der Ewige hat dir wohlgethan. Denn befreit hast Du meine Seele vom Tode, mein Auge von Thränen, meinen Fuß vom Sturze. Wandeln werd' ich vor dem Ewigen, in den Landen des Lebens. Ich vertraue, wenn ich rede: ich bin sehr gebeugt. Ich sprach in meiner Verirrung: des Menschen Alles ist trügerisch!

מה Wie soll ich vergelten dem Ewigen all seine Wohlthaten gegen mich? Den Kelch des Heiles erheb' ich, und den Namen des

עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח
זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַייָ אֲשַׁלֵּם
נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי
יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קי״ז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים:
כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

קי״ח
הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו
יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו
יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

Ewigen ruf' ich an. Meine Gelübde bezahle ich dem Ewigen, im Angesicht seines ganzen Volkes. Theuer ist in den Augen des Ewigen das Sterben seiner Frommen. Ach Herr, denn mir, Deinem Knecht, mir, Deinem Knecht, Sohne Deiner Magd, hast Du meine Bande gelöst. Dir will ich opfern Opfer des Dankes, und den Namen des Ewigen ruf' ich an. Meine Gelübde bezahle ich dem Ewigen, im Angesicht seines ganzen Volkes, in den Höfen des Hauses des Ewigen, in deiner Mitte, Jeruschalajim. Hallelujah!

הללו (Psalm 117.) Lobet den Ewigen, all ihr Völker, preiset ihn, alle Nationen. Denn mächtig über uns ist seine Huld, und die Treue des Ewigen ist ewiglich. Hallelujah!

(Vorbeter und Gemeinde abwechselnd:)

הודו (Psalm 118.) Danket dem Ewigen, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen soll Jisrael: denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen soll das Haus Aharon: denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen sollen, die den Ewigen fürchten: denn ewiglich währt seine Huld.

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא
מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה
בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת
בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם:
סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבֹרִים
דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דַּחֹה דְחִיתַנִי
לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל
רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין
יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר
מַעֲשֵׂי יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי
שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַייָ צַדִּיקִים

מן המצר Aus der Enge rief ich Jah, mich erhörte im Geräumigen Jah. Der Ewige ist mit mir — ich fürchte nicht; was kann ein Mensch mir thun? Der Ewige ist mir unter meinen Helfern, und ich werde mich weiden an meinen Hassern. Besser ist es, sich bergen beim Ewigen, als auf Menschen vertrauen. Besser ist es, sich bergen beim Ewigen, als auf Edle vertrauen. Alle Völker haben mich umringt, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Sie haben mich umringt, ja umzingelt, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Sie haben mich umringt wie Bienen, sie verlöschen wie Dornenfeuer, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Stießest du mich auch zum Falle, stand der Ewige mir bei. Mein Sieg und mein Sang ist Jah, Er war meine Rettung. Stimme des Jubels und der Rettung erschallt in den Zelten der Gerechten: die Rechte des Ewigen schafft Macht. Die Rechte des Ewigen ist hoch gehoben, die Rechte des Ewigen schafft Macht. Ich sterbe nicht, nein ich lebe, und erzähle die Thaten Jahs. Züchtigen mag mich Jah,

יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא

אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא: אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי הוֹדוּ לַייָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

aber dem Tode giebt Er mich nicht hin. Oeffnet mir die Pforten des Heils, ich will durch sie eintreten, Jah preisen. Dies ist die Pforte des Ewigen, Gerechte treten da ein. Ich will Dich preisen, daß Du mich erhört, und warst meine Rettung. Der Stein, den die Bauleute verwarfen, ist geworden zum Eckstein. Von dem Ewigen ist dies geschehen, das so wunderbar in unsern Augen. Diesen Tag hat der Ewige geschaffen, lasset uns jubeln und uns freuen an ihm.

(Vorb.)	(Gem.)
Ach Ewiger, gewähre Hülfe!	Ach Ewiger, gewähre Hülfe!
Ach Ewiger, gewähre Glück!	Ach Ewiger, gewähre Glück!

ברוך Gesegnet, der da kommt im Namen des Ewigen! wir grüßen euch aus dem Hause des Ewigen. Ein Gott ist der Ewige und leuchtet uns. Bindet das Festthier mit Seilen an die Hörner des Altars. Mein Gott bist Du, den ich preise, mein Gott, den ich erhebe. Danket dem Ewigen, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld.

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (עַל) כָּל־מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך " וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יהללוך Mögen Dich preisen, Ewiger, unser Gott, all Deine Werke, und die Dir Geweihten, Frommen, die Deinen Willen vollbringen, und Dein ganzes Volk, das Haus Jisrael, mit Jubel mögen sie danken und benedeien, rühmen und preisen, erheben und verherrlichen, die Weihe und Herrschaft geben Deinem Namen, unser König; denn Dir zu danken ist süß, und Deinem Namen Lob zu singen ist schön. Denn von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott. Gelobt seist Du, Ewiger! König, gepriesen durch Lobgesänge.

סדר הוצאת ספר התורה.

אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם: כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

יְהֹוָה | יְהֹוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

אין Keiner ist wie Du unter den Göttern, o Herr! und Nichts wie Deine Werke! Dein Reich ist ein Reich aller Ewigkeiten, und Deine Herrschaft geht durch alle Geschlechter. Der Ewige ist Herrscher, der Ewige war Herrscher, der Ewige wird herrschen in alle Zeit und Ewigkeit. Der Ewige wird Macht verleihen seinem Volke, der Ewige segne sein Volk mit Frieden!

אב Vater des Erbarmens! Erweise Zijon Güte in Deiner Huld, baue die Mauern Jeruschalajims. Denn auf Dich allein vertrauen wir, König, Gott, hoch und erhaben, Herr der Ewigkeiten!

ויהי Und es geschah, wenn aufbrach die Bundeslade, da sprach Moscheh: Erhebe Dich, Ewiger, daß sich zerstreuen Deine Feinde, und flüchten, die Dich hassen, vor Deinem Angesichte. Denn von Zijon geht aus die Lehre und das Wort des Ewigen von Jeruschalajim.

ברוך Gelobt sei, der ertheilt hat die Lehre seinem Volke Jisrael in seiner Heiligkeit.

יי Ewiger! Ewiger! Gott, barmherzig und gnädig, langmüthig und reich an Huld und Treue, der bewahret Huld bis in's tausendste Geschlecht, der verzeihet Sünde, Missethat und Vergehen.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי לְטוֹבָה וְהָפֵק רְצוֹנִי
וְתֵן שְׁאֵלָתִי וְזַכֵּנִי (ואת אשתי ובני ובנותי) לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם. וּמַלְּטֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע. וְתֵן חֶלְקֵנוּ
בְּתוֹרָתֶךָ. וְזַכֵּנוּ כְּדֵי שֶׁתִּשְׁרֶה שְׁכִינָתְךָ עָלֵינוּ. וְהוֹפַע
עָלֵינוּ רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה וְיִתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב וְנָחָה
עָלָיו רוּחַ יְיָ. רוּחַ חָכְמָה וּבִינָה. רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה. רוּחַ
דַּעַת וְיִרְאַת יְיָ. וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁאֶזְכֶּה לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים בְּעֵינֶיךָ. וְלָלֶכֶת
בְּדַרְכֵי יְשָׁרִים לְפָנֶיךָ. וְקַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה
לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרוּכִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְתִשְׁמְרֵנוּ
מִמַּעֲשִׂים רָעִים. וּמִשָּׁעוֹת רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבֹא לָעוֹלָם.
וְהַבּוֹטֵחַ בַּייָ חֶסֶד יְסוֹבְבֶנְהוּ אָמֵן:

רבוני Herr der Welt! erfülle meines Herzens Wünsche zum Segen, und gewähre mein Verlangen, und erfülle mir meine Bitte, und würdige mich und die Meinigen, Deinen Willen mit ganzem Herzen zu erfüllen, und bewahre mich vor dem sündigen Triebe, und laß Deine Lehre unser Theil sein. Würdige uns, daß dein Gottesglanz über uns walte. Laß über uns strahlen den Geist der Weisheit und Einsicht, daß an uns sich erfülle das Prophetenwort: Und es wird auf ihm ruhen der Geist des Ewigen, der Geist der Weisheit und Einsicht, der Geist des Rathes und der Stärke, der Geist der Erkenntniß und Furcht des Ewigen. So möge es denn auch Dein Wohlgefallen sein, Ewiger, unser Gott und unserer Väter Gott! daß ich so glücklich sein möge, das in Deinen Augen Gute zu vollbringen, und auf den Wegen der Frommen vor Dir zu wandeln. Heilige uns durch Deine Gebote, daß wir theilhaft werden gesegneten und dauernden Lebens, des Lebens in einer künftigen Welt, und bewahr' uns vor bösen Handlungen und bösen Stunden, die heranstürmen in das Leben dieser Welt. Wer aber auf den Ewigen vertraut Huld umringet ihn. Amen!

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי:

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: ג״פ

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם· וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ וּלְאַמְטוּיֵא לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא· וְלֶהֱוֵא אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא· לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל. אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא. אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא· אַנְתְּ הוּא דְּשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא. אֲנָא עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּהּ וּמִקַּמֵּהּ דִּיקַר אוֹרַיְתֵהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן. לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא· וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא. אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא. דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט. וְאוֹרַיְתֵהּ קְשׁוֹט. וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט. וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט. בֵּהּ אֲנָא רָחִיץ וְלִשְׁמֵהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תּוּשְׁבְּחָן. יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבִּי בְּאוֹרַיְתָא וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבָּאִי וְלִבָּא דְּכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

יהיו Mögen Dir wohlgefällig sein die Worte meines Mundes und das Sinnen meines Herzens, Ewiger, mein Hort und mein Erlöser!

ואני Und mein Gebet an Dich, o Ewiger! komme zur Gnadenzeit, o Gott! In der Fülle Deiner Gnade erhöre mich durch die treue Zuversicht Deines Heiles.

בריך Gelobt sei der Name des Weltenherrn, gelobt seiner Allmacht Krone und Stätte! Möge Deine Gnade sein mit Deinem Volke Jisrael in Ewigkeit, und die siegreiche Macht Deiner Rechten laß schauen Dein Volk in Deinem Heiligthume; laß uns zuströmen den Segen Deiner Erleuchtung, und nimm unser Gebet an in Liebe. Möge es Dein Wille sein, daß Du uns in Gnaden das Leben verlängerst, und laß mich meine Stelle haben in der Mitte der Frommen, daß Du Dich mein erbarmest, mich schützest und all die Meinigen und die Deinem Volke Jisrael angehören. Du ja speisest Alle, und verpflegest Alle, Du der Herrscher über Alles, Du, der herrschet über Könige, und die Herrschaft ist Dein. Ich stehe hier als Knecht des Heiligen, Hochgelobten. Vor ihm beuge ich mich und vor der Würde seiner Lehre zu jeglicher Zeit. Auf keinen Sterblichen verlasse ich mich, und auf Keinen, der Göttlichkeit sich zuspricht, lehne ich mich, — nur auf den Gott des Himmels, der da ist ein Gott in Wahrheit, und dessen Lehre ist Wahrheit, und dessen Propheten sind Wahrheit, und der in reicher Fülle übt Thaten der Liebe und Wahrheit; auf ihn vertraue ich, und seinem Namen, dem heiligen und weihevollen, spende ich Loblieder. Möge es Dein Wille sein, daß Du öffnest mein Herz für die Lehre, und erfüllest die Wünsche meines Herzens und des Herzens Deines ganzen Volkes Jisrael zum Guten, zum Leben und zum Frieden.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ קָדוֹשׁ שְׁמוֹ:

גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי
כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ
שֶׁל־מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם
הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא: כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר
הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל־הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל־הַנְּפָשׁוֹת: הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם
הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד:
וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ
כַּכָּתוּב. שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ
לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב. כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב
יְיָ צִיּוֹן: וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְיָ וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְיָ דִּבֵּר:

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל
נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחֹן

שמע Höre Jisrael! der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen!

אחד Einzig ist unser Gott, groß unser Herr, Heiliger, sein Name!

גדלו Erhebet den Ewigen mit mir! und seinen Namen wollen wir vereint verherrlichen.

לך Dein, o Ewiger, ist die Größe und die Stärke und die Herrlichkeit, die Macht und der Glanz, ja Dein Alles im Himmel und auf Erden. Dein, o Ewiger! ist die Herrschaft, und du bist es, der sich erhebet über Alles als Haupt. Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor dem Schemel seiner Füße, heilig ist Er! Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott!

אב Der Vater des Erbarmens erbarme sich des Volkes, des von ihm geschützten, und gedenke des Bundes mit den urgewaltigen Ahnen, und rette un-

אוֹרְחֵנוּ לִפְלֵטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

בהגיע הש"ץ על הבימה מניח הס"ת על השולחן ופותח ואומר:

וְיַעֲזוֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ. וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה. כֹּהֵן קְרָב. יַעֲמוֹד (פלוני בר פלוני הכהן): בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ: תּוֹרַת יְיָ תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְיָ נֶאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי: פִּקּוּדֵי יְיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב מִצְוַת יְיָ בָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְיָ צְרוּפָה מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ:

קהל וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיְיָ אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

העולה לתורה מברך.

בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת־תּוֹרָתוֹ. בָּא"יְ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

אחר הקריאה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ. בָּא"יְ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

sere Seelen vor bösen Stunden, und wende ab jede sündige Regung den von ihm Geschirmten, und begnadige uns zu steter Erhaltung, und erfülle unsere Wünsche in reichem Maße, in Heil und Erbarmen.

(Der zur Thorah Gerufene spricht:)

ברכו Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך יי (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene für immer und ewig!

ברוך אתה Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der uns erkoren hat aus allen Völkern, und uns ertheilt hat seine Lehre. Gelobt seist Du, Ewiger, der die Lehre ertheilt hat!

(Nach der Vorlesung.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der uns ertheilt hat die Lehre der Wahrheit, und das ewige Leben gepflanzt hat in unserer Mitte. Gelobt seist Du, Ewiger der die Lehre ertheilt hat!

קורין בפ' אמור (ויקרא כ"ב כ"ו).

וידבר יהוה אל־משה לאמר: שור או־כשב או־עז כי
יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני
והלאה ירצה לקרבן אשה ליהוה: ושור או־שה אתו
ואת־בנו לא תשחטו ביום אחד: וכי־תזבחו זבח־תודה
ליהוה לרצנכם תזבחו: ביום ההוא יאכל לא־תותירו
ממנו עד־בקר אני יהוה: ושמרתם מצותי ועשיתם
אתם אני יהוה: ולא תחללו את־שם קדשי ונקדשתי
בתוך בני ישראל אני יהוה מקדשכם: המוציא אתכם
מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה: פ (בשבת ב
וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת
אלהם מועדי יהוה אשר־תקראו אתם מקראי קדש
אלה הם מועדי: ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי
שבת שבתון מקרא־קדש כל־מלאכה לא תעשו שבת

Vorlesung aus der Thorah.

(3. B. Mos. Cap. 22. V. 26.)

וידבר Und der Ewige redete zu Moscheh also: Ein Stier oder ein Schaf oder eine Ziege nach der Geburt bleibe sieben Tage bei seiner Mutter, und vom achten Tage an und weiter wird es gnädig aufgenommen als Feueropfer für den Ewigen. Und Stier oder Schaf, es selbst und sein Junges, sollt ihr nicht schlachten an Einem Tage. Und so ihr opfert ein Dankopfer dem Ewigen, opfert es, daß es euch gnädig aufgenommen werde. An demselben Tage muß es aufgegessen werden, ihr dürft nichts davon übrig lassen bis zum Morgen. Ich bin der Ewige. Und beobachtet meine Gebote und thut sie. Ich bin der Ewige. Und entweihet nicht meinen heiligen Namen, auf daß ich geheiliget werde unter den Kindern Jisrael. Ich bin der Ewige, der euch heiligt; der euch herausgeführt aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige. Und der Ewige redete zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen: Die Feste des Ewigen, die ihr verkünden sollt als heilige Berufung, meine Feste sind diese: Sechs Tage darf Arbeit verrichtet

הוּא לַיהוָה בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ פ לוי (ובשבת ג) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי
יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃ בַּחֹדֶשׁ
הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח לַיהוָה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת
יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ פ (בשבת ד) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם
כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־
קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃
וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת
יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃ וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ
תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃ וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת

werden, und am siebenten ist Sabbathfeier, heilige Berufung; keinerlei Arbeit dürft ihr verrichten; Sabbath ist dem Ewigen in all euren Wohnsitzen.

אלה Dies sind die Feste des Ewigen, heilige Berufungen, die ihr verkünden sollt zu ihrer Zeit: Im ersten Monat, am vierzehnten des Monats gegen Abend ist Peßach dem Ewigen, und am funfzehnten Tage dieses Monats (beginnt) das Fest der ungesäuerten Brode dem Ewigen; sieben Tage sollt ihr ungesäuerte Brode essen. Am ersten Tage sei euch heilige Berufung, keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und ihr sollt darbringen ein Feueropfer dem Ewigen sieben Tage. Am siebenten Tage ist heilige Berufung, keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und der Ewige redete zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen: So ihr in das Land kommt, das ich euch geben werde, und darin Ernte haltet: so bringt ein Omer von den Erstlingen eurer Ernte zu dem Priester. Und er schwinge das Omer vor dem Ewigen, daß es euch gnädig aufgenommen werde; den Tag nach der Feier soll es der Priester schwingen. Und opfert am Tage, da ihr das Omer schwinget,

בְּלוּלָ֥ה בַשֶּׁ֛מֶן אִשֶּׁ֥ה לַיהֹוָ֖ה רֵ֣יחַ נִיחֹ֑חַ וְנִסְכֹּ֥ה יַ֖יִן רְבִיעִ֥ת
הַהִֽין׃ וְלֶחֶם֩ וְקָלִ֨י וְכַרְמֶ֜ל לֹ֣א תֹֽאכְל֗וּ עַד־עֶ֙צֶם֙ הַיּ֣וֹם
הַזֶּ֔ה עַ֚ד הֲבִ֣יאֲכֶ֔ם אֶת־קָרְבַּ֖ן אֱלֹהֵיכֶ֑ם חֻקַּ֤ת עוֹלָם֙ לְדֹרֹ֣תֵיכֶ֔ם
בְּכֹ֖ל מֹשְׁבֹתֵיכֶֽם׃ ס ישראל וּסְפַרְתֶּ֤ם לָכֶם֙ מִמָּחֳרַ֣ת הַשַּׁבָּ֔ת
מִיּוֹם֙ הֲבִ֣יאֲכֶ֔ם אֶת־עֹ֖מֶר הַתְּנוּפָ֑ה שֶׁ֥בַע שַׁבָּת֖וֹת תְּמִימֹ֥ת
תִּהְיֶֽינָה׃ עַ֣ד מִֽמָּחֳרַ֤ת הַשַּׁבָּת֙ הַשְּׁבִיעִ֔ת תִּסְפְּר֖וּ חֲמִשִּׁ֣ים
י֑וֹם וְהִקְרַבְתֶּ֛ם מִנְחָ֥ה חֲדָשָׁ֖ה לַיהֹוָֽה׃ מִמּֽוֹשְׁבֹתֵיכֶ֡ם תָּבִ֣יאּוּ׀*
לֶ֣חֶם תְּנוּפָ֗ה שְׁ֚תַּיִם שְׁנֵ֣י עֶשְׂרֹנִ֔ים סֹ֣לֶת תִּהְיֶ֔ינָה חָמֵ֖ץ
תֵּאָפֶ֑ינָה בִּכּוּרִ֖ים לַֽיהֹוָֽה׃ וְהִקְרַבְתֶּ֣ם עַל־הַלֶּ֗חֶם שִׁבְעַ֨ת
כְּבָשִׂ֤ים תְּמִימִם֙ בְּנֵ֣י שָׁנָ֔ה וּפַ֧ר בֶּן־בָּקָ֛ר אֶחָ֖ד וְאֵילִ֣ם
שְׁנָ֑יִם יִהְי֤וּ עֹלָה֙ לַֽיהֹוָ֔ה וּמִנְחָתָם֙ וְנִסְכֵּיהֶ֔ם אִשֵּׁ֥ה רֵֽיחַ־
נִיחֹ֖חַ לַיהֹוָֽה׃ וַעֲשִׂיתֶ֛ם שְׂעִיר־עִזִּ֥ים אֶחָ֖ד לְחַטָּ֑את וּשְׁנֵ֧י
כְבָשִׂ֛ים בְּנֵ֥י שָׁנָ֖ה לְזֶ֥בַח שְׁלָמִֽים׃ וְהֵנִ֣יף הַכֹּהֵ֣ן׀ אֹתָ֡ם
עַל֩ לֶ֨חֶם הַבִּכֻּרִ֜ים תְּנוּפָ֗ה לִפְנֵ֣י יְהֹוָ֔ה עַל־שְׁנֵ֖י כְּבָשִׂ֑ים

* תביאו אל"ף ברג"ש·

ein Schaf ohne Fehl, ein einjähriges, zum Ganzopfer dem Ewigen. Und das Speisopfer dazu: Zwei Zehntel Kernmehl, eingerührt mit Oel, als Feuergabe dem Ewigen zum Wohlgeruch, und dazu das Trankopfer an Wein ein Viertel Hin. Und Brod und geröstete Körner und frische Aehren dürft ihr nicht essen bis zu eben diesem Tage, bis ihr gebracht das Opfer eures Gottes; eine ewige Satzung für eure Geschlechter in all euren Wohnsitzen. Und ihr sollt zählen vom andern Tage nach der Feier an, von dem Tage, da ihr gebracht das Omer der Schwingung, (daß es) sieben volle Wochen seien. Bis zum andern Tage nach der siebenten Woche sollt ihr funfzig Tage zählen, und darbringen ein Speisopfer vom Neuen dem Ewigen. Aus euren Wohnsitzen sollt ihr bringen Brode zur Schwingung, zwei, aus zwei Zehnteln Kernmehl seien sie, gesäuert sollen sie gebacken werden, Erstlingsgaben dem Ewigen. Und bringet dar bei den Broden sieben Schafe ohne Fehl, einjährige, und einen jungen Farren und zwei Widder; sie seien Ganzopfer dem Ewigen, und ihre Speisopfer und ihre Trankopfer eine Feuergabe des Wohlgeruches dem Ewigen. Und bereitet einen

קֹדֶשׁ יִהְיוּ לַיהוָה לַכֹּהֵן׃ וּקְרָאתֶם בְּעֶצֶם ׀ הַיּוֹם הַזֶּה
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ
חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃ וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־
קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ וְלֶקֶט
קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ פ רביעי וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃ כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ ס
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם
אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃ וְכָל־מְלָאכָה
לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־

Ziegenbock zur Sühne und zwei einjährige Schafe zum Mahlopfer. Und der Priester mache damit sammt den Broden der Erstlinge eine Schwingung vor dem Ewigen mit den zwei Schafen; heilig seien sie dem Ewigen für den Priester. Und ihr sollt verkünden an eben diesem Tage, heilige Berufung sei er euch; keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun; eine ewige Satzung in all euren Wohnsitzen bei euren Geschlechtern. Und so ihr Ernte haltet in eurem Lande, sollst du nicht ganz abmähen die Enden deines Feldes bei deinen Ernten, und die Nachlese deiner Ernte sollst du nicht aufklauben, dem Armen und dem Fremdlinge sollst du es überlassen. Ich bin der Ewige, euer Gott. Und der Ewige redete zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael also: Im siebenten Monate, am ersten des Monats sei euch eine Feier, ein Gedächtniß (=Tag) des Posaunenschalls, heilige Berufung. Keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun, und ihr sollt darbringen ein Feueropfer dem Ewigen. Und der Ewige redete zu Moscheh also; Jedoch am zehnten dieses Monats ist der Versöhnungstag, heilige Berufung sei er euch, und ihr sollt euch kasteien und ihr sollt darbringen ein Feueropfer dem Ewigen. Und keinerlei Ver-

תְּעַנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃ וְכָל־הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי
אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃ כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ
חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב
מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃ פ חמישי (וכשבת ז) וַיְדַבֵּר
יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת
יָמִים לַיהוָֹה׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהוָֹה
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה
לַיהוָֹה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ אֵלֶּה
מוֹעֲדֵי יְהוָֹה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב
אִשֶּׁה לַיהוָֹה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃

richtung dürft ihr thun an eben diesem Tage, denn ein Tag der Versöhnung ist er, euch zu sühnen vor dem Ewigen, eurem Gott. Denn jegliche Person, die sich nicht kasteiet an eben diesem Tage, werde ausgerottet aus ihren Stämmen; und jegliche Person, die irgend eine Verrichtung thut an eben diesem Tage, diese Person werde ich vertilgen aus der Mitte ihres Volkes. Keinerlei Verrichtung sollt ihr thun: eine ewige Satzung bei euren Geschlechtern in all euern Wohnsitzen. Eine Sabbathfeier sei er euch und ihr müßt euch kasteien; am neunten des Monats Abends, von Abend bis Abend sollt ihr eure Feier halten.

וידבר Und der Ewige redete zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisraels also: Am funfzehnten Tage dieses siebenten Monats ist das Hüttenfest sieben Tage dem Ewigen. Am ersten Tage ist heilige Berufung, keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Sieben Tage sollt ihr darbringen Feueropfer dem Ewigen; am achten sei euch heilige Berufung und ihr bringet dar ein Feueropfer dem Ewigen, es ist Festversammlung, keinerlei Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Dies sind die Feste des Ewigen, die heiligen Berufungen, die ihr verkünden sollt darzubringen Feueropfer dem Ewigen, Ganzopfer und Speis=

מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם
וּמִלְּבַד כָּל־נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃ אַךְ בַּחֲמִשָּׁה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ
תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי
עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל
וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃ וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ
חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃ בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים
כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃ לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם
כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־
מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

opfer, Mahlopfer und Spenden, die Gebühr jeglichen Tages an seinem Tage. Außer den Sabbathen des Ewigen und außer euern Geschenken und außer all euern Gelübden und außer all euern freiwilligen Gaben, die ihr dem Ewigen gebet. Jedoch am funfzehnten Tage des siebenten Monats, da ihr einsammelt den Ertrag des Landes, sollt ihr festlich begehen das Fest dem Ewigen sieben Tage, am ersten Tage ist eine Feier und am achten Tage eine Feier. Und nehmet euch am ersten Tage eine Frucht vom Baume Hadar, Palmzweige und Zweige vom Baume Abot und Bachweiden, und freuet euch vor dem Ewigen, eurem Gott, sieben Tage. Und begehet es festlich als Fest des Ewigen sieben Tage im Jahre, eine ewige Satzung bei euren Geschlechtern, im siebenten Monat sollt ihr es festlich begehen. In Hütten sollt ihr wohnen sieben Tage; alle Eingeborne in Jisrael sollen wohnen in Hütten. Damit es eure Geschlechter erfahren, daß ich in Hütten habe wohnen lassen die Kinder Jisrael, da ich sie herausgeführt aus dem Lande Mizrajim: Ich bin der Ewige, euer Gott. Und Moscheh sagte die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס"ת
שקראו בו ופותחין ספר תורה ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס
(במדבר כ"ט י"ב):

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם
חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ׃ וּמִנְחָתָם
סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה
עָשָׂר פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילִם׃
וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים׃
וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃

כשמגביהים הס"ת אומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ

(4. B. Mos. Cap. 29. V. 12.)

ובחמשה Und am funfzehnten Tage des siebenten Monats sollt ihr heilige Berufung haben; keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun und sollt dem Ewigen ein Fest feiern sieben Tage. Und sollt als Ganzopfer darbringen ein Feueropfer zum Wohlgeruch dem Ewigen dreizehn junge Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe; ohne Fehl sollen sie sein. Und ihr Speiseopfer: Kernmehl eingerührt mit Oel, drei Zehntel zu jedem Farren von den dreizehn Farren, zwei Zehntel zu jedem der beiden Widder. Und je ein Zehntel zu jedem Schafe von den vierzehn Schafen. Und einen Ziegenbock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer, seinem Speiseopfer und der Spende dazu.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie

וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

מפטירין בזכריה י"ד א'.

הִנֵּה יוֹם־בָּא לַיהוָֹה וְחֻלַּק שְׁלָלֵךְ בְּקִרְבֵּךְ: וְאָסַפְתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם | אֶל־יְרוּשָׁלִַם לַמִּלְחָמָה

erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Sechariah Cap. 14. V. 1.)

הנה Siehe, ein Tag kommt dem Ewigen, wo vertheilt wird deine Beute in deiner Mitte. Und ich sammle alle Völker nach

---

הפטרת יום שני של סכות.

במלכים א' ח' ב'.

וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל

(1. Buch Könige Cap. 8. V. 2.)

ויקהלו Da versammelten sich zu dem Könige Schelomoh alle Männer von Jisrael im Monat der Ethanim, das ist der siebente

וְנִלְכְּדָה הָעִיר וְנָשַׁסּוּ הַבָּתִּים וְהַנָּשִׁים תִּשָּׁכַבְנָה
וְיָצָא חֲצִי הָעִיר בַּגּוֹלָה וְיֶתֶר הָעָם לֹא יִכָּרֵת
מִן־הָעִיר׃ וְיָצָא יְהוָֹה וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם
כְּיוֹם הִלָּחֲמוֹ בְּיוֹם קְרָב׃ וְעָמְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם־
הַהוּא עַל־הַר הַזֵּיתִים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרוּשָׁלַםִ
מִקֶּדֶם וְנִבְקַע הַר הַזֵּיתִים מֵחֶצְיוֹ מִזְרָחָה וָיָמָּה
גֵּיא גְּדוֹלָה מְאֹד וּמָשׁ חֲצִי הָהָר צָפוֹנָה וְחֶצְיוֹ

Jeruschalajim zum Krieg, und die Stadt wird eingenommen, und die Häuser werden geplündert und die Weiber geschändet, und es zieht die Hälfte der Stadt in das Elend, aber der Rest des Volkes wird nicht weggetilgt aus der Stadt. Und der Ewige ziehet aus und streitet wider selbige Völker, wie am Tage, da einer kämpft am Tage der Schlacht. Und es treten seine Füße an selbigem Tage auf den Oelberg vor Jeruschalajim, im Osten, und es spaltet sich der Oelberg in die Hälfte nach Osten und Westen, eine sehr große Schlucht, und es weicht die Hälfte des Berges

---

הפטרת יום שני של סכות.

בְּיֶרַח הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃
וַיָּבֹאוּ כֹּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־
הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָֹה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד
וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עֲדַת
יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן

Monat, am Feste. Und es kamen alle Aeltesten Jisrael's, und die Priester trugen die Lade. Und sie brachten herauf die Lade des Ewigen, und das Stiftszelt, und alle heiligen Geräthe, die im Zelte waren, und es brachten sie herauf die Priester und Lewiim. Und der König Schelomoh, und die ganze Gemeinde Jisrael, die sich bei ihm vor der Lade eingestellt hatten, opferten mit

נֶגְבָּה׃ וְנַסְתֶּם גֵּיא־הָרַי כִּי־יַגִּיעַ גֵּי־הָרִים
אֶל־אָצַל וְנַסְתֶּם כַּאֲשֶׁר נַסְתֶּם מִפְּנֵי הָרַעַשׁ
בִּימֵי עֻזִּיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה וּבָא יְהוָה אֱלֹהַי כָּל־
קְדֹשִׁים עִמָּךְ׃ וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא לֹא־יִהְיֶה
אוֹר יְקָרוֹת וְקִפָּאוֹן׃ וְהָיָה יוֹם־אֶחָד הוּא יִוָּדַע
לַיהוָה לֹא־יוֹם וְלֹא־לָיְלָה וְהָיָה לְעֵת־עֶרֶב
יִהְיֶה־אוֹר׃ וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מַיִם־חַיִּים
מִירוּשָׁלַםִ חֶצְיָם אֶל־הַיָּם הַקַּדְמוֹנִי וְחֶצְיָם אֶל־

nach Norden, und die andere Hälfte nach Süden. Und ihr fliehet (vor) der Bergschlucht, denn die Bergschlucht reicht an Azal, und ihr fliehet, so wie ihr geflohen vor dem Erdbeben in den Tagen Usijah's, Königs von Jehudah; und es kommt der Ewige, mein Gott, alle Heiligen mit dir. Und es geschiehet, an selbigem Tage wird kein Licht sein, (sondern) Schwere und Erstarrung. Und es wird ein einziger Tag sein, er wird erkannt werden als des Ewigen, nicht Tag und nicht Nacht; aber es geschieht, um die Abendzeit wird es licht werden. Und es geschieht an selbigem Tage, fließt lebendiges Wasser aus Jeruschalajim, die Hälfte in das östliche

---

הפטרת יום שני של סכות.

מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ
מֵרֹב׃ וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה
אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים
אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים
כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־

ihm Schafe und Rinder, die nicht gezählt und nicht berechnet wurden vor Menge. Und es brachten die Priester die Bundeslade des Ewigen an ihren Ort, nach der Redestätte des Hauses, in das Allerheiligste hin, unter die Flügel der Cherubim. Denn die Cherubim breiteten die Flügel über die Stelle der Lade, so daß die Cherubim die Lade bedeckten, und die Stangen darüber-

הַיָּם הָאַחֲרוֹן בַּקַּיִץ וּבָחֹרֶף יִהְיֶה׃ וְהָיָה יְהוָה
לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה
אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃ יִסּוֹב כָּל־הָאָרֶץ כָּעֲרָבָה
מִגֶּבַע לְרִמּוֹן נֶגֶב יְרוּשָׁלָםִ וְרָאֲמָה וְיָשְׁבָה
תַחְתֶּיהָ לְמִשַּׁעַר בִּנְיָמִן עַד־מְקוֹם שַׁעַר
הָרִאשׁוֹן עַד־שַׁעַר הַפִּנִּים וּמִגְדַּל חֲנַנְאֵל עַד
יִקְבֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְיָשְׁבוּ בָהּ וְחֵרֶם לֹא יִהְיֶה־עוֹד

Meer und die Hälfte in das westliche Meer, im Sommer und im Winter bleibt es. Und der Ewige wird König sein über die ganze Erde; an selbigem Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name einzig. Es wird sich umwandeln wie in eine Ebene das ganze Land von Geba bis Rimmon im Süden Jeruschalajim's, und sie erhebt sich und bleibt an ihrer Stelle von dem Thore Binjamin an, bis zu der Stelle des ersten Thors, und bis zum Eckthor, und vom Thurme Chananel bis zu den Keltern des Königs. Und sie wohnen darin, und keinen Bann giebt es fürder

---

הפטרת יום שני של סכות.

הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃ וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים
וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי הַדְּבִיר
וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אֵין
בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּחַ שָׁם
מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים

hin. Und die Stangen waren so lang, daß die Spitzen der Stangen gesehen wurden vom Heiligthume aus an der Vorderseite der Redestätte, aber sie wurden nicht auswärts gesehen, und sie blieben dort bis auf diesen Tag. Nichts war in der Lade, als die zwei steinernen Tafeln, die hineingelegt hatte Moscheh am Choreb, wo der Ewige einen Bund geschlossen mit den Kindern Jisrael, nach ihrem Auszuge aus dem Lande Mizrajim. Und es geschah, als

וְיָשְׁבָה יְרוּשָׁלַםִ לָבֶטַח׃ וְזֹאת ׀ תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה
אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָֹה אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ
עַל־יְרוּשָׁלָםִ הָמֵק ׀ בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֹמֵד עַל־רַגְלָיו
וְעֵינָיו תִּמַּקְנָה בְחֹרֵיהֶן וּלְשׁוֹנוֹ תִּמַּק בְּפִיהֶם׃
וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא תִּהְיֶה מְהוּמַת־יְהוָֹה רַבָּה
בָּהֶם וְהֶחֱזִיקוּ אִישׁ יַד רֵעֵהוּ וְעָלְתָה יָדוֹ עַל־יַד
רֵעֵהוּ׃ וְגַם־יְהוּדָה תִּלָּחֵם בִּירוּשָׁלָםִ וְאֻסַּף חֵיל

sondern Jeruschalajim wohnt sicher. Und also wird die Plage sein, womit der Ewige plagt all die Völker, die zu Felde gezogen sind wider Jeruschalajim: Es modert Jeglichem das Fleisch, während er auf seinen Füßen stehet, und seine Augen modern in ihren Höhlen, und seine Zunge modert in seinem Munde. Und es geschieht, an selbigem Tage wird eine große Verwirrung vom Ewigen unter ihnen sein, daß sie fassen Einer des Andern Hand, und Einer Hand legt an den Andern. Und auch Jehudah wird streiten müssen wider Jeruschalajim; und zusammengebracht wird das Gut

---

הפטרת יום שני של סכות.

מִן־הַקֹּדֶשׁ וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָֹה׃ וְלֹא־
יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־
מָלֵא כְבוֹד־יְהוָֹה אֶת־בֵּית יְהוָֹה׃ ס אָז
אָמַר שְׁלֹמֹה יְהוָֹה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה
בָנִיתִי בֵּית זְבֻל לָךְ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃
וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל

die Priester aus dem Heiligthume gingen, da erfüllte die Wolke das Haus des Ewigen. Und die Priester vermochten nicht da zu stehen, den Amtsdienst zu verrichten vor der Wolke; denn die Herrlichkeit des Ewigen hatte erfüllt das Haus des Ewigen. Damals sprach Schelomoh: Der Ewige hat verheißen, zu thronen im Wolkendunkel. Gebauet habe ich ein Haus zur Wohnung Dir, eine Stätte zu Deinem Sitz für Ewigkeiten. Und der König wendete

כָּל־הַגּוֹיִם סָבִיב זָהָב וָכֶסֶף וּבְגָדִים לָרֹב מְאֹד׃
וְכֵן תִּהְיֶה מַגֵּפַת הַסּוּס הַפֶּרֶד הַגָּמָל וְהַחֲמוֹר
וְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּמַּחֲנוֹת הָהֵמָּה
כַּמַּגֵּפָה הַזֹּאת׃ וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר מִכָּל־הַגּוֹיִם
הַבָּאִים עַל־יְרוּשָׁלִָם וְעָלוּ מִדֵּי שָׁנָה בְשָׁנָה
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמֶלֶךְ יְהוָֹה צְבָאוֹת וְלָחֹג אֶת־חַג
הַסֻּכּוֹת׃ וְהָיָה אֲשֶׁר לֹא־יַעֲלֶה מֵאֵת מִשְׁפְּחוֹת

aller Völker ringsum, Gold und Silber und Kleider in großer Fülle. Und so wird sein die Plage der Rosse, der Maulthiere, der Kameele und Esel und alles Viehes, das sein wird in denselben Lagern, gleich dieser Plage. Und es geschieht, alle, die verschont bleiben von all den Völkern, die gegen Jeruschalajim gezogen, die gehen hinauf Jahr für Jahr, sich zu bücken vor dem Könige, dem Ewigen der Heerschaaren, und zu feiern das Fest der Hütten. Und es geschieht, wer nicht hinaufgehet von den Ge=

הפטרת יום שני של סכות·

יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ
יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֵת דָּוִד
אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי
בְעִיר מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי
שָׁם וָאֶבְחַר בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי

sein Angesicht und segnete die ganze Versammlung Jisrael's, und die ganze Versammlung Jisrael's stand. Und er sprach: Gepriesen sei der Ewige, der Gott Jisrael's, der geredet mit seinem Mund zu meinem Vater Dawid, und mit seiner Hand vollführt, und gesprochen: Von dem Tage, da Ich herausgeführt mein Volk Jisrael aus Mizrajim, habe Ich keine Stadt erwählt aus allen Stämmen Jisrael's, daß man dort ein Haus baue, daß mein Name darin sei, aber Ich erwählte Dawid, daß er sei über mein

הָאָרֶץ אֶל־יְרוּשָׁלַםִ לְהִשְׁתַּחֲוֺת לְמֶלֶךְ יְהוָה
צְבָאוֹת וְלֹא עֲלֵיהֶם יִהְיֶה הַגָּשֶׁם׃ וְאִם־
מִשְׁפַּחַת מִצְרַיִם לֹא־תַעֲלֶה וְלֹא בָאָה וְלֹא
עֲלֵיהֶם תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף יְהוָה אֶת־
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃
זֹאת תִּהְיֶה חַטַּאת מִצְרָיִם וְחַטַּאת כָּל־הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר לֹא יַעֲלוּ לָחֹג אֶת־חַג הַסֻּכּוֹת׃ בַּיּוֹם הַהוּא

schlechtern der Erde nach Jeruschalajim, sich zu bücken vor dem Könige, dem Ewigen der Heerschaaren — auf die fällt nicht der Regen. Und wenn das Geschlecht Mizrajim nicht hinaufgehet und nicht kommt, so fällt er auch auf sie nicht; es trifft die Plage, womit der Ewige die Völker plagt, die, so nicht hinaufgehen, zu feiern das Fest der Hütten. Das wird sein die Strafe Mizrajim's, und die Strafe aller Völker, die nicht hinaufgehen werden, zu feiern das Fest der Hütten. An selbigem Tage wird bis auf

---

הפטרת יום שני של סכות.

עִם־לְבַב דָּוִד אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר
הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת בַּיִת לִשְׁמִי הֱטִיבֹתָ כִּי
הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא תִבְנֶה הַבָּיִת
כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת
לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר

Volk Jisrael. Und Dawid, mein Vater, hatte es im Sinne, ein Haus zu bauen dem Namen des Ewigen, des Gottes Jisrael's. Und der Ewige sprach zu Dawid, meinem Vater: Weil du es im Sinne gehabt, ein Haus zu bauen meinem Namen, so hast du wohl gethan, denn du hast es im Sinne gehabt. Doch du sollst das Haus nicht bauen, sondern dein Sohn, der hervorgehen wird aus deinen Lenden, der soll das Haus bauen meinem Namen. Und der Ewige hat bestätigt sein Wort, das Er geredet, und ich

יִהְיֶה עַל־מְצִלּוֹת הַסּוּס קֹדֶשׁ לַיהוָה וְהָיָה
הַסִּירוֹת בְּבֵית יְהוָה כַּמִּזְרָקִים לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃
וְהָיָה כָּל־סִיר בִּירוּשָׁלַםִ וּבִיהוּדָה קֹדֶשׁ לַיהוָה
צְבָאוֹת וּבָאוּ כָּל־הַזֹּבְחִים וְלָקְחוּ מֵהֶם וּבִשְּׁלוּ
בָהֶם וְלֹא־יִהְיֶה כְנַעֲנִי עוֹד בְּבֵית־יְהוָה צְבָאוֹת
בַּיּוֹם הַהוּא׃

die Schellen der Rosse (Alles) heilig sein dem Ewigen, und die Töpfe im Hause des Ewigen sind gleich den Blutschalen vor dem Altar. Und jeglicher Topf in Jeruschalajim und in Jehudah ist heilig dem Ewigen der Heerschaaren, und es kommen alle Opfernden und nehmen davon und kochen darin, und es wird fortan kein Krämer sein im Hause des Ewigen der Heerschaaren an selbigem Tage.

הפטרת יום ש י של סכות.

וָאָקֻם תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂם שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־
שָׁם בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת עִם־אֲבֹתֵינוּ
בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

bin aufgestanden anstatt Dawid's, meines Vaters, und sitze auf dem Throne Jisrael's, so wie der Ewige geredet, und habe gebauet das Haus dem Namen des Ewigen, des Gottes Jisrael's. Und habe dort eine Stelle gemacht für die Lade, worin der Bund des Ewigen, den Er geschlossen mit unsern Vätern, da Er sie herausführte aus dem Lande Mizrajim.

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק: נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו: רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ: שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ. עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

(Segenssprüche nach der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Hort aller Ewigkeiten, gerecht in allen Zeiten, Du treuer Gott! der spricht und vollbringt, verheißt und erfüllt, deß jegliches Wort ist Wahrheit und Gerechtigkeit. Bewährt bist Du, Ewiger, unser Gott, bewährt Dein Wort, und nicht einer Deiner Aussprüche kehrt unerfüllt zurück, denn Du, o Gott und König, bist bewährt und barmherzig. Gelobt seist Du, Ewiger, o Gott, bewährt in all seinen Aussprüchen!

רחם Erbarme Dich über Zijon, das ist ja die Stätte unseres Lebens, und der Seelenbetrübten hilf auf bald in unsren Tagen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erfreuet Zijon durch seine Kinder!

שמחנו Erfreue uns, Ewiger, unser Gott, durch Elijahu, den Propheten, Deinen Knecht, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten; möge er bald herbeikommen, und frohlocken unser Herz. Auf seinem Thron dann sitzet kein Fremder, und nicht werden fürder Andere in seine Herrlichkeit sich theilen, denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß nicht verlöschen soll sein Licht in alle Zeit und Ewigkeit. Gelobt seist Du, o Ewiger, Schild des David!

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם
(הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל יוֹם)

Für Sukkoth:	Für Schemini Azereth u. Simchath Thorah:	Für Peßach:
חַג הַסֻּכּוֹת	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת	חַג הַמַּצּוֹת

Für Schabuoth:

חַג הַשָּׁבֻעוֹת

שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

על Für die Gotteslehre, den Gottesdienst und das Prophetenwort, und für (diesen Sabbath und für) dieses

Für Sukkoth:	Für Schemini Azereth u. Simchath Thorah:	Für Peßach:
Sukkothfest,	Schlußfest,	Fest der ungesäuerten Brode,

Für Schabuoth:
Schabuothfest,

das Du uns gegeben, Ewiger, unser Gott, (zur Weihe und Ruhe,) zur Freude und Wonne, zur Ehre und Verherrlichung. Für alles das, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und segnen Dich. Gebenedeiet sei Dein Name im Munde aller Lebenden beständig und in alle Zeit und Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbath und) Jisrael und die Festzeiten.

Gebet für den König.

Dich, Gott und Herr! von dem alle Macht kommt und alle Herrschaft, der Du Könige und Fürsten hast berufen, daß sie in Weisheit, Gerechtigkeit und Milde herrschen und regieren, den Frieden schirmen, Gesetz und Recht handhaben und in Deinem heiligen Namen ihren Völkern und Ländern alle milden

Gaben bringen, Dich flehen wir auch an für unsern König, für die Königin und den Kronprinzen. Verleih' Du stets unserm König Deinen göttlichen Schutz und Beistand; gieb ihm Gesundheit und langes Leben, Einsicht und Weisheit, Glück und Gedeihen zu Allem, was er zum Heile seines Volkes unternimmt und beschließt; uns aber flöße stets Ehrfurcht und Liebe gegen ihn, und Gehorsam gegen die Gesetze ein, auf daß wir ein stilles, ehrbares Leben führen und nach Deinem Willen thun. Segne auch Alle, die im Rathe und in der Verwaltung, im Krieg oder im Frieden dem Könige zur Seite stehen und seinen Willen vollziehen. Segne ihr Streben und Wirken, daß unter ihrer Hand alles Gute im Lande gedeihe, daß im ganzen Vaterlande Licht und Wissenschaft, Fleiß und Betriebsamkeit, Tugend und Gottesfurcht sich verbreiten, daß die Treue in jedem Herzen und Wohlstand und Ordnung in jedem Hause wohnen möge.

In den Tagen unseres Königs hilf Du auch uns, die wir uns nach dem Namen Israel nennen; sende uns Hülfe und Erlösung und laß niederstürzen die Scheidewand zwischen Menschen und Menschen, zwischen Bürgern und Bürgern.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

קמה תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ

יְרַנֵּנוּ׃ חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד׃ טוֹב־יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃ כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃ מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃ סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים׃ עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃ פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן׃ צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו׃ קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת׃ רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם׃ שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד׃ תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ׃

השׂ"ץ לוקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהצניעו בהיכל ואומר׃

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ׃

קהל

הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

(Der Vorbeter beim Zurücktragen der Thorah.)

יהללו Sie sollen loben des Ewigen Namen; denn erhaben ist sein Name allein. Seine Majestät ist über Himmel und Erde.

(Gemeinde.)

הודו Und Er erhöht das Horn seines Volkes, Ruhm all seinen Frommen, den Kindern Jisrael, dem ihm nahen Volke. Hallelujah!

(Am Sabbath.)

כט מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיְיָ בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיְיָ כָּבוֹד וָעֹז
הָבוּ לַיְיָ כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיְיָ בְּהַדְרַת־
קֹדֶשׁ: קוֹל יְיָ עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים יְיָ עַל־מַיִם
רַבִּים: קוֹל־יְיָ בַּכֹּחַ קוֹל יְיָ בֶּהָדָר: קוֹל יְיָ שֹׁבֵר אֲרָזִים
וַיְשַׁבֵּר יְיָ אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן
וְשִׂרְיוֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים: קוֹל־יְיָ חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ: קוֹל
יְיָ יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְיָ מִדְבַּר קָדֵשׁ: קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת
וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד: יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב
וַיֵּשֶׁב יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ
בַשָּׁלוֹם:

(An Wochentagen.)

כד לְדָוִד מִזְמוֹר לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ:
כִּי־הוּא עַל־יַמִּים יְסָדָהּ וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ:
מִי יַעֲלֶה בְהַר יְיָ וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ: נְקִי כַפַּיִם
וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע
לְמִרְמָה: יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ:
זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁו מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב סֶלָה: שְׂאוּ שְׁעָרִים
רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: מִי־
זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ עִזּוּז וְגִבּוֹר יְיָ גִּבּוֹר מִלְחָמָה: שְׂאוּ
שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד:
מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְיָ צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה:

כשמחזירין הספר תוך ההיכל אומרים.

וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהוָה רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ קוּמָה יְהוָה לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃ בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ׃ כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־תַּעֲזֹבוּ׃ עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃

תפלת מוסף.

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך ״ וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן׃

(Bei dem Zurückstellen der Thorah.)

ובנחה Und wenn sie sich niederließ, sprach er: Kehre ein, Ewiger, bei den Myriaden der Haufen Jisraels. — Erhebe Dich, Ewiger, zu Deiner Ruhestätte, Du und die Lade Deiner Herrlichkeit! Deine Priester legen Heil an und Deine Frommen jubeln. Um David Deines Knechtes willen, weise nicht ab das Angesicht Deines Gesalbten. — Denn gute Lehre gebe ich euch; meine Unterweisung verlasset nicht. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth und ihre Bahnen Frieden. Führe uns zurück, Ewiger, zu Dir, und wir wollen zurückkehren. Verjünge unsere Tage, wie vormals.

תפלת מוסף לשלש רגלים.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ·

(Vom Minchah Schemini Azereth bis zum Morgen des ersten Tages Peßach:
(מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגָּשֶׁם.)

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל־הָעַמִּים· אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ· וְרָצִיתָ בָּנוּ· וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל־הַלְּשׁוֹנוֹת· וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ· וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ· וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם)

Mußaf-Tefillah für die drei Hauptfeste

אדני O Herr! öffne meine Lippen und mein Mund verkünde Dein Lob!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, Allmächtiger, Großer und Erhabener, höchster Gott, der in Güte Gnade erweiset, und dem Alles eignet, der gedenket der frommen Werke der Väter, und den Erlöser bringen wird ihren spätesten Abkömmlingen, um seines Namens Willen, in Liebe. König, Beistand und Retter und Schirm! Gelobt seist Du, Ewiger, Schirm des Abraham.

אתה Du bist mächtig in Ewigkeit, o Herr, Du belebest die Todten, stark, um stets zu helfen;

(Vom Minchah Schemini Azereth bis zum Morgen des ersten Tages Peßach: Der wehen läßt den Wind und herabkommen den Regen.)

— der die Lebenden in Gnaden erhält, die Todten belebt in großer Barmherzigkeit, die Fallenden stützt, und die Kranken heilt, die Gefesselten erlöst, und seine Treue bewährt den im Staube Schlafenden. Wer ist wie Du, Herr mächtiger Thaten, und wer ist Dir ähnlich, König, der tödtet und wieder belebt, und sprossen lässet das Heil. Und Du bist zuverlässig, daß Du beleben wirst die Todten. Gelobt seist Du, o Ewiger, der die Todten belebt.

אתה Du bist heilig und Dein Name ist heilig, und Heilige an jedem Tage preisen Dich ewiglich. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott.

אתה Du hast uns erkoren aus allen Völkern, uns geliebt und an uns Gefallen gehabt, uns erhöhet über alle Zungen, und uns geheiligt durch Deine Gebote, und uns nahe gebracht, unser König, Deinem Dienste und Deinen Namen, den großen und heiligen, über uns genannt.

ותתן Und Du hast uns gegeben, Ewiger, unser Gott; in Liebe (Sabbathe zur Ruhe,) Festzeiten zur Freude, Feiertage zur Wonne, in (diesem Sabbath- und)

Für Peßach:	Für Schabuoth:	Für Sukkoth:	Für Schemini Azereth und Simchath-Thorah:
חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ	חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ	חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ	הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת הַזֶּה זְמַן שִׂמְחָתֵנוּ

(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא־קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲלוֹת וְלֵרָאוֹת וּלְהִשְׁתַּחֲווֹת לְפָנֶיךָ וְלַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ. אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל־חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ. וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם. וְאֶת־מוּסַף יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־מוּסַף יוֹם)

(Für Schemini Azereth und Simchath Thorah)	(Für Sukkoth)	(Für Schabuoth)	(Für Peßach)
diesem Schlußfest, der Zeit unserer Freude,	diesem Hüttenfeste, der Zeit unserer Freude,	diesem Wochenfeste, der Zeit der Ertheilung unserer Lehre,	diesem Feste der ungesäuerten Brode, der Zeit unserer Befreiung,

(in Liebe) eine heilige Berufung zum Andenken an den Auszug aus Mizrajim.

ומפני Und um unserer Sünden willen sind wir verbannt aus unserem Lande und entfernt von unserem Boden, und wir können nicht hinaufziehen und erscheinen und uns bücken vor Dir, können nicht ausüben unsere gottesdienstlichen Pflichten in Deinem erwählten Hause, dem erhabenen, heiligen Hause, darüber Dein Name genannt ist, wegen der Gewalt, die gegen Deinen Tempel feindlich sich gewandt. Laß es Dein Wille sein, Ewiger, unser Gott und unserer Väter Gott, barmherziger König, daß Du Dich wieder erbarmest über uns und über Dein Heiligthum mit Deiner großen Barmherzigkeit, und es bald erbauest und seine Herrlichkeit erhöhest. Unser Vater, unser König! Laß bald offenbar werden die Majestät Deines Waltens über uns, zeige Dich in Deinem Glanze und erhebe Dich über uns vor den Augen alles Lebenden, bringe heim unsere Zerstreuten aus der Mitte der Völker, und unsere Verstürmten sammle von den Enden der Erde. Und bringe uns nach Zijon, Deiner Stadt, in Jubel, und nach Jeruschalajim, der Stätte Deines Heiligthum's, in ewiger Freude, und dort wollen wir Dir darbringen unsere schuldigen Opfer, die täglichen nach ihrer Ordnung und die Mußafopfer nach ihrer Vorschrift. Und das Mußafopfer dieses (Sabbathtages und das Mußafopfer dieses)

Für Schemini Azereth und Simchath Thorah	Für Sukkoth	Für Schabuoth	Für Peßach
הַשְּׁמִינִי חַג הָעֲצֶרֶת	חַג הַסֻּכּוֹת	חַג הַשָּׁבֻעוֹת	חַג הַמַּצּוֹת

הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר׃

(Am Sabbath.)

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃ עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

(Für den ersten und zweiten Tag Peßach.)

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַייָ׃ וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג׃ שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃

(Für den dritten bis letzten Tag Peßach.)

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃

(Für Schabuoth.)

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַייָ בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ

Für Schemini-Azereth und Simchath-Thorah:	Für Sukkoth:	Für Schabuoth:	Für Peßach:
Schlußfestes,	Hüttenfestes,	Wochenfestes,	Festes der ungesäuerten Brode

wollen wir Dir veranstalten und darbringen in Liebe nach den Geboten Deines Willens, wie Du uns vorgeschrieben in Deiner Lehre durch Moscheh, Deinen Diener, aus dem Munde Deiner Herrlichkeit, wie es heißt:

(Am Sabbath.)

וביום Am Sabbathtage zwei Lämmer, jährige, ohne Fehl, und zwei Zehntel feines Mehl als Opfergabe, mit Oel eingerührt, und das dazu gehörige Trankopfer. Das ist das Sabbathopfer eines jeglichen Sabbaths außer dem täglichen Opfer und seinem Trankopfer.

(Für den ersten und zweiten Tag Peßach.)

ובחדש Und im ersten Monat, am vierzehnten Tage des Monats findet das Peßach für den Ewigen Statt. Und am funfzehnten Tage dieses Monats ist Fest, sieben Tage sollen ungesäuerte Brode gegessen werden. Am ersten Tage ist heilige Berufung; keine Arbeit darf verrichtet werden. Und ihr sollt darbringen ein Feueropfer, ein Ganzopfer dem Ewigen, Farren, junge Rinder zwei, und einen Widder und sieben Lämmer, jährige; ohne Fehl sollen sie euch sein.

(Für den dritten bis letzten Tag Peßach.)

והקרבתם Und ihr sollt darbringen ein Feueropfer, ein Ganzopfer dem Ewigen; Farren, junge Rinder, zwei, und einen Widder und sieben Lämmer, jährige; ohne Fehl sollen sie euch sein.

(Für Schabuoth.)

וביום Und am Tage der Erstlinge, wenn ihr dem Ewigen neues Speisopfer darbringet, nach euren Wochen, sollt ihr heilige Berufung haben; keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun und sollt

לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה:

(Für den ersten und zweiten Tag Sukkoth.)

וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג לַייָ שִׁבְעַת יָמִים: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַייָ פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ:

(Für den dritten Tag Sukkoth.)

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר· שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

(Für den vierten Tag Sukkoth.)

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר· אֵילִים שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר· שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

(Für den fünften Tag Sukkoth.)

וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי

ein Ganzopfer darbringen zum Wohlgeruch dem Ewigen, zwei junge Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe.

(Für den ersten und zweiten Tag Sukkoth.)

ובחמשה Und am funfzehnten Tage des siebenten Monats sollt ihr heilige Berufung haben; keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun, und sollt dem Ewigen ein Fest feiern sieben Tage, und sollt als Ganzopfer darbringen ein Feueropfer zum Wohlgeruch dem Ewigen, dreizehn junge Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe, ohne Fehl sollen sie sein.

(Für den dritten Tag Sukkoth.)

וביום Und am zweiten Tage zwölf junge Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Lamm und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne, und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift. Und am dritten Tage vier Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl.

(Für den vierten Tag Sukkoth.)

וביום Und am dritten Tage eilf Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Lamm und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift. Und am vierten Tage zehn Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl.

(Für den fünften Tag Sukkoth.)

וביום Und am vierten Tage zehn Farren, zwei Widder, vierzehn

שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר· שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

(Für den sechsten Tag Sukkoth.)

וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם:

(Für Hoschana Rabbah.)

וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר· שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר· וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל· וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ וְשָׂעִיר לְכַפֵּר וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם: וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה· אֵילִם שְׁנָיִם· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִים:

(Für Schemini Azereth und Simchath Thorah.)

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיָי פַּר אֶחָד· אַיִל אֶחָד· כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם:

einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: Drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Schaf und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift. Und am fünften Tage neun Farren, zwei Widder, sieben einjährige Schafe ohne Fehl.

(Für den sechsten Tag Sukkoth.)

וביום Und am fünften Tage neun Farren, zwei Widder, sieben einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: Drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Schaf und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift. Und am sechsten Tage acht Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl.

(Für Hoschana Rabbah.)

וביום Und am sechsten Tage acht Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: Drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Schaf und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift. Und am siebenten Tage sieben Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe.

(Für Schemini Azereth und Simchath Thorah.)

ביום Am achten Tage sollt ihr Festversammlung haben, keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und sollt als Ganzopfer darbringen eine Feuergabe zum Wohlgeruch dem Ewigen, einen Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe ohne Fehl.

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר. וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל. וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ. וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ. וְשָׂעִיר לְכַפֵּר. וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי. כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ. זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֶשׁ לָנוּ שׁוּבָה אֵלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם וּלְוִיִּם לְשִׁירָם לְזִמְרָם וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ בְּשָׁלֹשׁ פַּעֲמֵי

ומנחתם Und ihr Speis- und Trankopfer, wie bestimmt ist: Drei Zehntel für den Farren, zwei Zehntel für den Widder und ein Zehntel für das Lamm, und Wein, wie für sein Trankopfer sich gehört, und ein Bock zur Sühne und die beiden täglichen Opfer nach ihrer Vorschrift.

ישמחו Freuen mögen sich Deines Reiches, die Deinen Sabbath halten und ihn eine Lust nennen, das Volk Derer, die den Sabbath weihen. Sie Alle mögen sich sättigen und sich laben an Deiner Güte; und am siebenten Tage hast Du Wohlgefallen gefunden und ihn geheiligt, den köstlichsten der Tage hast Du ihn genannt, ein Gedächtniß an das Werk der Schöpfung.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter! Barmherziger König, erbarme Dich über uns, Allgütiger, der Gutes übt, lasse Dich von uns erflehen! O kehre zurück zu uns mit dem Walten Deines Erbarmens, um der Väter willen, die Deinen Willen gethan. Baue Dein Haus, wie im Anbeginn und richte Dein Heiligthum auf seiner Stätte, und laß uns schauen seinen Bau und erfreu' uns mit seiner Wiederherstellung und führe zurück die Priester zu ihrem Tempeldienst und die Leviten zu ihrem Gesang und Saitenspiel, und führe Jisrael zurück in seine Wohnstätten, und dahin wollen wir hinaufziehen und erscheinen und uns bücken vor Dir an den drei Malen unserer Festfeier, wie es in Deiner Lehre heißt:

רְגָלֵֽינוּ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶֽךָ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־
זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶֽיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג
הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי
יְהוָה רֵיקָם׃ אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶֽיךָ
אֲשֶׁר נָֽתַן־לָךְ׃

וְהַשִּׂיאֵֽנוּ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ אֶת־בִּרְכַּת מוֹעֲדֶֽיךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
לְשִׂמְחָה וּלְשָׂשׂוֹן כַּאֲשֶׁר רָצִֽיתָ וְאָמַֽרְתָּ לְבָרְכֵֽנוּ׃

(אֱלֹהֵֽינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵֽינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵֽנוּ) קַדְּשֵֽׁנוּ בְּמִצְוֹתֶֽיךָ וְתֵן
חֶלְקֵֽנוּ בְּתוֹרָתֶֽךָ שַׂבְּעֵֽנוּ מִטּוּבֶֽךָ וְשַׂמְּחֵֽנוּ בִּישׁוּעָתֶֽךָ וְטַהֵר
לִבֵּֽנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵֽנוּ יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן)
בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן (שַׁבָּת וּ) מוֹעֲדֵי קָדְשֶֽׁךָ. וְיִשְׂמְחוּ בְךָ
יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶֽךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת
וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

Drei Mal im Jahr sollen erscheinen all deine Männlichen vor dem Antlitz des Ewigen, deines Gottes, an dem Ort, den Er erwählen wird, an dem Feste der ungesäuerten Brode und am Wochen- und Hüttenfeste, und nicht soll man erscheinen leer vor dem Antlitze des Ewigen. Ein Jeglicher je mit der Spende seiner Hand, je nach dem Segen des Ewigen, deines Gottes, den Er dir gegönnet.

והשינו Und lasse uns zu Theil werden, Ewiger, unser Gott, den Segen Deiner Feste zum Leben und zum Frieden, zur Freude und zur Wonne, wie Du in Deiner Gnade uns zu segnen verheißen hast. (Unser Gott und unserer Väter Gott, habe Wohlgefallen an unserer Ruhe.) Heilige uns durch Deine Gebote, und laß unser Theil sein Deine Lehre, sättige uns von Deiner Güte, und erfreue uns durch Deine Hülfe und reinige unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen. Laß uns genießen, Ewiger, unser Gott, (in Liebe und Wohlgefallen,) in Freude und Wonne Deine heiligen (Sabbath- und) Festtage, daß sich Deiner freue Jisrael, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der da heiligt (den Saabath,) Jisrael und die Festzeiten.

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ. מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

(Vorbeter bei Wiederholung der Tefillah.)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ

כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה· וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה· פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבְתָּם· עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ· עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ: וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:
וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

Der Vorbeter wiederholt die Tefillah bis מחיה המתים (S. 146); dann folgt umstehende Keduschah.

נַעֲרִיצְךָ וְנַקְדִּישְׁךָ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ. כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

ק״וח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

חזן

כבודו מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק״וח בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

חזן

מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמִים וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל־יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

ק״וח שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

נעריצך Wir wollen Dich rühmen und Dir Heiligung widmen nach der Weise der heiligen Serafim, die Deinen Namen weihevoll erheben, wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist Gott der Heerschaaren, so weit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

כבודו Seiner Herrlichkeit ist voll die Welt, seine Diener fragen Einer den Andern: Wo ist der Ort seiner Herrlichkeit? — Die ihnen gegenüber Geschaarten antworten: „Gelobt sei —"

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen! — ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומו Aus seiner geweihten Stätte wende Er sich in Erbarmen, und begnadige das Volk Derer, die als einig bekennen seinen Namen, Abends und Morgens an jeglichem Tage beständig; zwei Mal in liebender Hingebung rufen sie: „Höre Jisrael —"

שמע (Gem.) Höre Jisrael! Der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen!

ח' אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ. וְהוּא יַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל־חַי לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

ק"וח **אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:**

חזן

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְיָ אֲדוֹנֵנוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־הָאָרֶץ: וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר:

ק"וח **יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:**

ח' לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ: *)

אחד Einig ist Er, unser Gott, Er unser Vater, Er unser König, Er unser Retter, und Er wird uns vernehmen lassen in seiner Gnade den Ruf zum zweiten Male, sichtbarlich vor allen Lebenden: Ich will euer Gott sein!

אני (Gem.) Ich bin der Ewige, euer Gott!

אדיר O Herrlicher, Du von uns verherrlicht, Ewiger, unser Herr! wie herrlich ist Dein Name auf der ganzen Erde. Und es wird der Ewige König sein über die ganze Erde. An demselbigen Tage wird der Ewige einzig sein und sein Name einzig.

ובדברי Und in Deinen heiligen Worten steht geschrieben also:

ימלך (Gem.) Der Ewige wird herrschen in alle Zeit; dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

*) אתה בחרתנו bis ישראל עמך (S. 146—158); dann umstehend weiter.

וְתֶעֱרַב לְפָנֶיךָ עֲתִירָתֵנוּ כְּעוֹלָה וּכְקָרְבָּן. אָנָּא רַחוּם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים הָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְצִיּוֹן וְסֵדֶר הָעֲבוֹדָה לִירוּשָׁלָיִם. וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

ח׳ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ שֶׁאוֹתְךָ לְבַדְּךָ בְּיִרְאָה נַעֲבוֹד:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

ק׳ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּינוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

ותערב (Gem.) O laß Dir wohlgefallen unser Beten, wie Ganzopfer und Altargaben. O Erbarmer! in der Fülle Deiner Barmherzigkeit lasse zurückkehren Deinen Gottesglanz nach Zijon, Deiner Stadt, und die Ordnung des Tempeldienstes nach Jeruschalajim. Und unsere Augen mögen es sehen, wenn Du nach Zijon zurückkehrest in Barmherzigkeit, und dort wollen wir in Ehrfurcht Dir dienen wie in den Tagen der Vorwelt, und den Jahren der Vorzeit.

(Vorb.) Gelobt seist Du, Ewiger! dem wir allein in Ehrfurcht dienen wollen.

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד.
וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל
יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ
וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה
הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי
אַהֲרֹן וּבָנָיו הש״ץ בקול כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר:

והכהנים מברכין

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בִּקְדֻשָּׁתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת־
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

הש״ץ מקרא

יְבָרֶכְךָ יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
יְיָ יְיָ אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ:
וְיִשְׁמְרֶךָ שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי חָסִיתִי בָךְ:

אלהינו (Vorb.) Unser Gott und unserer Väter Gott! Segne uns mit dem in Deiner Thorah geordneten dreifachen Segen, wie es durch Moscheh, Deinen Knecht, verzeichnet, und durch den Mund Aharons und seiner Sprößlinge ist ausgesprochen worden, die Priester, Deine heilige Schaar.

ברוך (Die Priester.) Gelobt sei Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der uns mit der Weihe Aharons geheiligt und uns geboten hat, sein Volk Jisrael in Liebe zu segnen!

Es segne Dich — Es segne Dich der Ewige von Zijon aus, der Schöpfer des Himmels und der Erde.

Der Ewige — Ewiger, unser Herr! wie herrlich ist Dein Name auf der ganzen Erde!

Und behüte Dich! — Behüte mich, mein Gott! Denn auf Dich vertrau' ich.

כשהכהנים מנגנין וישמרך הקהל אומרים זה·

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי שֶׁלָּךְ וַחֲלוֹמוֹתַי שֶׁלָּךְ חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה הוּא· יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁיִּהְיוּ כָּל־חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה בֵּין שֶׁחָלַמְתִּי עַל עַצְמִי וּבֵין שֶׁחָלַמְתִּי עַל אֲחֵרִים וּבֵין שֶׁחָלְמוּ אֲחֵרִים עָלַי אִם טוֹבִים הֵם חַזְּקֵם וְאַמְּצֵם וְיִתְקַיְּמוּ בִי וּבָהֶם כַּחֲלוֹמוֹת יוֹסֵף הַצַּדִּיק· וְאִם צְרִיכִים רְפוּאָה רְפָאֵם כְּחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מֵחָלְיוֹ וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה מִצָּרַעְתָּהּ וּכְנַעֲמָן מִצָּרַעְתּוֹ וּכְמֵי מָרָה עַל יְדֵי משֶׁה רַבֵּנוּ וּכְמֵי יְרִיחוֹ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע· וּכְשֵׁם שֶׁהָפַכְתָּ אֶת קִלְלַת בִּלְעָם הָרָשָׁע מִקְּלָלָה לִבְרָכָה כֵּן תַּהֲפֹךְ כָּל־חֲלוֹמוֹתַי עָלַי וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל לְטוֹבָה וְתִשְׁמְרֵנִי וּתְחָנֵּנִי וְתִרְצֵנִי: אמן

יָאֵר אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:

יְיָ יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת:

פָּנָיו פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי יָחִיד וְעָנִי אָנִי:

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ יְיָ נַפְשִׁי אֶשָּׂא:

וִיחֻנֶּךָּ הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם כְּעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ כֵּן עֵינֵינוּ אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַד שֶׁיְּחָנֵּנוּ: רבש"ע·

Es lasse leuchten — Gott begnad' uns und segne uns, lasse leuchten sein Antlitz mit uns!

Der Ewige — Ewiger, Ewiger! Gott, barmherzig und gnädig, langmüthig und reich an Huld und Treue!

Sein Antlitz — Wende Dich zu mir und begnade mich; denn einsam und bedrängt bin ich.

Zu Dir — Zu Dir, Ewiger, will ich meine Seele erheben!

Und begnade Dich! — Sieh, wie der Knechte Augen auf des Herrn Hand, wie der Magd Augen auf der Gebieterin Hand, so sind unsere Augen gerichtet auf den Ewigen, unseren Gott, bis Er uns begnadigt.

יִשָּׂא יִשָּׂא בְרָכָה מֵאֵת יְיָ וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ. וּמְצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃

יְיָ יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ הֱיֵה זְרֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ בְּעֵת צָרָה׃

פָּנָיו אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה־אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי׃

אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת־עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם׃

וְיָשֵׂם וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃

לְךָ לְךָ יְיָ הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְיָ הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃

שָׁלוֹם שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְיָ וּרְפָאתִיו׃

Es wende — Er empfängt Segen vom Ewigen, und Huld vom Gotte seines Heils.

Der Ewige — Ewiger, begnad' uns, auf Dich hoffen wir! — Sei ihr Arm an jeglichem Morgen, und unsere Hülfe zur Zeit der Bedrängniß.

Sein Antlitz — Verbirg Dein Antlitz nicht vor mir am Tage, da ich bedrängt bin. Neige mir Dein Ohr am Tage, da ich rufe; eilig erhöre mich!

Zu Dir — Zu Dir erheb' ich mein Auge, o Du im Himmel Thronender!

Und gebe — Und sie sollen meinem Namen den Ausspruch geben über die Kinder Jisrael, und ich werde sie segnen.

Dir — Dir, Ewiger! gehört die Größe und Stärke, und Glanz und Sieg und Majestät; denn Alles im Himmel und auf Erden ist Dein; Dein, Ewiger, die Herrschaft, und Du erhebst Dich über Alles als Haupt.

Frieden! — Frieden, Frieden mit dem Nahen und Fernen spricht der Ewige, und ich heile ihn.

ק׳ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא הַיּוֹצֵא מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ. וְתִתֶּן־לִי וּלְכָל־נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וְלֹא בְּצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְּאִסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ. וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְחֵן וּלְחֶסֶד בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאֵינוּ. וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִין לַעֲבוֹדָתֶךָ. כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל־רוֹאָיו. וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְאוֹת לְטוֹבָה. וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי וְתֵן בְּלִבִּי בִינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת כָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ

יהי (Gem.) Sei es Dir wohlgefällig, Ewiger, mein Gott und meiner Väter Gott! daß Du um Deiner Heiligkeit und Gnade und großen Barmherzigkeit willen, so wie um Deines erhabenen und hochheiligen Namens willen, wie er in dem Priestersegen gesprochen wurde aus dem Munde Aharons und seiner Sprößlinge, der Dir geweihten Schaar, — daß Du mir nahe seiest, wenn ich Dich rufe, und mein brünstig Gebet stets erhörest, wie Du das Flehen Jaakobs, des Untadligen, vernommen. Und mögst Du mir geben und allen Gliedern meines Hauses unsere Nahrung und Verpflegung, reichlich, nicht bedrängt, auf erlaubtem, nicht verbotenem Wege, in Gemächlichkeit, ohne Kummer, aus Deiner mildspendenden Hand, wie Du Nahrung und Fülle und Gewand zur Umhüllung gegeben dem Jaakob, unserem Ahn. Und lasse uns Liebe, Gunst und Gefallen finden in Deinen Augen und in den Augen Aller, die uns sehen, und vernimm unsere Worte, wenn wir Dich anbeten, in Gunst, wie Du den Joseph, Deinen Frommen, anmuthig und in Gunst und wohlgefällig erscheinen ließest vor Dir und Allen, die ihn sahen. Und erweise mir Deine Gnade und wundervolle Führung in Liebes- und Huldzeichen. Verleihe meinem Herzen Einsicht, all die Worte Deiner Lehre zu verstehen und zu halten und den in ihr verborgenen Sinn, und bewahre mich vor Fehltritten, und läutere meine Gedanken und meinen Sinn für

סוֹרוֹתֶיךָ. וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְתַאֲרִיךְ יָמַי
(וִימֵי אִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי) (וִימֵי אָבִי וְאִמִּי)
בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרֹב עֹז וְשָׁלוֹם. אמן סלה:

ויכוין לסיים עם הכהנים כדי שיענו הקהל אמן:

אַדִּיר בַּמָּרוֹם שׁוֹכֵן בִּגְבוּרָה. אַתָּה שָׁלוֹם וְשִׁמְךָ שָׁלוֹם. יְהִי רָצוֹן שֶׁתָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם:

והכהנים מחזירין פניהם כלפי ההיכל ואומרין

רִבּוֹן הָעוֹלָם עָשִׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ אַף אַתָּה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ. הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

Deinen Dienst, und verlängere meine Tage und die meiner Angehörigen (meines Vaters, meiner Mutter, Frau, Söhne, Töchter,) in Glück und Annehmlichkeit, in Lebenskraft und Frieden.

אדיר Mächtiger in den Höhen, thronend in Allmacht, Du bist der Friede und Dein Name Frieden. Sei es Dir wohlgefällig, daß Du walten lassest über uns und über Dein Volk Jisrael Leben und Segen zu bleibendem Friedensbesitze.

סדר הושענות.

לאחר שגמר הש״ץ תפלת מוסף מוציאין ס״ת ומעלין אותו על הבימה ונוטל כל אחד לולב ואתרוג בידו· הש״ץ מתחיל ואומר הושענא ומקיפין הבימה עם לולביהן וכשמגיעין לפני התיבה מסיימין פיוט ההושענא ומכניסין ס״ת להיכל· וכדרך הזה עושין כל ימי החג חוץ משבת שאין מקיפין ואין מוציאין ס״ת אלא פותחין ארון הקדש ואומרין הושענא·

הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

(Am ersten Tage; wenn dieser am Sabbath ist, das untenstehende Stück.)

ע״פ א״ב·

אֶעֱרוֹךְ שׁוּעִי. בְּבֵית שַׁוְעִי. גִּלִּיתִי בַצּוֹם פִּשְׁעִי. דְּרַשְׁתִּיךָ בּוֹ לְהוֹשִׁיעִי. הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי. וְקוּמָה וְהוֹשִׁיעִי. זְכוֹר וְרַחֵם מוֹשִׁיעִי. חַי כֵּן תְּשַׁעַשְׁעִי. טוֹב בְּאֶנֶק

Am zweiten Tage; wenn dieser am Sonntag ist, das nebenstehende Stück.)

ע״פ א״ב·

אֵל לְמוֹשָׁעוֹת. בְּאַרְבַּע שְׁבוּעוֹת. נָּשִׁים בְּשַׁוְעוֹת. דּוֹפְקֵי עֶרֶךְ שׁוּעוֹת (נ״א שְׁעוֹת). הוֹגֵי שַׁעֲשָׁעוֹת. וְחִידוֹתָם מִשְׁתַּעַשְׁעוֹת. זוֹעֲקִים לְהַשְׁעוֹת. חוֹכֵי יְשׁוּעוֹת.

ע״פ א״ב· (Am Sabbath.)

אוֹם נְצוּרָה כְּבָבַת. בּוֹנֶנֶת בְּדָת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת. גּוֹמֶרֶת הִלְכוֹת שַׁבָּת. דּוֹרֶשֶׁת מַשְׂאַת שַׁבָּת. הַקּוֹבַעַת אַלְפַּיִם תְּחוּם שַׁבָּת. וּמְשִׁיבַת רֶגֶל מִשַּׁבָּת. זָכוֹר וְשָׁמוֹר מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת. חָשָׁה לְמַהֵר בִּיאַת שַׁבָּת. טוֹרַחַת כָּל מִשִּׁשָּׁה לַשַּׁבָּת. יוֹשֶׁבֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד כְּלוֹת שַׁבָּת. כָּבוֹד וְעֹנֶג קוֹרְאָה לַשַּׁבָּת. לְבוּשׁ וּכְסוּת מַחֲלֶפֶת בַּשַּׁבָּת.

Hoschanoth für den ersten und zweiten Tag des Hüttenfestes.

הושענא O hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Gott, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Schöpfer, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Erlöser, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Fürsorger, o hilf!

(Während des Umganges im Gotteshause.)

(Am zweiten Tage, wenn dieser am Sonntag ist, das nebenstehende Stück.)

אל Gott, bei dem das Heil ist bereit, besiegelt durch vierfachen Eid [1]), denen, die flehend Dir nah'n, Gebete reihend klopfen sie an, die forschen im Worte, das Seelen ergötzt, dessen Räthseltiefen zu ergründen sie letzt, die rufen, daß Du zu ihnen Dich wendest, harrend des Heils, das Du sendest; fest halten sie an

(Am ersten Tage; wenn dieser am Sabbath ist, das untenstehende Stück.)

אערוך Im Andachthause mein Flehen laß ich zu Gott ergehen. Am Fasttag bekannt' ich meine Sünden, suchte Dich, um Heil zu finden. O horch' auf mein Flehen, erhebe Dich, mir beizustehen, gedenk' mein Hort, erbarme Dich mein, Ewiglebender, mit Huld mich woll' erfreu'n. Gütiger, zu meinem Angstruf

1) Nach einer Erklärung, die vier Stellen nachweist, in welchen Gott Israel sein Heil beschwört.

(Am Sabbath.)

אום O hilf dem Volke, das Du schirmst, wie des Auges Bild,
Das erforschet die Lehre, die Seelen erquicket mild,
Das der Sabbathweihe Vorschriften hält,
Last am Sabbath zu tragen sich enthält,
Innerhalb der Sabbathgrenze ruht,
Keinen Werkeltagsgang am Sabbath thut,
Das treulich der Sabbathweihe gedenkt,
Mit freudiger Lust seinen Eintritt empfängt.
Alles hält es für den Sabbath schon vom sechsten bereit,
Ruhig harrt und weilt es bis entwich der Feier Zeit.
Als Lust und Segen ist von ihm der Sabbath geweiht,
Es pranget am Sabbath im Feierkleid,

שְׁעִי. יָחִישׁ מוֹשִׁיעִי. כַּלֵּה מַרְשִׁיעִי. לְבַל עוֹד תַּרְשִׁיעִי. מַהֵר אֱלֹהֵי יִשְׁעִי. נֶצַח לְהוֹשִׁיעִי. שָׂא נָא עֲוֹן רִשְׁעִי. עֲבוֹר עַל פִּשְׁעִי. פְּנֵה נָא לְהוֹשִׁיעִי. צוּר צַדִּיק מוֹשִׁיעִי. קַבֵּל נָא שַׁוְעִי. רוֹמֵם קֶרֶן יִשְׁעִי. שַׁדַּי מוֹשִׁיעִי. הוֹשַׁעְנָא. תּוֹפִיעַ וְתוֹשִׁיעִי. הוֹשַׁעְנָא:

טְפוּלִים בְּךָ שְׁעוֹת. יוֹדְעֵי בֵּין שָׁעוֹת. כּוֹרְעֶיךָ בְּשַׁוְעוֹת. לְהָבִין שְׁמוּעוֹת. מְפִיקֶךָ נִשְׁמָעוֹת. נוֹתֵן תְּשׁוּעוֹת. סְפוּרוֹת מַשְׁמָעוֹת נ"א מַשְׁמִעוֹת. עֵדוּת מַשְׁמִיעוֹת. פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת. צַדִּיק נוֹשָׁעוֹת. קִרְיַת (נ"א קָרֵב) תְּשׁוּעוֹת. רֶגֶשׁ תְּשׁוּאוֹת. שָׁלֹשׁ שָׁעוֹת. הוֹשַׁעְנָא. תָּחִישׁ לִתְשׁוּעוֹת. הוֹשַׁעְנָא:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

(Am Sabbath das untenstehende Stück.)

ע"פ א"ב ובסופו חתום שמואל.

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵלִים בְּלוּד עִמָּךְ. בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע עַמָּךְ. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

(Am Sabbath.)

מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה מְכִינָה לַשַּׁבָּת. נֹעַם מְגָדִים מַנְעֶמֶת לַשַּׁבָּת. סְעוּדוֹת שָׁלֹשׁ מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת. עַל שְׁתֵּי כִכָּרוֹת בּוֹצַעַת בַּשַּׁבָּת. פּוֹרֶטֶת אַרְבַּע רְשֻׁיּוֹת בַּשַּׁבָּת. צִוּוּי הַדְלָקַת נֵר מַדְלֶקֶת בַּשַּׁבָּת. קִדּוּשׁ הַיּוֹם מְקַדֶּשֶׁת בַּשַּׁבָּת. רֹנֶן שֶׁבַע מְפַלֶּלֶת בַּשַּׁבָּת. שִׁבְעָה בַדָּת קוֹרְאָה בַּשַּׁבָּת. תַּנְחִילֶנָּה לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת. הוֹשַׁעְנָא:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

ע"ס א"ב.

כְּהוֹשַׁעְתָּ אָב הֲמוֹן הִשְׁלִיךְ עָלֶיךָ יְהָב. בַּעֲדוֹ בְדָתְךָ וּמִלַּטְתּוֹ מִלַּהַב. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

Dir, auf Dich ihr Auge schaut, mit Zeiten und Stunden [1]) ist ihr Sinn kundig vertraut, vor Dir beugen betend sie sich nieder. O hörten sie tröstliche Kunde wieder, aus Deinem Mund ergangen, von dem das Heil wird verhangen; in denen längst Verkündetes erschallt, altes Zeugniß wiederhallt. O Du, der Heil wirket voll Kraft, dem Gerechten Rettung schafft, o laß nahen das Heil, der Erlösten bewegtes Rauschen in Eil! Zur Stunde, zur gnaden reichen, o hilf! Laß schnell uns das Heil erreichen! O hilf! Dich wende, schnell mir den Retter sende, mache dem bösen Ankläger ein Ende, nicht fürder strafe mich ob meiner Schuld, Gott der Huld, daß für ewig Heil mich krönt. O sei Du meiner Sündenschuld versöhnt! Mein Vergehen verzeihe, mir zugewandt Heil mir verleihe! Gerechter Hort, der für mich steht, nimm an mein Gebet! Erhöhe mein Horn, mit Heil mich wolle kränzen, Retter, Allmächtiger ohne Grenzen! O hilf! Steh' bei! Woll' in Herrlichkeit erglänzen! O hilf!

(Nach dem Umgange.)

(Am Sabbath das untenstehende Stück.)

כהושעת Wie den Heldenschaaren in Lud [2]) mit Dir [3]) Du Heil gesendet,
Als Du zu Deines Volkes Erlösung Dich gewendet,
So hilf auch uns!

1) Die Berechnung der Festzeiten war Aufgabe der Weisen.
2) Aegypten.
3) Der Gedanke, daß Gott in allen Leiden Israel nah' und gegenwärtig bleibe, den der Midrasch zu der Wendung ausdehnt, daß Er an des Volkes Leiden Theil nehme und in ihrer Erlösung und Befreiung gleichsam selbst mit einbegriffen sei, wird hier sehr stark betont und hervorgehoben. Vergl. Band VII. S. 274, Anm. 1.

(Am Sabbath.)

Mit köstlichem Mahl und Trank den Sabbath es ehrt,
Die festliche Labung am Sabbath es verzehrt,
Ihn begrüßend mit festlicher Kerzen Schein,
Seinen Eintritt mit Segen weihet es ein.
Siebenfachen Segensspruch enthält das Sabbathgebet [1]),
An Sieben [2]) das Gotteswort verkündet ergeht.
O daß es erwerbe
Den Tag, der ganz in Sabbathweihe strahlt [3]), als Erbe!
O hilf!

כהושעת Wie dem Urahn Du halfst, der auf Dich warf sein Sorgen,
Du ließest um ihn Dich herab, und er war vor Flammen [4]) geborgen,
So hilf auch uns!

1) Statt der s. g. achtzehn Segenssprüche des wochentägigen Gebetes enthält die Sabbath-Tefillah nur sieben.
2) Sieben sind es, die am Sabbath zur Thorah gerufen werden.
3) Die Seligkeit im künftigen Leben.
4) Abraham, der durch Nimrod in einen brennenden Ofen geworfen ward.

כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וֵאלֹהִים. דְּרוּשִׁים לְיֵשַׁע אֱלֹהִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ הֲמוֹן צְבָאוֹת. וְעִמָּם מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ זַכִּים מִבֵּית עֲבָדִים. חַנּוּן בְּיָדָם מַעֲבִידִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים. יְקָרְךָ עִמָּם מַעֲבִירִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

(Am Sabbath:)

כְּהוֹשַׁעְתָּ גִּזְעוֹ מָסַר יְחִידָתוֹ לַשֶּׁלַח. דִּבַּרְתָּ לְהוֹרוֹ יָדְךָ אַל תִּשְׁלַח. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ הַנֶּאֱבַק עִם מַלְאָךְ קַדִּישׁ וְעִיר. וּמִלַּטְתּוֹ מִשֶּׁטֶם שָׂעִיר. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ זַרְעוֹ בְּבֹאָם עַל הָעִיר בֶּטַח. חָרַדְתָּ צָרֵימוֹ בְּנָסְעָם וְהָלְכוּ לָבֶטַח. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְהוֹרִים מִמַּפְרִיכֵמוֹ בְּמַלְבֵּן. יָרְדוּ בִמְצוּלֹת כְּמוֹ אָבֶן. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ כָּלִיל כְּנִתְעַלְּמָה בְּגֹמֶא צוּרָתוֹ. לְוִיתוֹ אֶל חֵיק הוֹרָתוֹ. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ מְצַנֵּף כַּד כְּנִתְעַבָּר. נֶאֱמָן חָל בַּעֲדוֹ וְנִתְגַּבָּר.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ סֻגַּר בְּיַד יִשְׁבִּי בְּנֹב הַגִּתִּי. עֲזָרוֹ אֲבִישַׁי וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ פָּקִיד כְּנֶגֶד שֶׁבַע מִמְּעוֹנוֹ. צִפִּיתָ לְיִשְׁעוֹ וְשׁוֹבַבְתּוֹ לִמְלוֹנוֹ. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

Wie mit Heil Du das Volk, o Du, sein Gott, beglückt,
Das auf das Heil von seinem Gotte harrend geblickt,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den in Mengen Geschaarten,
Mit denen der Engel Chöre sich paarten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den aus der Knechtschaft Befreiten,
Die, Gnädiger, Dir den Dienst dann weihten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht, als den Versinkenden Du theiltest des Meeres Wogen,
Da Deine Herrlichkeit mit ihnen gezogen,
So hilf auch uns!

(Am Sabbath.)

Wie seinem Sprossen[1]) Du halfst, der sein Leben weihte der gezückten Klinge,
Du sprachst zu seinem Ahn: Nicht an's Leben ihm dringe!
So hilf auch uns!

Wie Du halfst Dem, der rang[2]) mit dem Engel, dem Himmelsgesandten,
Wie Du ihn gerettet von Seïrs[3]) Haß, dem entbrannten,
So hilf auch uns!

Wie Du halfst seinen Kindern, als sie die sorglose Stadt[4]) überfallen,
Dein Schreck befiel ihre Feinde, und sicher sie wallen,
So hilf auch uns!

Wie den Lauteren Du halfst in schwerer Frohnde Drang,
Ihrer Dränger Schaar, wie ein Stein in der Fluth versank!
So hilf auch uns!

Wie dem Anmuthgekrönten[5]) Du halfst, als im Schilf er verborgen liegt,
Du ihn schirmend leitest, bis der Mutter Schooß ihn wiegt.
So hilf auch uns!

Wie dem im Priestergewande[6]) Du halfst, als Deinen Zorn er verdient,
Sein Getreuer betet für ihn, und er war gesühnt,
So hilf auch uns!

Wie Dem Du halfst, der in Jischbis[7]) Hand war gerathen,
Abischai half ihm durch kühne Waffenthaten,
So hilf auch uns!

Wie dem Fürsten[8]) Du halfst, der aus seiner Heimath entflohn.
Du waltetest ihm zum Heil' und führtest ihn heim auf seinen Thron,
So hilf auch uns!

---

1) Jizchak. 2) Jaakob. 3) Esaw's.

4) Die Söhne Jaakobs überfielen Sichem, in welchem ihre Schwester in frevler Weise war gemißhandelt worden, und bei ihrem Weiterzuge hielt ein „Schrecken Gottes" die Unmenschen zurück, ihnen feindlich zu begegnen. 1. Mos. 34, 1 ff.

5) Moscheh, dem durch ungewöhnliche Schönheit ausgezeichneten.

6) 5. Mos. 9, 20. „Auch über Aharon zürnte Gott, und ich betete für Aharon."

7) David. 2. Sam. 21, 16.

8) Nach dem Midrasch war Salomoh mehrere Jahre seines Thrones beraubt.

כְּהוֹשַׁעְתָּ כַּנָּה מְשׁוֹרֶרֶת וַיּוֹשַׁע. לְנוֹחָה מְצֻיֶּנֶת וַיִּוָּשַׁע.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ מַאֲמַר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. נָקוּב וְהוּצֵאתִי אִתְּכֶם.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ סוֹבְבֵי מִזְבֵּחַ. עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ פִּלְאֵי אָרוֹן כְּהָפְשַׁע. צִעֵר פְּלֶשֶׁת בַּחֲרוֹן אַף וְנוֹשַׁע. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהִלּוֹת בָּבֶלָה שִׁלַּחְתָּ. רַחוּם לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ שְׁבוּת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב. תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

ר"ת שמואל

כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת. וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת. אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

(Am Sabbath.)

כְּהוֹשַׁעְתָּ קָצַב פָּר וְשַׁעְתּוֹ לְמַעְלָה. רִשְׁפָּתוֹ הָאֵשׁ וְגַם הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעָלָה. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוּעַ לְךָ כִּי מֵת הַיֶּלֶד. תָּשֵׁב רוּחוֹ אֵלָיו וַיָּחָם בְּשַׂר הַיָּלֶד. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

ר"ת שמואל.

כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת. וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת. אֵל לְמוֹשָׁעוֹת.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

Wie Heil Du gebracht der Theuren[1]), die sang: Er sandte Heil!
Doch auch ihrem Befreier ward Rettung zu Theil,
So hilf auch uns!

Wie mit dem Worte, das Jenen Befreiung deutet,
Dir selber Du Freiheit und Erlösung bereitet[2]),
So hilf auch uns!

Wie den Altarumkreisenden Du Heil wolltest bringen,
Da mit den Weiden den Altar sie umringen,
So hilf auch uns!

Wie Du mit Wundern gerettet die Bundeslade, freventlich geraubt,
Und Peleschethh im Zorne geschlagen auf's Haupt[3]),
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den Schaaren, die in's Elend nach Babel wallten,
Du zogest mit ihnen in Deines Erbarmens Walten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du den gefangenen Jaakobsstämmen bestellt,
O kehre zurück und stelle her das zerstörte Jaakobszelt,
So hilf uns!

Wie Heil Du gebracht denen, die Deine Gebote wahren,
Und den auf Dich Harrenden als Helfer Dich wolltest offenbaren,
So hilf auch uns!

---

1) Israel nach Ps. 80, 18.

2) Das Wort וְהוֹצֵאתִי (2. M. 6, 6) „ich werde hinausführen" in der Verkündung der Erlösung kann man auch וְהוּצֵאתִי „ich werde hinausgeführt werden" lesen.

3) Im Kampfe mit den Pelischthim war die Bundeslade geraubt, worüber jene mit harten Strafen heimgesucht wurden, und sie endlich herausgaben. 1. Sam. 5 u. 6.

(Am Sabbath.)

Wie Dem Du halfst, der einen Farren[1]) Dir opfert, und hast ihm Gnade gewährt,
Er ward sammt dem Wasser im Graben[2]) vom Feuer zerstört.
So hilf auch uns!

Wie Dem Du halfst, der ob dem todten[3]) Kinde sich flehend zu Dir wandte,
Du gabst ihm den Odem zurück und neues Leben in ihm brannte,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht denen, die Deine Gebote wahren,
Und den auf Dich Harrenden als Helfer Dich wolltest offenbaren,
So hilf auch uns!

---

1) Elijahu, als er die Baalspriester ihres Wahns überführte. 1. Kön. 18.
2) Das. 3) Elischa. 2. Kön. 4.

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:*

הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרוֹבִים אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

הושיעה Hilf Deinem Volke und segne Dein Erbtheil und weide sie und erhebe sie bis in Ewigkeit. Und es seien diese Worte, die ich gefleht vor dem Ewigen, nahe dem Ewigen, unserm Gott, Tag und Nacht, daß Er thue, was recht ist seinem Knechte und was recht ist seinem Volke Jisrael, Tag für Tag, damit erkennen alle Völker der Erde, daß der Ewige der Gott ist, keiner sonst.

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ. אֵין כַּאדוֹנֵינוּ. אֵין כְּמַלְכֵּנוּ.
אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ: מִי כֵאלֹהֵינוּ. מִי כַאדוֹנֵינוּ.
מִי כְמַלְכֵּנוּ. מִי כְמוֹשִׁיעֵנוּ. נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ.
נוֹדֶה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ. נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ:
בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָּרוּךְ מַלְכֵּנוּ.
בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה
הוּא אֲדוֹנֵינוּ. אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ. אַתָּה הוּא
מוֹשִׁיעֵנוּ. אַתָּה הוּא שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ
אֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים:

פִּטּוּם הַקְּטֹרֶת הַצֳּרִי וְהַצִּפֹּרֶן וְהַחֶלְבְּנָה וְהַלְּבוֹנָה.
מִשְׁקַל שִׁבְעִים מָנֶה: מוֹר וּקְצִיעָה שִׁבֹּלֶת נֵרְדְּ
וְכַרְכֹּם מִשְׁקַל שִׁשָּׁה עָשָׂר מָנֶה הַקֹּשְׁטְ
שְׁנֵים עָשָׂר. וְקִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה. וְקִנָּמוֹן תִּשְׁעָה. בֹּרִית
כַּרְשִׁינָה תִּשְׁעָה קַבִּין. יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין
תְּלָתָא. וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן
עַתִּיק: מֶלַח סְדוֹמִית רֹבַע (הַקָּב). מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל־
שֶׁהוּא: רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא וְאִם
נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ. אִם חִסַּר אַחַת מִכָּל־סַמָּנֶיהָ חַיָּב
מִיתָה: רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא
שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף: בֹּרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ
אֶת־הַצִּפֹּרֶן. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה: יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין

בּוֹ אֶת־הַצִּפֹּרֶן. כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה: וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד:

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ:

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים,

לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ:

בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים,

גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר־קָדְשׁוֹ:

בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים,

אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת־אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפּוֹט:

בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים,

אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ:

בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים,

הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב:

בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים,

יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־תִּמּוֹט:

בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים,

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת:

מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבֹא. לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא. תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם. שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְיָ וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ. אַל תִּקְרָא בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ: שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ: יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל־הֲמוֹנָם׃ וַאֲנַחְנוּ כֹּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים׃ הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד׃ אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃

עַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן׃ לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ׃ יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל־יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל־בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל־לָשׁוֹן׃ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפֹּלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ׃ וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת־עֹל מַלְכוּתֶךָ וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד׃ כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ וְנֶאֱמַר׃ וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל־הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד׃

קדיש יתום׃

שיר היחוד, שיר הכבוד und מזמור שיר יום
(s. am Ende des Bandes.)

תפלת מנחה.

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

(קמה) תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב־יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְיָ: וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְיָ רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּהּ קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא יְיָ צְבָאוֹת מַלְיָא כָל אַרְעָא זִיו יְקָרֵהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ: וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵת בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין: בְּרִיךְ יְקָרָא דַיְיָ מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּהּ: יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְיָ מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי

ובא Und es wird kommen für Zijon ein Erlöser und für die von Missethat Bekehrten in Jaakob! spricht der Ewige. Und Ich — dies ist mein Bündniß mit ihnen, spricht der Ewige: Mein Geist, der auf dir ruht, und meine Worte, die Ich gelegt in deinen Mund, sollen nicht weichen aus deinem Munde und dem Munde deiner Kinder und deiner Kindeskinder, spricht der Ewige, von nun an bis in Ewigkeit. — Du aber bist der Heilige, thronend unter den Lobliedern Jisraels. — Und es rief Einer dem Andern zu und sprach: Heilig, heilig, heilig ist der Gott der Heerschaaren; so weit die Erde, reicht seine Herrlichkeit. (Und sie empfangen Einer von dem Andern das Wort und sprechen: Heilig in den Himmeln der höchsten Höhe, der Stätte seines Gottesglanzes, heilig auf der Erde, dem Werke seiner Macht, heilig in Ewigkeit und in Ewigkeit der Ewigkeiten, ist der Gott der Heerschaaren; voll ist die ganze Erde vom Glanze seiner Allmacht[1]). Und es erhob mich ein Wind, und ich hörte hinter mir eine Stimme mächtigen Rauschens: Gepriesen sei die Herrlichkeit des Ewigen von seiner Stätte aus. (Und es trug mich empor der Wind, und ich hörte hinter mir eine Stimme mächtigen Rau-

[1]) Die hier und später eingeschlossenen Worte sind die chaldäische Umschreibung (Targum) der vorangegangenen Bibelverse.

עָלְמַיָּא: יְיָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס־לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְיָ צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְיָ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ

schens Derer, die Lobgesänge anstimmten und sprachen: Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen aus der Stätte, wo sein Abglanz thront.) Der Ewige wird regieren immer und ewig. (Der Ewige — sein Reich dauert in Ewigkeit und Ewigkeit der Ewigkeiten.) Ewiger, Gott Abrahams, Jizchaks und Jisraels, unserer Väter! bewahre dies für ewig als den Trieb der Gedanken im Herzen Deines Volkes, und richte ihr Herz zu Dir. — Er aber ist barmherzig, vergiebt die Schuld, und richtet nicht zu Grunde, und wendet so oft seinen Zorn ab, und wecket nicht auf seinen ganzen Zorn. — Denn Du, o Herr bist gütig und verzeihend und reich an Huld Allen, die Dich anrufen. Deiner Gerechtigkeit Spruch bleibt gerecht für ewig und Deine Lehre Wahrheit. O verleihe Treue dem Jaakob, Huld dem Abraham, die Du geschworen unseren Vätern seit den Tagen der Urzeit. Gepriesen sei der Herr! An jedem Tage legt Er uns auf, Gott, unser Heil. Selah. Der Ewige der Heerschaaren ist mit uns, eine feste Burg ist uns der Gott Jaakobs. Selah. Ewiger der Heerschaaren! Heil dem Manne, der auf Dich vertraut. Ewiger, hilf, der König erhöre uns am Tage, wenn wir rufen. Gelobt sei unser Gott, der uns erschaffen hat zu seiner Ehre, und uns abgesondert von den Irrgläubigen, und der uns gegeben die Lehre der Wahrheit, und das ewige Leben gepflanzet in unsere Mitte. Er öffne unser Herz durch seine Lehre, und lege in unser Herz seine Liebe und Ehr-

אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם. לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְיָ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּייָ וְהָיָה יְיָ מִבְטַחוֹ: בִּטְחוּ בַייָ עֲדֵי עַד כִּי בְּיָהּ יְיָ צוּר עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְיָ: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר: ח״ק.

(אם שבת.)

וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב־חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ:

בשבת מוציאים ס״ת וקורין בפ׳ וזאת הברכה
סדר הוצאה תמצא לעיל בתפלת שחרית.

furcht, und daß wir seinen Willen erfüllen mögen, und ihm dienen mit ganzem Herzen, auf daß wir uns nicht mühen umsonst, und nicht zur Welt bringen zur Verwirrung. Möge es beschlossen sein vor Dir, Ewiger, unser Gott und unserer Väter Gott, daß wir beobachten Deine Satzungen in dieser Welt, und daß wir das Glück haben und erleben, sehen und erben Heil und Segen für die Jahre der Zeit des Erlösers und des Lebens der künftigen Welt, auf daß Dich lobpreise unseres Geistes Herrlichkeit und nimmer schweige. Ewiger, mein Gott, immerdar dank' ich Dir. Gesegnet ist der Mann, der vertraut auf den Ewigen, und der Ewige ist seine Zuversicht. Vertrauet auf den Ewigen bis in Ewigkeit; denn in Jah, dem Ewigen, ist ein Hort der Ewigkeiten. Und vertrauen mögen auf Dich, die Deinen Namen kennen, denn Du verlässest nicht, die Dich suchen, Ewiger! Der Ewige will es um seiner Gnade willen; Er macht groß die Lehre und herrlich.

(Am Sabbath:)

ואני Und mein Gebet an Dich, o Ewiger, komme zur Gnadenzeit, o Gott! In der Fülle Deiner Gnade erhöre mich durch die treue Zuversicht Deines Heiles.

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח
מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ
מִימִינוֹ אֵשְׁדָּת לָמוֹ׃ אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ
וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃ תּוֹרָה צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה
מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃ וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף
רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת
וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃ ס וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהוָה קוֹל
יְהוּדָה וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃
לוי וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ
בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה׃ הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ
לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו לֹא יָדָע כִּי
שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב
וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטוֹרָה בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל־
מִזְבְּחֶךָ׃ בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ מָתְנַיִם
קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן׃ ס לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה
יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃
ס שלישי וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ מִמֶּגֶד
שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת׃ וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ
וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרָחִים׃ וּמֵרֹאשׁ הַרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת
עוֹלָם׃ וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה
לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ
וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־אָרֶץ
וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃

מגביהין וגוללין ומחזירין ס"ת להיכל · הש"ץ אומר ח"ק·

(Die Tefillah und עלינו S. 27 ff.)

(5. B. Mos. Cap. 33, V. 1.)

וזאת Und dies ist der Segen, mit welchem gesegnet hat Moscheh, der Mann Gottes, die Kinder Jisrael vor seinem Tode. Und er sprach: Der Ewige kam von Sinai und ging ihnen auf von Sëir, strahlte vom Berge Paran, und fuhr einher aus Myriaden des Heiligthums, zu seiner Rechten Feuer des Gesetzes ihnen. Auch trug Er in seinem Busen die Stämme, all seine Heiligen waren in Deiner Hand; aber sie waren hingestürzt zu Deinen Füßen, aufbebten sie vor Deinen Aussprüchen. Das Gesetz hat uns geboten Moscheh, vererbt an die Gemeinde Jaakobs. Da ward Er in Jeschurun König, da sich versammelten die Häupter des Volkes, insgesammt die Stämme Jisraels. Es lebe Rëuben und sterbe nicht, daß seine Mannen wenig würden. Und dies dem Jehudah; und er sprach: Erhöre, Ewiger, die Stimme Jehudah's, und zu seinem Volke geleite ihn; ihm zur Seite streite für ihn, und Beistand sei (ihm) gegen seine Dränger.

וללוי Und von Lewi sprach er: Dein Recht und dein Licht gehört deinem frommen Manne, den du versucht zu Massah, mit dem du gehadert an dem Hader-Wasser. Der zu seinem Vater und zu seiner Mutter spricht: Ich habe ihn nicht gesehen, und seine Brüder kennt er nicht und von seinen Söhnen weiß er nichts; denn sie wahren Deines Wortes und Deinen Bund hüten sie. Sie lehren Deine Aussprüche Jaakob und Deine Lehre Jisrael, legen Räucherwerk vor Deine Nase und Ganzopfer auf Deinen Altar. Segne, Ewiger, sein Vermögen und das Werk seiner Hände nimm gnädig auf; zerschmettre die Lenden seiner Widersacher, und seine Hasser, daß sie nimmer aufstehen. Zu Binjamin sprach er: Der Liebling des Ewigen, er wohnt sicher bei ihm; den ganzen Tag überwölbt Er ihn, und zwischen seinen Schultern ruhet Er.

וליוסף Und zu Josef sprach er: Gottgesegnet sei sein Land, durch des Himmels Kleinod, durch Thau, und durch die Tiefe, die unten lagert; und durch das Kleinod des Ertrages der Sonne, und durch das Kleinod des Triebes der Monde; und durch den Ausbund der Berge der Urwelt, und durch das Kleinod ewiger Hügel; und durch das Kleinod der Erde und ihrer Fülle. Und die Huld des im Dornbusche Thronenden komme auf das Haupt Josef's und auf den Scheitel des unter seinen Brüdern Gekrönten. Sein erstgeborner Stier — er ist stattlich, und des Reem Hörner sind seine Hörner, mit ihnen stößt er die Völker allesammt, bis zu den Grenzen der Erde. Und das sind die Myriaden Efrajim's und das sind die Tausende Menascheh's.

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבת ובק"ק פפ"דמ אומרין ·

ח' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

ק' ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

מיוסד ע"ס א"ב עד גמירא אלא שנתמצע בו פיוט סכת אוכרה.

חַג אָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה. בְּשִׂמְחָה לְהַרְבּוֹת שׁוֹשַׁנָּה. גִּילָה חֶדְוָה וּרְנָנָה. הוֹדִי בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּבָעֶרֶב רִנָּה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

חַג הַסֻּכּוֹת תַּעֲשֶׂה לָּךְ. וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וְחֵילָךְ. זֶה יְבָרֵךְ מַעְבָּדְךָ וּמַעֲלָלֶךָ. חֶדְוָה אַהֲבָה וְאַחֲוָה בִּכְלָלָךְ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

חג Der Fruchternte Fest, wenn das Jahr sich wendet[1]),
Freudenfülle der Rose[2]) spendet,
Jauchzen, Lust und Wonne.
O Trauter! gepriesen sei Deiner Gnade Macht,
Wenn erstrahlt die Sonne,
Wenn heraufzieht die Nacht.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

חג Das Hüttenfest sei von Dir feiernd begangen,
An ihm sollst Du mit all dem Deinen in Freude prangen.
Segen dann Dein Thun und Schaffen verschönt,
Freud' und Lieb' und Eintracht dann Dich krönt.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

---

1) Verfasser R. Elieser b. Simson. 2) Symbolischer Name Jisrael's.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת
עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת
הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם
אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם וְלֹא תָתֻרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ
וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים
לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי
אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden des Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich der Ewige euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים
מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְּדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ
בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת
אֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים
וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אֹתוֹת וּמֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה
בְּעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף
אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ
בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

מיוסד ע"פ א"ב כפול ובראש השטה השלישית של כל חרוז חתום אות א׳
משהמ"ח אליעזר בר שמשון יגדל בתורה אמן.

סֻכָּה אֶזְכְּרָה מַעַלְלֵי נוֹרָא. אֲשֶׁר פָּעַל וַיִּבְרָא. אֵל עָם
בְּצִלּוֹ מִתְלוֹנְנִים: סֻכָּה בְּזֵכֶר מַעַשׂ נִפְלְאוֹתָיו.
בִּימֵי קֶדֶם אוֹתוֹתָיו. לְהוֹצִיא אֲסִירִים בְּכִשְׁרוֹנִים: סֻכָּה
גָּמַר מֵאָז לְנָקוּב. גָּאַל בִּזְרוֹעַ יַעֲקֹב. יָשֵׁר סֻכַּת מְלוֹנִים:
סֻכָּה דּוֹרוֹת לִמַּד לְאַשְׁשָׁה. דֻּגְמָא חִפּוּי שִׁשָּׁה. עָנָן וַעֲרָפֶל
וְאִישׁוֹנִים: סֻכָּה הִסְכִּיךְ וַיְמַן אֵבֶר. הֵן בִּישִׁימוֹן בַּמִּדְבָּר.
זֶרַע תָּבַע זְקוּנִים: סֻכָּה וַעַד לְעַם קְדוֹשִׁים. וְתִקֵּן חַכְמֵי
חֲרָשִׁים. רַבֵּי תוֹרוֹת מְשַׁנְּנִים: סֻכָּה זַכֵּי נְשִׂיאִים שִׁבְעָה.
זְבוּלִין סְכוּכִין מִלְּפַגְּעָה. בְּסִגְמַטִין נוֹחִים וַעֲגוּנִים: סֻכָּה

סכה Durch die[1] Laubhütte gemahnt, denk' ich der Werke voll Macht,
Die der Erhabene vollbracht
Dem Volke, das sein Schatten umhüllt.

Sie mahnt an Wunder ohne Gleichen,
Aus der Vorwelt an herrliche Zeichen,
Wie Gefesselte zur Freiheit wallten.

Schon damals ward sie bedeutsam geweiht,
Als mit mächtigem Arm ward Jakob befreit,
Da ward die Hütte zum Weilen erkoren[2].

Die Hütte zu gründen lehrt' Er für alle Zeiten,
Ein Bild, wie sechsfach Er einst sich ließ breiten
Wolken und Düster und Nebel[3].

Eine Hütte wölbend, hat Er Nahrung gesandt,
In der Wüst' unwirthlichem Land,
Den Sprossen deß, dem das Greisenthum[4]) ward bescheert.

Die Hütte ordnet Er dem Volke der ihm Geweihten,
Gewährt ihm Weisheitskundige für alle Zeiten,
Die ihm die Lehr' ins Herz geprägt.

Eine Hütte, aus siebenfachem Gewölke, lauter und rein[5],
Wie Wohnungen, sie schirmend vor jeglicher Pein,
Zu behaglicher sanfter Rast.

---

1) Mehrere, ins Einzelne gehende Vorschriften über die Laubhütte, mußte die Uebersetzung, als zu fremdartig und ohne ausführliche, nicht hierher gehörige Erläuterungen unverständlich, übergehen
2) Vergl. S. 256. Anm. 2. 3) Bei der Offenbarung am Sinai.
4) Abraham. Vergl. S. 120 Anm. 1.
5) Die Laubhütte ist nach der Agadah die Erinnerung an die wunderbare Umhüllung, die Israel durch die schützend über sein Haupt und nach allen Seiten gebreiteten Wolken auf seinem Zuge durch die Wüste erfahren.

חֲוִיזִים אַרְבָּעָה רְבוּעִים. חֲמִישִׁי לָתוּר נוֹסְעִים. רְבוּצִים
עַל כָּבוֹד כִּסְגָנִים: סֻכָּה טְעוּנָה לְטַלֵּל בְּזִבְיוֹנִים. טִלּוּל
וּמַצָּע כַּשָּׁנִים. שֵׁם אַלּוּף נְבוֹנִים: סֻכָּה יְכַשְּׁרָה דְּפוּנָה
סְדָרִים. יוֹרֶה מָלֵא וַחֲסֵרִים. מִשָּׁם גָּמְרוּ זוֹגְנִים: סֻכָּה
כָּל־שִׁבְעָה אֲסוּרָה. כַּחֲגִיגָה אֲשֶׁר לָהּ הָחְבָּרָה. שָׁמַיִם
עֲלֵיהֶם מַלְחִינִים: סֻכָּה לְמַעַן יֵדְעוּ דוֹרוֹתֵיכֶם. לָכֵן
בַּסֻּכּוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם. וֶרֶד מְטַלְיוֹת עֲנָנִים: סֻכָּה מִפְּרִי
הָאָרֶץ לְהַכְתֵּר. מַפָּה לְנַשֵּׁר וּלְנַתֵּר. נָאוֹת יָשֵׁר וּדְפָנִים:
סֻכָּה נַגְבֵּךְ רַקְבַּשׁ כְּשֵׁרָה. נֵסֶר פָּסַל מִלְגַבְּרָה. יְקָרִים
אֲמָרִים מְפַנִּינִים: סֻכָּה סְגֻלָּה כְּאָהֳלָה גוּר. סְתוּרָה
פְּסוּלָה מִלָּגוּר. גְּדִי יִזְדַּקֵּר מְסַמְּנִים: סֻכָּה עֵדֶן מִקֶּדֶם
סִכְּכָהּ. עֲדִי יְקָר מְסַכְּכָה. דֶּרֶךְ גֶּבֶר לָנִים: סֻכָּה פּוּמְבֵּי
תִּקֵּן וְנֵעֶץ. וַיֹּאכְלוּ תַּחַת הָעֵץ. לְזֵכֶר סֻכָּה חוֹנִים: סֻכָּה
צָפָה לְנִינָיו לְסֻכּוֹת. צֹאנוֹ עָשָׂה סֻכּוֹת. כְּשׁוּבוֹ לְעֶשְׂרִים
שָׁנִים: סֻכָּה קִדֵּם בְּמִצְוָה מִלְּהִתְעַצֵּל. קָדוֹשׁ בְּסֻכּוֹת
צִלְצֵל. תַּשְׁלוּם דִּירַת מְעוֹנִים: סֻכָּה רוֹמֵם בִּמְרוֹם
יִשְׂרָאֵל. רַפֵּא מִזְבַּחֲךָ גּוֹאֵל. וְכַנֵּס פְּזוּרֶיךָ מִבֵּין הֲמוֹנִים:
סֻכָּה שׁוֹמֵמָה אָנָּא תָּקֵם. שְׁכִינָתְךָ נוֹכֶה לְהָקֵם. רֶגֶן

Eine Hütte von vierfachem Lichtgewölk auf allen Seiten,
Von der fünften geführt, ihren Weg sie schreiten,
Auf der andern ruhen sie, fürstlich gebettet.

Deine Hütte laß ragen auf Jisraels Höhen.
Deinen Altar, Erlöser! laß neu errichtet erstehen.
Deine Zerstreuten sammle aus der Völker Schaaren.

Das verwüstete Zelt neu woll' es erbauen,
Laß beglückt Deinen Gottesglanz herrlich strahlend schauen,
Daß neuer Jubel den Dir Getreuen entschalle.

לְחַדֵּשׁ אֱמוּנִים: ה׳ סֻכָּה תִּהְיֶה לָּנוּ לְצֵל. תְּאוּבֶיךָ מִלַּהַט
לְהִנָּצֵל. הָשֵׁב שִׁבְעָה לְשִׁכְנִים:

סֻכָּה אֵל נִשְׂגָּב בְּמוֹרָא. מְסַכֵּךְ לְעַם נִבְרָא. נָאוֹר וְאַדִּיר
בַּהֲדָרָה. מְשִׁירֵי אֲהוּדֶנּוּ בְּשִׁירָה לְשׁוֹרְרָה:
בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

חַג טַלְיָא שִׁבְעַת יוֹמִין. כָּל שִׁבְעָה לְתַשְׁלוּמִין. מַתְּנוֹת
יָדַיִם נִשְׁלָמִין. סְגוּב יֶשַׁע עוֹלָמִים:

Die Hütte sei uns zu Schatten und Hut,
Die nach Dir Schmachtenden zu bergen vor Flammengluth.
O walte richtend an Denen, die feindlich uns nahten.

סכה In Deiner Hütte, o Gott, erhaben in Macht,
Schirme das Volk, das neu Du emporgebracht.
O Herr, strahlend in leuchtender Pracht,
Mit meinem Sange will ich Dich loben,
Durch mein Lied sei Du erhoben!

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?“

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

חג Das Hüttenfest sieben Tage währt!
Für versäumte Feier [1]) sieben Tag' es Ersatz gewährt.
An ihm geht die Zeit der Opfergaben [2]) zu Ende.
O in Fülle ewiges Heil uns spende!

---

1) Das für das Fest von jedem Einzelnen, der im Tempel erschien, darzubringende Festopfer hatte die sieben Tage hindurch seine Zeit, so daß wer es am ersten darzubringen unterlassen, es bis zum siebenten opfern konnte.

2) Für Opfer, die darzubringen Jemand gelobt hatte, war die Zeit festgesetzt, nach welcher er der Uebertretung des Gebotes der Schrift: Du sollst, wenn du ein Gelübde gethan, nicht säumen, es zu vollziehen (5. Mos. 23, 22) sich schuldig gemacht. Waren die drei Feste nach ihrer Aufeinanderfolge, in der das Hüttenfest den Schluß bildete, verstrichen, dann erst hatte diese Versäumniß Statt gefunden.

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ.

חַג פְּקוּת שַׁתָּא וְאָסִיף. צֹאן פְּזוּרָה לְהָאֲסִיף. קָדוֹשׁ רְוָיָה יוֹסִיף. שְׁמַע גְּאֻלָּה שֵׁנִית יָד תּוֹסִיף:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

(בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:)

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

חג Das Fest der Obsternte um des Jahres Wende, —
O Deine zerstreute Heerde zu sammeln an ihm Dich wende.
O Heiliger! reiche Fülle spende.
Zum Heil Deinen Arm erhebend, neuer Tröstung Botschaft sende!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser

אַתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

מיוסד ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר אליעזר בר שמשון חזק ואמץ.

אֲדַבְּרָה וְאָעִירָה בְּיַרְחֵי קֶדֶם אַזְכִּירָה. בְּעוֹד שַׁדַּי עִמָּדִי כְּהִלּוֹ הֵאִירָה. גְּבוּל קָדְשׁוֹ נוֹסְסָה כְּאֶבֶן נְזִרָה. דִּדּוּי הָמוֹן חוֹגֵג יָפָה וּבָרָה. הָהָר הַטּוֹב מְשׂוֹשׂ הָאָרֶץ וְתִפְאָרָה. וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל צִיּוֹן הַהָרָה: וְבָדְנִי זֶבֶד טוֹב בְּיָשְׁבִי בְּאַדְמָתִי. חֶשֶׁק דָּגָן וְתִירוֹשׁ רִבֵּי תְבוּאָתִי. טִכְלוּ פְּנֵי הַבַּיִת וּפִגְלוּ מְאַכִילָתִי. יָשׁוּר דַּרְכָּם לְעַשֵּׂר שְׁנֵי תְמוּרָתִי. כִּי תָבֹאוּ לֵרָאוֹת פְּנֵי הַמֶּלֶךְ לְבִירָתִי. לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְיָ בְּיִרְאָתִי: מֵעֵת דְּגָנָם רֻבּוּ וְתִירוֹשָׁם עַד מָה. נָשׂוֹא מֵהָכִיל עִיר יְיָ שָׁמָּה. שְׂאֵתוֹ בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ וְאִם נִטְמָא. עַל כֶּסֶף צוּרַת אַפְסָיו וְהַקְדִּשׁוֹ הֵמָּה. פִּרְקוֹ לָתֵת לְאִוּוּי נֶפֶשׁ לְהַשְׁלִימָה. צַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ קוֹמְמָה: קִדּוּשׁ בִּעוּר בַּשְּׁלִישִׁי שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר. רַחֵשׁ וִדּוּי כִּפְנוֹת עֶרֶב מִלְּחַסֵּר. שִׁמַּע נְתַתִּיו וְלֹא נְתַתִּיו בְּיֹשֶׁר. תִּקֵּן כְּשֶׁאֵינוֹ מְחֻבָּר עַל מְחֻבָּר עִשֵּׂר. שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן קֹדֶם וְאַזְכָּרָה חִסֵּר. וְאֵין כְּפִיהוּ נְכוֹנָה לְנַדּוֹת בְּעֹשֶׁר: אֲכִילָה וְשִׂמְחָה טָעוּן בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ עוֹנִין בְּעִנְיָנֵינוּ. יָהּ הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ לְבָרְכֵנוּ. עִם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ. זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ כְּבִרְכָּתֵנוּ.

Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

רִיבָה יְיָ אֶת־יְרִיבַי נַפְשֵׁנוּ: בְּנֵה בֵיתְךָ בִּמְכוֹנָתוֹ וְהֵיכָל בִּמְלֵאָתוֹ. רָצוּף תּוֹכוֹ אַהֲבָה כְּבוֹד שְׁכִינָתוֹ. שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ צְבָאוֹת בַּהֲשָׁבָתוֹ. מָרוֹם וְנִשָּׂא יְכַנֵּס יְקַבֵּץ תְּפוּצָתוֹ. שִׁיר חָדָשׁ לְשׁוֹרֵר וְלָאוֹר בְּאַדְמָתוֹ. וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן בְּעִתּוֹ: נַהֲלֵנוּ יְיָ אֱלֹהִים אֶל סֻכַּת דָּוִד עַבְדֶּךָ. חַסּוֹץ כְּאָז וּבְחִי צֶדֶק מִבְּנֵי יְדִידֶיךָ. וְיִגְדַּל שִׁמְךָ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ חֲרֵדֶיךָ. אַמֵּץ כְּאָז חֲיָלֶיךָ דְּבֵקֶיךָ לְבוֹדֶיךָ. יָרֹנּוּ וְיִשְׂמְחוּ בְךָ חֲפֵצֵי צִיּוֹן עָרֶיךָ. וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְיָ הֶחָפֵץ שְׁלוֹם עֲבָדֶיךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך ײ וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. **יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.** יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

(Fortsetzung des Abendgebets s. S. 27 ff.)

שחרית ליום שני של סכות.

Nach dem allgemeinen Morgengebet (S. 43—105) und der Tefillah (S. 27—37) beginnt der Vorbeter hier:

חזרת התפלה לשליח צבור.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ׃

סילוק׃

כִּי אֶקַּח מוֹעֵד׃ לָבוֹא לְקֵץ וּלְמוֹעֵד׃ כְּמֵאָז לְדַבֵּר מֵאֹהֶל מוֹעֵד׃ לֵישֵׁב בְּהַר הַמּוֹעֵד׃ בֵּירַכְתֵי צָפוֹן בְּקִרְיַת מוֹעֵד׃ קְדוֹשִׁים בְּתוֹכָם לְוָעֵד׃ לְמוֹעֵד מוֹעֲדִים וַחֲצִי מוֹעֵד׃ לְהִתְהַלֵּךְ בְּתוֹכָם וּלְהִוָּעֵד׃ לְהוֹשִׁיבָם בְּאָהֳלֵיהֶם כִּימֵי מוֹעֵד׃ וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד׃ וְסֻכָּה תִּהְיֶה לְצֵל יוֹמָם לְעֵד׃ כְּמֵלִיץ מַגִּיד יֹשֶׁר טוֹב תָּעֵד׃ עַל כָּל שֶׁקִּיֵּם מִצְוַת סֻכָּה לְהָעֵד׃ וְכָל־שׁוֹמְרֶיהָ יָבֹא וְיָעֵד׃ וְאָנֹכִי הַיּוֹדֵעַ וָעֵד׃ כִּי עַמִּי קִיְּמוּ מִצְוֹתֶיהָ׃ בְּמִדּוֹתֶיהָ וּבְקִצְבוֹתֶיהָ׃ בְּאַמּוֹתֶיהָ וּבִמְחִיצוֹתֶיהָ׃ כִּדְפַנוֹתֶיהָ וּבְמַצְּבוֹתֶיהָ׃ בִּסְכוּכֶיהָ וּבְצִלּוֹתֶיהָ׃ בְּבִיאוֹתֶיהָ וּבִיצִיאוֹתֶיהָ׃ בְּגִדְרוֹתֶיהָ וּבְפִרְצוֹתֶיהָ׃ בַּחֲגִיגוֹתֶיהָ וּבַעֲלִיצוֹתֶיהָ׃ וְזָר לֹא יִהְיֶה בְּמוֹצְאוֹתֶיהָ׃ וְנֵכָר לֹא יַעֲבוֹר בְּתוֹצְאוֹתֶיהָ׃ וְעָרֵל לֹא יִשְׁתַּתֵּף בִּמְחִיצוֹתֶיהָ׃ וְגוֹי לֹא יִרְמוֹס חֲצֵרוֹתֶיהָ׃ וּלְאוֹם לֹא יֶעֱרַב בְּחוּצוֹתֶיהָ׃ כִּי אִם עֲמוּסֵי נוֹצְרֵי עֵדוֹתֶיהָ׃ וְגַם לֹא יוּפְרוּ מוֹעֲצוֹתֶיהָ׃ בְּלֵב שָׁלֵם יָשׁוּבוּ לְקַצּוֹתֶיהָ׃ וּבְנֶפֶשׁ טוֹבָה יָבוֹאוּ חֲצֵרוֹתֶיהָ׃ עַתָּה יָבֹא עַמִּי לְקִצְוֹתֶיהָ׃ כְּמוֹ הֵם לְבַדָּם דִּגְּלוּ מִשְׁבְּצוֹתֶיהָ׃ כֵּן בָּדָד יִשְׁכְּנוּ בְּרִבִיצוֹתֶיהָ׃ לָתֵת לָמוֹ שְׂכַר מְרוּצוֹתֶיהָ׃ לְקֵץ סֻכַּת אֵל לְרַצּוֹתֶיהָ׃ לְעֵת חִלּוּק אַרְצוֹתֶיהָ׃ בְּאֶרֶךְ מִפְּאַת קָדִים לְקַצּוֹתֶיהָ׃ וְעַד יָם אוֹקְיָנוֹס לְמִצְוֹתֶיהָ׃

בְּרֹחַב שִׁבְעִים וַחֲמִשָּׁה מִיל חֲרִיצוֹתֶיהָ. כְּשׁוּרוֹת הַכֶּרֶם לְחַבְּרָם לְתוֹצְאוֹתֶיהָ. גְּבוּל כָּל־שֵׁבֶט וָשֵׁבֶט כַּךְ יַעֲלוּ בִּנְפִיצוֹתֶיהָ: וְאָז בַּת קוֹל תֵּצֵא בָּאָרֶץ הַזֹּאת. עַל הַר גָּבֹהַּ לְבַשֵּׂר בְּשׂוֹרָה זֹאת. כָּל־שֶׁקִּיֵּם מִצְוָה זֹאת. יָבֹא בְנֹעַם צוּרוֹ לַחֲזוֹת. לִשְׁקוֹד דַּלְתוֹת וְלִשְׁמוֹר מְזוּזוֹת. לְהַבִּיט וְלָשׁוּר נֵס עַל זֹאת. יְשׁוּעוֹת עֲלִיזוֹת. עַל כָּל־כָּבוֹד חֻפּוֹת מְזוּזוֹת. חֻפּוֹת בְּחֻפּוֹת בַּחֲלָיוֹת אֲחוּזוֹת. כִּסֵּא כָבוֹד מְאֻחָזוֹת. וְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא בְּיָפְיוֹ לַחֲזוֹת. בְּמַחֲזוֹת הַמְּצָחְצָחוֹת בְּתֶשַׁע מַחֲזוֹת. וְכָל אֲשֶׁר תָּדִיר לַעֲשׂוֹת זֹאת. יִזְכֶּה לְהֵאָמֵר לוֹ כָּזֹאת. אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה־זֹּאת. יֵחָשֵׁב לוֹ כְּשָׁמַר כָּל־הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וּמִי שָׁמַע כָּזֹאת. וּמֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת. וָאֲחַשְּׁבָה לָדַעַת זֹאת. וְהִיא נִפְלָאת בְּעֵינַי זֹאת. עַד אָבוֹא לְיוֹשְׁבֵי פְּרָזוֹת. וְאֶשְׁאֲלָה לְזִקְנֵי מִי־זֹאת. מָה אֶתְנַן עִם שׁוֹמְרֵי מִצְוַת סֻכָּה זֹאת. וְהֵם יְשִׁיבוּנִי תְּשׁוּבוֹת עַזּוֹת. וְיַרְאוּנִי מַצְפּוּנוֹת גְּנוּזוֹת. רַב טוּב הַצָּפוּן בְּבֵית גְּנָזוֹת. לְבַעֲלֵי סֻכָּה יִהְיוּ נִבְזָזוֹת: וּמֵחַיִל אֶל חַיִל יִצָּעֲדוּ. וּמִסֻּכָּה לְסֻכָּה יִוָּעֲדוּ. וּמֵאֹהֶל לְאֹהֶל יִוָּעֲדוּ. בְּסֻכָּה אֲשֶׁר יִצָּמֵדוּ. בְּסֻכַּת שָׁלֵם יִצָּמֵדוּ. בְּסֻכַּת עֲמֻקִּים יִמָּדֵדוּ. בְּסֻכַּת צִלְצַל יֵעָדֵדוּ. בְּסֻכַּת סְבִיבָיו יִחָדֵדוּ. בְּסֻכַּת מַלְכָּם יִתְוַעֲדוּ. בְּסֻכַּת צְפוּנוֹ יֵאָחֲדוּ. בְּסֻכַּת נְאוֹת דֶּשֶׁא יְכַבְּדוּ. בְּסֻכַּת מֵי מְנוּחוֹת יִכְבְּדוּ. בְּסֻכַּת עֵץ חַיִּים יִתְיַסְּדוּ. בְּסֻכַּת שְׁתִּיתָיו יִסְעֲדוּ. בְּסֻכַּת צְלָלוֹתָיו בְּחִיל יְסַלֵּדוּ. בְּמַעֲלוֹתָיו אַל יֵיחָדוּ. בְּמַעַרְבוֹתָיו זָר יֵאָפֵדוּ. בִּרְחוֹבוֹתָיו יִתְרַפֵּדוּ. וְשִׁיעוּר תְּפִישׁוֹתָיו יִמָּדֵדוּ: חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה הֲלִיכוֹתָיו עֲלוֹת. עֳבִי עִקָּרוֹ כְּזֶה קַו לְהַעֲלוֹת. אֲבָל מִנְיַן עֲנָפָיו אֵין

בְּמִדָּה לְהַעֲלוֹת. וְעַל יוּבַל שָׁרָשָׁיו פְּעוּלוֹת. וְכָל־מֵי בְרֵאשִׁית מִמֶּנּוּ נִפְעָלוֹת. וּפְלָגִים נִפְלָגִים לְכָל־תְּעָלוֹת. וְשֶׁבַע כִּתֵּי קֹדֶשׁ הַמְעֻלּוֹת. תַּחַת סֻכַּת נוֹפוֹ מִתְעַלּוֹת. וּמִתַּחְתֵּיהֶם שְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת. (מִסְתּוֹפְפִים בְּצִלָּם בְּשִׁיר הַמַּעֲלוֹת. וְעַל גַּבָּם שִׁשִּׁים מַעֲלוֹת). זוֹ לְמַעְלָה מִזּוֹ עוֹלוֹת. וְעַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד טָסוֹת וְעוֹלוֹת. בְּשִׂיחַ נְעִימוֹת שִׁיר הַמַּעֲלוֹת: וְכָל־אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְבוֹדוֹ. בְּכָבוֹד וְהָדָר יִתֵּן הוֹדוֹ. כְּזִיו שְׁכִינָה יְיַחֲדוֹ. כְּמַרְאֵה פָנִים יְכַבְּדוֹ. כַּעֲשָׂרָה לְבוּשִׁים לְאַפְּדוֹ. בְּרִקְמָה וְעַתִּיק לְרַפְּדוֹ. כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת לְחַסְּדוֹ. כְּמַרְאֵה הַנֹּגַהּ לְנֶגְדּוֹ. כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּעוּדוֹ. אֲשֶׁר בּוֹ צִדְקוֹ יְעִידוֹ. וּלְפִי הָרָשׁוּם בִּכְתַב יָדוֹ. וּלְפִי מַעֲשָׂיו וּמַעְבָּדוֹ. יְשַׁלֵּם לָמוֹ פְּעֻלָּה כְּמַעְבָּדוֹ: יֵשׁ מִמֵּאָה אַמָּה קוֹמָתָם. כְּתַבְנִית הֵיכָל רִקְמָתָם. יֵשׁ מִמָּאתַיִם וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת תְּקוּמָתָם. כֵּן וְעַד תְּשַׁע מֵאוֹת הֲקָמָתָם. וּלְפִי שִׁעוּר תְּקוּמָתָם. כֵּן תְּהֵא בָאָרֶץ מַמְלַכְתָּם. יֵשׁ מֵהֶם מְלֹא הָעוֹלָם מַהֲלַכְתָּם. וּמִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ הֲלִיכָתָם. יֵשׁ מִשִּׁשָּׁה עָשָׂר עוֹלָמוֹת מַלְכוּתָם. וְיֵשׁ מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וַעֲשָׂרָה מֶמְשַׁלְתָּם. וְיֵשׁ מִשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשָׁה שְׁלִיחוּתָם. וְשָׁלוֹם גָּדוֹל יֵשׁ בֵּינוֹתָם. וְשִׂנְאָה אֵין בְּמַחֲנוֹתָם. וְתַחֲרוּת אֵין בִּמְחִיצָתָם. וְאֵיבָה אֵין בַּהֲלִיכָתָם. וּפַלְגוּת אֵין בְּחֻפָּתָם. וְקִנְאָה אֵין בְּמִשְׁכְּנוֹתָם. וְשֵׁנָה אֵין בִּרְפִידָתָם. וּתְנוּמָה אֵין בִּרְבִיצָתָם. וְאָסוֹן אֵין בִּמְגוּרָתָם. וְדִמְעָה אֵין בְּעַפְעַפּוֹתָם. וְצָרָה אֵין בְּמַחְשְׁבוֹתָם. וּצְוָקָה אֵין בְּטוּחוֹתָם. וְיֵצֶר רָע אֵין בְּלִבּוֹתָם. וְרַע עַיִן אֵין בְּדִירָתָם. וּמִיתָה אֵין בִּמְדוּרָתָם.

וּמַחֲלָה אֵין בִּגְוִיָּתָם. שָׂשִׂים כָּל־אֶחָד וְאֶחָד בְּנַחֲלָתָם.
שְׂמֵחִים בְּמִפְעֲלוֹתָם. גָּלִים בִּירֻשָּׁתָם. רוֹנְנִים בְּפוּר
חֶלְקָתָם. עוֹלְצִים בְּאָרְחוֹתָם. חָדִים אֶת־אֵל בְּחֶדְוָתָם:
וְהוּא יִתְהַלֵּךְ בְּתוֹכָם. עִמּוֹ לְסֻכּוֹ לְמָשְׁכָם. בַּעֲבוֹתוֹת
אַהֲבָה לְהַמְשִׁיכָם. בְּאֶבְרָתוֹ לְסוֹכְכָם. תַּחַת כְּנָפָיו לְסַכְּכָם.
בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ לְמָסְבָם. בֵּינוֹ לְבֵין מְשָׁרְתָיו לְתַוְּכָם: וַיָּנַח
רוֹכֵב עֲרָבוֹת. וְיָחַן בְּתוֹךְ מַעֲלוֹת עֲרֵבוֹת. בְּצֶדֶק קִיחַת
שְׁתֵּי עֲרָבוֹת. וְאָתָה מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ אַלְפֵי רְבָבוֹת. לַעֲמוֹד
בֵּין הֲדַסֵּי עָבוֹת. בְּצֶדֶק שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת: וְיָרוּם כִּסֵּא מְיֻחָד.
וַיֵּשֵׁב עִם זִקְנֵי גוֹי אֶחָד. אוֹגְדֵי לוּלָב אֶחָד. וּמַעֲמִיתִים בָּם
אֶתְרוֹג אֶחָד: וַיֵּאָתָיו בְּנֵי אָבוֹת שְׁלֹשָׁה. הַיְחוּסִים אוֹם
מְשֻׁלָּשָׁה. יוֹתֵר מִקּוֹרְאֵי קָדוֹשׁ שְׁלֹשָׁה: וַיֶּעֱרַב לוֹ שִׂיחַ
אֱמוּנִים. הַמְהַלְלִים בְּאַרְבַּעַת מִינִים. מֵאַרְבַּע חַיּוֹת
מְרֻבְּעֵי פָנִים: וַיִּתְפּוֹץ בִּמְחוֹלְלֵי חֲמֵשֶׁת וָשֵׁשֶׁת. הַהוֹגִים
חֲמֵשֶׁת וְעוֹרְכִים שֵׁשֶׁת. מֵהִלּוּלֵי חֲתוּלֵי כַּנְפֵי־שֵׁשֶׁת:
וִיעוֹרֵר אַהֲבַת אֵיתָנִים. וְכִרְיוֹן פְּאֵר חִתּוּנִים. הֱיוֹת
לְמַעְלָה מֵהֶם נְתוּנִים. וּמְחִיצָתָם תְּהֵא מִכְּפָנִים.
וּמִשְׁתַּעַשְׁעִים בִּיקָרָה מִפְּנִינִים. בְּצֵל שַׁדַּי לִפְנֵי וְלִפָנִים.
וְאוֹתָם יִשְׁאֲלוּ שִׁנְאַנִּים. בְּסֻכַּת נָוֶה שַׁאֲנַנִּים. מַה־פָּעַל
נוֹצֵר אֱמוּנִים. וּמָה הוֹרָה בִּמְעוֹנִים. וּמַה־גִּלָּה סוֹד
לְנֶאֱמָנִים. וּמֶה חָשַׂף מִמַּצְפּוּנִים. וְהֵם יְבָאֲרוּ לָמוֹ חֵךְ
צְפוּנִים. קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה אֲשֶׁר בָּם מוֹנִים. כִּי הֵם הָיוּ
רִאשׁוֹנִים. חֶרֶב פִּיפִיּוֹת שְׁנוּנִים. הַלֵּל בְּמִשְׁנֶה שׁוֹנִים.
חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים. שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת מְשַׁנְּנִים. וְאַחֲרֵימוֹ
וַיִּעַ חַיּוֹת נוֹתְנִים. בְּקוֹל רַעַשׁ מְנַגְּנִים. קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ

עוֹנִים. וְשַׂרְפֵי־מַעַל עִם כְּנַף רְנָנִים. מִמַּעַל לְכִסֵּא חֲגוּנִים. לְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רוֹנְנִים. לְנֶעֱרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים מְרַנְנִים. פֶּה אֶחָד עוֹנִים. וְזֶה אֶת־זֶה מְכַוְּנִים. וְזֶה לָזֶה מְצַיְּנִים. וְזֶה מִזֶּה מִתְבּוֹנְנִים. וְזֶה אֶל זֶה קְרוֹא נְכוֹנִים. וְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ נוֹתְנִים:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר:

ק״וח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק״וח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכֹּן:

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist Gott der Heerschaaren, so weit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

אז Und mit gewaltigem, mächtig erbrausendem Halle lassen sie die Stimme vernehmen, sich erhebend den Serafim entgegen, die ihnen zurufen:

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen! — ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומך Aus Deiner Stätte, Du unser König! glänz' hervor und walte über uns, denn wir harren auf Dich, wenn Du wieder herrschen wirst in Zijon, bald in unseren Tagen für alle Zeit und Ewigkeit thronend. O werde erhoben und geheiligt in Deiner

תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

ק׳וח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אתה בחרתנו וכו׳ וכל הסדר כדאתמול מדף 146 והלאה.

Stadt Jeruschalajim für alle Geschlechter und in alle Dauer der Zeiten! Und unser Auge möge schauen Dein Reich, wie das in den Gesängen Deiner Verherrlichung gesprochene Wort lautet, durch David, Deinen frommen Gesalbten:

ימלך (Gem.) Der Ewige wird herrschen in alle Zeit; dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

לדור (Vorb.) In alle Geschlechter wollen wir verkünden Deine Größe, und in alle Dauer der Zeiten Deine Weihe aussprechen, und Dein Preis, unser Gott, soll aus unserm Munde nie entweichen in alle Zeit und Ewigkeit! denn ein großer und heiliger Gott bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

Die hier folgenden Gebete s. oben von S. 147 an.

שחרית לשבת וחוה"מ של סכות.

Nach dem allgemeinen Morgengebet (S. 43—105) wird hier fortgefahren.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

Morgengebet für den Sabbath in den Mittelfeiertagen.

(Nach dem allgemeinen Morgengebet (S. 43—105) wird hier fortgefahren.)

אדני O Herr! öffne meine Lippen und mein Mund verkünde Dein Lob!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, Gott Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, Allmächtiger, Großer und Erhabener, höchster Gott, der in Güte Gnade erweiset, und dem Alles eignet, der gedenket der frommen Werke der Väter, und den Erlöser bringen wird ihren spätesten Abkömmlingen, um seines Namens Willen, in Liebe. König, Beistand und Retter und Schirm! Gelobt seist Du, Ewiger, Schirm des Abraham.

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃ וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים׃

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל־יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃*)

---

*) (Keduschah bei Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter.)

נְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ בָּעוֹלָם כְּשֵׁם שֶׁמַּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר׃

ק״וח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ׃

ח׳ אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ׃

ק״וח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ׃

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן׃ תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים׃ וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ׃

ק״וח יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

ח׳ לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ׃

אתה Du bist mächtig in Ewigkeit, o Herr, Du belebest die Todten, stark, um stets zu helfen; — der die Lebenden in Gnaden erhält, die Todten belebt in großer Barmherzigkeit, die Fallenden stützt, und die Kranken heilt, die Gefesselten erlöst, und seine Treue bewährt den im Staube Schlafenden. Wer ist wie Du, Herr mächtiger Thaten, und wer ist Dir ähnlich, König, der tödtet und wieder belebt, und sprossen lässet das Heil. Und Du bist zuverlässig, daß Du beleben wirst die Todten. Gelobt seist Du, o Ewiger, der die Todten belebt.

אתה Du bist heilig und Dein Name ist heilig, und Heilige an jedem Tage preisen Dich ewiglich. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott.

---

*) (Keduschah bei Wiederholung der Tefillah durch den Vorbeter.)

נקדש (Vorb.) Wir wollen Deinem Namen die Heiligung bringen in dieser Welt, wie ihm die Heiligung wird in den Himmeln droben, wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer rief dem Andern zu, und sprach:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist der Ewige der Heerschaaren, soweit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

אז (Vorb.) Und mit gewaltigem, mächtig erbrausendem Halle lassen sie die Stimme vernehmen, sich erhebend den Serafim entgegen, die ihnen zurufen:

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen, ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומך (Vorb.) Aus Deiner Stätte, Du, unser König! glänz' hervor und walte über uns, denn wir harren auf Dich, wenn Du wieder herrschen wirst in Zijon, bald in unsern Tagen für alle Zeit und Ewigkeit thronend. O werde erhoben und geheiligt in Deiner Stadt Jeruschalajim für alle Geschlechter und in alle Dauer der Zeiten! Und unser Auge möge schauen Dein Reich, wie das in den Sängen Deiner Verherrlichung gesprochene Wort lautet, durch David, Deinen frommen Gesalbten: —

ימלך (Gem.) Herrschen wird der Ewige in Ewigkeit, Dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

(Vorb.) לדור Von Geschlecht zu Geschlecht wollen wir verkünden Deine Größe und in alle Dauer und Ewigkeit Dir die Heiligung bringen, denn Gott und König, groß und heilig bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott

יִשְׂמַח מֹשֶׁה בְּמַתְּנַת חֶלְקוֹ כִּי עֶבֶד נֶאֱמָן קָרָאתָ לּוֹ. כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ. בְּעָמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל הַר־סִינַי. וּשְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיָדוֹ. וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שַׁבָּת. וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וְלֹא נְתַתּוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וְלֹא הִנְחַלְתּוֹ מַלְכֵּנוּ לְעוֹבְדֵי פְסִילִים. וְגַם בִּמְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁכְּנוּ עֲרֵלִים. כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּךָ נְתַתּוֹ בְּאַהֲבָה. לְזֶרַע יַעֲקֹב אֲשֶׁר בָּם בָּחָרְתָּ. עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ. וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת וְהַנְחִילֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וְיָנוּחוּ בָהּ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

רְצֵה יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם. וְהָשֵׁב אֶת־הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

Digitized by Google

ישמח Es freue sich Moscheh mit dem ihm gegönnten Theile, da Deinen treuen Knecht Du ihn genannt. Ein Prachtdiadem auf das Haupt hast Du ihm gesetzt, als er vor Dir stand auf dem Berge Sinai und die beiden steinernen Tafeln brachte er mit hinab in seiner Hand, und darauf geschrieben das Gebot der Sabbathwahrung und so heißt es in Deiner Lehre:

ושמרו Und es sollen hüten die Kinder Jisrael den Sabbath, daß sie feiern den Sabbath in all ihren Geschlechtern, als ein ewig Bündniß. Zwischen mir und den Kindern Jisrael ist er ein Zeichen für ewig, daß in sechs Tagen der Ewige geschaffen Himmel und Erde, und am siebenten Tage gefeiert und gerastet.

ולא Und Du hast ihn, Ewiger, unser Gott, nicht gegeben den Völkern der Länder, und ihn nicht zu Theil werden lassen den Götzenanbetern, und an seiner Ruhe haben nicht Theil die Fremden, denn Deinem Volke Jisrael hast Du ihn gegeben, in Liebe, dem Samen Jaakobs, den Du erkoren, dem Volke Derer, die den Sabbath weihen. Sie Alle mögen sich sättigen und sich laben an Deinem Gute; und am siebenten Tage hast Du Wohlgefallen gefunden und ihn geheiligt; den köstlichsten der Tage ihn genannt, ein Gedächtniß an das Werk der Schöpfung.

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter! Laß Dir unsere Ruhe wohlgefallen. Heilige uns durch Deine Gebote und laß Deine Lehre unser Theil sein, sättige uns mit Deinem Gute, und erfreue uns durch Deine Hülfe. Und läut're unser Herz, Dir in Wahrheit zu dienen, und gönne uns, Ewiger, unser Gott, in Liebe und Wohlwollen Deinen heiligen Sabbath, daß an ihm ruhe Jisrael, das Deinen Namen heiligt. Gelobt seist Du, Ewiger, der da heiliget den Sabbath!

רצה Laß Dir wohlgefallen, Ewiger, unser Gott, Dein Volk Jisrael und sein Gebet, und führe zurück den Tempeldienst in Deine heiligen Hallen, und die Feueropfer Jisraels und sein Gebet in Liebe nimm an in Huld, und zum Wohlgefallen stets vor Dir sei der Gottesdienst Jisraels, Deines Volkes.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ. וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ. וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ. וְזִכְרוֹן כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַסֻּכּוֹת הַזֶּה. זָכְרֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה. וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ. כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם. הַטּוֹב כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא־תַמּוּ חֲסָדֶיךָ מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

ק׳ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי כָל־בָּשָׂר יוֹצְרֵנוּ יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית. בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עַל שֶׁהֶחֱיִיתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ. כֵּן תְּחַיֵּנוּ וּתְקַיְּמֵנוּ וְתֶאֱסוֹף גָּלֻיּוֹתֵינוּ לְחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ לִשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ וּלְעָבְדְּךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם עַל שֶׁאֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ. בָּרוּךְ אֵל הַהוֹדָאוֹת:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ אֶת־שִׁמְךָ בֶּאֱמֶת הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אלהינו Unser Gott und Gott unserer Väter! Lasse aufsteigen und vor Dich kommen, zu Dir gelangen, und Dir vor's Auge treten, in Wohlgefallen von Dir gehört, in Obhut genommen und gedacht werden unser Gedächtniß und unser Geschick, und das Gedächtniß unserer Väter und des Gesalbten, des Sohnes Davids, Deines Knechtes, und Jerusalems, Deiner heiligen Stadt, und Deines ganzen Volkes, des Hauses Jisraels, zur Rettung und zum Guten, zur Huld und Gnade, zum Erbarmen, Leben und Frieden an diesem Hüttenfeste. Gedenk' unser, Ewiger, unser Gott! an ihm zum Guten und verhänge über uns an ihm zum Segen, und hilf uns an ihm zum Leben. Und um des Wortes willen, das Heil und Erbarmen verheißt, sei uns mild und gnädig, und erbarme Dich unser und hilf uns! Denn zu Dir schaut unser Auge; denn ein Gott, erbarmungs- und huldreich bist Du.

ותחוינה Und schauen mögen unsere Augen, wenn Du zurückkehrst nach Zijon in Barmherzigkeit. Gelobt seist Du, Ewiger, der zurückbringen wird seine Herrlichkeit nach Zijon.

מודים Wir danken Dir und bekennen, daß Du bist der Ewige, unser Gott und unserer Väter Gott auf immer und ewig, Hort unseres Lebens, Schild unseres Heils bist Du durch alle Geschlechter. Wir danken Dir und verkünden Dein Lob für unser Leben, das gegeben ist in Deine Hand, wegen unserer Seelen, die Dir sind anvertraut, und wegen Deiner Wunder, die an jedem Tage uns geleiten, und wegen Deiner unvergleichlichen Thaten und Gnadenbezeigungen zu jeglicher Zeit, Abends und Morgens und Mittags, Allgütiger, denn nicht geht zu Ende Deine Barmherzigkeit, — Du Allerbarmer, denn kein Aufhören kennt Deine Huld. Von jeher hoffen wir auf Dich.

ועל Und für dies Alles sei gesegnet und erhoben Dein Name, unser König, beständig auf immer und ewig.

וכל Und Alles, was lebt, danke Dir ewiglich, und rühmen möge es Deinen Namen in Wahrheit, o Gott, Du unser Schutz und unser Beistand ewiglich. Gelobt sei Du, Ewiger, Allgütiger ist Dein Name, und Dir ist es schön, dankendes Bekenntniß abzulegen.

(Vorbeter.)

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פָּנֶיךָ כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהַי נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדּוֹם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה. פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכֹל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשַׁבְתָּם. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ: לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

וְעָרְבָה לַייָ מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלָיִם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת:

(Hierauf folgt Hallel (S. 112—119); dann hier weiter.)

שים Laß Frieden, Heil und Segen, Gunst, Gnad' und Erbarmen kommen über uns und ganz Jisrael, Dein Volk. Segne uns Alle, unser Vater! insgesammt mit dem Lichte Deines Antlitzes; denn in dem Lichte Deines Antlitzes gabst Du uns, Ewiger, unser Gott, die Lehre des Lebens, und die Liebe zur Milde und Gerechtigkeit und Segen und Erbarmen und Leben und Frieden. Und laß es Dir wohlgefällig sein zu segnen Dein Volk Jisrael zu jeder Zeit und Stunde mit Deinem Frieden. Gelobt seist Du, Ewiger, der da segnet sein Volk Jisrael mit Frieden.

אלהי Mein Gott, bewahre meine Zunge vor Bösem, und meine Lippen, daß sie nichts Trügliches reden. Denen, die mich schmähen, laß meine Seele schweigen, und gleich dem Staube sei sie demüthig gegen Alle. O öffne mein Herz durch Deine Lehre, und Deinen Geboten eile meine Seele nach. Und aller derer, die gegen mich Böses sinnen, Rath und Anschlag zerstöre, und vereitle ihr Sinnen. Thue es um Deines Namens, um Deiner Rechten, um Deiner Heiligkeit, um Deiner Lehre willen. Auf daß Deine Lieblinge gerettet werden, hilf mit Deiner Rechten und erhöre mich! Mögen wohlgefällig sein meines Mundes Worte und meines Herzens Sinnen vor Dir, Ewiger, mein Hort und Erlöser. Der Frieden stiftet in seinen Höhen, Er lasse walten Frieden über uns und über ganz Jisrael. Darauf sprechet: Amen!

יהי Mög' es Dir wohlgefällig sein, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, daß erbauet werde das Heiligthum bald in unseren Tagen, und laß uns an Deiner Lehre unser Theil haben. Dort wollen wir Dir dienen in Ehrfurcht, wie in den Tagen der Vorwelt und in den Jahren der ältesten Zeiten.

מגלת קהלת.

דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן־דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם: ב הֲבֵל הֲבָלִים
אָמַר קֹהֶלֶת הֲבֵל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל: ג מַה־יִּתְרוֹן
לָאָדָם בְּכָל־עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: ד דּוֹר הֹלֵךְ
וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ לְעוֹלָם עֹמָדֶת: ה וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא
הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל־מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף זוֹרֵחַ הוּא שָׁם: ו הוֹלֵךְ אֶל־
דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־
סְבִיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ: ז כָּל־הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל־הַיָּם
וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא אֶל־מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים הֹלְכִים שָׁם הֵם
שָׁבִים לָלָכֶת: ח כָּל־הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא־יוּכַל אִישׁ
לְדַבֵּר לֹא־תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ:
ט מַה־שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה וּמַה־שֶּׁנַּעֲשָׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה
וְאֵין כָּל־חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: י יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה־
זֶה חָדָשׁ הוּא כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנֵנוּ:
יא אֵין זִכְרוֹן לָרִאשֹׁנִים וְגַם לָאַחֲרֹנִים שֶׁיִּהְיוּ לֹא־יִהְיֶה
לָהֶם זִכָּרוֹן עִם שֶׁיִּהְיוּ לָאַחֲרֹנָה: יב אֲנִי קֹהֶלֶת הָיִיתִי
מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלִָם: יג וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לִדְרוֹשׁ
וְלָתוּר בַּחָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם הוּא
עִנְיַן רָע נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ: יד רָאִיתִי
אֶת־כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל
וּרְעוּת רוּחַ: טו מְעֻוָּת לֹא־יוּכַל לִתְקֹן וְחֶסְרוֹן לֹא־יוּכַל

לְהִמָּנוֹת׃ טז דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם־לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי
וְהוֹסַפְתִּי חָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָה לְפָנַי עַל־יְרוּשָׁלָםִ
וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה וָדָעַת׃ יז וָאֶתְּנָה לִבִּי לָדַעַת
חָכְמָה וְדַעַת הֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת יָדַעְתִּי שֶׁגַּם־זֶה הוּא רַעְיוֹן
רוּחַ׃ יח כִּי בְּרֹב חָכְמָה רָב־כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף
מַכְאוֹב׃

ב

אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי לְכָה־נָּא אֲנַסְּכָה בְשִׂמְחָה וּרְאֵה
בְטוֹב וְהִנֵּה גַם־הוּא הָבֶל׃ ב לִשְׂחוֹק אָמַרְתִּי מְהוֹלָל
וּלְשִׂמְחָה מַה־זֹּה עֹשָׂה׃ ג תַּרְתִּי בְלִבִּי לִמְשׁוֹךְ בַּיַּיִן
אֶת־בְּשָׂרִי וְלִבִּי נֹהֵג בַּחָכְמָה וְלֶאֱחֹז בְּסִכְלוּת עַד אֲשֶׁר
אֶרְאֶה אֵי־זֶה טוֹב לִבְנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם
מִסְפַּר יְמֵי חַיֵּיהֶם׃ ד הִגְדַּלְתִּי מַעֲשָׂי בָּנִיתִי לִי בָּתִּים
נָטַעְתִּי לִי כְּרָמִים׃ ה עָשִׂיתִי לִי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים וְנָטַעְתִּי
בָהֶם עֵץ כָּל־פֶּרִי׃ ו עָשִׂיתִי לִי בְּרֵכוֹת מָיִם לְהַשְׁקוֹת
מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים׃ ז קָנִיתִי עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי־
בַיִת הָיָה לִי גַּם מִקְנֶה בָקָר וָצֹאן הַרְבֵּה הָיָה לִי מִכֹּל
שֶׁהָיוּ לְפָנַי בִּירוּשָׁלָםִ׃ ח כָּנַסְתִּי לִי גַּם־כֶּסֶף וְזָהָב
וּסְגֻלַּת מְלָכִים וְהַמְּדִינוֹת עָשִׂיתִי לִי שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגוֹת
בְּנֵי הָאָדָם שִׁדָּה וְשִׁדּוֹת׃ ט וְגָדַלְתִּי וְהוֹסַפְתִּי מִכֹּל
שֶׁהָיָה לְפָנַי בִּירוּשָׁלָםִ אַף חָכְמָתִי עָמְדָה לִּי׃ י וְכֹל
אֲשֶׁר שָׁאֲלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם לֹא־מָנַעְתִּי אֶת־לִבִּי

מִכָּל־שִׂמְחָה כִּי־לִבִּי שָׂמֵחַ מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה חֶלְקִי
מִכָּל־עֲמָלִי׃ יא וּפָנִיתִי אֲנִי בְּכָל־מַעֲשַׂי שֶׁעָשׂוּ יָדַי
וּבֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ
וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ יב וּפָנִיתִי אֲנִי לִרְאוֹת חָכְמָה
וְהוֹלֵלוֹת וְסִכְלוּת כִּי מֶה הָאָדָם שֶׁיָּבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת
אֲשֶׁר־כְּבָר עָשׂוּהוּ׃ יג וְרָאִיתִי אָנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה
מִן־הַסִּכְלוּת כִּיתְרוֹן הָאוֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ׃ יד הֶחָכָם עֵינָיו
בְּרֹאשׁוֹ וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַם־אָנִי שֶׁמִּקְרֶה
אֶחָד יִקְרֶה אֶת־כֻּלָּם׃ טו וְאָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי כְּמִקְרֵה
הַכְּסִיל גַּם־אֲנִי יִקְרֵנִי וְלָמָּה חָכַמְתִּי אֲנִי אָז יוֹתֵר וְדִבַּרְתִּי
בְלִבִּי שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃ טז כִּי אֵין זִכְרוֹן לֶחָכָם עִם־הַכְּסִיל
לְעוֹלָם בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת
הֶחָכָם עִם־הַכְּסִיל׃ יז וְשָׂנֵאתִי אֶת־הַחַיִּים כִּי רַע עָלַי
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּי־הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃
יח וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
שֶׁאַנִּיחֶנּוּ לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי׃ יט וּמִי יוֹדֵעַ הֶחָכָם יִהְיֶה
אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט בְּכָל־עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ גַּם־זֶה הָבֶל׃ כ וְסַבּוֹתִי אֲנִי לְיַאֵשׁ אֶת לִבִּי עַל
כָּל־הֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כא כִּי־יֵשׁ אָדָם
שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל־בּוֹ
יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה׃ כב כִּי מֶה־הֹוֶה
לָאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃

כג כִּי כָל־יָמָיו מַכְאֹבִים וָכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא־שָׁכַב
לִבּוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל הוּא׃ כד אֵין־טוֹב בָּאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה
וְהֶרְאָה אֶת־נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ גַּם־זֹה רָאִיתִי אָנִי כִּי מִיַּד
הָאֱלֹהִים הִיא׃ כה כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי׃
כו כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה
וְלַחוֹטֶא נָתַן עִנְיָן לֶאֱסֹף וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃

ג

לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם׃ ב עֵת
לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת עֵת לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ׃ ג עֵת
לַהֲרוֹג וְעֵת לִרְפּוֹא עֵת לִפְרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת׃ ד עֵת לִבְכּוֹת
וְעֵת לִשְׂחוֹק עֵת סְפוֹד וְעֵת רְקוֹד׃ ה עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים
וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים עֵת לַחֲבוֹק וְעֵת לִרְחֹק מֵחַבֵּק׃ ו עֵת
לְבַקֵּשׁ וְעֵת לְאַבֵּד עֵת לִשְׁמוֹר וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ׃ ז עֵת
לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר עֵת לַחֲשׁוֹת וְעֵת לְדַבֵּר׃ ח עֵת
לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנֹא עֵת מִלְחָמָה וְעֵת שָׁלוֹם׃ ט מַה־יִּתְרוֹן
הָעוֹשֶׂה בַּאֲשֶׁר הוּא עָמֵל׃ י רָאִיתִי אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר
נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ׃ יא אֶת־הַכֹּל עָשָׂה
יָפֶה בְעִתּוֹ גַּם אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא־
יִמְצָא הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ
וְעַד־סוֹף׃ יב יָדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם־לִשְׂמוֹחַ
וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּיו׃ יג וְגַם כָּל־הָאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה

וְרָאָה טוֹב בְּכָל־עֲמָלוֹ מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ יד יָדַעְתִּי
כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין
לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין לִגְרֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה שֶׁיִּרְאוּ מִלְּפָנָיו׃
טו מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר הוּא וַאֲשֶׁר לִהְיוֹת כְּבָר הָיָה וְהָאֱלֹהִים
יְבַקֵּשׁ אֶת־נִרְדָּף׃ טז וְעוֹד רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ מְקוֹם
הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה הָרֶשַׁע וּמְקוֹם הַצֶּדֶק שָׁמָּה הָרָשַׁע׃
יז אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי אֶת־הַצַּדִּיק וְאֶת־הָרָשָׁע יִשְׁפֹּט
הָאֱלֹהִים כִּי עֵת לְכָל־חֵפֶץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֶׂה שָׁם׃
יח אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל־דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם לְבָרָם
הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֶם־בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם׃ יט כִּי מִקְרֶה
בְנֵי־הָאָדָם וּמִקְרֶה הַבְּהֵמָה וּמִקְרֶה אֶחָד לָהֶם כְּמוֹת זֶה
כֵּן מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לַכֹּל וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה
אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל׃ כ הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל־מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל
הָיָה מִן־הֶעָפָר וְהַכֹּל שָׁב אֶל־הֶעָפָר׃ כא מִי יוֹדֵעַ רוּחַ
בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמָעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת
הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ׃ כב וְרָאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר
יִשְׂמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי־הוּא חֶלְקוֹ כִּי מִי יְבִיאֶנּוּ לִרְאוֹת
בְּמֶה שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָיו׃

ד

וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת־כָּל־הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם
וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם׃ ב וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת־

הַמֵּתִים שֶׁכְּבָר מֵתוּ מִן־הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים עֲדֶנָה׃
ג וְטוֹב מִשְּׁנֵיהֶם אֵת אֲשֶׁר־עֲדֶן לֹא הָיָה אֲשֶׁר לֹא־רָאָה
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה הָרָע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ ד וְרָאִיתִי
אֲנִי אֶת־כָּל־עָמָל וְאֵת כָּל־כִּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה כִּי הִיא קִנְאַת־
אִישׁ מֵרֵעֵהוּ גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ ה הַכְּסִיל חֹבֵק
אֶת־יָדָיו וְאֹכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ׃ ו טוֹב מְלֹא כַף נָחַת מִמְּלֹא
חָפְנַיִם עָמָל וּרְעוּת רוּחַ׃ ז וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה הֶבֶל
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ ח יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי גַּם בֵּן וָאָח אֵין־לוֹ
וְאֵין קֵץ לְכָל־עֲמָלוֹ גַּם־עֵינוֹ לֹא תִשְׂבַּע עֹשֶׁר וּלְמִי אֲנִי
עָמֵל וּמְחַסֵּר אֶת־נַפְשִׁי מִטּוֹבָה גַּם־זֶה הֶבֶל וְעִנְיַן רָע
הוּא׃ ט טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ־לָהֶם שָׂכָר
טוֹב בַּעֲמָלָם׃ י כִּי אִם־יִפֹּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת־חֲבֵרוֹ
וְאִילוֹ הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי לַהֲקִימוֹ׃ יא גַּם אִם־
יִשְׁכְּבוּ שְׁנַיִם וְחַם לָהֶם וּלְאֶחָד אֵיךְ יֵחָם׃ יב וְאִם־יִתְקְפוֹ
הָאֶחָד הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה
יִנָּתֵק׃ יג טוֹב יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל אֲשֶׁר
לֹא־יָדַע לְהִזָּהֵר עוֹד׃ יד כִּי־מִבֵּית הָסוּרִים יָצָא לִמְלֹךְ
כִּי גַּם בְּמַלְכוּתוֹ נוֹלַד רָשׁ׃ טו רָאִיתִי אֶת־כָּל־הַחַיִּים
הַמְהַלְּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עִם הַיֶּלֶד הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֹד
תַּחְתָּיו׃ טז אֵין־קֵץ לְכָל־הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־הָיָה לִפְנֵיהֶם
גַּם הָאַחֲרוֹנִים לֹא יִשְׂמְחוּ־בוֹ כִּי־גַם־זֶה הֶבֶל וְרַעְיוֹן
רוּחַ׃ יז שְׁמֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים

וְקָרוֹב לִשְׁמֹעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבַח כִּי־אֵינָם יוֹדְעִים
לַעֲשׂוֹת רָע׃

ה

אַל־תְּבַהֵל עַל־פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל־יְמַהֵר לְהוֹצִיא דָבָר
לִפְנֵי הָאֱלֹהִים כִּי הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה עַל־הָאָרֶץ
עַל־כֵּן יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים׃ ב כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרֹב עִנְיָן
וְקוֹל כְּסִיל בְּרֹב דְּבָרִים׃ ג כַּאֲשֶׁר תִּדֹּר נֶדֶר לֵאלֹהִים
אַל־תְּאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי אֵין חֵפֶץ בַּכְּסִילִים אֵת אֲשֶׁר־תִּדֹּר
שַׁלֵּם׃ ד טוֹב אֲשֶׁר לֹא־תִדֹּר מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם׃
ה אַל־תִּתֵּן אֶת־פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת־בְּשָׂרֶךָ וְאַל־תֹּאמַר לִפְנֵי
הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל־קוֹלֶךָ
וְחִבֵּל אֶת־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ ו כִּי בְרֹב חֲלֹמוֹת וַהֲבָלִים
וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא׃ ז אִם־עֹשֶׁק רָשׁ
וְגֵזֶל מִשְׁפָּט וָצֶדֶק תִּרְאֶה בַמְּדִינָה אַל־תִּתְמַהּ עַל־הַחֵפֶץ
כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם׃ ח וְיִתְרוֹן אֶרֶץ
בַּכֹּל הוּא מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבָד׃ ט אֹהֵב כֶּסֶף לֹא־יִשְׂבַּע
כֶּסֶף וּמִי־אֹהֵב בֶּהָמוֹן לֹא תְבוּאָה גַּם־זֶה הָבֶל׃ י בִּרְבוֹת
הַטּוֹבָה רַבּוּ אוֹכְלֶיהָ וּמַה־כִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם־רְאוּת
עֵינָיו׃ יא מְתוּקָה שְׁנַת הָעֹבֵד אִם־מְעַט וְאִם־הַרְבֵּה
יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע לֶעָשִׁיר אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן׃ יב יֵשׁ
רָעָה חוֹלָה רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו
לְרָעָתוֹ׃ יג וְאָבַד הָעֹשֶׁר הַהוּא בְּעִנְיַן רָע וְהוֹלִיד בֵּן

וְאֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה׃ יד כַּאֲשֶׁר יָצָא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם
יָשׁוּב לָלֶכֶת כְּשֶׁבָּא וּמְאוּמָה לֹא־יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ שֶׁיֹּלֵךְ
בְּיָדוֹ׃ טו וְגַם־זֹה רָעָה חוֹלָה כָּל־עֻמַּת שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ
וּמַה־יִּתְרוֹן לוֹ שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ׃ טז גַּם כָּל־יָמָיו בַּחֹשֶׁךְ
יֹאכֵל וְכָעַס הַרְבֵּה וְחָלְיוֹ וָקָצֶף׃ יז הִנֵּה אֲשֶׁר־רָאִיתִי
אָנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפֶה לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת טוֹבָה בְּכָל־
עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר יְמֵי־חַיָּו אֲשֶׁר־נָתַן־
לוֹ הָאֱלֹהִים כִּי־הוּא חֶלְקוֹ׃ יח גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר
נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִיטוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ
וְלָשֵׂאת אֶת־חֶלְקוֹ וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֹה מַתַּת אֱלֹהִים
הִיא׃ יט כִּי לֹא הַרְבֵּה יִזְכֹּר אֶת־יְמֵי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים
מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ׃

ו

יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרַבָּה הִיא עַל־
הָאָדָם׃ ב אִישׁ אֲשֶׁר יִתֶּן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים
וְכָבוֹד וְאֵינֶנּוּ חָסֵר לְנַפְשׁוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִתְאַוֶּה וְלֹא־יַשְׁלִיטֶנּוּ
הָאֱלֹהִים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי יֹאכְלֶנּוּ זֶה הֶבֶל
וָחֳלִי רָע הוּא׃ ג אִם־יוֹלִיד אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת
יִחְיֶה וְרַב שֶׁיִּהְיוּ יְמֵי־שָׁנָיו וְנַפְשׁוֹ לֹא־תִשְׂבַּע מִן־הַטּוֹבָה
וְגַם־קְבוּרָה לֹא־הָיְתָה לּוֹ אָמַרְתִּי טוֹב מִמֶּנּוּ הַנָּפֶל׃
ד כִּי־בַהֶבֶל בָּא וּבַחֹשֶׁךְ יֵלֵךְ וּבַחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה׃
ה גַּם־שֶׁמֶשׁ לֹא־רָאָה וְלֹא יָדָע נַחַת לָזֶה מִזֶּה׃ ו וְאִלּוּ־

חָיָה אֶלֶף שָׁנִים פַּעֲמַיִם וְטוֹבָה לֹא רָאָה הֲלֹא אֶל־מָקוֹם
אֶחָד הַכֹּל הוֹלֵךְ׃ ז כָּל־עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם־הַנֶּפֶשׁ
לֹא תִמָּלֵא׃ ח כִּי מַה־יּוֹתֵר לֶחָכָם מִן־הַכְּסִיל מַה־לֶּעָנִי
יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד הַחַיִּים׃ ט טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלָךְ־
נָפֶשׁ גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ י מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא
שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־יוּכַל לָדִין עִם שֶׁתַּקִּיף
מִמֶּנּוּ׃ יא כִּי יֵשׁ־דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל מַה־יֹּתֵר
לָאָדָם׃ יב כִּי מִי־יוֹדֵעַ מַה־טּוֹב לָאָדָם בַּחַיִּים מִסְפַּר
יְמֵי־חַיֵּי הֶבְלוֹ וְיַעֲשֵׂם כַּצֵּל אֲשֶׁר מִי־יַגִּיד לָאָדָם מַה־יִּהְיֶה
אַחֲרָיו תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃

ז

טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃ ב טוֹב
לָלֶכֶת אֶל־בֵּית־אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּה בַּאֲשֶׁר הוּא
סוֹף כָּל־הָאָדָם וְהַחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ׃ ג טוֹב כַּעַס מִשְּׂחוֹק
כִּי־בְרֹעַ פָּנִים יִיטַב לֵב׃ ד לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אֵבֶל וְלֵב
כְּסִילִים בְּבֵית שִׂמְחָה׃ ה טוֹב לִשְׁמֹעַ גַּעֲרַת חָכָם מֵאִישׁ
שֹׁמֵעַ שִׁיר כְּסִילִים׃ ו כִּי כְקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר
כֵּן שְׂחֹק הַכְּסִיל גַּם־זֶה הָבֶל׃ ז כִּי הָעֹשֶׁק יְהוֹלֵל חָכָם
וִיאַבֵּד אֶת־לֵב מַתָּנָה׃ ח טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ
טוֹב אֶרֶךְ־רוּחַ מִגְּבַהּ רוּחַ׃ ט אַל־תְּבַהֵל בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס
כִּי כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ׃ י אַל־תֹּאמַר מֶה הָיָה
שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי לֹא מֵחָכְמָה

שְׁאַלְתָּ עַל־זֶה׃ יא טוֹבָה חָכְמָה עִם־נַחֲלָה וְיֹתֵר לְרֹאֵי
הַשָּׁמֶשׁ׃ יב כִּי בְּצֵל הַחָכְמָה בְּצֵל הַכָּסֶף וְיִתְרוֹן דַּעַת
הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ׃ יג רְאֵה אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים
כִּי מִי יוּכַל לְתַקֵּן אֵת אֲשֶׁר עִוְּתוֹ׃ יד בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה
בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה גַּם אֶת־זֶה לְעֻמַּת־זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים
עַל־דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה׃ טו אֶת־
הַכֹּל רָאִיתִי בִּימֵי הֶבְלִי יֵשׁ צַדִּיק אֹבֵד בְּצִדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע
מַאֲרִיךְ בְּרָעָתוֹ׃ טז אַל־תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה וְאַל־תִּתְחַכַּם
יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם׃ יז אַל־תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאַל־תְּהִי סָכָל
לָמָּה תָמוּת בְּלֹא עִתֶּךָ׃ יח טוֹב אֲשֶׁר תֶּאֱחֹז בָּזֶה וְגַם־
מִזֶּה אַל־תַּנַּח אֶת־יָדֶךָ כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים יֵצֵא אֶת־כֻּלָּם׃
יט הַחָכְמָה תָּעֹז לֶחָכָם מֵעֲשָׂרָה שַׁלִּיטִים אֲשֶׁר הָיוּ בָּעִיר׃
כ כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טּוֹב וְלֹא יֶחֱטָא׃
כא גַּם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יְדַבֵּרוּ אַל־תִּתֵּן לִבֶּךָ אֲשֶׁר
לֹא־תִשְׁמַע אֶת־עַבְדְּךָ מְקַלְלֶךָ׃ כב כִּי גַּם־פְּעָמִים רַבּוֹת
יָדַע לִבֶּךָ אֲשֶׁר גַּם־אַתָּ קִלַּלְתָּ אֲחֵרִים׃ כג כָּל־זֹה נִסִּיתִי
בַחָכְמָה אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי׃ כד רָחוֹק
מַה־שֶּׁהָיָה וְעָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ׃ כה סַבּוֹתִי אֲנִי וְלִבִּי
לָדַעַת וְלָתוּר וּבַקֵּשׁ חָכְמָה וְחֶשְׁבּוֹן וְלָדַעַת רֶשַׁע כֶּסֶל
וְהַסִּכְלוּת הוֹלֵלוֹת׃ כו וּמוֹצֶא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת־הָאִשָּׁה
אֲשֶׁר־הִיא מְצוֹדִים וַחֲרָמִים לִבָּהּ אֲסוּרִים יָדֶיהָ טוֹב לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים יִמָּלֵט מִמֶּנָּה וְחוֹטֵא יִלָּכֶד בָּהּ׃ כז רְאֵה זֶה

מָצָאתִי אָמְרָה קֹהֶלֶת אַחַת לְאַחַת לִמְצֹא חֶשְׁבּוֹן׃
כח אֲשֶׁר עוֹד־בִּקְשָׁה נַפְשִׁי וְלֹא מָצָאתִי אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף
מָצָאתִי וְאִשָּׁה בְכָל־אֵלֶּה לֹא מָצָאתִי׃ כט לְבַד רְאֵה־
זֶה מָצָאתִי אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יָשָׁר וְהֵמָּה
בִקְשׁוּ חִשְּׁבֹנוֹת רַבִּים׃

ח

מִי כְּהֶחָכָם וּמִי יוֹדֵעַ פֵּשֶׁר דָּבָר חָכְמַת אָדָם תָּאִיר
פָּנָיו וְעֹז פָּנָיו יְשֻׁנֶּא׃ ב אֲנִי פִּי־מֶלֶךְ שְׁמֹר וְעַל דִּבְרַת
שְׁבוּעַת אֱלֹהִים׃ ג אַל־תִּבָּהֵל מִפָּנָיו תֵּלֵךְ אַל־תַּעֲמֹד
בְּדָבָר רָע כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַעֲשֶׂה׃ ד בַּאֲשֶׁר־דְּבַר־
מֶלֶךְ שִׁלְטוֹן וּמִי יֹאמַר־לוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה׃ ה שׁוֹמֵר מִצְוָה
לֹא יֵדַע דָּבָר רָע וְעֵת וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכָם׃ ו כִּי
לְכָל־חֵפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־רָעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו׃
ז כִּי־אֵינֶנּוּ יֹדֵעַ מַה־שֶּׁיִּהְיֶה כִּי כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה מִי יַגִּיד לוֹ׃
ח אֵין אָדָם שַׁלִּיט בָּרוּחַ לִכְלוֹא אֶת־הָרוּחַ וְאֵין שִׁלְטוֹן
בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאֵין מִשְׁלַחַת בַּמִּלְחָמָה וְלֹא־יְמַלֵּט רֶשַׁע
אֶת־בְּעָלָיו׃ ט אֶת־כָּל־זֶה רָאִיתִי וְנָתוֹן אֶת־לִבִּי לְכָל־
מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
בְּאָדָם לְרַע לוֹ׃ י וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ
וּמִמְּקוֹם קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ וְיִשְׁתַּכְּחוּ בָעִיר אֲשֶׁר כֵּן־עָשׂוּ גַּם־
זֶה הָבֶל׃ יא אֲשֶׁר אֵין נַעֲשָׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה מְהֵרָה
עַל־כֵּן מָלֵא לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע׃ יב אֲשֶׁר

חֹטֶא עֹשֶׂה רָע מְאַת וּמַאֲרִיךְ לוֹ כִּי גַּם־יוֹדֵעַ אָנִי אֲשֶׁר
יִהְיֶה־טּוֹב לְיִרְאֵי הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירְאוּ מִלְּפָנָיו׃ יג וְטוֹב
לֹא־יִהְיֶה לָרָשָׁע וְלֹא־יַאֲרִיךְ יָמִים כַּצֵּל אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יָרֵא
מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים׃ יד יֶשׁ־הֶבֶל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הָרְשָׁעִים
וְיֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁמַּגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה הַצַּדִּיקִים אָמַרְתִּי
שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃ טו וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת־הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין־
טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי אִם־לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמוֹחַ
וְהוּא יִלְוֶנּוּ בַעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר־נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ׃ טז כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת־לִבִּי לָדַעַת חָכְמָה וְלִרְאוֹת
אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ כִּי גַם בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה
שֵׁנָה בְּעֵינָיו אֵינֶנּוּ רֹאֶה׃ יז וְרָאִיתִי אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה
הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לִמְצוֹא אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר
נַעֲשָׂה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם לְבַקֵּשׁ וְלֹא
יִמְצָא וְגַם אִם־יֹאמַר הֶחָכָם לָדַעַת לֹא יוּכַל לִמְצֹא׃

ט

כִּי אֶת־כָּל־זֶה נָתַתִּי אֶל־לִבִּי וְלָבוּר אֶת־כָּל־זֶה אֲשֶׁר
הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים גַּם־אַהֲבָה
גַּם־שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם הַכֹּל לִפְנֵיהֶם׃ ב הַכֹּל כַּאֲשֶׁר
לַכֹּל מִקְרֶה אֶחָד לַצַּדִּיק וְלָרָשָׁע לַטּוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא
וְלַזֹּבֵחַ וְלַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ כַּטּוֹב כַּחֹטֶא הַנִּשְׁבָּע כַּאֲשֶׁר
שְׁבוּעָה יָרֵא׃ ג זֶה רָע בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ

כִּי־מִקְרֶה אֶחָד לַכֹּל וְגַם לֵב בְּנֵי־הָאָדָם מָלֵא־רָע וְהוֹלֵלוֹת
בִּלְבָבָם בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל־הַמֵּתִים׃ ד כִּי־מִי אֲשֶׁר
יְחֻבַּר אֶל־כָּל־הַחַיִּים יֵשׁ בִּטָּחוֹן כִּי־לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב
מִן־הָאַרְיֵה הַמֵּת׃ ה כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים
אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה וְאֵין־עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכַּח זִכְרָם׃
ו גַּם אַהֲבָתָם גַּם־שִׂנְאָתָם גַּם־קִנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה וְחֵלֶק
אֵין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃
ז לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֶב־טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר
רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת־מַעֲשֶׂיךָ׃ ח בְּכָל־עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ
לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אַל־יֶחְסָר׃ ט רְאֵה חַיִּים עִם־
אִשָּׁה אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ כָּל־יְמֵי חַיֵּי הֶבְלֶךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כֹּל יְמֵי הֶבְלֶךָ כִּי הוּא חֶלְקְךָ בַּחַיִּים וּבַעֲמָלְךָ
אֲשֶׁר־אַתָּה עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ י כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ
לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֶׂה וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה
בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה׃ יא שַׁבְתִּי וְרָאֹה תַחַת־
הַשֶּׁמֶשׁ כִּי לֹא לַקַּלִּים הַמֵּרוֹץ וְלֹא לַגִּבּוֹרִים הַמִּלְחָמָה
וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבֹנִים עֹשֶׁר וְגַם לֹא
לַיֹּדְעִים חֵן כִּי־עֵת וָפֶגַע יִקְרֶה אֶת־כֻּלָּם׃ יב כִּי גַּם
לֹא־יֵדַע הָאָדָם אֶת־עִתּוֹ כַּדָּגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים בִּמְצוֹדָה רָעָה
וְכַצִּפֳּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפָּח כָּהֵם יוּקָשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת
רָעָה כְּשֶׁתִּפּוֹל עֲלֵיהֶם פִּתְאֹם׃ יג גַּם־זֹה רָאִיתִי חָכְמָה
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וּגְדוֹלָה הִיא אֵלָי׃ יד עִיר קְטַנָּה וַאֲנָשִׁים

בָּהּ מְעָט וּבָא־אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ
מְצוֹדִים גְּדֹלִים׃ טו וּמָצָא בָהּ אִישׁ מִסְכֵּן חָכָם וּמִלַּט־
הוּא אֶת־הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן
הַהוּא׃ טז וְאָמַרְתִּי אָנִי טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה וְחָכְמַת
הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים׃ יז דִּבְרֵי חֲכָמִים
בְּנַחַת נִשְׁמָעִים מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים׃ יח טוֹבָה
חָכְמָה מִכְּלֵי קְרָב וְחוֹטֶא אֶחָד יְאַבֵּד טוֹבָה הַרְבֵּה׃

י

זְבוּבֵי מָוֶת יַבְאִישׁ יַבִּיעַ שֶׁמֶן רוֹקֵחַ יָקָר מֵחָכְמָה
וּמִכָּבוֹד סִכְלוּת מְעָט׃ ב לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל
לִשְׂמֹאלוֹ׃ ג וְגַם־בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁסָּכָל הֹלֵךְ לִבּוֹ חָסֵר וְאָמַר
לַכֹּל סָכָל הוּא׃ ד אִם־רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מְקוֹמְךָ
אַל־תַּנַּח כִּי מַרְפֵּא יַנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים׃ ה יֵשׁ רָעָה
רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּשְׁגָגָה שֶׁיֹּצָא מִלִּפְנֵי הַשַּׁלִּיט׃
ו נִתַּן הַסֶּכֶל בַּמְּרוֹמִים רַבִּים וַעֲשִׁירִים בַּשֵּׁפֶל יֵשֵׁבוּ׃
ז רָאִיתִי עֲבָדִים עַל־סוּסִים וְשָׂרִים הֹלְכִים כַּעֲבָדִים עַל־
הָאָרֶץ׃ ח חֹפֵר גּוּמָּץ בּוֹ יִפּוֹל וּפֹרֵץ גָּדֵר יִשְּׁכֶנּוּ נָחָשׁ׃
ט מַסִּיעַ אֲבָנִים יֵעָצֵב בָּהֶם בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסָּכֶן בָּם׃ י אִם־
קֵהָה הַבַּרְזֶל וְהוּא לֹא־פָנִים קִלְקַל וַחֲיָלִים יְגַבֵּר וְיִתְרוֹן
הַכְשֵׁיר חָכְמָה׃ יא אִם־יִשֹּׁךְ הַנָּחָשׁ בְּלוֹא־לָחַשׁ וְאֵין
יִתְרוֹן לְבַעַל הַלָּשׁוֹן׃ יב דִּבְרֵי פִי־חָכָם חֵן וְשִׂפְתוֹת
כְּסִיל תְּבַלְּעֶנּוּ׃ יג תְּחִלַּת דִּבְרֵי־פִיהוּ סִכְלוּת וְאַחֲרִית
פִּיהוּ הוֹלֵלוּת רָעָה׃ יד וְהַסָּכָל יַרְבֶּה דְבָרִים לֹא־יֵדַע
הָאָדָם מַה־שֶּׁיִּהְיֶה וַאֲשֶׁר יִהְיֶה מֵאַחֲרָיו מִי יַגִּיד לוֹ׃
טו עֲמַל הַכְּסִילִים תְּיַגְּעֶנּוּ אֲשֶׁר לֹא־יָדַע לָלֶכֶת אֶל־עִיר׃

טז אִי־לָךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ נָעַר וְשָׂרַיִךְ בַּבֹּקֶר יֹאכֵלוּ׃
יז אַשְׁרֵיךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן־חוֹרִים וְשָׂרַיִךְ בָּעֵת יֹאכֵלוּ
בִּגְבוּרָה וְלֹא בַשְּׁתִי׃ יח בַּעֲצַלְתַּיִם יִמַּךְ הַמְּקָרֶה וּבְשִׁפְלוּת
יָדַיִם יִדְלֹף הַבָּיִת׃ יט לִשְׂחוֹק עֹשִׂים לֶחֶם וְיַיִן יְשַׂמַּח
חַיִּים וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת־הַכֹּל׃ כ גַּם בְּמַדָּעֲךָ מֶלֶךְ אַל־
תְּקַלֵּל וּבְחַדְרֵי מִשְׁכָּבְךָ אַל־תְּקַלֵּל עָשִׁיר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
יוֹלִיךְ אֶת־הַקּוֹל וּבַעַל כְּנָפַיִם יַגִּיד דָּבָר׃

יא

שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל־פְּנֵי הַמָּיִם כִּי־בְרֹב הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ׃
ב תֶּן־חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תֵדַע מַה־יִּהְיֶה
רָעָה עַל־הָאָרֶץ׃ ג אִם־יִמָּלְאוּ הֶעָבִים גֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ
יָרִיקוּ וְאִם־יִפּוֹל עֵץ בַּדָּרוֹם וְאִם בַּצָּפוֹן מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל
הָעֵץ שָׁם יְהוּא׃ ד שֹׁמֵר רוּחַ לֹא יִזְרָע וְרֹאֶה בֶעָבִים
לֹא יִקְצוֹר׃ ה כַּאֲשֶׁר אֵינְךָ יוֹדֵעַ מַה־דֶּרֶךְ הָרוּחַ כַּעֲצָמִים
בְּבֶטֶן הַמְּלֵאָה כָּכָה לֹא תֵדַע אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
יַעֲשֶׂה אֶת־הַכֹּל׃ ו בַּבֹּקֶר זְרַע אֶת־זַרְעֶךָ וְלָעֶרֶב אַל־
תַּנַּח יָדֶךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵי זֶה יִכְשַׁר הֲזֶה אוֹ־זֶה וְאִם־
שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד טוֹבִים׃ ז וּמָתוֹק הָאוֹר וְטוֹב לַעֵינַיִם
לִרְאוֹת אֶת־הַשָּׁמֶשׁ׃ ח כִּי אִם־שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה הָאָדָם
בְּכֻלָּם יִשְׂמָח וְיִזְכֹּר אֶת־יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי־הַרְבֵּה יִהְיוּ כָּל־
שֶׁבָּא הָבֶל׃ ט שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶךָ וִיטִיבְךָ לִבְּךָ בִּימֵי
בְחוּרוֹתֶךָ וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְּךָ וּבְמַרְאֵה עֵינֶיךָ וְדָע כִּי עַל־
כָּל־אֵלֶּה יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים בַּמִּשְׁפָּט׃ י וְהָסֵר כַּעַס מִלִּבֶּךָ
וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ כִּי־הַיַּלְדוּת וְהַשַּׁחֲרוּת הָבֶל׃

יב

וּזְכֹר אֶת־בּֽוֹרְאֶיךָ בִּימֵי בְּחֽוּרֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא־יָבֹאוּ
יְמֵי הָֽרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵֽין־לִי בָהֶם חֵֽפֶץ׃
ב עַד אֲשֶׁר לֹֽא־תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּֽוֹכָבִים
וְשָׁבוּ הֶֽעָבִים אַחַר הַגָּֽשֶׁם׃ ג בַּיּוֹם שֶׁיָּזֻעוּ שֹׁמְרֵי הַבַּיִת
וְהִֽתְעַוְּתוּ אַנְשֵׁי הֶחָיִל וּבָטְלוּ הַטֹּֽחֲנוֹת כִּי מִעֵטוּ וְחָשְׁכוּ
הָֽרֹאוֹת בָּאֲרֻבּֽוֹת׃ ד וְסֻגְּרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוּק בִּשְׁפַל קוֹל
הַֽטַּחֲנָה וְיָקוּם לְקוֹל הַצִּפּוֹר וְיִשַּׁחוּ כָּל־בְּנוֹת הַשִּֽׁיר׃
ה גַּם מִגָּבֹהַּ יִרָאוּ וְחַתְחַתִּים בַּדֶּרֶךְ וְיָנֵאץ הַשָּׁקֵד וְיִסְתַּבֵּל
הֶֽחָגָב וְתָפֵר הָֽאֲבִיּוֹנָה כִּֽי־הֹלֵךְ הָאָדָם אֶל־בֵּית עֹלָמוֹ
וְסָבְבוּ בַשּׁוּק הַסּֽוֹפְדִים׃ ו עַד אֲשֶׁר לֹֽא־יֵרָתֵק חֶבֶל
הַכֶּסֶף וְתָרֻץ גֻּלַּת הַזָּהָב וְתִשָּׁבֶר כַּד עַל־הַמַּבּוּעַ וְנָרֹץ
הַגַּלְגַּל אֶל־הַבּֽוֹר׃ ז וְיָשֹׁב הֶעָפָר עַל־הָאָרֶץ כְּשֶׁהָיָה
וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נְתָנָהּ׃ ח הֲבֵל הֲבָלִים
אָמַר הַקּוֹהֶלֶת הַכֹּל הָֽבֶל׃ ט וְיֹתֵר שֶׁהָיָה קֹהֶלֶת חָכָם
עוֹד לִמַּד־דַּעַת אֶת־הָעָם וְאִזֵּן וְחִקֵּר תִּקֵּן מְשָׁלִים הַרְבֵּֽה׃
י בִּקֵּשׁ קֹהֶלֶת לִמְצֹא דִּבְרֵי־חֵפֶץ וְכָתוּב יֹשֶׁר דִּבְרֵי אֱמֶֽת׃
יא דִּבְרֵי חֲכָמִים כַּדָּֽרְבֹנוֹת וּכְמַשְׂמְרוֹת נְטוּעִים בַּעֲלֵי
אֲסֻפּוֹת נִתְּנוּ מֵרֹעֶה אֶחָֽד׃ יב וְיֹתֵר מֵהֵמָּה בְּנִי הִזָּהֵר
עֲשׂוֹת סְפָרִים הַרְבֵּה אֵין קֵץ וְלַהַג הַרְבֵּה יְגִעַת בָּשָֽׂר׃
יג סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת־מִצְוֺתָיו
שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָֽם׃ יד כִּי אֶת־כָּל־מַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים
יָבִא בְמִשְׁפָּט עַל כָּל־נֶעְלָם אִם־טוֹב וְאִם־רָֽע׃

סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת־מִצְוֺתָיו שְׁמוֹר כִּי זֶה כָּל־הָאָדָם׃

קדיש יתום.

(סדר הוצאה (S. 120—124); dann קריאת התורה umstehend.)

קורין בפ׳ כי תשא (שמות ל״ג י״ב).

ויאמר משה אל־יהוה ראה אתה אמר אלי העל את־
העם הזה ואתה לא הודעתני את אשר־תשלח
עמי ואתה אמרת ידעתיך בשם וגם־מצאת חן בעיני:
ועתה אם־נא מצאתי חן בעיניך הודעני נא את־
דרכך ואדעך למען אמצא־חן בעיניך וראה כי עמך
הגוי הזה: ויאמר פני ילכו והנחתי לך: ויאמר אליו
אם־אין פניך הלכים אל־תעלנו מזה: ובמה | יודע
אפוא כי־מצאתי חן בעיניך אני ועמך הלוא בלכתך
עמנו ונפלינו אני ועמך מכל־העם אשר על־פני
האדמה: לוי ויאמר יהוה אל־משה גם את־הדבר
הזה אשר דברת אעשה כי־מצאת חן בעיני ואדעך
בשם: ויאמר הראני נא את־כבדך: ויאמר אני

Vorlesung aus der Thorah.

(2. B. Mos. Cap. 33. V. 12.)

ויאמר Und Moscheh sprach zu dem Ewigen: Siehe, Du sprichst zu mir: Führe dieses Volk hinauf, aber Du hast mich nicht wissen lassen, wen Du mit mir schicken willst. Und doch hast Du gesagt: Ich habe dich beim Namen gekannt und auch hast du gefunden Gnade in meinen Augen. Nun denn, wenn ich Gnade gefunden in Deinen Augen, so laß mich wissen Deine Wege, daß ich Dich erkenne, damit ich Gnade finde in Deinen Augen; siehe auch, daß Dein Volk ist diese Nation. Und Er sprach: Mein Angesicht wird voranziehen, und ich werde dir Ruhe schaffen. Und er sprach zu ihm: Wenn Dein Angesicht nicht voranziehet, so führe uns nicht hinauf von hier. Und woran soll wohl irgend erkannt werden, daß ich Gnade gefunden in Deinen Augen, ich und Dein Volk? Nicht daran, daß Du mit uns gehest? daß wir unterschieden sind, ich und Dein Volk, von allem Volke, das auf dem Erdboden ist.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Auch das, was du geredet hast, will ich thun; weil du Gnade gefunden in meinen Augen und Ich dich gekannt beim Namen. Und er sprach: Laß mich doch sehen Deine Herrlichkeit! Und Er sprach: Ich werde

אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ
וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃
ג וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם
וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃
וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי
עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃ וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי
וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ ד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ
שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃
וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי
שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃ וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ
אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל
הָהָר הַהוּא׃ חמישי וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים

vorüberführen all meine Güte an deinem Angesicht, und werde vor dir rufen bei Namen: Ewiger, und wie Ich begnadige, wen Ich begnadige, und wie Ich mich erbarme, weß Ich mich erbarme.

ויאמר Und sprach weiter: Du vermagst nicht, mein Angesicht zu schauen, denn mich schauet kein Mensch und bleibt leben. Und der Ewige sprach: Siehe da ist ein Ort bei mir, da stelle dich auf den Felsen; und es wird geschehen, wenn meine Herrlichkeit vorbeizieht, so stelle dich in die Felsenkluft, und Ich werde meine Hand über dich decken, bis Ich vorübergegangen. Dann will Ich meine Hand wegthun, und du siehst meinen Rücken; aber mein Angesicht kann nicht gesehen werden.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Haue dir aus zwei steinerne Tafeln, wie die ersten, und Ich werde auf die Tafeln schreiben die Worte, die auf den ersten Tafeln waren, die du zerbrochen. Und sei bereit auf den Morgen, steige am Morgen auf den Berg Sinai und harre dort meiner auf dem Gipfel des Berges. Und kein Mensch steige mit dir hinauf, kein Mensch werde auch nur gesehen auf dem ganzen Berge; selbst die Schafe und die Rinder sollen nicht weiden in der Nähe dieses Berges.

ויפסל Und er hauete zwei steinerne Tafeln aus, wie die ersten,

וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃ וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן
וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃ וַיַּעֲבֹר יְהוָה׀ עַל־
פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה׀ יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־
חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֺן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה
וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד׀ עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים
עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃ וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה
וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־
נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֺנֵנוּ
וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד
כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ
וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה

und Moscheh machte sich auf am Morgen, und stieg auf den Berg Sinai, wie der Ewige ihm geboten hatte, und nahm in seine Hand zwei steinerne Tafeln. Und der Ewige kam herab in einer Wolke und stellte sich dort neben ihn und rief bei Namen: Ewiger. Und der Ewige zog vorüber an seinem Angesicht und rief: Ewiger, Ewiger, Gott, barmherzig und gnädig, langmüthig und reich an Huld und Treue; bewahrend die Huld in's tausendste Geschlecht, vergebend Schuld, Missethat und Fehl; doch straflos hingehen läßt Er nichts; Er ahndet die Schuld der Väter an den Kindern und Kindeskindern, am dritten und am vierten Geschlecht. Da eilte Moscheh und neigte sich zur Erde und bückte sich. Und sprach: Wenn ich denn Gnade gefunden in Deinen Augen, Herr, so gehe doch der Herr in unserer Mitte; denn ein hartnäckig Volk ist es; und verzeihe unsern Frevel und unsere Schuld, und eigne uns Dir an. Und Er sprach: Siehe, Ich schließe einen Bund: vor deinem ganzen Volke will Ich Wunder thun, wie sie nicht gewirkt worden in aller Welt und bei allen Völkern, und sehen soll alles Volk, in dessen Mitte du bist, das Werk des Ewigen, das Ich an dir thue, wie es furchtbar ist.

יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃ ששי שְׁמָר־
לְךָ אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אֶת־
הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ הִשָּׁמֶר
לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא עָלֶיהָ
פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ׃ כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־
מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו תִּכְרֹתוּן׃ כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה
לְאֵל אַחֵר כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃ פֶּן־תִּכְרֹת
בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ ׀ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם
וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃ וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ
בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃
אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ שביעי אֶת־חַג הַמַּצּוֹת
תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד
חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם׃ כָּל־

שמר Beachte wohl, was Ich dir heute gebiete. Siehe, Ich treibe vor dir aus den Emori, und Kenaani und Chitti und Perisi und Chiwi und Jebusi. Hüte dich, daß du keinen Bund schließest mit dem Bewohner des Landes, gegen das du ziehest, daß er nicht zum Fallstrick werde in deiner Mitte; sondern ihre Altäre sollt ihr niederreißen und ihre Standbilder zertrümmern und ihre Haine umhauen. Denn du sollst nicht anbeten einen andern Gott, denn der Ewige, Eiferer ist sein Name, ein eifervoller Gott ist Er. Daß du nicht schließest einen Bund mit dem Bewohner des Landes; und wenn sie nachbuhlen ihren Göttern und opfern ihren Göttern und laden dich ein, so würdest du essen von seinem Opfer; und nehmen von seinen Töchtern für deine Söhne: wenn seine Töchter ihren Göttern nachbuhlen, so verführen sie auch deine Söhne, ihren Göttern nachzubuhlen. Götterbilder von Gußwerk sollst du dir nicht machen.

את Das Fest der ungesäuerten Brode beobachte, sieben Tage iß du ungesäuerte Brode, die Ich dir geboten, um die Zeit des Monats der Aehren-Reife, denn im Monat der Aehren-Reife bist du aus Mizra-

פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃ וּפֶטֶר
חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ כֹּל בְּכוֹר
בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃ וְחַג
שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת
הַשָּׁנָה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי
הָאָדֹן ׀ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ
וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ
לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃ לֹא־
תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח׃
רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־
תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

ihm gezogen. Alles, was den Mutterleib erschließt, ist mein, und alles, was deine Heerde an Männlichem wirft, der Erstling an Rind und Lamm. Und den Erstling beim Esel sollst du lösen um ein Lamm, und wenn du ihn nicht lösest, brich ihm das Genick; alle Erstgeburt deiner Söhne sollst du lösen, daß man nicht leer erscheine vor meinem Angesichte. Sechs Tage kannst du arbeiten, aber am siebenten Tage feiere, in der Pflügezeit und in der Ernte sollst du feiern. Und ein Fest der Wochen sollst du dir machen, der Erstlinge der Weizen-Ernte; und das Fest der Einsammlung, beim Umlauf des Jahres. Dreimal im Jahre sollen erscheinen alle deine Männlichen vor dem Angesichte des Herrn, des Ewigen, des Gottes Jisraels. Wenn Ich verdränge Völker vor dir und deine Grenzen erweitere, so wird dennoch keinen Menschen nach deinem Lande gelüsten, wenn du hinaufgehest zu erscheinen vor dem Angesichte des Ewigen, deines Gottes, dreimal im Jahre. Schlachte nicht beim Gesäuerten das Blut meines Opfers, und nicht übernachte bis an den Morgen das Opfer des Peßach-Festes. Das Früheste von den Erstlingen deines Bodens sollst du bringen in das Haus des Ewigen, deines Gottes: koche nicht ein Böcklein in der Milch seiner Mutter.

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס"ת
שקראו בו ופותחין ספר תורה ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס
(במדבר כ"ט י"ז):

ביום ראשון של חול המועד קורין וביום השני וביום השלישי. ביום ג'
של חו"המ קורין וביום הרביעי וביום החמישי. ביום ד' של חו"המ קורין
וביום החמישי וביום הששי.

וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃
וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ
וְנִסְכֵּיהֶם׃ ס וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר אֵילִם
שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם
וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃
וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס
וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־
שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים

(4. B. Mos. Cap. 29. V. 17.)

וביום Und am zweiten Tage zwölf junge Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speiseopfer und die Spenden dazu, zu den Farren, zu den Widdern und zu den Schafen, nach ihrer Zahl nach Vorschrift. Und einen Ziegenbock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speiseopfer und den Spenden dazu. — Und am dritten Tage eilf Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speiseopfer und die Spenden dazu zu den Farren, zu den Widdern und zu den Schafen, nach ihrer Zahl, nach Vorschrift. Und einen Bock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speiseopfer und der Spende dazu. — Und am vierten Tage zehn Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Ihr Speiseopfer und die Spenden dazu, zu den Farren, zu den Widdern und zu den Lämmern nach ihrer Zahl

לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ ס וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וּנְסָכֶיהָ׃

כשמגביהים הס"ת אומרים·

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ

nach Vorschrift. Und einen Ziegenbock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer, seinem Speiseopfer und der Spende dazu. — Und am fünften Tage neun Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speiseopfer und die Spenden dazu zu den Farren, zu den Widdern und zu den Schafen nach ihrer Zahl nach Vorschrift. Und einen Bock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speiseopfer und der Spende dazu. — Und am sechsten Tage acht Farren, zwei Widder, vierzehn einjährige Schafe ohne Fehl. Und ihr Speiseopfer und die Spenden dazu, zu den Farren, zu den Widdern und zu den Schafen nach ihrer Zahl nach ihrer Vorschrift. Und einen Bock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer, seinem Speiseopfer und den Spenden dazu.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie

וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ
חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים
טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

הפטרת שבת חול המועד של סוכות (יחזקאל ל"ח י"ח).

וְהָיָה ׀ בַּיּוֹם הַהוּא בְּיוֹם בּוֹא גוֹג עַל־אַדְמַת
יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִֹה תַּעֲלֶה חֲמָתִי בְּאַפִּי׃
וּבְקִנְאָתִי בְאֵשׁ־עֶבְרָתִי דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא ׀ בַּיּוֹם

erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Ezechiel Cap. 38. V. 18.)

והיה Und es wird geschehen an selbigem Tage, am Tage der Ankunft Gog's auf dem Boden Jisrael's, spricht Gott der Herr, wird mein Grimm auflodern in meiner Nase. Und in meinem Eifer, im Feuer meiner Entrüstung habe ich geredet, daß

הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל עַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃
וְרָעֲשׁוּ מִפָּנַי דְּגֵי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיַּת
הַשָּׂדֶה וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה וְכֹל
הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וְנֶהֶרְסוּ הֶהָרִים
וְנָפְלוּ הַמַּדְרֵגוֹת וְכָל־חוֹמָה לָאָרֶץ תִּפּוֹל׃
וְקָרָאתִי עָלָיו לְכָל־הָרַי חֶרֶב נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה
חֶרֶב אִישׁ בְּאָחִיו תִּהְיֶה׃ וְנִשְׁפַּטְתִּי אִתּוֹ
בְּדֶבֶר וּבְדָם וְגֶשֶׁם שׁוֹטֵף וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ אֵשׁ
וְגָפְרִית אַמְטִיר עָלָיו וְעַל־אֲגַפָּיו וְעַל־עַמִּים
רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וְהִתְגַּדִּלְתִּי וְהִתְקַדִּשְׁתִּי
וְנוֹדַעְתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהֹוָה׃
וְאַתָּה בֶן־אָדָם הִנָּבֵא עַל־גּוֹג וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר

an selbigem Tage ein großes Erdbeben sein soll auf dem Boden Jisrael's. Und es beben vor mir die Fische des Meeres und die Vögel des Himmels und das Gethier des Feldes und alles Gewürm, das sich regt auf Erden, und alle Menschen auf der Fläche des Erdbodens, und es werden Berge niedergerissen, und einstürzen Höhen, und jegliche Mauer fällt zu Boden. Und ich rufe gegen ihn herbei auf allen meinen Bergen das Schwert, ist der Spruch Gottes des Herrn, das Schwert des einen sei wider den andern. Und ich richte ihn mit Pest und Blut; und überschwemmenden Regen und Hagelsteine, Feuer und Schwefel lasse ich auf ihn regnen und auf seinen Anhang, und auf die vielen Völker, die mit ihm sind. Und ich erweise mich groß und heilig, und thue mich kund vor den Augen vieler Völker, und sie erkennen, daß ich der Ewige bin. — Und du, Menschensohn, weissage über Gog, und sprich: So spricht Gott der Herr: Siehe, ich will an

אֲדֹנָי יֱהוִה הִנְנִי אֵלֶיךָ גּוֹג נְשִׂיא רֹאשׁ מֶשֶׁךְ
וְתֻבָל׃ וְשֹׁבַבְתִּיךָ וְשִׁשֵּׁאתִיךָ וְהַעֲלִיתִיךָ מִיַּרְכְּתֵי
צָפוֹן וַהֲבִאוֹתִךָ עַל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְהִכֵּיתִי
קַשְׁתְּךָ מִיַּד שְׂמֹאולֶךָ וְחִצֶּיךָ מִיַּד יְמִינְךָ אַפִּיל׃
עַל־הָרֵי יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל אַתָּה וְכָל־אֲגַפֶּיךָ וְעַמִּים
אֲשֶׁר אִתָּךְ לְעֵיט צִפּוֹר כָּל־כָּנָף וְחַיַּת הַשָּׂדֶה
נְתַתִּיךָ לְאָכְלָה׃ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה תִּפּוֹל כִּי אֲנִי
דִבַּרְתִּי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ וְשִׁלַּחְתִּי־אֵשׁ בְּמָגוֹג
וּבְיֹשְׁבֵי הָאִיִּים לָבֶטַח וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃
וְאֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אוֹדִיעַ בְּתוֹךְ עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־
אַחֵל אֶת־שֵׁם־קָדְשִׁי עוֹד וְיָדְעוּ הַגּוֹיִם כִּי־אֲנִי
יְהוָה קָדוֹשׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃ הִנֵּה בָאָה וְנִהְיָתָה

dich, Gog, Fürst von Rosch, Meschech und Tubal. Und ich mache dich wahnsinnig und irre, und führe dich herauf aus dem äußersten Norden, und bringe dich auf die Berge Jisrael's. Und schlage dir den Bogen aus der linken Hand, und deine Pfeile mache ich aus deiner rechten Hand fallen. Auf den Bergen Jisrael's sollst du fallen, du und all dein Anhang, und die Völker, die mit dir sind; den Raubvögeln, allem Beschwingten, und dem Gethier des Feldes gebe ich dich zum Fraß. Auf offnem Felde liegst du hingeworfen, denn ich habe geredet, ist der Spruch Gottes des Herrn. Und Feuer sende ich gegen Magog und gegen die, so die Eilande bewohnen in Sicherheit, und sie sollen erkennen, daß ich der Ewige bin. Und meinen heiligen Namen will ich kund thun unter meinem Volke Jisrael, und werde nicht mehr entweihen lassen meinen heiligen Namen; und die Völker sollen erkennen, daß ich, der Ewige, heilig bin in Jisrael. Siehe, es ist gekommen und geschehen, ist

נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה הוּא הַיּוֹם אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי׃
וְיָצְאוּ יֹשְׁבֵי ׀ עָרֵי יִשְׂרָאֵל וּבִעֲרוּ וְהִשִּׂיקוּ בְּנֶשֶׁק
וּמָגֵן וְצִנָּה בְּקֶשֶׁת וּבְחִצִּים וּבְמַקֵּל יָד וּבְרֹמַח
וּבִעֲרוּ בָהֶם אֵשׁ שֶׁבַע שָׁנִים׃ וְלֹא־יִשְׂאוּ עֵצִים
מִן־הַשָּׂדֶה וְלֹא יַחְטְבוּ מִן־הַיְּעָרִים כִּי בַנֶּשֶׁק
יְבַעֲרוּ־אֵשׁ וְשָׁלְלוּ אֶת־שֹׁלְלֵיהֶם וּבָזְזוּ אֶת־
בֹּזְזֵיהֶם נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה׃ וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
אֶתֵּן לְגוֹג ׀ מְקוֹם־שָׁם קֶבֶר בְּיִשְׂרָאֵל גֵּי הָעֹבְרִים
קִדְמַת הַיָּם וְחֹסֶמֶת הִיא אֶת־הָעֹבְרִים וְקָבְרוּ
שָׁם אֶת־גּוֹג וְאֶת־כָּל־הֲמוֹנֹה וְקָרְאוּ גֵּיא הֲמוֹן
גּוֹג׃ וּקְבָרוּם בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמַעַן טַהֵר אֶת־
הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֳדָשִׁים׃ וְקָבְרוּ כָּל־עַם הָאָרֶץ

der Spruch Gottes des Herrn, das ist der Tag, den ich verheißen. Und es werden hinausgehen die Bewohner der Städte Jisrael's, und werden brennen und heizen mit Waffen und Schilden und Tartschen, mit Bogen und Pfeilen und Keulen und Lanzen, und werden Feuer damit nähren sieben Jahre. Und sie werden kein Holz eintragen von dem Felde, und keines hauen aus den Wäldern, sondern mit Waffen werden sie das Feuer nähren, und werden berauben ihre Räuber und plündern ihre Plünderer, das ist der Spruch Gottes des Herrn. Und es wird geschehen an selbigem Tage, gebe ich daselbst dem Gog Platz für ein Grab in Jisrael, ein Thal, daß (es) die östlich am Meere Durchziehenden, — daß es aufhält die Durchziehenden, und dort begräbt man Gog und seine ganze Menge und nennt es: das Thal der Menge Gog's. Und das Haus Jisrael wird sie begraben, um das Land zu säubern, sieben Monate. Und alles Volk des Landes begräbt sie,

וְהָיָה לָהֶם לְשֵׁם יוֹם הִכָּבְדִי נְאֻם אֲדֹנָי יֱהֹוִה׃
וְאַנְשֵׁי תָמִיד יַבְדִּילוּ עֹבְרִים בָּאָרֶץ מְקַבְּרִים
אֶת־הָעֹבְרִים אֶת־הַנּוֹתָרִים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ
לְטַהֲרָהּ מִקְצֵה שִׁבְעָה־חֳדָשִׁים יַחְקֹרוּ׃ וְעָבְרוּ
הָעֹבְרִים בָּאָרֶץ וְרָאָה עֶצֶם אָדָם וּבָנָה אֶצְלוֹ
צִיּוּן עַד קָבְרוּ אֹתוֹ הַמְקַבְּרִים אֶל־גֵּיא הֲמוֹן
גּוֹג׃ וְגַם שֶׁם־עִיר הֲמוֹנָה וְטִהֲרוּ הָאָרֶץ׃

(Die Segenssprüche nach der Haftarah, das Gebet für den König und die Mußaf-Tefillah S. 140—159; sodann hier weiter.)

und ein Ruhm wird ihnen bleiben der Tag, da ich mich verherrliche, das ist der Spruch Gottes, des Herrn. Und die das Land durchziehen, werden aussondern beständige Männer, welche mit den Durchziehenden begraben die auf dem Lande Zurückgebliebenen, um es zu säubern; nach Verlauf von sieben Monaten werden sie (noch) suchen. Und die das Land durchziehen, so einer siehet ein Menschengebein, so bauet er daneben ein Mahl, bis die Todtengräber es begraben im Thale der Menge Gog's. — Und auch Hamonah ist der Name der Stadt, — und so säubern sie das Land.

סדר הושענות לשבת חול המועד.

הוֹשַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

ע"ס א"ב.

אוֹם נְצוּרָה כְּבָבַת. בּוֹנֶנֶת בְּדָת נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת. גּוֹמֶרֶת הִלְכוֹת שַׁבָּת. דּוֹרֶשֶׁת מַשְׂאַת שַׁבָּת. הַקּוֹבַעַת אַלְפַּיִם תְּחוּם שַׁבָּת. וּמְשִׁיבַת רֶגֶל מִשַּׁבָּת. זָכוֹר וְשָׁמוֹר מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת. חָשָׁה לְמַהֵר בִּיאַת שַׁבָּת. טוֹרַחַת כֹּל מִשִּׁשָּׁה לַשַּׁבָּת. יוֹשֶׁבֶת וּמַמְתֶּנֶת עַד כְּלוֹת שַׁבָּת. כָּבוֹד וְעֹנֶג קוֹרְאָה לַשַּׁבָּת. לְבוּשׁ וּכְסוּת מְחַלֶּפֶת בַּשַּׁבָּת. מַאֲכָל וּמִשְׁתֶּה מְכִינָה לַשַּׁבָּת. נֹעַם מְגָדִים מְנָעֶמֶת לַשַּׁבָּת. סְעוּדוֹת שָׁלֹשׁ מְקַיֶּמֶת בַּשַּׁבָּת. עַל שְׁתֵּי כִכָּרוֹת בּוֹצַעַת בַּשַּׁבָּת. פּוֹרֶטֶת אַרְבַּע רְשֻׁיּוֹת בַּשַּׁבָּת. צִוּוּי הַדְלָקַת נֵר מַדְלֶקֶת בַּשַּׁבָּת. קִדּוּשׁ הַיּוֹם מְקַדֶּשֶׁת בַּשַּׁבָּת. רֶנֶן שֶׁבַע מְפַלֶּלֶת בַּשַּׁבָּת. שִׁבְעָה בַּדָּת קוֹרְאָה בַּשַּׁבָּת. תַּנְחִילֶנָּה לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת. הוֹשַׁעְנָא:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

ע"ס א"ב.

כְּהוֹשַׁעְתָּ אַב הֲמוֹן הִשְׁלִיךְ עָלֶיךָ יְהָב. בַּעֲרוֹ בְּדָתְךָ וּמִלַּטְתּוֹ מִלַּהַב. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

Hoschanoth für den Sabbath in den Mittelfeiertagen.

הושענא O hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Gott, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Schöpfer, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Erlöser, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Fürsorger, o hilf!

אום O hilf dem Volke, das Du schirmst, wie des Auges Bild
Das erforschet die Lehre, die Seelen erquicket mild,
Das der Sabbathweihe Vorschriften hält,
Last am Sabbath zu tragen sich enthält,
Innerhalb der Sabbathgrenze ruht,
Keinen Werkeltagsgang am Sabbath thut,
Das treulich der Sabbathweihe gedenkt,
Mit freudiger Lust seinen Eintritt empfängt.
Alles hält es für den Sabbath schon vom sechsten bereit
Ruhig harrt und weilt es bis entwich der Feier Zeit.
Als Lust und Segen ist von ihm der Sabbath geweiht,
Es pranget am Sabbath im Feierkleid,
Mit köstlichem Mahl und Trank den Sabbath es ehrt,
Die festliche Labung am Sabbath es verzehrt,
Ihn begrüßend mit festlicher Kerzen Schein,
Seinen Eintritt mit Segen weihet es ein.
Siebenfachen Segensspruch enthält das Sabbathgebet [1]),
An Sieben [2]) das Gotteswort verkündet ergeht.
O daß es erwerbe
Den Tag, der ganz in Sabbathweihe strahlt [3]), als Erbe!
O hilf!

כהושעת Wie dem Urahn Du halfst, der auf Dich warf sein Sorgen,
Du ließest um ihn Dich herab, und er war vor Flammen [4]) geborgen,
So hilf auch uns!

1) Statt der s. g. achtzehn Segenssprüche des wochentägigen Gebetes enthält die Sabbath-Tefillah nur sieben.
2) Sieben sind es, die am Sabbath zur Thorah gerufen werden.
3) Die Seligkeit im künftigen Leben.
4) Abraham, der durch Nimrod in einen brennenden Ofen geworfen ward.

כְּהוֹשַׁעְתָּ גִּזְעוֹ מָסַר יְחִידָתוֹ לַשְּׁלַח. דִּבַּרְתָּ לְהוֹרוֹ יָדְךָ אַל תִּשְׁלַח. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ הַנֶּאֱבָק עִם מַלְאָךְ קַדִּישׁ וְעִיר. וּמִלַּטְתּוֹ מִשְּׂטֶם שָׂעִיר. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ זַרְעוֹ בְּבֹאָם עַל הָעִיר בֶּטַח. חֲרַדְתָּ צָרֵימוֹ בְּנָסְעָם וְהָלְכוּ לָבֶטַח. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ טְהוֹרִים מִמַּפְרִיכֵמוֹ בְּמַלְבֵּן. יָרְדוּ בִמְצוּלֹת כְּמוֹ אָבֶן. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ כָּלִיל כְּנִתְעַלְּמָה בְּגֹמֶא צוּרָתוֹ. לְוִיתוֹ אֶל חֵיק הוֹרָתוֹ. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ מְצֻנַּף בַּד כְּנִתְעַבָּר. נֶאֱמָן חָל בַּעֲדוֹ וְנִתְגַּבָּר. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ סְגַר בְּיַד יִשְׁבִּי בְּנֹב הַגִּתִּי. עֲזָרוֹ אֲבִישַׁי וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ פָּקִיד כְּנֵר שֶׁבַע מִמְּעוֹנוֹ. צִפִּיתָ לְיִשְׁעוֹ וְשׁוֹבַבְתּוֹ לִמְלוֹנוֹ. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ קָצַב פָּר וְשָׁעִתוֹ לְמַעְלָה. רִשְׁפָּתוֹ הָאֵשׁ וְגַם הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּתְּעָלָה. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ שִׁוַּע לְךָ כִּי מֵת הַיֶּלֶד. תָּשֵׁב רוּחוֹ אֵלָיו וַיָּחָם בְּשַׂר הַיֶּלֶד. כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

ר"ת שמואל.

כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת. וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת. אֵל לְמוֹשָׁעוֹת. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

Wie seinem Sprossen[1]) Du halfst, der sein Leben weihte der gezückten Klinge,
Du sprachst zu seinem Ahn: Nicht an's Leben ihm dringe!
So hilf auch uns!

Wie Du halfst Dem, der rang[2]) mit dem Engel, dem Himmelsgesandten,
Wie Du ihn gerettet von Seïrs[3]) Haß, dem entbrannten,
So hilf auch uns!

Wie Du halfst seinen Kindern, als sie die sorglose Stadt[4]) überfallen,
Dein Schreck befiel ihre Feinde, und sicher sie wallen,
So hilf auch uns!

Wie den Lauteren Du halfst in schwerer Frohnde Drang,
Ihrer Dränger Schaar, wie ein Stein in der Fluth versank!
So hilf auch uns!

Wie dem Anmuthgekrönten[5]) Du halfst, als im Schilf er verborgen liegt,
Du ihn schirmend leitest, bis der Mutter Schooß ihn wiegt.
So hilf auch uns!

Wie dem im Priestergewande[6]) Du halfst, als Deinen Zorn er verdient,
Sein Getreuer betet für ihn, und er war gesühnt,
So hilf auch uns!

Wie Dem Du halfst, der in Jischbis[7]) Hand war gerathen,
Abischai half ihm durch kühne Waffenthaten,
So hilf auch uns!

Wie dem Fürsten[8]) Du halfst, der aus seiner Heimath entflohn.
Du waltetest ihm zum Heil' und führtest ihn heim auf seinen Thron,
So hilf auch uns!

Wie Dem Du halfst, der einen Farren[9]) Dir opfert, und hast ihm Gnade gewährt,
Er ward sammt dem Wasser im Graben[10]) vom Feuer zerstört.
So hilf auch uns!

Wie Dem Du halfst, der ob dem todten[11]) Kinde sich flehend zu Dir wandte.
Du gabst ihm den Odem zurück und neues Leben in ihm brannte,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht denen, die Deine Gebote wahren,
Und den auf Dich Harrenden als Helfer Dich wolltest offenbaren,
So hilf auch uns!

---

1) Jizchak. 2) Jaakob. 3) Esaw's.
4) Die Söhne Jaakobs überfielen Sichem, in welchem ihre Schwester in frevler Weise war gemißhandelt worden, und bei ihrem Weiterzuge hielt ein „Schrecken Gottes" die Unmenschen zurück, ihnen feindlich zu begegnen. 1. Mos. 34, 1 ff.
5) Moscheh, dem durch ungewöhnliche Schönheit ausgezeichneten.
6) 5. Mos. 9, 20. „Auch über Aharon zürnte Gott, und ich betete für Aharon."
7) David. 2. Sam. 21, 16.
8) Nach dem Midrasch war Salomoh mehrere Jahre seines Thrones beraubt.
9) Elijahu, als er die Baalspriester ihres Wahns überführte. 1. Kön. 18.
10) Das. 11) Elischa. 2. Kön. 4.

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

הושיעה Hilf Deinem Volke und segne Dein Erbtheil und weide sie und erhebe sie bis in Ewigkeit. Und es seien diese Worte, die ich gefleht vor dem Ewigen, nahe dem Ewigen, unserm Gott, Tag und Nacht, daß Er thue, was recht ist seinem Knechte und was recht ist seinem Volke Jisrael, Tag für Tag, damit erkennen alle Völker der Erde, daß der Ewige der Gott ist, keiner sonst.

אין, כאלהינו עלינו (S. 177—179).

Digitized by Google

סדר הושענות לחול המועד.

הושַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:
לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

Am ersten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Mittwoch oder Donnerstag trifft, so tritt am Montag אל למושעות, am Sabbath אום נצורה ein. (Beides S. 168.)

ע"פ א"ב.

אוֹם אֲנִי חוֹמָה. בָּרָה כַּחַמָּה. גּוֹלָה וְסוּרָה. דָּמְתָה לְתָמָר. הַהֲרוּגָה עָלֶיךָ. וְנֶחְשֶׁבֶת כְּצֹאן טִבְחָה. זְרוּיָה בֵּין מַכְעִיסֶיהָ. חֲבוּקָה וּדְבוּקָה בָּךְ. טוֹעֶנֶת עֻלָּךְ. יְחִידָה לְיַחֲדָךְ. כְּבוּשָׁה בַּגּוֹלָה. לוֹמֶדֶת יִרְאָתָךְ. מְרוּטַת

Hoschanoth für die Mittelfeiertagen.

הושענא O hilf!

Um Deinetwillen, Du unser Gott, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Schöpfer, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Erlöser, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Fürsorger, o hilf!

Am ersten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Mittwoch oder Donnerstag trifft, so tritt am Montag das Stück: „Gott, bei dem das Heil ist bereit", am Sabbath: „O hilf dem Volke" ein. (Beides S. 168.)

אום Dem Volk, dem mauerfesten[1]), dem sonnenlautern[2]) dem elenden, verstürmten, dem palmengleichen[3]), das um Dich wird hingewürgt, gleichgeachtet dem Schafe der Schlachtbank, zerstreut unter die es Mißhandelnden, Dich fest haltend, an Dir haftend, das trägt Dein Joch, das einzig Dich, den Einzigen, bekennt, hinausgedrängt in's Elend, Deine Furcht übend, dem die

1, 2 u. 3) Symbolische Namen Israels nach Hohel. 8, 10. 6, 10. 8, 8.

לֶחִי. נְתוּנָה לְמַכִּים. סוֹבֶלֶת סִבְלָךְ. עֲנִיָּה סֹעֲרָה. פְּדוּיַת טוֹבִיָּה. צֹאן קָדָשִׁים. קְהִלַּת יַעֲקֹב. רְשׁוּמִים בִּשְׁמֶךָ. שׁוֹאֲגִים הוֹשַׁעְנָא. תְּמוּכִים עָלֶיךָ. הוֹשַׁעְנָא:

כהושעת אלים וכו׳ S. 170.

Am zweiten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Donnerstag oder Freitag trifft, so tritt am Sonntag oder Dienstag das obenstehende אום אני חומה ein.

ע"פ א"ב.

אֶבֶן שְׁתִיָּה. בֵּית הַבְּחִירָה. גֹּרֶן אָרְנָן. דְּבִיר הַמֻּצְנָע. הַר הַמּוֹרִיָּה. וְהַר יֵרָאֶה. זְבוּל תִּפְאַרְתֶּךָ. חָנָה דָוִד. טוֹב הַלְּבָנוֹן. יְפֵה נוֹף מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ. כְּלִילַת יֹפִי. לִינַת הַצֶּדֶק. מָכוֹן לְשִׁבְתֶּךָ. נָוֶה שַׁאֲנָן. סֻכַּת שָׁלֵם. עֲלִיַּת שְׁבָטִים. פִּנַּת יִקְרַת. צִיּוֹן הַמְצֻיֶּנֶת. קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים. רָצוּף אַהֲבָה. שְׁכִינַת כְּבוֹדֶךָ. הוֹשַׁעְנָא. תֵּל תַּלְפִּיּוֹת. הוֹשַׁעְנָא:

כהושעת אלים וכו׳ S. 170.

Am dritten und vierten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Montag oder Mittwoch trifft, so tritt das obenstehende אבן שתיה, am Sabbath אום נצורה (S. 168) ein.

ע"פ א"ב.

אֲדָמָה מֵאֹרֵר. בְּהֵמָה מִמְּשַׁכֶּלֶת. גֹּרֶן מִגָּזָם. דָּגָן מִדַּלֶּקֶת. הוֹן מִמְּאֵרָה. וְאֹכֶל מִמְּהוּמָה. זַיִת מִנֶּשֶׁל. חִטָּה מֵחָגָב. טֶרֶף מִגּוֹבַי. יֶקֶב מִיֶּלֶק. כֶּרֶם מִתּוֹלַעַת. לֶקֶשׁ מֵאַרְבֶּה. מֶגֶד מִצְּלָצַל. נֶפֶשׁ מִבֶּהָלָה. שֹׂבַע מִסָּלְעָם. עֲדָרִים מִדַּלּוּת. פֵּרוֹת מִשִּׁדָּפוֹן. צֹאן מִצְּמִיתוּת. קָצִיר מִקְּלָלָה. רוֹב מֵרָזוֹן. שִׁבֹּלֶת מִצִּנָּמוֹן. הוֹשַׁעְנָא. תְּבוּאָה מֵחָסִיל. הוֹשַׁעְנָא:

כהושעת אלים וכו׳ S. 170.

Wange wird zerzaust, den Schlägen preisgegeben, Deiner Bürde sich beugend, der Armen, vom Sturme Gepeitschten, der durch den Gottgeliebten[1]) Erlösten, der heiligen Heerde, der Gemeinde Jaakobs, den mit Deinem Namen Gezeichneten, die zu Dir schreien: o hilf! denen, die auf Dich sich lehnen! O hilf!

Am zweiten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Donnerstag oder Freitag trifft, so tritt am Sonntag oder Dienstag das obenstehende Stück: „Dem Volk" ein.

אבן Dem Weltengrundstein[2]), dem Hause der Erkürung, der Tenne Ornons[3]), der heilig verhüllten Halle, dem Berge Morijah, dem Berge der Offenbarung, der Ruhestatt Deiner Pracht, wo David geweilt, dem herrlichsten Theile des Libanon, der anmuthig ragenden, der Lust der ganzen Erde, der mit Schönheit Umkränzten, wo das Recht gewohnet, der Veste Deiner Thronstätte, der friedlichen Wohnung, der Hütte von Schalem, wohin die Stämme wallten, dem herrlichsten Eckstein[4]), Zijon, dem vor Allem hervorleuchtenden, dem Allerheiligsten, dem von Deiner Liebe herrlich ausgelegten, dem Glanze Deiner offenbarten Herrlichkeit, o hilf! dem Hügel, dahin Aller Augen sich wenden!

Am dritten und vierten der Mittelfeiertage. Wenn dieser auf Montag oder Mittwoch trifft, so tritt das obenstehende Stück: „Dem Weltengrundsteine", am Sabbath: „O hilf dem Volke" (S. 168) ein.

אדמה Der Erde vor dem Fluch, dem Vieh vor Fehlgeburt, der Tenne vor dem Käfer, dem Korne vor dem Brand, dem Reichthum vor Unsegen, der Nahrung vor der Störung, dem Oelbaum, daß nicht ihm Blatt und Frucht entfalle, dem Weizen vor der Heuschrecke, dem Vorrath vor dem Nager, der Kelter vor dem Ungeziefer, dem Weinberg vor dem Wurm, der Spätfrucht vor Verzehrung, den Früchten vor der Raupe, der Seele vor dem Schrecken, der Fülle vor Verheerung, den Heerden vor dem Schwinden, den Früchten vor der Dürre, den Schafen vor der Seuche, der Ernte vor dem Unheil, dem Ueberfluß vor Verkümm'rung, der Aehre vor dem Mehlthau, o hilf! der Feldfrucht vor dem Wurmstich! O hilf!

---

1) Moscheh, der Liebling Gottes, mit dem symbolischen Namen „Tobijah" (טוב יה) bezeichnet.

2) Bezeichnungen des Heiligthums aus Geschichte und Tradition sind hier zusammengestellt. Im Tempel selbst lag ein Stein von den Zeiten der ersten Propheten her, welcher der Grundstein hieß. Joma f. 54b. Siehe meine Stimmen vom Jordan und Euphrat, S. 15 und S. 378 in der Anmerkung.

3) Name des Jebusiters, von welchem David die Tenne zur Tempelstätte kaufte. 1. Chr. 21, 22.

4) Jes. 28, 16.

סדר הושענות להושענא רבה.

הוֹשַׁעְנָא

לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵינוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ בּוֹרְאֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ גּוֹאֲלֵנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

לְמַעַנְךָ דּוֹרְשֵׁנוּ. הוֹשַׁעְנָא:

ע"פ א"ב.

לְמַעַן אֲמִתָּךְ. לְמַעַן בְּרִיתָךְ. לְמַעַן גָּדְלָךְ וְתִפְאַרְתָּךְ. לְמַעַן דָּתָךְ. לְמַעַן הוֹדָךְ: לְמַעַן וְעוּדָךְ. לְמַעַן זִכְרָךְ. לְמַעַן חַסְדָּךְ. לְמַעַן טוּבָךְ. לְמַעַן יִחוּדָךְ. לְמַעַן כְּבוֹדָךְ. לְמַעַן לִמּוּדָךְ. לְמַעַן מַלְכוּתָךְ. לְמַעַן נִצְחָךְ. לְמַעַן סוֹדָךְ. לְמַעַן עֻזָּךְ. לְמַעַן פְּאֵרָךְ. לְמַעַן צִדְקָתָךְ. לְמַעַן קְדֻשָּׁתָךְ. לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. לְמַעַן שְׁכִינָתָךְ. הוֹשַׁעְנָא. לְמַעַן תְּהִלָּתָךְ. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה ראשונה יאמר עולם חסד יבנה.

ע"פ א"ב.

אֶעֱרוֹךְ שׁוּעִי. בְּבֵית שַׁוְעִי. גִּלִּיתִי בַצּוֹם פִּשְׁעִי. דְּרַשְׁתִּיךָ בּוֹ לְהוֹשִׁיעִי. הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעִי. וְקוּמָה וְהוֹשִׁיעִי. זְכוֹר וְרַחֵם מוֹשִׁיעִי. חַי כֵּן תְּשַׁעַשְׁעִי. טוֹב בְּאֶנֶק שְׁעִי. יָחִישׁ מוֹשִׁיעִי. כַּלֵּה מַרְשִׁיעִי. לְבַל עוֹד תַּרְשִׁיעִי. מַהֵר אֱלֹהֵי יִשְׁעִי. נֶצַח לְהוֹשִׁיעִי. שָׂא נָא עֲוֹן רִשְׁעִי. עֲבוֹר עַל פִּשְׁעִי. פְּנֵה נָא לְהוֹשִׁיעִי. צוּר צַדִּיק מוֹשִׁיעִי. קַבֵּל נָא שַׁוְעִי. רוֹמֵם קֶרֶן יִשְׁעִי. שַׁדַּי מוֹשִׁיעִי. הוֹשַׁעְנָא. תּוֹפִיעַ וְתוֹשִׁיעִי. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה שניה יאמר לך זרוע עם גבורה תעוז ידך תרום ימינך.

Hoschanoth für Hoschana Rabbah.

הושענא O hilf!

Um Deinetwillen, Du unser Gott, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Schöpfer, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Erlöser, o hilf!
Um Deinetwillen, Du unser Fürsorger, o hilf!

(Während des Umganges im Gotteshause.)

למען Um Deiner Treue, Deines Bundes willen, um Deiner Größe und Herrlichkeit, um Deines Gesetzes, Deiner Majestät willen, um Deiner Verheißung willen, um Deines Gedächtnisses, Deiner Gnade, Deiner Güte, Deiner Einheit willen, um Deiner Ehre, Deiner gewohnten Art, Deiner Herrschaft und Deiner Ewigkeit willen, um Deines Geheimnisses, Deiner Allmacht und Deines Glanzes willen, um Deiner Gerechtigkeit, Deiner Heiligkeit, Deiner großen Barmherzigkeit willen, um Deiner offenbarten Herrlichkeit, o hilf! um Deines Lobes willen.

O hilf!

אערוך Im Andachthause mein Flehen laß ich zu Gott ergehen. Am Fasttag bekannt' ich meine Sünden, suchte Dich, um Heil zu finden. O horch' auf mein Flehen, erhebe Dich, mir beizustehen, gedenk' mein Hort, erbarme Dich mein, Ewiglebender, mit Huld mich woll' erfreu'n. Gütiger, zu meinem Angstruf Dich wende, schnell mir den Retter sende, mache dem bösen Ankläger ein Ende, nicht fürder strafe mich ob meiner Schuld, Gott der Huld, daß für ewig Heil mich krönt. O sei Du meiner Sündenschuld versöhnt! Mein Vergehen verzeihe, mir zugewandt Heil mir verleihe! Gerechter Hort, der für mich steht, nimm an mein Gebet! Erhöhe mein Horn, mit Heil mich wolle kränzen, Retter, Allmächtiger ohne Grenzen! O hilf! Steh' bei! Woll' in Herrlichkeit erglänzen! O hilf!

ע"פ א"ב.

אָדוֹן הַמּוֹשִׁיעַ. בִּלְתְּךָ אֵין לְהוֹשִׁיעַ. גִּבּוֹר וּמוֹשִׁיעַ. דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. הָאֵל הַמּוֹשִׁיעַ. וּמַצִּיל וּמוֹשִׁיעַ. זוֹעֲקֶיךָ תּוֹשִׁיעַ. חוֹכֶיךָ הוֹשִׁיעַ. טְלָאֶיךָ תַּשְׂבִּיעַ. יְבוּל לְהַשְׁפִּיעַ. כָּל־שִׂיחַ תַּדְשֵׁא וְתוֹשִׁיעַ. לְגֵיא בַּל תַּרְשִׁיעַ. מְגָדִים תַּמְתִּיק וְתוֹשִׁיעַ. נְשִׂיאִים לְהַסִּיעַ. שְׂעִירִים לְהָנִיעַ. עֲנָנִים מִלְּהַמְנִיעַ. פּוֹתֵחַ יָד וּמַשְׂבִּיעַ. צְמֵאֶיךָ תַּשְׂבִּיעַ. קוֹרְאֶיךָ תּוֹשִׁיעַ. רַב לְהוֹשִׁיעַ. שׁוֹחֲרֶיךָ הוֹשִׁיעַ. הוֹשַׁעְנָא. תְּמִימֶיךָ תּוֹשִׁיעַ. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה שלישית יאמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם.

ע"פ א"ב.

אוֹם אֲנִי חוֹמָה. בָּרָה כַּחַמָּה. גּוֹלָה וְסוּרָה. דָּמְתָה לְתָמָר. הַהֲרוּגָה עָלֶיךָ. וְנֶחְשֶׁבֶת כְּצֹאן טִבְחָה. זְרוּיָה בֵּין מַכְעִיסֶיהָ. חֲבוּקָה וּדְבוּקָה בָךְ. טוֹעֶנֶת עֻלָּךְ. יְחִידָה לְיַחֲדָךְ. כְּבוּשָׁה בַגּוֹלָה. לוֹמֶדֶת יִרְאָתָךְ. מְרוּטַת לֶחִי. נְתוּנָה לְמַכִּים. סוֹבֶלֶת סִבְלָךְ. עֲנִיָּה סֹעֲרָה. פְּדוּיַת טוֹבִיָּה. צֹאן קָדָשִׁים. קְהִלַּת יַעֲקֹב. רְשׁוּמִים בִּשְׁמֶךָ. שׁוֹאֲגִים הוֹשַׁעְנָא. תְּמוּכִים עָלֶיךָ. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה רביעית יאמר נעימות בימינך נצח.

ע"פ א"ב.

אָדָם וּבְהֵמָה. בָּשָׂר וְרוּחַ וּנְשָׁמָה. גִּיד וְעֶצֶם וְקָרְמָה. דְּמוּת וְצֶלֶם וְרִקְמָה. הוֹד לַהֶבֶל דָּמָה. וְנִמְשַׁל כַּבְּהֵמוֹת נִדְמָה. זִיו וְתֹאַר וְקוֹמָה. חִדּוּשׁ פְּנֵי אֲדָמָה. טִיעַת עֲצֵי נְשַׁמָּה. יְקָבִים וְקָמָה. כְּרָמִים וְשִׁקְמָה. לְתֵבֵל הַמְסֻיָּמָה. מִטְרוֹת עֹז לְסַמְּמָה. נְשִׁיָּה לְקַיְּמָה. שִׂיחִים

אדון Herr, der rettet, außer dem Keiner rettet, Du, mächtig, der rettet, mir hilft, bin ich auch in's Elend gebettet. O Gott, der hilft, und rettet und hilft, den zu Dir Rufenden hilf, den auf Dich Harrenden hilf! O Deinen Heerden Labung sende, in Fülle den Fluren Segen spende, hilf, laß alle Gewächse sprießen, laß die Erde nicht büßen, o hilf! der Flur labende Frucht wolle versüßen, die Wolken in Strömen laß sich ergießen, Regenschauer herniederfließen, nicht wehre dem Wolkenguß, Du, der aufthut seine Gnad' und spendet Ueberfluß. Deine Dürstenden erquicke, den Dich Rufenden Hülfe schicke, Du, Mächtiger, zu schaffen Heil, gieb den Dich Suchenden Heil! O hilf! Deinen Untadligen sei Deine Rettung zu Theil! O hilf!

אום Dem Volk, dem mauerfesten[1]), dem sonnenlautern[2]), dem elenden, verstürmten, dem palmengleichen[3]), das um Dich wird hingewürgt, gleichgeachte, dem Schafe der Schlachtbank, zerstreut unter die es Mißhandelnden, Dich fest haltend, an Dir haftend, das trägt Dein Joch, das einzig Dich, den Einzigen, bekennt, hinausgedrängt in's Elend, Deine Furcht übend, dem die Wange wird zerzaust, den Schlägen preisgegeben, Deiner Bürde sich beugend, den Armen, vom Sturme Gepeitschten, der durch den Gottgeliebten[4]) Erlösten, der heiligen Heerde, der Gemeinde Jaakobs, den mit Deinem Namen Gezeichneten, die zu Dir schreien: o hilf! denen, die auf Dich sich lehnen! O hilf!

אדם Dem Menschen und Thier' und Allem, was lebt,
Dem Fleische, von Seel' und Hauch durchbebt,
Dem Gebein und Adergeflecht, von Haut überwebt,
Dem Gebilde, kunstvoll gestaltet, gewebt,
Der Schöne, die ach! wie Hauch entschwebt,
Wie das Thier verhaucht, von hinnen strebt,
Der Gestalt, die im Glanz empor sich hebt.
Der Erd' Antlitz verjünge,
Aus kahler Stätte sich Pflanzung entringe,
Laß Kelter sich füllen,
In Saat die Flur sich hüllen,
Weinberg' und Feigen in Mengen
Auf der gesegneten Erde sich drängen,
Laß Regen stürzen,
Alles zu würzen,
Das Reich des Vergessens woll' erheben,
Laß Gewächs emporstreben.

1, 2 u. 3) Symbolische Namen Jisraels nach Hohel. 8, 10. 6, 10. 8, 8.

4) Moscheh, der Liebling Gottes, mit dem symbolischen Namen „Tobijah“ (טוב יה) bezeichnet.

לְקוֹמְמָה. עֲדָנִים לְעָצְמָה. פְּרָחִים לְהַעֲצִימָה. צְמָחִים לְנָשְׁמָה. קָרִים לְזָרְמָה. רְבִיבִים לְשַׁלְּמָה. שְׁתִיָּה לְרוֹמְמָה. הוֹשַׁעְנָא. תְּלוּיָה עַל־בְּלִימָה. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה חמישית יאמר יי ארוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על־השמים.

ע"פ א"ב.

לְמַעַן אֵיתָן הַנִּזְרָק בְּלַהַב אֵשׁ: לְמַעַן בֵּן הַנֶּעֱקַד עַל עֵצִים וָאֵשׁ: לְמַעַן גִּבּוֹר הַנֶּאֱבָק עִם שַׂר אֵשׁ: לְמַעַן דְּגָלִים נָחִיתָ בְּעָנָן וְאוֹר אֵשׁ: לְמַעַן הָעֲלָה לַמָּרוֹם וְנִתְעַלָּה כְּמַלְאֲכֵי אֵשׁ: לְמַעַן וְהוּא לָךְ כְּסֶגֶן בְּאֶרְאֶלֵּי אֵשׁ: לְמַעַן זֶבֶד דִּבְּרוֹת הַנְּתוּנוֹת מֵאֵשׁ: לְמַעַן חִפּוּי

Herrlich zur Labung Frucht gedeihe,
Den Blüthen und Blumen Kraft verleihe.
Pflanzen mit Regen begieße,
Kühlendes Naß strömend fließe.
Segnender Fluthen Fülle
Alles umhülle!
O erhalte die Welt,
O hilf ihr, die frei schwebend im Raume sich hält!

הושענא O hilf!

למען Um den Glaubensstarken [1]), der geworfen ward in flammendes Feuer; um den Sohn [2]), der gebunden lag auf Holzschicht und Feuer; um den Helden [3]), der rang mit dem Fürsten aus Feuersgluth; um die Schaaren, die Du geleitet mit der Wolk' in Licht und Feuersgluth [4]); um den, der erhöht ward, zur Höhe dringend, gleich Engeln aus Gluth [5]); um den, der wie ein Vertreter Deines Dienstes waltete, wie die mächtigen Himmlischen aus Feuersgluth [6]); um das Loostheil heiliger

1) Abraham wurde — nach dem Midrasch — von Nimrod in einen feurigen Ofen geworfen.

2) Jizchak. 3) Jaakob, der mit dem Engel in der Nacht gekämpft. 1. M. 32, 25 ff.

4) „Der Ewige ging vor ihnen mit einer Wolkensäule des Tages und einer Feuersäule des Nachts", s. 2. Mos. 13. 21.

5) „Moscheh stieg hinauf zu Gott". 2. Mos. 19, 3. Vergleiche meine Stimmen vom Jordan und Euphrat, S. 43.

6) Aharon, der engelgleiche Hohepriester. S. Mal. 2, 7.

יְרִיעוֹת וַעֲנַן אֵשׁ: לְמַעַן טֶכֶס הַר יָרַדְתָּ עָלָיו בָּאֵשׁ:
לְמַעַן יְדִידוּת אֲשֶׁר אָהַבְתָּ מִשְּׁמֵי אֵשׁ: לְמַעַן כָּמַהּ
עַד שָׁקְעָה הָאֵשׁ: לְמַעַן לָקַח מַחְתַּת אֵשׁ וְהֵסִיר חֲרוֹן
אֵשׁ: לְמַעַן מְקַנֵּא קִנְאָה גְדוֹלָה בָּאֵשׁ: לְמַעַן נָף יָדוֹ
וַיֵּרְדוּ אַבְנֵי אֵשׁ: לְמַעַן שָׂם טְלֵה חָלָב כְּלִיל אֵשׁ: לְמַעַן
עָמַד בַּגֹּרֶן וְנִתְרַצָּה בָּאֵשׁ: לְמַעַן פִּלֵּל בָּעֲזָרָה וַיָּרַד
הָאֵשׁ: לְמַעַן צִיר עָלָה וְנִתְעַלָּה בְּרֶכֶב וְסוּסֵי אֵשׁ: לְמַעַן
קְדוֹשִׁים מֻשְׁלָכִים בָּאֵשׁ: לְמַעַן רִבּוֹ רִבְבָן חָז וְנַהֲרֵי אֵשׁ:

Sprüche, ertheilt in Gluth[1]); um die Umhüllung mit Teppichen und Wolken von Gluth[2]); um die feierliche Pracht des Berges, auf dem Du erschienst in Gluth; um die trauliche Stätte[3]), die Du geliebt mehr denn die Himmel, gewoben aus Gluth; um ihn, der brünstig betete, bis erlosch die Gluth[4]); um den, der mit der Weihrauchpfanne wandte Zornesgluth[5]); um den, der in Eifer entbrannte, auflodernd wie Gluth[6]); um den, der schwang seinen Arm und es stürzten Steine von Gluth[7]); um den, der ein milchendes Opferlamm dargebracht, verzehrt in Gluth[8]); um den, der in der Tenne stand und ward erhört in Gluth[9]); um den, der flehte an heiliger Stätte und herabkam Feuersgluth[10]); um des Heroldes willen, der in den Himmel entrücket ward auf dem Gespanne von Gluth[11]); um die Heiligen, geschleudert in flammende Gluth[12]); um den[13]), der heilige Myriaden geschauet und Ströme feuriger Gluth; um die Trümmer Deiner Gottesstadt, die verzehrt ward durch Feuersgluth! O hilf! Um die

1) Die Offenbarung am Sinai. 2) Das Gotteshaus in der Wüste
3) Der Tempel. 4) Moscheh. 4. Mos. 11, 12.
5) Aharon. 4. Mos. 17, 12.
6) Pinchas. 4. Mos. 25, 7. 7) Jehoschua. Jos. 10, 11.
8) Schemuel. 1. Sam. 7, 9. 9) Dawid. 2. Sam. 24, 16 ff.
10) Schelomoh, nach Vollendung des Tempels. 2. Chr. 7, 1.
11) Der Prophet Elijah. 2. Kön. 2, 11.
12) Chananjah, Mischael und Asarjah. Dan. 3, 21 ff.
13) Daniel, S. Dan. 7, 10.

לְמַעַן שׁמְמוֹת עִירְךָ הַשְּׂרוּפָה בָּאֵשׁ: הוֹשַׁעְנָא: לְמַעַן תּוֹלְדוֹת אַלּוּפֵי יְהוּדָה תָּשִׂים כְּכִיּוֹר אֵשׁ. הוֹשַׁעְנָא:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

בהקפה ששית יאמר צדיק יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו.

ע"פ תשר"ק ובסוף חתום שם המחבר אלעזר חזק.

תְּתְנֵנוּ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה. תְּשִׁיבֵנוּ אֶל הַחֵבֶל וְאֶל הַנַּחֲלָה. תְּרוֹמְמֵנוּ לְמַעְלָה לְמָעְלָה. תְּקוֹמְמֵנוּ לְכֶרֶם סְגֻלָּה. תַּצִּיבֵנוּ כְּעֵץ עַל פַּלְגֵי־מַיִם שְׁתוּלָה. תִּפְדֵּנוּ מִכָּל־נֶגַע וּמַחֲלָה. תְּעַטְּרֵנוּ בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה. תְּשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית הַתְּפִלָּה. תְּנַהֲלֵנוּ עַל מֵי מְנוּחוֹת סֶלָה. תְּמַלְּאֵנוּ חָכְמָה וְשִׂכְלָה. תַּלְבִּישֵׁנוּ עֹז וּגְדֻלָּה. תַּכְתִּירֵנוּ בְּכֶתֶר כְּלוּלָה. תְּיַשְּׁרֵנוּ בְּאֹרַח סְלוּלָה. תִּטָּעֵנוּ בְּיֹשֶׁר מְסִלָּה. תְּחָנֵּנוּ בְּרַחֲמִים וּבְחֶמְלָה. תַּזְכִּירֵנוּ כְּמִי זֹאת עֹלָה. תּוֹשִׁיעֵנוּ בְּיָדְךָ הַגְּדוֹלָה. תְּהַדְּרֵנוּ בְּזִיו הַמְּלָה. תַּדְבִּיקֵנוּ כְּאֵזוֹר בְּתוּלָה. תַּגִּיעֵנוּ לְקֵץ הַגְּאֻלָּה. תְּבִיאֵנוּ לְבֵיתְךָ בְּרִנָּה וְצָהֳלָה. תְּאַדְּרֵנוּ בְּיֶשַׁע וְגִילָה. תְּאַמְּצֵנוּ בְּרֶוַח וְהַצָּלָה. תְּלַבְּבֵנוּ בְּבִנְיַן עִירְךָ כְּבַתְּחִלָּה. תַּעֲלֵנוּ עַל־כָּל־אֻם לִתְהִלָּה. תַּזְכִּירֵנוּ בְּשָׂשׂוֹן וְגִילָה. תַּרְבִּיצֵנוּ בְּמִרְעֵה שָׁמֵן לְהַצְהִילָה. הוֹשַׁעְנָא. תְּחַזְּקֵנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה. הוֹשַׁעְנָא:

בהקפה שביעית יאמר לך יי הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל לראש: והיה יי למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד: ובתורתך כתוב לאמר. שמע ישראל יי אלהינו יי אחד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

Sprossen edler Fürsten Jehudah's, die einst, wie Du sprachst[1]), gleichen sollten einem Becken, gefüllt mit Gluth! O hilf!

---

1) Eine Stelle aus dem Propheten Secharjah 12, 6: die mächtige Gluth, die in den Fürsten Jehudah's lodert, wird die Feinde verzehren, wie ein mit glühenden Kohlen gefülltes Becken.

ע"פ א"ב ובסופו חתום שמואל

כְּהוֹשַׁעְתָּ אֵלִים בְּלוּד עִמָּךְ. בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע עַמָּךְ.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ גּוֹי וֵאלֹהִים. דְּרוּשִׁים לְיֵשַׁע אֱלֹהִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ הֲמוֹן צְבָאוֹת. וְעִמָּם מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ זַכִּים מִבֵּית עֲבָדִים. חַנּוּן בְּיָדָם מַעֲבִידִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:
כְּהוֹשַׁעְתָּ טְבוּעִים בְּצוּל גְּזָרִים. יְקָרְךָ עִמָּם מַעֲבִירִים.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

(Nach dem Umgange.)

כהושעת Wie den Heldenschaaren in Lud[1]) mit Dir[2]) Du Heil gesendet,
Als Du zu Deines Volkes Erlösung Dich gewendet,
So hilf auch uns!

Wie mit Heil Du das Volk, o Du, sein Gott, beglückt,
Das auf das Heil von seinem Gotte harrend geblickt,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den in Mengen Geschaarten,
Mit denen der Engel Chöre sich paarten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den aus der Knechtschaft Befreiten,
Die, Gnädiger, Dir den Dienst dann weihten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht, als den Versinkenden Du theiltest des Meeres Wogen,
Da Deine Herrlichkeit mit ihnen gezogen,
So hilf auch uns!

---

1) Aegypten.

2) Der Gedanke, daß Gott in allen Leiden Israel nah' und gegenwärtig bleibe, den der Midrasch zu der Wendung ausdehnt, daß Er an des Volkes Leiden Theil nehme und in ihrer Erlösung und Befreiung gleichsam selbst mit einbegriffen sei, wird hier sehr stark betont und hervorgehoben. Vergl. Band VII. S. 274, Anm. 1.

כְּהוֹשַׁעְתָּ כַּנָּה מְשׁוֹרֶרֶת וַיּוֹשַׁע. לְגוֹחָה מְצֻיֶּנֶת וַיִּוָּשַׁע.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ מַאֲמַר וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. נָקוּב וְהוּצֵאתִי אִתְּכֶם.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ סוֹבְבֵי מִזְבֵּחַ. עוֹמְסֵי עֲרָבָה לְהַקִּיף מִזְבֵּחַ.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ פִּלְאֵי אָרוֹן כְּהֻפְשַׁע. צִעֵר פְּלֶשֶׁת בַּחֲרוֹן אַף וְנוֹשַׁע.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ קְהִלּוֹת בָּבֶלָה שִׁלַּחְתָּ. רַחוּם לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ.
כֵּן הוֹשַׁעְנָא:

כְּהוֹשַׁעְתָּ שְׁבוּת שִׁבְטֵי יַעֲקֹב. תָּשׁוּב וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

ר"ת שמואל

כְּהוֹשַׁעְתָּ שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת. וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת. אֵל לְמוֹשָׁעוֹת
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

אֲנִי וָהוֹ הוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא הוֹשִׁיעָה נָּא:

ע"פ א"ב

אָנָּא אֱזוֹן חִין תְּאֵבֵי יִשְׁעָךְ. בְּעַרְבֵי נַחַל לְשַׁעְשְׁעָךְ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא גְּאוֹל כַּנַּת נִטְעָךְ. דּוּמָה בְּטַאטְאָךְ. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא הַבֵּט לַבְּרִית טִבְעָךְ. וּמַחֲשַׁכֵּי אֶרֶץ בְּהַטְבִּיעָךְ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

Wie Heil Du gebracht der Theuren[1]), die sang: Er sandte Heil!
Doch auch ihrem Befreier ward Rettung zu Theil,
So hilf auch uns!

Wie mit dem Worte, das Jenen Befreiung deutet,
Dir selber Du Freiheit und Erlösung bereitet[2]),
So hilf auch uns!

Wie den Altarumkreisenden Du Heil wolltest bringen,
Da mit den Weiden den Altar sie umringen,
So hilf auch uns!

Wie Du mit Wundern gerettet die Bundeslade, freventlich geraubt,
Und Peleschet im Zorne geschlagen auf's Haupt[3]),
So hilf auch uns!

Wie Heil Du gebracht den Schaaren, die in's Elend nach Babel wallten,
Du zogest mit ihnen in Deines Erbarmens Walten,
So hilf auch uns!

Wie Heil Du den gefangenen Jaakobsstämmen bestellt,
O kehre zurück und stelle her das zerstörte Jaakobszelt,
So hilf uns!

Wie Heil Du gebracht denen, die Deine Gebote wahren,
Und den auf Dich Harrenden als Helfer Dich wolltest offenbaren,
So hilf auch uns!

אנא O laß der Deines Heiles Harrenden Flehn zu Dir dringen,
Die in feierlicher Andacht Dir Bachweiden bringen,
und sende Heil!

O die Pflanzung erlöse, die theure, von Dir gehegt,
Wenn das Sündenreich erst weg Du gefegt,
und sende Heil!

O schau' auf den Bund, den Du für ewig geprägt und verhängt,
O seien die Nachtgebiete des Lasters in die Tiefen versenkt,
und sende Heil!

---

1) Israel nach Ps. 80, 18.

2) Das Wort וְהוֹצֵאתִי (2. M. 6, 6) „ich werde hinausführen" in der Verkündung der Erlösung kann man auch וְהוּצֵאתִי „ich werde hinausgeführt werden" lesen.

3) Im Kampfe mit den Pelischtim war die Bundeslade geraubt, worüber jene mit harten Strafen heimgesucht wurden, und sie endlich herausgaben. 1. Sam. 5 u. 6.

אָנָּא זְכָר לָנוּ אָב יְדָעֶךָ. חַסְדְּךָ לָמוֹ בְּהוֹדִיעֶךָ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא טְהוֹרֵי־לֵב בְּהַפְלִיאֶךָ. יָוְרַע כִּי הוּא פִּלְאֶךָ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא כַּבִּיר כֹּחַ תֶּן־לָנוּ יִשְׁעֶךָ. לַאֲבוֹתֵינוּ כְּהִשָּׁבְעֶךָ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת עַם מְשַׁוְּעֶךָ. נֶעֱקַד כְּמוֹ בְּהַר מוֹר שַׁוְעֶךָ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא שַׂגֵּב אֶשְׁלֵי נִטְעֶךָ. עָרִיצִים בְּהַכְנִיעֶךָ. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא פְּתַח לָנוּ אוֹצְרוֹת רִבְעֶךָ. צִיָּה מֵהֶם כְּהַרְבִּיעֶךָ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא קוֹרְאֶיךָ בְּרוֹעֲצָךְ. רְעֵם בְּטוּב מִרְעֶךָ. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּא שְׁעָרֶיךָ תַּעַל מִמְּשׁוֹאָךְ. תֵּל תַּלְפִּיּוֹת בְּהַשִּׂיאָךְ.
וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא אֵל נָא הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

ע״פ תשר״ק

אֵל נָא תָּעִינוּ כְּשֶׂה אוֹבֵד. שְׁמֵנוּ מִסִּפְרְךָ אַל תְּאַבֵּד.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא רְעֵה אֶת־צֹאן הַהֲרֵגָה. קְצוּפָה וְעָלֶיךָ הֲרוּגָה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא צֹאנְךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ. פְּעֻלָּתְךָ וְרַעְיָתֶךָ.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא עֲנִיֵּי הַצֹּאן. שִׂיחָם עֲנֵה בְּעֵת רָצוֹן.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

זכר O des Ahn's gedenk' uns, der Dich bezeugt in Deiner Macht[1]),
Wenn Deine Gnad' an uns kund sich macht,
und sende Heil!

O erweise Deine Macht an den Herzensreinen,
Laß an ihnen Dein Wunderwirken erscheinen,
und sende Heil!

O Du Gewaltiger! Dein Heil uns schenke!
Des Schwurs an die Ahnen gedenke,
und sende Heil!

מלא O erfülle des Volkes Wünsche, das zu Dir fleht,
In Fessel schmachtend, wie er, der auf dem Morijah zu Dir sandte Gebet[2]),
und sende Heil!

O woll' empor die von Dir gepflanzten Bäume richten,
Den trotzigen Feind vernichten,
und sende Heil!

פתח O thu uns auf Deine Speicher, gefüllt mit Segen,
Das dürstende Land tränke mit Regen,
und sende Heil!

O die Dich rufen nimm in Gnaden an,
Weide sie auf reicher Weide Plan,
und sende Heil!

O Deine Pforten laß aus Verwüstungsgraus erstehen,
Deinen Tempel, dahin Alles sich wendet, ihn woll' erhöhen,
und sende Heil!

אנא O Gott! hilf und sende Heil!

אל O Gott! wie verirrte Schafe gehen wir hin in Sünden.
Unsern Namen aus Deinem Buche nicht lasse schwinden.
O hilf und sende Heil!

O Gott! weide die Heerde, dem Tode geweiht,
Die von Zorn Heimgesuchte, die um Dich trägt großes Leid:
O hilf und sende Heil!

צאנך O Gott! Deinen Schaafen, der Heerde, von Dir gepflegt,
Deinem Werke, Deiner Trauten, liebend gehegt,
O hilf und sende Heil!

O Gott! der Schaafe, der armen,
Gebet erhöre zur Gnadenzeit in Erbarmen.
O hilf und sende Heil!

1) Abraham. 2) Jizchak.

אֵל נָא נוֹשְׂאֵי לְךָ עַיִן. מִתְקוֹמְמֶיךָ יִהְיוּ כְּאַיִן.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא לְמְנַסְּכֵי לְךָ מַיִם. כְּמִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה יִשְׁאֲבוּן מַיִם. הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא יַעֲלוּ לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים. טְפוּלִים בָּךְ וּבְשִׁמְךָ נוֹשָׁעִים. הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא חֲמוּץ בְּגָדִים. זְעוֹם לְנַעֵר כָּל־בּוֹגְדִים.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא וְזָכוּר תִּזְכּוֹר. הַנִּכּוּרֵי בִּלְעָדֶיךָ וְכוֹר.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
אֵל נָא דוֹרְשֶׁיךָ בְּעַנְפֵי עֲרָבוֹת. גְּעֵים שְׁעֵה מֵעֲרָבוֹת.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

נושאי O Gott! derer, die zu Dir das Auge richten,
Feind' und Dränger wolle vernichten.
O hilf und sende Heil!

O Gott! die Dir gespendet den Guß von Fluthenwellen,
Laß Heil sie schöpfen aus reichströmenden Quellen.
O hilf und sende Heil!

יעלו O Gott! nach Zijon hinauf laß die Retter sich wenden,
Den Dir Anhangenden durch Deinen Namen wolle Rettung senden.
O hilf und sende Heil!

O Gott! in purpurrothem Gewande[1])
Erscheine zürnend, zu tilgen der Treulosen Bande.
O hilf und sende Heil!

וזכור O Gott! gnädig denkend denen sei zugewendet,
Die um ein Geringes von Dir sich entfremdet.
O hilf und sende Heil!

O Gott! dem Flehn Derer, die mit Weidenzweigen
Dich suchen, aus Deiner Höhe Dich wolle gnädig zeigen.
O hilf und sende Heil!

1) Vergl. Jes. 63, 1.

אֵל נָא בָּרֵךְ בְּעִטּוּר שָׁנָה. אֲמָרַי בְּפִלּוּלִי שְׁעֵה נָא.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא:

אָנָּא אֵל נָא הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

ע"פ תשר"ק בדלת וע"פ א"ב בסוגר

לְמַעַן תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו. הַנִּמְלַט בְּרֹב צִדְקוֹתָיו. מֻצָּל מִשֶּׁטֶף בְּבוֹא מַבּוּל מַיִם. לְאוֹם אֲנִי חוֹמָה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן שָׁלֵם בְּכָל־מַעֲשִׂים. הַמְנֻסֶּה בַּעֲשָׂרָה נִסִּים. כְּשֶׁר מַלְאָכִים נָם יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם. לְבָרָה כַּחַמָּה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן רַךְ וְיָחִיד נֶחֱנַט לְמֵאָה. וָעַק אַיֵּה הַשֶּׂה לְעוֹלָה. בִּשְּׂרוּהוּ עֲבָדָיו מָצָאנוּ מַיִם. לְגוֹלָה וְסוּרָה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן קִדֵּם שְׂאֵת בְּרָכָה. הַנִּשְׂטַם וּלְשִׂמְךָ חִכָּה. מְיַחֵם בְּמַקְלוֹת בְּשִׁקְתוֹת הַמָּיִם. לְדָמְתָה לְתָמָר.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן צָדַק הֱיוֹת לְךָ לְכֹהֵן. כְּחָתָן פְּאֵר יְכַהֵן. מְנֻסֶּה בְּמַסָּה בְּמֵי מְרִיבַת מַיִם. לְהָהָר הַטּוֹב.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן פְּאֵר הֱיוֹת גְּבִיר לְאֶחָיו. יְהוּדָה אֲשֶׁר גָּבַר בְּאֶחָיו. מִסְפַּר רֹבַע מִדָּלְיָו יִזַּל מַיִם. לוּא לָנוּ כִּי אִם לְמַעַנְךָ.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

ברך O Gott! segne, mit reicher Füll' es krönend, das Jahr,
Mein Gebet am Hoschanatage nimm huldreich wahr,
O hilf und sende Heil

לְמַעַן עָנָיו מִכֹּל וְנֶאֱמָן. אֲשֶׁר בְּצִדְקוֹ כִּלְכֵּל הַמָּן. מָשׁוּךְ לְגוֹאֵל וּמָשׁוּי מִמַּיִם. לְזֹאת הַנִּשְׁקָפָה.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן שַׁמָּתוֹ כְּמַלְאֲכֵי מְרוֹמִים. הַלּוֹבֵשׁ אוּרִים וְתֻמִּים. מְצֻוֶּה לָבוֹא בְּמִקְדָּשׁ בְּקִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם וּרְחִיצַת מַיִם. לְחוֹלַת אַהֲבָה.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן נְבִיאָה מְחוֹלַת מַחֲנַיִם. לְכָמְהֵי לֵב הוּשְׂמַת עֵינַיִם. לְרַגְלָהּ רָצָה עֲלוֹת וְיָרְדַת בְּאֵר מַיִם. לְטֹבוּ אֹהָלָיו.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן מְשָׁרֵת לֹא מָשׁ מֵאֹהֶל. וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ עָלָיו אֹהֵל. בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ הַמַּיִם. לְיָפָה וּבָרָה.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן לָמַד רְאוֹת לְטוֹבָה אוֹת. זָעַק אַיֵּה נִפְלָאוֹת. מִצָּה טַל מִגִּזָּה מְלֹא הַסֵּפֶל מַיִם. לְכַלַּת לְבָנוֹן.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן כְּלוּלֵי עֲשׂוֹת מִלְחַמְתֶּךָ. אֲשֶׁר בְּיָדָם תַּתָּה יְשׁוּעָתֶךָ. צְרוּפֵי מִגּוֹי בְּלָקְקָם בְּיָדָם מַיִם. לְלֹא בָגְדוּ בָךְ.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן יָחִיד צוֹרְרִים דָּשׁ. אֲשֶׁר מֵרֶחֶם לְנָזִיר הֻקְדָּשׁ. מִמַּכְתֵּשׁ לְחִי הִבְקַעְתָּ לּוֹ מַיִם. לְמַעַן שֵׁם קָדְשֶׁךָ.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן טוֹב הוֹלֵךְ וְגָדֵל. מֵעִקְּשׁוּת לֵב עֵדָה חִדֵּל. בְּשׁוּב עַם מֵחֵטְא צָו שְׁאָב־מַיִם. לְנָאוָה כִּירוּשָׁלָיִם.

הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן חִכָּךְ מְכַרְכֵּר כְּשִׁיר. הַמְלַמֵּד תּוֹרָה בְּכָל־כְּלֵי שִׁיר.
מְנַסֵּךְ לְפָנָיו כְּתָאֵב שְׁתוֹת מַיִם. לְשָׁמוֹ בָּךְ סִבְּרָם.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן זָךְ עָלָה בִסְעָרָה. הַמְקַנֵּא וּמֵשִׁיב עֶבְרָה. לִפְלוּלוֹ
יָרְדָה אֵשׁ וְלִחֲכָה עָפָר וּמַיִם. לְעֵינֶיהָ בְּרֵכוֹת.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן וְשֵׁרֵת בֶּאֱמֶת לְרַבּוֹ. פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחוֹ נֶאֱצַל בּוֹ.
בְּקַחְתּוֹ מְנַגֵּן נִתְמַלְאוּ גֵבִים מַיִם. לְפָצוּ מִי כָמֹכָה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן הִרְהֵר עֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ. הַמַּכְרִיז תְּשׁוּבָה לְצֹאנֶךָ. אָז
בְּבוֹא מַחֲרִף סָתַם עֵינוֹת מַיִם. לְצִיּוֹן מִכְלַל יֹפִי.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן דָּרְשׁוּךָ בְּתוֹךְ הַגּוֹלָה. וְסוֹדְךָ לָמוֹ נִגְלָה. בְּלִי
לְהִתְגָּאֵל דָּרְשׁוּ זֵרְעוֹנִים וּמַיִם. לְקוֹרְאֶיךָ בַצָּר.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן גָּמַר חָכְמָה וּבִינָה. סוֹפֵר מָהִיר מְפַלֵּשׁ אֲמָנָה.
מַחְכְּמֵנוּ אֲמָרִים הַמְשֻׁלִּים בְּרַחֲבֵי מַיִם. לְרַבֹּתִי
עָם. הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן בָּאֵי לְךָ הַיּוֹם בְּכָל־לֵב. שׁוֹפְכִים לְךָ שִׂיחַ בְּלֹא
לֵב וָלֵב. שׁוֹאֲלִים מִמְּךָ עוֹ מִטְרוֹת מַיִם. לְשׁוֹרְרוּ
בַיָּם. הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

לְמַעַן אוֹמְרֵי יִגְדַּל שְׁמֶךָ. וְהֵם נַחֲלָתְךָ וְעַמֶּךָ. צְמֵאִים
לְיֶשְׁעֲךָ כְּאֶרֶץ עֲיֵפָה לַמַּיִם. לְתַרְתָּ לָמוֹ מְנוּחָה.
הוֹשַׁעְנָא וְהוֹשִׁיעָה נָּא אָבִינוּ אָתָּה:

ש״ץ הוֹשַׁעְנָא אֵל נָא. אָנָּא הוֹשִׁיעָה נָּא: ק׳ חוזר
הוֹשַׁעְנָא. סְלַח נָא. וְהַצְלִיחָה נָא. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:

ע״פ א״ב.

תַּעֲנֶה אֱמוּנִים שׁוֹפְכִים לְךָ לֵב כַּמַּיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן בָּא בָאֵשׁ וּבַמַּיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:
גָּזַר וְנָם יֻקַּח נָא מְעַט מַיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה דְגָלִים גָּזוּ גִּזְרֵי מַיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן הַנֶּעֱקַד בְּשַׁעַר הַשָּׁמַיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:
וְשָׁב וְחָפַר בְּאֵרוֹת מַיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה זַכִּים חוֹנִים עֲלֵי מַיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן חָלָק מְפַצֵּל מַקְלוֹת בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:

תענה O erhöre die Treuen, die Dir ausschütten das Herz wie Wasser,
Und hilf doch!
Um seinetwillen, der standhaft war im Feuer und Wasser [1])!
O sende Heil!
Gastlich bewirthend reicht' er zur Labung Wasser [2]).
O hilf uns, Gott unserer Macht!

O erhöre die Schaaren, die durch getheilte Fluthen gezogen,
Und hilf doch!
Um dessenwillen, der gebunden lag unter dem Himmelsbogen [3]),
O sende Heil!
Er grub und fand Quellen, strömend von Wasserwogen [4]).
O hilf uns, Gott unserer Macht!

זכים O erhöre die Reinen, die einst gelagert an Wasserfluthen,
Und hilf doch!
Um des Frommen willen, der Stäbe geschält und sie aufgestellt in der Rinne der Fluthen [5]),
O sende Heil!

---

1) Abraham, der durch Nimrod in's Feuer geworfen worden und als er Jizchak zu opfern ging, durch einen Strom waten mußte, nach der Agadah.

2) Als ihm die Engel erschienen. 1. Mos, 18, 4.

3) Jizchak, der an der später zum Tempelgrunde bestimmten Stelle auf dem Morijah gebunden ward.

4) 1. Mos. 26, 18. 5) Jaakob. 1. Mos. 30, 37.

טָעַן וְגַל אֶבֶן מִבְּאֵר מָיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה יְדִידִים נוֹחֲלֵי דַת מְשׁוּלַת מָיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן כָּרוּ בְּמִשְׁעֲנוֹתָם מָיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:
לְהָכִין לָמוֹ וּלְצֶאֱצָאֵימוֹ מָיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה מִתְחַנְנִים בִּישִׁימוֹן עֲלֵי מָיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן נֶאֱמָן בַּיִת מַסְפִּיק לָעָם מָיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:
סֶלַע הָךְ וַיָּזוּבוּ מָיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה עוֹנִים עֲלִי בְאֵר מָיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן פָּקַד בְּמֵי מְרִיבַת מָיִם. וְהַצְלִיחָה נָּא:
צְמֵאִים לְהַשְׁקוֹת מָיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:

Muthig wälzt er den Stein vom Brunnen, strömend von Fluthen[1].
O hilf uns, Gott unserer Macht!

O erhöre die Treuen, des Gesetzes Erben, das gleichet Wasserquellen,
Und hilf doch!
Um derer willen, die mit ihren Stäben gegraben Quellen[2])
O sende Heil!
O berei' ihnen und ihren Sprossen labende Quellen
Und hilf uns, Gott unserer Macht!

מתחננים O erhöre, die in der Wüste zu Dir um Wasser flehend sich gewendet,
Und hilf doch!
Um des in Deinem Hause Getreuen[3]), der ihnen Wasser gespendet,
O sende Heil!
Den Fel'en schlug er, daß er Fluthen entsendet[4]).
O hilf uns, Gott unserer Macht!

O erhöre die, so einst riefen: Komm herauf, o Bronnen voll Wasser,[5])
Und hilf doch!
Um ihn, der heimgesucht worden beim Haderwasser[6]),
O sende Heil!
Daß Du den Lechzenden spendest zum Tranke Wasser,
Und hilf uns, Gott unserer Macht!

---

1) Das. 29, 10.
2) 4. Mos. 21, 18. 3) Moscheh. 4. Mos. 12, 7.
4) Das. 20, 11. 5) Das. 21, 17.
6) Beim Haderwasser ward über Moscheh und Aharon verhängt, daß sie nicht das Volk in das gelobte Land bringen sollten.

תַּעֲנֶה קְדוֹשִׁים מְנַסְּכִים לְךָ מָיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן רֹאשׁ מְשׁוֹרְרִים כְּתָאַב שְׁתוֹת מַיִם. וְהַצְלִיחָה נָּא:
שָׁב וְנָסַךְ לְךָ מַיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:
תַּעֲנֶה שׁוֹאֲלִים בְּרִבּוּעַ אֶשְׁלֵי מַיִם. וְהוֹשִׁיעָה נָּא:
לְמַעַן תֵּל תַּלְפִּיּוֹת מוֹצָא מַיִם. וְהַצְלִיחָה נָא:
תִּפְתַּח אֶרֶץ וְתַרְעִיף שָׁמַיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֵל מָעֻזֵּנוּ:

רַחֶם־נָא קְהַל עֲדַת יְשֻׁרוּן. סְלַח וּמְחַל עֲוֹנָם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

ע"פ א"ב.

אָז כְּעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנִים. בָּאנוּ לְפָנֶיךָ נְדוֹנִים.
וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

קדושים O erhöre die Heiligen, die Dir gegossen Spenden von Wasser,
Und hilf doch!
Um ihn, den Ausbund der Sänger [1]), der verlangte nach Wasser,
O sende Heil!
Und der Dir dann ausgoß das Wasser,
Und hilf uns, Gott unserer Macht!

O erhöre, die zu Dir flehen mit vierfachen Pflanzen, getränkt von der Fluth [1]),
Und hilf doch!
Um jene Stätte, Allen heilig, von der ausströmt belebende Fluth [2]),
O sende Heil!
Aufthue die Erd' ihren Segensschooß, der Himmel träufle milde Fluth,
Und hilf uns, Gott unserer Macht!

רחם (Vorb. u. Gem.) Erbarme Dich der Gemeinde Jeschuruns, verzeih' ihre Schuld und hilf uns, Gott unseres Heils!

אז Ja wohl, wie Knechte vor dem Herrn wartend stehen,
Kommen wir vor Dich, unser Spruch soll ergehen.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

---

1) David. 2. Sam. 23, 15. 16.

2) Von dem erneuerten und wiederhergestellten Heiligthum wird nach Ezech. 47, 12 frische Wasserfluth, Leben ergießend, ausgehen.

גְּאֵה אֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים. נִתְגָּרוּ בָנוּ מְדָנִים. דְּשׁוּנוּ וּבְעָלוּנוּ זוּלָתְךָ אֲדֹנִים. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

הֵן גַּשְׁנוּ הַיּוֹם בְּתַחֲנוּן. עָדֶיךָ רַחוּם וְחַנּוּן. וְסִפַּרְנוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ בְּשִׁנּוּן. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ. נָא אַל תִּיבָשׁ. חֲשְׁרַת מַיִם כְּאֵבֶה תֶּחְבָּשׁ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

טָעֵנוּ כְּשְׁמֵנָה. בְּיַד שִׁבְעָה וּשְׁמוֹנָה. יָשָׁר צַדִּיק אֵל אֱמוּנָה. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

כָּרַתָּ בְּרִית לָאָרֶץ. עוֹד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ. לְבִלְתִּי פְּרָץ־בָּהּ פָּרֶץ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

O Herr der Herren, erhaben in Pracht,
Streit und Haß ist gegen uns angefacht,
Wir werden zertreten, an uns waltet feindliche Macht.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

הן Wir sind mit Flehen Dir heute genaht,
O Du voll Erbarmen, reich an Gnad',
O hör' uns verkünden laut Deine Wunderthat.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

Dem von Milch und Honig strömenden Land
Sei Trockniß und Dürre abgewandt.
Wassersfülle sei ihm zum Heile gesandt.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

טענו O pflanz' uns auf üppigem Boden ein,
Unter Führern und Rettern laß uns gedeih'n,
Gerechter und Frommer, Du Gott der Treu' allein!
O hilf uns, Gott unseres Heils!

Du hast es der Erde [1]) verheißen mit Deinem Eid' und Bunde,
So lange sie ruht auf ihrem Grunde,
Nicht wird sie fürder geschlagen durch Wunde.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

---

1) Nach der Sündfluth bei der Einsetzung des Regenbogens als Bundeszeichen hat Gott geschworen, seine Schöpfung nicht ferner zu zerstören. 1. M. 8, 21.

מִתְחַנְּנִים עֲלֵי מַיִם. כַּעֲרָבִים עַל יִבְלֵי מָיִם. נָא זְכוֹר לָמוֹ נִסּוּךְ הַמַּיִם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

שִׂיחִים בְּדֶרֶךְ מַטָּעָתָם. עוֹמְסִים בְּשַׁוְעָתָם. עֲנֵם בְּקוֹל פְּגִיעָתָם. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת. פְּנֵה לְפִלּוּלָם שְׁעוֹת. צַדִּיקָם אֵל לְמוֹשָׁעוֹת. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

קוֹל רִגְשָׁם תֶּשַׁע. תִּפְתַּח אֶרֶץ וְיִפְרוּ יֶשַׁע. רַב לְהוֹשִׁיעַ וְלֹא חָפֵץ רֶשַׁע. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם פְּתַח. וְאוֹצָרְךָ הַטּוֹב לָנוּ תִפְתַּח. תּוֹשִׁיעֵנוּ וְרִיב אַל תִּמְתַּח. וְהוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ:

ש״ץ **קוֹל מְבַשֵּׂר מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:** וק׳ חוזר
ע״פ א״ב

אֹמֶן יֶשְׁעֲךָ בָּא. קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה־זֶה בָּא. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

בָּא בְּרִבְבוֹת כִּתִּים. לַעֲמוֹד עַל הַר הַזֵּיתִים. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

גְּשְׁתּוֹ בְּשׁוֹפָר לִתְקֹעַ. תַּחְתָּיו הַר יִבָּקֵעַ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

דָּפַק וְהֵצִיץ וְזָרַח. וּמָשׁ חֲצִי הָהָר מִמִּזְרָח. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

הֵקִים מִלּוּל נְאֻמוֹ. וּבָא הוּא וְכָל־קְדֹשָׁיו עִמּוֹ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

וּלְכָל בָּאֵי הָעוֹלָם. בַּת־קוֹל יִשָּׁמַע בָּעוֹלָם. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

זֶרַע עֲמוּסֵי רַחְמוֹ. נוֹלְדוּ כְּיֶלֶד מִמְּעֵי אִמּוֹ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

מתחננים Die flehen zu Dir um Wasserfluth,
Wie Weiden, bedürfend der tränkenden Fluth,
O denk' es ihnen, wie ausgegossen sie einst die Fluth[1]).
O hilf uns, Gott unseres Heils!

Wenn das Flurgewächs, zur Höhe strebend, vor Dir sie schwingen,
Beim Gebete, das Dir sie bringen,
O erhöre sie, laß ihr Flehen vor Dich bringen.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

פועל O Du, von dem das Heil ergeht,
Horchend wende Dich zu ihrem Gebet,
Sprich sie rein! o Gott! der hilft und beisteht!
O hilf uns, Gott unseres Heils!

Ihrem rauschenden Flehen nicht wolle Dein Ohr verschließen,
Aufthue sich der Erde Schooß, daß Heilessaaten sprießen.
O Du, der nicht strafen will, von dem Heilesströme fließen.
O hilf uns, Gott unseres Heils!

שערי O thu' uns auf das Himmelsthor!
Erschließ' uns Deines Segens Schatz!
Hilf, führe uns nicht in's Gericht,
Und hilf uns, Gott unseres Heils!

קול Die Stimme ruft und Heil verkündend spricht:

אומן Es naht das Heil zu dauerndem Frommen.
Horch! des Freundes Stimm'! Ich hör' ihn kommen.

Er naht von Myriaden Schaaren umkränzt.
Auf dem Oelberg[2]) auf Er glänzt.

Er zieht heran unter Schofars Hallen.
Der Berg zerberstend[3]) wird unter ihm zerfallen.

Er pocht an, in herrlichem Licht erschimmernd,
Ausweicht im Osten der Berg, sich zertrümmernd[4]),

הקים Er erfüllt den Spruch, den Er einst offenbart.
Er erscheint, seine Heiligen um ihn geschaart.

Und allen Weltbewohnern tönt
Die Gottesstimme, die hin durch die Räume dröhnt.

Der Stamm Derer, die seine Liebe gehegt,
Wird neugeboren, wie das Kind, das die Mutter trägt.

---

1) Am Hüttenfeste wurde auf den Altar außer der in der Schrift angeordneten Weinspende Wasser gegossen, und die festliche Lust bei dem Wasserschöpfen und bei der Feier im Tempel als die reinste und höchste geschildert.

2) Sech. 14, 4. 3) Das. 4) Das.

חָלָה וְיָלְדָה מִי זֹאת. מִי שָׁמַע כָּזֹאת. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
טָהוֹר פָּעַל כָּל־אֵלֶּה. מִי רָאָה כָּאֵלֶּה. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
יֶשַׁע וּזְמַן הוּחַד. הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
כַּבִּיר רוֹם וָתַחַת. אִם־יִוָּלֵד גּוֹי פַּעַם אֶחָת. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
לְעֵת יִגְאַל עַמּוֹ נָאוֹר. וְהָיָה לְעֵת עֶרֶב יִהְיֶה־אוֹר. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
מוֹשִׁיעִים יַעֲלוּ בְּהַר צִיּוֹן. כִּי חָלָה גַּם־יָלְדָה צִיּוֹן. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
נִשְׁמַע בְּכָל־גְּבוּלֵךְ. הַרְחִיבִי מְקוֹם אָהֳלֵךְ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
שִׂימִי עַד־דַּמֶּשֶׂק מִשְׁכְּנוֹתַיִךְ. קַבְּלִי בָנַיִךְ וּבְנוֹתַיִךְ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

Das Volk des Herrn, es hat gekreist und geboren[1]),
Wem kam je solche Kunde zu Ohren?

טהור Der Lautre hat dies Alles vollbracht.
Wer schaute solche Wunderpracht?

Das Heil ist da! die Stunde, längst erkoren!
Ward je ein Land in einem Tag geboren[2])?

Ein mächt'ger Hall wird durch Tief' und Höh' ergehen
Kann ein Volk in einem Mal erstehen[3])?

Wenn Er sein Volk erlöst, strahlend in Herrlichkeit,
Dann ist es Licht um die Abendzeit[4]).

מושיעים Es ziehen die Retter hinauf nach Zijons Höhen,
Schon kreiset Zijon und fühlet Mutterwehen[5]).

Es erschallt der Ruf auf allen Seiten:
Deines Zeltes Stätte sollst aus Du breiten[6])!

Bis Dammeßek sich Deine Wohnung dehne!
Nimm auf Deine Töchter und Söhne!

---

1) Jes. 66, 6. 2) Jes. a. a. O. 3) Das.
4) Sech. 14, 7. 5) Jes. 66, 8. 6) Jes. 54, 2.

עַלְזִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן. כִּי קָמוּ יְשֵׁנֵי חֶבְרוֹן. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
פְּנוּ אֵלַי וְהִוָּשְׁעוּ. הַיּוֹם אִם בְּקוֹלִי תִשְׁמָעוּ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
צֶמַח אִישׁ צֶמַח שְׁמוֹ. הוּא דָוִד בְּעַצְמוֹ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
קוּמוּ כְּפוּשֵׁי עָפָר. הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
רַבָּתִי עָם בְּהַמְלִיכוֹ. מַגְדִּיל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
שֵׁם רְשָׁעִים לְהַאֲבִיד. עוֹשֶׂה חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול
תְּנָה יְשׁוּעוֹת לְעַם עוֹלָם. לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד עוֹלָם. מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר:
קול

ש"ץ ג"פ קוֹל מְבַשֵּׂר מְבַשֵּׂר וְאוֹמֵר: והקהל חוזר ג"פ

Juble, Scharons Lilie, in herrlicher Pracht!
Die in Chebron Schlafenden sind erwacht!

פנו O wendet euch zu mir und Heil ist euch bescheert,
Noch heut, wenn ihr auf meine Stimme hört.

Es naht der „Sproß", der in Kraft sich hebt.
Dawid selbst ist wieder aufgelebt.

Auf! Ihr umhüllet von Grabesnacht,
Die im Staub' ihr schlafet, jubelt, erwacht!

Wenn der Volkreichen Er wieder Glanz verleiht,
Hoch strahlt seines Fürsten Herrlichkeit.

שם Wenn bis auf den Namen Er tilgt das Reich der Schuld,
Dann seinem Gesalbten erweist Er Huld.

O verleih' Heil dem Volke der Ewigkeit,
Dem Dawid und seinen Sprossen in Ewigkeit!

הוֹשִׁיעָה אֶת־עַמֶּךָ וּבָרֵךְ אֶת־נַחֲלָתֶךָ וּרְעֵם וְנַשְּׂאֵם עַד־הָעוֹלָם: וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְיָ קְרֹבִים אֶל־יְיָ אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ: לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד:

תפלה לאמרה אחר חבוט ערבה·

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הַבּוֹחֵר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וּבְמִנְהֲגֵיהֶם הַטּוֹבִים שֶׁתְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ וְהַקָּפָתֵנוּ וּזְכוֹר לָנוּ זְכוּת תְּמִימֶיךָ וְתָסִיר הָעֲוֹנוֹת הַמַּפְסִיקוֹת בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְתַאֲזִין שַׁוְעָתֵינוּ וְתֵטִיב לָנוּ בְּאַחֲרִיתֵנוּ לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר כָּרַתָּ אֶת־אֲבוֹתֵינוּ וְחָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים אָנָּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא יְהִי נָא חַסְדְּךָ לְנַחֲמֵנוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכָּל־פְּשָׁעֵינוּ וּמִכָּל חַטֹּאתֵינוּ הַבֵּט נָא עָלֵינוּ מִמְּכוֹן שִׁבְתְּךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּמִשָּׁם תַּשְׁפִּיעַ לְעַבְדְּךָ הַמִּתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ מְחִילָה שֶׁתַּאֲרִיךְ יָמָיו וְתִמְחוֹל חַטָּאָיו וַעֲוֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו וְתִפְשׁוֹט יְמִינְךָ וְיָדְךָ לְקַבְּלוֹ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְאוֹצָרְךָ הַטּוֹב תִּפְתַּח לְהַשְׂבִּיעַ מַיִם נֶפֶשׁ שׁוֹקֵקָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב יִפְתַּח יְיָ לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֶת־כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ אָמֵן:

הושיעה Hilf Deinem Volke und segne Dein Erbtheil und weide sie und erhebe sie bis in Ewigkeit. Und es seien diese Worte, die ich gefleht vor dem Ewigen, nahe dem Ewigen, unserm Gott, Tag und Nacht, daß Er thue, was recht ist seinem Knechte und was recht ist seinem Volke Jisrael, Tag für Tag, damit erkennen alle Völker der Erde, daß der Ewige der Gott ist, keiner sonst.

קדיש שלם· אין כאלהינו· עלינו·

שיר היחוד, שיר הכבוד und מזמור של יום (s. am Ende des Bandes).

Schemini Azereth

und

Simchath Thorah.

Digitized by Google

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבת ובק"ק פפ"דם אומרין ·

ח' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו"ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene. für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

ע"פ א"ב ובסוף חתום יוסף.

שְׁמִינִי אוֹתוֹתָיו וּמַעֲשָׂיו בְּסֵפֶר כְּתוּבִים. בְּאָדָם וּבִבְהֵמָה שְׁמִינִיּוֹת חֲבִיבִים. גַּם לְשִׂמְחָה וּלְמוֹעֲדִים טוֹבִים. דִּבְקוֹ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

שְׁמִינִי הוּא וּשְׁבִיעִי אֻתָּתִים בִּבְרִיתָם. וּבִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְּרִיתוֹת נֶחְתָּם. זִכְרוּ לְעוֹלָם לְאָבוֹת וּלְבֵיתָם. חָשַׁק יְיָ לְאַהֲבָה אוֹתָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

שמיני Des[1]) achten Tages Vorzug und Würd' ist verzeichnet in der ewigen Lehre.
Am Menschen und am Thier[2]) ist die Achtzahl in hoher Ehre.
Zu freudiger Lust den Feierzeiten hat Er ihn zugesellt,
Der den Sternen ihre Zahl allwissend bestellt.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

שמיני Der achte[3]) und siebente[4]) sind als Bundeszeichen gereiht.
Durch dreizehnfachen Bund ist er eingeweiht.
Ewig den Vätern und Kindern ihr Gedächtniß gilt,
Die Gott beglücket mit seiner Liebe mild.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

1) Verf: R. Josef b. Nathan. 2) S. 3. Mos. 22, 27. 3. 4) Sabbath und Beschneidung

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן
לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden des Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich der Ewige euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

מיוסד ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר יוסף בר נתן חוק ·

שמיני אחד כאחד בראשון נתעלה. באתי לגני אחתי
כלה. ביום השמיני כלה: שמיני גני הפיחי
סמי קטורה. דביר הקדש נעטר בעטרה. ביום השמיני
קרא: שמיני המתקדשים והמטהרים איש בתורתו.
וכל־אחד ואחד יביא כפרתו. ביום השמיני לטהרתו:
שמיני זכה בשביעי באי אפשר מאתמול. חקיו ומשפטיו
לישראל לעמול. ביום השמיני ימול: שמיני טרם אפרים
לפני מנשה. יגזור אמר ויקם להשיא. ביום השמיני
נשיא: שמיני כי יולד בעדר מכלאה. לקרבן אשה
ירצה בהעלאה. מיום השמיני והלאה: שמיני מזכירין
גבורות גשמים בעתירה. נקרא בו הלל לגמרה. ביום

* שמיני Der achte, des ersten[1]) Mondes erster, strahlt in hoher Macht.
„In meinen Garten[2]), o Braut, bin ich gekommen voll Pracht.
Am achten war Alles vollbracht.

Am achten Weihrauchduftes Wehen meinen Garten verschönt.
Heilige Hallen sind schmuckbekrönt.
Am achten der Ruf ertönt.

Am achten, die nach der Lehre[3]) sich sühnen und weih'n,
Bringen ihr Opfer in des Volkes Reih'n,
Am achten, da jede wird rein.

Am achten war Efrajim vor Menascheh geehrt.
So ward das Wort[4]), das verheißene, bewährt.
Am achten erst der Fürst die Spende gewährt.

Am achten, was in der Heerde wird geboren,
Darf kommen als Opfer in des Tempels Thoren,
Von da an für den Altar erkoren.

Am achten wird um des Regens Wundergabe gefleht,
An ihm noch ganz erklinget das Lobgebet[5]),
Am achten heiliger Ruf ergeht.

---

1) Die Feier der Einsetzung Aharon's in's Priesteramt ging nach acht Tagen zu Ende. Der achte war der erste Nissan, mit dem die Jahresrechnung beginnt.
2) Der Tempel, nach Hohel. 5, 1.
3) Die Reinigung von gewissen gesetzlichen Unreinheiten findet am achten Tage Statt.
4) Jaakob hatte dem jüngern Efrajim den Segen vor Menascheh ertheilt. 1. Mos. 48, 20; daher wird bei dem Weiheopfer der Stammesfürsten, 4. Mos. 17, 48 ff das Opfer der Fürsten von Ephrajim am siebenten Tage, das von Menascheh am achten verzeichnet.
5) Hallel wird am Schemini Azereth unverkürzt gelesen.

הַשְּׁמִינִי מִקְרָא: שְׁמִינִי סְעוּדַת הַמֶּלֶךְ בְּחִבָּה מְיֻתֶּרֶת. עִם בְּנוֹ יָחִיד מְקֻשֶּׁרֶת. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת: שְׁמִינִי פּוֹנִים מִסֻּכָּה לַחֲצַר בִּיתוֹן. צָרִיךְ שְׁבִיתָה וְלִינָה מִבִּיתוֹן. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן: שְׁמִינִי קָדוֹשׁ חֲנֻכַּת הַבַּיִת כְּהָמְלַח. רוֹזְנִים בֵּרְכוּ לַמֶּלֶךְ לְהַצְלַח. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח: שְׁמִינִי שְׁבִי גוֹלָה פְּלֵטָה הַנִּשְׁאֶרֶת. תָּקְפוּ שִׂמְחָה בְּעֹז וְתִפְאֶרֶת. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת: ח׳ שְׁמִינִי יוֹסֵף בְּעֵת רִצּוּי נְבוּאָה. תְּכֵן חִזָּיוֹן קָרְבָה וְתָבוֹאָה. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְהָלְאָה: שְׁמִינִי טִבְעוֹ יָצָא מֵרֹאשׁ צוּרִים. יָם רָאָה וַיָּנָס בְּמִסְתָּרִים. כְּנֵד נִצְּבוּ מַיִם אַדִּירִים. לְגוֹזֵר יַם סוּף לִגְזָרִים. בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

Am achten ein Fest aus liebendem[1]) Verlangen,
Kündend, wie an dem Liebling Er stets wolle hangen,
Am achten wird das Fest des Weilens begangen.

Am achten aus der Hütte zu Haus und Hof wird zurückgekehrt.
Nicht fürder wird mehr unter Laubdach verkehrt.
Der achte ist als Feier hochgeehrt.

Am achten, als des Tempels Weihe war vollendet,
Des Volkes edelste Schaar dem Könige[2]) Segenswunsch spendet.
Am achten er sie heim entsendet.

Am achten, der heimkehrende Rest Derer[3]), die waren gefangen,
Feierten in freudiger Lust, in herrlichem Prangen.
Am achten[4]) das Schlußfest ward begangen.

Einen achten fügt Er einst hinzu, wenn sich erfüllt das Wort des Propheten[5]).
O laß den Inhalt jener Schau uns nahe treten.
Vom achten Tag an sei Deine Huld erbeten!

שמיני Am achten bestimmt ward für den Glaubenshort[6]) das Bundeszeichen.
Das Meer es sah und mußt' in Flucht entweichen.
Wie eine Mauer standen Fluthen, die mächtig sonst wallten,
Vor ihm, der das Schilfmeer in Stücke gespalten.

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

---

1) Das Schlußfest wird im Midrasch als eine Einladung Gottes an Israel noch einen Tag in seiner Nähe zu weilen, aufgefaßt. Es ist ein Zeichen seiner Liebe, gleichwie ein Vater sich von seinem Kinde nicht trennen kann.
2) „Am achten Tage entließ er (Schelomoh, nach Vollendung der Tempelweihe) das Volk und sie segneten den König." 1. Kön. 8, 65.
3) Die aus dem babylonischen Exil nach Palästina Heimgekehrten.
4) S. Nehem. 8, 18. 5) Jechesk. 43, 27. 6) Abraham.

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

שְׁמִינִי מוֹעֵד קָרוּי זְמַן אֲסִיפָתֵנוּ. נְרַבֶּה לֵיל אַחֲרוֹן
לְשִׂמְחָתֵנוּ. סִלְסוּל שִׁיר וְהַלֵּל קְרִיאָתֵנוּ. עֱנוּ
לַיְיָ בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ:

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ.

שְׁמִינִי פְּזוּר קְשַׁב בִּפְנֵי עַצְמוֹ. צוּר מִפְּנֵי הַחֹרֶף הִקְדִּימוֹ.
קְשַׁב פְּזוּר רַחֲמִים לְרַחֲמוֹ. גּוֹאֲלֵנוּ יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?“

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

Der achte ist der Fruchteinsammlung festliche Zeit.
Die Nacht des letzten ist der Freude geweiht.
Lasset laut ertönen Lob und Preis in hellem Klang.
Danklied dem Herrn singet, unserm Gotte töne Lobgesang.

זה „Dies ist mein Gott!“ huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!“

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

Der achte als eine Feier an eigner Bedeutung gilt.
Vor der rauhen Winterzeit ließ feiern ihn der Allmächtige mild.
Horch dem Flehn der Zerstreuten, ihnen Liebe zu gewähren,
Du unser Erlöser, Herr ob den Himmelsheeren.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

Die Tefillah für Maarib und das Morgengebet (s. S. 27—140.

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

שְׁמִינִי שְׁתֵּי שְׂמָחוֹת תְּכַפּוֹת בִּכְפָלַיִם. תַּעֲלֵנוּ בְשִׂמְחָה וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלָיִם. יָפָה וּבָרָה סַפֵּף בִּזְבוּלָיִם. וְשַׁאֲלוּ אֶת־שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם:

מיוסד ע"פ א"ב ושם המחבר יוסף בר נתן הקטן חוק ואמץ.

אוֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אוֹת הִיא לְאֻרְחַיִּים. בַּעֲבוּר תִּהְיֶה לִּי לְעֵדָה בְּאֶרֶץ צִיִּים. גְּמוּל מַשְׂכֹּרֶת שְׁלֵמָה עֲלִי בְאֵר מְנַחֲלָיִם. דְּגָלִים אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרוֹת חַיִּים. הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר מְצוּיִם. וַיִּמְצְאוּ שָׁם

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

שמיני Der achte soll in doppelter Wonnelust glänzen.
O führ' uns in Freuden hinauf, 'pflanz' uns wieder in unseres Landes Grenzen.
Die Lautre, Anmuthige laß weilen in ihres Tempels Gebieten.
O wollet Jeruschalajim herzlichen Gruß entbieten.

בְּאֵר מַיִם חַיִּים: וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה צִיּוֹן מְצֻיֶּנֶת בַּשְּׁעָרִים. וּמוֹנִים שָׁם שְׁלשָׁה עֶדְרֵי צֹאן אַבִּירִים. חוֹגֵג לְדַדֵּם בְּקוֹל רִנָּה בַּסָּךְ עוֹבְרִים. טַכְסִים מַלְכוּת יַעֲלוּ לֵרָאוֹת כָּל־זְכוּרִים. יָפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים בַּת נְדִיבִים וְצוּרִים. כִּי מִן הַבְּאֵר הַהוּא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים: כָּל־הָעֲדָרִים נֶאֶסְפוּ שָׁמָּה לִשְׁמוֹעַ וּלְהַקְשִׁיבָה. לִשְׁאוֹב רוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. מִצְוָה נָאָה וְיָפָה מִימוֹת בְּרֵאשִׁית חֲשׁוּבָה. נִכְנָסִים לַעֲזָרַת נָשִׁים תִּקּוּן גָּדוֹל לְהֵטִיבָה. סוֹדְרִין נָשִׁים מִלְמַעְלָה וַאֲנָשִׁים מִלְמַטָּה מִלְּהִתְעָרְבָה. הָשִׁיבָה לִי שְׂשׂוֹן יִשְׁעֲךָ וְרוּחַ נְדִיבָה: עוֹמְדוֹת שָׁם מְנוֹרוֹת שֶׁל זָהָב עֲשׂוּיוֹת. פַּרְנוּס רוּם גָּבְהָן חֲמִשִּׁים אַמּוֹת מְנוּיוֹת. צָפוּ עַל רָאשֵׁיהֶם אַרְבָּעָה סְפָלִים וְהָבִיּוֹת. קְבוּעוֹת סֻלָּמוֹת אַרְבָּעָה לְכָל־אַחַת אֲחוּיוֹת. רוֹבִים פִּרְחֵי כְהֻנָּה בָּהֶם עוֹלִים עֲלִיּוֹת. רָנּוּ שָׁמַיִם כִּי עָשָׂה יְיָ הָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת: שֶׁמֶן מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדִּים וּבִידֵיהֶם מַעֲלִים. תּוֹךְ כָּל־סֵפֶל שְׁלשִׁים לוֹג מַטִּילִים. יוֹתֵר מְשֻׁבָּחִים מִמַּהֲלַךְ עָקֵב בְּצַד גְּדֵלִים. סְמַרְטוּטֵי בִגְדֵי כְהֻנָּה הָיוּ מַפְקִיעִים פְּתִילִים. פּוֹקְעִין וּבָהֶם מַדְלִיקִין לְהָאִיר נֵרוֹת בְּהִלִּים. לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדוֹלִים: בְּהַעֲלֹת בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרוֹת אַרְבָּעָה. רוֹאִים בְּחַצְרוֹת יְרוּשָׁלַיִם וּבוֹרְרִין לְאוֹרָהּ זֶרַע. נְקִיִּים וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה בָּאֲבָקוֹת מְרַקְּדִין לְרַקָּעָה. תּוֹפְפִים לְוִיִּם בִּמְחוֹלוֹת וּמְהַלְלִים בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה. תָּקְעוּ הַכֹּהֲנִים בַּחֲצוֹצְרוֹת בִּקְרֹאת הַגֶּבֶר לְהָרִיעָה. וּשְׁאַבְתֶּם־מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: נוֹעָדִים לְמַעֲלָה הָעֲשִׂירִית תָּקְעוּ וְהֵרִיעוּ כַּאֲחָדִים. הוֹלְכִים וְתוֹקְעִים עַד שֶׁמַּגִּיעִים

לְשַׁעַר הַקָּדִים. קָדִימָה אֲחוֹרֵיהֶם וּפְנֵיהֶם הוֹפְכִים לְמַעֲרָב וּמִתְוַדִּים. טוֹפְפִים עֵינֵינוּ לְיָהּ וּלְיָהּ אָנוּ קוֹדִים. נְעָרוֹת וּזְקֵנוֹת מְאַשְּׁרִים אַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה וַחֲסִידִים. דְּבַר הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים: חֶדְוַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה אֲבֻקּוֹת שְׁמוֹנֶה לְנַטְּלָה. זוֹרֵק אַחַת מִיָּדוֹ וְאַחַת מְקַבֵּל מִלְמַעְלָה. וְאֵין אַחַת נוֹגַעַת בַּחֲבֶרְתָּהּ בִּזְרִיקָה וּבְקַבָּלָה. מְשַׂחֵק בְּכוֹסוֹת שְׁמוֹנֶה וְגַם בִּשְׁמוֹנֶה מַאֲכִילָה. נוֹעֵץ גָּדְלוֹ בָּאָרֶץ וְהָרִצְפָּה נוֹשֵׁק לָהּ. וְהָעָם מְחַלְּלִים בַּחֲלִילִים וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְדוֹלָה: בְּשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה הִלֵּל מְהַלֵּל בְּהִלּוּלִים. אֲנִי כַּאן הַכֹּל כַּאן לְנַחֵם אֲבֵלִים. תָּבֹא לְבֵיתִי וְאָבֹא לְבֵיתְךָ בְּלִי רְשׁוּלִים. בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי בְּסִלְסוּלִים. אָבֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ לִנְטוֹת שָׁלוֹם כִּנְחָלִים. יְבָרֶכְךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוּב יְרוּשָׁלָיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

(Am Sabbath.)

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

(Am Sabbath.)

ושמרו Und es sollen hüten die Kinder Jisrael den Sabbath, daß sie feiern den Sabbath in all ihren Geschlechtern, als ein ewig Bündniß. Zwischen mir und den Kindern Jisrael ist er ein Zeichen für ewig, daß in sechs Tagen der Ewige geschaffen Himmel und Erde, und am siebenten Tage gefeiert und gerastet.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

קורין בתורה בפ׳ ראה (דברים י״ד כ״ב).

(Am Sabbath wird hier, an Wochentagen bei כל הבכור angefangen; nach dem Gebrauch mancher Gemeinden fängt man auch an Wochentagen hier an.)

עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה
שָׁנָה׃ וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־
יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי לֹא תוּכַל
שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְנָתַתָּה בַּכָּסֶף
וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃ וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר
וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ וְאָכַלְתָּ

Vorlesung aus der Thorah.

(5. B. Mos. Cap. 14. V. 22.)

(Am Sabbath wird hier, am Wochentage bei „Alles Erstgeborene" (S. 147) angefangen.)

עשר Verzehnten sollst du all den Ertrag deiner Saat, die herauskommt auf dem Felde, Jahr für Jahr, und verzehren vor dem Ewigen, deinem Gotte, an dem Orte, den Er erwählen wird, seinen Namen daselbst thronen zu lassen, den Zehnten deines Getreides, deines Mostes und deines Oeles, und die Erstgebornen deines Rindviehes und deiner Schafe, auf daß du lernest, den Ewigen, deinen Gott, zu fürchten alle Tage. Wenn dir aber des Weges zu viel ist, weil du es nicht wirst tragen können — denn es wird dir zu entfernt sein der Ort, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, seinen Namen daselbst einzusetzen, weil dich der Ewige, dein Gott, segnen wird — so sollst du es für Geld geben; und binde das Geld zusammen in deiner Hand, und gehe an den Ort, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, und du magst das Geld ausgeben in Allem, was deine Seele begehrt, in Rindern und in Schafen, und in Wein und in berauschendem Getränke und in Allem, wozu dich dein Herz auffordert, und ver-

שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְהַלֵּוִי
אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה
עִמָּךְ׃ ס מִקְצֵה׀ שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר
תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ׃ וּבָא הַלֵּוִי כִּי
אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־
מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ ס לוי מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים
תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה׃ וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה
יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־
קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָה׃ אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ
אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ׃ אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן
כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ

zehre es dort vor dem Ewigen, deinem Gotte, und du sollst dich freuen, du und dein Haus. Und der Lewi, der in deinen Thoren, nicht verlasse ihn, denn er hat keinen Antheil und Besitz mit dir. Nach Verlauf dreier Jahre mußt du ausscheiden alle Zehnten deines Ertrages in diesem Jahre, und es liegen lassen in deinen Thoren; dann soll kommen der Lewi, — denn er hat keinen Antheil und Besitz mit dir — und der Fremdling und die Waise und die Wittwe, die in deinen Thoren, daß sie essen und satt werden, auf daß dich segne der Ewige, dein Gott, in allem Werk deiner Hände, das du thust.—Am Schlusse von sieben Jahren halte Erlaß. Und dies ist die Bewandtniß des Erlasses: Es erlasse jeglicher Schuldherr sein Darlehn, das er seinem Nächsten geliehen; er soll nicht drängen seinen Nächsten und seinen Bruder; denn ein Erlaß dem Ewigen ist verkündet. Den Ausländer magst du drängen (zur Bezahlung), was du aber bei deinem Bruder hast, soll deine Hand lassen. Es sei denn, daß unter dir kein Dürftiger ist, weil dich segnen wird der Ewige in dem Lande, welches der Ewige, dein Gott, dir giebt, zum Besitz es einzu-

נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ׃ רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם׃ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ
גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ
לֹא יִמְשֹׁלוּ׃ ס כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד
שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ
אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן׃ כִּי־
פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ
אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ׃ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר עִם־לְבָבְךָ
בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה
עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה
וְהָיָה בְךָ חֵטְא׃ נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע לְבָבְךָ בְּתִתְּךָ

nehmen; aber nur wenn du gehorchest der Stimme des Ewigen, deines Gottes, zu beobachten, auszuüben dies ganze Gebot, das ich dir heute gebiete. Denn der Ewige, dein Gott, hat dich gesegnet, wie Er dir verheißen, daß du vielen Völkern auf Pfand leihen wirst, du selbst aber nichts entlehnen, und über viele Völker herrschen wirst, sie aber nicht herrschen über dich. Wenn unter dir sein wird ein Dürftiger, irgend einer deiner Brüder in einem deiner Thore in deinem Lande, das der Ewige, dein Gott, dir giebt, so verhärte nicht dein Herz und verschließe nicht deine Hand vor deinem dürftigen Bruder; sondern aufthun sollst du ihm deine Hand und leihen auf Pfand sollst du ihm, so viel als hinreicht für seinen Mangel, was ihm gebricht. Hüte dich, daß nicht in deinem Sinne sei, ein niederträchtiges Wort zu sprechen: Heran kommt das siebente Jahr, das Jahr des Erlasses; und es wird dein Auge bös sein gegen deinen dürftigen Bruder, und du wirst ihm nichts geben, und er wird rufen über dich zum Ewigen, und es wird an dir eine Sünde sein: Geben sollst du ihm, und laß nicht leid sein deinem Herzen, indem du ihm giebst; denn um

לְךָ כִּי בִּגְלַל ׀ הַדָּבָר הַזֶּה יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ
וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃ כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב הָאָרֶץ
עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ
לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ׃ ס כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ
הָעִבְרִי אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת
תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ׃ וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ לֹא
תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם׃ הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ
אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ׃ וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה הַיּוֹם׃ וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא
מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃ וְלָקַחְתָּ
אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם
וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃ לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ

dieser Sache willen wird dich segnen der Ewige, dein Gott, in all deinem Werk und in allem Geschäfte deiner Hand. Denn nicht aufhören wird der Dürftige innerhalb des Landes; darum gebiet' Ich dir also: Aufthun sollst du deine Hand deinem Bruder, deinem Armen und deinem Dürftigen in deinem Lande. Wenn sich dir verkauft dein Bruder, der Ebräer oder die Ebräerin, so soll er bei dir sechs Jahre dienen, und im siebenten Jahre entlasse ihn frei von dir. Und wenn du ihn frei entlässest von dir, so entlasse ihn nicht leer. Aufladen sollst du ihm von deinen Schafen und von deiner Tenne und von deiner Kelter; womit dich gesegnet der Ewige, dein Gott, sollst du ihm geben. Und gedenke, daß du ein Knecht gewesen im Lande Mizrajim, und der Ewige, dein Gott, hat dich erlöst; darum gebiete Ich dir diese Sache heute. Und es soll geschehen, wenn er zu dir spricht: Ich mag nicht von dir gehen — weil er dich liebt und dein Haus, weil ihm wohl ist bei dir; — so nimm die Pfrieme und setze sie an sein Ohr und an die Thüre, und er soll dir ein Knecht sein für immer; und auch deiner Magd thue also. Es soll nicht schwer fallen in deinen Augen, wenn du

חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים
וּבֵרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ פ ישראל

אן וואכענטאגען ווירד היער אנגעפאנגען (דברים ט"ו י"ט).

כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר
צֹאנֶךָ׃ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃ וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ
אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ בִּשְׁעָרֶיךָ
תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃ רַק אֶת־
דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃ פ לוי וכשבת ד
שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי
בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃

ihn frei entlässest von dir; denn das Doppelte der Miethszeit eines Miethling's hat er dir gedient, sechs Jahre. Auch wird dich segnen der Ewige, dein Gott, in Allem, was du thust.

(An Wochentagen wird hier angefangen. (5. B. Mos. Cap. 15, V. 19.)

כל Alles Erstgeborene, das geboren wird unter deinem Rindvieh und deinen Schafen — das Männliche, sollst du heiligen dem Ewigen, deinem Gotte. Du sollst nicht arbeiten mit dem Erstgeborenen deines Ochsen und nicht scheeren das Erstgeborene deines Schafes. Vor dem Ewigen, deinem Gotte, sollst du es verzehren Jahr für Jahr, an dem Orte, den erwählen wird der Ewige, — du und dein Haus. Und wenn daran ein Gebrechen ist, — lahm oder blind, — irgend ein böses Gebrechen, so sollst du es dem Ewigen, deinem Gotte, nicht schlachten. In deinen Thoren magst du es essen, der Unreine und der Reine zusammen, wie den Hirsch und wie das Reh. Nur sein Blut sollst du nicht essen; auf die Erde gieß' es aus wie Wasser.

שמור Beobachte den Monat der Aehrenreife, daß du opferst das Peßach dem Ewigen, deinem Gotte; denn im Monate der Aehrenreife hat dich herausgeführt der Ewige, dein Gott, aus

וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר
יְהוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם: לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת
יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל
יְמֵי חַיֶּיךָ: ישראל ובשבת ה וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־
גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח
בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר: לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח
בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ: כִּי אִם־
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם
תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעָרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ
מִמִּצְרָיִם: וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים

Mizrajim, Nachts. Und du sollst schlachten ein Peßach dem Ewigen, deinem Gotte, Schaf oder Rind, an dem Orte, den der Ewige erwählen wird, daselbst seinen Namen thronen zu lassen. Du darfst dabei kein Gesäuertes essen, sieben Tage sollst du dabei Ungesäuertes essen, Brod der Armuth; denn in Hast bist du aus Mizrajim gezogen: — auf daß du gedenkest des Tages deines Auszuges aus dem Lande Mizrajim all die Tage deines Lebens.

ולא Und nicht gesehen werde bei dir Sauerteig in deinem ganzen Gebiete sieben Tage, und nicht übernachte von dem Fleische, das du schlachtest am Abend, am ersten Tage, bis an den Morgen. Du kannst nicht das Peßach schlachten in irgend einem deiner Thore, die der Ewige, dein Gott, dir giebt. Sondern an dem Orte, den erwählen wird der Ewige, dein Gott, seinen Namen thronen zu lassen, dort sollst du schlachten das Peßach am Abend bei Sonnenuntergang, der Zeit deines Auszuges aus Mizrajim; und du sollst es gar werden lassen und essen an dem Orte, den der Ewige, dein Gott, erwählen wird, und wendest dich am Morgen und gehest nach deinen Zelten. Sechs Tage sollst du Ungesäuertes

תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא
תַעֲשֶׂה מְלָאכָה׃ ס רביעי וכשבת ו שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת
תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה
שָׁבֻעוֹת׃ וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת
יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ
לִפְנֵי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ
וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר
בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
שָׁם׃ וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ
אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃ פ חמישי וכשבת ז חַג הַסֻּכֹּת
תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ׃ וְשָׂמַחְתָּ
בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר

essen, und am siebenten Tage ist Festversammlung dem Ewigen, deinem Gotte; du sollst keine Arbeit verrichten.

שבעה Sieben Wochen sollst du dir zählen: wenn die Sichel anhebt in der Saat, sollst du anheben sieben Wochen zu zählen, und sollst feiern ein Fest der Wochen dem Ewigen, deinem Gotte, eine Darbringung der freiwilligen Gabe deiner Hand, die du geben magst, wie dich segnen wird der Ewige, dein Gott. Und freue dich vor dem Ewigen, deinem Gotte, du und dein Sohn und deine Tochter, und dein Knecht und deine Magd, und der Lewi, der in deinen Thoren, und der Fremdling, und die Waise und die Wittwe, die in deiner Mitte, an dem Orte, den erwählen wird der Ewige, dein Gott, daselbst seinen Namen thronen zu lassen; und gedenke, daß du ein Knecht gewesen in Mizrajim, und beobachte und thue all diese Satzungen.

חג Ein Fest der Hütten sollst du dir feiern sieben Tage, wenn du einbringst aus deiner Tenne und deiner Kelter; und freue dich an deinem Feste, du und dein Sohn und deine Tochter, und dein Knecht und deine Magd, und der Lewi und der Fremdling, und die Waise und die Wittwe, die in deinen Thoren.

וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃ שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ
שָׂמֵחַ׃ שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ׀ בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ׀
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג
הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם׃
אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ימגביהין וגוללין ס"ת שקראו בו ופותחין ספר תורה ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס (במדבר כ"ט ל"ה):

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃
מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם

Sieben Tage sollst du feiern dem Ewigen deinem Gotte an dem Orte, den der Ewige erwählen wird; denn segnen wird dich der Ewige dein Gott in all deinem Ertrag und in allem Werk deiner Hände, und du sollst ganz froh sein. Dreimal im Jahr sollen erscheinen all deine Männlichen vor dem Angesichte des Ewigen deines Gottes an dem Orte, den Er erwählen wird, am Feste der ungesäuerten Brode, und am Feste der Wochen, und am Feste der Hütten; und man erscheine nicht leer vor dem Angesichte des Ewigen; Jeglicher nach dem, was seine Hand geben kann, nach dem Segen des Ewigen, deines Gottes, den Er dir gegeben.

(4. B. Mos. Cap. 29. V. 35.)

ביום Am achten Tage sollt ihr Festversammlung haben, keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und sollt als Ganzopfer darbringen eine Feuergabe zum Wohlgeruch dem Ewigen, einen Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe, ohne Fehl. Ihr Speisopfer und die Spenden dazu zu dem Farren, zu dem Widder

כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

כשמגביהים הס"ת אומרים·

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת.

und zu den Schafen nach ihrer Zahl und Vorschrift. Und einen Bock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speisopfer und der Spende dazu. Dies sollt ihr dem Ewigen opfern an euren Festen, außer euren Gelübden und euren freiwilligen Gaben an euren Ganzopfern und euren Speisopfern und euren Spenden und euren Mahlopfern. Und Moscheh sprach zu den Kindern Jisrael ganz so, wie der Ewige dem Moscheh geboten.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Ge-

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

מפטירין במלכים א ח׳ נ״ד.

וַיְהִי׀ כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה אֵת כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי מִזְבַּח יְהוָה מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם: וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר: בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֵּר לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ: יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ: לְהַטּוֹת לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֺתָיו וְחֻקָּיו

lobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

(1. Buch Könige Cap. 8. V. 54.)

ויהי Und es geschah, da Schelomoh vollendet hatte zu beten zum Ewigen das ganze Gebet und dieses Flehen, stand er auf von dem Altar des Ewigen, wo er auf seinen Knieen gelegen, seine Hände ausgebreitet gen Himmel; und trat vor, und segnete die ganze Versammlung Jisraels mit lauter Stimme und sprach: Gepriesen sei der Ewige, der Ruhe verliehen seinem Volke Jisrael, ganz so wie Er verheißen; es ist nichts ausgeblieben von all seiner guten Verheißung, die Er durch Moscheh, seinen Knecht, verheißen hat. Es sei der Ewige, unser Gott, mit uns, so wie Er mit unseren Vätern gewesen, Er verlasse uns nicht und gebe uns nicht auf; daß Er neige unsere Herzen zu ihm, daß wir in all seinen Wegen wandeln und wahren seiner Gebote, und seiner

וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ׃ וְיִהְיוּ דְבָרַי
אֵלֶּה אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יוֹמָם וָלָיְלָה לַעֲשׂוֹת ׀ מִשְׁפַּט
עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃
לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד׃ וְהָיָה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת בְּחֻקָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו
כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זֹבְחִים
זֶבַח לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֵת זֶבַח
הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח לַיהוָה בָּקָר עֶשְׂרִים
וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף וַיַּחְנְכוּ
אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בַּיּוֹם
הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר
לִפְנֵי בֵית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־

Satzungen und seiner Rechte, die Er unseren Vätern geboten. Und es seien diese meine Worte, die ich gefleht vor dem Ewigen, nahe dem Ewigen, unserm Gotte, Tag und Nacht, daß Er thue, was recht ist seinem Knechte, und was recht ist seinem Volke Jisrael, Tag für Tag. Damit erkennen alle Völker der Erde, daß der Ewige der Gott ist, keiner sonst. Und es sei euer Herz ganz mit dem Ewigen, unserm Gott, nach seinen Satzungen zu wandeln und zu wahren seiner Gebote, wie an diesem Tage. Und der König und ganz Jisrael mit ihm schlachteten Opferthiere vor dem Ewigen. Und Schelomoh schlachtete das Opfermahl, das er dem Ewigen opferte, an Rindern, zwei und zwanzigtausend, und an Schafen, hundert und zwanzigtausend, und es weiheten das Haus des Ewigen der König und alle Kinder Jisrael. An diesem Tage heiligte der König das Innere des Hofes vor dem Hause

הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
הַמִּנְחָה וְאֵת חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים: וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה
בָעֵת־הַהִיא ׀ אֶת־הֶחָג וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל
גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת ׀ עַד־נַחַל מִצְרַיִם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים אַרְבָּעָה
עָשָׂר יוֹם: בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת־הָעָם
וַיְבָרֲכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים
וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
לְדָוִד עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ:

In einigen Gemeinden wird noch hinzugefügt:

וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית
הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת:

des Ewigen; denn er opferte dort das Ganzopfer und das Speisopfer und das Unschlitt der Mahlopfer, weil der kupferne Altar, der vor dem Ewigen, zu klein war, um zu fassen das Ganzopfer und das Speisopfer und das Unschlitt der Mahlopfer. Und Schelomoh feierte in selbiger Zeit das Fest, und ganz Jisrael mit ihm, eine große Versammlung, von der Gegend um Chamath bis zum Bach Mizrajim, vor dem Ewigen, unserm Gott, sieben Tage und sieben Tage, vierzehn Tage. Am achten Tage entließ er das Volk und sie segneten den König, und gingen in ihre Zelte fröhlich, und guten Muthes über all das Gute, das der Ewige gethan Dawid, seinem Knechte, und Jisrael, seinem Volke. (Und es geschah, als Schelomoh fertig war mit dem Bau des Hauses des Ewigen, und des Hauses des Königs, und all des von Schelomoh Gewünschten, das er zu machen begehrte.)

(Die Segenssprüche nach der Haftarah und das Gebet für den König s. S. 140—142.)

סדר הזכרת נשמות.

בעבור נשמת האב.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי מוֹרִי (פב״פ) שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדוֹ׃ בִּשְׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן׃

Gedächtniß der Hingeschiedenen.

(Gebet für den Vater.)

יזכור Es gedenke Gott in Gnaden der Seele meines theuren Vaters . . . . ., der zum ewigen Leben heimgegangen, um der milden Gabe willen, die ich für sein Heil gelobe. Dafür sei seine Seele in den Bund des Lebens aufgenommen, vereint mit den Seelen Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, der Sara, Rebecka, Rachel und Leah, und mit allen frommen Männern und Frauen, denen Seligkeit zu Theil geworden.

בעבור נשמת האם.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרָתִי (פב פ) שֶׁהָלְכָה לְעוֹלָמָהּ בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָהּ. וּבִשְׂכַר זֶה תְּהֵא נַפְשָׁהּ צְרוּרָה בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

בעבור נשמת אב ואם הזקנים ויתר הקרובים.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אָבִי וְאִמִּי זְקֵנִי וּזְקֵנוֹתַי דּוֹדַי וְדוֹדוֹתַי אַחַי וְאַחְיוֹתַי בֵּין מִצַּד אָבִי בֵּין מִצַּד אִמִּי שֶׁהָלְכוּ לְעוֹלָמָם בַּעֲבוּר שֶׁאֲנִי נוֹדֵר צְדָקָה בַּעֲדָם. וּבִשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

בעבור נשמות המומתים על קדושת הש"י.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת (פב"פ) וְנִשְׁמַת כָּל קְרוֹבַי וּקְרוֹבוֹתַי הֵן מִצַּד אָבִי הֵן מִצַּד אִמִּי שֶׁהוּמְתוּ הֵן שֶׁנֶּהֶרְגוּ הֵן שֶׁנִּשְׁחֲטוּ וְשֶׁנִּשְׂרְפוּ וְשֶׁנִּטְבְּעוּ וְשֶׁנֶּחְנְקוּ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בַּעֲבוּר שֶׁאֶתֵּן צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמוֹתֵיהֶם.

(Gebet für die Mutter.)

יזכור Es gedenke Gott in Gnaden der Seele meiner theuren Mutter....., die zum ewigen Leben heimgegangen, um der milden Gabe willen, die ich für ihr Heil gelobe. Dafür sei ihre Seele in den Bund des Lebens aufgenommen, vereint mit den Seelen Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, der Sara, Rebecka, Rachel und Lea, und mit allen frommen Männern und Frauen, denen Seligkeit zu Theil geworden. Amen!

(Gebet für andere Verwandte.)

יזכור Es gedenke Gott in Gnaden der Seelen meiner theuren Großeltern, (meines Bruders, Oheims; meiner Schwester, Taute) ....., die zum ewigen Leben heimgegangen, um der milden Gabe willen, die ich für ihr Heil gelobe. Dafür seien ihre Seelen in den Bund des Lebens aufgenommen, vereint mit den Seelen Abrahams, Jizchaks und Jaakobs, der Sara, Rebecka, Rachel und Lea, und mit allen frommen Männern und Frauen, denen Seligkeit zu Theil geworden. Amen!

וּבִשְׂכַר זֶה תִּהְיֶינָה נַפְשׁוֹתָם צְרוּרוֹת בִּצְרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שָׂרָה רִבְקָה רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׁאָר צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן וְנֹאמַר אָמֵן:

(בקצת קהלות אומר הש"ץ אל מלא רחמים.)

אַב הָרַחֲמִים שׁוֹכֵן מְרוֹמִים. בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים. הוּא יִפְקוֹד בְּרַחֲמִים הַחֲסִידִים וְהַיְשָׁרִים וְהַתְּמִימִים. קְהִלּוֹת הַקֹּדֶשׁ שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קְדֻשַּׁת הַשֵּׁם. הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרָדוּ. מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ. לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנָם וְחֵפֶץ צוּרָם: יִזְכְּרֵם אֱלֹהֵינוּ לְטוֹבָה. עִם שְׁאָר צַדִּיקֵי עוֹלָם. וְיִקּוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדָיו הַשָּׁפוּךְ: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ: וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר: וְנִקֵּיתִי דָּמָם לֹא נִקֵּיתִי. וַיְיָ שֹׁכֵן בְּצִיּוֹן: וּבְכִתְבֵי הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמַר: לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אַיֵּה אֱלֹהֵיהֶם. יִוָּדַע בַּגּוֹיִם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ: וְאוֹמֵר כִּי דֹרֵשׁ דָּמִים אוֹתָם זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת עֲנָוִים: וְאוֹמֵר יָדִין בַּגּוֹיִם מָלֵא גְוִיּוֹת מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ רַבָּה: מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ יִשְׁתֶּה עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו:

(קמה) תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד

הֹדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב־טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־חָסֶד: טוֹב־יְיָ לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל־הַכְּפוּפִים: עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְיָ בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְיָ לְכָל־קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְיָ אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְיָ יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

השׁ"ץ לוקח ס"ת בידו להוליכו מן הבימה ולהצניעו בהיכל ואומר:

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ:

קהל

הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

(Der Vorbeter beim Zurücktragen der Thorah.)

יהללו Sie sollen loben des Ewigen Namen; denn erhaben ist sein Name allein. Seine Majestät ist über Himmel und Erde.

(Gemeinde.)

הודו Und Er erhöht das Horn seines Volkes, Ruhm all seinen Frommen den Kindern Jisrael, dem ihm nahen Volke. Hallelujah!

(Schluß des Morgengebetes und die Tefillah für Mußaf (S. 144—159); sodann beginnt der Vorbeter hier:

(S. 144—159)

חזרת התפלה לשליח צבור.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ.

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

פותחין הארון · ע״פ א״ב ·

אָיוֹם זְכָר־נָא לְשׁוֹאֲלֵי מַיִם. בְּרִית קָח לְהַרְחִיץ אֵלִים בְּמַיִם. גְּמוֹל לְשׁוֹפְכֵי שִׂיחַ עֲלֵי מַיִם. דָּרוּשׁ לְנֶעֱקַד וְשָׁפַךְ לֵב כַּמָּיִם:

הַזָּכֵר לְמַפְגִּיעִים הַיּוֹם עֲלֵי מַיִם. וִדּוּי פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם. זְכוֹר לְנֶעֱצָרִים הַיּוֹם עֲלֵי מַיִם. חֶבֶר דָּלָה לְהַשְׁקוֹת צֹאן מָיִם:

אלהינו Unser Gott und unserer Väter Gott!

איום Erhabener! gedenke Denen, die zu Dir flehen um Wasser,
Den Bund mit Dem 1) der den Himmlischen gastlich gereichet Wasser,
Vergilt Denen, die Gebete strömen lassen um Wasser,
Die Willigkeit Deß 2), der zum Opfer gefordert ward und ausgoß das Herz wie Wasser.

הזכר Gedenke Denen, die heute brünstig rufen nach Wasser,
Das Bekenntniß 3) Deß, der Stäbe geschält an den Rinnen von Wasser.
Sei eingedenk Denen, die heute feierlich versammelt sind ob dem Wasser,
Des Frommen 4), der schöpfte, um die Heerden zu tränken mit Wasser.

---

1) Abraham.

2) Ich lese für דֹּרוּשׁ mit leichter Aenderung דָּרוּשׁ. Dann ist dem Rhythmus des Stückes und seiner Anlage vollkommen Genüge gethan, da immer die erste Zeile der Strophe an Gott sich richtet, die zweite den Frommen nennt, um deßwillen die Gewährung des Gebetes werden soll. Die frühere Erklärung und Punktation zerreißt an dieser Stelle den regelmäßigen Strophenbau, und kommt bei חֶבֶר in's Gedränge, was in dem Hannöverschen Machsor richtig gerügt, aber nicht geändert wird. דָּרוּשׁ לנעקד ist Jizchak.

3) Jaakob, dessen Worte lauteten: Ich bin zu gering, für alle die Gnadenbezeigungen. 1. M.

4) Moscheh, der für die Töchter Jithro's schöpfte. 2. Mos.

טוֹב זְכוֹר לְטוֹבָה מְיַחֲלֶיךָ עֲלֵי מַיִם. יוֹם אֲשֶׁר
נִבְקְעוּ בְּמַטֵּה מַיִם. כְּרִיַּת נְדִיבִים
מְחוֹקְקֵי בְּאֵר מַיִם. לְמִתְחַנְנֶיךָ זְכוֹר בִּזְכִירַת
מָיִם:

מְנַסְּכֵי שִׁבְעָה בְּנִסּוּךְ הַמַּיִם. נַהֵל בְּצֶדֶק
פִּלְאֵי יַרְדֵּן מָיִם: שַׂגֵּב כְּמֵהִים לְמֶטֶר
מַיִם. עֲבוּר תָּאַב וּפָץ מִי יַשְׁקֵנִי מָיִם:

פְּקוֹד פְּקִידִים וְנִפְקָדִים בְּמַיִם. צַדְּקֵם בְּצֶדֶק
נָם מִלְאוּ אַרְבָּעָה כַדֵּי מָיִם: קַבֵּל בְּרָצוֹן

טוב Gütiger! zum Guten erinnere Dich der Dein Harrenden, hoffend
auf Wasser,
Des Tages, als durch den Stab[1]) gespalten wurden die Wasser.
Wie des Volkes Edelsten mit ihren Stäben gegraben das Wasser,
Deß gedenke den Dich Anflehenden und gewähr' ihnen Wasser.

מנסכי Die sieben Tage vor Dir ausgegossen Spenden[2]) vom Wasser,
O leite sie um die Frömmigkeit Deß[3]), dem wunderbar sich theilten
des Jarden Wasser.
Kräftige die schmachtend verlangen nach Güssen von Wasser,
Um ihn[4]), der sehnsüchtig sprach: Wer tränkt mich mit Wasser?

פקוד Bedenke gnädig die Edlen, die begünstiget Du von je mit Wasser,
Sprich Heil ihnen zu um Deßwillen[5]), der sprach: Füllet vier Krüge
mit Wasser!

---

1) Die Spaltung des Schilfmeers durch den Stab Moscheh's. 2. Mos. 14, 16.
2) 4. Mos. 21, 18.
3) Dem Jehoschua theilten sich die Fluthen des Jarden. Jes. 3, 5 ff.
4) Dawid. 2. Sam. 23, 15.
5) Der Prophet Eliahu. S. 1. Kön. 18, 34.

שַׁוְעַת שׁוֹאֲלֵי מָיִם. רְעֵם וְנַהֲלֵם עַל מַבּוּעֵי מָיִם. שַׁכְּנֵם בְּחַצְרוֹת בֵּית מוֹצָא מָיִם. תְּרַוֵּם מִנַּחַל עֲדָנֶיךָ מָיִם:

שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם:

לִבְרָכָה וְלֹא לִקְלָלָה: אמן

לְחַיִּים וְלֹא לְמָוֶת: אמן

לְשֹׂבַע וְלֹא לְרָזוֹן: אמן

סוגרין הארון.

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

Nimm an in Huld das Flehen Derer, die bitten um Wasser,
Weide und leite sie an Quellen von strömendem Wasser.
Laß sie weilen in den Vorhöfen [1]) der Stätte, aus denen hervorsprudeln wird Wasser.
O labe sie aus dem Strom Deiner Köstlichkeiten mit Wasser.

שאתה Du ja bist es, Ewiger, unser Gott, der wehen läßt den Wind und herabsenkt den Regen.

Zum Segen und nicht zum Fluche,
Zum Leben und nicht zum Tode,
Zur Fülle und nicht zur Darbung.

---

1) Von den Vorhöfen des Tempels aus werden nach Jech. 47 u. Sach 14 dereinst Quellen lebendigen Wassers ausgehen.

(Ende des Mußafgebetes und das Minchah-Gebet S. 160—185.)

תפלת מעריב.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו׳ ח׳ בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

אֶת־יוֹם הַשְּׁמִינִי. כְּטוֹב יְזַמְּנִי. רָנֵּי פַלֵּט יְסוֹבְבֵנִי.
לְעֵת עֶרֶב בְּצִלּוֹ יְלוֹנְנִי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ
בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם
נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

אֲיֻמָּה אָהַב בֵּרַךְ בְּכֶסֶף. בְּמִדָּה מְרֻבָּה מֵרֹאשׁ בְּתוֹסֶף.
בְּזֶה עֲצֶרֶת חַג אָסֶף. אוֹהֲבָיו יְקָרֵב אֵלָיו לְהֵאָסֵף:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

את An diesem achten Tag der Feierzeit
Halte Gott Segensheil mir bereit.
Mich umgebe Jubelsang von ihm, der mich rettet,
Der Abends mich in seinem Schatten bettet.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

איומה Die ihn Fürchtenden liebend krönt Er mit reichem Segen,
Mit vollem Maaß von je ließ Er seine Gnade sich regen.
An diesem Feste des Schlusses, der Frucht Ernte,
O sammelte Er seine Freunde, brächte nah die Schaar, die entfernte!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַ֥ע יִשְׂרָאֵ֑ל יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖ינוּ יְהוָ֥ה ׀ אֶחָֽד׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָ֣הַבְתָּ֔ אֵ֖ת יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֑יךָ בְּכָל־לְבָבְךָ֥ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ֖ וּבְכָל־מְאֹדֶֽךָ׃ וְהָי֞וּ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה אֲשֶׁ֨ר אָנֹכִ֧י מְצַוְּךָ֛ הַיּ֖וֹם עַל־לְבָבֶֽךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּ֣ם לְבָנֶ֔יךָ וְדִבַּרְתָּ֖ בָּ֑ם בְּשִׁבְתְּךָ֤ בְּבֵיתֶ֙ךָ֙ וּבְלֶכְתְּךָ֣ בַדֶּ֔רֶךְ וּֽבְשָׁכְבְּךָ֖ וּבְקוּמֶֽךָ׃ וּקְשַׁרְתָּ֥ם לְא֖וֹת עַל־יָדֶ֑ךָ וְהָי֥וּ לְטֹטָפֹ֖ת בֵּ֥ין עֵינֶֽיךָ׃ וּכְתַבְתָּ֛ם עַל־מְזֻז֥וֹת בֵּיתֶ֖ךָ וּבִשְׁעָרֶֽיךָ׃

וְהָיָ֗ה אִם־שָׁמֹ֤עַ תִּשְׁמְעוּ֙ אֶל־מִצְוֺתַ֔י אֲשֶׁ֧ר אָנֹכִ֛י מְצַוֶּ֥ה אֶתְכֶ֖ם הַיּ֑וֹם לְאַהֲבָ֞ה אֶת־יְהוָ֤ה אֱלֹֽהֵיכֶם֙ וּלְעָבְד֔וֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן
לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden des Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich der Ewige euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר יצחק הקטן חזק אמן.

שְׁמִינִי אֹמֶץ בִּפְנֵי עַצְמוֹ. בְּחוֹב קָבוּעַ לִשְׁמוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי גְּמָרוֹ בְּפַיִּס רֶגֶל וּזְמָן. דָּבָר שִׁיר וְקָרְבָּן מְזֻמָּן. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי הוֹסִיף לְגוֹי נִכְבָּד. וּבְמוּסְפֵי קֹדֶשׁ מְכֻבָּד. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי זְמַן וְהֻקְבַּע לְרַצּוֹת. חֹק נוֹלָד בּוֹ לְהֵרָצוֹת. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי טִבַּע חֲתוּמֵי חוֹתָם. יְדִידוּת נֵצֶר מִכְתָּם. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי כָּלוּל לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה. לִמְכַהֵן בְּחִנּוּךְ עוֹלָה. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי מִלִּפְנֵי פְּנֵי פָנָיו. נֶחֱלַק בְּכָל־עִנְיָנָיו. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי סִכֵּם לְשַׁלּוֹחַ מֶלֶךְ. עֵת וַיְבָרְכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי פְּנוֹת בֹּקֶר הֲלָנָתוֹ. צֶדֶק יָלִין מְעוֹנָתוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי קוֹל שֶׁמַע בְּאַהֲבָה. רִנַּת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי: שְׁמִינִי שָׁלוֹם שׁוֹמֵר אָהֳלוֹ. תּוֹךְ יְמֵי עֲלִיַּת רַגְלוֹ. בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי:

שְׁמִינִי יְצַוֶּה חַסְדּוֹ קָדוֹשׁ לְעַמּוֹ. וּבַלַּיְלָה שִׁירֹה עִמּוֹ. מוֹשֵׁל הַשַּׁלִּיט בְּעוֹלָמוֹ. עָלֵינוּ כְּמֵאָז יְהִי נָעֳמוֹ:

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא:

שמיני Am achten entbiete Huld der Heilige seiner Schaar.
Nachts bring' ich ihm Preislieder dar.
Der König, in seiner Welt herrschend mit mächtigem Schalten,
O wie von je an uns laß Er seine Holdsal walten!

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle.

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה:

שְׁמִינִי הֵיטִיבָה יְיָ לַטּוֹבִים. קוֹרְאֶיךָ בִּדְבָרִים עֲרֵבִים. טוֹבוֹת יַשְׁמִיעַ לָאֲהוּבִים. נֹעַם מַלְכוּתְךָ עֲנוֹת תְּאֵבִים:

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ. שְׁמִינִי חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה. מִצְוָה עָלֵינוּ לָתֵת מָנָה. זִכְרוֹן אָבוֹת יִזָּכֵר־בָּם שׁוֹכֵן מְעוֹנָה. קְנוֹת שֵׁנִית עֲדַת מִי מָנָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

(בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:)

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

שמיני Am achten, o Herr! Deine Güte den Guten wolle spenden,
Die mit holden Flehens Ruf an Dich sich wenden.
Heilbotschaft an die von Dir Geliebten laß gelangen,
Die Deiner Herrschaft Anmuth zu preisen innig verlangen.

זה „Dies ist mein Gott!“ huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!“

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

שמיני Von siebentägiger Feier, von der Freude Walten
Soll auch das achte Fest sein Theil erhalten.
Der Väter liebend gedenk', o Du, der thront ob Sphären!
O laß die zahllose Schaar Dir geeignet neu gehören!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum

טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

שְׁמִינִי אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ. מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ לְבָרְכֵנוּ. נְאֻמוֹ יָקֵם מַלְכֵּנוּ. בִּפְרִיסַת שְׁלוֹמוֹ לְסוֹכְכֵנוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

שמיני Am achten Tage Gott in Gunst und Gnaden zu uns sich wende,
Aus seiner heiligen Wohnung Er seinen Segen uns spende.
Sein Wort mög' Er, unser König, zum Heile bald erfüllen,
Mit seines Friedens ausgespanntem Zelt uns stets umhüllen.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael

(Tefillah und Schluß des Abendgebetes S. 27—42).

סֵדֶר הוֹצָאַת סֵפֶר הַתּוֹרָה.

אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת

כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ: אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ: לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: וְאִמְרוּ הוֹשִׁיעֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ וְקַבְּצֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ מִן־הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: יְהִי יְיָ אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם אֲבוֹתֵינוּ. אַל־יַעַזְבֵנוּ וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ: מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא: יְהִי כְבוֹד יְיָ לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מָלָךְ יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

וְיִהְיוּ נָא אֲמָרֵינוּ לְרָצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כֹּל:

פותחין הארון.

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְיָ וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: קוּמָה יְיָ לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ: כֹּהֲנֶיךָ יִלְבְּשׁוּ צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ: בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ אַל־תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלָיִם:

ומוציאין כל ס"ת ונותנין נר דלוק בתוך ההיכל והש"ץ מחזיק בידו הספר שקורין בו וזאת הברכה ואומר

גַּדְּלוּ לַייָ אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

(Vor dem Herausnehmen der Thorah.)
(Vorbeter und Gemeinde abwechselnd.)

אתה Dir ist es gezeigt worden, daß Du erkennest, daß der Ewige Gott ist, Keiner sonst außer ihm. — Niemand ist Dir gleich unter den Göttern, Herr, und nichts gleicht Deinen Werken. Der große Wunder thut allein, denn ewiglich währt seine Huld. — Und sprechet: Hilf uns, Gott unserer Hülfe, und sammle uns und rette uns von den Völkern, zu danken Deinem heiligen Namen, zu preisen Deinen Ruhm. — Es sei der Ewige, unser Gott, mit uns, so wie Er mit unseren Vätern gewesen, Er verlasse uns nicht und gebe uns nicht auf. — Wer ist gleich Dir unter den Mächten, Ewiger, wer ist gleich Dir, prangend in Heiligkeit, furchtbar an Ruhm, Wunderthäter! — Die Herrlichkeit des Ewigen dauert auf ewig; es freuet sich der Ewige seiner Werke. — Der Name des Ewigen sei gepriesen von nun an bis in Ewigkeit.

יי Der Ewige ist Herrscher, der Ewige war Herrscher, der Ewige wird herrschen auf immer und ewig.

Der Ewige giebt Macht seinem Volke, der Ewige segnet sein Volk mit Frieden. Und so mögen denn unsere Worte zum Wohlgefallen sein vor dem Herrn des All.

(Beim Herausnehmen der Thorah.)

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, der Ewige ist einzig!

ויהי Und es geschah, wenn die Lade aufbrach, da sprach Moscheh: Erhebe Dich, Ewiger, daß sich zerstreuen Deine Feinde, und Deine Hasser fliehen vor Deinem Antlitz.

קומה Erhebe Dich, Ewiger, zu Deiner Ruhstatt, Du und die Lade Deiner Herrlichkeit! Deine Priester legen Heil an und Deine Frommen jubeln. Um Dawid, Deines Knechtes willen, weise nicht ab das Angesicht Deines Gesalbten. — Der Ewige will es um seiner Gnade willen; Er macht groß die Lehre und herrlich. — Denn von Zijon geht aus die Lehre und das Wort Gottes von Jeruschalajim.

גדלו Erhebet den Ewigen mit mir und seinen Namen wollen wir vereint verherrlichen!

רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא
רוֹמְמוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי
קָדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה
קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה יְיָ קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ:

החזן בניגון.

אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא. אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:
אָנָּא יְיָ עֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת הוֹשִׁיעָה נָּא: בּוֹחֵן לְבָבוֹת הַצְלִיחָה נָא:
גּוֹאֵל חָזָק עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

ויש קהלות מוסיפין

דּוֹבֵר צְדָקוֹת הוֹשִׁיעָה נָּא: הָדוּר בִּלְבוּשׁוֹ הַצְלִיחָה נָא:
וָתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

זַךְ וְיָשָׁר הוֹשִׁיעָה נָּא: חוֹמֵל דַּלִּים הַצְלִיחָה נָא:
טוֹב וּמֵטִיב עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

יוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת הוֹשִׁיעָה נָּא: כַּבִּיר וְנָאוֹר הַצְלִיחָה נָא:
לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

מֶלֶךְ עוֹלָמִים הוֹשִׁיעָה נָּא: נָאוֹר וְאַדִּיר הַצְלִיחָה נָא:
סוֹמֵךְ נוֹפְלִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

עוֹזֵר דַּלִּים הוֹשִׁיעָה נָּא: פּוֹדֶה וּמַצִּיל הַצְלִיחָה נָא:
צוּר עוֹלָמִים עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

קָדוֹשׁ וְנוֹרָא הוֹשִׁיעָה נָּא: רַחוּם וְחַנּוּן הַצְלִיחָה נָא:
שׁוֹמֵר הַבְּרִית עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

תּוֹמֵךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָּא: תַּקִּיף לָעַד הַצְלִיחָה נָא:
תָּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ בְּיוֹם קָרְאֵנוּ:

(על הכל bis נותן התורה S. 123, 124).

רוממו Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor dem Schemel seiner Füße, heilig ist Er! Erhebet den Ewigen, unsern Gott, und bücket euch vor seinem heiligen Berge, denn heilig ist der Ewige, unser Gott. — Und sprechen wird man an jenem Tage: Siehe da, unser Gott, auf den wir gehofft, daß Er uns helfe; der Ewige ist es, auf den wir hofften. Lasset uns jubeln und froh sein ob seiner Hilfe.

אנא O Ewiger, gewähre Hülfe!
O Ewiger, gewähre Glück!
O Ewiger, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

אלהי O Gott der Geister, gewähre Hülfe!
Der die Herzen prüft, gewähre Glück!
Mächtiger Erlöser, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

דובר Der Gerechtigkeit spricht, gewähre Hülfe!
Der majestätumhüllet erstrahlt, gewähre Glück!
Reiner und Frommer, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

זך Lautrer und Redlicher, gewähre Hülfe!
Der den Armen mildgesinnt, gewähre Glück!
Gütiger, der Gutes übt, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

יודע Der die Gedanken kennt, gewähre Hülfe!
Mächtiger, im Glanze Leuchtender, gewähre Glück!
Du von Gnaden Umhüllter, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

מלך König der Welten, gewähre Hülfe!
Glanzumstrahlter, Allmachtvoller, gewähre Glück!
Der stützet die Fallenden, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

עוזר Der beisteht den Armen, gewähre Hülfe!
Der erlöst und rettet, gewähre Glück!
Der Welten Hort, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

קדוש Heiliger und Furchtbarer, gewähre Hülfe!
Erbarmer und Gnädiger, gewähre Glück!
Der wahret den Bund, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

תומך Der stützet die Untadligen, gewähre Hülfe!
Der gewaltig in Ewigkeiten, gewähre Glück!
Der makellos in seinen Werken, erhör' uns am Tage, da wir rufen.

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃ וַיֹּאמַר יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח
מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ
מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ׃ אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ
וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃ תּוֹרָה צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה
מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃ וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף
רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת
וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃ ס וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהוָה קוֹל
יְהוּדָה וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃
לוי וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ
בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה׃ הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ

Vorlesung aus der Thorah.

(5. B. Mos. Cap. 33. V. 1.)

וזאת Und dies ist der Segen, mit welchem gesegnet hat Moscheh, der Mann Gottes, die Kinder Jisrael vor seinem Tode. Und er sprach: Der Ewige kam von Sinai und ging ihnen auf von Sëir, strahlte vom Berge Paran, und fuhr einher aus Myriaden des Heiligthums, zu seiner Rechten Feuer des Gesetzes ihnen. Auch trug Er in seinem Busen die Stämme, all seine Heiligen waren in Deiner Hand; aber sie waren hingestürzt zu Deinen Füßen, aufbebten sie vor Deinen Aussprüchen. Das Gesetz hat uns geboten Moscheh, vererbt an die Gemeinde Jaakobs. Da ward Er in Jeschurun König, da sich versammelten die Häupter des Volkes, insgesammt die Stämme Jisrael's. Es lebe Rëuben und sterbe nicht, daß seine Mannen wenig würden. Und dies dem Jehudah; und er sprach: Erhöre, Ewiger, die Stimme Jehudah's, und zu seinem Volke geleite ihn; ihm zur Seite streite für ihn, und Beistand sei (ihm) gegen seine Dränger.

וללוי Und von Lewi sprach er: Dein Recht und dein Licht gehört deinem frommen Manne, den du versucht zu Massah, mit dem du gehadert an dem Hader-Wasser. Der zu seinem Vater und zu

לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו לֹא יָדָע כִּי
שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצֹרוּ׃ יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב
וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטוֹרָה בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל־
מִזְבְּחֶךָ׃ בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ מָתְנַיִם
קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן׃ ס לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה
יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃
ס שלישי וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ מִמֶּגֶד
שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת׃ וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ
וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרָחִים׃ וּמֵרֹאשׁ הַרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת
עוֹלָם׃ וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה
לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ
וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־אָרֶץ

seiner Mutter spricht: Ich habe ihn nicht gesehen, und seine Brüder kennt er nicht und von seinen Söhnen weiß er nichts; denn sie wahren Deines Wortes und Deinen Bund hüten sie. Sie lehren Deine Aussprüche Jaakob und Deine Lehre Jisrael, legen Räucherwerk vor Deine Nase und Ganzopfer auf Deinen Altar. Segne, Ewiger, sein Vermögen und das Werk seiner Hände nimm gnädig auf; zerschmettre die Lenden seiner Widersacher, und seine Hasser, daß sie nimmer aufstehen. Zu Binjamin sprach er: Der Liebling des Ewigen, er wohnt sicher bei ihm; den ganzen Tag überwölbt Er ihn, und zwischen seinen Schultern ruhet Er.

וליוסף Und zu Josef sprach er: Gottgesegnet sei sein Land, durch des Himmels Kleinod, durch Thau, und durch die Tiefe, die unten lagert; und durch das Kleinod des Ertrages der Sonne, und durch das Kleinod des Triebes der Monde; und durch den Ausbund der Berge der Urwelt, und durch das Kleinod ewiger Hügel; und durch das Kleinod der Erde und ihrer Fülle. Und die Huld des im Dornbusche Thronenden komme auf das Haupt Josef's und auf den Scheitel des unter seinen Brüdern Gekrönten. Sein erstgeborner Stier — er ist stattlich, und des Reem Hörner

וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה: רביעי וְלִזְבוּלֻן
אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאֹהָלֶיךָ: עַמִּים
הַר־יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ
וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל: ס וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד
כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף־קָדְקֹד: וַיַּרְא רֵאשִׁית
לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן וַיֵּתֵא רָאשֵׁי עָם צִדְקַת
יְהוָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאֵל: ס חמישי וּלְדָן אָמַר
דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן־הַבָּשָׁן: וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי
שְׂבַע רָצוֹן וּמָלֵא בִּרְכַּת יְהוָה יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה: ס
וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל
בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ: בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מִנְעָלֶךָ וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ: אֵין
כָּאֵל יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בְּעֶזְרֶךָ וּבְגַאֲוָתוֹ שְׁחָקִים:

sind seine Hörner, mit ihnen stößt er die Völker allesammt, bis zu den Grenzen der Erde. Und das sind die Myriaden Efrajim's und das sind die Tausende Menascheh's.

ולזבולן Und zu Sebulun sprach er: Freue dich, Sebulun, bei deinem Auszuge und du Jisachar, in deinen Gezelten. Stämme laden sie auf den Berg; dort opfern sie Opfer der Gerechtigkeit; denn den Ueberfluß der Meere saugen sie und das Verwahrte, Verscharrte des Sandes. Und zu Gad sprach er: Gesegnet, weiträumig ist Gad; wie eine Löwin ruhet er und reißet Arm sammt Scheitel ab. Und er hat das Erste sich ersehen, denn dort ist der Antheil des Gesetzgebers, des Verborgenen; und er kommt an der Spitze des Volkes, das Recht des Ewigen und seine Gerichte führt er aus mit Jisrael.

ולדן Und zu Dan sprach er: Dan, junger Leu, er stürzt hervor aus Baschan. Und zu Nafthali sprach er: Nafthali, gesättigt der Gnade, und voll der Segnung des Ewigen — Abend und Mittag erobere! Und zu Ascher sprach er: Gesegnet von allen Söhnen Ascher! sei er Liebling seiner Brüder und bade in Oel seinen Fuß. Eisen und Kupfer dein Riegel, und wie deine Tage (nimmt zu) deine Kraft. Keiner gleicht Gott, Jeschurun! befahrend den Himmel dir zum Heil, und ihm zum Ruhm die Wolken.

רשות לחתן תורה

מֵרְשׁוּת הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. וּמֵרְשׁוּת מִפָּז וּמִפְּנִינִים יְקָרָה. וּמֵרְשׁוּת סַנְהֶדְרִין הַקְּדוֹשָׁה וְהַבְּרוּרָה. וּמֵרְשׁוּת רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת וְאַלּוּפֵי תוֹרָה. וּמֵרְשׁוּת זְקֵנִים וּנְעָרִים יוֹשְׁבֵי שׁוּרָה. אֶפְתַּח פִּי בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה. לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְדָר בִּנְהוֹרָא. שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ בְּיִרְאָתוֹ הַטְּהוֹרָה. וְהִגִּיעָנוּ לִשְׂמוֹחַ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה. הַמְשַׂמַּחַת לֵב וְעֵינַיִם מְאִירָה. הַנּוֹתֶנֶת חַיִּים וְעֹשֶׁר וְכָבוֹד וְתִפְאָרָה. הַמְאַשֶּׁרֶת הוֹלְכֶיהָ בְּדֶרֶךְ הַטּוֹב וְהַיְשָׁרָה. הַמַּאֲרֶכֶת יָמִים וּמוֹסֶפֶת גְּבוּרָה. לְאוֹהֲבֶיהָ וּלְשׁוֹמְרֶיהָ בְּצִוּוּי וְאַזְהָרָה. לְעוֹסְקֶיהָ וּלְנוֹצְרֶיהָ בְּאַהֲבָה וּבְמוֹרָא. וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי הַגְּבוּרָה. לָתֵת חַיִּים וְחֶסֶד וְנֵזֶר וַעֲטָרָה. לרבי פב"פ הַנִּבְחַר לְהַשְׁלִים הַתּוֹרָה. לְאַמְּצוֹ לְבָרְכוֹ וּלְגַדְּלוֹ בְּתַלְמוּד תּוֹרָה. לְדָרְשׁוֹ לְהַדְּרוֹ וּלְוַעֲדוֹ בַּחֲבוּרָה. לְזַכּוֹתוֹ לְחַיּוֹתוֹ וּלְטַכְּסוֹ בְּטֶכֶס אוֹרָה. לְיַשְּׁרוֹ לְכַלְּלוֹ לְלַמְּדוֹ לֶקַח וּסְבָרָה. לְמַלְּטוֹ לְנַשְּׂאוֹ לְסַעֲדוֹ בְּסַעַד בְּרוּרָה. לְעָדְנוֹ לְפַרְנְסוֹ לְצַדְּקוֹ בְּעַם נִבְרָא. לְקָרְבוֹ לְרַחֲמוֹ וּלְשָׁמְרוֹ מִכָּל־צוּקָה וְצָרָה. לְתָקְפּוֹ לְתָמְכוֹ לְתוֹמְמוֹ בְּרוּחַ נִשְׁבָּרָה. עֲמוֹד עֲמוֹד עֲמוֹד רבי פב"פ חֲתַן הַתּוֹרָה. וְתֵן כָּבוֹד לְאֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא. וּבִשְׂכַר זֶה תִּזְכֶּה מֵאֵל נוֹרָא. לִרְאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה. וּמְקַיְּמֵי מִצְוֹת בְּתוֹךְ עַם יָפָה וּבָרָה. וְתִזְכֶּה לִשְׂמוֹחַ בְּשִׂמְחַת בֵּית הַבְּחִירָה. וּפָנֶיךָ לְהָאִיר בִּצְדָקָה כְּאַסְפַּקְלַרְיָא הַמְּאִירָה. כִּנְבָא יְשַׁעְיָהוּ מָלֵא רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה. שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָהּ מְהֵרָה. שִׂישׂוּ אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ בְּאֶבְלָה:

וְצָרָה. עֲמוֹד עֲמוֹד רבי פלוני בר פלוני חֲתַן הַתּוֹרָה.
מֵרְשׁוּת כָּל־הַקָּהָל הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְהַשְׁלֵם הַתּוֹרָה: יעמוד וכו'

וקורין לחתן תורה מעונה וגו'.

מְעֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֶשׁ מִפָּנֶיךָ
אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד: וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד
עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעַרְפוּ־טָל:
אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה מָגֵן עֶזְרֶךָ
וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתֵימוֹ
תִדְרֹךְ: ס וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ
רֹאשׁ הַפִּסְגָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־
הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן: וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ
אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן:
וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד־
צֹעַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה הֶרְאִיתִיךָ

מענה Zuflucht ist der Gott der Urzeit, und hier unten die ewigen Arme, und Er vertrieb vor dir den Feind, und sprach: Vertilge! Und Jisrael wohnt sicher, abgesondert die Quelle Jaakob's, in einem Lande des Korns und Mostes; auch seine Himmel träufeln Thau. Heil dir, Jisrael! wer ist dir gleich? Volk, siegend durch den Ewigen, deines Heiles Schild, und welcher Schwert deines Ruhmes ist; schmeicheln müssen deine Feinde dir, du aber, du schreitest einher auf ihren Höhen. — Und Moscheh stieg hinauf von den Steppen Moab auf den Berg Nebo, die Spitze des Pisgah, welcher vor Jerecho, und der Ewige ließ ihn sehen das ganze Land, das Gilead bis Dan, und ganz Nafthali, und das Land Efrajim und Menascheh und das ganze Land Jehudah, bis zum äußersten Meere; und die Mittagseite und den Umkreis, das Thal Jerecho, die Palmenstadt, bis Zoar. Und der Ewige sprach zu ihm. Dies ist das Land, das Ich zugeschworen Abraham, Ji—

בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר׃ וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה׃ וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב
מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא־כָהֲתָה עֵינוֹ
וְלֹא־נָס לֵחֹה׃ וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת
מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה׃ וִיהוֹשֻׁעַ
בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו
וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃ וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ
יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים׃ לְכָל־הָאֹתֹת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר
שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו
וּלְכָל־אַרְצוֹ׃ וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל
אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ חזק

und Jaakob, sprechend: Deinem Samen will Ich es geben; Ich habe es dich sehen lassen mit deinen Augen, aber hinübergehen sollst du nicht. Und es starb daselbst Moscheh, der Knecht des Ewigen, im Lande Moab, auf Befehl des Ewigen. Und Er begrub ihn im Thale im Lande Moab, gegenüber Beth Peor, und Niemand kennt seine Grabstätte bis auf diesen Tag. Und Moscheh war hundert und zwanzig Jahre alt, da er starb; sein Auge war nicht getrübt und seine Säfte nicht geschwunden. Und die Kinder Jisrael beweinten Moscheh in den Steppen Moab dreißig Tage, bis vorbei waren die Tage des Beweinens der Trauer um Moscheh. Und Jehoschua Sohn Nun war erfüllt mit dem Geiste der Weisheit, denn Moscheh hatte seine Hände ihm aufgelegt, und es gehorchten ihm die Kinder Jisrael und thaten so wie der Ewige dem Moscheh geboten. Und es stand fortan nicht auf ein Prophet in Jisrael wie Moscheh, den der Ewige erkannt, Angesicht zu Angesicht, nach allen Zeichen und Wundern, die ihn der Ewige gesandt auszuführen im Lande Mizrajim, an Pharaoh, und an allen seinen Dienern, und an seinem ganzen Lande; und nach aller starken Macht und nach allem Großen und Furchtbaren, das Moscheh ausgeführt vor den Augen des ganzen Jisrael.

אחר שברך ברכה אחרונה מנגן הש"ץ בקצת קהלות·

אֶחָד יָחִיד וּמְיֻחָד אֵל· נִדְרָשׁ לְבַר לֵבָב אֲשֶׁר שׁוֹאֵל· אַךְ־טוֹב אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל· הַלְלוּיָהּ:

מניחין ס"ת ב' וג' על העמוד ומגביהין וגוללין ס"ת א' ואח"כ אומרים **רשות** לחתן בראשית ובמקום שאין להם כי אם ב' ס"ת קורין בראשון וזאת הברכה ובב' בראשית וחוזרין ופותחין ס"ת א' וקורין בו למפטיר וכן הדין בכל זמן שמוציאין ג' ואין להם רק ב'·

רשות לחתן בראשית.

מֵרְשׁוּת אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים. בַּשַּׁחַק אֵין זוּלָתוֹ וְאֵין בִּלְעָדוֹ בַּתַּחְתּוֹנִים. נוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ וְעָצְמָה מַרְבֶּה לְאֵין אוֹנִים. מַגִּיד מֵרֵאשִׁית מַה בָּא בְּאַחֲרִית שָׁנִים. יוֹעֵץ וְאֵין מִי יָפֵר לְדוֹרוֹת הֲמוֹנִים: וּמֵרְשׁוּת קְדוּמָה לָעוֹלָם אַלְפַּיִם שָׁנִים. שֶׁבָּהּ מְלָכִים נִמְלָכִים שָׂרִים וּסְגָנִים. אֲרֻכָּה מֵאֶרֶץ מִדָּהּ וּרְחָבָה מִנִּי יָם וּשְׁאוֹנִים. טְהוֹרָה וּמְתוּקָה מִדְּבַשׁ וּשְׁמָנִים. כָּל־חֲפָצִים לֹא יִשְׁווּ בָהּ יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים. אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ וּבִשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד חוֹנִים. מְאַשֶּׁרֶת וּמְגִנַּת בְּעָלֶיהָ וְהוֹגֶיהָ בְּשִׁנּוּנִים. מְיַשֶּׁרֶת פְּעָמֵי בָהּ נִשְׁעָנִים. נוֹצֶרֶת בְּאַהַב תּוֹמְכֶיהָ לְמַלְּטָם מֵאִישׁוֹנִים: וּמֵרְשׁוּת חֲכָמִים יְדֻעִים וּנְבוֹנִים. אַלּוּפִים בַּתּוֹרָה מְסֻבָּלִים בְּמִצְוֹת מְלֵאִים חֻקִּים כְּרִמּוֹנִים. וּמֵרְשׁוּת בַּעֲלֵי יְשִׁיבָה הֲגוּנִים וּזְקֵנִים. וּמֵרְשׁוּת כָּל־הַקָּהָל גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים: עֲמוֹד עֲמוֹד רבי פבי"פ חֲתַן בְּרֵאשִׁית מִתּוֹךְ עֲדַת אֱמוּנִים. וּקְרַב עַד הֵנָּה בְּגִיל וּרְנָנִים. וּפֹה עֲמוֹד עָמְדִי עַל מִגְדַּל עֵץ הֶעָשׂוּי לְנוֹי בְּבִנְיָנִים. וּבָרֵךְ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ מִמִּזְרָח לְמַעֲרָב בְּפִי כָל־בִּרְיוֹנִים. וְתֶן־לוֹ בְרָכָה תְּהִלָּה וָסוֹף כְּהוֹרוֹ נְבוֹנִים. וְתֶן־לוֹ מֵעֵין בִּרְכוֹתָיו בְּתוֹךְ קְהַל אֱמוּנִים.

שֶׁהִגִּיעָךְ לְיוֹם זֶה לְהַתְחִיל הַתּוֹרָה וְלִשְׂמוֹחַ בְּיוֹם חֲתוּנִים.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלִּפְנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנִים. לְיַסֵּד בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
מָרוֹם מֵרִאשׁוֹנִים. לְשַׁכְלֵל הֵיכָל וְאוּלָם בְּכַדְכֹּד וַאֲבָנִים.
שָׁם לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹת אָבוֹת וּבָנִים. וְתִשְׂמַח בְּשִׂמְחַת בֵּית
הַשּׁוֹאֵבָה בְּעִדּוּן מִגְדָּנִים. וְתִזְכֶּה לִרְאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים.
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמְקַיְּמֵי מִצְוֹת וְחֻקִּים נֶאֱמָנִים. וְתִזְכֶּה
לִרְאוֹת שִׁבְעָה רוֹעִים וּשְׁמֹנָה נְסִיכִים מְזֻמָּנִים. וְתִשְׂבַּע
מִטּוּב הַצָּפוּן וְתַנִּיחַ יִתְרָךְ לַבָּנִים. וְיִהְיֶה מוֹשָׁבְךָ בֵּין
צַדִּיקִים הֲגוּנִים. וְתִרְדּוֹף צְדָקָה וְתִמְצָא כָבוֹד וָחֶסֶד
וְחַיִּים חֲנוּנִים. ויעַטְּרוּךָ חַיִּים וְשָׁלוֹם וְאֹרֶךְ יָמִים
וְשָׁנִים. עֲמוֹד עֲמוֹד רכי פ"ב"פ חֲתַן בְּרֵאשִׁית
וְהַתְחֵל בִּקְדוּמָה קֶדֶם לְכָל־בִּנְיָנִים. וּקְרָא מִבְּרֵאשִׁית
עַד בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשָׂיו שְׁלֵמִים הַמְתֻקָּנִים
וְהַמְהֻגָּנִים:

פותחין ס"ת שני וקורין לחתן בראשית.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ
הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ
אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר
וַיְהִי־אוֹר: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים
בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים | לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ

(1. B. Mos. Cap. 1. V. 1.)

בראשית Im Anfang schuf Gott den Himmel und die Erde. Und die Erde war öd' und wüst, und Finsterniß auf der Fläche des Abgrundes, und der Geist Gottes schwebend über die Fläche der Wasser. Und Gott sprach: Es werde Licht; und es ward Licht. Und Gott sah das Licht, daß es gut war, und Gott schied zwischen dem Licht und der Finsterniß. Und Gott nannte das

קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃ פ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
לָמָיִם׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן׃
וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם
שֵׁנִי׃ פ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם
אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים ׀
לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־
טוֹב׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ
זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ
וַיְהִי־כֵן׃ וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ
וְעֵץ עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־
טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃ פ וַיֹּאמֶר

Licht Tag, und die Finsterniß nannte Er Nacht. Und es ward Abend und ward Morgen: Ein Tag.—Und Gott sprach: Es werde eine Ausdehnung mitten in den Wassern, und sie scheide zwischen Wassern und Wassern. Und Gott machte die Ausdehnung und schied zwischen den Wassern, die unterhalb der Ausdehnung, und den Wassern, die oberhalb der Ausdehnung; und es ward also. Und Gott nannte die Ausdehnung Himmel. Und es ward Abend und ward Morgen: der zweite Tag.—Und Gott sprach: Es sammeln sich die Wasser unterhalb des Himmels an einen Ort, und es werde sichtbar das Trockene; und es ward also. Und Gott nannte das Trockene Erde, und die Sammlung der Wasser nannte Er Meere, und Gott sah, daß es gut war. Und Gott sprach: Es lasse hervorsprießen die Erde Gesproß, Kraut Samen bringend, Fruchtbäume Frucht tragend, nach ihrer Art, worin ihr Samen ist, — auf der Erde; und es ward also. Und die Erde brachte hervor Gesproß, Kraut Samen bringend nach seiner Art, und Bäume Frucht tragend, worin ihr Samen ist, nach ihrer Art, und Gott sah, daß es gut war. Und es ward Abend und ward

אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ וְהָיוּ
לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃
וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאוֹר
הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת
הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם
לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין
הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב
וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ פ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם
שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ
הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־
נֶפֶשׁ הַחַיָּה ׀ הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת
כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם

Morgen: der dritte Tag. — Und Gott sprach: Es seien Lichter an der Fläche des Himmels, zu scheiden zwischen dem Tag und der Nacht, und sie seien zu Zeichen und Zeiten und zu Tagen und Jahren. Und seien zu Lichtern an der Fläche des Himmels, zu leuchten auf die Erde; und es ward also. Und Gott machte die beiden großen Lichter: das große Licht zur Herrschaft des Tages und das kleine Licht zur Herrschaft der Nacht, und die Sterne. Und Gott setzte sie an die Fläche des Himmels, zu leuchten auf die Erde. Und zu herrschen am Tage und in der Nacht, und zu scheiden zwischen dem Licht und der Finsterniß, und Gott sah, daß es gut war. Und es ward Abend und ward Morgen: der vierte Tag. — Und Gott sprach: Es sollen wimmeln die Wasser vom Gewimmel Leben-Athmender, und Gevögel fliege über der Erde, an der Fläche des Himmels hin. Und Gott schuf die großen Seethiere und alles Leben-Athmende, das sich regt, wovon die Wasser wimmeln, nach seiner Art, und alles Gevögel mit Schwingen, nach seiner Art, und Gott sah, daß es gut war. Und Gott

אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים
וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ פ
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה
וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־
חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ
הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־
הָאָרֶץ׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃ וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים
וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ
וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־
הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם אֶת־כָּל־עֵשֶׂב ׀
זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־

segnete sie und sprach: Seid fruchtbar und mehret euch, und füllet die Gewässer der Meere, und das Gevögel sei viel auf der Erde. Und es ward Abend und ward Morgen: der fünfte Tag. — Und Gott sprach: Es bringe hervor die Erde Leben-Athmendes nach seiner Art, Vieh und Gewürm und Gethier des Landes nach seiner Art; und es ward also. Und also machte Gott das Gethier des Landes nach seiner Art und das Vieh nach seiner Art, und alles Gewürm des Erdbodens nach seiner Art, und Gott sah, daß es gut war. Und Gott sprach: Laßt uns machen einen Menschen in unserm Bilde nach unserer Aehnlichkeit; und sie sollen bewältigen die Fische des Meeres und das Gevögel des Himmels und das Vieh und die ganze Erde, und all das Gewürm, das sich regt auf Erden. Und Gott schuf den Menschen in seinem Bilde, im Bilde Gottes schuf Er ihn; Mann und Weib schuf Er sie. Und Gott segnete sie und sprach zu ihnen: Seid fruchtbar und mehret euch, und füllet die Erde und machet sie euch unterthan, und bewältigt die Fische des Meeres und das Gevögel des Himmels und alles Gethier, das sich regt auf Erden. Und Gott sprach: Siehe, ich geb' euch alles Kraut Samen tragend, das auf der Fläche der ganzen Erde, und jeglichen Baum, an

בּוֹ פְרִי־עֵץ זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ וּלְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ
וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל ׀ רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בּוֹ נֶפֶשׁ
חַיָּה אֶת־כָּל־יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר
יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃ פ וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם׃ וַיְכַל
אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־
יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־
בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃

מניחין כל ג׳ ס״ת על השלחן ואומרין ח״ק עליהם ומגביהין וגוללין ס״ת
שקראו בו ופותחין ס״ת ג׳ וקורין בו למפטיר כפ׳ פנחס (במדבר כ״ט ל״ה).

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃
מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם

welchem Baumfrucht, Samen tragend, euer sei es zum Essen. Und allem Gethier des Landes und allen Vögeln des Himmels und Allem, was sich reget auf der Erde, worin ein Lebensodem, (geb' ich) alles grüne Kraut zum Essen; und es ward also. Und Gott sah Alles, was Er gemacht, und siehe, es war sehr gut. Und es ward Abend und ward Morgen: der sechste Tag. — Da waren vollendet die Himmel und die Erde und all ihr Heer. Und Gott hatte vollendet am siebenten Tage sein Werk, das Er gemacht, und ruhete am siebenten Tage von all seinem Werke, das Er gemacht. Und Gott segnete den siebenten Tag und heiligte ihn, denn an demselben ruhte Er von all seinem Werke, das Gott geschaffen, um es zu fertigen.

(4. Mos. Cap. 29. V. 35.)

ביום Am achten Tage sollt ihr Festversammlung haben, keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und sollt als Ganzopfer darbringen eine Feuergabe zum Wohlgeruch dem Ewigen, einen Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe, ohne Fehl. Ihr Speisopfer und die Spenden dazu zu dem Farren, zu dem Widder

כַּמִּשְׁפָּט׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃ אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהוָה בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

כשמגביהים הס"ת אומרים·

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ· עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת.

und zu den Schafen nach ihrer Zahl und Vorschrift. Und einen Bock zum Sühnopfer außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speisopfer und der Spende dazu. Dies sollt ihr dem Ewigen opfern an euren Festen, außer euren Gelübden und euren freiwilligen Gaben an euren Ganzopfern und euren Speisopfern und euren Spenden und euren Mahlopfern. Und Moscheh sprach zu den Kindern Jisrael ganz so, wie der Ewige dem Moscheh geboten.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Ge-

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

ואומרין קודם קריאת ההפטרה אשריך והקהל עונה בסוף כל חרוז
* חתום בו שהמ"ח אברהם.

אַשְׁרֶיךָ הַר הָעֲבָרִים   עַל הֶהָרִים הַגְּבוֹהִים
יַעַן בָּךְ מִבְחַר קְבָרִים   הֶקְבַּר אִישׁ הָאֱלֹהִים:

בִּלְבָבִי לַבָּה וְכַף אַף־   עַל מוֹת צִיר נֶאֱמָן אֲשֶׁר לֹא־
קָם עוֹד כָּמוֹהוּ וּמַלְאָךְ   נִרְאָה מִתּוֹךְ הַסְּנֶה לוֹ
בּוֹעֵר בָּאֵשׁ הַסְּנֶה, אַף־   לֹא אֻכַּל עַצְמוֹ וְחֵילוֹ
וַיּוֹאֶל עָנָו לְהָרִים   וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים
הִסְתִּיר פָּנָיו תַּיְקָרִים   מֵהַבִּיט אֶל הָאֱלֹהִים: אשריך

רַב מוֹפְתָיו אַךְ בֶּאֱמוּנָה   אֵל חַי עִצְּמוֹ בְּעָצְמָה
הוּא הִנְחִיל דָּת נֶאֱמָנָה   דָּת מָלֵא דַּעַת וְחָכְמָה
כַּבֵּד מוֹרֶיךָ וְאַל נָא   תִּשְׁאַל אֵיךְ הָיָה וּבַמָּה

lobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

אשריך O Abarim, wie bist Du hochgeehrt! [1])
Ob allen Bergeshöhen ragt Dein Werth!
O Ausbund du von allen Grabesstätten,
Der Mann des Herrn — er wollt' auf dir sich betten.

בלבבי Im Herzen glühet mir des Schmerzes Brand,
Die Hände ring' ich ob dem Tod des Boten,
Dem Keiner gleich an Treue je erstand,
Dem Gott erschien im Gluthenschein, dem rothen,
Im Dornbusch, den die Feuersgluth umwand,
Der unversehrt blieb, wie auch Flammen drohten
Der Demuthreiche wollt' heran sich trauen,
Da ihm die Stimme Gottes tönt.
Nicht nach dem Göttlichen wagt' er zu schauen,
Verbarg das Antlitz, das Anmuth verschönt.

רב Er wirkte Wunder durch des Glaubens Macht.
Wie hat der Ew'ge seine Kraft gestählt!
Die wahre Lehre hat er kund gemacht,
Die Weisheit und Erkenntnißhauch beseelt.
O meide Fürwitz! hab' auf Lehrer Acht,
Nicht frage, wie es kam, was wird erzählt

1) Verfasser: R. Abraham.

הַנִּפְלָאִים הַזְּכוּרִים   לָמָּה יִקְצוֹף הָאֱלֹהִים
הַדּוֹבְרִים עָלָיו שְׁקָרִים   לֹא הֶאֱמִינוּ בֵּאלֹהִים: אשריך

הוּא הוֹרִיד לוּחוֹת שְׁתַּיִם   וּבְעֵת טָעִיתִי בְּמַעְלִי
אַרְבָּעִים יוֹם פַּעֲמַיִם   לֹא אָכַל לֶחֶם בְּשֶׁלִּי
אֵיךְ אוֹכַל לֶחֶם וּמַיִם־   אֶשְׁתֶּה כִּי נֶאֱסַף פְּלִילִי
שֶׁפֵּרַשׁ לִי סוֹד אֲמָרִים   שֶׁאָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים
וּכְמוֹתוֹ בֵּרַךְ יְשָׁרִים   וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים: אשריך

מַה־נִּכְבָּד מִפְקַד וּמִדְרַשׁ   דַּת הָיְתָה אָמוֹן בְּשַׁחַק
הוֹרִישָׁהּ עָנָו וְיָרַשׁ   דּוֹר מִדּוֹר קָרוֹב לְמֶרְחָק
וִיסוֹד הַשֵּׁם הַמְּפֹרָשׁ   עַל סֵפֶר אֵלֶּה שְׁמוֹת חָק
וַיִּקְרָא סוֹד הַסְּפָרִים   וַיְדַבֵּר אִתּוֹ אֱלֹהִים
דִּבֵּר אֵלֶּה הַדְּבָרִים   וּבְרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים: אשריך

Von Wunderwerken, die verzeichnet sind.
Warum soll Gottes Zorn darob sich regen?
Die Lügen reden, frechgesinnt,
An Gottes Macht nicht frommen Glauben hegen.

הוא Der Tafeln Paar hat er mir zugetheilt,
Und als ich frevelnd mich vergangen,
Zwei Mal er fastend in der Höhe weilt,
Um mich trug er nach Nahrung nicht Verlangen.
Wie soll ich essen, trinken, da enteilt
Mein Anwalt ist, mein Retter hingegangen!
Im Leben hat das Wort er mich gelehrt,
Wie's ihm verkündet hat sein Hort.
Den Frommen Segen sterbend er gewährt,
Und Gott erfüllt das Segenswort.

מה Wie schön ist's, forschen in den Lehren,
Die Gott als Pflegling in der Höhe hegt.
Den Frommen [1]) wollt' als Erb' er sie gewähren,
Zeit sie an Zeit, die Näh' an Ferne trägt.
Des heil'gen Namens Laut, den hohen, hehren,
Er in das Buch vom Auszug prägt.
Geheimniß [2]) tief wollt' er entfalten,
Was Gott ihm hat verkündet,
Die Reden, die er hat gehalten,
Wie Gott die Welt gegründet.

---

1) Moscheh als Bote und Herold Gottes.
2) Die Anfangsworte der fünf Bücher der Thorah sind im Texte zusammengestellt. Im 3. Buche, wo vorzugsweise Opferlehre und Priesterthum hervortritt, ist geheime Weisheit ver- und enthüllt. Die „Reden" sind der Anfang des fünften Buches, und erst am Schlusse erscheint das erste Buch, das mit der Schöpfungsgeschichte beginnt.

מפטירין ביהושע א׳ א׳.

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן
הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר
תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃ מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה
וְעַד־הַנָּהָר ׀ הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים
וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃
לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר
הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא
אֶעֶזְבֶךָּ׃ חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם

Haftarah.

(Jos. Cap. 1. V. 1.)

ויהי Und es geschah nach dem Tode Moschehs, des Knechtes des Ewigen, da sprach der Ewige zu Jehoschua, Sohn Nun, dem Diener Moschehs, also: Moscheh mein Knecht ist todt. Und nun mache dich auf, gehe über diesen Jarden, du und dies ganze Volk, nach dem Lande, das ich ihnen, den Kindern Jisrael, gebe. Jeden Ort, worauf euer Fußballen tritt, habe ich euch gegeben, wie ich dem Moscheh verheißen. Von der Wüste und dem Lebanon dort bis zu dem großen Strome, dem Strome Frat, und das ganze Land der Chittim und bis zum großen Meere, dem Untergange der Sonne, soll euer Gebiet sein. Niemand soll gegen dich Stand halten all die Tage deines Lebens. Wie ich mit Moscheh gewesen bin, werde ich mit dir sein; ich lasse dich nicht und verstoße dich nicht. Sei stark und fest, denn du sollst diesem

הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם לָתֵת
לָהֶם׃ רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי אַל־תָּסוּר
מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאל לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר
תֵּלֵךְ׃ לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ
וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
כְּכָל־הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאָז
תַּשְׂכִּיל׃ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ
וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר
תֵּלֵךְ׃ כאן מסיימין הספרדים
וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שׁוֹטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃ עִבְרוּ |
בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ
לָכֶם צֵידָה כִּי בְּעוֹד | שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים

Volke das Land zutheilen, das ich geschworen ihren Vätern, ihnen zu geben. Nur sei sehr stark und fest, zu beobachten, zu thun ganz nach der Lehre, die dir geboten Moscheh, mein Knecht. Nicht weiche davon rechts noch links, damit du Glück habest überall, wo du gehest. Nicht weiche dies Buch der Lehre von deinem Munde, und du sollst sinnen darüber Tag nnd Nacht, damit du beobachtest zu thun, ganz so wie darin geschrieben; denn dann wirst du durchführen deinen Weg, und dann wirst du Glück haben. Hab' ich dir nicht geboten, sei stark und fest? nicht sei zag und bang; denn mit dir ist der Ewige, dein Gott, überall, wo du gehest. Und Jehoschua gebot den Beamten des Volkes also: Gehet im Lager umher, und gebietet dem Volke also: Bereitet euch Mundvorrath; denn binnen drei Tagen geht ihr über diesen

Digitized by Google

אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ׃ וְלָרֽאוּבֵנִי
וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַֽמְנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
לֵאמֹר׃ זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם
מֹשֶׁה עֶֽבֶד־יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ
לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃ נְשֵׁיכֶם
טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם
מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים
לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם׃
עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה ׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־
הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן
לָהֶם וְשַׁבְתֶּם לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ
אֲשֶׁר ׀ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן

Jarden, in Besitz zu nehmen das Land, welches der Ewige, euer Gott, euch giebt, es zu besitzen. Und zu dem Reubeni und dem Gadi und dem halben Stamme Menascheh sprach Jehoschua also: Gedenket der Sache, die euch geboten Moscheh, der Knecht des Ewigen, also: Der Ewige, euer Gott, schafft euch Ruhe und giebt euch dieses Land. Eure Weiber, eure Kinder und eure Heerden sollen bleiben in dem Lande, das euch Moscheh gegeben, jenseit des Jarden, und ihr sollt gerüstet vor euren Brüdern herziehen, alle Starken des Heeres, und ihnen beistehen. Bis daß Ruhe der Ewige geschafft euren Brüdern wie euch, und auch sie das Land einnehmen, welches der Ewige, euer Gott, ihnen giebt; dann kehret zurück nach dem Lande eures Besitzes und besitzet es, das euch gegeben Moscheh, der Knecht des Ewigen, jenseit des Jarden,

מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה׃ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃

(Die Segenssprüche nach der Haftarah, das Gebet für den König und אשרי bis הללויה S. 140—143, dann hier weiter.)

gen Aufgang der Sonne. Und sie antworteten dem Jehoschua also: Alles, was du uns geboten, werden wir thun, und wohin du uns schicken wirst, werden wir gehen. Ganz, wie wir gehorcht dem Moscheh, so werden wir dir gehorchen. Nur daß der Ewige, dein Gott, mit dir sei, wie Er mit Moscheh gewesen. Jeder Mann, der widerspenstig ist gegen deinen Ausspruch und nicht hört auf deine Worte in allem, was du ihm gebietest, werde getödtet. Nur sei stark und fest.

ומעמידין הג׳ ס״ת על השולחן ואומרין׃

אֲשֶׁר בִּגְלַל אָבוֹת בָּנִים גִּדֵּל. וּבַעֲבוּרָם תּוֹרָה נָתַן׃
בְּגַלְגַּלֵּי רוּחַ יְיָ נִגְלָה. בְּמַלְאֲכֵי צְבָאוֹת אַלְפֵי שִׁנְאָן׃ גִּבּוֹר עַל גֵּאִים אֱלוֹהַּ אַדִּיר. קָרָא לְמשֶׁה לְקַבֵּל לוּחוֹת׃ דִּבְרֵי אֵל חַי שָׁמְעָה הָאָרֶץ. וְעַמּוּדֶיהָ יִתְפַּלָּצוּן׃ הִטָּה שָׁמַיִם וַיֵּרַד. וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיֵּדֶא עַל כַּנְפֵי רוּחַ׃ וַיֵּצְאוּ דְבָרִים מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. וַיִּתְחַקְּקוּ עַל לוּחוֹת הָאֶבֶן׃ זְמִירוֹת אָמְרוּ כָּל־בְּנֵי אֱלֹהִים. שׁוֹפָר תָּקְעוּ בִּשְׁמֵי מָרוֹם׃ חֲרָדָה לָבְשׁוּ כָּל־בְּנֵי עֵשָׂו. כִּי מִשֵּׂעִיר יְיָ זָרַח׃ טָפְחוּ כֻלָּם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל. כִּי מִפָּארָן יְיָ הוֹפִיעַ׃ יְמִין יְיָ טְפָחַיִם בַּלּוּחוֹת. וִימִין משֶׁה טְפָחַיִם בַּלּוּחוֹת׃ כִּי אֹרֶךְ הַלּוּחוֹת שִׁשָּׁה טְפָחִים. וְטִפְחַיִם מְפֹרָשׁ בֵּין יָד לְיָד׃ לֵךְ משֶׁה וּשְׂמַח בִּגְדֻלָּתֶךָ. כִּי אֵין כָּמוֹךָ בְּכָל־הַנְּבִיאִים׃ מִי עָלָה שָׁמַיִם לְתוֹךְ הֶעָנָן. וּמִי רָאָה תְּמוּנַת אֱלֹהֵינוּ׃ משֶׁה עָלָה לְתוֹךְ הֶעָנָן. גַּם הוּא רָאָה תְּמוּנַת אֱלֹהֵינוּ׃ נְשִׂיא נְשִׂיאִים הָיָה משֶׁה רַבֵּנוּ. אָב לַחֲכָמִים וְרֹאשׁ לִנְבִיאִים׃ סָגַר הַיָּם בִּתְפִלָּתוֹ. וְעַל יַד שְׁלוּחוֹ חֲרוֹן אַף הֵשִׁיב׃ עָנָה יְיָ וְאָמַר לְעַמּוֹ. אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃ פָּתְחוּ כֻלָּם פִּיהֶם וְאָמְרוּ. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ צָעַק משֶׁה צְעָקָה גְדוֹלָה וּמָרָה. בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עֲלֵה וּמֻת בָּהָר׃ קָרַע בְּגָדָיו וְהֵרִים קוֹלוֹ. יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן שְׁמָר־נָא צֹאנִי׃ רָאָה משֶׁה מֵרֹאשׁ הַפִּסְגָּה. נַחֲלַת שְׁבָטִים עוֹמְדִים לְפָנָיו׃

שָׁם מֵת מֹשֶׁה עֶבֶד יְיָ. מוּל בֵּית פְּעוֹר אֲסָפוֹ אֱלֹהֵינוּ:
תְּפִלַּת מֹשֶׁה קָרַע רָקִיעַ. וְעָנָה צוּר לְעַמּוֹ בְּעֵת צָרוֹתָם:
תְּפִלָּתוֹ לְעוֹלָם לֹא שָׁבָה רֵיקָם. כִּי רוֹעֶה נֶאֱמָן הָיָה מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל:

מֹשֶׁה מֵת מִי לֹא יָמוּת. עַל פִּי יְיָ מֵת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ:

שִׂישׂוּ וְשִׂמְחוּ בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה. וּתְנוּ כָבוֹד לַתּוֹרָה. כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִכָּל־סְחוֹרָה. מִפָּז וּמִפְּנִינִים יְקָרָה:

נָגִיל וְנָשִׂישׂ בְּזֹאת הַתּוֹרָה. כִּי הִיא לָנוּ עֹז וְאוֹרָה:

אֲהַלְלָה אֱלֹהַי וְאֶשְׂמְחָה בוֹ. וְאָשִׂימָה תִּקְוָתִי בּוֹ.
אֲהוֹדֶנּוּ בְּסוֹד עַם קְרוֹבוֹ. אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה בּוֹ: נגיל

בְּכָל לֵב אֲרַנֵּן צִדְקוֹתֶיךָ. וַאֲסַפְּרָה תְּהִלָּתֶךָ. בְּעוֹדִי
אַגִּיד נִפְלְאוֹתֶיךָ. עַל חַסְדְּךָ וְעַל אֲמִתֶּךָ: נגיל

גּוֹאֵל תָּחִישׁ מְבַשֵּׂר טוֹב. כִּי אַתָּה מִגְדַּל עֹז וָטוֹב.
גְּאוּלִים יוֹדוּךָ בְּלֵב טוֹב. הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב: נגיל

דָּגוּל גְּאַל־נָא הֲמוֹנַי. כִּי אֵין־קָדוֹשׁ כַּיְיָ. דְּגוּלִים
יוֹדוּךָ יְיָ. מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יְיָ: נגיל

הֲלֹא בְאַהֲבָתוֹ בָּחַר־בָּנוּ. בְּנֵי בְכוֹרִי קְרָאָנוּ. הוֹד וְהָדָר הִנְחִילָנוּ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ עִמָּנוּ:

נָגִיל וְנָשִׂישׂ בְּזֹאת הַתּוֹרָה. כִּי הִיא לָנוּ עֹז וְאוֹרָה:

אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל. אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל. אַשְׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּחַר בָּכֶם אֵל וְהִנְחִילְכֶם הַתּוֹרָה מִמִּדְבָּר (נ״א מסיני) מַתָּנָה:

הִתְקַבְּצוּ מַלְאָכִים זֶה אֶל זֶה. לְקָבֵל זֶה. וְאָמַר זֶה לָזֶה. מִי הוּא זֶה וְאֵי זֶה הוּא מְאַחֵז פְּנֵי כִסֵּא. פַּרְשֵׁז עָלָיו עֲנָנוֹ:

מִי עָלָה לַמָּרוֹם. מִי עָלָה לַמָּרוֹם. מִי עָלָה לַמָּרוֹם. וְהוֹרִיד עוֹז מִבְטֶחָה: התקבצו

מֹשֶׁה עָלָה לַמָּרוֹם. נְתַנְאֵל. שְׁמַעְיָה. אֲבִי שׁוֹכוֹ. אֲבִי זָנוֹחַ. חֶבֶר. יְקוּתִיאֵל. טוֹבִיָּה. יֶרֶד. אֲבִי גְדוֹר עָלָה לַמָּרוֹם. הוֹרִיד עוֹז מִבְטֶחָה: התקבצו

אָגִיל וְאֶשְׂמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה.
בּא יָבא צֶמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה.

תּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים. לְכֻלָּם חַיִּים. כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים:

אַבְרָהָם שָׂמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה.
בּא יָבא צֶמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה: תורה

יִצְחָק. יַעֲקֹב. מֹשֶׁה. אַהֲרֹן. יְהוֹשֻׁעַ. שְׁמוּאֵל. דָּוִד. שְׁלֹמֹה. אֵלִיָּהוּ. שָׂמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה.
בּא יָבא צֶמַח בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה.

תּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים. לְכֻלָּם חַיִּים. כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים:

הש״ץ לוקח ס״ת בידו להוליכו מן הבימה ולהצניעו בהיכל ואומר:

יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ:

ק׳ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

(Schluß des Mußafgebetes S. 144—159; עלינו, אין כאלהינו S. 177—179.)

Gedruckt bei Julius Sittenfeld in Berlin.

Digitized by Google

Peßachfest,

Erster, zweiter, siebenter und achter Tag.

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבת ובק"ק פפ"דמ אומרין ·

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ׃

ק׳ו׳ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה׃
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם·

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der

וּבֵין לָֽיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

מיוסד ע"פ א"ב ונשמטו החרוזים מאות ט' עד נ'.

לֵיל שִׁמֻּרִים

אוֹתוֹ אֵל חָצָה.

בַּחֲצוֹת לַֽיְלָה בְּתוֹךְ מִצְרַֽיִם כְּיָצָא.

גִּבּוֹר עַל קָמָיו יְחַצֵּנוּ כְּחָצָה.

דּוֹד מַעֲרִיב עֶֽרֶב וּנְזַמְּרֶנּוּ בְּנֶֽפֶשׁ חֲפֵצָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָֽבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָֽנוּ לִמַּֽדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ בְּשָׁכְבֵֽנוּ וּבְקוּמֵֽנוּ נָשִֽׂיחַ בְּחֻקֶּֽיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶֽךָ וּבְמִצְוֹתֶֽיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּֽינוּ וְאֹֽרֶךְ יָמֵֽינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָֽיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּֽנּוּ לְעוֹלָמִים.

לֵיל שִׁמֻּרִים

הוּא זֶה הַלַּֽיְלָה.

וְעִתְּרוֹ אֵל בְּאָמַר בַּחֲצוֹת הַלַּֽיְלָה.

זֶה אֲשֶׁר הוּא לוֹ יוֹם וְלוֹ לַֽיְלָה.

חֹק אַהֲבָתוֹ יִזְכּוֹר לְנִינֵי חָלַק לַֽיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

ליל Die Nacht der Hut — sie hat der Herr[1]) gespalten,
Da sichtbar an Mizrajim ward sein Walten.
O daß Er kund sich seinen Feinden mache,
Wie dort Er führt' der Unterdrückten Sache.
Und ihm, der läßt des Abends Dunkel nah'n,
Dem stimmen fröhlich wir ein Loblied an:

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

ליל Zu Schutz und Hut bestellt ist diese Nacht.
Sie ward durch Gottes Spruch einst kund gemacht.
Er, dem der Tag gehöret und die Nacht.
O daß, wie einst der Ahn[2]) Nachts ausgezogen,
Den Sprossen Er gedächte mild gewogen!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

---

[1]) Anspielung auf 2. M. 11, 4. Und der Ewige sprach: Um die Mitte der Nacht ziehe ich aus gegen Mizrajim.

[2]) Abraham, zum Schutze seines Verwandten Lot.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Israel, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם
צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־
צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שֹׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

ע"ס א"ב.

פֶּסַח אָכְלוּ פְחוּזִים. וְנִפְלָאוֹת חוֹזִים. בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח בָּנוּ לִשְׁמֹר לְדוֹרוֹת. פִּנָּה לָנוּ לְהוֹרוֹת.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח גָּזַר עִנּוּי אֱמוּנִים. אַרְבַּע מֵאוֹת נִמְנִים.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח דַּרַת שָׁבוּעִים יְמַלֵּא. וְיוֹם נָקָם יְגַלֵּה.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח הָרַג בְּכוֹרֵי חָם. וּבֵן בְּכוֹרוֹ רִחָם. בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח וָעַד לִשְׁפֹּט מַרְשִׁיעִים. וּלְהַעֲלוֹת לְצִיּוֹן מוֹשִׁיעִים.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח זֶמֶר בְּנוֹף נִתָּן. לִגְאוֹל בְּנֵי אֵיתָן. בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח חֶרֶב עַל רִשְׁעֵי הֲדוֹם. בְּיַד צַח וְאָדוֹם.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח טְבִיחַת נִינֵי כוּשׁ. לְהוֹצִיא עַמּוֹ בִּרְכוּשׁ.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח יְדִידוּת קַן שְׂרוּדָה. כַּנֵּס אוֹם נְדוּדָה.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח כָּרַת לִשְׁמוֹ מִסִּים. וְהוֹצִיא עַמּוֹ בְּנִסִּים.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח לוֹחֲצֵינוּ יִלְחַץ. וִירַפְּאֵנוּ מִמַּחַץ. בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח מִלֵּא הֲמוֹן הָרֵקָה. וְהִסִּיעַ גֶּפֶן שׂוֹרֵקָה.
בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח נְגִינוֹת צַר יַשְׁפִּיל. וְגִיל עַמּוֹ יַכְפִּיל. בִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח סִגֵּר זֵדִים לַדֶּבֶר. וְרִפֵּא עַמּוֹ מִשֶּׁבֶר. בִּימֵי חַג פֶּסַח:

פסח Das Peßachopfer verzehrten sie in Eil',
Und schauten wundervoll Erlösungsheil
in den Tagen des Peßachfestes.

Das Peßach wird von uns in alle Zeiten gewahrt,
O sei dann neu Dein Heil uns offenbart
wie in den Tagen des Peßachfestes

Am Peßach ward verhängt der ihm Getreuen Qual,
Vier der Jahrhunderte an Zahl.

Am Peßach seien erfüllt der Erlösung Räthselzeiten[1]),
O laß heran den Tag der Vergeltung schreiten.

Am Peßach raffte die Erstgeburt Chams[2]) der Tod,
Doch erbarmend zog Er seinen Liebling aus Noth.

Am Peßach wird einst über Frevler Gericht ergehen.
Dann ziehen Retter hinauf nach Zijons[3]) Höhen.

Am Peßach ward in Nof[4]) der Frevel gemäht,
Den Kindern des Glaubenshortes das Heil ersteht.

Am Peßach blitzt einst über den Trotz auf Erden das Schwert,
Von ihm, der in Purpur glänzt, wie in Milde verklärt.

Am Peßach stürmt ob der Sprossen von Kusch des Todes Wuth,
Doch hinauszog sein Volk mit reichem Gut.

Am Peßach waltet liebend Er ob seiner Stätte, der öden, leeren,
Und sammelt sein Volk mit seinen Heeren.

Am Peßach, die zur Frohnde drängten, dahin Er rafft,
Und führt hinaus sein Volk mit Wunderkraft.

Am Peßach wird den Drängern Er ihren Lohn ertheilen,
Und uns von Wunden heilen.

Am Peßach hat Er Fülle der darbenden Schaar bescheert,
Dem rankenden Weinstock freien Zug gewährt.

Am Peßach läßt Er einst der Feinde Jubel verhallen,
Und in doppelter Lust die Seinen wallen.

Am Peßach liefert' Er der Seuche das prahlende Wesen,
Und ließ sein Volk von Wunden genesen.

---

1) Die im Buche Daniel angedeuteten.

2) Mizrajim wird so nach seinem Stammvater genannt.

3) Obad. V. 21.

4) Aegypten, das nach einzelnen Ortsnamen so wie nach den in der Völkertafel (1. M. 10, 13 — 14) angegebenen Benennungen der von Mizrajim, so wie von Cham abstammenden Völker verschiedentlich bezeichnet wird (das. V. 6.)

פֶּסַח עֲבוּר כָּל צוֹרֵר שָׁמוּר. וְנָקָם עַמּוֹ כָּאָמוּר.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח פַּחַד בָּתֵּי מִצְרִים. וּבָן בְּעִנּוּי נוֹצְרִים.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח צְפִירַת צַר לַעֲלוּקָה. כִּנֵּס אוֹם חֲקוּקָה.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח קָשַׁר לְצַר אָבְדָה. וְגָאַל יְדִידִים מֵעֲבוֹדָה.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח רָמִים זֵדִים תַּהֲרֹס. וְרַעְיָתְךָ תְּאָרֵס. כִּימֵי חַג פֶּסַח:
פֶּסַח שָׁת בְּכָל בַּיִת יְלֵל. בְּצֵאתוֹ בַּחֲצוֹת לֵיל.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח תְּכַן וְהוּחַק לְאוֹת. לְהַרְאֵנוּ בוֹ נִפְלָאוֹת.
כִּימֵי חַג פֶּסַח:

פֶּסַח תְּהִלָּה לְשֵׁם שׁוֹכֵן שְׁחָקִים.
תָּקְפּוֹ יַבִּיעוּ קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים.

Das Peßach ist für jeden Feind gespart,
Zur Vergeltung, wie Er verheißen, aufbewahrt.
Am Peßach auf Mizrajim Schrecken sank,
Er schaute liebend der Bundesgetreuen Leidesdrang.
Am Peßach wird des Feindes Blüthe im Verderben verweht,
Wenn die Schaar Er sammelt, die stets vor Augen ihm steht.
Am Peßach hat dem Feind Er Untergang verhängt,
Und erlöst die Theuren aus der Frohn, die sie bedrängt.
Am Peßach reißest Du Stolzragende von ihrem Grunde,
Und vermählest Dir die Traute im Liebesbunde.
Am Peßach Wehklag' in Mizrajims Haus erwacht,
Als Er auszog um Mitternacht.
Das Peßach ist festgestellt als ein leuchtendes Zeichen,
Daß an ihm wir schauen seine Thaten, die wunderreichen.
פסח Das Peßach verkündet den Ruhm deß, der throut ob dem Himmelsplan,
Seine Macht verkünden die Fernen und Nah'n.

תְּקֶף כְּבוֹדוֹ בַּיָּם מְחֻקְקִים.
שִׁיר וְתִשְׁבָּחוֹת מְשׁוֹרְרִים וּמְשַׂחֲקִים:
בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:
מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא.
מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.
לֵיל שִׁמֻּרִים
סִימָן הוּא לֶעָתִיד לָבֹא.
עֶלְיוֹן כִּי בֹא יָבוֹא.
פָּקוֹד יִפְקוֹד עַם קְרוֹבוֹ.
צוּרֵנוּ הוּא נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בּוֹ:
זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

Dort am Meere ward seines Ruhmes Hoheit gegründet,
Als jubelnd und fröhlich sein Lob sie verkündet.

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

ליל Die Nacht der Hut, — Vorbild für späte Zeiten,
Wenn der Erhab'ne richtend einher wird schreiten,
Nach seinem Volke blickend, ihm so traut,
Ihm, unserm Hort, dann schallet unser Jubel laut.

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ

לֵיל שִׁמֻּרִים

קָרָאו נוֹרָא עֲלִילָה.
כִּי בוֹ שָׁבַר מוֹטוֹת עֶגְלָה.
רָעַץ יָרַעַץ אוֹם מַדְקָה וְאָכְלָה.
יוֹסִיף שֵׁנִית בּוֹ לְהִגָּאֲלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

ליל Die Nacht der Hut bestellet Er, der in Allmacht waltet,
Zertrümmert das Joch derer, die trotzig geschaltet.
Er zerschmettert den Feind einst, der Alles verzehrt und verheert,
Wenn der Erlösung Zeit erst wiedergekehrt.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser

וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

לֵיל שִׁמֻּרִים

שִׁמְעוּ לְעַם אֲהָבִים.
אֲשֶׁר הִצִּיל מִיַּד לְהָבִים.
תְּשׁוּעָה הִיא לְבַת רַבִּים.
בְּנַחַת וְשָׁלוֹם בְּלִי פַחַד שׁוֹכְבִים:
(לֵיל שִׁמֻּרִים לְשׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:)

בקצת קהלות אומרים אזכרה.

ע"פ א"ב וחתום בסוף המחבר יהודה ברבי יצחק.

אֶזְכְּרָה שְׁנוֹת עוֹלָמִים יָמִים מִקֶּדֶם.
בַּנְּעָלִים יָפְיָפִית בַּת נָדִיב הַקֹּדֶם.
גְּבוּל גָּבוֹהַּ תְּחוּם צָעִיר רוֹדֵם.
דְּגְמַת מְלָכִים בֵּית אֱלֹהִים אֲדַדֵּם.
הֵרָאוֹת בָּעֲזָרָה בְּקָרְבָּן פָּנִים לְקַדֵּם.
וּבִדְמֵי פְסָחַי מִזְבַּח הַקֹּדֶשׁ לְאַדֵּם:
זֶבַח הַמְיֻחָד לְשֵׁם בֹּקֶר וָעֶרֶב.
חֹק הֲלִיכָתוֹ כָּל־הַשָּׁנָה קָרֵב.
טָעוּן הַקְדָּמָה עֶרֶב פְּסָחִים לְהִתְקָרֵב.

Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

ליל Die Nacht der Hut — ihre Kunde ist den Theuren bekannt,
Die Er gerettet aus der Gewalt des Feindes, haßentbrannt.
Heil brachte sie edler Ahnen Sprossen,
Die furchtlos ruh'n, von stillem Frieden umschlossen.

יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה צֶדֶק יָלִין בָּהּ בְּקֶרֶב.
כְּאֵין אַחֲרִיתָהּ הֻתַּר וְהַמִּקְדָּשׁ חָרֵב.
לַעֲבוֹד בְּפֶה נִכְסַפְתִּי לְרֵיחַ עָרֵב:
מְדֻבָּר נָוֶה מְשׂוֹשׂ כָּל־הָאָרֶץ וַעֲלוּסֶיהָ.
נִשְׁחַט בָּהּ הַפֶּסַח בִּשְׁלוֹשׁ אוּכְלוּסֶיהָ.
סוֹדֶרֶת עֲנִית הַלֵּל לְוִיָּה בִּקְלוּסֶיהָ.
פִּרְחֵי אַהֲרֹן עוֹמְדִים בְּשׁוּרוֹת פְּלוּסֶיהָ:
צִדֵּי הַיְסוֹד זָרוֹק דְּמֵי מְקֻלָּסֶיהָ.
קְטֹר אֵמוּרִין עַל מִזְבַּח מְלוּסֶיהָ:
רֵעִים לִמְנוּיָו בַּלַּיְלָה נֶאֱכָל צָלִיל.
שִׁשִּׁים מַצּוֹת טָעוּן וּרְבוּעַ חַכְלִיל.
תֹּף וְחָלִיל יִשְׂאוּ יְהוּדָה וְגָלִיל.
מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ וַעֲצָתוֹ בַּעֲלִיל.
אוֹמֵר לִירוּשָׁלַיִם תּוּשָׁב וְחָרְבוֹתֶיהָ אַתְלִיל.
בְּרִבְיוֹן יְפִי צִיּוֹן חֵיק תַּכְלִיל.
חֵילָהּ וְאַרְמְנוֹתֶיהָ בְּסֻכַּת שָׁלֵם תַּטְלִיל.
אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל יְרוּשָׁלָיִם:

(Am Sabbath.)

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(Die Tefillah S. 27—37 [מגן אבות und קדוש fallen aus]; עלינו S. 41.)

(Das Morgengebet S. 43—105, die Tefillah S. 27—37, Hallel und הוצאת ספר התורה S. 112—124; dann die Vorlesung aus der Thorah, wie folgt.)

קורין בפ׳ בא (שמות י״ב כ״א)׃

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכוּ
וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃
וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר־בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם
אֶל־הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף
וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר׃ וְעָבַר יְהוָה
לִנְגֹּף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי
הַמְּזוּזֹת וּפָסַח יְהוָה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא
אֶל־בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף׃ וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחָק־לְךָ
וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם׃ לוי וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יִתֵּן יְהוָה לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת׃
וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם׃
וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח־פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פָּסַח עַל־בָּתֵּי בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנָגְפּוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בָּתֵּינוּ הִצִּיל

Vorlesung aus der Thorah.

(2. B. Mos. Cap. 12. V. 21.)

ויקרא Und Moscheh rief alle Aeltesten Jisraels und sprach zu ihnen: Thuet euch um und holet euch Schafe für eure Familien und schlachtet das Peßach. Und nehmet ein Bündel Ysop und tauchet es in das Blut, das in der Schale, und streichet an die Oberschwelle und an die beiden Pfosten von dem Blute, das in der Schale; ihr aber gehet Keiner aus der Thüre seines Hauses bis an den Morgen. Und wenn der Ewige vorüber ziehet, Mizrajim zu schlagen, und sieht das Blut an der Oberschwelle und an den beiden Pfosten: so überschreitet der Ewige die Thüre, und wird den Verderber nicht kommen lassen in eure Häuser, um zu schlagen. Und ihr sollt dies beobachten als Satzung für dich und deine Söhne auf ewig. Und es soll geschehen, wenn ihr kommet in das Land, das der Ewige euch geben wird, so wie er geredet; so beobachtet diesen Dienst. Und es soll geschehen, wenn eure Söhne zu euch sprechen: Was soll euch dieser Dienst? So sprechet: Ein Peßach-Opfer ist es dem Ewigen, der hinwegschritt über die Häuser der

וַיִּקֹּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃ וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃ ס ישראל וַיְהִי
בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיהוָה הִכָּה כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר
פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ עַד בְּכוֹר הַשְּׁבִי אֲשֶׁר בְּבֵית הַבּוֹר
וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃ וַיָּקָם פַּרְעֹה לַיְלָה הוּא וְכָל־עֲבָדָיו
וְכָל־מִצְרַיִם וַתְּהִי צְעָקָה גְדֹלָה בְּמִצְרָיִם כִּי־אֵין בַּיִת אֲשֶׁר
אֵין־שָׁם מֵת׃ וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמֶר
קוּמוּ צְּאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַּם־אַתֶּם גַּם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ
אֶת־יְהוָה כְּדַבֶּרְכֶם׃ גַּם־צֹאנְכֶם גַּם־בְּקַרְכֶם קְחוּ כַּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתֶּם וָלֵכוּ וּבֵרַכְתֶּם גַּם־אֹתִי׃ (כשבת ד) וַתֶּחֱזַק
מִצְרַיִם עַל־הָעָם לְמַהֵר לְשַׁלְּחָם מִן־הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כֻּלָּנוּ
מֵתִים׃ וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת־בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ מִשְׁאֲרֹתָם

Kinder Jisrael in Mizrajim, als er die Mizrajim schlug und unsere Häuser verschonte. — Da neigte sich das Volk und bückte sich. Und die Kinder Jisrael gingen und thaten es; wie der Ewige Moscheh und Aharon geboten hatte, so thaten sie. Und es geschah in der Mitternacht, da schlug der Ewige alle Erstgeburt im Lande Mizrajim, von dem Erstgebornen Pharaohs, der sitzen sollte auf dessen Thron, bis zum Erstgebornen der Kriegsgefangenen, der im Kerker; auch alle Erstgeburt des Viehes. Und Pharaoh stand auf in der Nacht, er und all seine Diener und alle Mizrajim, und es war ein großes Heulen in Mizrajim, denn kein Haus, worin nicht ein Todter war. Und er rief Moscheh und Aharon in der Nacht und sprach: Machet euch auf, ziehet fort aus meinem Volke, so ihr, so die Kinder Jisrael, und gehet, dienet dem Ewigen, wie ihr geredet. So eure Schafe, so eure Rinder nehmet, wie ihr geredet, und gehet, und segnet mich auch. Und Mizrajim drang in das Volk, sie eilends zu entlassen aus dem Lande, denn sie sprachen: Wir alle sterben. Und das Volk lud seinen Teig, bevor er gesäuert — ihre Backtröge eingebunden in ihre Tücher, auf ihre Schulter. Und die Kinder Jisrael hatten gethan nach dem Worte Moschehs, und gefordert von Mizrajim silberne Geräthe und goldene Geräthe, und Kleider. Und der Ewige hatte dem Volke Gunst gegeben in den Augen Mizrajims, und sie liehen ihnen, und sie leerten Mizrajim aus. Und die

צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל־שִׁכְמָם׃ וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כִּדְבַר
מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת׃
וַיהוָה נָתַן אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיַּשְׁאִלוּם וַיְנַצְּלוּ
אֶת־מִצְרָיִם׃ פ ד (ובשבת ה) וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס
סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃ וְגַם־
עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֶה כָּבֵד מְאֹד׃ וַיֹּאפוּ
אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ
כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־
עָשׂוּ לָהֶם׃ וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃ וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל־
צִבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא לַיהוָה
לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהוָה שִׁמֻּרִים
לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃ פ ה (ובשבת ו) וַיֹּאמֶר יְהוָה

Kinder Jisrael brachen auf von Raamses gen Sukkot; bei sechs hunderttausend zu Fuß, die Männer ohne die Kinder. Auch viel Troß zog herauf mit ihnen, und Schafe und Rinder, eine sehr große Heerde. Und sie buken den Teig, den sie mitbrachten aus Mizrajim, zu ungesäuerten Kuchen, denn er hatte nicht gesäuert; weil sie getrieben wurden aus Mizrajim, und konnten nicht zögern; und auch Reisezehrung hatten sie nicht für sich bereitet. Und die Wohnzeit der Kinder Jisrael, die sie gewohnt in Mizrajim, (war) vier hundert und dreißig Jahr. Und es geschah nach Verlauf von vier hundert und dreißig Jahren, und es geschah an eben demselben Tage zogen aus alle Schaaren des Ewigen aus dem Lande Mizrajim. Eine Nacht der Hut war diese dem Ewigen, sie zu führen aus dem Lande Mizrajim; dieselbige Nacht sei dem Ewigen (geweihet) zur Hut allen Kindern Jisrael bei ihren Geschlechtern. Und der Ewige sprach zu Moscheh und Aharon: Das ist die Satzung des Peßach: Kein Fremder soll davon essen. Und (ist's) irgend ein Knecht eines Mannes, für Geld gekauft: so sollst du ihn beschneiden, dann darf er davon essen. Ein Beisaß und Miethling darf nicht davon essen. In Einem Hause

Digitized by Google

אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפָּסַח כָּל־בֶּן־נֵכָר לֹא־
יֹאכַל בּוֹ׃ וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כָּסֶף וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז
יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל
לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבְּרוּ־
בוֹ׃ כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃ (בשבת ז) וְכִי־יָגוּר
אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה הִמּוֹל לוֹ כָל־זָכָר וְאָז יִקְרַב
לַעֲשֹׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃ תּוֹרָה
אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃ וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃
ס וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס"ת שקראו בו ופותחין ס"ת ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס (במדבר כ"ח ט"ז):

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים

soll es gegessen werden; du sollst nichts von dem Fleische aus dem Hause bringen auf die Straße, und keinen Knochen daran zerbrechen. Alle (von) der Gemeinde Jisrael's sollen es opfern. Wenn aber ein Gast bei dir verweilt und will das Peßach opfern dem Ewigen: so werde bei ihm beschnitten alles Männliche und alsdann darf er nahen, es zu opfern, und er sei wie der Eingeborene des Landes; aber kein Unbeschnittener darf davon essen. Eine Vorschrift sei für den Eingebornen und für den Gast, der unter euch verweilt. Und alle Kinder Jisrael thaten (so); wie der Ewige geboten Moscheh und Aharon, so thaten sie. Und es geschah, an eben demselben Tage, (da) der Ewige hinausführte die Kinder Jisrael aus Mizrajim nach ihren Schaaren.

(4. B. Mos. Cap. 28. V. 16.)

ובחדש Und im ersten Monat, am vierzehnten Tage des Monats ist das Peßach dem Ewigen. Und am funfzehnten Tage dieses Monats ist Fest, sieben Tage soll man ungesäuert Brod essen. Am ersten Tage ist heilige Berufung; keine Werkarbeit sollt ihr

מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָֹה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָֹה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

כשמגביהים הס"ת אומרים·

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ

thun. Und sollet dem Ewigen ein Feueropfer, ein Ganzopfer darbringen; zwei junge Farren und einen Widder und sieben einjährige Schafe; ohne Fehl sollen sie euch sein. Und ihr Speisopfer, Kernmehl mit Oel eingerührt, drei Zehntel zu jedem Farren, und zwei Zehntel sollt ihr thun zu jedem Widder. Je ein Zehntel sollst du thun zu einem Schaf von den sieben Schafen. Und einen Bock zum Sühnopfer, um euch zu sühnen. Außer dem Ganzopfer des Morgens, das ein beständiges Ganzopfer ist, sollt ihr dies opfern. So sollt ihr opfern täglich sieben Tage lang eine Speise des Feueropfers, dem Ewigen zum Wohlgeruch, über das beständige Ganzopfer werde es geopfert und die Spende dazu. Und am siebenten Tage sollt ihr heilige Berufung haben; keine Werkarbeit sollt ihr thun.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie

שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

מפטירין ביהושע ג׳ ה׳ וברוב הקהלות מתחילין בעת ההיא שם ה׳ ב׳.

וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהֹוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־

erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Josua Cap. 3. V. 5.)

(In den meisten Gemeinden wird von „In selbiger Zeit" (Cap. 5. V. 2) angefangen.)

ויאמר Und Jehoschua sprach zum Volke: Seid bereit, denn morgen wird der Ewige in eurer Mitte Wunder thun. Und Jehoschua sprach zu den Priestern also: Traget die Bundeslade und ziehet hin vor dem Volke. Und sie trugen die Bundeslade und gingen vor dem Volke. Und der Ewige sprach zu Jehoschua: Diesen

יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
יֵדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃
בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה
לְךָ חַרְבוֹת צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
שֵׁנִית׃ וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים וַיָּמָל
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת׃ וְזֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא
מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל ׀ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ
בַמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־מֻלִים
הָיוּ כָּל־הָעָם הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃ כִּי

Tag beginne Ich, dich groß zu machen in den Augen von ganz Jisrael, die erkennen sollen, daß, wie Ich gewesen mit Moscheh, Ich mit dir sein werde.

בעת In selbiger Zeit sprach der Ewige zu Jehoschua: Mache dir scharfe Messer und beschneide wieder die Kinder Jisrael zum zweiten Male. Und Jehoschua machte sich scharfe Messer und beschnitt die Kinder Jisrael am Hügel der Vorhäute. Und dies ist die Bewandtniß mit der Beschneidung des Jehoschua. All das Volk, das aus Mizrajim kam, die Männlichen, all die Kriegsmänner, waren gestorben in der Wüste auf dem Wege bei ihrem Auszuge aus Mizrajim. Denn beschnitten war das ganze Volk, die Ausziehenden, aber das ganze Volk, welches in der Wüste geboren worden auf dem Wege bei ihrem Auszuge aus Mizrajim, hatte man nicht beschnitten. Denn vierzig Jahre zogen die Kinder Jisrael in der Wüste, bis dahin war das ganze Volk der Kriegsmänner, die aus Mizrajim gegangen, welche nicht gehört auf die Stimme des Ewigen, denen Gott geschworen, sie nicht sehen zu lassen das Land, das der Ewige ihren Vätern uns zu geben geschworen, ein Land, fließend von Milch und Honig. Aber ihre

אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר
עַד־תֹּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים
מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבִלְתִּי הַרְאוֹתָם אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם לָתֶת לָנוּ
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃ וְאֶת־בְּנֵיהֶם הֵקִים
תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ כִּי
לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־
הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה עַד
חֲיוֹתָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי
אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּחֲנוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃
וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת
וְקָלוּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת

Kinder ließ Er bestehen an ihrer Statt. Sie beschnitt Jehoschua, denn unbeschnitten waren sie, denn man hatte sie nicht beschnitten auf dem Wege. Und es geschah, als das ganze Volk sämmtlich beschnitten war, blieben sie an ihrem Orte im Lager bis zu ihrer Genesung. Und der Ewige sprach zu Jehoschua: Heut hab' Ich abgewälzt die Schmach Mizrajims von euch. Und er nannte den Namen dieses Ortes Gilgal, bis auf diesen Tag. Und es lagerten die Kinder Jisrael in Gilgal, und sie opferten das Peßach am vierzehnten Tage des Monats am Abend in den Ebenen von Jericho. Und sie aßen vom Ertrage des Landes, vom folgenden Tage des Peßach an, ungesäuerte Brode und Geröstetes an eben diesem Tage. Und es blieb aus das Man vom folgenden Tage

בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן
בַּשָּׁנָה הַהִיא׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ
וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ
שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ
הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי
שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־
פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר
אֶל־עַבְדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃ וִירִיחוֹ
סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין
בָּא׃ וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־
הָאָרֶץ׃

an, da sie aßen von dem Ertrage des Landes, und es kam für die Kinder Jisrael kein Man mehr; und sie aßen vom Ertrage des Landes Kenaan in diesem Jahre. Und es geschah, als Jehoschua vor Jericho war, da hub er seine Augen auf und sah, und sieh', ein Mann stand vor ihm, und ein Schwert gezückt in seiner Hand. Und Jehoschua ging auf ihn zu und sprach zu ihm: Bist du für uns oder für unsere Feinde? Und er sprach: Nein, ich bin ein Heerführer des Ewigen; eben bin ich gekommen. Und Jehoschua fiel auf sein Angesicht zur Erde, und bückte sich und sprach zu ihm: Was hat mein Herr seinem Knechte zu sagen? Und der Heerführer des Ewigen sprach zu Jehoschua: Ziehe deinen Schuh von deinem Fuße, denn der Ort, auf dem du stehest, ist heilig. Und Jehoschua that also. Und Jericho war geschlossen und versperrt vor den Kindern Jisrael; Niemand ging aus, Niemand ein. Und der Ewige war mit Jehoschua und sein Ruf war im ganzen Lande.

(Die Segenssprüche nach der Haftarah, der Schluß des Morgengebet's und die Tefillah für Mußaf s. S. 140—159; sodann beginnt der Vorbeter hier:)

חזרת התפלה לשליח צבור.

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק. וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה. מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ.

פותחין הארון ·

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ ·

ע״פ תשר״ק ·

טַל תֵּן לִרְצוֹת אַרְצָךְ. שִׁיתֵנוּ בְרָכָה בְּדִיצָךְ.
רֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ בְּהַפְרִיצָךְ. קוֹמֵם עִיר
בָּהּ חֶפְצָךְ. בְּטַל:

טַל צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת. פְּרִי הָאָרֶץ
לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת. עִיר כְּסֻכָּה נוֹתֶרֶת.
שִׂימָהּ בְּיָדְךָ עֲטֶרֶת. בְּטַל:

טַל נוֹפֵף עֲלֵי־אֶרֶץ בְּרוּכָה. מִמֶּגֶד שָׁמַיִם
שַׂבְּעֵנוּ בְרָכָה. לְהָאִיר מִתּוֹךְ חֲשֵׁכָה. כַּנָּה
אַחֲרֶיךָ מְשׁוּכָה. בְּטַל:

טַל יַעֲסִים צוּף הָרִים. טְעַם בִּמְאוֹדְךָ מֻבְחָרִים.
חֲנוּנֶיךָ חַלֵּץ מִמַּסְגְּרִים. זִמְרָה נַנְעִים
וְקוֹל נָרִים. בְּטַל:

אלהינו (Verb.) Unser Gott und unserer Väter Gott!

טל O milden Thau gieb für Dein Land zum Heil!
Durch Deine Huld sei Segen unser Theil.
Gewährst Du Most und Korn in reichem Segen,
Richt' auf die Stadt [1]), die liebend Du willst hegen.

O sende Thau, das Jahr mit Heil zu krönen.
Des Feldes Frucht — laß sie Gedeih'n verschönen!
O sei die Stadt, die öd' und ausgeleert,
In Deiner Hand ein Diadem voll Werth.

O weh' herab den Thau auf Segensland.
Dein Gut in Fülle sei herabgesandt.
Laß aus der Nacht in hellem Glanze prangen
Die Theure, die Dir nachzog voll Verlangen.

Der Thau durchdufte was auf Bergen sprießt.
Durch Deine Macht sei Köstliches versüßt.
O Deine Lieben rett' aus Drangsals Haft,
Dann tönt Dir Lob und Dank in lauter Kraft.

---

1) Jerusalem.

טַל וְשֹׂבַע מַלֵּא אֲסָמֵינוּ. הֲכָעֵת תְּחַדֵּשׁ יָמֵינוּ. דוֹד כְּעֶרְכְּךָ הַעֲמֵד שְׁמֵנוּ. גַּן רָוֶה שִׂימֵנוּ. בְּטָל:

טַל בּוֹ תְּבָרֵךְ מָזוֹן. בְּמִשְׁמַנֵּינוּ אַל־יְהִי רָזוֹן. אָיֻמָּה אֲשֶׁר הִסַּעְתָּ כַּצֹּאן. אָנָּא תָּפֶק לָהּ רָצוֹן. בְּטָל:

שָׁאַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ

מַשִּׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַטָּל:

לִבְרָכָה וְלֹא לִקְלָלָה: אמן

לְשֹׂבַע וְלֹא לְרָזוֹן: אמן

לְחַיִּים וְלֹא לְמָוֶת: אמן

סוגרין הארון.

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר. מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה. וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

Der Thau mit Fülle unsre Speicher tränke,
Uns zu verjüngen Deine Huld uns schenke.
Für ewig, Herr! laß unsern Namen blüh'n, —
Wie Fluren, durch die Segensströme zieh'n!

O sende Thau zum Segen unsrer Zehrung.
O schütze Fülle vor der Noth Verheerung.
Die einst, gleich einer Heerde, Du geleitet,
O sei ihr Huld und Gnade stets bereitet.

שאתה Du ja bist es, Ewiger, unser Gott, der wehen lässet den Wind und herabsenkt den Thau.

Zum Segen und nicht zum Fluche,
Zur Fülle und nicht zur Darbung,
Zum Leben und nicht zum Tode!

(Ende des Mußafgebetes und das Minchah-Gebet S. 160—185.)

תפלת מעריב.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו״ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der

וּבֵין לַיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ע"פ א"ב.

לֵיל שִׁמֻּרִים

אוֹר יִשְׂרָאֵל קָדוֹשׁ אֲיֻמָּה נִדְגָּלוֹת.
בְּצוֹעַן עֲצַת מַלְאָכָיו הִשְׁלִים בְּהִגָּלוֹת.
גְּדֻלָּתוֹ מֵאָז יְרַנְּנוּ בְּמַקְהֵלוֹת הַלֵּלוֹת.
לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

לֵיל שִׁמֻּרִים

הִפְלִיא עֲצוֹת מֵרָחוֹק עָמוֹק וְנֶעְלָם.
וּבוֹ כְּאוֹמֵן נִינָיו מִשִּׁעְבּוּד הֶעְלָם.
זַקַּת חֲטִיבָה אַחַת עֲשָׂאָם לְעֻלָּם.
בְּאַהֲבַת יְיָ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם.
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

ליל Der Heilige im Volke, das mächtig geschaart,
Das Licht Jisrael's Er, hat in des Schutzes Nacht
Des treuen Boten Verheißung vollbracht,
Als Er im Glanz sich offenbart.
Drob singen sie sein Lob in Chören,
Künden früh seine Huld, lassen spät seine Treue hören!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

ליל Was in grauer Ferne verborgen, verhüllt,[1])
Wunderbar war gefügt, es ward erfüllt
In dieser Nacht der Hut.
Er zog, wie Er's beschlossen,
Aus Knechtschaft die theuren Sprossen,
Erhob sie zu Ruhm und glänzendem Loos
In seiner Liebe grenzenlos.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

---

[1]) Was in dem „Bunde zwischen den Stücken" (1. M. 15, 13) verkündet worden, ging in dieser Nacht in Erfüllung.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jsrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן
לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְּנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָֹה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם
צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־
צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָֹה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל־זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים
מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ
בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת
אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים
וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה
בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף
אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ
בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר מאיר.

לֵיל שִׁמֻּרִים. אַדִּיר וְנָאֶה לִתְהִלּוֹתָיו. זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. אַנְוֶה גּוֹמֵל חֲסָדִים. תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. בָּא מִבְּרֵאשִׁית לְהִתְאַמָּר. לָנוּ הַלַּיְלָה מִשְׁמָר. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. בְּנִין קָרְבַּן פִּסְחִי. יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. גִּיהַּ עוֹלָם הִתְאִיר. פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. גָּשׁ רָצוּי לְכַהֵן. מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵיהֶן. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. דָּרַךְ כּוֹכָב מִזְרָחִי. מַשְׂכִּיל לְאֵיתָן הָאֶזְרָחִי. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

ליל Die Nacht der Hut herrlich und prächtig seinen Ruhm verkündet.
Seinen Wundern hat Er ein Gedächtniß gegründet.
In der Nacht der Hut ihn preis' ich, der Gnadenwerke vollbringt,
Deß Ruhm der Chor der Frommen singt.
Die Nacht der Hut, seit Anbeginn zu Herrlichem ist sie geweiht,
Bewahrt wird von uns die Nacht in alle Zeit.
In der Nacht der Hut, wie einst das Festopfer ihm zum Preise,
Sei süß ihm meines Liedes Weise.
In der Nacht der Hut hat der Gottesglanz [1]) gestaltet die Welt,
Sein Werderuf hat sie erhellt.
In der Nacht der Hut brachte der zur Priesterweihe ersehen war,
Sein wohlgefällig Opfer [2]) dar.
In der Nacht der Hut glänzt auf der Morgenstern [3]) der Welt,
Der Erkenntniß Licht hat den Glaubensfesten erhellt.

---

[1]) Alle die Ereignisse, die nach den Midraschim in der Peßachnacht stattgefunden, werden in diesem Piut zusammengestellt.

[2]) Abel. [3]) Abraham.

לֵיל שִׁמֻּרִים. דָּלַק מְלָכִים וְלִבָּם. חַרְבָּם תָּבֹא בְלִבָּם.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. הֲלָלָה יִסֹּבָּה בַּפֶּלֶךְ. לְרִקְמוֹת תּוּבָל לַמֶּלֶךְ. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. הֶדְחַף וְנִסְחַף אֲחוֹרַיִם. מוֹפֵת עַל מִצְרַיִם. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. וַעַד לְבָרֵר עָלֵינוּ. נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ אֵלֵינוּ. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. וְכַח חֲשַׁאי בְּחִילָה. אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלַּיְלָה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. זֵדִים רְדוּיֵי שָׁפֵךְ. שָׁלַח יָדוֹ הָפֵךְ. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵיל שִׁמֻּרִים. זְרִיזָה בְּרָכוֹת כּוֹנָה. אֶל יַעֲקֹב בְּנָהּ.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. חָסַם בְּטוֹב לֶאֱלוֹם. לָבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלוֹם.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

In der Nacht der Hut Er feindlichen Fürsten im Kampfe Verderben bringt,
Ihr Schwert an ihr eigenes Leben bringt.
In der Nacht der Hut ward Sarah, deren Anmuth die Stadt erfüllt,
In den Palast geführt in Purpur gehüllt.
In der Nacht der Hut doch auch schwere Strafen,
Ein Zeichen für Mizrajim, trafen.
In der Nacht der Hut ward über uns die Frohn verhängt,
Wie Gott, wunderbar waltend, die Geschicke lenkt.
In der Nacht der Hut stille Warnung voller Grauen
Ließ Gott Abimelech im Traume schauen.
In der Nacht der Hut Er schüttet seine Züchtigung ob Trotzige aus,
Sein entfesselter Arm verkehrt in Verwüstungsgraus.
In der Nacht der Hut die Holde [1]) sinnet und denkt,
Wie auf den Liebling Jaakob den Segen sie lenkt.
In der Nacht der Hut verwarnend zu lautlosem Schweigen
Dem Aramäer Laban wollt' Er im Traume sich zeigen.

---

[1]) Rebekkah.

לֵיל שִׁמֻּרִים. חָקוּק בְּהוֹד כִּסְאָךְ. וַיָּשַׂר אֶל מַלְאָךְ.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵ״שׁ. טוֹב הִסְכִּים עַל יָדוֹ. מֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵיל שִׁמֻּרִים. טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ. לֹא יִכְבֶּה בַלַּיְלָה
נֵרָהּ. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵ״שׁ. יְלָלָה בְּנוֹף נָפְלָה. וַתָּקָם בְּעוֹד לַיְלָה. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵ״שׁ. יוֹצְרוֹ חֲלָקוֹ בְּחָכְמָה. יוֹדֵעַ עַד מָה. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵיל שִׁמֻּרִים. כְּדָן וְשָׁבוּי לוֹקֶה. שָׂמֵחַ לְאֵיד לֹא יִנָּקֶה.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. כּוּכִים נֶחְטַט וְנִכְאוּ. הָפַךְ לַיְלָה וְיִדַּכָּאוּ.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. לְהָדֵק נִשְׁחַק אִקּוּנָם. רֵאשִׁית לְכָל
אוֹנָם. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

In der Nacht der Hut hat der, dessen Bild in Deines Thrones Pracht
Gegraben glänzt, gerungen mit dem Engel voll Macht.

In der Nacht der Hut der Allgütige sprach das Bestätigungswort,
Und seines Boten Segen bekräftigt Er sofort[1]).

In der Nacht der Hut fühlet die Königstochter[2]) edlen Thun's Ertrag,
Drum leuchtet ihr Licht hell wie der Tag.

In der Nacht der Hut Wehklag' in Nof[3]) ergeht,
Voll Angst auf in düstrer Nacht sie steht.

Die Nacht der Hut hat Gott mit Weisheit getrennt,
Er, der die Grenzen der Zeiten kennt.

In der Nacht der Hut selbst Gefangene, Gefesselte Strafgerichte trafen.
Nicht frei bleibt der Schadenfrohe von Strafen.

In der Nacht der Hut wurden die Gräber zerwühlt und zerstört,
Verwüstung Alles verheert.

In der Nacht der Hut auch die Bilder zerfielen in Staub
Der Erstgebornen, die des Todes Raub.

---

1) Den Segen, den der überwundene Engel dem Jaakob ertheilte, bestätigte Gott (1. M. 32, 29 und 35, 10).

2) Bitjah, die Tochter Pharaohs (1. Chron. 4, 18), die den Moscheh gerettet nach dem Midrasch.

3) Aegypten.

לֵיל שִׁמֻּרִים. לְבָטָה יִרְאָתָם וְדָקָה. בּוּקָה וּמְבוּקָה וּמְבֻלָּקָה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. מְאוֹרֵי הוֹדָאוֹת לְאַדְּקֶךָ. עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵ״שׁ. מְאוֹרֵי יֶשַׁע לְהַזְמִינִי. אֲחַוֶּה כְּיַד יְמִינִי. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵיל שִׁמֻּרִים. נוֹרָאוֹת בַּעֲשׂוֹתְךָ נְקַוֶּה. וְלַיְלָה לְלַיְלָה יְחַוֶּה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵיל שִׁמֻּרִים. נִלְחֲמוּ כּוֹכְבֵי אוֹרִים. לְעֶזְרַת יְיָ בַּגִּבּוֹרִים. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵ״שׁ. סִיַּע צֶדֶק נְעוּרִים. צְלִיל לֶחֶם שְׂעוֹרִים. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵ״שׁ. שָׁגַב בְּמִבְטָח וּמָעוֹז. גֶּבֶר חָכָם בָּעוֹז. בְּ״חַ״פֶּ:

לֵ״שׁ. עָרִיצֵי פוּל שָׁקַד. וְתַחַת כְּבוֹדוֹ יֵקַד. בְּ״חַ״פֶּ:

In der Nacht der Hut wurden die Götterbilder [1]) gerichtet,
Von Graus und Verwüstung vernichtet;
In der Nacht der Hut, ersehen mit Dankliedern voll Kraft Dich zu umflechten,
Ob Deiner Gerichte, der gerechten.
In der Nacht der Hut des Heiles Licht hast Du bereit für mich gehalten,
Meine Rechte stützte Dein Gnadenwalten;
In der Nacht der Hut wir harren, wie Du neue Wunder wirst vollbringen,
Und eine Nacht der andern wird die Kunde singen.
In der Nacht der Hut die Sterne, die glanzerhellten [2])
Zum Kampfe für Heldenschaaren sich stellten.
In der Nacht der Hut zum Heil derer, die frommer Werke baar,
Des Gerstenbrodes Gerassel [3]) war.
In der Nacht der Hut in Zuversicht und Glaubensmuth
Ein edler Frommer [4]) kund sich thut.
In der Nacht der Hut da wurden die Mächtigen Aschurs [5]) gebannt,
Es zehrt ihre Herrlichkeit der Brand.

---

[1]) Nach 2. M. 12, 12.
[2]) Richt. 5, 20: Vom Himmel herab stritten die Sterne aus ihren Bahnen — sie stritten mit Sisera.
[3]) In dem Kampfe Gideons mit Midjan. S. Richt. 7, 13.
[4]) Boas in seiner Begegnung mit Ruth. S. Rut 3, 8.
[5]) Das Heer des Sanherib, der gegen Jerusalem feindlich heranzog. S. Jes. 10, 16.

לֵיל שִׁמֻּרִים. עֹמֶר חֶרְמֵשׁוֹ פִּלְּחָם. וּבְמִלְחֲמוֹת תְּנוּפָה
נִלְחָם. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. פֵּאַר עֶלְיוֹן בַּאֲמִירוֹת. מִכְּנַף הָאָרֶץ
זְמִירוֹת. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. פַּעְנַח צָפְנַת מַעְבָּדָיו. סוֹדוֹ אֶל עֲבָדָיו. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵיל שִׁמֻּרִים. צָפִית סְדוּרָה וַאֲרוּחָה. וְהִנֵּה יָד שְׁלוּחָה.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. צָמַת בּוֹ בְּלֵיל. קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵיל שִׁמֻּרִים. קוֹמַת תָּמָר הֶצֱלָה. הַהֲדַסִּים אֲשֶׁר
בַּמְּצוּלָה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. קֹמֶץ הִשְׂכִּיל לְשַׁנְּנָה. יִתֵּן לִידִידוֹ שֵׁנָה. בְּ״חַ״פֶּ:

In der Nacht der Hut die Garben mähende Sichel [1]) ward ein Kampfesschwert,
Die Schwingung der Sense hat gegen den Feind sich gekehrt.
In der Nacht der Hut verherrlicht ward der Höchste in Gesängen
Von den Enden der Erde ertönenden Klängen.
In der Nacht der Hut enthüllt Er sein Walten, das im Geheimniß ruht,
Seinen Rathschluß seinen Dienern kund Er thut.
In der Nacht der Hut die Tafel gerüstet zum Mahle stand,
Und siehe da! ausgestreckt die schreibende Hand [2])!
In der Nacht der Hut, in derselbigen Nacht ins Verderben sinkt,
Der aus heiligen Gefäßen — sie entweihend trinkt.
In der Nacht der Hut die wie die Palme [3]) ragt, ward geborgen,
Durch die Myrte [4]), die weilt in der Stille verborgen.
In der Nacht der Hut der Fromme [5]) der Opferlehre weiht,
Drob war ihm Heil zur Schlafesstunde bereit.

---

[1]) Gerade in der zweiten Nacht des Festes, in welchem die Gerstengarben für das Omer, das am zweiten Tage dargebracht werden mußte, abgeschnitten wurden, erfolgte die Niederlage Assyriens. Das Verdienst jener frommen Handlung soll des Feindes Sturz herbeigeführt haben. So ward die Sichel zum Schwerte des Verderbens.

[2]) Die Erscheinung, die Belschazar schaute, als er aus den Tempelgeräthen zechte.

[3]) Jisrael, nach der symbolischen Deutung der Worte im Hoh. Liede 7, 8

[4]) Esther hieß auch Hadassah: Myrte. S. auch Sechar. 1, 8.

[5]) Mardechai beschäftigte sich in der Peßachnacht nach dem Midrasch mit dem Gesetze über die Schwingung der Gerstenspende, Omer.

לֵיל שִׁמֻּרִים. רוּחִי יְחַפֵּשׂ לְמַלְּלָה. אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי
בַּלָּֽיְלָה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. רֶוַח וְהַצָּלָה עָמְדָה. בַּלַּֽיְלָה הַהוּא נָדְדָה. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵ״שׁ. שֵׁמַע מִצְרַיִם לִנְצוֹר. יָחִילוּ כְּשֵׁמַע צוֹר. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵיל שִׁמֻּרִים. שָׁמוּר לִנְקָמָה נְטוּרָה. עַל צוֹר הַמַּעֲטִירָה.
בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵיל שִׁמֻּרִים. תְּבוּעַ מִסֵּפֶר הַתּוֹרָה. אַחַת מֵהֵנָּה לֹא
נֶעְדָּרָה. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. תִּכְּנוּ לְיֶשַׁע וָנֵס. נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵיל שִׁמֻּרִים. מַאֲמָרֵי יִרְצֶה לִשְׁעוֹת. מִקֶּדֶם פֹּעַל
יְשׁוּעוֹת. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:
לֵ״שׁ. אָז כַּהֲנִיחֲךָ שְׁלוּחִים. הוֹדִינוּ לְךָ אֱלֹהִים. בְּ״חַ״פֶּ:
לֵ״שׁ. יֶשַׁע לָנוּ תְּחַדֵּה. וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נוֹדֶה. בְּ״חַ״פֶּ:

In der Nacht der Hut sinnet mein Geist auf Lobgesang,
Wie ihm von je in dieser Nacht mein Lied erklang.
In der Nacht der Hut Erlösung und Heil entstand,
Da dem Könige[1]) der Schlaf entschwand.
Die Nacht der Hut ist aufbewahrt, daß von Mizrajims Falle
Die Kunde, wie von Zor[2]), erschreckend halle.
Die Nacht der Hut zum Strafgerichte, dem verhängten, längst ersehen,
Wie es über das machtgekrönte[3]) Zor wird ergehen.
In der Nacht der Hut, wie es im Worte seiner Verheißung ist geschrieben,
So erfüllt sich's, Nichts ist ausgeblieben.
In der Nacht der Hut bestellt zum Heil, Erlösung zu bedeuten,
Wie Er einst sammelt die in der Welt Zerstreuten.
In der Nacht der Hut o wende gnädig Dich zu meinem Wort,
O Du, von je des Heiles Herr und Hort.
In der Nacht der Hut als den Matten Du Ruhe gewährt,
Da haben wir durch Danklieder, Gott, Dich geehrt!
In der Nacht der Hut o seelenerfreuend wolle Heil uns erweisen,
Und ewig dann wollen Dich wir preisen.

---

[1]) Dem Achaschwerosch. Esth. 6, 1.
[2]) Tyrus, nach Jes. 23, 8.
[3]) In den Midraschim häufige Bezeichnung des römischen Weltreiches

לֵיל שִׁמֻּרִים. רֶנֶן הַשִּׁיר בְּחַדְּשֶׁךָ. לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ. בְּלֵילֵי חַג פֶּסַח:

לֵ״ש טֶכֶם פְּלָאֶיךָ מִשִּׁירֵי הוֹדָאוֹת נִתְיַחַדְתָּ.
יוֹמָם לְחֶסֶד וָלַיְלָה לְשִׁיר נִתְוַעַדְתָּ.
כְּלוּלֶיךָ אָז בֶּאֱמוּנָה רוּחֲךָ הִסַּרְתָּ.
מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים עֹז יִסַּדְתָּ.

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

לֵ״ש מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ חַי וְקַיָּם.
נִפְתַּח שִׁבְחֲךָ בִּלְשׁוֹן עָתִיד וְנִסְתַּיָּם.

In der Nacht der Hut — ja, neuen Jubelgesang mögest Du uns schenken,
Daß Deines heil'gen Namens dankend wir denken.

ליל Ob Deiner herrlichen Werke Reihe
Warst Du erhoben durch Lieder der Weihe.
Für die Huld, die Du am Tage gesendet,
Ward Nachts Dir das Loblied gespendet.
Als der Schaar, die im Glauben treu Dir sich erweist,
Du verliehest Deinen lichten, hehren Geist,
Da legte der Kinder und Säuglinge Mund
Zu Deiner Allmacht Thron den Grund!

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

ליל Es sahen Deine Kinder Dein Reich, Du, der ewig lebt,
Dein Lob Zukunft kündend ihr Mund erhebt.

סָכוּ לִימִין מֹשֶׁה בּוֹקֵעַ יָם.
וְהֵנִיף יָדוֹ עַל הַנָּהָר בַּעְיָם.
זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ.
לֵיל שִׁמֻּרִים
עָטוּר פִּלְאֵי צִדְקָךְ בִּצְבָא וָאוֹת.
קִרְבָתְךָ לִי טוֹב יְשׁוּעוֹת הַבָּאוֹת.
שַׁתִּי בְךָ מַחְסִי בְּמַלְאֲכוּת הַנִּבָּאוֹת.
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ יְיָ צְבָאוֹת:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:
הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים
וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה

Sie sahen zur Rechten Moscheh's das Meer durch Dich gespalten,
Und wie einst ob Strömen mächtig Dein Arm wird schalten.

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:
יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

ליל Die Nacht der Hut, mit Deines Heiles Wundern bedeutsam geschmückt,
Deine traute Nähe, Heil verkündend, mich beglückt.
Du, meine Zuversicht, wirst Deiner Boten Verheißung wahren.
O König Jisraels! sein Erlöser, Herr der Schaaren!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum

טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

ע"פ א"ל ב"ם ובסוף חתום שם המחבר מאיר חזק.

אוֹר יוֹם הֱנֵף סְפִירָה הָכְשָׁרָה בִּנְגֹהִים. לְצִיּוֹן נִדָּחָה קָרוּא דְּרוּשָׁה עֲלוֹת גֹּהִים. בִּנְיַן מְפֹאָר כְּבָרֵךְ מַחְמַד לֵב וְגֹהִים. מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן בְּעֶשֶׂר מַעֲלוֹת קֹדֶשׁ גְּבוֹהִים. גִּיל לְבָבוֹת לְבָנוֹן הַמְלַבֵּן נִצּוֹחִים שְׁלוּהִים. נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר בָּךְ עִיר הָאֱלֹהִים: דְּרִישׁוּת לִדְרוֹשׁ בְּשִׁכְנָךְ מְקוֹם כִּפּוּר שְׁלָמִים. סְלוּלֵי צִיּוֹן מְבַקְשִׁים תַּפְקִידָם הָרֵם מִכְשׁוֹלִים. הָמוֹן חוֹגֵג עֲלוֹת יֵרָאֶה הַתֵּר שַׁלְשָׁלִים. עֵת כִּי בָא לְחֶנְנָהּ בְּלִי רְשׁוּלִים. וּמֵהָקָרוֹב לָהּ בִּכּוּרֵי נְדָבָה לְהַקְרִיב בְּטֹהַר שׁוּלַיִם.

Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

פִּצְחוּ רַנְּנוּ יַחְדָּו חָרְבוֹת יְרוּשָׁלָיִם: וְרִזּוּ לְהַקְדִּים
שְׁלוּחִים דַּיָּנֵי גֵיא נְבוּאוֹת. צֵאת מִבָּעֶרֶב עֲשׂוֹת
כְּרִיכוֹת מֵאַבִּיבֵי תְבוּאוֹת. חוֹל וְשַׁבָּת כְּרַבִּים מַלְאֲכוֹתָיו
בְּשִׁלּוּשׁ בָּאוֹת. קִבְּצוּ עֲיָרוֹת הַסְּמוּכוֹת עֵסֶק גָּדוֹל
לְבָאוֹת. חֲשֵׁכָה קְצָרוּהוּ וּנְתָנוּהוּ בְּקֻפָּה וְלַעֲזָרָה מוּבָאוֹת.
מַה־יְּדִידוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ יְיָ צְבָאוֹת: טוֹבָה כְּפוּלָה
וּמְכֻפֶּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ לֵאמֹר. רַבָּה עֲמָרִים בַּמִּדְבָּר
כְּנֶגְדָּם אֶחָד לִתְמֹר. יַחְבֵּט וְנִתַּן לְאַבּוּב הָאוּר בְּכֻלּוֹ
לִגְמֹר. שְׁטָחוּהוּ בַעֲזָרָה עֲמָלוֹ לְרוּחַ חַיִּים לִכְמֹר. כַּמָּה
כִּכְּרֵי מַר לְסַנְטָר הַלָּז לִזְמֹר. שְׁבָעוֹת חֻקּוֹת קָצִיר לָנוּ
יִשְׁמֹר: תְּכַּן בְּלֶתֶת וְצָבוּר וְנִגְרַס בְּלִי חִסָּרוֹן. בִּשְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה נָפָה יוֹצִיאוּ מִמֶּנּוּ עִשָּׂרוֹן. נָתַן שַׁמְנוֹ וּלְבוֹנָתוֹ
יָצַק וּבָלַל בְּהִדָּרוֹן. הֵנִיף וְהִגִּישׁ קָמַץ וּמָלַח וְהִקְטִיר
הַזִּכָּרוֹן. מִזֵּר שֻׁלְחַן גָּבוֹהַּ זָכוּ כְּשִׁירֵי הַדּוֹרוֹן. כָּל זָכָר
בִּבְנֵי אַהֲרֹן: קָרֵב הָעֹמֶר שׁוֹנְקֵי יְרוּשָׁלַיִם בַּפֵּירוֹת
מְעֻטָּרִים. בִּזְרִיזוּת בֵּית דִּין מֵחֲצוֹת רְחוֹקִים מֻתָּרִים.
מֵרָחוֹק אֶת יְיָ מְעֻזְּכֶם זִכְרוּ מַזְכִּירִים וְנוֹהֲרִים. יְרוּשָׁלַיִם
הַבְּנוּיָה תַּעֲלֶה עַל לְבַבְכֶם נִמְהָרִים. חִזְקוּ וְתִזְכּוּ לִשְׁמוֹעַ
שִׁיר יְשׁוֹרֵר לֶהָרִים. הַר בֵּית יְיָ בְּרֹאשׁ הֶהָרִים: לְבֵיתְךָ
נָאֲוָה קֹדֶשׁ נְוֵה תְהִלָּה חוֹמֵל. בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן מְלַבְלֵב
מְגָדִים וְגוֹמֵל. וְהַב פַּרְוַיִם פֵּירוֹת פִּרְחָיו עוֹד מֵהָאֵמֵל.
לְזַרְעוֹ שֶׁל יִצְחָק חֶסֶד בְּיוֹם הִגָּמֵל. אֲרוֹמִמְךָ בְּעִטּוּר
בִּכּוּרֵי בְּקַלָּתוֹת מְזֻהָבוֹת וְלֹא בְּתוֹרְמֵל. כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן
נִתַּן לָהּ הֲדַר הַכַּרְמֶל: יֵרָאֶה כַּפַּת הַמּוֹקֵד תַּשְׁלוּם
שָׁלֵם סְבִיבָיִךְ. שִׁמְךָ כְּשֵׁם מַלְכֵּךְ שֶׁעָבַיִךְ כְּשִׁבְטַיִךְ

בַּהֲסִבֶּךָ. תָּעֵרֹת בַּעֲדִי תִלְבָּשִׁי הֲדַר סָבִיךְ בִּמְסִבֵּךְ׃ שֵׁרוּרֹת כֹּהֲנַיִךְ בַּאֲבִיבַיִךְ. נְעִימוֹת לְוִיַּיִךְ בְּאַבּוּבַיִךְ. עוֹד תְּעֲדִי תֻפַּיִךְ. טִלּוּל רוֹכְבַיִךְ בִּרְחוֹבַיִךְ. שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלָיִם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ׃ יִתְרָה חִבָּתֵךְ יְרוּשָׁלַיִם בְּנוּי שִׁבְעִים שְׁמוֹתַיִךְ. כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה לָּהּ הִפְקַדְתִּי שׁוֹמְרֵי חוֹמוֹתַיִךְ. מַזְכִּירִים לְרַחֲמֵךְ וּלְשׁוֹמֵךְ תְּהִלָּה בָּאָרֶץ לְיַשֵּׁב שׁוֹמְמוֹתַיִךְ. בְּאַחֲוָה וּבְרֵעוּת וּמִקְדַּשׁ אֵל בְּרָמָה נְוִיּוֹתַיִךְ. אֲדַבְּרָה וַאֲבַקְשָׁה טוֹב וְשָׁלוֹם בְּאֵר מְנוּחוֹתַיִךְ. יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם׃

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר׃
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה׃

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ

אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן׃

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

(Fortsetzung des Abendgebetes S. 27 ff.)

(Das Morgengebet von S. 43—105, die Tefillah S. 27—37; der Vorbeter wiederholt dieselbe bis מחיה המתים und fährt dann hier fort, wie folgt:)

וּבְכֵן וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

מיוסד ע"פ א"ב·

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ הִפְלֵאתָ בַּפֶּסַח:

בְּרֹאשׁ כָּל מוֹעֲדוֹת נִשֵּׂאתָ פֶּסַח:

גִּלִּיתָ לְאֶזְרָחִי חֲצוֹת לֵיל פֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

דְּלָתָיו דָּפַקְתָּ כְּחוֹם הַיּוֹם בַּפֶּסַח:

הִסְעִיד נוֹצְצִים עֻגוֹת מַצּוֹת בַּפֶּסַח:

ובכן Und so meldet vom Opfer am Peßach.

אמץ Deiner Wunder Macht hast Du herrlich offenbaret am Peßach.

Ueber alle Feste hast Du erhöht das Peßach.

Dich offenbaret dem Urahn[1]) in der Mitternacht des Peßach.

ואמרתם So meldet von dem Opfer des Peßach.

דלתיו An des Ahnes Pforten[2]) klopftest Du am Peßach.

Er bewirthete die im Himmelsglanze Strahlenden mit ungesäuerten Broden[3]) am Peßach,

---

1) Abraham bei der Bundesschließung. 1. Mos. 15, 7 ff.
2) Als ihm die Engel in Menschengestalt erschienen. 1. Mos. 18, 1.
3) Das. V. 6.

וְאֶל הַבָּקָר רָץ זֵכֶר לְשׁוֹר עֵרֶךְ   פֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

וְעֻמּוּ סְדוֹמִים וְלֹהֲטוּ בָּאֵשׁ   פֶּסַח:
חֻלַּץ לוֹט מֵהֶם וּמַצּוֹת אָפָה בְּקֵץ   פֶּסַח:
טִאטֵאתָ אַדְמַת מוֹף וְנוֹף בְּעָבְרְךָ   בַּפֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

יָהּ רֹאשׁ כָּל אוֹן מָחַצְתָּ בְּלֵיל שִׁמּוּר   פֶּסַח:
כַּבִּיר עַל בֵּן בְּכוֹר פָּסַחְתָּ בְּדַם   פֶּסַח:
לְבִלְתִּי תֵּת מַשְׁחִית לָבֹא בִּפְתָחַי   בַּפֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

Eilte hin, gastfreundlich das Thier [1]) zu schlachten, Vorbild des Opfers am Peßach.

So meldet von dem Opfer am Peßach.

ועמו Zorngericht traf Sodom und Flammengluth rafft' es hinweg am Peßach.

Gerettet ward Lot aus ihrer Mitte und bewirthete mit ungesäuerten Broden [2]) am Peßach.

Du fegtest den Boden von Mof und Nof [3]) als Du einherzogest am Peßach.

So meldet von dem Opfer am Peßach.

יה Herr! die Erstgebornen alle rafftest Du in der Schutzesnacht des Peßach.

Allgewaltig schrittest Du schirmend hin über Deinen Erstgebornen [4]) bei dem Opferblute des Peßach.

Ließest den Verderber nicht dringen in meine Pforten am Peßach.

So meldet von dem Opfer am Peßach.

---

1) 1. M. 18, 7.
2) Die bei ihm einkehrenden Engel. 1. M. 19, 3.
3) Bezeichnungen Aegyptens bei den Propheten.
4) Jisrael nach 2. Mos. 4, 22.

מְסֻגֶּרֶת סֻגָּרָה בְּעִתּוֹתֵי פֶּסַח:
נִשְׁמְדָה מִדְיָן בִּצְלִיל שְׂעוֹרֵי עֹמֶר פֶּסַח:
שֹׂרְפוּ מִשְׁמַנֵּי פוּל וְלוּד בִּיקַד יְקוֹד פֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוֹד עַד גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח:
פַּס יַד כָּתְבָה לְקַעֲקֵעַ צוּל בַּפֶּסַח:
צָפֹה הַצָּפִית עָרוֹךְ הַשֻּׁלְחָן בַּפֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

קָהָל כִּנְּסָה הֲדַסָּה לְשַׁלֵּשׁ צוֹם בַּפֶּסַח:

מסגרת Jericho[1]), das umlagerte, ward überliefert zur Zeit des Peßach.
Vertilgt ward Midjan[2]) bei dem Rasseln des Gerstenbrodes vom Omer am Peßach.
In Gluth verzehrt wurden die Starken von Pul[3]) und Lud bei dem Opferbrande des Peßach.
So meldet von dem Opfer am Peßach.
עוד Noch einen Tag hält er (Sancherib) Rast in Nob[4]) bis nahet die Frist des Peßach.
Die ausgestreckte Hand[5]) schrieb an die Wand Babels Vertilgung am Peßach.
Die Tafel[6]) war gerüstet, das Mahl bereitet am Peßach.
So meldet von dem Opfer am Peßach.
קהל Eine fromme Schaar vereinte die der Myrte[7]) Gleiche zu dreifachem Fasten am Peßach.

---

1) Jos. 6. 2) Richt. 7, 13.
3) Das Heer der Assyrer unter Sancherib. Jes. 37, 36.
4) Jes. 10, 32.
5) Bei dem Gelage des Belsazar. Dan. 5, 5.
6) Worte Jesajahs 21, 5 in der Weissagung vom Sturze des Babylonischen Reiches bei jenem Anlasse.
7) Esther, auch Hadassah (Myrte) genannt, veranstaltete ein Fasten zur Abwendung des drohenden Verderbens. Esth. 4, 16.

רֹאשׁ מְבִית רָשָׁע מָחַצְתָּ בְּעֵץ חֲמִשִּׁים בַּפֶּסַח:
שְׁתֵּי אֵלֶּה רֶגַע תָּבִיא לְעוּצִית בַּפֶּסַח:
תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם יְמִינְךָ כְּלֵיל הִתְקַדֵּשׁ חַג פֶּסַח:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

בְּעֶשֶׂר מַכּוֹת פַּתְרוּסִים הִפְרַכְתָּ. וְאַרְכָּה לָמוֹ הֶאֱרַכְתָּ. לְשַׁלַּח בְּלִי עִכּוּב עַם אֲשֶׁר בֵּרַכְתָּ. וְכַמָּה פְּעָמִים בְּמוֹ הֵעַרְתָּ. וְכָאֵלֶּה כַּמָּה בָּם הִתְרֵיתָ. וְכִלָּיוֹן עֲלֵיהֶם לֹא גָּמַרְתָּ. עַד כִּי גָמְרוּ רִשְׁעָם כַּאֲשֶׁר גָּזַרְתָּ. וְנָאֲצוּ לְמוּל צִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ. וְגַם מִי יְיָ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ. לְשַׁלַּח אֶת הָעָם אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ. וְאַתָּה לְעַמָּם קִנְאָה אָזַרְתָּ. וּכְגִבּוֹר

Den Giebel vom Hause des Frevlers[1]) schmettertest Du hinunter am Peßach.
Dein Strafgericht einst wird die Uziterin[2]) treffen am Peßach.
Mächtig walte Deine Hand, hoch erhaben Deine Rechte wie in der Weihenacht des Peßach.

So meldet von dem Opfer am Peßach.

ובכן Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.

בעשר Zehnfache Plage traf Patros so hart, nachdem Du in Nachsicht seiner geharrt, daß es entlasse Dein erkoren Volk ohne Säumen. Wie oft hast Du gewarnt und vermahnt! Doch nicht früher war das Verderben genaht, eh' sie erfüllet das Maaß der Freventhat, bis sie geschmähet den Boten, den von Dir erkürten: „Wer ist Gott, von dem du sprichst?" die Sprache sie führten,

---

[1]) Haman.
[2]) Bezeichnung Edoms als des römischen Reiches. Vergleiche meine Beiträge u. s. w. II, 139 ff.

מִתְרוֹנֵן מִשְּׁנָה הֵעַרְתָּ. כְּלֵי קְרָב חָגַרְתָּ. בְּאַרְצָם עָבַרְתָּ. בְּכוֹרֵיהֶם פִּגַּרְתָּ. רַהֲבֵיהֶם שִׁבַּרְתָּ. רֵאשִׁית אוֹנָם הִדְכֵּרְתָּ. בְּשׁוֹפְטֵיהֶם שְׁפָטִים עָשִׂיתָ. לַיְלָה חַצְתָּ. רֹאשׁ מָחַצְתָּ. תַּנִּין רָעַצְתָּ. רֹאשׁ לִוְיָתָן רִצַּצְתָּ. בְּכָל גַּיְא אוֹתוֹ הֵפַצְתָּ. לְמַעַן סַפֵּר שִׁמְךָ יָעַצְתָּ. חֲמֵשׁ מֵאוֹת מַהֲלָךְ רַצְתָּ. וּלְסוֹף בְּסוּף לְחוּמוֹ נִפַּצְתָּ. וְכָל שְׁאוֹנוֹ בְּסַאסְאָה לָחַצְתָּ. וְעַל הֶהָרִים קִפַּצְתָּ. וּלְיֵשַׁע עַמְּךָ יָצָאתָ. וְאוֹתָם בִּזְרוֹעַ הוֹצֵאתָ. וְכָל הֲמוֹנֵי חָם כְּחוֹחִים הִצַּתָּ. כִּי כְּמִדָּתָם לָמוֹ מָדַדְתָּ. וְכָל הַיְקוּם בָּם לִמַּדְתָּ. וּכְמוֹ עִנּוּ עַם אֲשֶׁר חָמַדְתָּ. כָּהּ בְּמִדָּה אוֹתָם הִשְׁמַדְתָּ. הֵם שָׁפְכוּ כַּמַּיִם דַּם עוֹלְלֵיהֶם. לָכֵן לְדָם נֶהֶפְכוּ נוֹזְלֵיהֶם: הֵם מְעַכּוּם

daß das Volk, von dem du sprichst, wir lassen ziehen? — Und Du gürtetest Dich mit des Eifers Glühen. Und wie ein Held, der nach thatloser Ruhe sich regt, hast die Waffen Du angelegt, zogest hin durch ihr Land verheerend, ihre Erstgeburt zerstörend, beugtest ihr trotzig Pochen, hast ihre Kraft gebrochen, ihre Richter hat die Straf' ereilt, da die Nacht Du getheilt, ihr Haupt ward zerdrückt, das Ungethüm zerstückt, des Krokodiles[1]) Haupt thatst Du zerschmettern, zerstreutest es hin durch die Gauen in Sturmeswettern; daß Dein Name werde kund, erschienst Du vom Himmel im Erdenrund. Des Feindes Schaaren in des Schilfmeers Tiefen rollten, und dem prahlhaften Wesen ward Maaß für Maaß vergolten. Ueber ragende Höhen bist hin Du geeilt zu Deines Volkes Schutze unverweilt. Mit mächtigem Arm hast Du sie hinausgezogen, die Schaaren Chams, wie Dorn an der Gluth verflogen. Denn nach ihrem Maaße hast Du ihnen gemessen, durch sie lernten alle Wesen es, nie zu vergessen, und wie Dein Volk, Dein theures, sie bedrängt, so Vernichtung auf sie sich niedersenkt. Wie Wasser hatten[2]) sie vergossen ihrer Säuglinge

---

[1]) Bezeichnung Aegyptens. Ps. 74, 14.

[2]) Die zehn Plagen Aegyptens werden im Midrasch als Vergeltung der verübten Frevel, Maaß für Maaß, gedeutet.

לְמַעַן הַשְׁחִיתָם. לָכֵן עָלְתָה צְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתָם: הֵם לְחָצוּם בְּעָפָר וָחֹמֶר לִלְבּוֹן לְבֵנִים. לָכֵן הוּמַר עֲפָרָם לְכִנִּים: הֵם הֶגְלוּם לְהָבִיא חַיּוֹת לְהַצְדָּאוֹת. לָכֵן עָרוֹב בָּא בִּגְבוּלָם לְהַצְדּוֹת: הֵם הֶשִׁיתוּם כְּמוֹ חַלְלֵי קֶבֶר. לָכֵן חַיָּתָם סֻגְּרָה לַדֶּבֶר: הֵם אֲסָרוּם לְהָבִיא רְבוּעוֹת. לָכֵן מַס חֲמוּדָם בַּאֲבַעְבֻּעוֹת: הֵם הֶעֱבִידוּם בְּחֹם וָנֶשֶׁף. לָכֵן סֻגַּר מִקְנֵיהֶם לְבָרָד וְגַם רֶשֶׁף: הֵם גָּאוּ כְּמֶלֶךְ אֵין לָאַרְבֶּה. לָכֵן לֹא הָיָה כֵן אַרְבֶּה: הֵם הֶאְפִילוּ בָּרָה כַּשֶּׁמֶשׁ. לָכֵן חָשַׁךְ אוֹרָם לָאֶמֶשׁ: הֵם יָעֲצוּ לְאַבֵּד בֵּן בְּכוֹר. לָכֵן חֲצוֹת לַיְלָה נֻגַּף בָּם כָּל בְּכוֹר: הֵם זָמְמוּ לְאַבְּדָם בַּמַּיִם. לָכֵן בָּאוּ בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם:

Blut, so wandelten die Ströme sich in Blut. Sie hatten zermalmt sie vernichtend, aufstieg der Frosch, sie zu Grunde richtend. Aus Staub und Lehm mußten Jene Ziegel bereiten; darum wimmelte der Staub von Ungeziefer auf allen Seiten. Sie mußten Gewild fahn, um Jagden zu rüsten; so kam Gewild herbei, das Land zu verwüsten. Gleich den im Grabe Ruhenden hatten die Mizrajim sie Preis gegeben, darum raffte die Seuche hin ihr Leben. Sie hatten der Liebe traulich Band gelöst; drum von Wunden zerstört ihr Leib verwest. Sie übten Frohnde bei Tagesgluth und Abendkühle; so raffte ihre Heerden Hagelschlag und Wetterschwüle. Sie sprachen höhnend: Die Schaar ist gleich Heuschrecken führerlos, drum wuchsen der Heuschrecken Schaaren zahllos. Sie hatten getrübt der Sonnenlautern[1]) Pracht; drum hüllet sich ihnen das Licht in Nacht. Sie wollten vertilgen Deinen Erstgebornen, drum rafft die Mitternacht hin ihre Erstgebornen, und wie sie Alles vertilgen wollten durch Wasserfluth, kamen sie selber in Fluth und Gluth.

---

[1]) Symbolischer Name Israels nach dem H. L. 6, 10.

וְאַתָּה פָּסַחְתָּ בַּחֲצִי לֵיל עַל פְּתָחִים. בְּאָכְלָם זִבְחֵי פְסָחִים. וּבְעֶצֶם הַיּוֹם הוֹצֵאתָם שְׂמֵחִים. לְעֵין פַּתְרוּסִים וְכַסְלוּחִים. וְהֶצַּתּוּ בְּקוֹצִים כְּסוּחִים. וְשׁוֹשַׁנִּים כְּלֻקְּטוּ מִבֵּין הַחוֹחִים. רֶנֶן וְהַלֵּל וְשִׁיר מְשׁוֹחֲחִים. רְנָנוֹת לְךָ מְשִׂיחִים. תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה פּוֹצְחִים: וְאַתָּה בְּשִׂמְחָתָם שָׂמַחְתָּ. וּבִישׁוּעָתָם נוֹשַׁעְתָּ. וּבְכָל צָרָתָם צַרְתָּ. בְּכֵן קִצָּם קָצַרְתָּ: וּכְמוֹ הָיוּ בֵּין הַחוֹחִים. לְנֶאֱמַן בַּיִת נִגְלֵיתָ בַּסְּנֶה בְּחוֹחִים: וּכְמוֹ לָחֲצוּ בִּלְבֵנִים וָחֹמֶר. כֵּן נִגְלֵיתָ בִּלְבְנַת סַפִּיר בָּאֹמֶר: וּכְהוֹצֵאתָם מִתַּחַת סִבְלוֹת. אִתָּם הוּצֵאתָ מִסִּבְלוֹת: וּכְהוּבְאוּ בָּבֶלָה. לְמַעֲנָם שֻׁלַּחְתָּ בָּבֶלָה: וּכְנָדוּ לְעֵילָם. כִּסְאֲךָ הוּשַׂם בְּעֵילָם: וּכְנָעוּ לְיָוָן. עוֹרַרְתָּ בּוֹא לְיָוָן: וְכִגְלוֹתָם לְשֵׂעִיר. אֵלַי קוֹרֵא

ואתה Und über ihre (Jisraels) Pfosten bist Du hingeschritten, da sie das Opfer begingen in der Nacht Mitten, und führtest hinaus an diesem Tag sie mit fröhlichem Sinn, vor den Augen Mizrajims zogen sie hin, die wie Dorn an der Gluth hinschwanden, als aus Dornen gelöst die Rosen sie fanden, und Lied und Lob und Preis Dir ließen sie klingen, Jubel zu Dir bringen, und Gesang und Preis sie Dir bringen, und Du hattest an ihrer Freude Theil, und in ihrem Heile ward Dir Heil[1]). Du littest mit ihnen Leid; drum kürztest Du die Leidenszeit. Und wie unter Dorn und Gestrüpp sie litten, erschien Deinen Getreuen Dein Glanz in des Dornbusches Mitten, und wie Du aus dem Drange der Frohn sie gezogen, warst auch mit ihnen Du in die Freiheit gezogen, und als nach Babel sie wurden hinabgeführt, hast Du zur Stätte Babel um sie erkürt, und als sie nach Elam[2]) geflüchtet, war Dein Thron in Elam aufgerichtet; da sie nach

---

[1]) „Mit ihm bin ich in der Bedrängniß", Ps. 91, 15, wird hier in der weitesten Fassung nach dem Midrasch dahin ausgeführt, daß Gott selbst Jisraels Schicksale theilt.

[2]) Medien.

מִשֵּׂעִיר: וּבְשׁוּבָם מֵאֱדוֹם. אִתָּם תָּבֹא אָדוֹם. כָּאָמוּר מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם: וּבְבוֹאֲךָ לְדַלְתֵי לְבָנוֹן. אִתְּךָ יָבוֹאוּ לַלְּבָנוֹן: כִּי מְרֻחָם אוֹתָם נָשָׂאתָ. וּמִבֶּטֶן אוֹתָם הֶעֱמַסְתָּ. כְּרֵעִים וְאַחִים הֵם לְךָ הִתְאַמְתָּ. בְּרִדְתָּם לְחָם עִמָּם רַדְתָּ. וְכָל מַחֲנֶיךָ הוֹרַדְתָּ. וּבַעֲלוֹתָם אִתָּם עָלִיתָ. וְכָל מְשָׁרְתֶיךָ הֶעֱלִיתָ. וּבְצֵאתָם יָצָאתָ. וּבְעִנּוּיָם נִמְצֵאתָ. וּבְנוּחָם מְנוּחָה מָצָאתָ. וְצִבְאוֹתֶיךָ אֲשֶׁר בְּמַעְלָה הוֹצֵאתָ. לְהוֹדִיעָם כִּי בָמוֹ נִרְצֵיתָ. וּבִשְׁבִילָם גֵּיא וָדוֹק יָצַרְתָּ. וּבְקִרְבָּם נִתְקַדַּשְׁתָּ. וְנִשְׂגַּבְתָּ וְנֶעֱרַצְתָּ. וְנִתְהַדַּרְתָּ וְנִתְאַדַּרְתָּ. וְכִפְאֵר מַעְלָה פְּאֵרָם אִמַּצְתָּ. וּבְשִׁירוֹת רוֹם שִׁירָתָם חָפַצְתָּ. וּבִקְדֻשַּׁת מָרוֹם קְדֻשָּׁתָם הֱיוֹת פַּצְתָּ.

Jawan wurden verbannt, hast Du nach Jawan Dich gewandt, und als sie nach Seïr[1]) in's Elend gekommen, auch dort ward Deine Stimme rufend vernommen. Und wenn sie heimkehren aus Edoms Landen, erscheinst Du mit ihnen in Purpurgewanden, wie Dein Prophet gesprochen[2]) hat: Wer ist's, der von Edom naht? Und ziehst Du in Libanons Pforten ein, sie kehren mit Dir zum Libanon heim, weil seit ihrer Geburt Du sie liebend getragen hast, seit Urbeginn Dir eine theure Last. Dir sind sie verbunden als Genossen und Freund'; als von Cham sie zogen, warst Du ihnen vereint, und all Deine heiligen Schaaren in Deinem Gefolge waren, und als sie hinaufzogen, warst Du mit ihnen, und mit Dir zogen die Heere der Engel, die Dir dienen, und bei ihrem Ausgange zogest Du mit hinaus, wie Du mit ihnen gewesen in Drangsal's Graus, und wo sie weilten in Frieden, war auch Dir die Ruhestatt beschieden. Deine Himmelsschaaren ließest mit Dir Du wallen, daß kund werd' an ihnen Dein Wohlgefallen, und daß um sie Himmel und Erde Du riefest in's Dasein, in ihrer Mitte geheiliget, ihnen wolltest Du nah sein, verherrlicht, geweiht, in Majestät und Heiligkeit, und schmücktest sie mit himm-

1) Rom. 2) Jes. 63, 1.

וּבִכְנוּי שֵׁם גָּבוֹהַּ שְׁמוֹתָם חָצַצְתָּ: אֵלִים בְּשֵׁם אֵלִים· אֱלֹהִים בְּשֵׁם אֱלֹהִים· בָּנִים בְּשֵׁם בָּנִים· מַחֲנוֹת בְּשֵׁם מַחֲנוֹת· שֵׁמוֹת בְּשֵׁם שֵׁמוֹת· מְחִיצוֹת בְּשֵׁם מְחִיצוֹת· אֵין כָּאֵל בְּשֵׁם מִיכָאֵל· גִּבּוֹרֵי אֵל בְּשֵׁם גַּבְרִיאֵל· בְּנֵי יַעֲקֹב בְּשֵׁם אֱלֹהֵי יַעֲקֹב· קְדוֹשׁ יַעֲקֹב בְּשֵׁם קְדוֹשׁ יַעֲקֹב· מְשַׁלְּשֵׁי קָדוֹשׁ בְּשֵׁם מְשַׁלְּשֵׁי קָדוֹשׁ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ· וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר:

(Die Keduschah S. 28; nach Beendigung der Tefillah Hallel und Vorlesung aus der Thorah S. 112—130; dann weiter, wie folgt:)

lischen Diademen, und wie der Engel Gesang ihr Lied Du willst vernehmen. Sie sollen den Himmlischen in Heiligkeit gleichen; drum gabst Du ihnen erhabene Namen als Ehrenzeichen. Fürsten und Himmelssöhne und Deine Kinder und Schaaren und Lager hast Du sie genannt. Der Name des Volkes „ohne Gleichen", der „Gotteshelden" von den Engeln Michael[1]) und Gabriel melden; „die Heiligen Jaakobs", mahnend an den Heiligen Jaakobs, das dreimal Heilig Dir sie rufen, den Engeln gleich an Deines Thrones Stufen,

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

---

1) Anklänge an diese Engelnamen findet der Midrasch in Stellen, die von Israel reden, eben zur Bezeichnung des Volkes selbst. S. die Commentare.

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס"ת שקראו בו ופותחין ס"ת ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס (במדבר כ"ח ט"ז):

וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָֹה׃
וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים
מַצּוֹת יֵאָכֵל׃ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָֹה פָּרִים
בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה
עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן
תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת
אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת
הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים
לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָֹה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה

(4. B. Mos. Cap. 28. V. 16.)

ובחדש Und im ersten Monat, am vierzehnten Tage des Monats ist das Peßach dem Ewigen. Und am funfzehnten Tage dieses Monats ist Fest, sieben Tage soll man ungesäuert Brod essen. Am ersten Tage ist heilige Berufung; keine Werkarbeit sollt ihr thun. Und sollet dem Ewigen ein Feueropfer, ein Ganzopfer darbringen; zwei junge Farren und einen Widder und sieben einjährige Schafe; ohne Fehl sollen sie euch sein. Und ihr Speisopfer, Kernmehl mit Oel eingerührt, drei Zehntel zu jedem Farren, und zwei Zehntel sollt ihr thun zu jedem Widder. Je ein Zehntel sollst du thun zu einem Schaf von den sieben Schafen. Und einen Bock zum Sühnopfer, um euch zu sühnen. Außer dem Ganzopfer des Morgens, das ein beständiges Ganzopfer ist, sollt ihr dies opfern. So sollt ihr opfern täglich sieben Tage lang eine Speise des Feueropfers, dem Ewigen zum Wohlgeruch, über das beständige Ganzopfer werde es geopfert und die Spende dazu.

וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

כשמגביהים הס"ת אומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ
חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קראת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים
טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

Und am siebenten Tage sollt ihr heilige Berufung haben; keine Werkarbeit sollt ihr thun.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

מפטירין במלכים ב׳ כ״ג א׳. ובקצת קהלות מתחילין ויצו המלך.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיַּאַסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְכָל־יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלִַם אִתּוֹ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית ׀ לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת אַחַר יְהוָה וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֵדְוֹתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵב וּבְכָל־נֶפֶשׁ לְהָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה וַיַּעֲמֹד כָּל־הָעָם בַּבְּרִית׃

Haftarah.

(2. Kön. Cap. 23. V. 1.)

(In einigen Gemeinden wird von „Und der König gebot Chilkijahu" (Cap. 23. V. 4.) angefangen.)

וישלח Und der König sandte, daß sich zu ihm versammelten alle Aeltesten Jehudah's und Jeruschalajim's. Und der König ging hinauf in das Haus des Ewigen, und alle Männer von Jehudah und alle Bewohner von Jeruschalajim mit ihm, und die Priester und die Propheten und alles Volk von Klein bis Groß, und er las vor ihren Ohren alle Worte des Buches des Bundes, das gefunden worden im Hause des Ewigen. Und der König trat auf die Bühne und schloß den Bund vor dem Ewigen, nachzuwandeln dem Ewigen, und zu wahren seiner Gebote und seiner Zeugnisse und seiner Satzungen, mit ganzem Herzen und mit ganzer Seele aufrecht zu halten alle Worte dieses Bundes, die geschrieben sind in diesem Buche; und das ganze Volk trat in den Bund.

בקצת קהלות מתחילין כאן.

וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת־
כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנֶה וְאֶת־שֹׁמְרֵי הַסַּף לְהוֹצִיא
מֵהֵיכַל יְהוָה אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָעֲשׂוּיִם לַבַּעַל
וְלָאֲשֵׁרָה וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם וַיִּשְׂרְפֵם מִחוּץ
לִירוּשָׁלִַם בְּשַׁדְמוֹת קִדְרוֹן וְנָשָׂא אֶת־עֲפָרָם
בֵּית־אֵל׃ וְהִשְׁבִּית אֶת־הַכְּמָרִים אֲשֶׁר נָתְנוּ
מַלְכֵי יְהוּדָה וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה
וּמְסִבֵּי יְרוּשָׁלִָם וְאֶת־הַמְקַטְּרִים לַבַּעַל
לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלַמַּזָּלוֹת וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם׃
וַיֹּצֵא אֶת־הָאֲשֵׁרָה מִבֵּית יְהוָה מִחוּץ
לִירוּשָׁלִַם אֶל־נַחַל קִדְרוֹן וַיִּשְׂרֹף אֹתָהּ בְּנַחַל

ויצו Und der König gebot Chilkijahu, dem Hohenpriester, und den Priestern zweiten Ranges und den Thürhütern, hinauszuschaffen aus dem Tempel des Ewigen alle Geräthe, die gemacht waren für den Baal und die Ascherah und das ganze Heer des Himmels, und man verbrannte sie außerhalb Jeruschalajim in den Gefilden des Kidron und führte ihre Asche nach Beth El. Und schaffte ab die Götzenpriester, welche die Könige von Jehudah eingesetzt hatten, daß sie opferten auf den Höhen, in den Städten von Jehudah und den Umgebungen von Jeruschalajim; so auch die dem Baal, der Sonne und dem Mond, und den Planeten, und dem ganzen Heere des Himmels räucherten. Und schaffte die Ascherah hinaus aus dem Hause des Ewigen, außerhalb Jeruschalajim, an den Bach Kidron und verbrannte sie am Bache Kidron, und zermalmte sie zu Staub, und warf ihren Staub auf die Grabstätte der Söhne des Volkes. Und er riß die Häuser der feilen Buben nieder, die im Hause des Ewigen waren, woselbst die

קִדְרוֹן וַיָּדֶק לְעָפָר וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־עֲפָרָהּ עַל־קֶבֶר
בְּנֵי הָעָם׃ וַיִּתֹּץ אֶת־בָּתֵּי הַקְּדֵשִׁים אֲשֶׁר בְּבֵית
יְהוָה אֲשֶׁר הַנָּשִׁים אֹרְגוֹת שָׁם בָּתִּים לָאֲשֵׁרָה׃
וַיָּבֵא אֶת־כָּל־הַכֹּהֲנִים מֵעָרֵי יְהוּדָה וַיְטַמֵּא
אֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר קִטְּרוּ־שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים
מִגֶּבַע עַד־בְּאֵר שָׁבַע וְנָתַץ אֶת־בָּמוֹת הַשְּׁעָרִים
אֲשֶׁר־פֶּתַח שַׁעַר יְהוֹשֻׁעַ שַׂר־הָעִיר אֲשֶׁר־עַל
שְׂמֹאול אִישׁ בְּשַׁעַר הָעִיר׃ אַךְ לֹא יַעֲלוּ
כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֶל־מִזְבַּח יְהוָה בִּירוּשָׁלָם כִּי
אִם־אָכְלוּ מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ
אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר עֲשׂוּ פֶסַח לַיהוָה
אֱלֹהֵיכֶם כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית הַזֶּה׃ כִּי לֹא
נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח הַזֶּה מִימֵי הַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ
אֶת־יִשְׂרָאֵל וְכֹל יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי

Weiber Zelte webten der Ascherah. Und ließ alle Priester kommen aus den Städten von Jehudah und verunreinigte die Höhen, woselbst die Priester geräuchert, von Geba bis Beer Scheba; und riß die Höhen der Thore nieder, die am Eingang des Thores des Jehoschua, Obersten der Stadt, (und) die zur Linken am Stadtthor lagen. Doch durften die Priester der Höhen den Altar des Ewigen in Jeruschalajim nicht besteigen, sondern sie aßen Ungesäuertes unter ihren Brüdern. — Und der König gebot dem ganzen Volke also: Opfert das Peßach dem Ewigen, eurem Gott, wie geschrieben ist in diesem Buche des Bundes. Denn es ist nicht geopfert worden ein solches Peßach seit den Tagen der Richter, die Jisrael gerichtet, und in all den Tagen der Könige von Jisrael, und der Könige von Jehudah. Sondern im acht-

יְהוּדָה׃ כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ
יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה בִּירוּשָׁלִָם׃
וְגַם אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־הַתְּרָפִים
וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן
הָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר
אֲשֶׁר מָצָא חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה׃ וְכָמֹהוּ
לֹא־הָיָה לְפָנָיו מֶלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־
לְבָבוֹ וּבְכָל־נַפְשׁוֹ וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל תּוֹרַת מֹשֶׁה
וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ׃

המפטיר יברך ברכות אחרונות·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים

zehnten Jahre des Königs Joschijahu wurde dieses Peßach geopfert dem Ewigen in Jeruschalajim. Und auch die Beschwörer und Weissager und die Terafim und die Götzen und all die Scheusale, die gesehen wurden im Lande Jehudah und in Jeruschalajim, räumte Joschijahu weg, damit er aufrecht erhielte die Worte der Lehre, die geschrieben waren in dem Buche, das Chilkijahu, der Priester, gefunden im Hause des Ewigen. Und seines Gleichen war vor ihm kein König, der zurückgekehrt wäre zum Ewigen mit seinem ganzen Herzen, und mit seiner ganzen Seele, und mit seinem ganzen Vermögen nach der ganzen Lehre Moscheh's; auch nach ihm erstand nicht seines Gleichen.

(Segenssprüche nach der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Hort aller Ewigkeiten, gerecht in allen Zeiten, Du treuer Gott!

Digitized by Google

צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֶׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

der spricht und vollbringt, verheißt und erfüllt, deß jegliches Wort ist Wahrheit und Gerechtigkeit. Bewährt bist Du, Ewiger, unser Gott, bewährt Dein Wort, und nicht einer Deiner Aussprüche kehrt unerfüllt zurück, denn Du, o Gott und König, bist bewährt und barmherzig. Gelobt seist Du, Ewiger, o Gott, bewährt in all seinen Aussprüchen!

רחם Erbarme Dich über Zijon, das ist ja die Stätte unseres Lebens, und der Seelenbetrübten hilf auf bald in unsren Tagen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erfreuet Zijon durch seine Kinder!

שמחנו Erfreue uns, Ewiger, unser Gott, durch Elijahu, den Propheten, Deinen Knecht, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten; möge er bald herbeikommen, und frohlocken unser Herz. Auf seinem Thron dann sitzet kein Fremder, und nicht werden fürder Andere in seine Herrlichkeit sich theilen, denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß nicht verlöschen soll sein Licht in alle Zeit und Ewigkeit. Gelobt seist Du, o Ewiger, Schild des David!

עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל הַנְּבִיאִים וְעַל יוֹם חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

(Schluß des Morgengebetes und die Tefillah für Mußaf S. 141 ff.)

על Für die Gotteslehre, den Gottesdienst und das Prophetenwort, und für dieses Fest der ungesäuerten Brode, das Du uns gegeben, Ewiger, unser Gott, zur Freude und Wonne, zur Ehre und Verherrlichung. Für alles das, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und segnen Dich. Gebenedeiet sei Dein Name im Munde aller Lebenden beständig und in alle Zeit und Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt Jisrael und die Festzeiten.

תפלת מעריב:

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבת ובק"ק פפ"דמ אומרין:

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

הפיוט הזה הוסד ע"פ א"ב והפסיק בין אות ח' לאות ט' בפיוט אודת חסדו ובתשלומו חזר לאות ט ובסוף חתום שהמ"ח מנחם ברבי יעקב.

אוֹרִי[1] וְיִשְׁעִי עַל הַיָּם נִגְלָה. כְּהֶחֱשִׁיכוּ לְצָרַי וְלִי הֵאִיר אֲפֵלָה. גְּדֻלַּת מַעֲשָׂיו נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים לְהַלְלָה. וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

הֵעִיר בְּרִית יְשֵׁנִים לְשַׁלֵּם בָּנִים גְּמוּלָם. וַיּוֹצִיא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן בְּאֶבְרָתוֹ נְטָלָם. זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ בִּידִידוּת לְנַהֲלָם. בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְּאָלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

אורי Mein Licht und Heil hat am Meere sich kund gemacht,
Meinen Feind umdüsternd, mir erhellend die Nacht.
Für seine Werke, groß und herrlich, sei ihm Ruhm gebracht.
Hier Finsterniß und Gewölk, dort Tages helle Pracht.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

העיר Den Sprößlingen Lohn zu gönnen, den Väterbund treu Er hegt,
Führt in Wonne seine Schaar, auf Fittigen Er sie trägt.
Seiner Lieb' und Huld gedacht' Er, in Milde sie zu leiten.
In Güt' und Erbarmen wollt' Er Erlösung bereiten.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

---

1) Verf. R. Menachem b. Jakob, dem auch alles Folgende gehört.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים
מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְּדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ
בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת
אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שֹׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים
וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה
בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף
אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ
בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

מיוסד ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר מנחם בר יעקב.

אוֹדֶה חַסְדוֹ הַפְּלָא. מַעֲשָׂיו וְנִפְלְאוֹתָיו בִּמְצֻלָה. נוֹרָאוֹת עַל יָם: בִּקְהַל עָם אֲהַלְלָה. בְּמוֹשַׁב זְקֵנִים אֲגַדְּלָה. רוֹגַע הַיָּם: גּוֹבֵר בִּנְטוֹת יָדוֹ. גָּאוּ גַלִּים נֶגְדּוֹ. יִרְעַם הַיָּם: דָּגוּל בִּכְבוֹדוֹ נִגְלָה. אָז נִקְרַע כַּחַלְחָלָה. וַיַּעֲמֹד הַיָּם: הֱשִׁיבוֹ נֶאֱמָן בְּזַעְפּוֹ. גְּאוֹן גַּלֶּיךָ אֵיפֹה. מַה־לְּךָ הַיָּם: וְשִׁבְטֵי יָהּ הֲמָמוּ. שָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמוּ. אֶל תּוֹךְ הַיָּם: זָכָה מְלוּכָה לְהַשְׁרִישׁוֹ. הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ. בִּמְצוּלוֹת יָם: חָצָה לִגְזוּרִים וּמוּלִים. דֶּרֶךְ לַעֲבוֹר גְּאוּלִים. מַעֲמַקֵּי יָם: טוֹב בְּכֵן שִׁירָתוֹ. פָּתַח בְּאָז וְמִירָתוֹ. צָהֲלוּ מַיִם: יְשָׁרִים

אודה Ihm dank' ich, der so herrlich machte kund
Seine Gnad' in Wundern, in der Tiefe Grund,
In mächtigen Zeichen am Meere.

In Volkesschaar will ich preisen,
Erheben im Rathe von Greisen und Weisen,
Der aufgewühlt das Meer.

גובר Als sein Herold seine Hand erhoben,
Ihm entgegenrauscht der Fluthen Toben,
Es braust das Meer.

Als in Majestät sich der Herrliche wollt' erheben,
Spaltet die Fluth sich in angstvollem Beben,
Still stand das Meer.

השיבו Der Getreue[1]) sprach mit zürnendem Hohn:
Wo ist Deiner Wogen stolzes Drohn?
Was ist dir, o Meer?

Die Stämme Gottes standen betäubt.
Doch die Fürsten von Jehudah es drängt und treibt,
Zu eilen hinab in's Meer.

וכה Drum wurzelt in ihm der Herrschaft Ruhm.
Es ward Jehudah sein Heiligthum,
Dort im Grunde des Meeres.

Vor Denen, die tragen das Bundeszeichen, —
Eine Bahn den Erlösten öffnend, entweichen
Die Tiefen des Meeres.

טוב Der Edle darum seinen Lobgesang
Mit „Einst“ begann seines Liedes Klang,
Als sie jubelten laut aus dem Meere.

---

1) Moscheh.

קִדְּמוּ רוֹנְנִים. אַחַר אֵלִים מְנַגְּנִים. מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת הַיָּם:
כְּבוּלוֹס צְדָדִים הִקְפָּה. וּמִלְמַעְלָה כְּמִין כִּפָּה. יְכַסּוּ עַל
יָם: לְכָל־אַפְסֵי אֶפָסִים נִגְלוּ. אוֹתוֹתָיו כִּי גָדְלוּ. קַצְוֵי אֶרֶץ
וְיָם: מִי כָמוֹהוּ נֶהְדָּר. חָסִין בְּכֹחַ נֶאְדָּר. הַקּוֹרֵא לְמֵי
הַיָּם: נִהֵל יְדִידָיו בְּאַהַב. זְרוֹעוֹ מַחֲצֶבֶת רַהַב. הִיא
הַמַּחֲרֶבֶת יָם: סְלָעִים הָפַךְ זֵידוֹנִים. שִׁבַּר רָאשֵׁי
תַנִּינִים. הָפַךְ לְיַבָּשָׁה יָם: עֲרֵמוֹת מַיִם נֶעֶרְמוּ. תְּהוֹמוֹת
בָּהֶם נִלְחָמוּ. בְּקַרְקַע הַיָּם: פְּרוּרִים בְּעֻזּוֹ פּוֹרָרוּ. נֵד
אֶחָד נִצְּבָרוּ. כַּנֵּד מֵי הַיָּם: צֶמֶד סוּסִים וְרוֹכְבִים. עוֹלִים
וְיוֹרְדִים מְשֻׁלָּבִים. עַד נִבְכֵי יָם: קְלָעָם בְּבִזָּה מְעֻטָּרִים.

Die Frommen voran mit dem Jubellied waren,
Es folgten singend die himmlischen Schaaren,
Ihm, der bändigt den Trotz des Meeres.

כבולוס Wie Wände von Glas starrt die Fluth an den Seiten,
Darüber ließ Er's wie Bogen sich breiten,
Ueberwölbend das Meer.

Kund thaten sich allen Marken und Grenzen
Seine Wunder in herrlichem Glänzen,
Bis an die Enden der Erd' und des Meeres.

מי Wer strahlt wie Er in Pracht!
Verherrlicht in gewaltiger Macht,
Er rufet die Wasser des Meeres.

Liebend ließ seine Freund' Er ziehn.
Sein Arm zerschmettert den Trotz, so kühn,
Er trocknet aus das Meer.

סלעים Zu Felsen erstarren die trotzigen Wellen.
Der Krokodile Häupter hieß Er zerschellen,
Wandelt in Trockniß das Meer.

Wie Garbenhaufen die Fluthen sich thürmen,
Die Tiefen — kämpfend heran sie stürmen
Aus dem Boden des Meeres.

פרורים Durch seine Macht in Stücke geschlagen,
Aufgeschichtet empor sie ragen,
Gleich Mauern die Fluthen des Meeres.

Roßgespann sammt Reiterschaaren,
Aufsteigend und sinkend verschlungen waren
Vereint in die Tiefen des Meeres.

קלעם Es schleubert sie, mit Beute behangen,
Mit goldenem Schmucke, mit zierlichen Spangen,
Hinaus an's Ufer des Meeres.

קשוטי והבים ותורים. על שפת הים: רבה פלאות
לנוססה. נגד אבותם עשה. בקע ים: שביליו ראו
והליכותיו. ולא נודעו עקבותיו. אלהים בים: תמונת
גבור נדמה. יי איש מלחמה. ירה בים: מפליא מקדם
נוראות. עוד יראנו נפלאות. ומטהו על הים: נדחים
ידריך בנעלים. והכהו לשבעה נחלים. את לשון ים:
חפשים ידריך שירים. נשארים מאשור וממצרים.
ומאיי הים: מארצות יקבץ לגאלם. לנטלם (לנשאם)
כימי עולם. מצפון ומים: בחצרות אלהינו יצאו. מים
חיים וירפאו. חצים אל הים: רבים מושכים והולכים.

Er häufet Wunder voll Pracht,
Die vor den Vätern Er vollbracht,
Als Er gespalten das Meer.

שביליו Sie schauten seine Züg' und Bahnen,
Doch seine Spuren sind nicht zu erahnen,
Die Spuren Gottes am Meere.

Es erschien in herrlicher Siegergestalt
Der Herr, deß allein die Kriegsgewalt,
Er schleudert hinab sie in's Meer.

מפליא Der in der Vorzeit Wunder geschafft,
Wird ferner uns zeigen seine Wunderkraft,
Wenn seinen Stab Er schwingt über's Meer.

Dann läßt trocknen Fußes die Zerstreuten hindurch Er eilen,
Wird ihn in sieben Arme zertheilen,
Schlagend den Strudel des Meeres.

חפשים Dem Reste des Volkes Er Freiheit gewährt,
Der aus Aschur und Mizrajim wiedergekehrt
Und aus den Inseln des Meeres.

Aus allen Landen erlösend wird Er sie sammeln, geleiten,
Sie tragen und hegen wie in alten Zeiten,
Vom Norden wie von dem Meer.

בחצרות In unsres Gottes Vorhöfen lebendigen Wassers Quellen,
Heilung strömend, empor dann schwellen,
Die sich ergießen in's Meer.

In mächtigem Strome sich ergießend,
Und aus dem Heiligthume fließend,
Hinströmend zum Meer.

וּמִן הַמִּקְדָּשׁ מְסִבִּים. הוֹלְכִים אֶל הַיָּם: יַעֲלוּ עַל שָׂפָה.
עֲצֵי מַאֲכָל לִתְרוּפָה. קְצִירֶיהָ עַד יָם: קָצִין עָם יַפְרֵשׂ.
מִגֶּזַע יִשַׁי שֹׁרֶשׁ. וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד יָם: ח׳ בְּיָמֵינוּ יוֹפִיעַ
הֲדָרוֹ. יָקֵם יְיָ אֶת־דְּבָרוֹ. עָשָׂה אֶת־הַיָּם:
טְלָאָיו נִהֵל כְּאוֹמֵן מוֹשִׁיעַ וְגוֹאֵל. יְקַר זִיווֹ רָאוּ וְהִכִּירוּ
כְּבוֹד אֵל. כִּלְכְּלָם דְּבַשׁ מִסֶּלַע הֶחֱסָם בְּצִלּוֹ
לְהַצָּאֵל. בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים אֲדֹנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל:
בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

מִפְּעַל נוֹרְאוֹתָיו סְפוֹן מִי לְגַדְּלֵהוּ. עֹצֶם פְּלָאוֹתָיו אֲשֶׁר

ויעלו Und an den Ufern sich werden erheben,
Bäume, die Frucht und Heilung geben,
Breitend die Zweige zum Meer.

Zum Fürsten des Volkes dann wird Er ersehen
Ein Reis, das aus Jischai's Stamm wird erstehen.
Er herrschet von Meer zu Meer.

בימינו O daß in unseren Tagen seinen Glanz Er enthüllte,
Der Herr seine Verheißung erfüllte,
Der hat geschaffen das Meer.

טלאיו Wie ein Wärter hat seine Heerde geleitet
Er, der erlöst und befreit.
Majestät und Glanz sah'n sie vor sich hingebreitet,
Und erkannten Gottes Herrlichkeit.
Er hat sie mit Honig aus Felsen genährt,
Sie geborgen, seinen Schatten ihnen gewährt.
Drum sei Preis dem Herrn in Chören gesungen
Von euch, dem Quell Jisraels entsprungen!

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle.

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

מפעל Der Allmacht Werk zu rühmen, wer ist so hoch an Werth?
Die Wunderthat zu preisen, die ihn so herrlich ehrt?

הִפְלִיא לְמַעֲנֵהוּ. צֶמַח קְדוֹשָׁיו אֲנִי וְלִי מוֹרָשָׁה לְקַלְּסֵהוּ:
זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרוֹמְמֶנְהוּ:
זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ. רָכַב עַל כְּרוּב בְּרָקִים רָב מַלְכִּי. שָׁלַח מִמָּרוֹם הִמְשַׁנִי מִמַּיִם הִמְשִׁיכִי. תַּמָּתִי רַעְיָתִי פָּץ קוּמִי וּלְכִי. כִּי אָמְנָם כִּי גוֹאֵל אָנֹכִי:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ

Ich — seiner Heil'gen Sprößling! als Erb' ist's mir verlieh'n,
Der Väter Gott zu preisen! Drum hoch erheb' ich ihn!

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

רכב Auf blitzendem Cherub mein Herr und König erschien,
Langt aus den Höhen, mich aus den Fluthen zu zieh'n.
„Meine Traute! meine Holde! auf! geh'!" — So rief sein Mund!
Fürwahr! ich als Erlöser — ich mache dir mich kund!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden

וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

שם המחבר חתום מנחם בר יעקב חזק ואמץ.

מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים לְהַקְבִּילָה. נוֹי חוֹמוֹת מְגִיעוֹת כִּסֵּא כָבוֹד לְמַעְלָה. חֵיל וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּטוֹ וְהָעִיר עַל תִּלָּהּ. מִכְלַל יֹפִי יוֹפִיעַ כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה־לָּהּ בִּמְסִלָּה. בֵּית אֵל עוֹלָה שְׂרִידֵי גוֹלָה לְהָגִילָה. אֱלֹהִים יְכוֹנְנֶיהָ עַד עוֹלָם סֶלָה: נִכְסְפָה גַּם כָּלְתָה נַפְשִׁי אֶל יְפִי מִכְלָלֶיהָ. מִדֵּי חָדְשָׁהּ וְשַׁבַּתָּהּ לְהֵרָאוֹת תָּמִיד עָלֶיהָ. בַּעֲלוֹת כָּעָב קְרוּאֶיהָ לְשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רְגָלֶיהָ. לְסַבֵּב צִיּוֹן וּלְהַקִּיף וְלִסְפּוֹר אֶת מִגְדָּלֶיהָ. כְּרָנִיּוֹת נוֹסָפִין לָהּ לְמִשְׁמַר נוֹי וְבוּלֶיהָ. יִקְרְאוּ לִירוּשָׁלַיִם כִּסֵּא יְיָ וְנִקְווּ אֵלֶיהָ: חִכִּיתִי לַיְיָ אוֹתוֹתָיו כִּימֵי עוֹלָם לְמַשְׁמֵשׁ. עַל צָרָיו עֶשֶׂר נְגָעִים עוֹד יְחַמֵּשׁ. תֹּהוּ וָבֹהוּ בִּכְרַךְ גָּדוֹל לְשַׁמֵּשׁ. וְעָלַיִךְ צִיּוֹן כְּבוֹדוֹ יֵרָאֶה בֹּקֶר וָרֶמֶשׁ. יְיָ לְאוֹר עוֹלָם יִהְיֶה שַׁחַר וָאֶמֶשׁ. לְאוֹר עוֹלָם לֹא יִהְיֶה לָּךְ עוֹד הַשֶּׁמֶשׁ: מְאוֹר מְשָׁרְתָיו יַזְהִיר כְּזֹהַר הָרָקִיעַ לְהִתְחַדֵּשׁ. הַנּוֹתָר בְּצִיּוֹן קָדוֹשׁ יֵאָמֶר לוֹ לְהִתְקַדֵּשׁ. אַדִּיר יְיָ שָׁם לֹא יַעַבְרֶנּוּ טָמֵא לְהָדֵשׁ. לֹא יוֹסִיף יָבוֹא בוֹ עָרֵל וְקָדֵשׁ. שְׂרִידִים אֲשֶׁר יְיָ קוֹרֵא יִכָּנְסוּ לַפַּרְדֵּס. לִבְשִׁי בִּגְדֵי

Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

תִּפְאַרְתֵּךְ יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ: כְּרֹאשׁ חֲמִשָּׁה הָרִים מִקְדַּשׁ אֵל לְכוֹנְנָה. בֵּית אֱלֹהִים תַּחַת זִיו כְּבוֹדוֹ לְגוֹנְנָה. יַרְחִיבוּ אָהֳלֶיהָ יְרִיעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יַטּוּ לְשַׁכְּנָה. עוֹלָה וּמַרְחֶבֶת לְמַעְלָה וְנָסְבָה וְרָחֲבָה בָּעֶלְיוֹנָה. קִבּוּצֵי גָלֻיּוֹת מִתְקַבְּצוֹת וְנָחוֹת בְּבֵית מְלוֹנָהּ. וּפְדוּיֵי יְיָ יְשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה: חֲזַק וְאַמֵּץ לְעֵינֵינוּ רוּחוֹ הַטּוֹבָה יָעִיר. שְׁנַת גְּאֻלָּה יַרְאֵנוּ יְחַיֵּנוּ רַב וְצָעִיר. מִיַּד נֵכָר יִפְצֵנוּ מִיַּד בְּנֵי שֵׂעִיר. קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל שָׁאוֹן מְחָרִיבָיו יַסְעִיר. חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב לָהּ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִיר. הִתְפַּלְלוּ בַּעֲדָהּ וְדִרְשׁוּ אֶת שְׁלוֹם הָעִיר:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

אם שבת.

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָֹה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָֹה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

(Am Sabbath.)

ושמרו Und es sollen hüten die Kinder Jisrael den Sabbath, daß sie feiern den Sabbath in all ihren Geschlechtern, als ein ewig Bündniß. Zwischen mir und den Kindern Jisrael ist er ein Zeichen für ewig, daß in sechs Tagen der Ewige geschaffen Himmel und Erde, und am siebenten Tage gefeiert und gerastet.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

(Fortsetzung des Abendgebetes S. 27 ff.)

סדר קדוש.

(Am Sabbath:)

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי:
וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו· וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם) חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם· כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל־הָעַמִּים (וְשַׁבָּת) וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל סְפִירַת הָעֹמֶר:
הַיּוֹם שִׁשָּׁה יָמִים לָעֹמֶר:

יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁיִּבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

עלינו· קדיש יתום·

(Das Morgengebet S. 43—105, dann die Tefillah S. 27—37: der Vorbeter wiederholt dieselbe bis מחיה המתים und fährt dann hier fort:)

הפיוט הזה מיוסד פעם בא"ב ופעם בתשר"ק. ושם המחבר חתום בסוף א"ב ראשון שמעון בר יצחק. ועוד כמה פעמים חתום בראשי התרוזות.

ח׳ וּבְכֵן וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא:

מיוסד ע"פ א"ב.

אֵילֵי הַצֶּדֶק יְדוּעִים. בָּנִים מְגֻדָּלִים כִּנְטִיעִים. גֶּזַע תִּפְאֶרֶת מֻטָּעִים. דְּבוּקִים וַחֲשׁוּקִים בְּרֵדָעִים. הַגּוֹיִם הֲגוּנִים וְנִשְׁמָעִים. וְתִיקִים נִבְחָרִים מִשִּׁבְעִים. זַרְעָם בַּגּוֹיִם נוֹדָעִים. חֲמוּדִים וּמַעֲשֵׂיהֶם נָעִים. טוֹבִים בָּאֲרָצוֹת מוּדָעִים. יוֹדְעִים יְדוּעִים וּמְיֻדָּעִים. כַּחוֹתָם בִּזְרוֹעַ נִקְבָּעִים. לְמוֹדֵי נִסִּים וְנוֹשָׁעִים:

נוֹשָׁעִים מִבֵּין קִצְרֵי יָד. תַּתָּה לָמוֹ שֵׁם וָיָד.

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד:

מְחוֹלֶלֶת תַּנִּין כְּנִגְעָרָה. נוֹתֶנֶת בַּיָּם מַעֲבָרָה. סוֹעֶרֶת גַּלִּים כִּסְעָרָה. עוֹרֶכֶת מְסִלָּה יְשָׁרָה. פְּלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת מַאְדִּירָה. צוֹלֶלֶת קָמִים בִּגְבוּרָה. קַנְאַת מִלְחֶמֶת מְעִירָה. רַהַב מְחַצֶּבֶת בְּעֶבְרָה. שׁוֹלֶפֶת חֶרֶב מִתַּעְרָה. תַּמָּתוֹ לְהוֹשִׁיעַ מִצָּרָה:

מִצָּרָה נִצְּלוּ עַם אֵל. וְהִגִּידוּ צִדְקָתוֹ כְּהַרְרֵי אֵל.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

ע"פ שהמ"ח שמעון בר יצחק.

שֶׁבַח וְהוֹדָאָה מְעֻלָּה. מַלְכוּת שְׂרָרָה וּמֶמְשָׁלָה. עֹז וְתַעֲצוּמוֹת לְאֵילָה. וְרוֹמֵמוֹת לְמַעְלָה לְמָעְלָה. נֶצַח גְּבוּרָה וּגְדֻלָּה. בְּרָכָה וְשִׁירָה מְהֻלָּלָה. רִנָּה וְזִמְרָה

(Das Morgengebet S. 43—105, die Tefillah S. 27—37.)

ויבכן[1] Und so stimmet an: Und es rettete der Ewige an demselbigen Tage:

אילי Sie, die genannt sind des Rechtes Eichen, hochaufgeschossen,
Kinder ragend, wie herrliche Sprossen,
An Gott haltend und haftend, Weisheit umflossen,
Zu edlem Gehorsam bereit und entschlossen,
Bewährt, erkürt aus Völkerhaufen und Trossen,
Ihres Stammes Ruf weit durch die Welt ergossen,
In edlem Wirken voll Wohlgefallen,
Durch frommen Sinn kund in den Ländern allen,
Gott kennend, ihm bekannt und von ihm erkannt,
Wie der Siegelring fest an seiner Hand,
Wundern vertraut, — denen Gott stets Heil gesandt.

נושעים Du rettetest sie aus der Machtlosen Gewalt,
Gabst ihnen Namen und festen Halt.

וירא Und es sah Jisrael die Hand,

מחוללת Die vermocht, des Drachen Haupt dräu'nd zu zerschellen,
Wege bahnend durch die Wellen,
Im Sturm läßt sie die Wogen schwellen,
Die in der Fluth weiß einen Pfad zu bestellen,
Offenbarend in Zeichen sich, glänzenden, hellen,
Die Feind' in die Tiefen mächtig zu schnellen,
Aufweckt sie des Kampfes Eifergluth,
Zerschmettert im Grimme trotzigen Muth,
Zückend das Schwert aus der Scheide,
Seine Traute zu retten vom Leide.

מצרה Aus Drangsal wird die Gottesschaar gezogen,
Sie künden sein Heil, hoch, gleich Bergen ragend zum Himmelsbogen.

אז Da sang Moscheh und Jisrael

שבח Preis und holden Dank
Und Herrschaft, Macht und Rang,
Die Kraft und Stärke zu loben,
Die Majestät, so hoch erhoben,
Sieg und Stärk' und Erhabenheit,
Lied und Segen, ihm geweiht.

1) Eine poetische Umschreibung des Lobgesanges am rothen Meere. Die einzelnen zum Text gewählten Halbverse werden zur erweiternden Ausführung und Ausdichtung benutzt. Gegen den Schluß sind einige Strophen als zu treuer Wiedergabe nicht geeignet ausgefallen

וְצָהֳלָה. יִחוּד קְדֻשָּׁה וּתְהִלָּה. צְפִירָה וְתִפְאֶרֶת לְסַלְסְלָה. חָסִיד לִמְאֹד נַעֲלָה. קוֹל תּוֹדָה לְצַלְצְלָה. נֵזֶר וַעֲטָרָה לְכַלְּלָה:

לְכַלְּלָה בְּרוֹן וְהוֹדָיָה. לְצוּר הָעוֹנֶה בַּמֶּרְחָב יָהּ.

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ:

ע"פ תשר"ק.

תָּמַךְ בְּמַעְגְּלוֹתָיו אֲשׁוּרַי. שִׁחֵת בַּחֲמָתוֹ צוֹרְרַי. רָאֲתָה עֵינִי בְּשׁוּרָי. קָמֵי הִכְרִעוּ וְשׁוֹרְרַי. צוּר עוֹלָמִים בְּעוֹזְרַי. פִּתַּח מִמַּסְגֵּר אֲסִירַי. עוֹיְנַי וּמַפְרִיכַי וְצוֹרְרַי. סְגָרוּ הֱיוֹתָם בְּעוֹכְרַי. נֶצַח יְנַצְּחוּהוּ אַדִּירַי. מְלַמְּדַי וּמַשְׂכִּילַי וְסוֹפְרָי:

וְסוֹפְרַי רוֹמְמוּ יְמִין רוֹמֵמָה. כִּי לַיְיָ הַמִּלְחָמָה.

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה:

לוֹבֵשׁ צְדָקָה כַּשִּׁרְיָן. כֹּחַ וּגְבוּרָה מְזֻיָּן. יוֹדֵעַ וָעֵד וְדַיָּן. טַכְסִיסֵי מַלְכוּת מְצֻיָּן. חָצָה וְדִלֵּג מִנְיָן. וְזַמַּן שִׁעְבּוּד תִּנְיָן. וּבִרְכוּשׁ מִקְנֶה וְקִנְיָן. הוֹצִיא צִבְאוֹתָיו בְּמִנְיָן. הֶרֶךְ חוֹמוֹת בִּנְיָן. גְּזָרִים הִסְלִיל בְּעִנְיָן. בְּשׂוּמוֹ מַעֲמַקֵּי יָם. אֹרַח וּמַסְלוּל מְסִיָּם:

מְסִיָּם לְהַעֲבִיר כָּל חֵילוֹ. וַיְנַעֵר בְּאֹמֶץ גָּדְלוֹ.

מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ:

ע"פ א"ב.

אִבַּד וְשִׁבַּר וְכִלָּם. בָּאֵשׁ וּבְמַהֲמוֹרוֹת הִפִּילָם. גַּלִּים כִּסּוּ קְהָלָם. דִּעֲכוּ בַּפִּשְׁתָּה כֻּלָּם. הֵסִיר אוֹפַנֵּי גַלְגַּלָּם. וְנִהֲגָם בִּכְבֵדוּת לְהַכְשִׁילָם. וְדָמוּ עֲבוֹת לְמוּלָם. חֲצָצֶיךָ הָלְכוּ לְשַׁכְּלָם. טָבְעוּ בַּבּוֹץ רַגְלָם. יָשׁוּב

Jauchzen, Jubel, froher Klang,
Der Einheit Bekenntniß, Weih' und Lobgesang,
Ein Ehrenkranz, ein Diadem, zu preisen
Den Frommen, der so hehr sich wollt' erweisen,
Ein Preislied ihm ertönt,
Das ihn wie Kron' und Schmuck verschönt.

לכללת Ihn zu verschönen mit Jubel und Dank,
Den Hort, der erlöst aus Drang.

עזי Mein Sieg und mein Saitenspiel ist Jah.

חמך Er hat meine Schritte auf seinen Pfaden gerichtet,
Meinen Feind im Grimme vernichtet,
Mein Auge weidet sich an Dem, der mich lauernd bewacht,
Hinstreckt Gegner und die mich verlacht,
Der Weltenhort, meine Hilfesmacht,
Zog meine Gefangnen aus Fesselzwang,
Die mich befeindet, zermalmt in der Knechtschaft Drang,
Gefesselt sie selbst, die gequält mich so lang.
Stets sollen meine Edlen ihn preisen,
Meine Lehrer, meine Kundigen und Weisen.

וסופרי Ihr meine Weisen! Erhebet den Arm Gottes, erhaben im Sieg.
Denn der Ewige selbst führte den Krieg.

יי Der Ewige ist ein Kriegsheld,

לובש Wie von einem Panzer umhüllt von Gerechtigkeit,
Kraft und Stärk' ihm Rüstung und Kleid,
Er, der Richter, der Alles kennt und zeiht,
In der Herrschaft Glanz verherrlicht, geweiht.
Er hat getheilt und gekürzt der Knechtschaft Zeit,
Die doppelt zu dauern war bereit.
Und mit reichem Besitz und Gepränge
Führt nach der Zahl Er hinaus seine Menge.'
Wie zwischen Mauern, hoch gethürmt, bahnt Er den Weg
Durch die Fluth, die zerstückte, geebneten Steg.
Die Meerestiefen zu Pfaden
Wandelt Er, zur Bahn, zur geraden.

מסים Und gerad' hindurch führt Er sein Heer,
Und schleudert in seiner Allmacht in's Meer

מרכבת Die Wagen Pharaohs und seine Schaar.

אבר Er hat sie zerschmettert, ins Verderben gesenkt,
In Gluthen und Gründe hinab sie gedrängt.
Ihre Schaaren bedeckten die Wogen,
Wie verglimmender Flachs — sie waren verflogen.
Von ihrem Gespann löst die Räder Er ab,
Hin schleppten sie schwer sich, bis die Fluth ward ihr Grab.

בְּרֹאשָׁם עֲמָלָם. כָּרְעוּ קָרְסוּ בְּנָפְלָם. לְהָסִיר מֵעֲלֵיהֶם צִלָּם:

צִלָּם הוּסַר וְנִזְעֲמוּ. וּבוֹשׁוּ וְגַם נִכְלָמוּ.

תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ:

מִשְׁבָּרִים נִתְחַטְּאוּ וְגַלִּים. נֶגֶד שָׂרֵי אֱוִילִים. סְעָרִים הוֹמִים וּמִתְנַטְּלִים. עוֹזְרֵי רַהַב מַפִּילִים. פִּגְרֵיהֶם הֵצִיצוּ חֲלָלִים. צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת מִסְתּוֹלְלִים. קְנוּיִם עָבְרוּ גְּאוּלִים. רוֹמְמוֹת יְמִינְךָ מַגְדִּילִים. שָׁרִים מְתוֹפְפִים כַּחוֹלְלִים. תִּשְׁבָּחוֹת וְשִׁירִים וְהִלּוּלִים:

וְהִלּוּלִים לְתוֹחַלְתִּי וְסִבְרִי. וְעַל מְשַׂנְאַי לְהַגְבִּירִי.

יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי:

ע"פ שהמ"ח שמעון בר יצחק.

שִׁתַּתָּה עוֹלָם בְּבִנְיָנֶיךָ. מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶיךָ. עֶלְיוֹן שַׁמְתָּ מְעוֹנֶךָ. וְהוֹד וְהָדָר לְפָנֶיךָ. נְעִימוֹת נֶצַח בִּימִינֶךָ. בְּצֵאתְךָ לְיֵשַׁע בָּנֶיךָ. רָעֲשׁוּ הָרִים מִפָּנֶיךָ. יָחִילוּ מַיִם מֵחֲרוֹנֶךָ. צֶדֶק מָלְאָה יְמִינֶךָ. חַיִל וָיֶשַׁע לַהֲמוֹנֶיךָ. קַנּוֹא וְנוֹקֵם לְשׂוֹטְנֶיךָ. כִּי תָמְכָה יְמִינֶךָ:

יְמִינְךָ הַגְּבֹרָה שׂוֹנְאֶיךָ לַהֲרוֹס. וְאוֹתִי בֶּאֱמוּנָה לְאֱרוֹס.

וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס:

ע"פ תשר"ק.

תַּלְמִיד לוֹמֵד וּמְלַמְּדוֹ. שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל וּפְקִידוֹ. רַכָּב סוּסוֹ וּפִרְדּוֹ. קָרוֹב וְגוֹאֲלוֹ וְדוֹדוֹ. צָעִיר וְיָשִׁישׁ וּמְכַבְּדוֹ. פּוֹעֵל וְאִכָּר וְצִמְדוֹ. עָשִׁיר וְרֵעוֹ וִידִידוֹ. שָׂכִיר

Es strömten die Wolken ihre Quellen,
Zu ihrem Verderben wolltest Deine Pfeile Du schnellen.
Ihr Fuß ward im Meeresgrunde festgehalten,
Auf ihr Haupt senkt' sich die Strafe für ihr Schalten,
Hinsinken sie, fallen und krümmen sich,
Ihr Schatten von ihnen wich.
צלם Ihr Schatten entwich, heimsucht sie Zorn und Gram,
Sie traf Schimpf und Scham.
תהמת Die Tiefen deckten sie.

משברים Weggespült von Brandungen und Wellen,
Die gegen die Führer der Thoren sich stellen,
Aufschäumend und brausend empor sie schwellen,
Sie die Machttrotzigen fällen,
Ihre Leichen hingestreckt — ein Spiel der Wellen.
Wie Blei in die Tiefen Tyrannen fallen.
Die Dir Geeigneten erlöset sicher wallen,
Sie verherrlichen Deiner Rechte allmächtig Walten.
Von Sang und Klang sie wieder hallten,
Und Lob und Preis und Sänge schallten.
והלולים Gesänge Dem, der meine Zuversicht und Macht,
Der ob meinen Feinden stark mich macht.
ימינך Deine Rechte, Ewiger! Du Verherrlichter!

שתתת Sie legte zum Weltenbau den Grund,
Zu all Deinen Werken, die füllen das Erdenrund.
Die Höh' hast Du zu Deiner Wohnstatt bestellt.
Glanz und Pracht vor Dir Alles erhellt.
Ewiges Heil Deine Rechte hält.
Als zur Rettung Deines Volkes hinaus Du gezogen,
Vor Dir die Berge schwankten,
Vor Deinem Grimme die Fluthen bangten.
Von Heil war Deine Hand erfüllt,
Von Macht und Rettung für Deine Schaar umhüllt.
Den Frevel an seinem Feind Er eifernd rächte,
Fest hielt mich seine Rechte,
ימינך Deine Rechte, den Feind zu zermalmen erhoben,
Mich Dir in treuer Liebe zu verloben!
וברב Und in der Fülle Deiner Macht rissest Du nieder

תלמיד Schüler und Jünger und der ihn lehrt,
Der schaltet und waltet und im Amte bewährt,
Roß und Maul und der im Wagen fährt,
Verwandten und Freund, und der ihn ehrt,
Arbeitsmann und Bauer und sein Gefährt',
Den Reichen und seinen Genossen und der ihm werth,

Digitized by Google

וְשׁוֹבֵר וּמְשַׁחֲרוֹ. נָדִיב וְנִינוֹ וְנֶגְדּוֹ. מְשָׁרֵת אֲדוֹנוֹ וְעַבְדּוֹ. לַאֲבַדּוֹן הוֹרַד כְּבוֹדוֹ. הָפָרַע וְכָל הַבָּא בְּיָדוֹ:

בְּיָדוֹ כָּל חֵיל מִצְרָיִם. בָּאוּ בָאֵשׁ וּבַמַּיִם.

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ־מַיִם:

לְכַדוּ פְּנֵי תְהֹמוֹת. כָּאֶבֶן נִתְחַבְּאוּ מֵימוֹת. יָשְׁרוּ מְסִלּוֹת רָמוֹת. טִירוֹת גְּבוֹהוֹת כְּחוֹמוֹת. חָזוּם מַלְכֵי אֲדָמוֹת. זָעוּ וְנִתְפַּלְּצוּ כְּאֵימוֹת. וְנָתְנוּ לָאֵל רוֹמֵמוֹת. הַנּוֹתֵן עֹז וְתַעֲצֻמוֹת. דִּקְדֵּק כַּצָּרִים נְקָמוֹת. גָּבַר וְהִשְׁבִּית מִלְחָמוֹת. בָּאָרֶץ שָׂם שַׁמּוֹת. אִדְּרוּהוּ שִׁירוֹת נְעִימוֹת:

נְעִימוֹת לְשַׁבֵּחַ וְלַעֲרוֹף. כְּהַפִּילוֹ צַר לִנְדּוֹף.

אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף:

ע"פ א"ב.

אוֹיְבִים נֶחְלְקוּ לְכִתּוֹת. כְּהַשָּׁאַת פֶּתֶן לְפַתּוֹת. גִּבּוֹר הַמַּפְלִיא אֹתוֹת. דְּרָכָם וּבְעָטָם כַּגִּתּוֹת. הִכָּם בְּתַחֲלוּאֵי מִיתוֹת. וְכֻלָּם בְּנֶגֶף לְכַתּוֹת. זֵדִים עוֹרְכֵי חֲנִיתוֹת. חֲגוּרֵי חֲרָבוֹת וּקְשָׁתוֹת. טֹרְפוּ בְּמַכְמוֹרֵי רְשָׁתוֹת. יֵין הַחֵמָה לִשְׁתּוֹת. בְּזָכְרְךָ שְׁבוּעַת בְּרִיתוֹת. לְצָרָה נִשְׂגַּבְתָּ לְעִתּוֹת:

לְעִתּוֹת בַּצָּרָה נִמְצֵאתָ לָמוֹ. וּבְעַזִּים הִשְׁלַכְתָּ צָרֵימוֹ.

נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ:

מֵי יַם סוּף הוּצָפוּ. גַּבֵּיהֶם לְרֹאשָׁם צָפוּ. סְלִיתָ צָרִים וְנִשְׁטָפוּ. עֶבְרָה וָזַעַם נֶאֱסָפוּ. פִּתִּים לְרַגְלָם תָּקְפוּ.

Miethling und Miether und der Geschenk ihm gewährt,
Mit Sippen und Sprossen den Reichen, geehrt,
Diener und Herrn und der Sklaven Heerd',
In die Unterwelt die Herrlichkeit fährt,
Hofra und Alles, was ihm war bescheert.

בידו Mit ihm Mizrajims Herrlichkeit und Kraft,
Von Feuers Gluth und Fluth hinweggerafft.

וברוח Und bei Deines Zornes Hauche thürmten sich die Fluthen.

לכדו Der Tiefen Fläche war festgebannt,
Zu Stein das Wasser erstarret stand.
Ausbreiten Bahnen sich, hochragende, feste,
Mauerhoch gethürmte Paläste.
Die Könige der Länder es schauen,
Erbeben, erzittern vor Grauen.
Und Loblied dem Herrn erklingt,
Der Macht und Siegesjubel bringt,
Der dem Feind streng rechnend vergilt,
Und siegreich die Kämpfe stillt.
Auf Erden ließ sein Gericht Er zerstörend walten.
Drum Jubellieder ihm lieblich erschallten.

נעימות Holde Gesänge, ihn zu preisen, zu erhöhen,
Da den Feind stürzend Er ihn ließ verwehen.

אמר Es sprach der Feind: Ich will verfolgen.

אויבים Der Feind dreifach gespalten streitet,
Von der Schlange listiger Rede verleitet.
Der Allmächtige mit seiner Wunder Kraft,
Gleich der Kelter sie tretend, hat hin sie gerafft,
Mit verderbendem Leid sie geschlagen,
Sie aufgerieben durch Plagen,
Die Trotzigen, die die Speere schwingen,
Gerüstet mit Bogen und Klingen,
Umgarnt mit des Netzes Schlingen,
Des Zornes Kelch ward ihnen eingetränkt,
Da Gott des Bundesschwures gedenkt,
Und erhaben sich zeigt zur Zeit, da Leiden drängt.

לעתות Zur Zeit der Noth ließest Du Dich finden.
Der Feind versank in gewaltiger Wogen Gründen.

נשפת Du wehtest mit Deinem Odem, es bedeckte sie

מי Die Fluth des Schilfmeers aufgewühlt,
Ihre Wogen hin über das Haupt ihnen spült.
Du stürztest die Feinde, wegströmt sie die Fluth,
Es umringt sie Zorngerichtes Wuth.

צִירִים אֲחָזוּם וְנֶהְדָּפוּ. קָלְעוּ נַפְשָׁם וְנִגְּפוּ. רָאוּ וּפְנֵיהֶם חָפוּ. שֻׁבְּרוּ עַצְמוֹתָם וְשֻׁפּוּ. תְּנוּפַת שָׁוְא הוּנָפוּ:

הוּנְפוּ וְהוּמְכוּ חֲלָלִים. וְקוֹל הִשְׁמִיעוּ גְּאוּלִים.

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם:

ע"פ שהמ"ח שמעון בר יצחק.

שַׁלִּיט חָסִין וְנוֹרָא. מְאֹד סְבִיבָיו נִשְׂעָרָה. עֲלִיּוֹת בַּמַּיִם קֵרָה. וְשׁוֹמֵעַ וּמַאֲזִין עֲתִירָה. נֶעֱרָץ בִּקְדוֹשֵׁי טָהֳרָה. בַּקֹּדֶשׁ נֶאְדָּר לְפָאֲרָה. רוֹפֵף עַמּוּדִים בִּגְעָרָה. יָרוּץ דְּבָרוֹ מְהֵרָה. צְבָאוֹתָיו אֵין לְשַׁעֲרָה. חָשִׁים בְּמִשְׁלַחְתּוֹ לְמַהֲרָה. קַנּוֹא וְנוֹקֵם בְּעֶבְרָה. וּמֵחִישׁ עֶזְרָה בַּצָּרָה:

בַּצָּרָה גְּנַנְתָּם וַתְּפַלְּטֵמוֹ. וּבְפוֹרְכֵיהֶם רָאוּ עֵינֵימוֹ.

נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ:

Ihre Tritte umgarnen Schlingen,
Aengste sie, vorwärts drängend, umringen.

הונפו Wie durch Schleuderwurf enteilt' ihr Leben.
Jubelgesang Erlöste erheben.

מי Wer gleicht Dir, Gott, unter den Mächtigen?

שליט Mächtig, herrschend, in Allmacht waltend,
Auch ob Denen, die ihm nah, gewaltig schaltend,
Er hat gebälkt die Fluth in den Höhen,
Erhört und vernimmt der Inbrunst Flehen,
Von Heil'gen, verherrlicht in Lauterkeit,
Gepriesen im Loblied, ihm geweiht.
Sein Dräuen rüttelt die Weltensäulen.
Sein Wort läßt im Fluge dahin Er eilen,
Seine Schaaren, nicht zu zählen,
Eifrig, in seinem Dienste nicht zu fehlen.
Vergeltend hast Du Gericht gehalten.
Im Drangsal ließest Du bald Deine Gnade walten.

בצרה Du hast sie geschirmt in der Noth, warst ihnen nah,
Ihrer Dränger Sturz ihr Auge sah.

ע"פ תשר"ק.

תְּהוֹם זְרָקָן לְיַבֶּשֶׁת. שׁוּר זוּ כְּפִגְרֵי חֲשׁוּפֵי שֵׁת. רוֹעֶדֶת תֵּבֵל וּמִרְגֶּשֶׁת. קְרָבָם אֵינָהּ מְבַקֶּשֶׁת. צָוְחָה וּפָתְחָה בְּאֶרֶשֶׁת. פְּחָדָה מֵהַכְּלֵם כְּבֹשֶׁת. עֵת לָדִין מִתְבַּקֶּשֶׁת. שִׂיחַ מָה רוֹחֶשֶׁת. נִזְכֶּרֶת הֶבֶל וְנִרְעֶשֶׁת. מִקֶּדֶם נֶאֱרֶרֶת וְנֶחֱלֶשֶׁת. כִּרְאוֹתָהּ יְמִינְךָ מְאַשֶּׁשֶׁת. אָז עָרְבָה לָגֶשֶׁת:

לָגֶשֶׁת לִבְלוֹעַ אִם הַלָּזוּ. וִידִידִים עָבְרוּ וְגָזוּ.

נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ:

לֹא כְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם. כִּי אִם בְּחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם. יִדַּעְתָּ לְכָל אוֹיְבֵיהֶם. טוּבְךָ וְחַסְדְּךָ עֲלֵיהֶם. חֹק שְׁבוּעַת אֲבוֹתֵיהֶם. זָכַרְתָּ לִפְדוֹתָם מִמְּעַנֵּיהֶם. וּבְעַמּוּד עָנָן לִפְנֵיהֶם. הָלַכְתָּ וְנִהַלְתָּ שִׁבְטֵיהֶם. דָּתְךָ הוֹדַעְתָּ לָהֶם. גְּבוּרוֹת פָּעַלְתָּ לְמַעֲנֵיהֶם. בַּעֲשׂוֹתְךָ נוֹרָאוֹת לְעֵינֵיהֶם. אָפְפוּ חִתַּת כָּל שׁוֹמְעֵיהֶם:

שׁוֹמְעֵיהֶם מִשְׁמַנָּם יֵרָזוּן. וּבְעָתָה וּפַלָּצוּת יֹאחֵזוּן.

נחית Du leitetest in Deiner Gnade das Volk

לא Nicht ihrer Verdienste wegen,
Nein! weil Deine Gnade Du sich ließest regen.
Du hast an ihren Feinden gezeigt,
Wie in Huld und Güte Du ihnen geneigt.
Festhaltend Ahnenschwures Band,
Hast Du sie erlöst aus der Dränger Hand.
In der Wolkensäule zogst Du vor ihnen her,
Und leitetest ihrer Stämme Heer,
Hast Deine Lehr' ihnen kund gemacht,
Wunder für sie vollbracht.
Als ihr Auge Du Deine Zeichen ließest schauen,
Ergriff, die es vernahmen, Entsetzen und Grauen.

שומעיהם Ob der Kunde ihren Starken das Mark entschwand,
Und Schreck und Zittern sie umwand.

שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן:

מיוסד ע"פ א"ב עד אות מ'.

אותות ומופְתִים וְנִסִּים. בְּהוֹצִיאֲךָ מִפֶּרֶךְ אֲנוּסִים. גָּאַלְתָּ בִּזְרוֹעַ חוֹסִים. דְּרוֹר קָרָאתָ לַעֲמוּסִים. הוֹצֵאתָם בִּרְכוּשׁ שָׂשִׂים. וַיְנַצְּלוּ אֶת אֶרֶץ חֲנֵסִים. זְדוֹנִים וְשָׂרֵי מִסִּים. חֵילָם בְּרַגְלָם רְמוּסִים. טָבְעוּ וְצָלְלוּ פַּתְרוּסִים. יַמִּים עֲלֵיהֶם מְכַסִּים. כְּקְדוֹחַ אֵשׁ הֲמָסִים. לָבְשׁוּ חֲרָדוֹת מַכְעִיסִים:

מַכְעִיסִים יָשְׁבוּ בָדָד לַדּוֹם. כִּי נִכְרְתוּ צָרִים מֵהֲדוֹם.

אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם:

ע"פ א"ב.

אַלּוּפֵי אֱדוֹמִים וּמוֹאָבִים. בִּרְעָדָה וּבִדְאָגָה כּוֹאֲבִים. גָּרֵי כְנַעַן הַיּוֹשְׁבִים. דָּמוּ בְּמַפֶּלֶת לְהָבִים. הַגּוֹי הָעַז הַחֲשׁוּבִים. וּמַמְלָכוֹת אֶשְׁכָּרִים מְשִׁיבִים. זְעוּכִים רְמוּסִים וְנִסְחָבִים. חֲשׁוּכִים וְכַפִּשְׁתָּה כָּבִים. טְבוּעִים

שמעו Es hörten's die Völker, sie bebten!

אותות Wunder und Zeichen und Werke voll Kraft,
Da Du Gewältigte zogst aus der Fessel der Haft.
Du hast mit Deinem Arm' gelöst die von Dir Geschützten,
Freiheit gebracht den von Dir Gestützten,
In fröhlichem Muthe
Zogen hinaus sie, beladen mit Mizrajims Gute.
Die Trotzigen, die gedrängt zur Frohn,
Ihre Macht in den Staub getreten mit Hohn
Pathros in Fluth versank,
Bedecket von der Wogen Drang.
Hinschmelzen wie Metall an der Gluth,
Von Schreck umhüllet, sie, die reget Haß und Wuth.

מכעיסים Lautlos schweigend, vereinsamt sitzen, die Dich gekränkt,
Da von der Erdenfläche die Feinde sind weggedrängt.

בְּגַלֵּי רְהָבִים. יִמְתְּקוּ לָמוֹ רְגָבִים. כְּמוֹ כֵן גַּם הֵם
נֶחֱרָבִים. לְיוֹם תּוֹכֵחָה קְרוֹבִים:

קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים אָחֲזוּ בְעָתָה. וְצוּר עִתְּדָם לִמְחִתָּה.
תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה:

מֵרוֹמְמֻתְךָ נָדְדוּ עַמִּים. נוֹאֲלוּ שָׂרִים וַחֲכָמִים. שָׂמוּ
יָד לְפֶה וְנֶאֱלָמִים. עֲגוּמִים בְּפָנִים נִזְעָמִים.
פֶּן יִקְרָאֵם כָּעֲנָמִים. צִירִים אֲחָזוּם מִמִּתְקוֹמְמִים. קְרוּאִים
וּלְקוּחִים מֵעֲמָמִים. רָצוּ וְנִמְשְׁכוּ מְשֻׁלָּמִים. שַׁדַּי
הוֹלִיכָם שְׁלֵמִים. תִּרְגְּלֵם נְשָׂאָם לְבֵית עוֹלָמִים:

עוֹלָמִים הִנְחַלְתָּ לִסְגֻלָּתֶךָ. וְכַנֶּשֶׁר נְשָׂאתָם בְּאֶבְרָתֶךָ.
תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ:

מיוסד ע"פ א"ב.

אַרְבָּעָה נִקְרְאוּ נַחֲלָה. בְּחֵפֶץ וּבְאַהֲבָה כְּלוּלָה. גְּבוּל
אֶרֶץ הַמְּעֻלָּה. דִּירַת בִּנְיָן וְבוּלָה. הַנְּתוּנָה

תפל Es überfiel sie Angst.

מרוממתך Vor Deiner Majestät erbebten Völkerschaaren,
Fürsten und Weise betäubet waren;
Die Hand auf den Mund, verstummt,
Mit verstörtem Gesichte — verdummt;
Daß nicht wie den Anamim es ihnen ergehe,
Vor der Empörer Loos' ergriff sie banges Wehe.
Die aus Völkern Dir Geeigneten, genannt die Deinen,
Sie eilten, von Dir geführt, sich Dir zu einen.
Der Allmächtige in Heil und Frieden sie führt,
Leitet und trägt sie zur Stätte, für ewig erkürt.

עולמים Ein ewig Besitzthum verliehst Du sie Deiner Schaar,
Und auf Deinem Fittige trägst Du sie wie ein Aar.

תבאמו Du brachtest sie und pflanztest sie ein auf dem Berge Deines Eigenthums.

ארבעה Vier hast Du Dein Erb' und Eigenthum genannt,
In Huld und treuer Lieb' uns zugewandt:

מִימִין הַגְּדוֹלָה. וּמְקַבְּלֶיהָ כְּרֻתַת וְחִילָה. זֶה הַיּוֹם נָגִילָה. חֵרוּת הַמְצִיא לִסְגֻלָּה. טְרוּדִים עַתָּה בַּגּוֹלָה. יָזְמְנוּ לְיוֹם גְּאֻלָּה. כַּאֲשֶׁר שֵׁמַע לְעֶגְלָה. לְאוֹיְבָיו יַעֲשֶׂה כָלָה:

כָּלָה וְנֶחֱרָצָה לְהָרֵעַ. בְּיוֹם כִּי אֶקַּח מוֹעֵד.

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

מְלוּכָה וּגְבוּרָה שֶׁלּוֹ. נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדוֹם רַגְלוֹ. שִׂמְחַת עוֹלָם בְּהַגְדִּילוֹ. עָלַי כְּאֹהַב בְּהַרְגִּילוֹ. פִּנּוֹת אוֹיֵב וּלְהַשְׁפִּילוֹ. צֹאנוֹ לִרְעוֹת בְּצִלּוֹ. קַרְנוֹת רְשָׁעִים בְּהַפִּילוֹ. רוֹמְמוֹתָיו לְהַגִּיד וְחֵילוֹ. שְׁכֶם אֶחָד לַעֲבוֹד לוֹ. תֵּבֵל וּמְלוֹאָהּ לְהַלְלוֹ:

Das vor allen Gebieten erkorne Land [1],
Die Stätte, wo Deines Weilens Wohnung stand,
Die Lehre, geweiht von Deiner mächtigen Hand,
Das Volk, das sie empfah'nd, Beben und Bangen empfand!
In froher Lust aufjauchzen wir heut,
Da seinem Eigenthum Er die Freiheit beut.
Und sind sie auch jetzt in's Elend zerstreut,
Sie bleiben dem Tag der Erlösung bereit.
Wie Mizrajim einst die Schreckenskunden trafen,
Wird seine Widersacher Er strafen.
כלה Sie schreckend wird sein Verderben vernichten,
Setzt den Tag Er einst an, gerecht zu richten.

יי Der Herr regiert ewiglich.

מלוכה Herrschaft und Macht ist sein eigen.
Lasset vor seiner Füße Schemel uns neigen!
Wenn ewige Wonn' Er läßet zur Höhe steigen,
Wenn mich überwimpelnd Er in Liebe sich wird bezeugen,
Den Feind entfernend wird niederbeugen,
Wenn in seinem Schatten weidet seine Heerde,
Des Feindes Horn gemähet sinkt zur Erde,
Daß seine Herrlichkeit und Allmacht werde kund,
Ihm Alles dient in Deinem Bund,
Daß ihn preise, was füllt das Erdenrund,

---

1) Das gelobte Land, der Tempel, die Gotteslehre und Israel werden an mehreren Stellen „Eigenthum Gottes" genannt.

לְהַלְלוֹ יְחוּדוֹ לְהַעֲרִיץ. יְיָ מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ.
וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ:

מיוסד ע"פ שהמ"ח שמעון בר יצחק חזק ואמץ.

שֵׁם יִקָּרֵא כִּכְתִיבָתוֹ. מֵחֶצְיוֹ תִּתְמַלֵּא תֵּבָתוֹ. עוֹד תִּתְנַשֵּׂא מַלְכוּתוֹ. וְכִסְאוֹ יִכּוֹן בִּמְלֵאָתוֹ. נֶגְדֵּי שֵׂעִיר בְּהַכּוֹתוֹ. בְּאוֹיְבָיו יִתֵּן נִקְמָתוֹ. רְבוֹת מוֹפְתֵי גְבוּרָתוֹ. יִתְקַע בַּשּׁוֹפָר בִּסְעָרָתוֹ. ה' צִיּוֹן יְקַנֵּא בְּקִנְאָתוֹ. חַיַּת קָנֶה בְּגַעֲרָתוֹ. קִרְיַת מֶלֶךְ בִּבְנוֹתוֹ. הֶבְיוֹן עֻזּוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ. זְרוּיִם בְּקַצְוֵי אַדְמָתוֹ. קְבוּצִים בְּבֵית תִּפְאַרְתּוֹ. וְשָׁם נְשׁוֹרֵר תְּהִלָּתוֹ. אֹמֶץ חַסְדּוֹ וְצִדְקָתוֹ. מוֹרֵה צֶדֶק לַעֲדָתוֹ. בְּתוֹכָם יַצִּיב שְׁכִינָתוֹ:

להללו Seine Einheit verherrliche und Alles ihn preise.
Gott regiert! O jubelt, ihr Erdenkreise!

והיה Und der Ewige wird König sein über die ganze Erde.

שם Dann erklingt sein Nam'[1]) in vollem Klang' und Glanze,
Statt des getheileten der ganze.
Es erhebt sich seines Reiches Macht,
Sein Thron aufgerichtet in voller Pracht.
Dann ist das Sündenreich vernichtet,
Seine Feinde gerichtet,
Wenn in Wunderfülle erscheint seine Gewalt,
Im Sturme seine Drommete hallt,
Für Zijon entbrennt seines Eifers Gluth,
Dem Schilfthier dräuet Zorneswuth;
Wenn den Königssitz dann neu Er gründet,
Wo seine Pracht und Macht die Ruhstatt findet;
Wenn die Zerstreuten aus fernen Landen
In seinem Prachtpalast dann zusammen sich fanden.
Dort zu seinem Preise das Lied erklingt,
Das seiner Gnad' und Gerechtigkeit Macht besingt,
Ihn, der zum Heile führet seine Schaaren,
In ihrer Mitte läßt seinen Glanz Er sich offenbaren.

1) Der vierbuchstabige heilige Gottesname, dessen Hälfte jetzt nur ausgesprochen werden darf als Jah. Mit dem Sturze des Sünden- und Weltenreiches — durch Amalek, Esau und Rom repräsentirt — ist erst der Thron Gottes in seiner ganzen Herrlichkeit gegründet. Siehe Raschi nach dem Midrasch zu 2. M. 17, 16.

שְׁכִינָתוֹ עִמָּנוּ לְהִתְאַחֵד. וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד.

בַּיּוֹם הַהוּא. יִהְיֶה יְיָ אֶחָד. וּשְׁמוֹ אֶחָד:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק.

חַסְדֵי יְיָ אַזְכִּיר תְּהִלּוֹת יְיָ. כְּעַל כֹּל אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ יְיָ. וְרַב טוּב לְבֵית אֵיתָנַי. אֲשֶׁר גְּמָלָנוּ כְּרַחֲמָיו וּכְרוֹב חֲסָדָיו לְעֵינַי. וַיֹּאמֶר אַךְ עַמִּי הֵמָּה וּבָנַי. בָּנִים לֹא יְשַׁקְּרוּ נֶאֱמָנַי. בְּנֵי אֱמוּנַי בְּנֵי בְחוּנַי. וַיְהִי לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ מִיגוּנַי. בְּכָל צָרָתָם לוֹ צָר בְּעִנְיָנַי. וּמַלְאַךְ פָּנָיו הוֹשִׁיעַ הֲמוֹנַי. בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ גְּאָלָם מִמְּעַנַּי. וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם עַד הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְיָ: וְלֹא הֵסִיר חַסְדּוֹ מֵהֶם בְּכָל מְקוֹם גָּלוּתָם. וְלֹא מְאָסָם וְלֹא גְעָלָם לְכַלּוֹתָם. גָּלוּ תְחִלָּה לְמִצְרַיִם בְּשִׁבְעִים נַפְשׁוֹתָם. וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ בִּמְאֹד מְאֹד לְהַרְבּוֹתָם. וַיִּתְחַכְּמוּ עֲלֵיהֶם פּוֹטִים לְהַשְׁחִיתָם. הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹאתָם וּלְהִתְנַכֵּל בְּסִבְלוֹתָם. וַיַּעֲבִידוּם בְּפֶרֶךְ בְּכָל עֲבוֹדָתָם. וַיָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם שָׂרֵי מִסִּים לְעַנּוֹתָם. וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ בַּצַּר לָהֶם מִמְּצוּקוֹתָם. וְלִמְעוֹן קָדְשׁוֹ הַשָּׁמַיְמָה עָלְתָה שַׁוְעָתָם. וַיָּקֶם לָהֶם מוֹשִׁיעִים לְהוֹשִׁיעָם מִצָּרָתָם. שָׁלַח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֲשֶׁר

שכינתו Seinen Gottesglanz wird mit uns Er vereinen,
Und machet uns zum Volke, zum einen.

ביום An jenem Tage wird der Ewige sein einig und sein Name einig!

ובכן Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.

בָּחַר בָּהֶם וּבִשְׁלִיחוּתָם. וְשָׂם בְּמִצְרַיִם אוֹתוֹתָיו וּמוֹפְתָיו לְהַרְאוֹתָם. וַיַּהֲפֹךְ לְדָם יְאֹרֵיהֶם וְכָל נַהֲרוֹתָם. הָפַךְ אֶת מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת דְּגָתָם. אָמַר וַיָּבֹא עָרוֹב וְכִנִּים בְּכָל עַפְרוֹתָם. וְשִׁלַּח בָּם עָרוֹב וַיֹּאכְלֵם וּצְפַרְדֵּעַ וַתַּשְׁחִיתֵם. וַיִּתֵּן לֶחָסִיל יְבוּלָם וּלְאַרְבֶּה תְּבוּאָתָם. וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וְכָל־פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּהֲרוֹג בַּבָּרָד גַּפְנָם וּבַחֲנָמַל שִׁקְמָתָם. וַיַּסְגֵּר לַבָּרָד בְּעִירָם וְלָרְשָׁפִים בְּהֶמְתָּם. וְשִׁלַּח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה לְהַבְעִיתָם. וּמַלְאֲכֵי רָעִים הָיוּ בְּמִשְׁלַחְתָּם. וְלֹא חָשַׂךְ מִמָּוֶת נַפְשָׁם וְחַיָּתָם. וַיַּךְ כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם וְאוֹנֵי רֵאשִׁיתָם. וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין כּוֹשֵׁל בְּמַחֲנוֹתָם. נָפַל פַּחְדָּם עַל מִצְרַיִם וְשָׂמְחוּ בְּצֵאתָם. פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר אֲפֵלָתָם. וַיּוֹצֵא עַמּוֹ בְּשָׂשׂוֹן בְּחִירָיו בְּרִנָּתָם. וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס לְסֻכּוֹת וּמִסֻּכּוֹת לְאֵתָם. וּמֵאֵתָם לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת הָיְתָה חֲנָיָתָם. בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם בְּאֶמְצָעִיתָם. לִפְנֵי בַּעַל צְפוֹן הַנִּשְׁאָר מִכָּל אֱלִילֵי פַּחֲזוּתָם. וְלָמָּה נִשְׁאַר הוּא כְּדֵי לְהַשִּׂיאָם וּלְהַטְעוֹתָם. שֶׁיֹּאמְרוּ קָשָׁה יִרְאָתָם שֶׁלֹּא לָקְתָה כְּמוֹתָם. שָׁם חָנוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לִנְסִיעָתָם. וּבָרְבִיעִי מְתַקְּנִים כְּלֵיהֶם וּמַצִּיעִים בְּהֶמְתָּם. וְאָמְרוּ לָהֶם הָאוֹקְטוֹרִין בְּמִלָּתָם. הִגַּעְתֶּם תְּחוּם אֲשֶׁר קָבְעוּ לָכֶם צוֹעֲנִים בְּטוֹבָתָם. אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ וְנָשׁוּב לַעֲבוֹדָתָם. וּגְאוּלִים הֵשִׁיבוּ לֹא יָצָאנוּ בִּרְשׁוּתָם. כִּי אִם בְּיָד רָמָה בְּעַל כָּרְחָם שֶׁלֹּא בְטוֹבָתָם. וְהֵם עָנוּ רוֹצִים וְלֹא רוֹצִים אִישׁ כְּפִי שִׂיחָתָם. סוֹפְכֶם לְקַיֵּם דְּבַר מַלְכוּת וְלֹא לַעֲבוֹר עַל דַּעְתָּם. וְעָמְדוּ

עֲלֵיהֶם וְהִכּוּם וּפִצְּעוּם וְהָרְגוּ מִקְּצָתָם. וְהֵם הָלְכוּ וְהִגִּידוּ לְפַרְעֹה כָּל קוֹרוֹתָם. וַיֵּהָפֵךְ לִבּוֹ וּלְבַב עַמּוֹ לִרְדּוֹף אוֹתָם. וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ וַיָּשִׂמוּ עַל עֵקֶב בָּשְׁתָּם. וְאָמְרוּ נְבֻכִים הֵם וְעָבְטוּ אָרְחוֹתָם. נִרְדְּפָה אַחֲרֵיהֶם וְנִרְאֶה בְּרָעָתָם. וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ בְּעַצְמוֹ כְּדֵי לְזָרְזָם וּלְפַתּוֹתָם. וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ בִּדְבָרִים לְרַמּוֹתָם. דֶּרֶךְ מְלָכִים לְהִתְנַהֵג אַחֲרֵי חֲיָלוֹתָם. וַאֲנִי אַקְדִּים רִאשׁוֹן לְהִלָּחֵם בְּמִלְחַמְתָּם. דֶּרֶךְ מְלָכִים לִטּוֹל חֵלֶק רֵאשִׁית בִּזָּתָם. וַאֲנִי אַשְׁוֶה עִמָּכֶם בִּשְׁלַל צִבְעֵי רִקְמָתָם. וְעוֹד אֶפְתַּח אוֹצְרוֹתַי וּקְחוּ כָּל שְׂכִיּוֹת חֶמְדָּתָם. מִיַּד יָצְאוּ כֻּלָּם בְּלֵב שָׁלֵם וְעָרְכוּ מַעַרְכוֹתָם. וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר עִם כָּל כְּלֵי מַשְׁחִיתָם. וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם עִמָּהֶם בְּעֶזְרָתָם. וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חוֹנִים עַל הַיָּם בְּמַקְהֲלוֹתָם. וְנָשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְרָאוּ צָרֵיהֶם בְּקִרְבָּתָם. חִיל וּרְתֵת שָׁם אֲחָזָתַם. וְזָעֲקוּ בִתְפִלָּה וְתָפְשׂוּ אֻמָּנוּת אֲבוֹתָם. וְגוֹאֲלָם חָזָק וְנוֹקֵם נִקְמָתָם. וַיַּרְא בַּצַּר לָהֶם בְּשָׁמְעוֹ אֶת רִנָּתָם. וַיּוֹשִׁיעֵם לְמַעַן שְׁמוֹ וַיִּגְאָלֵם מִצָּרָתָם. מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ עָבָיו עָבְרוּ בָּרָד וְאֵשׁ גַּחֲלָתָם. וַיִּשְׁלַח חִצָּיו וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים רָב לְהַמּוֹתָם. וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וַיֶּחֱרַב וַיּוֹלִיכֵם בִּתְהוֹמוֹת בִּמְסִלָּתָם. וְשִׁבְטֵי יָהּ עָמְדוּ עַל הַיָּם לֵירֵד בִּירִידָתָם. וְשָׁם בִּנְיָמִן צָעִיר רוֹדֵם וְשָׂרֵי יְהוּדָה רִגְמָתָם. וְכֻלָּם עָבְרוּ בַּיַּבָּשָׁה בְּמַיִם עַזִּים נְתִיבָתָם. וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם בַּהֲלִיכָתָם. וְרֶסֶן מַתְעֶה עַל לְחָיֵי עֲנָמִים לַהֲבִיאָם בַּמַּיִם לְכַלּוֹתָם. וְנִהֲגָם בִּכְבֵדוּת וַיָּסַר אֶת־אוֹפַנֵּי מַרְכְּבוֹתָם. וַיָּשׁוּבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת הָרֶכֶב

וְאֶת הַפָּרָשִׁים בִּשְׁטִיפָתָם. וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ בְּיַם סוּף וְכָל צִבְאוֹתָם. וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר בִּשְׁאֵרִיתָם. וִידִידִים עָבְרוּ וְגָזוּ וְרָאוּ פִּגְרֵי שׂוֹנְאֵיהֶם כְּמַפַּלְתָּם. וַיַּאֲמִינוּ בִדְבָרוֹ וַיָּשִׁירוּ תְהִלָּתוֹ בִּישׁוּעָתָם. וְאִלּוּ כָל הַיַּמִּים דְּיוֹ וַאֲגַמִּים קוּלְמוּסִים. וּבְנֵי אָדָם לַבְלָרִים וִירִיעוֹת אֲרָצוֹת פְּרוּסִים. וְכָל שַׂעֲרוֹת אָדָם פִּיּוֹת וּלְשׁוֹנוֹת מְקַלְּסִים. אֵינָן מַסְפִּיקִין לַחְקוֹר פְּלָאוֹת וְנִסִּים. אַחַת מֵאֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבָבוֹת הַנַּעֲשִׂים. אֲשֶׁר פָּעַל אָדוֹן לְעַם מִבֶּטֶן עֲמוּסִים. כִּי מִי גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר בְּנִסִּים מִתְנוֹסְסִים. אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב שׂוֹסִים. בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה נֶהֱרָסִים. כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ אֲדוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים:

חַסְדֵי יְיָ כִּי לֹא תָמְנוּ. וְלֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ. יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ. הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ. בְּמִצְרַיִם נִגְלָה עֲבוּר לְגָאֳלֵנוּ. וּבְכָל צָרָה עִמָּנוּ לְהוֹשִׁיעֵנוּ: לֹא מְאָסָנוּ וְלֹא גְעָלָנוּ לְכַלּוֹתֵנוּ. וְלֹא עָשָׂה עִמָּנוּ כָלָה כְּחַטֹּאתֵינוּ. וּבְכָל עֵת יָדוֹ נְטוּיָה עָלֵינוּ: בְּגָלוּת שִׁנְעָר שֻׁלַּח לְמַעֲנֵנוּ. וּבְעֵילָם שָׂם כִּסְאוֹ לְרַחֲמֵנוּ. וּבְעַבְדוּתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹהֵינוּ. וַיַּט עָלֵינוּ חֶסֶד לִפְנֵי שׁוֹבֵינוּ. לָתֶת לָנוּ מִחְיָה וּלְרוֹמֵם בֵּית מַאֲוַיֵּנוּ. גַּרְנוּ מֶשֶׁךְ עִם קֵדָר לִשְׁכֵנֵינוּ. וְלֹא עָשָׂה כָלָה עִם שְׁאֵרִיתֵנוּ. וּבְאֶרֶץ נָכְרִיָּה כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשֵׁנוּ. לוּלֵי יְיָ שֶׁהָיָה בְּעֶזְרָתֵנוּ. כִּי בְּכָל פֶּה אֲכָלוּנוּ לְהַדִּיקֵנוּ. וְעֹלָם הַכָּבֵד הִכְבִּידוּ עָלֵינוּ. עַד יֵעָרֶה מִמָּרוֹם רוּחַ לְנַחֲמֵנוּ. כִּי יְיָ שׁוֹפְטֵנוּ יְיָ מְחוֹקְקֵנוּ.

יְיָ מַלְכֵּנוּ הוּא יוֹשִׁיעֵנוּ. קוֹל גְּאֻלָּה יִשָּׁמַע בְּאַרְצֵנוּ:
יְיָ חָנֵּנוּ לְךָ קִוִּינוּ. הֱיֵה זְרוֹעָם לַבְּקָרִים אַף יְשׁוּעָתֵנוּ:
וְלֹא נָסוֹג אָחוֹר מִמְּךָ וּתְחַיֵּנוּ. תְּמַהֵר לִשְׁכּוֹן כָּבוֹד
בְּאַרְצֵנוּ. וְיָבֹא מְבַשֵּׂר שָׁלוֹם לְבַשְּׂרֵנוּ. וְיִשְׂאוּ קוֹל
לְרַנֵּן כָּל צוֹפֵינוּ. בַּבֹּקֶר חַסְדְּךָ שַׂבְּעֵנוּ. וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה
בְּכָל יָמֵינוּ. וְכִימוֹת עִנִּיתָנוּ שַׂמְּחֵנוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ. הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנוּ. וּמִתְּהוֹמוֹת הָאָרֶץ תָּשׁוּב
תַּעֲלֵנוּ. יְשׁוּעָתְךָ אֱלֹהִים תְּשַׂגְּבֵנוּ. וּנְהַלְלָה שִׁמְךָ בְּשִׁיר
וּנְגַדְּלֶנּוּ. כִּי אֱלֹהִים יוֹשִׁיעַ צִיּוֹן בְּיָמֵינוּ. וְיִבְנֶה עָרֵי יְהוּדָה
וּבָהֶם יוֹשִׁיבֵנוּ. וְזֶרַע עֲבָדָיו וְאוֹהֲבֵי שְׁמוֹ בָהֶם יִשְׁכְּנוּ.
וּמִכִּבְשָׁן וּמִמְּצֻלוֹת יָם עֵת תַּעֲלֵנוּ. עֻזֶּה אֱלֹהִים זוּ פָּעַלְתָּ
לָּנוּ. הַשָּׂם בַּחַיִּים נַפְשֵׁנוּ. וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵינוּ. כִּי
בְחַנְתָּנוּ כַּכֶּסֶף לְצָרְפֵנוּ. הֲבֵאתָנוּ בַמְּצוּדָה שַׂמְתָּ מוּעָקָה
בְּמָתְנֵינוּ. הִרְכַּבְתָּ אֱנוֹשׁ לְרֹאשֵׁנוּ. בָּאנוּ בָאֵשׁ וּבַמַּיִם
לָרְוָיָה תּוֹצִיאֵנוּ. תְּחָנֵּנוּ וּתְבָרְכֵנוּ וְתָאִיר פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ.
תָּאִיר נֵרֵנוּ וְתַגִּיהַּ חָשְׁכֵּנוּ. חֲזֵה צִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵנוּ.
ח׳ כִּי אִם שָׁם אַדִּיר יְיָ אֲדוֹנֵנוּ. חָרְבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יִפְצְחוּ
רִנּוּנֵנוּ. כִּי נִחַם יְיָ צִיּוֹן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ. חָשַׂף זְרוֹעַ קָדְשׁוֹ
לִנְקוֹם נִקְמָתֵנוּ. וְרָאוּ כָל־אַפְסֵי אָרֶץ אֶת־יְשׁוּעַת
אֱלֹהֵינוּ. בְּשׁוּבוֹ עִמָּנוּ מִגָּלוּתֵנוּ. וְיִצְמַח צֶמַח צַדִּיק
לַעֲדָתֵנוּ. וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרְאוּ יְיָ צִדְקֵנוּ: וְאָז תִּתְגַּדַּל
וְתִתְקַדַּשׁ. אֵלִי מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ. נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשׁ
קֹדֶשׁ. אֱלֹהִים דַּרְכְּךָ בַּקֹּדֶשׁ. מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ.
הַנֶּעֱרָץ בְּאֶרְאֶלֵּי קֹדֶשׁ. וִיהַלְלוּךָ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ. וְיִשְׁתַּחֲווּ
בְּהַר הַקֹּדֶשׁ. אֶרְאֶלִּים וְחַשְׁמַלֵּי קֹדֶשׁ. יַקְדִּישׁוּ וְיַעֲרִיצוּ

בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל כַּנְפֵי חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ · כְּקוֹל מַיִם רַבִּים בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל אוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ · לְעֻמָּתָם מִנַּשְּׂאִים בַּקֹּדֶשׁ · קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בַּקֹּדֶשׁ · וְקוֹל דְּמָמָה דַקָּה בַּקֹּדֶשׁ · קוֹרְאִים זֶה לָזֶה · וְשׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה · וְנִרְשִׁים זֶה מִזֶּה · וְזֶה לְעֻמַּת זֶה · וְזֶה כְּנֶגֶד זֶה · וְזֶה מוּל זֶה · מִזֶּה וּמִזֶּה מְשַׁלְּשִׁים בְּשִׁלּוּשׁ קָדוֹשׁ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ · וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר:

(Kebuschah und Fortsetzung der Tefillah bis zu Ende S. 28 ff.)

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לִקְרוֹא אֶת־הַהַלֵּל:

קי״ג הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְיָ:
יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמִּזְרַח־
שֶׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְיָ: רָם עַל־כָּל־
גּוֹיִם יְיָ עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: מִי כַּיְיָ אֱלֹהֵינוּ
הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת: הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם
וּבָאָרֶץ: מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים
אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבִי עִם־נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ:
מוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת הַבַּיִת אֵם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה
הַלְלוּיָהּ:

קי״ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם בֵּית יַעֲקֹב

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott und Gott unserer Väter, der uns durch seine Gebote geheiligt und uns befohlen, das Hallel zu lesen.

הללויה (Psalm 113.) Hallelujah! Lobet, Knechte des Ewigen, lobet den Namen des Ewigen. Der Name des Ewigen sei gepriesen von nun an bis in Ewigkeit. Von Sonnenaufgang bis zu ihrem Niedergang wird gelobt der Name des Ewigen. Hoch über allen Völkern ist der Ewige, über den Himmeln seine Herrlichkeit. Wer ist gleich dem Ewigen, der so hoch thronet, der so tief herniederschaut, im Himmel und auf Erden? Er richtet empor aus dem Staube den Armen, aus dem Kothe erhöht Er den Dürftigen, daß Er ihn setze neben die Edlen, neben die Edlen seines Volkes; der bevölkert die Unfruchtbare im Hause — die Mutter der Kinder frohlocket. Hallelujah!

בצאת (Psalm 114.) Da Jisrael aus Mizrajim zog, das Haus

מֵעַם לֹעֵז׃ הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מַמְשְׁלוֹתָיו׃ הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב לְאָחוֹר׃
הֶהָרִים רָקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃
מַה־לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר׃
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי־צֹאן׃
מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃
הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם־מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ־מָיִם׃
יְיָ זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ
אֶת־בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ יִרְאֵי יְיָ הַקְּטַנִּים עִם־
הַגְּדֹלִים׃ יֹסֵף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃
בְּרוּכִים אַתֶּם לַייָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לַייָ וְהָאָרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם׃ לֹא־הַמֵּתִים

Jaakobs aus dem Volke fremder Zunge, ward Jehudah zu seinem Heiligthume, Jisrael seine Herrschaft. Das Meer sah und floh, der Jarden wandte sich zurück, die Berge hüpften wie Widder, die Hügel wie junge Schafe. Was ist dir, o Meer, daß du fliehest, Jarden, daß du zurück dich wendest? Ihr Berge, daß ihr hüpfet wie Widder, Hügel, wie junge Schafe? Vor dem Herrn erzittre, Erde, vor dem Gotte Jaakobs, der wandelt den Felsen in Wasserteiche, den Kiesel in Wasserquellen.

יי Der Ewige hat unser gedacht, Er segnet, segnet das Haus Jisrael, segnet das Haus Aharon, segnet die den Ewigen fürchten, die Kleinen sammt den Großen. Der Ewige möge hinzuthun zu euch, zu euch und zu euren Kindern. Gesegnet seid ihr dem Ewigen, dem Schöpfer des Himmels und der Erde. Die Himmel sind des Ewigen Himmel, die Erde hat Er gegeben den Menschenkindern. Nicht die Todten loben Jah, und Alle nicht, die

יְהַלְלוּ־יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי דוּמָה: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

מָה־אָשִׁיב לַיְיָ כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי עָלָי: כּוֹס־יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: יָקָר בְּעֵינֵי יְיָ הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יְיָ כִּי־אֲנִי עַבְדֶּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי: לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא: נְדָרַי לַיְיָ אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחַצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ:

קיז הַלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שַׁבְּחוּהוּ כָּל־הָאֻמִּים: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

sinken in Grabesstille. Aber wir preisen Jah, von nun an bis in Ewigkeit. Hallelujah!

מה Wie soll ich vergelten dem Ewigen all seine Wohlthaten gegen mich? Den Kelch des Heiles erheb' ich, und den Namen des Ewigen ruf' ich an. Meine Gelübde bezahle ich dem Ewigen, im Angesicht seines ganzen Volkes. Theuer ist in den Augen des Ewigen das Sterben seiner Frommen. Ach Herr, denn mir, Deinem Knecht, mir, Deinem Knecht, Sohne Deiner Magd, hast Du meine Bande gelöst. Dir will ich opfern Opfer des Dankes, und den Namen des Ewigen ruf' ich an. Meine Gelübde bezahle ich dem Ewigen, im Angesicht seines ganzen Volkes, in den Höfen des Hauses des Ewigen, in deiner Mitte, Jeruschalajim. Hallelujah!

הללו (Psalm 117.) Lobet den Ewigen, all ihr Völker, preiset ihn, alle Nationen. Denn mächtig über uns ist seine Huld, und die Treue des Ewigen ist ewiglich. Hallelujah!

Digitized by Google

קיח פארבעטער אונד געמיינדע אבוועכזעלנד:

הודו לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: געמ׳ הודו

יֹאמַר־נָא יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: געמ׳ הודו

יֹאמְרוּ נָא בֵית אַהֲרֹן כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: געמ׳ הודו

יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְיָ כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: געמ׳ הודו

מִן־הַמֵּצַר קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי בַמֶּרְחָב יָהּ: יְיָ לִי לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם: יְיָ לִי בְּעֹזְרָי וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בָּאָדָם: טוֹב לַחֲסוֹת בַּייָ מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים: כָּל־גּוֹיִם סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי גַם־סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: סַבּוּנִי כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם יְיָ כִּי אֲמִילַם: דָּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל וַייָ עֲזָרָנִי: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה: קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: יְמִין יְיָ רוֹמֵמָה יְמִין יְיָ עֹשָׂה חָיִל: לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר

(Vorbeter und Gemeinde abwechselnd:)

הודו (Psalm 118.) Danket dem Ewigen, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen soll Jisrael: denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen soll das Haus Aharon: denn ewiglich währt seine Huld. Sprechen sollen, die den Ewigen fürchten: denn ewiglich währt seine Huld.

מן המצר Aus der Enge rief ich Jah, mich erhörte im Geräumigen Jah. Der Ewige ist mit mir — ich fürchte nicht; was kann ein Mensch mir thun? Der Ewige ist mir unter meinen Helfern, und ich werde mich weiden an meinen Hassern. Besser ist es, sich bergen beim Ewigen, als auf Menschen vertrauen. Besser ist es, sich bergen beim Ewigen, als auf Edle vertrauen. Alle Völker haben mich umringt, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Sie haben mich umringt, ja umzingelt, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Sie haben mich umringt wie Bienen, sie verlöschen wie Dornenfeuer, im Namen des Ewigen raff' ich sie weg. Stießest du mich auch zum Falle, stand der Ewige mir bei. Mein Sieg und mein Sang

מַעֲשֵׂי יָהּ: יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי: פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבֹא בָם אוֹדֶה יָהּ: זֶה־הַשַּׁעַר לַיְיָ צַדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ: אוֹדְךָ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לִישׁוּעָה: אודך אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה: אבן מֵאֵת יְיָ הָיְתָה זֹּאת הִיא נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ: מאת זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ: זה

געמיינדע:	פארבעטער:
אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא	**אָנָּא יְיָ הוֹשִׁיעָה נָּא**
אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:	**אָנָּא יְיָ הַצְלִיחָה נָא:**

בָּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יְיָ בֵּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ: ברוך אֵל יְיָ וַיָּאֶר לָנוּ אִסְרוּ־חַג בַּעֲבֹתִים עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ: אל אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ: אלי הוֹדוּ לַיְיָ כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: הודו

ist Jah, Er war meine Rettung. Stimme des Jubels und der Rettung erschallt in den Zelten der Gerechten: die Rechte des Ewigen schafft Macht. Die Rechte des Ewigen ist hoch gehoben, die Rechte des Ewigen schafft Macht. Ich sterbe nicht, nein ich lebe, und erzähle die Thaten Jahs. Züchtigen mag mich Jah, aber dem Tode giebt Er mich nicht hin. Oeffnet mir die Pforten des Heils, ich will durch sie eintreten, Jah preisen. Dies ist die Pforte des Ewigen, Gerechte treten da ein. Ich will Dich preisen, daß Du mich gebeugt, und warst meine Rettung. Der Stein, den die Bauleute verwarfen, ist geworden zum Eckstein. Von dem Ewigen ist dies geschehen, das so wunderbar in unsern Augen. Diesen Tag hat der Ewige geschaffen, lasset uns jubeln und uns freuen an ihm.

(Vorb.)	(Gem.)
Ach Ewiger, gewähre Hülfe!	Ach Ewiger, gewähre Hülfe!
Ach Ewiger, gewähre Glück!	Ach Ewiger, gewähre Glück!

ברוך Gesegnet, der da kommt im Namen des Ewigen! wir grüßen euch aus dem Hause des Ewigen. Ein Gott ist der Ewige und leuchtet uns. Bindet das Festthier mit Seilen an die Hörner des Altars. Mein Gott bist Du, den ich preise, mein Gott, den ich erhebe. Danket dem Ewigen, denn Er ist gütig, denn ewiglich währt seine Huld.

יְהַלְלוּךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל־מַעֲשֶׂיךָ. וַחֲסִידֶיךָ צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ כִּי לְךָ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשִׁמְךָ נָאֶה לְזַמֵּר כִּי מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ מְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת:

ועתה יגדל נא כח אדני כאשר דברת לאמר:
זכר רחמיך יי וחסדיך כי מעולם המה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעָלְמָא דִּי־בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: ק׳ יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן־שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

ק׳ עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יהללוך Mögen Dich preisen, Ewiger, unser Gott, all Deine Werke, und die Dir Geweihten, Frommen, die Deinen Willen vollbringen, und Dein ganzes Volk, das Haus Israel, mit Jubel mögen sie danken und benedeien, rühmen und preisen, erheben und verherrlichen, die Weihe und Herrschaft geben Deinem Namen, unser König; denn Dir zu danken ist süß, und Deinem Namen Lob zu singen ist schön. Denn von Ewigkeit zu Ewigkeit bist Du Gott. Gelobt seist Du, Ewiger! König, gepriesen durch Lobgesänge.

אם שבת ווירד שיר השירים געלעזען.

שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לִשְׁלֹמֹה׃ ב יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ
כִּי־טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן׃ ג לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים
שֶׁמֶן תּוּרַק שְׁמֶךָ עַל־כֵּן עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ׃ ד מָשְׁכֵנִי
אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה
בָּךְ נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךָ׃ ה שְׁחוֹרָה
אֲנִי וְנָאוָה בְּנוֹת יְרוּשָׁלָםִ כְּאָהֳלֵי קֵדָר כִּירִיעוֹת שְׁלֹמֹה׃
ו אַל־תִּרְאוּנִי שֶׁאֲנִי שְׁחַרְחֹרֶת שֶׁשְּׁזָפַתְנִי הַשָּׁמֶשׁ בְּנֵי
אִמִּי נִחֲרוּ־בִי שָׂמֻנִי נֹטֵרָה אֶת־הַכְּרָמִים כַּרְמִי שֶׁלִּי לֹא
נָטָרְתִּי׃ ז הַגִּידָה לִּי שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֵיכָה תִרְעֶה אֵיכָה
תַּרְבִּיץ בַּצָּהֳרָיִם שַׁלָּמָה אֶהְיֶה כְּעֹטְיָה עַל עֶדְרֵי חֲבֵרֶיךָ׃
ח אִם־לֹא תֵדְעִי לָךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים צְאִי־לָךְ בְּעִקְבֵי הַצֹּאן
וּרְעִי אֶת־גְּדִיֹּתַיִךְ עַל מִשְׁכְּנוֹת הָרֹעִים׃ ט לְסֻסָתִי בְּרִכְבֵי
פַרְעֹה דִּמִּיתִיךְ רַעְיָתִי׃ י נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתֹּרִים צַוָּארֵךְ
בַּחֲרוּזִים׃ יא תּוֹרֵי זָהָב נַעֲשֶׂה־לָּךְ עִם נְקֻדּוֹת הַכָּסֶף׃
יב עַד־שֶׁהַמֶּלֶךְ בִּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ׃ יג צְרוֹר הַמֹּר
דּוֹדִי לִי בֵּין שָׁדַי יָלִין׃ יד אֶשְׁכֹּל הַכֹּפֶר דּוֹדִי
לִי בְּכַרְמֵי עֵין גֶּדִי׃ טו הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ
יוֹנִים׃ טז הִנְּךָ יָפֶה דוֹדִי אַף נָעִים אַף־עַרְשֵׂנוּ רַעֲנָנָה׃
יז קֹרוֹת בָּתֵּינוּ אֲרָזִים רָהִיטֵנוּ בְּרוֹתִים׃

ב

אֲנִי חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים׃ ב כְּשׁוֹשַׁנָּה בֵּין
הַחוֹחִים כֵּן רַעְיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת׃ ג כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר כֵּן

דּוֹדִי בֵּין הַבָּנִים בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי׃
ד הֱבִיאַנִי אֶל־בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה׃ ה סַמְּכוּנִי
בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי־חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃
ו שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ ז הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַםִ בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם־
תָּעִירוּ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ח קוֹל
דּוֹדִי הִנֵּה־זֶה בָּא מְדַלֵּג עַל־הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל־הַגְּבָעוֹת׃
ט דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים הִנֵּה־זֶה עוֹמֵד
אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן־הַחַלֹּנוֹת מֵצִיץ מִן־הַחֲרַכִּים׃
י עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי־לָךְ׃
יא כִּי־הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ׃ יב הַנִּצָּנִים
נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ׃
יג הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ קוּמִי
לָךְ רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי־לָךְ׃ יד יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר
הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי אֶת־מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִנִי אֶת־קוֹלֵךְ כִּי־
קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה׃ טו אֶחֱזוּ־לָנוּ שֻׁעָלִים
קְטַנִּים מְחַבְּלִים כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר׃ טז דּוֹדִי לִי
וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ יז עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ
הַצְּלָלִים סֹב דְּמֵה־לְךָ דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים
עַל־הָרֵי בָתֶר׃

ג

עַל־מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי
בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ ב אָקוּמָה נָּא וַאֲסוֹבְבָה בָעִיר

בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו
וְלֹא מְצָאתִיו׃ ג מְצָאוּנִי הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר אֵת
שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם׃ ד כִּמְעַט שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם עַד
שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֲחַזְתִּיו וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד־
שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל־בֵּית אִמִּי וְאֶל־חֶדֶר הוֹרָתִי׃ ה הִשְׁבַּעְתִּי
אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלִַם בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם־
תָּעִירוּ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ו מִי זֹאת
עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר כְּתִימְרוֹת עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה
מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל׃ ז הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים
גִּבֹּרִים סָבִיב לָהּ מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל׃ ח כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב
מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה אִישׁ חַרְבּוֹ עַל יְרֵכוֹ מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת׃
ט אַפִּרְיוֹן עָשָׂה לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן׃ י עַמּוּדָיו
עָשָׂה כֶסֶף רְפִידָתוֹ זָהָב מֶרְכָּבוֹ אַרְגָּמָן תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה
מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלִָם׃ יא צְאֶינָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה־לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם
שִׂמְחַת לִבּוֹ׃

ד

הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ
שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד׃ ב שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר
הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין
בָּהֶם׃ ג כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה כְּפֶלַח
הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ ד כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ
בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים׃

ה שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
ו עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים אֵלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר
וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃ ז כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ׃
ח אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי תָּשׁוּרִי מֵרֹאשׁ
אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר וְחֶרְמוֹן מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי
נְמֵרִים׃ ט לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַת מֵעֵינַיִךְ
בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃ י מַה־יָּפוּ דֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַּלָּה מַה־
טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ מִכָּל־בְּשָׂמִים׃ יא נֹפֶת
תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ
שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן׃ יב גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה גַּל נָעוּל
מַעְיָן חָתוּם׃ יג שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים
כְּפָרִים עִם־נְרָדִים׃ יד נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל־
עֲצֵי לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃ טו מַעְיַן
גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן׃ טז עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי
תֵימָן הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו׃

ה

בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם־בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי
יַעְרִי עִם־דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם־חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ
וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים׃ ב אֲנִי יְשֵׁנָה וְלִבִּי עֵר קוֹל דּוֹדִי דוֹפֵק פִּתְחִי־
לִי אֲחֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַמָּתִי שֶׁרֹּאשִׁי נִמְלָא־טָל קְוֻצּוֹתַי
רְסִיסֵי לָיְלָה׃ ג פָּשַׁטְתִּי אֶת־כֻּתָּנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשֶׁנָּה
רָחַצְתִּי אֶת־רַגְלַי אֵיכָכָה אֲטַנְּפֵם׃ ד דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן־
הַחוֹר וּמֵעַי הָמוּ עָלָיו׃ ה קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ לְדוֹדִי וְיָדַי

נָטְפוּ־מוֹר וְאֶצְבְּעֹתַי מוֹר עֹבֵר עַל כַּפּוֹת הַמַּנְעוּל׃
ו פָּתַחְתִּי אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי חָמַק עָבָר נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ
בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ קְרָאתִיו וְלֹא עָנָנִי׃ ז מְצָאֻנִי
הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר הִכּוּנִי פְצָעוּנִי נָשְׂאוּ אֶת־רְדִידִי
מֵעָלַי שֹׁמְרֵי הַחֹמוֹת׃ ח הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם
אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דּוֹדִי מַה־תַּגִּידוּ לוֹ שֶׁחוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃
ט מַה־דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה בַּנָּשִׁים מַה־דּוֹדֵךְ מִדּוֹד שֶׁכָּכָה
הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ י דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם דָּגוּל מֵרְבָבָה׃ יא רֹאשׁוֹ כֶּתֶם
פָּז קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחֹרוֹת כָּעוֹרֵב׃ יב עֵינָיו כְּיוֹנִים עַל־
אֲפִיקֵי מָיִם רֹחֲצוֹת בֶּחָלָב יֹשְׁבוֹת עַל־מִלֵּאת׃ יג לְחָיָו
כַּעֲרוּגַת הַבֹּשֶׂם מִגְדְּלוֹת מֶרְקָחִים שִׂפְתוֹתָיו שׁוֹשַׁנִּים
נֹטְפוֹת מוֹר עֹבֵר׃ יד יָדָיו גְּלִילֵי זָהָב מְמֻלָּאִים בַּתַּרְשִׁישׁ
מֵעָיו עֶשֶׁת שֵׁן מְעֻלֶּפֶת סַפִּירִים׃ טו שׁוֹקָיו עַמּוּדֵי שֵׁשׁ
מְיֻסָּדִים עַל־אַדְנֵי־פָז מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים׃ טז חִכּוֹ
מַמְתַקִּים וְכֻלּוֹ מַחֲמַדִּים זֶה דוֹדִי וְזֶה רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלָ͏ִם׃

ו

אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ
עִמָּךְ׃ ב דּוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם לִרְעוֹת בַּגַּנִּים
וְלִלְקֹט שׁוֹשַׁנִּים׃ ג אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃
ד יָפָה אַתְּ רַעְיָתִי כְּתִרְצָה נָאוָה כִּירוּשָׁלָ͏ִם אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת׃
ה הָסֵבִּי עֵינַיִךְ מִנֶּגְדִּי שֶׁהֵם הִרְהִיבֻנִי שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים
שֶׁגָּלְשׁוּ מִן־הַגִּלְעָד׃ ו שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר הָרְחֵלִים שֶׁעָלוּ מִן־
הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין בָּהֶם׃ ז כְּפֶלַח

הָרִמּוֹן רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ ח שִׁשִּׁים הֵמָּה מְלָכוֹת
וּשְׁמֹנִים פִּילַגְשִׁים וַעֲלָמוֹת אֵין מִסְפָּר׃ ט אַחַת הִיא
יוֹנָתִי תַמָּתִי אַחַת הִיא לְאִמָּהּ בָּרָה הִיא לְיוֹלַדְתָּהּ רָאוּהָ
בָנוֹת וַיְאַשְּׁרוּהָ מְלָכוֹת וּפִילַגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ׃ י מִי־זֹאת
הַנִּשְׁקָפָה כְּמוֹ־שָׁחַר יָפָה כַלְּבָנָה בָּרָה כַּחַמָּה אֲיֻמָּה
כַּנִּדְגָּלוֹת׃ יא אֶל־גִּנַּת אֱגוֹז יָרַדְתִּי לִרְאוֹת בְּאִבֵּי הַנָּחַל
לִרְאוֹת הֲפָרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמֹּנִים׃ יב לֹא יָדַעְתִּי
נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי מַרְכְּבוֹת עַמִּי נָדִיב׃

ז

שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה־בָּךְ מַה־
תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם׃ ב מַה־יָּפוּ פְעָמַיִךְ
בַּנְּעָלִים בַּת־נָדִיב חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ כְּמוֹ חֲלָאִים מַעֲשֵׂה יְדֵי
אָמָּן׃ ג שָׁרְרֵךְ אַגַּן הַסַּהַר אַל־יֶחְסַר הַמָּזֶג בִּטְנֵךְ עֲרֵמַת
חִטִּים סוּגָה בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ ד שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי עֳפָרִים תָּאֳמֵי
צְבִיָּה׃ ה צַוָּארֵךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן עֵינַיִךְ בְּרֵכוֹת בְּחֶשְׁבּוֹן
עַל־שַׁעַר בַּת־רַבִּים אַפֵּךְ כְּמִגְדַּל הַלְּבָנוֹן צוֹפֶה פְּנֵי דַמָּשֶׂק׃
ו רֹאשֵׁךְ עָלַיִךְ כַּכַּרְמֶל וְדַלַּת רֹאשֵׁךְ כָּאַרְגָּמָן מֶלֶךְ אָסוּר
בָּרְהָטִים׃ ז מַה־יָּפִית וּמַה־נָּעַמְתְּ אַהֲבָה בַּתַּעֲנוּגִים׃
ח זֹאת קוֹמָתֵךְ דָּמְתָה לְתָמָר וְשָׁדַיִךְ לְאַשְׁכֹּלוֹת׃ ט אָמַרְתִּי
אֶעֱלֶה בְתָמָר אֹחֲזָה בְּסַנְסִנָּיו וְיִהְיוּ־נָא שָׁדַיִךְ כְּאֶשְׁכְּלוֹת
הַגֶּפֶן וְרֵיחַ אַפֵּךְ כַּתַּפּוּחִים׃ י וְחִכֵּךְ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ
לְדוֹדִי לְמֵישָׁרִים דּוֹבֵב שִׂפְתֵי יְשֵׁנִים׃ יא אֲנִי לְדוֹדִי
וְעָלַי תְּשׁוּקָתוֹ׃ יב לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה בַּכְּפָרִים׃
יג נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים נִרְאֶה אִם־פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח
הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים שָׁם אֶתֵּן אֶת־דֹּדַי לָךְ׃ יד הַדּוּדָאִים

Digitized by Google

נָתְנוּ־רֵיחַ וְעַל־פְּתָחֵינוּ כָּל־מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם־יְשָׁנִים
דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ׃

ח

מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ
אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא־יָבֻזוּ לִי׃ ב אֶנְהָגֲךָ אֲבִיאֲךָ אֶל־בֵּית אִמִּי
תְּלַמְּדֵנִי אַשְׁקְךָ מִיַּיִן הָרֶקַח מֵעֲסִיס רִמֹּנִי׃ ג שְׂמֹאלוֹ
תַּחַת רֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ ד הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלָםִ מַה־תָּעִירוּ וּמַה־תְּעֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה עַד־
שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ה מִי זֹאת עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר מִתְרַפֶּקֶת עַל־
דּוֹדָהּ תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרַרְתִּיךָ שָׁמָּה חִבְּלַתְךָ אִמֶּךָ שָׁמָּה
חִבְּלָה יְלָדַתְךָ׃ ו שִׂימֵנִי כַחוֹתָם עַל־לִבֶּךָ כַּחוֹתָם עַל־
זְרוֹעֶךָ כִּי־עַזָּה כַמָּוֶת אַהֲבָה קָשָׁה כִשְׁאוֹל קִנְאָה רְשָׁפֶיהָ
רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת־יָה׃ ז מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת
אֶת־הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־
הוֹן בֵּיתוֹ בָּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ׃ ח אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה
וְשָׁדַיִם אֵין לָהּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲחֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר־בָּהּ׃
ט אִם־חוֹמָה הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף וְאִם־דֶּלֶת
הִיא נָצוּר עָלֶיהָ לוּחַ אָרֶז׃ י אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת
אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם׃ יא כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה
בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת־הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ
אֶלֶף כָּסֶף׃ יב כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי הָאֶלֶף לְךָ שְׁלֹמֹה
וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת־פִּרְיוֹ׃ יג הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים
מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעִנִי׃ יד בְּרַח דּוֹדִי וּדְמֵה־לְךָ
לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים׃

הדיש יתום ·

(Gebete beim Herausnehmen der Thorah S. 120.)

קורין בפ׳ בשלח (שמות י״ג י״ז):

וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ
פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי ׀ אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם
בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃ וַיַּסֵּב אֱלֹהִים ׀ אֶת־הָעָם
דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרָיִם׃ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ
הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם
וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃ (בשבת לוי) וַיִּסְעוּ
מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃ וַיהֹוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם

Vorlesung aus der Thorah.

(2. B. Mos. Cap. 13. V. 17.)

ויהי Und es geschah, als Pharaoh das Volk ziehen ließ, da führte sie Gott nicht den Weg in das Land der Pelischtim, der doch nahe war; denn Gott sprach: Daß nicht das Volk anderen Sinnes würde, wenn sie Krieg sehen, und zurückkehre nach Mizrajim. Und Gott ließ das Volk einen Umweg nehmen durch die Wüste des Schilfmeeres, und gerüstet kamen die Kinder Jisrael herauf aus dem Lande Mizrajim. Und Moscheh nahm die Gebeine Josefs mit sich, denn schwören hatte er lassen die Söhne Jisraels also: Wahrnehmen wird Gott euer, und dann führet meine Gebeine von dannen mit euch. — Und sie brachen auf von Sukkot und lagerten in Etam, am Rande der Wüste. Und der

---

בשבת חול המועד

קורין בפ׳ כי תשא (שמות ל״ג י״ב).

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהֹוָה רְאֵה אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־
הָעָם הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

(2. B. Mos. Cap. 33. V. 12.)

ויאמר Und Moscheh sprach zu dem Ewigen: Siehe, Du sprichst zu mir: Führe dieses Volk hinauf, aber Du hast mich nicht wissen lassen, wen Du mit mir schicken willst. Und doch

יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃ לֹא־יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃ פ לוי (בשבת ג׳) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם׃ וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃ וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃ (בשבת ד׳) וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ׃ וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ׃ וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃ וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים בְּיָד רָמָה׃ ישראל (בשבת ה׳) וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה

בשבת חול המועד.

עַמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינָי׃ וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃ וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי לָךְ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃ וּבַמֶּה ׀ יִוָּדַע אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכָּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי

Ewige zog vor ihnen her des Tages mit einer Wolkensäule, sie des Weges zu leiten, und Nachts mit einer Feuersäule, ihnen zu leuchten, daß sie gehen mochten Tages und Nachts. Es wich nicht die Wolkensäule Tages und die Feuersäule Nachts vor dem Volke.

וידבר Und der Ewige redete zu Moscheh und sprach: Rede zu den Kindern Jisrael, daß sie umkehren und lagern vor Pi Hachirot zwischen Migdol und dem Meere; vor Baal Zefon, dem gegenüber, sollt ihr lagern am Meere. Und Pharaoh wird sprechen von den Kindern Jisrael: Verirrt sind sie im Lande, umschlossen hat sie die Wüste. Und Ich werde fest machen das Herz Pharaohs, daß er ihnen nachjage, und Ich will mich verherrlichen an Pharaoh und an seiner ganzen Macht, und die Mizrajim sollen erfahren, daß Ich der Ewige bin. Und sie thaten also. — Als nun dem Könige von Mizrajim berichtet ward, daß das Volk entflohen wäre, da wandte sich das Herz Pharaohs und seiner Diener wegen des Volkes und sie sprachen: Was haben wir da gethan, daß wir Jisrael entlassen aus unserm Dienste? Und er bespannte seine Wagen und nahm sein Volk mit sich; und nahm sechshundert auserlesene Wagen, und alle Wagen Mizrajims und Wagenkämpfer auf allen. Und der Ewige machte fest das Herz Pharaohs, Königs von Mizrajim, und er jagte den Kindern Jisrael nach; und die Kinder Jisrael zogen aus mit erhobener Hand.

וירדפו Und die Mizrajim zogen ihnen nach, und erreichten sie, gelagert am Meer, alle Rosse, Wagen Pharaohs, und seine Reiter und

---

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

hast Du gesagt: Ich habe dich beim Namen gekannt und auch hast du gefunden Gnade in meinen Augen. Nun denn, wenn ich Gnade gefunden in Deinen Augen, so laß mich wissen Deine Wege, daß ich Dich erkenne, damit ich Gnade finde in Deinen Augen; siehe auch, daß Dein Volk ist diese Nation. Und Er sprach: Mein Angesicht wird voranziehen, und ich werde dir Ruhe schaffen. Und er sprach zu ihm: Wenn Dein Angesicht nicht voranziehet, so führe uns nicht hinauf von hier. Und woran soll wohl irgend erkannt werden, daß ich Gnade gefunden in Deinen Augen, ich und Dein Volk? Nicht daran, daß Du mit uns gehest? daß wir unterschieden sind, ich und Dein Volk, von allem Volke, das auf dem Erdboden ist.

וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃ וּפַרְעֹה
הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם ׀ נֹסֵעַ
אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם׃
הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל
מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרָיִם כִּי טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם
מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ
הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי
אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד
עַד־עוֹלָם׃ יְהוָה יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃ פ ד (בשבת ו)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ׃ וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־
הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃ וַאֲנִי
הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה

בשבת חול המועד·

הָאֲדָמָה׃ לוי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר
הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ
בְּשֵׁם׃ וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֲנִי
אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ
וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃
ג וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם
וָחָי׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃
וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי

seine Macht, bei Pi Hachirot, vor Baal Zefon. Als Pharaoh nahte, erhoben die Kinder Jisrael ihre Augen und siehe, Mizrajim zog hinter ihnen her, und es fürchteten sich sehr die Kinder Jisrael und schrieen zum Ewigen. Und sie sprachen zu Moscheh: Wohl aus Mangel an Gräbern in Mizrajim hast du uns weggeholt, um in der Wüste zu sterben? Was hast du uns da gethan, daß du uns geführt hast aus Mizrajim? Ist es nicht das, was wir zu dir geredet in Mizrajim, also: Lasse von uns und wir wollen Mizrajim dienen? Denn besser wäre es für uns, Mizrajim zu dienen, als in der Wüste zu sterben. Und Moscheh sprach zum Volke: Fürchtet nichts! Stehet fest und sehet an die Hülfe des Ewigen, die Er euch heute schaffen wird; denn, die ihr heute sehet, die Mizrajim, die werdet ihr fortan nicht mehr wiedersehen bis in Ewigkeit. Der Ewige wird für euch streiten und ihr möget still sein.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Was schreiest du zu mir? Rede zu den Kindern Jisrael, daß sie aufbrechen. Und du erhebe deinen Stab, und strecke deine Hand aus gegen das Meer, und spalte es, und die Kinder Jisrael werden gehen mitten durch das Meer im Trocknen. Und Ich, siehe, Ich werde fest machen das Herz der Mizrajim, und sie werden ihnen nachziehen und Ich werde verherrlicht werden an Pharaoh und an seiner

---

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Auch das, was du geredet hast, will ich thun; weil du Gnade gefunden in meinen Augen und Ich dich gekannt beim Namen. Und er sprach: Laß mich doch sehen Deine Herrlichkeit! Und Er sprach: Ich werde vorüberführen all meine Güte an deinem Angesicht, und werde vor dir rufen bei Namen: Ewiger, und wie Ich begnadige, wen Ich begnadige, und wie Ich mich erbarme, weß Ich mich erbarme.

ויאמר Und sprach weiter: Du vermagst nicht, mein Angesicht zu schauen, denn mich schauet kein Mensch und bleibt leben. Und der Ewige sprach: Siehe da ist ein Ort bei mir, da stelle dich auf den Felsen; und es wird geschehen, wenn meine Herrlichkeit vorbeizieht, so stelle dich in die Felsenkluft, und Ich werde meine Hand über dich decken, bis Ich vorübergegangen. Dann will Ich

בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־
אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃ וַיִּסַּע מַלְאַךְ
הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע
עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם׃ וַיָּבֹא בֵּין ׀ מַחֲנֵה
מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־
הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה כָּל־הַלָּיְלָה׃ וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ
עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה ׀ אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה
וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃
וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ
וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃ וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף
יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת מַחֲנֵה
מִצְרָיִם׃ וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר
מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם
בְּמִצְרָיִם׃ חמישי (ובשבת ז) פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

בשבת חול המועד.

עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃ וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי
וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃ ד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ
שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃
וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי
שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃ וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ
אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל
הָהָר הַהוּא׃ חמישי וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים

ganzen Macht, an seinen Wagen und Reitern. Und die Mizrajim sollen erfahren, daß Ich der Ewige bin, wenn Ich mich verherrliche an Pharaoh, an seinen Wagen und Reitern. Und der Engel Gottes brach auf, der vor dem Lager Jisraels zog, und ging hinter ihnen her; und die Wolkensäule brach auf von vorn und stand hinter ihnen, und kam zwischen das Lager Mizrajims und das Lager Jisraels: so war dort Wolke und Finsterniß und hier erleuchtete er die Nacht, und eines nahete nicht dem andern die ganze Nacht. Und Moscheh streckte seine Hand aus gegen das Meer, und der Ewige führte das Meer hinweg durch einen heftigen Ostwind, die ganze Nacht, und machte das Meer zu trocknem Boden und die Wasser wurden gespalten. Und die Kinder Jisrael gingen durch das Meer im Trocknen, und das Wasser war ihnen eine Mauer zur Rechten und zur Linken. Und die Mizrajim jagten und kamen ihnen nach, alle Rosse Pharaohs, seine Wagen und Reiter, mitten in das Meer. Und es geschah in der Morgenwacht, da schaute der Ewige hinein über das Lager Mizrajims in der Feuer- und Wolkensäule, und verwirrte das Lager Mizrajims. Und Er nahm ab die Räder seiner Wagen und ließ ihn fahren mit Beschwerde; und Mizrajim sprach: Ich will fliehen vor Jisrael, denn der Ewige streitet für sie wider Mizrajim.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Strecke deine Hand

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

meine Hand wegthun, und du siehst meinen Rücken; aber mein Angesicht kann nicht gesehen werden.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh: Haue dir aus zwei steinerne Tafeln, wie die ersten, und Ich werde auf die Tafeln schreiben die Worte, die auf den ersten Tafeln waren, die du zerbrochen. Und sei bereit auf den Morgen, steige am Morgen auf den Berg Sinai und harre dort meiner auf dem Gipfel des Berges. Und kein Mensch steige mit dir hinauf, kein Mensch werde auch nur gesehen auf dem ganzen Berge; selbst die Schafe und die Rinder sollen nicht weiden in der Nähe dieses Berges.

ויפסל Und er hauete zwei steinerne Tafeln aus, wie die ersten,

נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ
וְעַל־פָּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת
בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־
מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־
הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ
הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם: וַיּוֹשַׁע
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם
וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:
אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה זֶה

כשבת חול המועד.

וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים: וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן
וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה: וַיַּעֲבֹר יְהוָה | עַל־
פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־
חֶסֶד וֶאֱמֶת: נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה
וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד | עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים
עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים: וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה
וַיִּשְׁתָּחוּ: וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־
נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ

aus gegen das Meer, daß die Wässer zurückkehren über Mizrajim, über seine Wagen und Reiter. Und Moscheh streckte seine Hand aus gegen das Meer und das Meer kehrte beim Beginn des Morgens zurück zu seiner Strömung, während Mizrajim ihm entgegen floh, und der Ewige sprengte Mizrajim mitten in das Meer. Dann kehrten die Gewässer zurück und bedeckten die Wagen und die Reiter der ganzen Macht Pharaohs, die ihnen nachgekommen waren in's Meer; es blieb von ihnen auch nicht Einer übrig. Und die Kinder Jisrael gingen im Trocknen durch das Meer, und das Wasser war ihnen eine Mauer zur Rechten und zur Linken. Und so rettete der Ewige an diesem Tage Jisrael aus der Hand Mizrajims, und Jisrael sah Mizrajim todt am Ufer des Meeres. Und Jisrael sah die gewaltige Hand, welche der Ewige bethätigt an Mizrajim, und das Volk fürchtete den Ewigen und sie glaubten an den Ewigen und an Moscheh, seinen Diener. Damals sang Moscheh und die Kinder Jisrael dieses Lied dem Ewigen und sprachen also: Singen will ich dem Ewigen, denn mit Hoheit hat Er sich erhoben; Roß und Reiter hat Er geschleudert in's Meer. Mein Sieg und mein Sang ist Jah, Er war meine Rettung; der ist meine Macht und ich will seine Schöne preisen, der Gott meines Vaters, und ich will ihn erhe-

---

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

und Moscheh machte sich auf am Morgen, und stieg auf den Berg Sinai, wie der Ewige ihm geboten hatte, und nahm in seine Hand zwei steinerne Tafeln. Und der Ewige kam herab in einer Wolke und stellte sich dort neben ihn und rief bei Namen: Ewiger. Und der Ewige zog vorüber an seinem Angesicht und rief: Ewiger, Ewiger, Gott, barmherzig und gnädig, langmüthig und reich an Huld und Treue; bewahrend die Huld in's tausendste Geschlecht, vergebend Schuld, Missethat und Fehl; doch straflos hingehen läßt Er nichts; Er ahndet die Schuld der Väter an den Kindern und Kindeskindern, am dritten und am vierten Geschlecht. Da eilte Moscheh und neigte sich zur Erde und bückte sich. Und sprach: Wenn ich denn Gnade gefunden in Deinen Augen, Herr, so gehe doch der Herr in unserer Mitte; denn ein hartnäckig Volk ist es; und verzeihe unsern Frevel und unsere Schuld, und eigne uns

אֵלִי֙ וְאַנְוֵ֔הוּ אֱלֹהֵ֥י אָבִ֖י וַאֲרֹמְמֶֽנְהוּ׃ יְהוָ֖ה אִ֣ישׁ מִלְחָמָ֑ה
יְהוָ֖ה שְׁמֽוֹ׃ מַרְכְּבֹ֥ת פַּרְעֹ֛ה וְחֵיל֖וֹ יָרָ֣ה בַיָּ֑ם וּמִבְחַ֣ר
שָֽׁלִשָׁ֔יו טֻבְּע֖וּ בְיַם־סֽוּף׃ תְּהֹמֹ֖ת יְכַסְיֻ֑מוּ יָרְד֥וּ בִמְצוֹלֹ֖ת
כְּמוֹ־אָֽבֶן׃ יְמִֽינְךָ֣ יְהוָ֔ה נֶאְדָּרִ֖י בַּכֹּ֑חַ יְמִֽינְךָ֥ יְהוָ֖ה תִּרְעַ֥ץ
אוֹיֵֽב׃ וּבְרֹ֥ב גְּאוֹנְךָ֖ תַּהֲרֹ֣ס קָמֶ֑יךָ תְּשַׁלַּח֙ חֲרֹ֣נְךָ֔ יֹאכְלֵ֖מוֹ
כַּקַּֽשׁ׃ וּבְר֤וּחַ אַפֶּ֙יךָ֙ נֶ֣עֶרְמוּ מַ֔יִם נִצְּב֥וּ כְמוֹ־נֵ֖ד נֹזְלִ֑ים
קָֽפְא֥וּ תְהֹמֹ֖ת בְּלֶב־יָֽם׃ אָמַ֥ר אוֹיֵ֛ב אֶרְדֹּ֥ף אַשִּׂ֖יג אֲחַלֵּ֣ק
שָׁלָ֑ל תִּמְלָאֵ֣מוֹ נַפְשִׁ֔י אָרִ֣יק חַרְבִּ֔י תּוֹרִישֵׁ֖מוֹ יָדִֽי׃ נָשַׁ֥פְתָּ
בְרֽוּחֲךָ֖ כִּסָּ֣מוֹ יָ֑ם צָֽלְלוּ֙ כַּֽעוֹפֶ֔רֶת בְּמַ֖יִם אַדִּירִֽים׃ מִֽי־
כָמֹ֤כָה בָּֽאֵלִם֙ יְהוָ֔ה מִ֥י כָּמֹ֖כָה נֶאְדָּ֣ר בַּקֹּ֑דֶשׁ נוֹרָ֥א תְהִלֹּ֖ת
עֹ֥שֵׂה פֶֽלֶא׃ נָטִ֙יתָ֙ יְמִ֣ינְךָ֔ תִּבְלָעֵ֖מוֹ אָֽרֶץ׃ נָחִ֥יתָ בְחַסְדְּךָ֖
עַם־ז֣וּ גָּאָ֑לְתָּ נֵהַ֥לְתָּ בְעָזְּךָ֖ אֶל־נְוֵ֥ה קָדְשֶֽׁךָ׃ שָֽׁמְע֥וּ עַמִּ֖ים
יִרְגָּז֑וּן חִ֣יל אָחַ֔ז יֹשְׁבֵ֖י פְּלָֽשֶׁת׃ אָ֤ז נִבְהֲלוּ֙ אַלּוּפֵ֣י אֱד֔וֹם
אֵילֵ֣י מוֹאָ֔ב יֹאחֲזֵ֖מוֹ רָ֑עַד נָמֹ֕גוּ כֹּ֖ל יֹשְׁבֵ֥י כְנָֽעַן׃ תִּפֹּ֨ל

כשבת חול המועד:

וּלְחַטָּאתֵ֖נוּ וּנְחַלְתָּֽנוּ׃ וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֣ה אָנֹכִי֮ כֹּרֵ֣ת בְּרִית֒ נֶ֣גֶד
כָּל־עַמְּךָ֙ אֶֽעֱשֶׂ֣ה נִפְלָאֹ֔ת אֲשֶׁ֛ר לֹא־נִבְרְא֥וּ בְכָל־הָאָ֖רֶץ
וּבְכָל־הַגּוֹיִ֑ם וְרָאָ֣ה כָל־הָ֠עָם אֲשֶׁר־אַ֨תָּה בְקִרְבּ֜וֹ אֶת־מַעֲשֵׂ֤ה
יְהוָה֙ כִּֽי־נוֹרָ֣א ה֔וּא אֲשֶׁ֥ר אֲנִ֖י עֹשֶׂ֥ה עִמָּֽךְ׃ ששי שְׁמָ֨ר־
לְךָ֔ אֵ֛ת אֲשֶׁ֥ר אָנֹכִ֖י מְצַוְּךָ֣ הַיּ֑וֹם הִנְנִ֧י גֹרֵ֣שׁ מִפָּנֶ֗יךָ אֶת־
הָֽאֱמֹרִי֙ וְהַֽכְּנַעֲנִ֔י וְהַֽחִתִּי֙ וְהַפְּרִזִּ֔י וְהַֽחִוִּ֖י וְהַיְבוּסִֽי׃ הִשָּׁ֣מֶר
לְךָ֗ פֶּן־תִּכְרֹ֤ת בְּרִית֙ לְיוֹשֵׁ֣ב הָאָ֔רֶץ אֲשֶׁ֥ר אַתָּ֖ה בָּ֣א עָלֶ֑יהָ
פֶּן־יִהְיֶ֥ה לְמוֹקֵ֖שׁ בְּקִרְבֶּֽךָ׃ כִּ֤י אֶת־מִזְבְּחֹתָם֙ תִּתֹּצ֔וּן וְאֶת־
מַצֵּבֹתָ֖ם תְּשַׁבֵּר֑וּן וְאֶת־אֲשֵׁרָ֖יו תִּכְרֹתֽוּן׃ כִּ֛י לֹ֥א תִשְׁתַּחֲוֶ֖ה

ben. Der Ewige ist ein Mann des Krieges, der Ewige — das ist sein Name. Wagen Pharaohs und seine Macht hat Er geschleudert in's Meer, und der Ausbund seiner Wagenkämpfer wurde versenkt in's Schilfmeer. Fluthen bedeckten sie, sie fuhren hinunter in die Tiefen gleichwie ein Stein. Deine Rechte, Ewiger, prangend in Stärke, Deine Rechte, Ewiger, zerschmettert den Feind. Und in der Größe Deiner Hoheit hast Du niedergerissen Deine Gegner, Du hast losgelassen Deine Zornglut, sie hat sie verzehret wie Stoppeln. Und durch den Hauch Deiner Nase thürmten sich Gewässer, stand wie ein Damm Fließendes, gerannen die Fluthen im Herzen des Meeres. Der Feind sprach: Ich jage nach, erreiche, theile Beute; an ihnen ersatten soll meine Gier; zücken will ich mein Schwert, vertilgen soll sie meine Hand. Du hauchtest mit Deinem Odem, da bedeckte sie das Meer; sie rollten wie Blei in die gewaltigen Wasser. Wer ist gleich Dir unter den Mächten, Ewiger, wer ist gleich Dir, prangend in Heiligkeit, furchtbar an Ruhm, Wunderthäter. Du strecktest Deine Rechte, die Erde verschlang sie. Du führst mit Deiner Gnade das Volk, so Du erlöset; Du leitest es mit Deiner Macht zur Wohnung Deines Heiligthums. Es hören's Völker, sie beben: Zittern ergreift die Bewohner Peleschet. Da erschrecken die Stammfürsten Edoms, die Mächtigen Moabs, sie ergreift Beben, vor Angst aufgelöst sind alle Bewohner Kenaans. Es falle über sie Schrecken

---

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

Dir an. Und Er sprach: Siehe, Ich schließe einen Bund: vor deinem ganzen Volke will Ich Wunder thun, wie sie nicht gewirkt worden in aller Welt und bei allen Völkern, und sehen soll alles Volk, in dessen Mitte du bist, das Werk des Ewigen, das Ich an dir thue, wie es furchtbar ist.

שמר Beachte wohl, was Ich dir heute gebiete. Siehe, Ich treibe vor dir aus den Emori, und Kenaani und Chitti und Perisi und Chiwi und Jebusi. Hüte dich, daß du keinen Bund schließest mit dem Bewohner des Landes, gegen das du ziehest, daß er nicht zum Fallstrick werde in deiner Mitte; sondern ihre Altäre sollt ihr niederreißen und ihre Standbilder zertrümmern und ihre Haine umhauen. Denn du sollst nicht anbeten einen andern Gott, denn der Ewige, Eiferer ist sein Name, ein eifer-

עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־
יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ׃ תְּבִאֵמוֹ
וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְּדָשׁ
אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃ יְהוָה ׀ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃ כִּי בָא סוּס
פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־מֵי
הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃ פ
וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ
וַתֵּצֶאןָ כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת׃ וַתַּעַן לָהֶם
מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃
ס וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־
שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃ וַיָּבֹאוּ
מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־
כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה׃ וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־

בשבת חול המועד.

לְאֵל אַחֵר כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃ פֶּן־תִּכְרֹת
בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ ׀ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם
וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃ וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ
בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃
אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃ שביעי אֶת־חַג הַמַּצּוֹת
תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד
חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם׃ כָּל־
פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃ וּפֶטֶר
חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ כֹּל בְּכוֹר
בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד

und Angst; an der Größe Deines Armes erstarren sie wie Stein; bis hinübergezogen Dein Volk, Ewiger, bis hinübergezogen das Volk, so Du geeignet. Bis Du sie gebracht und eingepflanzt auf den Berg Deines Eigenthums, die Stätte, die zu Deinem Sitze Du gemacht, Ewiger, das Heiligthum, Herr, das Deine Hände eingerichtet. Der Ewige wird König sein immer und ewig! Also kamen die Rosse Pharaohs mit seinen Wagen und Reitern in das Meer, und der Ewige brachte über sie zurück das Gewässer des Meeres, und die Kinder Jisrael zogen im Trocknen mitten durch das Meer. Da nahm Mirjam, die Prophetin, die Schwester Aharons, die Pauke in ihre Hand, und alle Weiber zogen aus, ihr nach mit Pauken und in Reigen. Und Mirjam stimmte ihnen an: Singet dem Ewigen, denn mit Hoheit hat Er sich erhoben, Roß und Reiter hat Er geschleudert in's Meer. Und Moscheh ließ aufbrechen Jisrael vom Schilfmeer und sie zogen nach der Wüste Schur, und gingen drei Tage in der Wüste und fanden kein Wasser. Und sie kamen nach Marah und konnten kein Wasser trinken in Marah, weil es bitter war; deswegen nannte man seinen Namen Marah. Und das Volk murrte wider Moscheh und sprach: Was werden wir trinken? Und er schrie zum Ewigen.

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen.)

voller Gott ist Er. Daß du nicht schließest einen Bund mit dem Bewohner des Landes; und wenn sie nachbuhlen ihren Göttern und opfern ihren Göttern und laden dich ein, so würdest du essen von seinem Opfer; und nehmen von seinen Töchtern für deine Söhne: wenn seine Töchter ihren Göttern nachbuhlen, so verführen sie auch deine Söhne, ihren Göttern nachzubuhlen. Götterbilder von Gußwerk sollst du dir nicht machen.

את Das Fest der ungesäuerten Brode beobachte, sieben Tage iß du ungesäuerte Brode, die Ich dir geboten, um die Zeit des Monats der Aehren-Reife, denn im Monat der Aehren-Reife bist du aus Mizrajim gezogen. Alles, was den Mutterleib erschließt, ist mein, und alles, was deine Heerde an Männlichem wirft, der Erstling an Rind und Lamm. Und den Erstling beim Esel sollst du lösen um ein Lamm, und wenn du ihn nicht lösest, brich ihm das Genick; alle Erstgeburt deiner Söhne sollst du lösen, daß man nicht leer erscheine vor meinem Angesichte. Sechs Tage kannst du arbeiten, aber am siebenten Tage feiere, in der Pflügezeit und in der Ernte sollst du feiern. Und ein Fest der Wochen sollst du dir machen, der Erstlinge der Weizen-Ernte; und das Fest der Einsammlung, beim Umlauf des Jahres. Dreimal im Jahre sollen erscheinen alle deine Männlichen vor dem Angesichte des Herrn, des Ewigen, des Gottes Jisraels. Wenn Ich verdränge

נִשְׁתֶּה׃ וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃

Da wies ihm der Ewige ein Holz, das warf er in's Wasser, und das Wasser wurde süß. Dort gab Er ihm Satzung und Recht und dort prüfte Er es. Und sprach: Wenn du hörst auf die Stimme des Ewigen, deines Gottes, und, was recht ist in seinen Augen, thust, und neigst dein Ohr seinen Geboten und beobachtest alle seine Satzungen, keine der Krankheiten, die Ich auf Mizrajim gelegt, werde Ich auf dich legen, denn Ich, der Ewige, bin dein Arzt.

בשבת חול המועד.

וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃ וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה׃ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן ׀ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃ לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח׃ רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

Völker vor dir und deine Grenzen erweitere, so wird dennoch keinen Menschen nach deinem Lande gelüsten, wenn du hinaufgehest zu erscheinen vor dem Angesichte des Ewigen, deines Gottes, dreimal im Jahre. Schlachte nicht beim Gesäuerten das Blut meines Opfers, und nicht übernachte bis an den Morgen das Opfer des Peßach-Festes. Das Früheste von den Erstlingen deines Bodens sollst du bringen in das Haus des Ewigen, deines Gottes: koche nicht ein Böcklein in der Milch seiner Mutter.

מניחין ס"ת ב' אצל הראשון ואומרין ח"ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס"ת
שקראו בו ופותחין ספר תורה ב' וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס
(במדבר כ"ח י"ט):

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־
בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי
שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃ וּמִנְחָתָם סֹלֶת
בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר
חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת
הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־
אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם
אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד

(4. B. Mos. Cap. 28. V. 19.)

והקרבתם Und ihr sollet dem Ewigen ein Feueropfer, ein Ganzopfer darbringen; zwei junge Farren und einen Widder und sieben einjährige Schafe; ohne Fehl sollen sie euch sein. Und ihr Speisopfer, Kernmehl mit Oel eingerührt, drei Zehntel zu jedem Farren, und zwei Zehntel sollt ihr thun zu jedem Widder. Je ein Zehntel sollst du thun zu einem Schaf von den sieben Schafen. Und einen Bock zum Sühnopfer, um euch zu sühnen. Außer dem Ganzopfer des Morgens, das ein beständiges Ganzopfer ist, sollt ihr dies opfern. So sollt ihr opfern täglich sieben Tage lang eine Speise des Feueropfers, dem Ewigen zum Wohlgeruch, über das beständige Ganzopfer werde es geopfert und die Spende dazu.

יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

כשמגביהים הס"ת אומרים׃

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

Und am siebenten Tage sollt ihr heilige Berufung haben; keine Werkarbeit sollt ihr thun.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

מפטירין בשמואל ב׳ כ״ב א׳.

וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת
בְּיוֹם הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף
שָׁאוּל׃ וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצֻדָתִי וּמְפַלְטִי־
לִי׃ אֱלֹהֵי צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי
מִשְׂגַּבִּי וּמְנוּסִי מֹשִׁעִי מֵחָמָס תֹּשִׁעֵנִי׃ מְהֻלָּל
אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־
מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיַּעַל יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי שְׁאוֹל סַבֻּנִי
קִדְּמֻנִי מֹקְשֵׁי־מָוֶת׃ בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־

Haftarah.

(2. Buch Samuel Cap. 22. V. 1.)

וידבר Und David redete zum Ewigen die Worte dieses Gesanges an dem Tage, da der Ewige ihn gerettet aus der Hand all seiner Feinde, und aus der Hand Schaüls. Und er sprach: Ewiger, mein Fels und meine Burg, und mein Erretter. Gott meines Hortes, bei dem ich mich berge, mein Schild und Horn meines Heils, meine Veste und meine Zuflucht, mein Helfer, aus Gewalt befreist Du mich. Ruhmwürdiger! Ich rufe an den Ewigen und ich bin von meinen Feinden gerettet. Denn mich umringten Todesbrandungen, Ströme des Verderbens ängstigten mich; Bande der Unterwelt umgaben mich, Todesschlingen umfingen mich. In meiner Bedrängniß ruf' ich den Ewigen, und zu mei-

---

הפטרה לשבת חול המועד.

(ביחזקאל ל״ו ל״ז)

אין דען מייסטען געמיינדען ווירד ביא היתה עלי אנגעפאנגען.

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה עוֹד זֹאת אִדָּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל
לַעֲשׂוֹת לָהֶם אַרְבֶּה אֹתָם כַּצֹּאן אָדָם׃ כְּצֹאן קָדָשִׁים

(Ezechiel Cap. 36. V. 37.)

(In den meisten Gemeinden wird von „Es kam über mich ꝛc.“ (Cap. 37. V. 1.) angefangen.)

כה So spricht Gott der Herr: Auch darin will Ich mich erbitten lassen dem Hause Jisrael, daß Ich es ihnen thue: Ich

אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי
בְּאָזְנָיו׃ וַיִּתְגָּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת
הַשָּׁמַיִם יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה
עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ
מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו׃
וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעֹף וַיֵּרָא עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃
וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו סֻכּוֹת חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי
שְׁחָקִים׃ מִנֹּגַהּ נֶגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ׃ יַרְעֵם

nem Gotte rufe ich, und Er erhört aus seinem Palaste meine Stimme, und mein Flehen kommt zu seinen Ohren. Und es wankt und bebt die Erde, des Himmels Grundfesten erzittern; sie wanken, denn Er ist entbrannt. Aufsteigt Rauch in seinem Zorn, und Feuer zehrt aus seinem Munde; Kohlen flammen von ihm aus. Und Er neigte den Himmel und kam herab und Wetterwolke unter seinen Füßen. Und fuhr einher auf einem Cherub und flog und erscheint auf den Fittigen des Windes, und macht Finsterniß rings um sich zur Umhüllung, Wasserfluth aus dichtem Gewölk. Vom Glanze vor ihm entflammen Feuerkohlen. Er

---

הפטרה לשבת חול המועד.

כְּצֹאן יְרוּשָׁלַםִ בְּמוֹעֲדֶיהָ כֵּן תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הֶחֳרֵבוֹת
מְלֵאוֹת צֹאן אָדָם וְיָדְעוּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃

ברוב הקהלות מתחילין כאן.

הָיְתָה עָלַי יַד־יְהוָה וַיּוֹצִאֵנִי בְרוּחַ יְהוָה
וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבִּקְעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת׃

will sie vermehren an Menschen, heerdenweise. Wie die Schafe der Heiligthümer, wie die Schafe Jeruschalajims an seinen Festen, so sollen die verödeten Städte voll sein mit Menschen-Heerden, und sie sollen erkennen, daß Ich der Ewige bin.

היתה Es kam über mich die Hand des Ewigen, und führte mich hinaus im Geiste des Ewigen, und stellte mich mitten in das Thal, das

מִן־שָׁמַיִם יְהוָה וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ׃ וַיִּשְׁלַח חִצִּים
וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיָּהֹם׃ וַיֵּרָאוּ אֲפִקֵי יָם יִגָּלוּ
מֹסְדוֹת תֵּבֵל בְּגַעֲרַת יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ׃
יִשְׁלַח מִמָּרוֹם יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים׃
יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז מִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃
יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי וַיְהִי יְהוָה מִשְׁעָן לִי׃ וַיֹּצֵא
לַמֶּרְחָב אֹתִי יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי׃ יִגְמְלֵנִי יְהוָה
כְּצִדְקָתִי כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי

donnert vom Himmel herab, der Ewige, und der Höchste läßt seine Stimme erschallen, und sandte Pfeile, und zerstreute sie, — den Blitz, und verwirrte sie. Da wurden sichtbar die Meeresquellen, aufgedeckt die Grundfesten des Erdenrund's, durch das Dräuen des Ewigen, vom Odem seines Zornhauches. Er langet aus der Höhe, fasset mich, zieht mich aus mächtigem Gewässer. Er rettet mich von meinem Feinde, dem trotzigen, von meinen Hassern, wenn sie mich überwältigen. Sie überfielen mich am Tage meines Sturzes; doch der Ewige ward Stütze mir, und führte mich hinaus in's Geräumige, befreiet mich, denn Er will mir wohl. Es vergilt mir der Ewige nach meiner Gerechtigkeit, nach meiner Hände Lauterkeit erstattet Er mir; denn gewahrt habe ich der

---

הפטרה לשבת חול המועד.

וְהֶעֱבִירַנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב ׀ סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת
מְאֹד עַל־פְּנֵי הַבִּקְעָה וְהִנֵּה יְבֵשׁוֹת מְאֹד׃
וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן־אָדָם הֲתִחְיֶינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה
וָאֹמַר אֲדֹנָי יֱהוִה אַתָּה יָדָעְתָּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי

voll Gebeine war. Und Er führte mich an ihnen rings umher, und siehe, ihrer waren sehr viele auf der Fläche des Thales, und siehe, sie waren sehr verdorrt. Und Er sprach zu mir: Menschensohn, können diese Gebeine aufleben? Und ich sprach: Herr, o Gott, Du weißt es. Und Er sprach zu mir: Weissage über diese Gebeine

יְהוָה וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי: כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו
לְנֶגְדִּי וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה: וָאֶהְיֶה תָמִים
לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי: וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי כְּצִדְקָתִי
כְּבֹרִי לְנֶגֶד עֵינָיו: עִם־חָסִיד תִּתְחַסָּד עִם־
גִּבּוֹר תָּמִים תִּתַּמָּם: עִם־נָבָר תִּתָּבָר וְעִם־
עִקֵּשׁ תִּתַּפָּל: וְאֶת־עַם עָנִי תּוֹשִׁיעַ וְעֵינֶיךָ
עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל: כִּי־אַתָּה נֵירִי יְהוָה וַיהוָה

Wege des Ewigen, und wich nicht freventlich von meinem Gott. Denn all seine Vorschriften sind mir vor Augen, und seine Satzungen — nicht weich' ich davon. Und ich gehör' ihm ganz, und hüte mich vor meiner Sünde. Da erstattete der Ewige mir nach meiner Gerechtigkeit, nach meiner Lauterkeit, die ihm vor Augen. Mit dem Guten erweisest Du Dich gütig, mit dem untadeligen Helden untadelig. Mit dem Lautern erweisest Du Dich lauter, und mit dem Krummen windest Du Dich, und bedrücktem Volke stehest Du bei, und Deine Blicke über die Hohen senkest Du. Denn Du bist mein Licht, o Ewiger, und der Ewige erhellt mein

---

הפטרה לשבת חול המועד.

הִנָּבֵא עַל־הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה: כֹּה אָמַר
אֲדֹנָי יְהוִה לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מֵבִיא
בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם: וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גִּידִים
וְהַעֲלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר
וְנָתַתִּי בָכֶם רוּחַ וִחְיִיתֶם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה:

und sprich zu ihnen: Verdorrte Gebeine, höret das Wort des Ewigen! So spricht Gott der Herr zu diesen Gebeinen: Siehe, Ich bringe in euch einen Geist und ihr lebet auf. Und Ich gebe euch Sehnen, und lasse euch überwachsen mit Fleisch, und überziehe euch mit Haut, und gebe in euch Geist, daß ihr lebet, und ihr sollt erkennen, daß Ich der Ewige bin. Und ich weissagte, so

יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי׃ כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד בֵּאלֹהַי אֲדַלֶּג־
שׁוּר׃ הָאֵל תָּמִים דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה
מָגֵן הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃ כִּי מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי
יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ׃ הָאֵל מָעוּזִּי
חָיִל וַיַּתֵּר תָּמִים דַּרְכּוֹ׃ מְשַׁוֶּה רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת
וְעַל־בָּמֹתַי יַעֲמִדֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לַמִּלְחָמָה
וְנִחַת קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ

Dunkel. Denn durch Dich renn' ich Schaaren nieder, durch meinen Gott überspringe ich Mauern. Gott — untadlig ist sein Weg, des Ewigen Wort ist geläutert, ein Schild ist Er allen, die sich bei ihm bergen. Denn wer ist Gott noch außer dem Ewigen? und wer ein Hort noch außer unserm Gott? Gott ist meine mächtige Veste, und frei macht Er, ohne Anstoß, meinen Weg, macht gleich den Hindinnen meine Füße, und stellt mich hin auf meine Höhen, übt meine Hände zum Kriege, und eherne Bogen drücken meine Arme nieder. Und Du verleihest mir den Schild Deines

---

הפטרה לשבת חול המועד.

וְנִבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צֻוֵּיתִי וַיְהִי־קוֹל כְּהִנָּבְאִי וְהִנֵּה־
רַעַשׁ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עֶצֶם אֶל־עַצְמוֹ׃ וְרָאִיתִי
וְהִנֵּה עֲלֵיהֶם גִּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם
עוֹר מִלְמָעְלָה וְרוּחַ אֵין בָּהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי
הִנָּבֵא אֶל־הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־
הָרוּחַ כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מֵאַרְבַּע רוּחוֹת

wie mir geboten worden; und es ward laut, wie ich weissagte, und siehe, ein Geräusch, und die Gebeine naheten einander, Knochen zu Knochen. Und ich schauete, und siehe, Sehnen wanden sich darüber, und Fleisch überwuchs, und eine Haut zog sich darüber her; aber ein Geist war nicht darin. Und Er sprach zu mir: Weissage dem Geiste; weissage, Menschensohn, und sprich zu dem Geiste: So spricht Gott der Herr: Aus den vier Winden komme,

Digitized by Google

וַעֲנֹתְךָ תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי תַּחְתֵּנִי וְלֹא
מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ אֶרְדְּפָה אֹיְבַי וָאַשְׁמִידֵם וְלֹא
אָשׁוּב עַד־כַּלּוֹתָם׃ וָאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא
יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ תַּחַת רַגְלָי׃ וַתַּזְרֵנִי חַיִל לַמִּלְחָמָה
תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתֵּנִי׃ וְאֹיְבַי תַּתָּה לִּי עֹרֶף
מְשַׂנְאַי וָאַצְמִיתֵם׃ יִשְׁעוּ וְאֵין מוֹשִׁיעַ אֶל־
יְהוָה וְלֹא עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם כַּעֲפַר־אֶרֶץ כְּטִיט־

Heiles, und Deine Gewährung macht mich groß. Du weitest meinen Schritt unter mir und nicht wanken meine Gelenke. Ich jage meinen Feinden nach, und vertilge sie, und wende nicht um, bis ich sie aufgerieben. Und aufreib' ich sie und zerschmettere sie, daß sie nicht aufstehen. Und sie fallen unter meinen Füßen. Und mit Macht umgürtest Du mich zum Kriege, beugst meine Widersacher unter mich. Und meiner Feinde Nacken kehrst Du mir zu; meine Hasser sie vernichte ich. Sie blicken umher, aber Niemand hilft; zu dem Ewigen, der erhört sie nicht. Und ich zerreibe sie, wie Staub der Erden, wie Gassenkoth zerstampf' ich sie, zertret'

הפטרת לשבת חול המועד.

בֹּאִי הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ׃ וְהִנַּבֵּאתִי
כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ
עַל־רַגְלֵיהֶם חַיִל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר
אֵלַי בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ וְאָבְדָה
תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ׃ לָכֵן הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ

o Geist, und wehe diese Getödteten an, daß sie leben! Und ich weissagte, wie Er mir geboten; da fuhr der Geist in sie und sie lebten und standen auf ihren Füßen ein überaus großes Heer. Und Er sprach zu mir: Menschensohn, diese Gebeine sind das gesammte Haus Jisrael. Siehe, sie sprechen: Verdorrt sind unsere Gebeine, und geschwunden ist unsere Hoffnung; wir sind

חוּצוֹת אֲדִקֵּם אֶרְקָעֵם׃ וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי
תִּשְׁמְרֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי יַעַבְדֻנִי׃
בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ אֹזֶן יִשָּׁמְעוּ לִי׃
בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ מִמִּסְגְּרוֹתָם׃ חַי־יְהוָה
וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרֻם אֱלֹהֵי צוּר יִשְׁעִי׃ הָאֵל הַנֹּתֵן
נְקָמֹת לִי וּמוֹרִיד עַמִּים תַּחְתֵּנִי׃ וּמוֹצִיאִי מֵאֹיְבָי
וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים תַּצִּילֵנִי׃ עַל־

ich sie! Und Du rettest mich aus den Fehden meines Volkes, bewahrst mich auf zum Haupte der Völker, ein Volk, das ich nicht kannte, dienet mir. Die Fremden heucheln mir, die nur auf des Ohres Kunde mir kund geworden. Die Fremden werden schlaff und wanken hervor aus ihren Schlössern. Er lebt, der Ewige, und gepriesen sei mein Hort, und erhöhet der Gott, der Hort meines Heiles! Gott, der mir Rache verleiht und Völker unter mich stürzet, und mich herausführt aus meinen Feinden, und über meine Widersacher mich erhebt, vom Manne der Gewalt mich

---

הפטרה לשבת חול המועד.

אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יֱהוִֹה הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ
אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם
עַמִּי וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־אַדְמַת יִשְׂרָאֵל׃
וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּפִתְחִי אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם
וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי׃ וְנָתַתִּי
רוּחִי בָכֶם וִחְיִיתֶם וְהִנַּחְתִּי אֶתְכֶם עַל־אַדְמַתְכֶם

verloren! Darum weissage und sprich zu ihnen: So spricht Gott der Herr: Siehe, ich öffne eure Gräber und lasse euch steigen aus euern Gräbern, mein Volk, und bringe euch auf den Boden Jisrael's; und ihr sollt erkennen, daß Ich der Ewige bin, wenn Ich eure Gräber öffne und euch steigen lasse aus euern Gräbern, mein Volk. Und Ich gebe meinen Geist in euch, daß ihr lebet, und schaffe euch nach eurem Boden, und ihr sollt erkennen, daß

כֵּן אוֹדְךָ יְהֹוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר: מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־עוֹלָם:

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים

rettet. Drum preise ich Dich unter Völkern, o Ewiger, und Deinem Namen saitenspiel' ich, Siegesthurm seinem Könige, und der Gnade erweiset Er seinem Gesalbten, dem David und seinem Samen in Ewigkeit.

(Segenssprüche nach der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Hort aller Ewigkeiten, gerecht in allen Zeiten, Du treuer Gott!

הפטרת לשבת חול המועד.

וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי נְאֻם־יְהֹוָה:

אין איינִיגען געמיינדען ווירד נאך הינצוגעפיגט.

וַיְהִי דְבַר־יְהֹוָה אֵלַי לֵאמֹר: וְאַתָּה בֶן־אָדָם קַח־לְךָ עֵץ אֶחָד וּכְתֹב עָלָיו לִיהוּדָה וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו וּלְקַח עֵץ אֶחָד וּכְתוֹב עָלָיו לְיוֹסֵף עֵץ אֶפְרַיִם וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל חֲבֵרָו: וְקָרַב אֹתָם אֶחָד אֶל־אֶחָד לְךָ לְעֵץ אֶחָד וְהָיוּ לַאֲחָדִים בְּיָדֶךָ:

ברוך אתה וכו׳ זיהע אבען.

Ich der Ewige es geredet und gethan habe; das ist der Spruch des Ewigen.

(In einigen Gemeinden wird noch Folgendes hinzugefügt.)

ויהי Und es erging das Wort des Ewigen an mich also: Und du, Menschensohn, nimm dir ein Holz und schreibe darauf: Für Jehudah und für die Kinder Jisrael, seine Genossen. Und nimm ein anderes Holz und schreibe darauf: Für Josef — es ist das Holz Efrajim's — und für das gesammte Haus Jisrael, seine Genossen. Und füge das eine zu dem andern, dir zu Einem Holze, und sie sollen eins bleiben in deiner Hand.

Digitized by Google

צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

der spricht und vollbringt, verheißt und erfüllt, deß jegliches Wort ist Wahrheit und Gerechtigkeit. Bewährt bist Du, Ewiger, unser Gott, bewährt Dein Wort, und nicht einer Deiner Aussprüche kehrt unerfüllt zurück, denn Du, o Gott und König, bist bewährt und barmherzig. Gelobt seist Du, Ewiger, o Gott, bewährt in all seinen Aussprüchen!

רחם Erbarme Dich über Zijon, das ist ja die Stätte unseres Lebens, und der Seelenbetrübten hilf auf bald in unsren Tagen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erfreuet Zijon durch seine Kinder!

שמחנו Erfreue uns, Ewiger, unser Gott, durch Elijahu, den Propheten, Deinen Knecht, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten; möge er bald herbeikommen, und frohlocken unser Herz. Auf seinem Thron dann sitzet kein Fremder, und nicht werden fürder Andere in seine Herrlichkeit sich theilen, denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß nicht verlöschen soll sein Licht in alle Zeit und Ewigkeit. Gelobt seist Du, o Ewiger, Schild des David!

(Am siebenten Tage des Peßachfestes:)

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל יוֹם) חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ (לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

(Am Sabbath in den Mittelfeiertagen:)

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃ עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת׃

(Fortsetzung des Morgengebetes S. 141, Mußaf- und Minchahgebet S. 146 ff.)

(Am siebenten Tage des Peßachfestes:)

על Für die Gotteslehre, den Gottesdienst und das Prophetenwort (und für diesen Sabbath) und für dieses Fest der ungesäuerten Brode, das Du uns gegeben, Ewiger, unser Gott (zur Weihe und Ruhe), zur Freude und Wonne, zur Ehre und Verherrlichung. Für alles Das, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und preisen Dich. Gebenedeiet sei Dein Name in dem Munde aller Lebenden beständig und in alle Zeit und Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbath und) Jisrael und die Festzeiten.

(Am Sabbath in den Mittelfeertagen:)

על Für die Gotteslehre, den Gottesdienst und das Prophetenwort, und für diesen Sabbathtag, den Du uns gegeben, Ewiger, unser Gott, zur Weihe und Ruhe, zur Ehre und Verherrlichung. Für alles das, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und segnen Dich. Gebenedeiet sei Dein Name im Munde aller Lebenden beständig und in alle Zeit und Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt den Sabbath

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבה ובק"ק פפ"דם אומרין ·

ח' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו"ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der

וּבֵין לָֽיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵֽינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

מיוסד ע"פ א"ב והחסר כאן נשלם בתשלום הפיוט אשירה לה' וכו' שחזר להתחיל באות ז' זכרתי וכו' ובסוף חתום אלעזר הקטן יעלה ציון.

*אֱמוּנַת אָמֶן לְעַם זוּ רָם זָכַֽרְתָּ. בִּשְׂכַר הָאֱמוּנָה הַיָּם קָרַֽעְתָּ. גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים בֶּאֱמוּנָה אֵרַֽשְׂתָּ. לְךָ יוֹם אַף־לְךָ לָֽיְלָה אַתָּה הֲכִינֽוֹתָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָֽבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָֽנוּ לִמַּֽדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵֽינוּ בְּשָׁכְבֵֽנוּ וּבְקוּמֵֽנוּ נָשִֽׂיחַ בְּחֻקֶּֽיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶֽךָ וּבְמִצְוֹתֶֽיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּֽינוּ וְאֹֽרֶךְ יָמֵֽינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָֽיְלָה. וְאַהֲבָֽתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּֽנּוּ לְעוֹלָמִים.

דִּבְרֵי הֶאֱמַנְתֶּם בַּיַּבָּשָׁה עָבְרוּ בָנַי. הֵן נֶֽגֶד אָבוֹת לְגוֹזֵר יַם סוּף נֶאֱמָנַי. וְגָלֻיּוֹת יְקֻבְּצוּ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה בְּעִדָּנַי. אָהַֽבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

---

* בקצת קהלות אומרים מערבית זו.

ע"פ א"ב.

אוֹר לַשְּׁבִיעִי נָּשׁ אוֹיֵב לְהִלָּחֲמָה. בְּבָנִים חֲבִיבִים כְּיָצְאוּ בְּיָד רָמָה. גִּיחוּ הֵאִיר לָהֶם וּלְמִצְרַֽיִם חֹשֶׁךְ וְשַׁמָּה.

Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

אמונת Die Glaubenstreu' hast Du im Gedächtniß gehalten,
O Hehrer! dem Volk' um des Glaubens willen die Fluth gespalten!
Ob ihrer Treue Dir vermählt die Schaar, die am Glauben hält,
Du, der für Tag und Nacht das Gesetz hat festgestellt.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

דברי Ihr trautet meinem Worte, drum seid ihr durch's Trockne gezogen.
Um die Väter, die getreuen, theilten sich des Schilfmeers Wogen.
Einst werden geeint die Zerstreuten wegen der Treu' im Bunde.
„Euch[1]) lieb' ich!" — der Spruch ging aus des Ewigen Munde.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

1) Mal. 1, 2.

דּוֹרָם עֹשֶׂה שַׁחַר עֵיפָה בְּחָכְמָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים: אהבת עולם וכו׳.

הֲלֹא מֵאָז חִבֵּב שְׁבִיעִיּוֹת וְכֻלָּם. וְקִדְּשָׁם לְשַׁבָּת לִשְׁבּוֹת בָּהֶם מֵעוֹלָם. זְמַן שְׁבִיעִי לַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן לְעֻלָּם. חֲשָׁקָם וְחִבְּבָם בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Israel, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְּנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

ע"פ א"ב.

*אָשִׁירָה לַיְיָ בְּשִׁירָה עֲרֵבָה. אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד־קְדשִׁים רַבָּה. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: בְּמַקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים יִשְׁרֵי אֵל. אֲדנָי מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: גֵּאָנֵי וְגֵאוּתָיו מִתְגָּאֶה עַל מִתְגָּאִים. רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: דִּגְלַנִי וְהֶאֱמִירַנִי עֻזִּי וּלְךָ יָאָתָה. כִּי־תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ אָתָּה. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: הֵן עוֹלְלִים וְיֹנְקִים הִכִּירוּךָ אֵלִי. אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: וַיִּרְאוּךָ דָּגוּל מֵרְבָבָה בִּפְנִים לִבְחוֹר. דּוֹדִי שָׁלַח יָדוֹ מִן־הַחוֹר. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אוֹתוֹ אִוִּינוּ. הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: חָגוּר חֶרֶב כְּגִבּוֹר וּמְרַחֵם עַמּוֹ. יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה יְיָ שְׁמוֹ. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: טֻבְּעוּ בְּיַם סוּף וּבְעָשׁוֹנִית לְדַיְנָה. בְּסַאסְּאָה בְּשַׁלְחָהּ תְּרִיבֶנָּה. יְיָ מִי כָּמוֹךָ: יָרָה רָמָה רִמָּה בַּיָּם מִלְּהָבֶן. יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ־אָבֶן. יְיָ מִי

מיוסד ע"פ א"ב כפול ובסוף חתום אליעזר ברבי נתן חזק ואמץ.

*שְׁבִיעִי. אָמַר לִרְדּוֹף מַחֲנַי. אוֹיֵב וְכָל מְדָנַי. וַיּוֹשַׁע יְיָ: שְׁבִיעִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר צָיַד. בִּפְנוֹת בֹּקֶר גִּיַּד. וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד: שְׁבִיעִי גִּלְגֵּל בְּרָעָה לִבּוֹ מַקְשֶׁה. גַּלְגַּלֵּי מַרְכְּבוֹתָיו לְהִנָּשֵׁה. אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה: שְׁבִיעִי דִּכְּאָה עֶגְלָה יְפֵה־פִיָּה. דּוֹבְבוּ יְדִידִים בַּהֲגִיָּה. עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ: שְׁבִיעִי הַמַּיִם לִגְאוּלִים חוֹמָה. חֵשִׁיב עָלַי רֹדְפִים בְּחֵמָה. יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה: שְׁבִיעִי וְקוֹלוֹ לִפְנֵי חֵילוֹ. וַיְהֻמַּם וַיַּרְעֵם בְּקוֹלוֹ. מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ: שְׁבִיעִי זֵדִים אֲשֶׁר זָמְמוּ. זוֹדוּ וּבְאַחֲרִית נָהֲמוּ. תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ: שְׁבִיעִי חָסַן תֵּת שְׁבָרִי. חֻזְקַת תֵּת לְהוֹרִי. יְמִינְךָ יְיָ נֶאְדָּרִי:

אשירה Anstimm' ich dem Herrn ein holdes Lied zum Preise,
Ihm, der hochverherrlicht in der Heiligen Kreise.
Herr, wer ist Dir gleich?

In Chören, o Fromme Gottes! sei Preis ihm gesungen,
Von euch, aus Israels Quell entsprungen.
Herr, wer ist Dir gleich?

גאני Ihn, der mich erhoben, erheb' ich, der über Alles ist erhöht,
Ueber alle Völker in Majestät.
Herr, wer ist Dir gleich?

Mich erhöhet' und ehret' Er, der Sieg verleiht.
Dir geziemet es, Du ja bist ihre Siegesherrlichkeit.
Herr, wer ist Dir gleich?

רן Lallende, Säuglinge haben Dich, o mein Gott! erkannt.
Ich bin meines Freundes, wie Er mir ist zugewandt.
Herr, wer ist Dir gleich?

Sie sahen Dich sichtbarlich in Jugendschöne im Chor der Himmlischen prangen,
Als aus des Himmels Thor seine Hand mein Freund nach mir ließ langen.
Herr, wer ist Dir gleich?

זה Der ist mein Gott, ihn erheb' ich, nach ihm ist mein Schmachten.
Der ist unser Gott! auf ihn unsrer Hoffnung Trachten.
Herr, wer ist Dir gleich?

Wie ein Held, schwertumgürtet, erbarmet Er sich der Schaar, von ihm erkürt,
Gott ist der Kriegesheld, der Kämpfe führt.
Herr, wer ist Dir gleich?

טבעו Sie versanken im Schilfmeer, fanden ihren Lohn im Schaume der Wellen,
Sie hineinstürzend wolltest Maaß für Maaß Du ihr Urtheil fällen.
Herr, wer ist Dir gleich?

Es schleudert empor sie das Meer, sie berückend mit täuschendem Schein,
Sie sanken hinab in die Tiefen wie Stein.
Herr, wer ist Dir gleich?

שְׁבִיעִי טִבַּעְתָּ רֹן פְּרֹס. טִלַּקְתּוֹ בַיָּם לֶאֱרוֹס. וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ
תַּהֲרֹס: שְׁבִיעִי יְדִידִים סִכַּכְתָּ בִּכְנָפֶיךָ. יְהִירִים שִׁקַּעְתָּ
בְּזַעְפֶּךָ. וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ: שְׁבִיעִי כְּזָמַם וְחָשַׁב לִרְדּוֹף.

כָּמֽוֹךָ: כִּי יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ עָתָּה וְלָבֹא תַּיִב. יְמִינְךָ יְיָ תִּרְעַץ אוֹיֵב. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: לְהִתְנָּאוֹת בְּקָמֶיךָ מִי יָכִיל בִּמְתְקוֹמְמֶיךָ. וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: מְדַדְתָּ סְאוֹן בַּעֲרְמוּמִית עֲרֵמוֹת בְּעִוּוּיָם. קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: נָאֵץ כַּחֲמִשָּׁה וּבְכִתּוֹת שָׁלֹשׁ מִתְחַלֵּק. אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: סַלְסְלוּ לְאַדִּיר עַל אַדִּירִים בְּמַאֲדִּרִים. צָלֲלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: עֹשֵׂה פֶלֶא לְאָבוֹת וּלְבָנִים בְּהִלּוּלִים. נָאוֹר וְאַדִּיר יְיָ מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: פַּרְעֹה הַצַּדִּיק דִּין בְּמֶרֶץ. נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: צָרְכֵיהֶם בְּלֹא חִסָּרוֹן חֶסֶד לִמְבַקְשֶׁיךָ. נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: קוֹל נִשְׁמַע רָגְזוּ עַמִּים וְלָבְשׁוּ שָׁכוֹל. יֹאחֲזֵמוֹ רַעַד נָמֹגוּ כֹּל. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֵל עַם סְגֻלָּתֶךָ. תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ. יְיָ מִי כָּמֽוֹךָ: שִׁבְתְּךָ מְכוֹן כִּסֵּא פָּעַלְתָּ

כְּהִנְדֹּף עָשָׁן תִּנְדֹּף. אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף: שְׁבִיעִי לֶב־יָם לְחָמוֹ. לְשׁוֹן יָם הֶחֱרִימוֹ. נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ: שְׁבִיעִי מִדָּה בְמִדָּה הָאֵלִים. מִזְמוֹר שִׁיר גְּאוּלִים. מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם: שְׁבִיעִי נוֹרָא תְהִלּוֹת לְרוֹמְמוֹ. נִפְצָם עַל פְּנֵי הֲרוֹמוֹ. נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ: שְׁבִיעִי סִעֲרוּ צָרֵי וְנֶחְבָּזוּ. שָׂשׂוּ צוּרִים כְּחָזוּ. נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ: שְׁבִיעִי עָבְרוּ יָם וְגָזוּן. עַמִּים חֲבָלִים אֲחָזוּן. שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן: שְׁבִיעִי פְּלֶשֶׁת וְלוּטֵי חָלוּ. פַּאֲתֵי אֱדוֹם נִתְחַלְחָלוּ. אָז נִבְהֲלוּ: שְׁבִיעִי צִיץ לְמוֹאָב נִכְרְתָה. צִירִים אֲחָזוּם בְּעֵתָה. תִּפֹּל

כי Dein Arm wird ewig strafen Schuldbedeckte,
Wie Deine Rechte zerschmetternd die Feinde streckte.
Herr, wer ist Dir gleich?

Gegen Dich aufzustehen — wer unter den Empörern darf es wagen,
Da in Majestät den Feind Du niedergeschlagen.
Herr, wer ist Dir gleich?

מרדת Der Wellen Spiel hat mit seiner List Listigen die Gebühr vergolten,
Erstarrt war das Meer in seinem Herzen, wo Wogen sonst rollten.
Herr, wer ist Dir gleich?

Es lästert der Feind, höhnet mit tückischem Sinn,
Er will verfolgen, ereilen, theilen Beut' und Gewinn.
Herr, wer ist Dir gleich?

סלסלו Erhebet ihn, den über Gewaltige Waltenden mit seiner Fluth, der prächtigen.
Sie versanken wie Blei in die Tiefen, die mächtigen.
Herr, wer ist Dir gleich?

Den Vätern und Kindern that Wunder Er hochgepriesen,
Herrlich und glänzend Du! Wer hat sich so mächtig erwiesen?
Herr, wer ist Dir gleich?

פרעה Pharaoh hat laut Dein gerechtes Walten bekannt.
Dein Arm war geschwungen, es verschlang sie das Land.
Herr, wer ist Dir gleich?

Den Dein Harrenden hast gnädig Du ihren Bedarf geschenkt,
An Deine heilige Stätte sie mit Allmacht gelenkt
Herr, wer ist Dir gleich?

קול Die Mähr erscholl, die Völker zitterten angstbedeckt,
Beben ergreift sie, Alles zerschmilzt erschreckt.
Herr, wer ist Dir gleich?

Du hast Großes an dem Volke, das Dir eignet, vollführt,
Sie geleitet und eingepflanzt an den Berg, von Dir erkürt.
Herr, wer ist Dir gleich?

שכתך Deinen Sitz, Deines Thrones Stätte, hast Du gegründet für Deine Trauten,
Das Heiligthum, o Herr! Deine Hände bauten!
Herr, wer ist Dir gleich?

עֲלֵיהֶם אֵימָתָה: שְׁבִיעִי קוֹל נָפַל בְּפִימוֹ. קִנְיַן אֶרֶץ
לְבָנֵימוֹ. תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ: שְׁבִיעִי רֹאשָׁהּ וְסוֹפָהּ לָעַד.
רָשׁוּם לְעָתִיד לְהִוָּעֵד. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: ח׳ שְׁבִיעִי

לִידִידֶיךָ. מִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ. יְיָ מִי כָמוֹךָ: ח׳ תָּרוּם יָדְךָ עַל צָרֶיךָ לְהִוָּעֵד. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד. יְיָ מִי כָמוֹךָ:

זָכַרְתִּי חֲסָדֶיךָ טוֹב לְקֹרְאֶיךָ בְּהוֹדָיָה. יָחִיד כָּמוֹךָ אֵין לְךָ שִׁירָה חֲוִיָּה. מִי כָמוֹךָ מַחֲרִישׁ בְּעֶלְבּוֹן שְׁבִיָּה. יְיָ אֱלֹהִים מִי כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ:

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא.

תרום Dein Arm, hochgeschwungen, den Feind dem Verderben weiht.
Der Ewige wird König sein in Ewigkeit!
Herr, wer ist Dir gleich?

זכרתי Deiner Huld gedenk' ich, Du Gült'ger den Dich Rufenden mit innigem Dank.
Wo wär', o Einiger! für Dich der würdige Lobgesang?
Wer trägt wie Du langmüthig die Kränkung Deiner Schaar in der Haft?
Herr, Gott, gewaltig in Gotteskraft!

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:
מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

שַׂר יָם לְשַׂר נוֹא הִכְרִיעוֹ. תַּגִּיד עָלָיו רֵעוֹ. כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה:

פַּרְעֹה. אֶל תּוֹךְ הַיָּם בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו הִצְלִילָם. לֹא נִשְׁאַר כִּי אִם הוּא מִכֻּלָּם. יַעַן הַצַּדִּיק צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה וְאָמְרוּ כֻלָּם: בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מי כמכה וכו׳.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

נְטַע שׁוֹרֵק עֹצֶם פֹּארוֹת בְּעֶרֶץ. צְבִי צַדִּיק תָּבִיא גּוֹדֵר פֶּרֶץ. קְנֵה עֵדָה גְּעַר חַיָּה בָּאָרֶץ. וְהָיָה יְיָ לְמֶלֶךְ עַל כָּל־הָאָרֶץ:

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ.

רָם חִבַּבְתָּ שְׁבִיעִיּוֹת צְבָאֲךָ רַבָּה. שֵׁמַע מִצְרַיִם תַּשְׁמִיעַ לְצֹר וְהַגְּבֵה. תִּקְנֶה שֵׁנִית

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

נטע Deiner Pflanzung Sprößling — laß treiben ihn kräftiges Reis!
O bringe des Risses Verzäuner, laß nahen des Frommen Preis.
O eigne Dir Deine Schaar, den Feind — wolle nieder ihn halten,
Als Herr der ganzen Erde dann wird der Ewige walten.

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen:

יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

רם Hehrer! der hegt, was Er erkoren, bring' Deine Schaar empor,
Was Mizrajim einst erfahren, o laß erkunden es Zor!

שְׁבִיעִי. עָנוּ הַסִּיעָן וּמַעֲבָרָה עָבְרוּ. זֶה אֱלֹהֵינוּ הָרְאָם בְּאֶצְבַּע וְזִמְּרוּ. רְאִינוּהוּ שְׂדֵה צֹעַן נִמְנוּ וְשׁוֹרְרוּ:

זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ: יי ימלך לעלם ועד וכו'.

שְׁבִיעִי. בָּרְכוּהוּ בְּמַקְהֵלוֹת עַמּוֹ וּקְהָלוֹ. בָּרוּךְ הוּא צוּר יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ. יֹאמְרוּ גְּאוּלֵי יְיָ לְשַׁבְּחוֹ וּלְהַלְלוֹ.

וּפְדֵה עֵדֶר הַנִּשְׁבָּה. וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

Erlöse die Heerde, die gefangen, daß nun sie Dir gehört,
Bring' Zion den Erlöser und Denen, die zu Dir sich bekehrt!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

כִּי פָדָה יְיָ אֶת־עַמּוֹ וּגְאָלוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:
השכיבנו וכו'

אֵל עֹזֵר הָקֵם טְלָאֶיךָ לְעִילוֹם. נִפְלָאוֹת יַרְאֵנוּ עֲדָיִם לְהַלְבִּישׁ הֲלוֹם. צִיּוֹן תִּדְרֹשׁ שָׁלֵם תָּקֵם בְּיַהֲלוֹם. יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

אם שבת.

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

אל O Helfer und Retter, erhalte in Ewigkeit Deine Schaar,
In Pracht und Glanz uns hülle, zeig' Deine Macht uns klar!
O schau' nach Zion, und Salem richt' auf in herrlichem Glanz!
O segne der Herr sein Volk mit des Friedens holdem Kranz! —

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

(Am Sabbath.)

ושמרו Und es sollen hüten die Kinder Jisrael den Sabbath, daß sie feiern den Sabbath in all ihren Geschlechtern, als ein ewig Bündniß. Zwischen mir und den Kindern Jisrael ist er ein Zeichen für ewig, daß in sechs Tagen der Ewige geschaffen Himmel und Erde, und am siebenten Tage gefeiert und gerastet.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

שְׁבִיעִי. נִצְּלוּ וְנִגְאֲלוּ עַמֶּךָ. תִּתֵּן גַּם עַתָּה שְׁנִית כְּנָאֳמֶךָ. חַזְּקֵנוּ וְאַמְּצֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ: ברוך וכו׳.

(Fortsetzung des Abendgebetes S. 27 ff.)

*סדר קידוש.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שַׁבָּתוֹת לִמְנוּחָה וּ)מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת־יוֹם) חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה זְמַן חֵרוּתֵנוּ (בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים (וְשַׁבָּת) וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ (בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ)יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

---

* ליל שבת וליל יו"ט מברכים וסופרים אחר קידוש בבי"הכנ וכשחל יו"ט האחרון במ"ש דאז אומר' קידוש והבדלה בפעם אחרת יש לספור קודם שמברכים על הכוס בבי"הכנ והר"ב ט"ז כתב דבליל אחרון של פסח אפילו בחול יש לספור קודם קידוש וכן נוהגים בפפ"דמ·

(עלינו S. 41.)

(Der Vorbeter wiederholt die Tefillah bis מחיה המתים und fährt dann fort:)

הפיוט הזה מיוסד פעם בא"ב ופעם בתשר"ק. ושם המחבר חתום משה ברבי קלונימוס הקטן בר"הת השניות של החרוזים הקטנים מפסוקי השירה.

ח׳ וּבְכֵן וַיּוֹשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא:

מיוסד ע"פ א"ב.

אֲצוּלִים מִפֶּרֶךְ סְוֹנִים. בְּחֹזֶק יָד וְנִסְיוֹנִים. גּוֹי שׁוֹמֵר אֱמוּנִים. דֵּעָה וְחָכְמָה חֲנוּנִים. הַהוֹגִים בִּיקָרָה מִפְּנִינִים. וּמִצְוֹתֶיהָ וְהוֹרָיוֹתֶיהָ מְבִינִים. וְזְמִירוֹת לָאֵל נוֹתְנִים. חֵבֶל נַחֲלָתוֹ מְכֻנִּים. טְפוּלִים בּוֹ וְעָלָיו נִשְׁעָנִים. יוֹדְעִים מַה־פָּעַל דָּר מְעֹנִים. כָּאֵזוֹר בְּמָתְנַיִם נְתֻנִים. לוֹ דְבֵקִים וּבְצִלּוֹ לָנִים:

לָנִים מִסְתּוֹפְפִים בְּצֵל אֵל. מְשׁוּכִים אַחֲרֵי אֵל. וּבְצוֹרְרֵיהֶם נִלְחַם הָאֵל.

וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל:

מוֹתַחַת גָּבְהֵי מְרוֹמִים. נוֹטַעַת אַדְנֵי הֲדוֹמִים. סוֹעֶרֶת שְׁאוֹן יַמִּים. עוֹרֶפֶת הֲמוֹן קָמִים. פּוֹרַעַת דִּין

וּבְכֵן So stimmet an: Und es rettete der Ewige an jenem Tage

אצולים Die Er gelöst aus Aegyptens drückender Haft
Mit Wunderzeichen und mächtiger Kraft,
Die Schaar, im Glauben treu bewährt,
Der Er Weisheit und Einsicht bescheert,
Die Lehr' erforschend, vor Perlen werth,
Ihre Sprüch' und Gebote sind ihnen erklärt,
Ihr Lob den Allmächtigen preisend ehrt,
Der Er den Namen seines Erbes gewährt,
Auf ihn gestützt, an ihn sie halten,
Erkennend des im Himmel Thronenden Walten,
An ihm haftend, wie der Gurt den Leib umschlingt,
Ihm verbunden, von seinem Schatten umringt,
לנים Weilend, bleibend im Schatten des Herrn,
In Liebe nachziehend dem Herrn,
Ihren Feind bekriegt die Macht des Herrn!
וירא Und es sah Jisraël die Hand,
מותחת Die Höhen gespannt, hochragende,
Einsenkte Pfeiler, die Erde tragende,

עֲנָמִים. צוֹרָה מְחַבְּלִים כְּרָמִים. קוֹלַעַת עַד צִית רָמִים. רוֹטֶשֶׁת עַד חוּג תְּהוֹמִים. שׁוֹפֶטֶת דִּין יְתוֹמִים. תְּהִלָּתוֹ תָּמִיד הֱיוֹת נוֹאֲמִים:

נוֹאֲמִים שִׁלּוּל חֵילָם בְּלֵב מָקְשֶׁה. כְּסָכְּרוּ בְּיַד אֲדוֹנִים קָשֶׁה.

אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה:

מיוסד ע"פ תשר"ק.

תּוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה. שֶׁבַח וְהַלֵּל וּצְפִירָה. רֹן וָעֹז וְתִפְאָרָה. קוֹל אוֹמְרִים אֲשִׁירָה. צִלְצוּל לְדָר בִּנְהוֹרָא. פּוֹדֶה וּמֵחִישׁ עֶזְרָה. עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה. סוֹכֵת מֵעַמּוֹ עֲתִירָה. נוֹתֵן תְּשׁוּעָה לְעַם נִבְרָא. מַצִּיל קָמֵיהֶם בְּעֶבְרָה:

בְּעֶבְרָה הֵשַׁח יְפֵה־פִיָּה. וְדִלַּנִי מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיָּה.

עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ:

לוֹ חִכְּתָה נַפְשִׁי. כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי. יוֹדֵעַ בְּצַר נַפְשִׁי. טָס עַל עָב קַל לְהַנְפִּישִׁי. חָמַל עָלַי וְשָׁע רַחֲשִׁי. זָכַר חַסְדּוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לְהַחְפִּישִׁי. וַיַּעֲלֵנִי מִטִּיט רִפְשִׁי. הַמּוֹצִיאִי מִמַּסְגֵּר לַחָפְשִׁי. דִּעֵךְ וְצִמֵּת מַבְאִישִׁי. גִּלָּה כְבוֹדוֹ עָלַי לְדָרְשִׁי. בְּצַר לִי קְרָאתִיו וְלֹא נְטָשִׁי. אֵילִי וְחֵילִי וְלֹא בָזָה לַחֲשִׁי.

לַחֲשִׁי בֵן וַיֵּצֵא בְחֵמָה. מוּל צָר לְהִלָּחֵמָה:

יְיָ אִישׁ מִלְחָמָה:

מיוסד ע"פ א"ב.

אָזַר עֹז וָעַט קִנְאָה. בְּשִׁרְיוֹן וְכוֹבַע נִרְאָה. גֵּאוּת לָבֵשׁ וְנִתְגָּאָה. דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וּבְרַק חֲנִית הֶרְאָה. הִרְעִים בְּרַעַשׁ וְקוֹל תְּשׁוּאָה. וַתִּתְגָּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ אֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ. זִלְעֵף

Aufwühlend im Sturm den Braus der Meere,
Niederschlagend den Trotz der Feindesheere.
Sie hat an den Anamim Gericht gehalten,
Des Weinbergs Zerstörer niedergehalten,
Schleudert hinauf sie zu Himmelshallen,
Läßt sie zerschmettert in Tiefen fallen
Bedrängten Waisen hat Recht sie geschafft,
Daß sie stets künden seines Ruhmes Kraft.

נואמים Die mit verstocktem Sinn' an ihnen geschaltet,
Strenges Gericht an ihnen waltet.

אז Damals sang Moscheh.

תודה Ein Preislied, ihm zum Dank,
Lob, Ruhm und Jubelsang,
Und Jauchzen, Lobesklang
Laut auf zu ihm sich schwang,
Zum Lichtumhüllten klang,
Der erlöst und sendet Heil im Schwang,
Der erhört in Leidesdrang,
Horchend Gebet, das zu ihm sich rang.
Heil sendet Er dem Volke, das neu durch ihn erstand,
Ihren Feind im Grimm' Er in die Tiefen sandt'.

בעברה In seinem Grimme die Stolzprangende niedersinkt,
Aus der tiefsten Gruft Er an das Licht mich bringt.

עזי Meine Macht und mein Saitenspiel ist Jah.

לו An den die Seele hoffend glaubt,
Er meine Ehr', erhebend mir das Haupt,
Die Qualen sah Er, die die Seele drücken,
Auf Wolken schnell eilt Er, mich zu erquicken,
Erhört mein Fleh'n, erbarmt sich mein,
Denkt seiner Lieb' und Treu', mich zu befrei'n,
Zog mich aus dem Schlamm, in dem ich geschmachtet,
Zur Freiheit aus Kerkern, die mich umnachtet.
Verlöscht, vernichtet ist, der mich gekränkt,
Im Glanz erscheinend auf mich den Blick Er lenkt,
Ich rief aus Bedrängniß und meiner Er denkt,
Gab Kraft und Muth, hört, was ich flehte bedrängt

לחשי Er hört mein Flehn, zog aus in Zorngerichten,
Den Feind im Kampfe zu vernichten.

יי Der Ewige ist ein Kriegesheld!

אור Machtumgürtet, eiferumhüllt,
Wie im Panzer erscheinend, mit krieg'rischem Schild,
In Majestät erstrahlend, in herrlichem Glanze,
Den Bogen gespannt, mit blitzender Lanze,

פּוּט וְלוּד כִּמְשׁוֹאָה. חָרוֹב וְהֶחֱרִיב בְּלִי רְפוּאָה. טָרַף זְרוּעַ וְקָדְקוֹד וּפֵאָה. יַחַד שׁוֹעַ וְקוֹעַ וְשַׂר מֵאָה. כֻּלָּם נִגְעֲרוּ בְּבַלָּאָה. לְבַעֲבוּר אוֹם הַנַּהֲלָאָה.

הַנַּהֲלָאָה רִחֵף בְּצִלּוֹ. וְצָר בְּתוֹךְ יָם הִצְלִילוֹ.

מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ:

מַחֲנֵה צָר וְכָל שְׁאוֹנוֹ. נָגִיד וְנוֹשֵׂא כְּלֵי זֵינוֹ. שַׂר כָּל פֶּלֶךְ וּפֶלֶךְ וּלְגִיוֹנוֹ. עָטוּר כּוֹבַע וְלָבוּשׁ שִׁרְיוֹנוֹ. פָּרָשׁ וְרַכָּב מְצֻמֶּדֶת עַל מָתְנוֹ. צוֹעֵד כְּרֶגֶל וְקוֹלֵעַ בְּאַבְנוֹ. קָצִין וְנִקְלֶה וְעַבְדּוֹ וַאֲדוֹנוֹ. רוֹמֵי קֶשֶׁת וְאִטֵּר יַד יְמִינוֹ. שָׁם פַּרְעֹה וְכָל הֲמוֹנוֹ. תַּמּוּ נִכְרְתוּ וְהוּרַד שְׁאוֹל גְּאוֹנוֹ:

גְּאוֹנוֹ בֻּלַּע וּשְׁאוֹנוֹ נֶחֱרָמוּ. וְיַחַד כֻּלָּם נֶהֱמָמוּ.

תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ:

ע"פ תשר"ק.

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קָרָא. שְׁאוֹן סוּף לְעֻמָּתָם נִתְגָּרָה. רַעַם וָרַעַשׁ וְקוֹל עֶבְרָה. קָדִים וְסוּפָה וּסְעָרָה. צִנּוֹרוֹת מִפֹּה וּמִפֹּה מְקַלְחִין בִּגְבוּרָה. פְּלָגִים יִבְלֵי נְהָרָה. עֶבְרָה וָזַעַם וְצָרָה. סָבִיב בְּעַתְּוּהוּ צָר עִם כָּל שְׁיָרָה. נִשְׁקְעוּ כֻלָּם יַחַד כַּאֲבָרָה. מִבְּלִי הוֹתִיר מוֹלִיךְ בְּשׂוֹרָה:

בְּשׂוֹרָה יָצְאָה וְחָלוּ כָּל בַּעֲלֵי מְדָנַי. וְאִדְּרוּהוּ יַחַד צִיר וְכָל הֲמוֹנַי:

יְמִינְךָ יְיָ:

לְמַעַן סַפֵּר בְּכָל גַּיא שְׁמֶךָ. כֹּחַ הֶרְאֵיתָ בְּמִתְקוֹמְמֶיךָ. יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ. טִבְחָה לָשִׁית בְּקָמֶיךָ. חָשַׂפְתָּ יְמִין תַּעֲצוּמֶיךָ. זְרוֹת כַּמּוֹץ לוֹחֲמֶיךָ. וַתִּנְהוֹם בְּשַׁאֲגַת

Es brauset der Sturm, der Donner kracht,
Aufzittert und schüttert die Erd' und ihre Pracht.
Put und Lud vom Gluthhauch angeweht,
Verwittert, zertrümmert, unheilbar vergeht,
Zerschmettert den Arm, die Seiten, die Schädel,
Fürsten und Herren, was mächtig und edel.
Sie Alle Er in's Verderben senkt
Um sein Volk, das matte, von Qual bedrängt.

הנהלאה In seinem Schatten geborgen die Ermattete ruht.
Den Feind läßt Er stürzen in Meeresfluth.

מרכבת Die Wagen Pharaohs und sein ganzes Heer,

מחנה Des Feindes Lager und all sein Gedränge,
Den Führer und der trägt sein Waffengepränge,
Fürsten über Kreise und der Legionen Menge,
Helm-Bekränzte und Träger von Schild und Gehänge,
Reiter und der den Wagen führt,
Das Schwert an die Lenden geschnürt,
Die schreiten zu Fuß und Schleuderbewehrte,
Herren und Knechte, Troß und Gelehrte,
Bogenschwinger und die zum Kampfe gelenk an der Linken,
Dort Pharaoh und seine Schaar in's Verderben sinken,
Gesenkt in die Unterwelt seiner Herrlichkeit Blinken.

גאונו Gestürzt seine Hoheit, sein Gepränge gebannt.
Sie Alle dort das Verderben fand!

תהמת Die Tiefen deckten sie.

תהום Tiefen die Tiefen aufregend riefen,
Des Schilfmeers Fluth ihnen entgegen entbrannt' in Wuth,
Donnerndes Hallen und grausiges Wallen,
Ostens Gebraus, der Windsbraut wirbelnder Saus,
Quellen von allen Seiten mächtigen Schwall verbreiten und leiten,
Bäche schäumender Fluth, grimmig ergossen in Zorn und Wuth,
Den Feind mit seiner Rotten Mengen
Entsetzen verbreitend rings umdrängen,
Wie Blei sie Alle wirbeln hinab in's Fluthengrab,
Nicht Einer blieb, deß Mund daheim die Botschaft mache kund.

בשורה Die Kund' erscholl und es zittert mein Feind.
Da erscholl das Lied vom Gottesboten und meiner Schaar vereint!

ימינך Deine Rechte, o Ewiger!

למען Daß Dein Name werde kund in allen Gauen,
Ließest Du am Feinde Deine Allmacht schauen,
Zogst aus, Dein Volk emporzurichten,
Den Widersacher zu vernichten,

רְעָמֶיךָ. הֲמוֹן הוֹמִים לְעַמֶּךָ. דִּין גָּמוּר הֵנַתָּ כִּנְאָמֶךָ. גּוֹי הַמַּעֲבִיר רְחוּמֶיךָ. בְּכָל גּוֹיִם נִשְׁמַע נְקָמֶךָ. אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְעַמֶּךָ:

לְעַמְּךָ קוֹלָם הִסְכַּתָּ מִמְּעוֹנְךָ. וְרוֹדְפֵיהֶם הִכְנַעְתָּ בַּחֲרוֹנְךָ.

וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ:

ע"ס א"ב.

אַדִּיר גֵּאוּת לָבַשְׁתָּ. בְּעֻזְּךָ יָם כְּפוֹרַרְתָּ. גְּאוּת עָרִיצִים הִשְׁפַּלְתָּ. דַּכָּאוּת דַּלִּים רוֹמַמְתָּ. הֲלֹא מֵי יַם סוּף הוֹבַשְׁתָּ. וּבְמַעֲמַקֵּי יָם דֶּרֶךְ שַׂמְתָּ. זַכִּים בּוֹ הֶעֱבַרְתָּ. חֲנֵפִים בְּתוֹכוֹ שִׁקַּעְתָּ. טִבְעֲךָ בָּעוֹלָם הוֹדַעְתָּ. יִרְאָתְךָ עַל פְּנֵי כָל הָעַמִּים תַּתָּה. כְּסַלָּחִים עֵת הִכְנַעְתָּ. לְבַדְּךָ עַל כָּל אֱלוֹהַּ נִתְגַּדַּלְתָּ:

נִתְגַּדַּלְתָּ לִשְׁבּוֹר רָאשֵׁי תַנִּינִים בְּתָקְפֶּךָ. וְהִסְעַרְתָּ לֵב יָם בְּזַעְפֶּךָ.

וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ:

מִפֶּה וּמִפֶּה עֲרֵמוֹת. נוֹזְלִים צָגוּ כַּחוֹמוֹת. סָעֲרוּ וְקָפְאוּ תְהוֹמוֹת. עָמְדוּ צְרוּרִים כַּחֵמוֹת. פָּנוּ כָאן וְכָאן שָׁלִישׁ רוּם מֵימוֹת. צָוּוּ הַנּוֹתָרִים לְמִרְדַּס פְּעָמוֹת. קָרְעוּ אֶת שֶׁבַּנְּהָרִים וַאֲגַמּוֹת. רַבָּה בּוֹר וָשִׁיחַ וְנִקְרַת אֲדָמוֹת. שְׁאוּבִים אַף שֶׁהָיוּ בְּכָל מְקוֹמוֹת. תֻּוכוּ יַחַד בִּגְזֵרַת לוֹבֵשׁ נְקָמוֹת:

נְקָמוֹת וְקִנְאָה יָעַט שׂוֹנְאָיו לַהֲדוֹף. כְּמוֹ לְשָׁעְבַּר עֵת לִנְדּוֹף.

אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף:

ע"פ תשר"ק.

תַּעֲלוּלֵי צָר וְרוֹעַ מַעֲלָלֵיהוּ. שָׁקֵט וְשָׁלֵיו לֹא הִנִּיחוּהוּ.

Entblößtest Deinen Arm, den allmachtvollen,
Wie Spreu zu zerstreuen den Feind, den tollen,
Du ließest brüllen Deiner Donner Rollen,
Ueber die, so Dir entgegen grollen.
Du hast nach Deinem Spruche streng gerichtet
Das Volk, das auf Deine Milde verzichtet.
Unter allen Völkern kund ward die Rache,
Wie Du geführt Deines Volkes Sache.

לעמך Deines Volkes Stimme vernahmst Du aus Deiner Wohnung,
Und beugtest ihre Dränger ohne Schonung.

וברב Und in der Größe Deiner Herrlichkeit

אדר Der Majestät Gewand Dich herrlich schmückt,
Als Deine Allmacht das Meer zerstückt,
Der Trotzigen Hochmuth hast Du niedergedrückt,
Und erhöhet, die Leid und Drang geknickt.
Du machtest zur Trockniß des Schilfmeers Wogen,
Hast einen Weg durch die Tiefen gezogen,
Die Lauteren hast Du hindurch gelenkt,
Die Heuchler in seinen Schooß versenkt.
Der Welt ward kund Deines Wirkens Gestalt,
Furcht breitet ob Völkern Deine Allgewalt,
Als Du Kasluchim niedergebeugt,
Da warst Du in Deiner Größe allein vor allen Göttern bezeugt.

נתגדלת Allmächtig, allheilig, der Ungethüme Häupter voll Kraft zu zerschellen
Und in Deinem Zorne ließest Du die Meereswogen schwellen.

וברוח Und durch den Hauch Deines Zornes

מפח Hier und dort festgebunden,
Wie Mauern rollende Fluthen stunden.
Aufgewühlte Tiefen, wie Eis so hart,
Wie gefaßt in Schläuche, fest erstarrt,
Die einen wie Mauern emporgerichtet,
Zur Bahn wie Ebnen die andern geschichtet,
Alles, was floß in Gruben, Strömen und Spalten,
Selbst was in Gefäßen war gehalten,
Das Alles erfuhr des Nachumhüllten Walten.

נקמות Rach' und Eifer stürzte die Feinde, ließ sie vergehen,
Wie früher im Grimme Du sie hießest verwehen.

אמר Es sprach der Feind: Ich will verfolgen

תעלולי Des Feindes böser Sinn, sein tückisches Thun
Ließen auch jetzt ihn nicht rasten und ruhn.
Von blindem Trotze bethört

רוּחַ עָרִיצִים הִתְעָהוּ. קִיאוּ לָשׁוּב וּלְבַלְעָהוּ. צוּר עֲבוּר לִגְבוּרוֹת שְׁטַר נְשִׁיָהוּ. פִּלֵּג לְכוֹ וְהִשְׁגָּהוּ. עָם הַנִּתָּק מִמְּתַלְּעוֹת פִּיהוּ. שָׂח אֶרְדֹּף אַשִּׂיג וַאֲכַלֵּהוּ. נִפְרַע סְאָה בִסְאָה בְּרִשְׁעֵהוּ. מָדַד לוֹ כְּנֶגֶד מִדּוֹתֵיהוּ:

מִדּוֹתֵיהוּ נִאֵץ מִי יְיָ מוּל שְׁלוּחֶךָ. גְּרַרְתּוֹ בְּמֵי יָם לְהוֹדִיעוֹ כֹּחֶךָ.

נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ:

לְהָשִׁיב יָם לְאֵיתָנוֹ. כִּפְנוֹת בֹּקֶר לְעֵינָנוּ. יָם הַגָּדוֹל פֶּרֶץ מֵאוֹנֵנוּ. טָרַף זֶה בָזֶה לְהַגְבִּיר שְׁאוֹנוֹ. חַי כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעוֹד יֶשְׁנוֹ. וְלֶעָף רוּחוֹ בְּתוֹךְ נְדָנוֹ. נֶעֱלַם עַד רוּם מְעוֹנוֹ. הוֹרִידָם לְמַטָּה בְדָבְיוֹת עֲשׁוֹנוֹ. דִּבֵּק סוּס בְּרֶכֶב וְהִשְׁמִיט אוֹפַנּוֹ. גְּרָרָם בְּכֹבֶד בְּמֶתֶג רִסְנוֹ. בְּלֶב יָם הֱבִיאָם בְּעֹצֶם אוֹנוֹ. אֲכָלוֹ כְּקַשׁ יָבֵשׁ כַּחֲרוֹנוֹ:

כַּחֲרוֹנוֹ יָרָה בַּיָּם אֱוִילִים. וְשׁוֹרְרוּ לוֹ בְּנֵי אֵלִים.

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם:

ע"פ א"ב.

אֱלוֹהַּ עַל כָּל אֱלֹהִים. בּוֹרֵא עֹמֶק וְרוּם גְּבוֹהִים. גּוֹזֵר יָם גַּלָּיו לְבַל יֶהֱווּ זוֹהִים. דַּק וָחֶלֶד מֵאֵימָתוֹ נִרְהִים. הָאוֹמֵר לַחֶרֶס וְזָהֳרָיו כֵּהִים. וְחוֹתֵם בְּעַד הִלִּים וְלֹא מַגִּיהִים. זִקִּים וּבְרָקִים מִמֶּנּוּ נִשְׁלָחִים. חָשִׁים בִּשְׁלִיחוּתוֹ וְלֹא שׁוֹהִים. טֶכֶס גַּלְגַּל קָבוּעַ וּמַזָּלוֹת צוֹמְחִים. יַחַד כְּסִיל וְכִימָה עִמָּם זוֹרְחִים. כֵּן עָשׁ בַּצָּפוֹן וְעַקְרָב בַּדָּרוֹם מֻנָּחִים. לְיִחוּד שְׁמוֹ כֻּלָּם מוֹכִיחִים:

מוֹכִיחִים מַעֲשֶׂיךָ אַהֲבַת אֱמוּנֶיךָ. לִבְלוֹעַ לוֹחֲצֵי הֲמוֹנֶיךָ.

נָטִיתָ יְמִינְךָ:

Zu früherem Wahnwitz um er kehrt.
Daß die verbriefte Schuld werde abgeführt,
Wird des Feindes Sinn gespalten und irrgeführt.
Das Volk, das seinen Zähnen ward entrissen,
Eilt er zu verfolgen, zu vernichten, eiferbeflissen,
Sein Frevel ward ihm Maaß für Maaß gemessen,
Wie er's verdient, Nichts ward vergessen.

מרותיהו Wer ist Gott? so fragt' er höhnend Deinen Gesandten,
Er sank in's Meer! Deine Allmacht da sie erkannten.

נשפת Du ließest wehen Deinen Odem,

להשיב Zurückzutreiben das Meer zu seiner Urgewalt,
Beim Morgengrau'n, daß es wie seit ewig wallt,
Es brach der Ocean aus seiner Tiefen Halt,
Fluth schlug die Fluth, daß es donnernd hallt.
Jeder, in dem noch Leben zittert,
Von glühem Fieberbrand den Leib durchschüttert,
Gewirbelt hinauf zu den Höhen der Himmel,
Geschleudert hinab dann in braudendes Wogengetümmel,
Den Wagen, rossebeschirrt, die Räder entsinken,
Am Zügel hinschleppend sie schwerfällig hinken.
In's Herz des Meeres stürzten sie, wo mächtig es gährt,
Gleich trockner Stoppel sie Zorngluth verzehrt.

בחרונו In seinem Zorne sanken die Thoren in's Meer,
Anstimmet ein Lied ihm der Herrlichen Heer.

מי Wer ist wie Du unter den Gewaltigen?

אלוה Erhaben Du über aller Götter Heere,
Der die Tiefen schuf und die Himmelssphäre,
Scheltend das Meer, daß seine Wogen nicht trotzig sich blähen,
Himmel und Erde vor ihm in Angst vergehen,
Er dräut der Sonne, daß ihr Glanz entweicht,
Versiegelt die Leuchten, daß ihr Schimmer verbleicht.
Donner und Blitz von ihm ausgesandt,
Eilen in seinem Dienste, ihrem Ziel zugewandt,
Er festet den Sternenkreis, lässet die Himmelsbilder sprießen,
Orion und Plejad' ihren Glanz ergießen.
Dem Bären im Nord, im Süd dem Skorpion hast Du ihre Stelle gewiesen.
Durch sie Alle wird Deines Namens Einheit gepriesen.

מוכיחים Deine Werke bekunden, wie Du Deine Trauten geliebt,
Wie an den Schaaren ihrer Dränger Gericht Du geübt

מוּמָתִים וְלֹא מֵתִים בְּעוֹדָם. נַפְשׁוֹתָם עֲדַיִן צְרוּרוֹת בְּחֶלְדָּם. סַעַר סוּף לְיַבֶּשֶׁת לְיַדָּם. עֵיפָתָה אַף הִיא קְלָעָתַם לְבֵית מְצוּדָם. פְּצוּעִים וְנִפְצָעִים וּמְפֻלָּח כְּבֵדָם. צְפוּנִים כַּדּוּר עִם מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדָם. קָרוּעַ וְרָקוּעַ נֶחֱרִים בַּעֲדָם. רִיב וּמַצָּה נִתְגָּרוּ עַל יָדָם. ה׳ שַׁדַּי הַמְשַׁלֵּם לְשׂוֹנְאָיו לְהַאֲבִידָם. שָׁת יְמִינוֹ לָאָרֶץ לִגְמוֹל לָהֶם חַסְדָּם. תְּפִתֶּה פָּעֲרָה פִיהָ וּבָלְעָה הוֹדָם. תַּחְתָּיו יַחַד וְעִמָּם רֶכֶב וְסוּס נִרְדָּם:

נִרְדַּם וְאָבַד שְׁאוֹן בּוֹגְדֶיךָ. וּבְנֵי זֶרַע חֲסִידֶיךָ.

נָחִיתָ בְחַסְדֶּךָ:

ע"פ א"ב.

אֹרַח עוֹלָם עֲלֵיהֶם בְּאַהַב שִׁנִּיתָ. בְּנֵי עֲבָדֶיךָ כְּדֶרֶךְ אֲדוֹנִים הִנְחִיתָ. גִּעְגּוּעִים כְּאָב לְבָנִים לָמוֹ עָשִׂיתָ. דְּבַשׁ מִסֶּלַע אוֹתָם הֵינַקְתָּ. הִרְחַצְתָּ וְהִלְבַּשְׁתָּ וְהִנְעַלְתָּ וְסַכְתָּ. וּבְסֹלֶת וּדְבַשׁ וְשֶׁמֶן אוֹתָם הִרְבֵּיתָ. זֶה בְּעַמּוּד עָנָן הִנְחִיתָ. חֹשֶׁךְ בְּעַמּוּד אֵשׁ כְּמַנְהִיר נַעֲשֵׂיתָ. טַל מִתַּחַת וְלֶחֶם מִמַּעַל לָמוֹ הֶחֱשַׁרְתָּ. יְאוֹרִים לִצְמָאָם מִצּוּר הוֹצֵאתָ. כִּנַּסְתָּם לְהַר חֶמֶד וּמִצְוֹת וְחֻקִּים הוֹרֵיתָ. לְמַעַנְךָ כְּגֹדֶל חַסְדְּךָ לִנְוֵה קָדְשְׁךָ נֵהַלְתָּ:

נחית Du leitetest in Deiner Huld.

ארח Der Welten Gesetz hast Du in Deiner Liebe gestört,
Führtest wie Herren der Knechte Schaar, die Dir gehört,
Hast zärtlich wie ein Vater die Kinder gelenkt,
Aus dem Felsen mit Honig sie getränkt.
Du hast sie gekleidet, gepflegt,
Mit reichlicher Nahrung gehegt,
Mit der Wolkensäule sie geleitet,
Die Nacht erhellend vor ihnen die Feuersäule schreitet.
Aus der Erde Thau, aus den Höhen ließest Brot Du quellen,
Zogst für ihren Durst aus dem Kiesel Stromeswellen.
Lehre zu ertheilen schaartest Du sie am Berge, den Du erkürt,
Hast in Deiner Huld sie an Deine heilige Stätte Deinetwillen geführt.

נָחִיתָ סְגוּלֶיךָ יָם כְּנָזוֹן. וְצוֹרְרֵיהֶם צִירִים כַּיּוֹלֵדָה אֲחָזוּן:

שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן:

מִקּוֹל מַפֶּלֶת שְׁאוֹן פּוֹרְכִים. נִרְעֲשׁוּ אִיִּים וְיוֹשְׁבֵי כְרַכִּים. סִלְעָמוּ סוֹד נִמְלָכִים. עֻלְּפוּ וְנָסוֹגוּ אָחוֹר נְסִיכִים. פַּחוֹת וּסְגָנִים נִמְרָכִים. צוֹר וְצִידוֹן וְכָל גְּלִילֵי פְלֶשֶׁת נְבָכִים. קָצִין וָרָשׁ וְאִישׁ תְּכָכִים. רֶטֶט הֶחֱזִיקוּ וְכַמַּיִם נִשְׁפָּכִים. שָׁמְמוּ עֲלֵיהֶם הוֹלְכֵי דְרָכִים. תִּמָּהוֹן קָמוּ מִכִּסְאוֹתָם מְלָכִים:

מְלָכִים הוֹלְלוּ וְהָרְעֲלוּ. וְשֵׂעִיר וְזִמּוֹ וְאַרְוָדִי חָלְחָלוּ.

אָז נִבְהֲלוּ:

ע"פ תשר"ק.

תֵּימָן וְיֹשְׁבָיו נְפוּגִים. שִׁבְרוֹן לֵב וְרִפְיוֹן יָדַיִם מַשִּׂיגִים. בְּבֵי מוֹאָב מִתְמוֹגְגִים. קִינִים וָנֶהִי בְּפִיהֶם הוֹגִים.

נחית Du führtest die Dir Getreuen, als sie durch's Meer gewallt.
Ihre Feind' ergriff, wie die Kreisende, des Schmerzes Gewalt.
שמעו Es hörten's die Völker, erbebten.

מקול Vom lauthallenden Sturze der Frohner
Bebten die Inseln und der Städte Bewohner,
Verwirrt war der Rath der kundigen Denker,
Verschmachtet und rathlos die Führer und Lenker,
Fürsten und Häupter vergingen,
Zor und Zidon und Peleschet's Gauen in Wirrsals Schlingen,
Und Reich' und Arm' und Gedrückte,
Wie Wasser zerflossen, Angst sie durchzückte.
Die des Weges zogen, sind erschreckt,
Aufstehen von ihren Thronen Könige, von Staunen erweckt.

מלכים Könige sind betäubt und verwirrt,
Sëir und seiner Sippen Troß Grauen umschwirrt!
אז Da waren angstverwirrt

תימן Theman und seine Bewohner ohne Kraft,
Den Muth gebrochen, die Hand erschlafft,
Die Fürsten Moab's, vom Schreck hinweggerafft,

צְעִיר חָם וְכָל אֵלָיו זָוגִים. פָּחֲדוּ וְרָעֲדוּ וְכַדּוֹנַג נְמוֹגִים. עַרְקִי וְסִינִי כְּשִׁכּוֹר הוֹגִים. סוֹעָה וְסַעַר בָּם מַנְהִיגִים. נִבְעֲרוּ כֻלָּם וְנַעֲשׂוּ שׁוֹגִים. מְרֻמָּמִים לָאָרֶץ יָשְׁבוּ נוּגִים.

נוּגִים קְטַנִּים וּגְדוֹלִים כְּאֶחָד. וּבָאוּ כֵּן עַתָּה כָּל צוֹרְרֶיךָ יַחַד.

תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד:

לְמַעַן לָמוֹג לִבְבֵיהֶם. כּוֹס חֲמָתְךָ מְסוֹךְ בֵּינֵיהֶם. יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא בָהֶם. טֵרוּף דַּעַת בִּלְבָבֵיהֶם. חַלְחָלָה וּמַעַד עַל מָתְנֵיהֶם. זִיעַ וְרֶתֶת בְּכָל אֵבְרֵיהֶם. וְכָשְׁלוּ מֵהֶם וּבָהֶם. הוָֹה עַל הוָֹה תָּבֹא עֲלֵיהֶם. דוֹמָם יֵשְׁבוּ תַחְתֵּיהֶם. גַּעַר מְלֵאִים וְאֵין מַרְפֵּא לָהֶם. בָּנֶיךָ עַד יַעַבְרוּ לִגְבוּלֵיהֶם. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵיהֶם:

לַאֲבוֹתֵיהֶם טוֹב פֶּצְתָּ מַלֵּא לִבְנֵימוֹ. וְאֶל הַר מְרוֹם מַאֲוַיֵּימוֹ.

תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ:

ע"פ א"ב.

אֶרֶץ מִכָּל אֲרָצוֹת עִשּׂוּר מְפֹרָשָׁה. בְּעֶשֶׂר קְדֻשּׁוֹת מְקֻדָּשָׁה. גַּם עוֹד מִמֶּנָּה מַעֲשֵׂר מִן הַמַּעֲשֵׂר מְנַת

Weh und Jammer aus ihrem Mund sich ergossen,
Der Jüngste Chams mit seinen Genossen
Zittert und bebt, wie Wachs zerflossen,
Arki und Sini wie Trunkne lallen,
Vom Sturm und Wetter geführt hin sie fallen,

נוגים Sie Alle irre geleitet, bethört,
Sitzen stumm am Boden, traurig verstört.

תבאמו Du bringest sie und pflanzest sie

ארץ In das Land, das aus allen Ländern wie Deinen Zehent Du wolltest erkiesen,
Das durch zehnfache Weihe verklärt und gepriesen,

גָּבוֹהַּ הֻפְרָשָׁה. דִּירַת יְבוּסִי הִיא הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה. הֻעֲלָה מֵאָז בְּמַחֲשֶׁבֶת עַד לֹא קְרֹאת יַבָּשָׁה. וְתָמִיד עֵינֵי אֱלֹהִים בָּהּ לְדָרְשָׁה. וּמְנָה לוֹ לְכֵס שֶׁבֶת וּלְיִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה. חֲנוֹת בְּתוֹכָהּ סֻכּוֹת מֵהֶם לְחִישָׁה. טִלֵּלָם בְּצֵל מֵחֹרֶב מִצּוֹא נְפִישָׁה. יַחַד לְחָשְׁכֵם מִזֶּרֶם וְרוּחַ קָשָׁה. כָּל נֶגַע וְכָל מַכָּה אֲנוּשָׁה. לְהָסִיר מֵאוּם מְשֻׁלָּשָׁה:

מְשֻׁלָּשָׁה נִבְטָה בְּרוּחַ לְהָרְעִד. וּבִלְשׁוֹן עָתִיד פָּתְחָה וְסִיְּמָה לְהָעֵד:

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

מַלְכוּת עַד לֹא קֶדֶם קְדוּמָה. נֶצַח נְצָחִים מְקֻיָּמָה. סוֹף וָקֶדֶם וְתָוֶךְ עֲצוּמָה. עַד עוֹלְמֵי עַד מְסֻיָּמָה. פּוּטִים כְּכַלָּה בִּמְהוּמָה. צְנִיף מְלוּכָה הִמְלִיכוּהוּ דִגְלֵי

Darin dem Erhabenen das Erlesenste ward zugetheilt,
Die heilige Stadt, darin der Jebusi geweilt,
Längst im Plane des Weltenherrn ersehen,
Eh' noch die Erd' Er ließ entstehen.
Stets das Auge Gottes in Obacht es nimmt,
Ihm zur Thronesstätte, Jisrael zum Erbe bestimmt,
Dort zu weilen, dort zu vernehmen ihr Flehen,
Birgt sie im Schatten vor Gluth, läßt ihnen Labung wehen,
Vor Regengüssen, vor wilden Stürmen,
Vor Leiden und Schmerzen sie zu schirmen,
Daß sie nicht gegen das Volk, das dreigetheilte[1]), sich thürmen.

משלשה Das Dreigetheilte, das, von Geistesschau durchschauert,
Zukunftvoll anhub und schloß, bezeugend ihn, der ewig dauert:

יי Der Ewige wird regieren in alle Zeit.

מלכות Sein Reich bestand noch vor dem Beginn der Zeiten,
Dauert in alle Ewigkeiten,
Im Anbeginn und in Zukunft und in der Mitt' in gleicher Macht,
In alle Zeit waltend in Pracht.
Als in Wirrsalsgraus Du Put vernichtend bezwungen,
Ward von der Schaar, Dich verehrend, das Diadem Dir um's Haupt geschlungen.

1) Jisrael und in ihm die ausgesonderten Priester und Lewiten.

אָיֻמָּה. קוּמוּ לָעַד דּוּמָה לְהוֹמְמָה. רוֹם וְתַחַת יַמְלִיכוּהוּ
בְּאֵימָה. שָׁמַיִם יִפְצְחוּ רֶנֶן נְעִימָה. תְּהִלָּתוֹ יִתְּנוּ כָּל מַלְכֵי
אֲדָמָה: ח׳ אָז יַהֲפֹךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה יַחַד. לִקְרֹא
כֻלָּם בְּשֵׁם הַמְיֻחָד. וַיְמָאֲסוּן אִישׁ אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאִישׁ
אֱלִילֵי זְהָבוֹ בְּכַחַד. וַיֵּטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדוֹ בְּפַחַד:

בְּפַחַד וּבְרַעַד יַמְלִיכוּהוּ גּוֹי אֶחָד. וְאוֹתָנוּ יַעֲשֶׂה לְגוֹי אֶחָד.
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְיָ אֶחָד. וּשְׁמוֹ אֶחָד:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק.

אֹמֶץ גְּבוּרוֹתֶיךָ מִי יְמַלֵּל. וּמִי יַעֲצוֹר כֹּחַ שִׁבְחֲךָ לְמַלֵּל.
אִלּוּ פִינוּ מָלֵא כַּיָּם שִׁירָה וְהַלֵּל. וְכָל שַׂעֲרוֹת

Wird Er einst, das Sündenreich zu stürzen, sich erheben,
Höh' und Tief' ihm werden zitternd dann die Ehre geben,
Von holdem Jubelsang wird dann der Himmel erklingen.
Preis und Ruhm ihm Erdenkönige singen,
Den Völkern gesammt wird Er eine lautre Lippe gewähren [1]),
Daß Alle den einigen Namen anrufen und ehren,
Dann werfen sie verleugnend hinweg den goldenen, silbernen Wahn,
Die Schulter einmüthig neigend zu seinem Dienste sie nah'n.

בפחד In Furcht und Beben erkennt ihn als Herrn das Volk, das einige,
Und uns stellt Er hin als Volk, als einiges.

ביום An jenem Tage wird der Ewige sein einig und sein Name einig!

ובכן Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.

אמץ Wer [2]) kann Deiner Allmacht Gewalt verkünden,
Wer vermag's, für Deines Ruhmes Kraft das Wort zu finden?

---

1) Jesaj. 3, 9.

2) Dieses Schlußstück reihet die über das Verhalten Pharaoh's und seinen Versuch, das abgezogene Volk wieder in die Knechtschaft zu bringen, in den Midraschim sich findenden zerstreuten Andeutungen zu einem Ganzen zusammen. Manche zu sehr in's Einzelne gehende Ausmalung und manche allzu fremdartigen Züge durfte die Uebersetzung hier auslassen. Der Silluk vom siebenten Tage bewegt sich fast in dem gleichen Kreise von Vorstellungen, und ist deshalb unübersetzt geblieben.

רֹאשֵׁנוּ לְשׁוֹנוֹת לְהִתְפַּלֵּל. וּבָם אָנוּ עֲסוּקִים יוֹמָם וָלֵיל.
לֹא נוּכַל לְהַסְפִּיק מֶלֶל. עַל אַחַת מֵרִבֵּי רְבָבוֹת שִׁמְךָ
לְהַלֵּל. אֲשֶׁר הִפְלֵאתָ וְחָשַׁבְתָּ לְהִתְעוֹלֵל. עַל עַם אֲשֶׁר
לְךָ מִתְחוֹלֵל. בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ וָאֶרֶץ תְּחוֹלֵל. חֲשַׁקְתָּם
לְשִׁמְךָ בְּאַהַב לְכַלֵּל. הֱיוֹת לְךָ לְבָנִים וְאַתָּה לָמוֹ מְחוֹלֵל.
בְּצֵל יָדְךָ אוֹתָם לְטַלֵּל. עַל כָּל עַם וְלָשׁוֹן רֹאשָׁם לְהַתְלֵל.
בְּאֹרַח חַיִּים אוֹתָם לְהַסְלֵל. בְּלִי לְהַחֲלִיפָם בְּאֻמָּה
אַחֶרֶת אוֹתָם לְחַלֵּל. לְהִתְפָּאֵר בָּם וְהֵם בְּךָ לְהִתְהַלֵּל:
כִּי מִי אֱלוֹהַּ זוּלָתְךָ בָּעֶלְיוֹנִים. וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד בַּתַּחְתּוֹנִים. אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְדּוֹתָם מִמְּעַנִּים.
בְּמַסּוֹת בְּאוֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים מְשַׁנִּים. כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֲדוֹנֵי
הָאֲדוֹנִים. לִבְנֵי שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנִים. אֲשֶׁר בִּשְׁבִילָם טַסְתָּ

Wär' unser Mund wie das Meer, in Lob und Preis überzufließen,
Unseres Hauptes Haar Zungen, um Gebet zu ergießen,
Wäre das Tag und Nacht unser Thun und Beginnen,
Wir könnten nicht des Wortes Fülle gewinnen,
Um für eine That von Myriaden Deinen Namen zu preisen,
In denen Du Dich wunderbar in Deiner Macht wolltest erweisen,
An dem Volke, das auf Dich harret und traut.

בטרם Eh' die Berge waren geboren, die Erde das Licht geschaut,
Hast liebend Du sie, Deinen Namen zu preisen, erkürt,
Daß sie Deine Kinder sei'n, die väterlich Deine Liebe führt,
In dem Schatten Deiner Hand sie zu schützen,
Und lässest über alle Völker und Zungen sie ragen als Spitzen,
Ebnest vor ihnen den Weg zum Leben,
Wirst um kein Volk sie vertauschen, sie verwerfend hin nicht geben,
Du rühmst Dich ihrer, und sie preisend Dich erheben.

כי Denn wer ist außer Dir, o Gott, in der oberen Welt,
Und wer wie Jisrael, Dein Volk, in der niederen Welt.
Gott selber zog sie zu lösen aus der Dränger Haft,
Mit Wundern und Zeichen und niegeschauter Kraft,
Wie Du, o Herr der Herren, vollbracht
An den Kindern der Drei, die felsenfest durch Glaubensmacht.
Um sie kamst Du herab aus Deinen Höhen im Flug,
Fuhrst auf dem Cherub einher, in Stürmen und Wolkenzug.

מְמֻעוּנִים. בִּרְכוּב כְּרוּב וְרוּחַ וַעֲנָנִים. וְנִגְלֵיתָ בִּכְבוֹדְךָ
בְּאַרְמַת צוֹעֲנִים. וְנָעוּ מִלְּפָנֶיךָ אֲשֵׁרִים וְחַמָּנִים. וְלֵב
מִצְרַיִם הִמְסִיתָ בִּדְבְיוֹנִים. בְּמַכּוֹת גְּדֹלֹת וָחֳלָיִים רָעִים
וְנֶאֱמָנִים. וַתּוֹצִיא אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִקֶּרֶב מוֹנִים. כְּעֻבָּר
הַנִּשְׁמָט מֵרֶחֶם בְּתוֹךְ זְמַנִּים. בְּלֹא פְגַם נֶזֶק וְצַעַר בָּנִים.
וְשֶׁלֹּא לִתֵּן פִּתְחוֹן פֶּה לַמִּינִים. לוֹמַר כְּעֶבֶד שֶׁבָּרַח
מֵאֲדוֹנָיו כֵּן בָּרְחוּ אֱמוּנִים. לֹא הוֹצֵאתָם בְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי
אָדָם יְשֵׁנִים. כִּי אִם לְאוֹר הַבֹּקֶר לְעֵין כָּל הֲמוֹנִים.
כְּתוֹעֲפוֹת רְאֵם רָמִים וְעֶלְיוֹנִים. וְעַל כַּנְפֵי נֶשֶׁר נִטְעָנִים.
שִׁיר וָשֶׁבַח וְהַלֵּל רוֹנְנִים. בְּתֹף וְכִנּוֹר וְעֻגָב וּמִנִּים.
וּלְקַיֵּם דְּבָרְךָ אֲשֶׁר עֲצָתְךָ לְרֹאשׁ מַאֲמִינִים. לֹא הוֹצֵאתָם
בְּפַחֵי נֶפֶשׁ רֵיקָנִים. כִּי אִם מְלֵאִים כָּל טוּב כָּרִמּוֹנִים.
כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וְטוֹבוֹת אֲבָנִים. וּבִגְדֵי חֹפֶשׁ וְרִקְמַת
צִבְעוֹנִים. כְּדֵי לְשַׁלֵּם שְׂכַר שִׁעְבּוּד חֹמֶר וּלְבֵנִים. חוֹפַפְתָּם
בְּטִלּוּל שִׁבְעַת עֲנָנִים. מִמַּעְלָה וּמִמַּטָּה וּמֵאַרְבַּע רוּחוֹת
גְּנוּנִים. לְחָשְׂכֵם מִזֶּרֶם וְחֹרֶב וְצִנִּים. וּמִפְּנֵי חַיּוֹת וּנְשִׁיכַת
צִפְעוֹנִים. וְעַיִן בְּעַיִן כְּבוֹדְךָ מְהַלֵּךְ לְפָנִים. בֶּעָנָן יוֹמָם
לַנְחוֹתָם נְתִיבוֹת מְתֻקָּנִים. וּבָאֵשׁ לַיְלָה בְּלִי לְהִכָּשֵׁל
בָּאִישׁוֹנִים. מִנְּוֵה טוֹב לְנָוֶה טוֹב נוֹסְעִים וְחוֹנִים. לֹא
צְמֵאִים וְלֹא מְכֻפָּנִים. כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם בְּמַבּוּעֵי שְׁמָנִים:
וְהוּא יְנַהֲלֵם עַל מַבּוּעֵי עֲיָנִים. וְשַׂר נוֹא יוֹשֵׁב עַל מִפְתַּן
אַרְמוֹנִים. מְצַפֶּה יַד הֶרֶךְ לְיָמִים הַנִּתָּנִים. וְהִנֵּה כְּתָב
אֵלָיו מֵאֶרֶץ תֵּימָנִים. וְשׁוֹמְרִים שֶׁהִפְקִיד עֲלֵיהֶם מְמֻנִּים.
הִתְחִילוּ בָּזֹאת אֵלָיו מְתַנִּים. וְהֶרְאוּהוּ פְּצָעִים שֶׁפְּצָעוּם
פִּרְחֵי נֶאֱמָנִים. וְצָוַח וַי וַי וְכָל עֲבָדָיו אַחֲרָיו עוֹנִים. וְנָמוּ

Auf Zoans Boden hast Du in Majestät Dich enthüllt,
Es erzittert vor Dir Götzensäul' und Sonnenbild.
Mizrajims Herzen in Grauen schmelzend vergingen,
Als Deine Schläge mächtig und sicher treffend ergingen.
ותוציא Du machtest Jisrael aus der Mitte der Dränger los,
Wie vor der Zeit die Frucht sich entringet dem Schooß,
Ohne Schaden, Weh' und Leid,
Und daß den Leugnern keine Ausrede sei bereit,
Zu sprechen: Wie ein Sklav von seinem Herrn, sind die Frommen davongegangen,
Führtest Du sie nicht um die Zeit, wo vom Schlaf die Menschen umfangen,
Nein! vor Aller Augen, bei des Morgens lichtem Prangen,
Du erhobst sie, ließest sie zu hoher Macht gelangen.
Und trugest sie auf Adlerschwingen,
Und Lob und Preis und Jubel sie singen,
Und Pauk' und Zither und Psalter klingen,
Um Dein Wort, dem Glaubenshort verheißen, zu vollbringen,
Und nicht beklommenen Herzens, mit leeren Händen,
Nein! voll von reichen Gutes Spenden,
Mit kostbarem Geräth und Edelgestein,
Mit Prachtgewändern, glänzend im Purpurschein.
Denn Er wollte Lohn für die Arbeit, die schwere, verleihn.
חופפתם Siebenfach Gewölk ließest Du über sie hin sich breiten,
Sie schirmend von oben und unten und auf allen Seiten,
Sie zu bergen vor Regenguß und Frost und Gluth,
Vor Skorpiones Stich und der Thiere Wuth.
Sichtbarlich schauen sie Deinen Glanz, der vor ihnen schreitet,
Am Tag' in der Wolkensäule sie auf ebnem Pfade leitet,
Und im Feuer Nachts, daß sie nicht stürzen und fallen,
Von behaglicher Stätte zur andern sie ziehen und wallen,
Nicht vom Hunger, nicht vom Durste gerührt,
Ihr Erbarmer wie an Oeles Quellen sie führt,
Und für sie in vollen Wellen strömende Brunnen erkürt.
ושר Der Fürst von No sitzet an des Palastes Pforten hart,
Und da verstrichen die Frist, ausschauend nach der Straße harrt.
Da gelanget Kunde zu ihm aus Temans Land,
Und die er als Aufseher mitgesandt,
Beginnen, ihm allerlei Kunde auszusagen,
Zeigen ihnen Wunden, von der glaubenstreuen Schaar ihnen geschlagen.
Und er schreiet: Weh! Weh! und der Diener Schaar mit ihm schreit.

מַה זֹּאת עָשִׂינוּ כְּסִכְלוֹנִים. כִּי שִׁלַּחְנוּ עֲבָדִים שֶׁתַּחַת
יָדֵינוּ מְכֻדָּנִים. מִי יִרְמֹס לָנוּ חֹמֶר וּמִי יַחֲזִיק לָנוּ מַלְבֵּנִים.
מִי יִבְנֶה לָנוּ חוֹמוֹת וּבִנְיָנִים. הָעֵת יַגְדִּילוּ עָלֵינוּ שְׁכֵנִים.
וְגַם הַמְּלָכִים שֶׁמַּס לָנוּ נוֹתְנִים. שׁוּב לֹא יִהְיוּ אֵלֵינוּ פּוֹנִים.
כִּי יֹאמְרוּ הִנֵּה עֲבָדִים שֶׁתַּחַת יְדֵיהֶם נְתוּנִים. הֵם פָּשְׁעוּ
בָּם וּבָהֶם לֹא סוֹפְנִים. אַף כִּי אֲנַחְנוּ חוֹרֵי הָאָרֶץ וּקְצִינִים.
וּבְכֵן שָׁלַח וְקִבֵּץ אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאִצְטַגְנִינִים.
וְגַם אֶת הָאוֹבוֹת וְאֶת הַיִּדְעוֹנִים. וַיִּוָּעֵץ בָּם וּבִזְקֵנִים.
וַיֵּצְאוּ כֻלָּם בְּעֵצָה אַחַת מְכֻוָּנִים. לִרְדּוֹף אַחֲרֵיהֶם וּלְבַלְּעָם
כְּתַנִּינִים. וַיְצַו וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּאֶרֶץ סְוֵנִים. כָּל שׁוֹלֵף
חֶרֶב הֱיוֹת מוּכָנִים. וַיֵּאָסְפוּ כֻלָּם כְּאִישׁ אֶחָד מְזֻמָּנִים.
וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְהַסְּגָנִים. וְאַנְשֵׁי הַצָּבָא אִישׁ
וְאִישׁ בִּכְלֵי זֵינִים. אָז פָּתַח אוֹצְרוֹת גִּנְזֵי מַטְמוֹנִים. אֲשֶׁר

Sie sprechen: Was thaten wir in blinder Thörigkeit!
Wir ließen die Knechte zieh'n, die zermalmet waren in unserm Joch,
Wer wird Lehm für uns treten, Ziegel bereiten noch?
Wer wird Mauern und Gebäud' aufführen?
Wie werden jetzt unsere Nachbarn stolziren,
Und die Könige, die Zins uns pflichten,
Sie werden nicht mehr nach uns sich richten.
Sie werden sprechen: Sklaven, die in ihren Händen geschmachtet,
Haben sich empört, ihrer nicht geachtet,
Vollends wir, edle Fürsten und Herren im Land!
ובכן Und so hat er nach den Zaubrern und Sterndeutern gesandt,
Und mit Todtenbeschwörern und den Zeichenkundigen und den Alten
Hat er einen Rath gehalten.
Und Alle einmüthig zu dem Beschluß es bringen,
Sie zu verfolgen und sie wie Drachen zu verschlingen.
Und er ließ im Lande der Sewenim den Ruf ergehen,
Daß, wer das Schwert führt, bereit sollte stehen.
Und Alle wie ein Mann nach dem Kampfe dürsten,
Pascha's, Vasallen und Fürsten.
ואנשי Und sein Heer zog hinaus im Waffengepränge,
Und er that auf seine Schätze mit ihrer Kleinodien Menge,

גְּנַז הוּא וּמְלָכִים קַדְמוֹנִים. וְהוֹצִיא כְּלִי יְקָר וְדַרְכְּמוֹנִים.
וְחִלֵּק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הֲגוּנִים. וְשִׁדְּלָם בִּדְבָרִים
וְהִסְבִּיר לָמוֹ פָּנִים. וְכֹה אָמַר לָהֶם בְּשִׂיחַ מַעֲנִים. מִשְׁפַּט
הַמֶּלֶךְ כָּל הָעָם בּוֹזְזִים וּלְפָנָיו נוֹתְנִים. וַאֲנִי כְּאֶחָד מִכֶּם
אֶטּוֹל מָנִים. מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ עֲבָדָיו יוֹצְאִים רִאשׁוֹנִים.
וַאֲנִי אֵצֵא רִאשׁוֹן וְאַתֶּם צְאוּ אַחֲרוֹנִים. מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ
עֲבָדָיו אוֹסְרִים מֶרְכַּבְתּוֹ וּמְתַקְּנִים. וַאֲנִי בְּעַצְמִי אֶאֱסוֹר
רִכְבִּי וְאָשִׂים רְסָנִים. וְנִתְרַצּוּ יַחַד גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים.
וַיָּשִׂימוּ כּוֹבַע עַל רָאשֵׁיהֶם וְלָבְשׁוּ שִׁרְיוֹנִים. וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ
חַרְבּוֹ וְנָטְלוּ כִּידוֹנִים. וַיִּקְחוּ אִישׁ רֹמַח בְּיָדוֹ וַיַּחֲזִיקוּ
מָגִנִּים. וְנָשְׂאוּ קֶשֶׁת וּמָלְאוּ שִׁלְטֵיהֶם חִצִּים שְׁנוּנִים.
וְהַקַּלָּעִים אִישׁ קַלְעוֹ בְּיָדוֹ לְקַלַּע בָּאֲבָנִים. וַיֵּצְאוּ יַחַד
בְּלֵב שָׁלֵם וּבְצִבְיוֹנִים. וְלֹא נִכְשַׁל אֶחָד מֵהֶם וְלֹא אִרְעוּהוּ
סִימָנִים. לְבִלְתִּי לְנַחֵשׁ לָשׁוּב לִמְלוֹנִים. כִּי חֻקּוֹת הָעַמִּים
מְנַחֲשִׁים וּמְעוֹנְנִים. וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עַל שְׂפַת יָם חוֹנִים.
וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נוֹסְעִים כַּעֲנָנִים. וְאֵין מָקוֹם
לָנוּס לֹא לְאָחוֹר וְלֹא לְפָנִים. וְאַף לֹא מִדְּפַנּוֹת מִפְּנֵי
חַיּוֹת וּפְתָנִים. וַיִּצְעֲקוּ אֶל יְיָ וְהִפִּילוּ לְפָנָיו תַּחֲנוּנִים.

Und einem Jeden theilt er zu nach seinem Stand',
Und an Jeden er mit freundlicher Rede sich wandt',
Bis Jeglicher an die Rüstung legt,
ויצאו Und sie ausziehen, von willigem Sinn' bewegt.
Kein ungünstig Vorzeichen sich rührte,
Das wieder zurück in die Heimath sie führte.
Denn Zeichen die Zukunft verkünden
Den Heidenvölkern, den blinden.
Und Israel, am Meeresufer weilend,
Sieht Mizrajim heran wie Wolken eilend,
Kein Ort zur Flucht, nicht vor- und rückwärts; denn es droht
Auf allen Seiten von Thieren und Ungeheuern der Tod.
ויצעקו Sie riefen zu Gott, inbrünstig zu ihm sie flehten,
Der zu jeder Zeit Gegenwärtige wendet sich zu ihren Gebeten.

וַיִּמָּצֵא לָהֶם הַמָּצוּי בְּכָל עֲדָנִים. וַיִּגְעַר בְּיַם סוּף וְחָרְבוּ זֵדוֹנִים. וַיֵּלְכוּ בִתְהוֹמוֹת כְּבַעַל דְּרָכִים מְפֻנִּים. מִזֶּה וּמִזֶּה הֶעֱלָה אִילָנוֹת טְעוּנִים. וּבְתוֹךְ תְּהוֹמוֹת הִמְתִּיק לָמוֹ מַעְיָנִים. וְעָשָׁן לִפְנֵיהֶם קְטֹרֶת סַמְמָנִים. וַיַּנְחֵם אֶל מְחוֹז חֶפְצָם שַׁאֲנַנִּים. וּכַעֲלוֹת לְצַד זֶה עַל שְׂפַת יָם כֵּנִים. בָּאוּ מִצַּד זֶה בְּתוֹךְ יָם סוֹנִים. תְּחִלָּה בְּרָצוֹן וְסוֹף בְּרֶסֶן מְרֻסָּנִים. כִּי סִדְרֵי בְרֵאשִׁית עֲלֵיהֶם מִשְׁתַּנִּים. דֶּרֶךְ אֶרֶץ סוּסִים מוֹשְׁכִים אוֹפַנִּים. וְנֶהְפַּךְ בָּם וְנִמְשְׁכוּ סוּסִים אַחַר הַסַּדָּנִים. דֶּרֶךְ אֶרֶץ מָקוֹם שֶׁרַכָּב מַנְהִיג שָׁם מוֹשְׁכִים וּפוֹנִים. וְכָאן מַנְהִיג וּמוֹשֵׁךְ כְּבַעַל כָּרְחָם נִפְנִים. וּבָאוּ לְתוֹךְ יָם בְּאֶמְצַע שְׁאוֹנִים. וְהִנֵּה כְבוֹד יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בְּרוֹב לְגִיוֹנִים. וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב וַיֵּרָא מוּל בַּעֲלֵי מְדָנִים. וְעִמּוֹ שַׂרְפֵי הַקֹּדֶשׁ וְחַיּוֹת וְאוֹפַנִּים. וְאֶלֶף אַלְפִין וְרִבּוֹ רִבְבָן גְּדוּדֵי שִׁנְאַנִּים. וְרֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וְכָל

Er dräut dem Schilfmeer, es versiegt der Wogen Wuth,
Wie auf ebnem Pfad hinziehn sie durch die Fluth.
Auf beiden Seiten läßt fruchttragende Bäum' Er sprießen,
Süße Quellen läßt im Meeresgrund' Er fließen.
Vor ihnen her läßt Weihrauchs würzigen Hauch Er ziehn,
Leitet ruhig zu der Stätte ihres Verlangens sie hin.
וכעלות Wie die Treugläubigen am Meeresufer standen auf dieser Seiten,
Die Sewenim dort in des Meeres Tiefe schreiten,
Erst aus freier That, dann wie von Fesseln umschlungen.
Denn es waren verkehrt der Welt Gesetz' und Ordnungen.
Der Rosse Lauf war durch die Räder bezwungen,
Der Lenker ward im Fluge des Wagens geschwungen.
ובאו Und so kamen sie hinein mitten in's brausende Wogengetümmel,
Und die Herrlichkeit Gottes kam mit den Legionen vom Himmel,
Und im Flug' eilt Er, entgegen den streitenden Feindesheeren,
Mit dem Chor der Serafim und Myriaden und Schaaren aus Himmelssphären,
Mit Feuergespann und allen Gestalten,
Wie sein Herold [1]) geschaut in des Geistes lichterhelltem Walten.

1) Sachar. 1, 8.

דְּמְיוּנִים. כְּמַרְאֶה אֲשֶׁר רָאָה צִיר בְּחֶזְיוֹנִים. סוּסִים
אֲדֻמִּים וְסוּסִים שְׁחוֹרִים שְׂרֻקִּים וּלְבָנִים. וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה
נֹכַח אֵלֶּה אֲפוּנִים. מַחֲנֶה אֵשׁ מוּל מַחֲנֶה קַשׁ פָּנִים
בְּפָנִים. וּלְפִי שָׁעָה הִרְגִּישׁוּ כָּל צְבָא מְעוֹנִים. בִּזְרוֹעַ עֻזּוֹ
נִלְחָם רַב אוֹנִים. לֹא בְעֹצֶם יַד חֵיל שׂוֹטְנִים. הֲלֹא
הַנְּפִילִים וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם מְכֻנִּים. מֵרוּחַ אַפּוֹ כָּלוּ וְהִנָּם
טְמוּנִים. וְאַף כִּי מְשׁוּלִים לְמִשְׁעֶנֶת קָנִים. אֲשֶׁר הֶבֶל
וָרִיק לְעֶזְרָם מְתֻקָּנִים. כִּי אִם לְהוֹדִיעַ חִבַּת אָב לְבָנִים.
וַיַּרְעֵם בְּקוֹל גְּאוֹנוֹ עַל גְּאוֹנִים. וַיָּרָץ לִקְרָאתָם בְּמָגֵן
וְצִנִּים. וַיַּדְרִיכֵם בְּאַפּוֹ וַיִּרְמְסֵם בַּחֲמָתוֹ כְּחֹמֶר טִינִים.
וְהִדִּישָׁם כְּהִדּוּשׁ מַתְבֵּן בְּמוֹ מַדְמֵנִים. וְאָז שַׂר יָם עִם
שַׂר חָם יַחַד נִדּוֹנִים. זֶה לְעֻמַּת זֶה נֶאֶבְקוּ בִּמְעוֹנִים.
וַיֶּחֱזַק רַהַב עַל שַׂר אוֹנִים. וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיִּרְמְסֵהוּ
בְּעֶבְרַת דַּר אוֹפַנִּים. וְעִם זוּ בְּשׁוּרָם בְּאֵלֶּה דִינִים. עוֹזֵר
וְעָזוּר בְּקַו נִדּוֹנִים. פָּתְחוּ פִיהֶם בְּשִׁיר וּבִרְנָנִים. עָזִּי

ויחנו Und sie lagerten gegen einander in Reih' und Glied,
Ein Feuerheer vor einer Schaar von Stroh, daß eins das andere sieht.
Heranzieht das Himmelsheer zur Stund' im Schwarm.
Gott der Allmachtvolle selber kämpft mit gewaltigem Arm.
Nicht weil solcher Macht Er bedurft gegen die Haßentbrannten;
Denn selbst die Riesen[1]), die weithin genannten,
Vor seinem Hauche schwanden, für ewig gescheucht:
Wie erst das Volk, das zerbrechlichem Rohre[2]) gleicht,
Das windig[3]) und eitel, wenn es Hülfe sendet.
Nein! um kund zu thun, wie in Vaterlieb' Er sich ihnen zugewendet.
וירעם Und der Majestät Stimme donnernd über dem Hochmuth schallt,
Auszieht Er gegen sie mit Schild und Waffengewalt,
Zerstampft sie im Grimm, wie Lehm, mit mächtigen Schritten,
Zerdrischt sie wie Stroh unter gewaltigen Tritten.
Als das Volk nun sah Gottes gerechtes Walten,
Nach Strenge Gericht an Helfern und Schützlingen gehalten,
That ihr Mund sich auf mit Lob und Jubelsang,

1) 1. Mos. 6, 4. 2) Jes. 36, 6. 3) Jes. 30, 7.

וְזִמְרָת יָהּ פְּצָחוּ בְּרִנּוּנִים. לְרָם עַל רָמִים וּמִתְנַאֶה עַל גֵּיוֹתָנִים. לְשׁוֹמֵעַ אֶנְקַת אֶבְיוֹנִים. לְמַשְׁפִּיל רָמִים וּמֵרִים מִסְכֵּנִים. וְקִדְּמוּ שָׁרִים אַחַר נוֹגְנִים. וּבְתוֹךְ עֲלָמוֹת תּוֹפְפוּ נִגּוּנִים. וְאַחַר כַּךְ הִרְשׁוּ שַׁנְאַנִּים:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר:

ק״וח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק״וח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכֹּן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח

„Mein Sieg und Saitenspiel ist Jah!“ herrlich erklang
Dem über alle Hohen Erhabenen, erhöht ob allem Rang,
Der hört der Leidenden Stöhnen aus Drang,
Der die Armen erhöht und die Hohen niederzwang,
Von Sängern zuerst, dann von denen, die Saitenspiel rührten,
Inmitten paukenschlagende Mägdlein Reigen führten,
Und dann erst ward den himmlischen Chören
Vergönnt, daß auch sie der Weihe Lied ließen hören.

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist Gott der Heerschaaren, so weit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

אז Und mit gewaltigem, mächtig erbrausendem Halle lassen sie die Stimme vernehmen, sich erhebend den Serafim entgegen, die ihnen zurufen:

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen! — ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומך Aus Deiner Stätte, Du unser König! glänz' hervor und walte über uns, denn wir harren auf Dich, wenn Du wieder herrschen wirst in Zijon, bald in unseren Tagen für alle Zeit und Ewigkeit thronend. O werde erhoben und geheiligt in Deiner Stadt Jeruschalajim für alle Geschlechter und in alle Dauer der

נְצָחִים : וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ :

ק״וח יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

ח לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה ׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ :

(Fortsetzung der Tefillah S. 28, Hallel S. 442, Gebete beim Herausnehmen der Thorah S. 120, Vorlesung aus der Thorah S. 289.)

Zeiten! Und unser Auge möge schauen Dein Reich, wie das in den Gesängen Deiner Verherrlichung gesprochene Wort lautet' durch David, Deinen frommen Gesalbten:

ימלך (Gem.) Der Ewige wird herrschen in alle Zeit; dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

לדור (Vorb.) In alle Geschlechter wollen wir verkünden Deine Größe und in alle Dauer der Zeiten Deine Weihe aussprechen, und Dein Preis, unser Gott, soll aus unserm Munde nie entweichen in alle Zeit und Ewigkeit! denn ein großer und heiliger Gott bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָֹה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם
וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃
וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃ עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ
הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃ וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם׃ מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ
אֶת־אֵלֶּה׃ כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה
רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָֹה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃ וּבַיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
תַעֲשׂוּ׃

כשמגביהים הס״ת אומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה׃ עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבֹתֶיהָ

והקרבתם Und ihr sollet dem Ewigen ein Feueropfer, ein Ganzopfer darbringen; zwei junge Farren und einen Widder und sieben einjährige Schafe; ohne Fehl sollen sie euch sein. Und ihr Speisopfer, Kernmehl mit Oel eingerührt, drei Zehntel zu jedem Farren, und zwei Zehntel sollt ihr thun zu jedem Widder. Je ein Zehntel sollst du thun zu einem Schaf von den sieben Schafen. Und einen Bock zum Sühnopfer, um euch zu sühnen. Außer dem Ganzopfer des Morgens, das ein beständiges Ganzopfer ist, sollt ihr dies opfern. So sollt ihr opfern täglich sieben Tage lang eine Speise des Feueropfers, dem Ewigen zum Wohlgeruch, über das beständige Ganzopfer werde es geopfert und die Spende dazu. Und am siebenten Tage sollt ihr heilige Berufung haben; keine Werkarbeit sollt ihr thun.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in

שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

מפטירין בישעיה י' ל"ב.

עוֹד הַיּוֹם בְּנֹב לַעֲמֹד יְנֹפֵף יָדוֹ הַר בַּת־צִיּוֹן גִּבְעַת יְרוּשָׁלָםִ: הִנֵּה הָאָדוֹן יְהוָֹה צְבָאוֹת מְסָעֵף פֻּארָה בְּמַעֲרָצָה וְרָמֵי הַקּוֹמָה גְּדֻעִים וְהַגְּבֹהִים יִשְׁפָּלוּ: וְנִקַּף סִבְכֵי הַיַּעַר בַּבַּרְזֶל

ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Jesaia 10, 32.)

עוד Noch heute soll er in Nob verweilen, schwingt seine Hand gegen den Berg der Tochter Zijon, den Hügel von Jeruschalajim. Siehe, der Herr, der Ewige der Heerschaaren, entblättert die Laubkrone mit Schreckensgewalt, und die von ragendem Wuchse sind gefällt und die Hohen erniedrigt. Und umgehauen wird des Waldes Dickicht mit dem Eisen, und der Lebanon fällt durch einen

וְהַלְּבָנוֹן בְּאַדִּיר יִפּוֹל׃ וְיָצָא חֹטֶר מִגֵּזַע יִשָׁי וְנֵצֶר
מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה׃ וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה רוּחַ
חָכְמָה וּבִינָה רוּחַ עֵצָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת
יְהוָה׃ וַהֲרִיחוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלֹא־לְמַרְאֵה עֵינָיו
יִשְׁפּוֹט וְלֹא־לְמִשְׁמַע אָזְנָיו יוֹכִיחַ׃ וְשָׁפַט בְּצֶדֶק
דַּלִּים וְהוֹכִיחַ בְּמִישׁוֹר לְעַנְוֵי־אָרֶץ וְהִכָּה אֶרֶץ
בְּשֵׁבֶט פִּיו וּבְרוּחַ שְׂפָתָיו יָמִית רָשָׁע׃ וְהָיָה
צֶדֶק אֵזוֹר מָתְנָיו וְהָאֱמוּנָה אֵזוֹר חֲלָצָיו׃ וְגָר
זְאֵב עִם־כֶּבֶשׂ וְנָמֵר עִם־גְּדִי יִרְבָּץ וְעֵגֶל וּכְפִיר
וּמְרִיא יַחְדָּו וְנַעַר קָטֹן נֹהֵג בָּם׃ וּפָרָה וָדֹב
תִּרְעֶינָה יַחְדָּו יִרְבְּצוּ יַלְדֵיהֶן וְאַרְיֵה כַּבָּקָר
יֹאכַל־תֶּבֶן׃ וְשִׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל־חֻר פָּתֶן וְעַל
מְאוּרַת צִפְעוֹנִי גָּמוּל יָדוֹ הָדָה׃ לֹא־יָרֵעוּ וְלֹא־

Mächtigen. Und es keimt ein Reis aus dem Stamme Jischai, und ein Sprößling aus seinen Wurzeln bricht hervor. Und es ruht auf ihm der Geist des Ewigen, der Geist der Weisheit und Einsicht, der Geist des Rathes und der Stärke, der Geist der Erkenntniß und Furcht des Ewigen. Und sein Gefallen hat er an der Furcht des Ewigen, und nicht nach seinem Augenschein richtet er, und nicht nach des Ohres Gerücht entscheidet er. Aber er richtet mit Gerechtigkeit die Armen, und entscheidet mit Biederkeit den Gebeugten im Lande, und schlägt die Erde mit der Geißel seines Mundes, und mit dem Hauch seiner Lippen tödtet er den Bösewicht. Und es wird sein das Recht seiner Lenden Gurt, und die Treue der Gurt seiner Hüften. Und es wohnt der Wolf mit dem Lamme, und der Tiger lagert neben dem Böcklein, und Kalb und junger Leu und Mastſtier zusammen, und ein kleiner Knabe leitet sie. Und Kuh und Bär weiden, es lagern ihre Jungen zusammen, und der Leu, wie ein Rind, frißt Stroh. Und es spielt der Säugling auf dem Loche der Natter, in die Höhle des Basilisken steckt seine Hand das entwöhnte Kind. Sie thun kein

Digitized by Google

ישחיתו בכל־הר קדשי כי־מלאה הארץ
דעה את־יהוה כמים לים מכסים׃ והיה ביום
ההוא שרש ישי אשר עמד לנס עמים אליו
גוים ידרשו והיתה מנחתו כבוד׃ והיה | ביום
ההוא יוסיף אדני | שנית ידו לקנות את־שאר
עמו אשר ישאר מאשור וממצרים ומפתרוס
ומכוש ומעילם ומשנער ומחמת ומאיי הים׃
ונשא נס לגוים ואסף נדחי ישראל ונפצות
יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ׃ וסרה
קנאת אפרים וצררי יהודה יכרתו אפרים
לא־יקנא את־יהודה ויהודה לא־יצר את־
אפרים׃ ועפו בכתף פלשתים ימה יחדו יבזו
את־בני־קדם אדום ומואב משלוח ידם ובני

Leid und richten nicht Verderben an auf meinem ganzen heiligen Berge; denn voll ist die Erde der Erkenntniß des Ewigen, wie Wasser die Meerestiefen bedecken. Und geschehen wird es an selbigem Tage: die Wurzel Jischai's, die da steht als Panier der Völker — zu ihr werden Völker sich wenden, und seine Ruhestätte ist Herrlichkeit. Und es geschieht, selbigen Tages läßt walten der Herr zum zweiten Male seine Hand, sich zu eignen den Rest seines Volkes, der übrig sein wird von Aschur und von Mizrajim, und von Patros, und von Kusch, und von Elam, und von Schinear, und von Chamat und von den Eilanden des Meeres. Und er erhebt ein Panier den Völkern, und versammelt die Verstoßenen Jisrael's, und die Zerstreuten von Jehudah versammelt er von den vier Enden der Erde. Und es weicht die Eifersucht Efrajim's und die Feindschaft Jehudah's wird getilgt; Efrajim ist nicht eifersüchtig auf Jehudah, und Jehudah befeindet nicht Efrajim. Und sie fliegen auf den Rücken der Pelischtim an's Meer, vereint plündern sie die Söhne des Morgenlandes, Edom und Moab sind ihre Habe, und die Söhne Ammon ihnen gehorsam. Und der Ewige bannt die Zunge des Meeres von Mizrajim, und schwingt

עַמּוֹן מִשְׁמַעְתָּם׃ וְהֶחֱרִים יְהוָה אֵת לְשׁוֹן יַם־
מִצְרַיִם וְהֵנִיף יָדוֹ עַל־הַנָּהָר בַּעְיָם רוּחוֹ וְהִכָּהוּ
לְשִׁבְעָה נְחָלִים וְהִדְרִיךְ בַּנְּעָלִים׃ וְהָיְתָה
מְסִלָּה לִשְׁאָר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר כַּאֲשֶׁר
הָיְתָה לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹם עֲלֹתוֹ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
וְאָמַרְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא אוֹדְךָ יְהוָה כִּי אָנַפְתָּ בִּי
יָשֹׁב אַפְּךָ וּתְנַחֲמֵנִי׃ הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח
וְלֹא אֶפְחָד כִּי עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ יְהוָה וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה׃ וּשְׁאַבְתֶּם־מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי
הַיְשׁוּעָה׃ וַאֲמַרְתֶּם בַּיּוֹם הַהוּא הוֹדוּ לַיהוָה
קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילֹתָיו הַזְכִּירוּ
כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ׃ זַמְּרוּ יְהוָה כִּי גֵאוּת עָשָׂה
מוּדַעַת זֹאת בְּכָל־הָאָרֶץ׃ צַהֲלִי וָרֹנִּי יוֹשֶׁבֶת
צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל בְּקִרְבֵּךְ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל׃

seine Hand über den Strom in der Gluth seines Zornes, und zerschlägt ihn in sieben Bäche, daß man ihn beschreitet in Schuhen. Und er wird eine Bahn für den Ueberrest seines Volkes, der überbleibt von Aschur, wie er war für Jisrael, am Tage seines Auszuges aus dem Lande Mizrajim. Und du wirst sprechen an jenem Tage: Ich danke dir, o Ewiger, daß du mir gezürnet. Nun wendet sich dein Zorn und du tröstest mich. Siehe, der Herr ist mein Heil, ich bin getrost, zage nicht, denn mein Sieg und mein Sang ist Jah, der Ewige, Er war mein Heil. Und ihr werdet Wasser schöpfen mit Wonne aus den Quellen des Heils. Und werdet sprechen an jenem Tage: Dank singet dem Herrn, rufet an seinen Namen, macht kund unter den Völkern seine Wunderthaten, lobsinget, denn erhaben ist sein Name. Saitenspielet dem Ewigen, denn Herrliches hat Er gethan. Kund geworden ist dies auf der ganzen Erde. Juble und jauchze, Bewohnerin Zijon's; denn groß ist in deiner Mitte der Heilige Jisrael's.

המפטיר יברך ברכות אחרונות·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ. עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

(Segenssprüche nach der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Hort aller Ewigkeiten, gerecht in allen Zeiten, Du treuer Gott! der spricht und vollbringt, verheißt und erfüllt, deß jegliches Wort ist Wahrheit und Gerechtigkeit. Bewährt bist Du, Ewiger, unser Gott, bewährt Dein Wort, und nicht einer Deiner Aussprüche kehrt unerfüllt zurück, denn Du, o Gott und König, bist bewährt und barmherzig. Gelobt seist Du, Ewiger, o Gott, bewährt in all seinen Aussprüchen!

רחם Erbarme Dich über Zijon, das ist ja die Stätte unseres Lebens, und der Seelenbetrübten hilf auf bald in unsren Tagen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erfreuet Zijon durch seine Kinder!

שמחנו Erfreue uns, Ewiger, unser Gott, durch Elijahu, den Propheten, Deinen Knecht, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten; möge er bald herbeikommen, und frohlocken unser Herz. Auf seinem Thron dann sitzet kein Fremder, und nicht werden fürder Andere in seine Herrlichkeit sich theilen, denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß nicht verlöschen soll sein Licht in alle Zeit und Ewigkeit. Gelobt seist Du, o Ewiger, Schild des David!

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם
(הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל יוֹם) חַג הַמַּצּוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ (לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד
וּלְתִפְאָרֶת· עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ
וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים׃

(Fortsetzung des Morgengebetes S. 141, Gedächtnißfeier für die Hingeschiedenen S. 301, Mußaf- und Minchahgebet S. 146 ff.)

על Für die Gotteslehre, den Gottesdienst und das Prophetenwort (und für diesen Sabbath) und für dieses Fest der ungesäuerten Brode, das Du uns gegeben, Ewiger, unser Gott (zur Weihe und Ruhe), zur Freude und Wonne, zur Ehre und Verherrlichung. Für alles Das, Ewiger, unser Gott, danken wir Dir und preisen Dich. Gebenedeiet sei Dein Name in dem Munde aller Lebenden beständig und in alle Zeit und Ewigkeit! Gelobt seist Du, Ewiger, der heiligt (den Sabbath und) Jisrael und die Festzeiten.

Schabuothfest,

Erster und zweiter Tag.

Digitized by Google

תפלת מעריב.

ח׳ בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

קו״ח בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

ק׳ יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת־הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

ע"פ א"ב ובסוף חתום שה"מ יוסף הקטן בר שמואל (והוא ר' יוסף טוב עלם).

וַיֵּרֶד. אֲבִיר יַעֲקֹב נוֹרָא עֲלִילָה. וַיְדַבֵּר. בְּטוּי עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת בְּהֲמֻלָּה. אָנֹכִי. גִּלָּה וְהֵאִיר לְעַמּוֹ תְּחִלָּה. דּוֹד מַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

לֹא־יִהְיֶה לְךָ. הֶבֶל תַּבְנִית אֱלִיל נִכְלָם. לֹא תִשָּׂא. וְתָמִיר קְדֻשַּׁת שֵׁם נֶעְלָם. זָכוֹר. זְרִיזוּת מִשְׁפְּטֵי נֹעַם וְסִלְסוּלָם. חַנּוּן יִזְכָּר־לָנוּ אַהֲבַת עוֹלָם:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

וירד Der[1]) Hort Jaakobs erschien in furchtbarem Walten.
Die Zehnsprüche mit mächtigem Ton erhallten.
„Ich bin dein Gott!" hat, sein Volk erhellend, zuerst Er kund gemacht,
Der Traute, der scheucht den Tag und heraufführet die Nacht.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

לא Nicht darfst du hegen eitler Götzen schmählich Bild,
Nicht aussprechen und entweihen den heiligen Namen tiefverhüllt.
Denk' eifrig, der Weihe Tag in heiliger Lust zu ehren.
Seiner ewigen Liebe gedenkend, wird Huld Er uns gewähren.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

1) Verfasser der Festdichtungen für diesen Abend: R. Josef b. Samuel Tob Elem (Bonfils).

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָֹה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָֹה נֹתֵן
לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת
לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם
צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־
צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת
וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם
וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם
קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם
לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ כִּי הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים
מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל־הֶעָרִיצִים. הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ
מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל־אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ. הָעֹשֶׂה גְדֹלוֹת
עַד אֵין חֵקֶר וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר. הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ
בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ. הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת
אֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שֹׂנְאֵינוּ. הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים
וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם. הַמַּכֶּה
בְעֶבְרָתוֹ כָּל־בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם־סוּף
אֶת־רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת־שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע. וְרָאוּ
בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ
עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

לתשלום הא"ב מן אות ט' ואילך.

טוֹבִיָּה לַמָּרוֹם עָלָה. וְהוֹרִיד דָּת כְּלוּלָה. בְּחַג הַשָּׁבֻעוֹת:
יָרַד צוּר בְּעֻצְמוֹ. וְנָתַן עֹז לְעַמּוֹ. בִּרְעָמִים וְזְוָעוֹת:
כָּל־עֲצֵי הַיַּעַר. אֲחָזוּם חִיל וָסַעַר. וְהָרִים וּגְבָעוֹת: לִמֵּד
לַעַם קְדשִׁים. סֵדֶר תְּקוּפוֹת וָחֳדָשִׁים. וְחֶשְׁבּוֹן הַשָּׁעוֹת:
מִכָּל־אוֹם חִבְּבָם. וּלְהַר סִינַי קֵרְבָם. אֵל לְמוֹשָׁעוֹת:
נְשָׂאָם בְּכַנְפֵי נְשָׁרִים. שׁוֹכֵן בְּרוּם אֲוֵרִים. וּמִתַּחַת זְרוֹעוֹת:
סוֹרְרִים בְּעֵת שָׁמְעָם. צְבִי תִּפְאֶרֶת עָם. יִרְגְּזוּן יְרִיעוֹת:
עֲלוּבִים חָפוּ רֹאשָׁם. וְלַהֲרֵגָה צוּר הִקְדִּישָׁם. בִּפְרֹעַ
פְּרָעוֹת: פְּרִישַׂת הוֹד שַׂלְמָה. וּרְקוּעַת גֹּבַהּ אֲדָמָה.

טוביה Der Gottgeliebte hat sich zum Himmel gewendet,
Und brachte zur Erde das Gesetz, herrlich vollendet,
Am Feste der Wochen.

Der Hort erschien in seiner Herrlichkeit Pracht,
Und verlieh dem Volke seines Wortes Macht,
Unter Donnerrollen und Stürmen.

כל All die Bäum' in Flur und Wald
Ergriff Beben und Schreckens Gewalt,
All die Berg' und Höhen.

Er kündet dem Volke, dem ihm geweihten,
Die festlichen Mond' und Feierzeiten,
Die Ordnung der Tag' und Stunden.

מכל Die Er aus Völkern liebend erkürt,
Hat hin zum Sinai Er geführt,
Der Gott, der verhänget das Heil.

Auf Flügeln des Aars hat Er sie erhoben,
Der thront in den Höhen der Räume droben,
Deß Arm die niedren Welten trägt.

סוררים Als die Widerspenstigen gehört,
Wie Er sein Volk geschmückt und geehrt,
Da bebten ihrer Zelt' Umhänge.

Trauernd haben das Haupt sie verhüllt,
Dem Tode geweihet, sind von Angst sie erfüllt,
Preis sind sie gegeben.

פרישת Des Himmels Teppich, prächtig gespannt,
Und eine Höh' 1), überragend das Land,
Beide berührten einander.

1) Sinai.

שְׁתֵּיהֶן נוֹגְעוֹת: צַדִּיק הַר כָּפָה. עֲלֵי נָאוָה וְיָפָה. כְּגִינַת וְכִירִיעוֹת: קָשְׁבוּ עַם בְּחִירִים. חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים. לְאֹזֶן הַשְּׁמָעוֹת: רָם בְּחַסְדּוֹ שְׁמָרָם. מִכַּף כָּל־צוֹרְרָם. וּמִגְּזֵרוֹת רָעוֹת: שָׁלַח אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים. וְהִנְחִילָם דָּתוֹת חֲרוּתִים. בְּחָכְמָה וּבְדֵעוֹת: ה׳ תִּפְאַרְתָּם הִגְדִּיל לְמַעְלָה. לְתִתָּם לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה. כְּבִרְכַּת כּוֹס יְשׁוּעוֹת:

יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת הֶרְאָם פּוֹדֶה וְגוֹאֵל. וְעִטְּרָם וְהִנְּם כְּבֶרֶת יְקוּתִיאֵל. שׂוֹחֲחִים רֶנֶן וְהוֹדָיָה לָאֵל. פֵּאֲרוּ וְשִׁבְּחוּ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא.

Der Gerechte ließ den Berg sich neigen
Ob der Holden, Anmuthreichen,
Wie sich wölbenden Teppich.

קשבו Und es vernahm der Erkorenen Schaar
Lehr' und Gesetze, gerad' und wahr,
Deutlich dem Ohr vernehmbar.

Der Erhabene in seiner Huld sie hütet
Vor dem Feinde, der mit Haß sie umwüthet,
Und vor bösem Geschicke.

שלח Er sandte Wunder und Zeichen,
Und wollt' ihnen Lehren reichen,
Mit Weisheit und Kunde gegraben.

Zur Höhe ließ ihren Ruhm Er steigen,
Wollt' in Ehr' und Herrlichkeit sie zeigen.
Sie segnend mit dem Kelche des Heils.

ישועות Der Erlöser und Retter hat mit reichem Heil sie beglückt.
Mit der Gotteslehre Krone sie verschönt und geschmückt.
Lob und Dank dem Herrn verkündet
Jisrael mit Moscheh zu Ruhm und Preis verbündet.

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי משֶׁה.
כַּבֵּד. הוֹרֶיךָ בְּדִבּוּר חֲמִישִׁי הִשְׁמִיעָם. לֹא תִּרְצָח.
קְרוּצֵי חֹמֶר לְהַכְרִית בְּנַעַם. לֹא תִּנְאָף. טוֹבַת
חֵן וְסָרַת טַעַם. נֵצַח צוּר יִשְׁעֲךָ הִמְלִיכֻהוּ בְּרָב עָם:
זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:
יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ.
לֹא תִּגְנֹב. בְּמִסְתָּרִים לֵישֵׁב בְּמַאֲרַב חֲצֵרִים. לֹא
תַעֲנֶה. רֶעַ חָמָס הֱיוֹת עֵד שְׁקָרִים. לֹא
תַחְמֹד. שִׁפְעַת רֵעַ וַחֲפָצִים יְקָרִים. מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגֹאֲלוֹ
קַיָּם לְדוֹר דּוֹרִים:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:
(בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:)
הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים
וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

כבד Ehre die Eltern! ließ Er im fünften Spruch erschallen.
Nicht morde! das Erdgebilde nicht raff' hin in Zornes Wallen.
Nicht ehebreche! vom Reiz der Zuchtlosen nicht lasse Dich bethören.
Stets Deines Heiles Hort verherrliche in Volkeschören!

זה „Dies ist mein Gott!“ huben sie an und sprachen:
יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!“

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

לא Nicht sollst du stehlen, im Verborg'nen lauernd,
Im Hinterhalt der Höfe kauernd,
Nicht sag' aus Gewalt und Bosheit, nicht für Lüge darfst du zeugen,
Nicht begehre nach des Nächsten Fülle und Gut', ihm eigen.
So gebeut Jisraels König, sein Erlöser, in Ewigkeit dauernd.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum

טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

וְכָל הָעָם רֹאִים. וְשׁוֹמְעִים אֶת־הַקּוֹלֹת. אֲגוּדִים יַחַד לְקַבֵּל חֲמוּרוֹת וְקַלּוֹת. לָבֶטַח הוֹשִׁיבָם עוֹשֶׂה גְדוֹלוֹת. כֵּן יִפְרוֹשׂ שְׁלוֹמוֹ עַל כָּל־מַקְהֵלוֹת:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

חצי קדיש.

Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

Im ganzen Volk Alle die Stimmen hörten und sah'n,
Geeint, die Gebote, die leichten und schweren, zu empfah'n.
Sicher ließ sie wohnen, der so herrlich sich offenbart.
O möge seinen Frieden Er breiten überall, wo sein Volk sich schaart!

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der das Zelt des Friedens breitet über uns und über sein ganzes Volk Jisrael und über Jeruschalajim.

וידבר Und Moscheh verkündete die Feste des Ewigen den Kindern Jisrael.

(Fortsetzung des Abendgebetes S. 27 ff.)

סדר קידוש.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר־בָּנוּ מִכָּל־עָם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֶּן־לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וּזְמַנִּים לְשָׂשׂוֹן אֶת־יוֹם חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה זְמַן מַתַּן תּוֹרָתֵנוּ מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי בָנוּ בָחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדַּשְׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים וּמוֹעֲדֵי קָדְשֶׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

במוצאי שבת מוסיפין נר והבדלה.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוֹרֵי הָאֵשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִקְדֻשַּׁת יוֹם טוֹב הִבְדַּלְתָּ. וְאֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדַּשְׁתָּ. הִבְדַּלְתָּ וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתֶךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

(Das Morgengebet S. 43—105, Tefillah S. 27—37.)

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה· מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם יְיָ מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה· וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

וּבְכֵן, וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל־הָעָם:

סדר. ע״ס א״ב.

אִתּוֹ מִצְוֹת וְחֻקִּים· בֵּאֵר הֵיטֵב חֲקוּקִים· גְּמוּלֵי חָלָב מְנִיקִים· דִּמִּימוֹ חָכְמָה מְפִיקִים· הַשְׁפֵּעַ מְקוֹר מַיִם חַיִּים מְנֻזָּקִים· וּמִנֹּפֶת צוּפִים וּמִדְּבַשׁ מְתוּקִים· זֹהַר לָעֵינַיִם מַבְהִיקִים· חֹבֶשׁ לַעֲצָמוֹת מַשִׁיקִים· טוֹבִים

ובכן Und so stimmet an: Es kam Moscheh vom Berge herab zum Volke.

אתו Gebot und Gesetz in der Hand er trägt,
In deutlichen Zügen ausgeprägt,
Wie Milch den Säugling nährend,
Wie Mutterbrust, Weisheit gewährend,
Sprudelnd Lebensquellen, in Fülle sie laben,
Süßer als Honigseim und Waben,
Das Auge mit lichtem Glanz erhellend,
Heilung und Mark dem Leibe quellend,

יְשָׁרִים וְצַדִּיקִים. יְקָרִים מִפְּנִינִים וּמִכָּל־חֲשׁוּקִים. כְּתַב
אֶצְבַּע שׁוֹכֵן שְׁחָקִים. לְנוֹצְרֵימוֹ מֵחֵטְא מְנַקִּים. מַצְדִּיקִים
לְכֹל בָּם עוֹסְקִים. נִדְבָּרֵימוֹ בְּסֵפֶר נֶחֱקָקִים. סוֹפְרֵימוֹ
בְּצֶדֶק מְחֻקָּקִים. עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים. פְּאֵר
לִוְיַת חֵן וַעֲנָקִים. צְדָקוֹת מְלֵאִים וְלֹא רֵקִים. קְדוּמִים
טֶרֶם יְסוֹד אֲפִיקִים (נ"א ארקים). רוּם וָעֹמֶק אֵל בָּם
הֵקִים. שִׁמְעָם לְשׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים. תּוֹצְאוֹתָם לְחֵךְ
מַמְתַּקִּים:

מַמְתַּקִּים דִּבְרֵי אֱלֹהִים. לְאוֹמְרֵי אֵין כָּמוֹךָ בָּאֱלֹהִים:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים:

ע"פ תשר"ק.

תְּתוֹ קוֹל עֹז אֵל אֵלִים. שַׁלְהָבוֹ לַפִּידֵי גֶחָלִים. רָצוּ
בְּרָקִים קַלִּים. קוֹלוֹת הִרְעִימוּ גַלְגַּלִּים. צָרַח

Gerad' und gerecht und bewährt,
Vor Perlen kostbar und vor Kleinoden werth,
Von dem Finger des in der Höhe Thronenden geschrieben.
Wer sie wahrt, ist von Sünde rein geblieben.
Den sie Erforschenden Heil sie bescheeren,
In's ewige Buch verzeichnet sind, die darin verkehren.
Ihre Kundigen sind verzeichnet zum Segen,
Ein Lebensbaum Denen, die festhaltend sie hegen,
Schmuck und Prachtdiadem, zierlich umschlingend,
Nirgends leer, überall Segensfülle bringend,
Urweltlich, eh noch die Erde war gerundet,
Tief' und Höh' hat Gott durch sie gegründet.
Er hat sie der Rose des Thals [1]) enthüllt.
Dem Gaumen süße Labung aus ihr quillt.
ממתקים Süßer Laut sind die Worte des Herrn
Den Bekennenden: Keiner unter Göttern gleichet dem Herrn!

וידבר Und es redete Gott.

תתו Als der Gott der Götter seine Allmachtstimme ließ hallen,
Sprühten Gluthen und Flammen wallen.
Blitze im Fluge sausen,
Donnernd die Himmelsräder brausen,

1) Symbolischer Name Israels nach dem Hohen Liede 2, 1.

שׁוֹפָר מִמְּעֻלִּים. פָּצְמָה רְקוּעַת שְׁעוּלִים. עַמִּים אֲחָזוּם בְּחָלִים: סַעַר צִירִים וַחֲבָלִים. נֹהִים נְהִי וְכַיּוֹלֵדָה חָלִים. מְרַצְּדִים הָיוּ מְגֻבָּלִים. לְבָנוֹן וְשִׂרְיוֹן כַּעֲגָלִים. כַּרְמֶל וּבָשָׁן כְּמוֹ אֵילִים. יַחַד תָּבוֹר וְכָל־תְּלוּלִים. טָרְחוּ בְגָבְהָ וְנִמְצְאוּ פְסוּלִים. חַי רָם רָאָה שְׁפָלִים. זֶה סִינַי כַּדָּךְ לֹא הִכְלִים. וְהִטָּה אֵלָיו זְבוּלִים. הֶעֱטִירוּ עֲנָנִים וַעֲרָפֶלִים. דָּר בּוֹ בְּשִׁנְאַן אֶרְאֶלִּים. גְּאוֹן קוֹלוֹ הִשְׁמִיעַ לְנִדְגָּלִים. בִּסְבִיב הָהָר נִגְבָּלִים. בְּנַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע דָּת מְקַבְּלִים. אִוְּנָם שָׂם רֹאשׁ מִלִּים. אָנֹכִי שִׁמַּע לִכְלוּלִים:

לִכְלוּלִים הִשְׁמַעְתָּ מִלֶּיךָ. מִפּוֹצֵץ הָרִים קוֹלֶךָ:

Aus den Höhen dröhnt Posaunenschallen,
Verwundet die über Fluthen gespannten Schollen zerfallen,
Völker ergriff verwirrendes Grausen,
Weh und Angst heranstürmend hausen.
Sie winden sich kreisend in Jammer und Wehen,
Scheel blicken Bergeshöhen,
Libanon und Sirjon im Kreise sich drehen,
Karmel und Baschan gleich flüchtigen Rehen,
Tabor und alle ragenden Höhen,
Wie stolz auch gethürmt, — sie wollt' Er verschmähen,
Der Ewiglebende, deß Augen auf Demüthige sehen,
Ließ Sinai nicht beschämt, wie einen Armen, stehen.
Er ließ die Himmel auf ihn herab sich neigen,
Umkränzt sein Haupt mit Wolkendüsters Reigen,
Im Kreise der Himmlischen auf ihn wollt' Er herniedersteigen.
Seine majestätische Stimme scholl den Geschaarten,
Den rings um den Berg von Schranken Gewahrten.
Gehorsam gelobend sie das Gesetz empfingen,
Seines Wortes Beginn läßt Er in's Ohr ihnen bringen.
„Ich bin!" vernahmen sie, deren Haupt Kronen[1]) umfingen.

לכלולים Den von Diademen Gekrönten sein Wort kund Er giebt.
Vor seiner Stimme Gebirg' wie Spreu zerstiebt.

1) Als Jisrael in willigem Eifer sprach: „Wir wollen thun und gehorchen," kamen nach der Agadah die Engel herab und setzten Jeglichem zwei Kronen auf.

אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

ע"פ א"ב.

אֲשֶׁר כָּל־פָּעֳלוֹ תָמִים. בּוֹנֶה מַעֲלוֹת בִּמְרוֹמִים. גֹּדֵר תַּחְתִּיּוֹת הֲדוֹמִים. דֶּלֶת סֹגֵר בְּעַד הוֹמִים. הַמַּזְרִיחַ מְאוֹרוֹת רָמִים. וּמַנְהִיגָם לֵילוֹת וְיָמִים. זִיקִים עֹשֶׂה וּרְעָמִים. חֹשֵׁר טְלָלִים וּגְשָׁמִים. טִיעוֹת מְגַדֵּל וְצִמְחֵי תְלָמִים. יֹצֵר וּבֹרֵא כָּל־הַנְּשָׁמִים. כָּל־רוּחוֹתָם בְּיָדִי שָׂמִים. לַחְמָם אָכִין בְּמַטְעַמִּים. מֵמִית וּמְחַיֶּה וַאֲנִי חַי לְעוֹלָמִים. נִסַּי גְּדוֹלִים וַעֲצוּמִים. סֶלָה לְעוֹלָמִים קַיָּמִים. עוֹזֶרְךָ בִּבְרִית אָבוֹת תְּמִימִים. פּוֹדְךָ מִסִּבְלוֹת עֲנָמִים. צִלְלָם בְּנִבְכֵי תְהוֹמִים. קוֹרֵעַ לְפָנֶיךָ יַמִּים. רוֹעֲךָ בְּמָן מַטְעַמִּים. שָׁקַדְתִּי לְבָחָרְךָ לִי מֵאֻמִּים. תַּרְתִּי לְסַגֶּלְךָ לִי מֵעַמִּים:

אנכי Ich bin der Ewige, dein Gott!

אשר All mein Thun ohne Makel und Fehle.
Hoch in den Höhen wölbt' Ich meine Säle.
Die Tiefen der Erde hab' Ich gedämmt,
Die brausende Fluth durch Schranken gehemmt.
Ich lasse schimmern der Himmelsleuchten Glanz,
Führe Tag' und Nächte ihren leuchtenden Tanz,
Donner und Blitze schuf Ich, die schnellen,
Lasse Thau und Regengüsse schwellen,
Ziehe Pflanzen groß, was sprossend aus Furchen sich hebt,
Schaffe und bilde was haucht und lebt,
Meiner Hand ist vertraut, worin Odem webt.
Nahrung, köstlich labende, halt' Ich Allem bereit,
Tödt' und belebe, Ich, lebend in Ewigkeit.
Groß und mächtig meine Wunderwerke,
Ewig dauernd meine Kraft und Stärke.
Um der frommen Ahnen willen dir stand Ich bei,
Löste dich aus der Anamim drückender Sklaverei.
Sie ertränkt' Ich in der Tiefe Quellen,
Zerriß vor dir des Meeres Wellen,
Labte dich mit des Manna köstlicher Nahrung,
Aus Nationen dich erkürend zu liebender Wahrung,
Aus Völkern dich eignend zu Huldoffenbarung.

מֵעַמִּים חַשְׁתִּי לְהַבְדִּילָךְ. תְּמוּרִי אֵל לֹא־יִהְיֶה לָךְ:

לֹא־יִהְיֶה לְךָ:

ע״פ תשר״ק.

תָּעוּת זוֹרְחִים וְצוֹלְלִים. שִׁקּוּץ תּוֹעֵבוֹת וְגִלּוּלִים. רִיק וָתֹהוּ הֵם הָאֱלִילִים. קֶטֶב שְׂעִירֵי בְעָלִים. צַלְמֵי מַסֵּכוֹת וּפְסִילִים. פְּעֻלַּת תַּבְנִית כָּל־סְמָלִים. עֲצַבֵּי עוֹבְדֵי הָאֲמֵלָלִים. סוּמִים חֵרְשִׁים וְלֹא מְמַלְּלִים. נְשׂוּאִים עַל כָּתֵף וְנִסְבָּלִים. מְאוּמָה לְהוֹעִיל לֹא יְכוֹלִים. לֹא עוֹזְרִים וְלֹא מַצִּילִים. כְּנָפְלָם נִשְׁבָּרִים כִּנְבָלִים. יֵבֹשׁוּ כָּל בָּם מִתְהַלְלִים. טוֹעֵיהֶם לַחֹשֶׁךְ מוּבָלִים. חַגֵּיהֶם מְאוּסִים וּגְעוּלִים. זִבְחֵיהֶם מְרַק פִּגּוּלִים. וְנִסְכֵּיהֶם יֵין תַּרְעֵלִים.

מעמים Ich eilte, dich von den Völkern zu trennen.
Statt meiner darfst keinen Andern Gott du nennen!

לא Du sollst nicht haben fremde Götter!

תעות Den Wahn der Himmelsbilder, die leuchtend[1]) blinken
Und in die Meerestiefen dann versinken,
Den scheuseligen Greuel von Götzen
Und todten Klötzen,
Das Götzengelichter — Wahn und Trug,
Verderblicher Greuel, der Baalspuk,
Bilder, gegossen, gehauen aus Steinen,
Werke, in denen alle Gestalten erscheinen,
Leibiges Gemächt von machtlosen Händen,
Taub und blind, die keinen Laut entsenden,
Auf der Schulter getragen, die leblose Bürde,
Nichts nützend und frommend, ohne Kraft und Würde,
Nicht können sie helfen, nicht retten vor Verderben,
Hinfallend sind es zertrümmerte Scherben.
Zu Schanden wird, wer in Ehren sie hält,
Wer nach ihnen irrt, finsterer Nacht verfällt.
Ihre Feste verworfen, greuelbefleckt,
Ihre Opfer — ekelbedeckt,

---

1) Die Aufgehenden und Versinkenden sind offenbar die Himmelslichter, die in das Meer zu versinken scheinen, wenn es Tag wird. Das schöne, auch bei Dichtern des Alterthums erscheinende Bild haben die Ausleger verkannt und „Fische" in den צוללים gefunden.

הֵיכְלֵיהֶם קִבְרֵי חֲלָלִים. דָּתֵיהֶם חֻקּוֹת הֲבָלִים. גּוֹיִם
לְתֹפֶת נִרְגָּלִים (נ"א נגדלים). בְּנִי לְבוֹרַאֲךָ תְּנָה הִלּוּלִים.
אַל תִּתֵּן אֶת־שְׁמוֹ לְחִלּוּלִים:

לְחִלּוּלִים אַל תִּתֵּן אֶת־שֵׁם. וְסוּר מֵרָע פֶּן תִּכָּשֵׁל וְתֶאְשַׁם:

לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם:

ע"פ א"ב.

אֶת־שֵׁם אַדִּיר כָּאַדִּירִים. בָּרוּךְ וְזִכְרוֹ לְדוֹר דּוֹרִים. נַחֲלֵי
אֵשׁ מִמֶּנּוּ בוֹעֲרִים. דָּתוֹ חֶרֶב לַלַּהַט מְפִירִים. הַמַּרְעִישׁ
אֶרֶץ וּמַרְגִּיז הָרִים. וְגוֹעֵר בַּיָּם וּמַחֲרִיב קָרִים. וְעִמּוֹ לֹא
יָכִילוּ יְצוּרִים. חֲמָתוֹ מְנַתֶּצֶת צוּרִים. טוֹב לַיְשָׁרִים וְנֹקֵם
לְצָרִים. יֵחַתּוּ מִמֶּנּוּ אַבִּירִים. כֻּלָּם מִפַּחְדּוֹ נִסְעָרִים. לוֹ
מְשָׁרְתִים וְתָאֳרוֹ לֹא שָׁרִים. מוֹרָא שְׁמוֹ לַשָּׁוְא לֹא תָרִים.

Ihre Spenden — Taumelwein,
Ihre Tempel — Leichenschrein,
Wahnhafter Unsinn in ihren Gesetzen,
Ihr Leib verfällt der Unterwelt Entsetzen.
Du, mein Sohn! Deinem Schöpfer Ehre spende,
Nicht seinen Namen zur Entweihung verwende.

לחלולים Den Namen Gottes nicht woll' entweih'n.
Vom Bösen weiche! Sonst bleibst du von Schuld nicht rein.

לא Nicht sprich aus den Namen,

את Den in Allmacht herrlich prächtigen, —
Seinen Namen in alle Zeit gebenedeit, — den ewig mächtigen,
Von dem aus flammend Feuer zehrt,
Seine Lehre, den Bundbrüchigen ein gezücktes Schwert.
Die Erde bebt, Berge schwanken hin und her,
Austrocknet Er Flüsse, schilt das Meer.
Nicht ertragen die Wesen seines Zornes Gluth,
Entwurzelt sind die Felsenmassen in Wuth.
Seine Feinde strafend, den Frommen mild und gut.
Gewaltige stürzen zerschmettert,
Von seinen Schrecken davon gewettert.
Seiner Diener Schaaren seine Gestalt nicht schauen.
Seinen Namen, den Ehrfurcht gebietenden, nicht nenn' ohne Grauen.

נֶגְעָךְ בּוֹ יִרְעֲדוּ בָךְ אֵבָרִים. סוּר מִשְּׁבוּעַת שְׁקָרִים. עָרוּךְ בָּהּ אָלוֹת וַאֲרָרִים. פּוֹרַעַת מֵעוֹר וּמִבְּשָׂרִים. צוֹפֶרֶת כָּעוֹף וּבָאָה בַחֲדָרִים. קִירוֹת הוֹפֶכֶת עִם מְקָרִים. רַחֵק מִמֶּנָּה בְּכָל־דְּבָרִים. שְׁמוֹר שְׁבוּעַת אִסָּר וּנְדָרִים. תִּירָא אֵל נוֹתֵן שַׁבָּת לַשּׁוֹמְרִים:

לַשּׁוֹמְרִים יוֹם שַׁבַּת נְפִישׁוֹ. עֲתִידִים בְּקֹדֶשׁ לְהַקְדִּישׁוֹ:

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:

ע"פ תשר"ק.

תַּכְלִית כָּל פֹּעַל רוֹם וְתַחְתּוֹנִים. שְׁבִיעִי לַיָּמִים הַנִּמְנִים.
ראשׁוֹן לְמִקְרָאֵי זְמַנִּים. קָדוֹשׁ לַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים.
צְבִי קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁאֲנַנִּים. פְּדָת מִדִּין יְצִיר מִלְּפָנִים.

Ein Schauer durchbebe dich, sollst du an ihn dich getrauen!
O bleibe fern von falschen Eiden.
Bereit sonst sind dir Flüch' und Leiden.
Strafe forderud dir an Leib und Leben sie bringen,
In deine Gemächer[1]) sie stürmen mit des Vogels Schwingen,
Dein Gemäuer und Gebälk zum Sturze sie bringen.
Bleibe fern davon in allen Wegen.
Gelübd' und Eidesband mußt streng' du hegen.
Fürchte Gott, der den Frommen des Sabbaths Feier wollt' aufer-
legen.

לשומרים Die halten des Sabbathtages Rast,
Einst werden sie Ihn verherrlichen in seinem Weihpalast.

זכור Gedenke des Sabbathtages, ihn zu heiligen.

תכלית Himmlischer und irdischer Werke Ziel und Ende,
Der siebente, der gezählten Tage Wende,
Beginn der heiligen Feierzeiten,
Gedenke des dem Herrn der Herren geweihten.
Ein heiliger Schmuck, bringt er den ihn Feiernden stille Seligkeit.
Einst hat vom Gericht[2]) er das erste Geschöpf befreit.

---

1) Die Strafe des Meineides wird aus den Worten des Propheten Sachar. 5, 4 entnommen.
2) Der Sabbath ist nach dem Midrasch als Anwalt für den ersten Menschen, nachdem er sich versündigt hatte, aufgetreten, und hat ihm die Verzeihung von Gott erwirkt. S. meine Stimmen vom Jordan und Euphrat, S. 4 und 5.

עָנְתָה שִׁירָה וְכִפְּרָה פָּנִים. סֻיְּמָה לָאוֹת וְלָעֵד בֵּין אָב
לַבָּנִים. נְצוֹר יְצִיאוֹתֶיהָ כְּהוֹרוּ נְבוֹנִים. מַשָּׂא בְּלִי לְהוֹצִיא
מִבִּפְנִים. לִמְחַלְלֶיהָ מִיתוֹת דָּנִים. כָּרֵת וּרְגִימַת אֲבָנִים.
יְדוּעָה הִיא לְךָ כְּמָן מִיָּמִים קַדְמוֹנִים. טַעֲמוֹ לֹא רָד בָּהּ
מִמְּעוֹנִים. חוֹבְרֵי אוֹב בָּהּ לֹא נֶעֱנִים. זְכוֹר כִּי בָהּ יִשְׁבּוֹת
נְהַר צְפוּנִים. וְנַח בָּהּ מִמְּלֶאכֶת חוּץ וּפָנִים. הֲגֵה בָהּ
לָאֵל קְדֻשּׁוֹת וּרְנָנִים. דַּשֵּׁן עַל שֻׁלְחָנְךָ מַעֲדַנִּים. גַּם עֶבֶד
וְאָמָה אֲשֶׁר לְךָ נִקְנִים. בָּהּ יָנוּחוּ עִמְּךָ בְּכָל־פָּנִים. אֵל
הוֹרָה לְךָ לְכַבֵּד הוֹרִים וּזְקֵנִים:

וּזְקֵנִים הִנְעִימוּךָ מִיָּמֶיךָ. כַּבְּדֵם סֶלָה וְיִרְבּוּ יָמֶיךָ:

Er stimmte das Weihelied an, hat das zürnende Antlitz erhellt,
Zum Zeichen und Zeugen zwischen Vater und Kindern darob bestellt.
Wahre seine Aus- und Eingänge, wie die Weisen gelehrt,
Last[1]) aus einem Gebiet in's andere zu tragen, sei verwehrt.
Strenge Strafe den ihn Entweihenden droht,
Von Gottes- und Menschenhand der Tod.
In der Vorwelt war das Manna sein kenntlich Zeichen.
Seine Labung fiel am Sabbath[2]) nicht aus der Höhe Bereichen.
An ihm kommt unheimlich Spukwesen[3]) nicht auf.
Selbst der Strom, der verhüllte, hemmt seinen Lauf.
Auch du von jeglicher Arbeit feiere, wie im Hause, so im Freien.
Loblied und Preis an ihm sollst Gott du weihen.
Genieße der festlichen Lust am Tische, reichbesetzt,
Doch daß auch Knecht und Magd, dir eigen, Freude letzt!
Gönn' ihnen Ruh' und Rast in allen Weisen.
Gott hat Ehrfurcht dich gelehrt vor Eltern und Greisen.

וזקנים Die Alten, die dir deine Tage verschönt,
Ehre sie stets! Langen Lebens Segen dann dich krönt.

---

1) Jer. 17, 21: Traget keine Last aus euren Häusern am Sabbathtage.
2) 2. M. 16, 23.
3) Für die Weihe, die den Sabbath von anderen Tagen unterscheidet, führt der Talmud an, daß alle Künste des Aberglaubens und Spukwesens an ihm nicht gelängen, und der Sambation — ein Fluß, der sonst Steine auswerfen soll — an ihm ruht. Synhedrin fol. 65 b.

כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ:

ע"פ א"ב.

אָזוֹן לְהוֹרֶיךָ בְּחִבּוּר אֱמוּנִים. בַּעֲתִירוֹת אוֹתְךָ קוֹנִים. גִּדְּלוּךָ בִּבְרִית אֵיתָנִים. דֵּי חֲלֵב שָׁדַיִם לְךָ מְדַשְּׁנִים. הַמַּלְבִּישֶׁיךָ לְבוּשׁ עֲדָנִים. וּמַאֲכָלִים בְּפִיךָ נוֹתְנִים. זוֹעֲקִים בַּעַדְךָ תַּחֲנוּנִים. חַיָּתְךָ לְמוֹ דָר עֶלְיוֹנִים. טוֹעֲנֶיךָ עַל שִׁכְמָם כְּאוֹמְנִים. יְגֵעֵי בְךָ שְׂבֵעֵי אוֹנִים. כְּאָב אִם יִקְרָאֲךָ הֵם מִתְעַנִּים. לְיִרְאַת שַׁדַּי אוֹתְךָ מַפְנִים. מִצְוֹת וְדָתוֹת לְךָ מְבוֹנְנִים. נַחֲלַת הוֹן וּבַיִת לְךָ מַקְנִים. סוֹמְכִים לְךָ עֵזֶר וּמִתְחַתְּנִים. עֲשֵׂה חֶפְצָם וְלֹא תָעֵז פָּנִים. פֶּן יַעֲמִידוּךָ לִפְנֵי דַיָּנִים. צְפֵה דַּת סוֹרֵר וּמוֹרֶה בַּבָּנִים. קָהָל יִרְגְּמוּךָ בָּאֲבָנִים. רְאֵה פֶּן תַּעַזְבֵם לְעֵת זְקוּנִים. שָׁרְתֵם כְּעֶבֶד לַאֲדוֹנִים. תְּפִלָּתָם קַח וְתַאֲרִיךְ יָמִים וְשָׁנִים:

וְשָׁנִים תַּאֲרִיךְ וְתִזְכֶּה פְּנֵי צַח. יְצִיר צֶלֶם אִם לֹא תִרְצָח:

לֹא תִרְצָח:

ע"פ תשר"ק.

תּוּר וְסוּר מֵאַנְשֵׁי דָמִים. שׁוֹמְרִים בְּלִבָּם אֵיבָה וְשִׁטְמִים. רִשְׁעַת סוֹד מַעֲרִימִים. קָחַת נֶפֶשׁ צַדִּיק וּמְזִמִּים. צוֹפְנִים וְאֹרְבִים עַל תְּמִימִים. פַּח טוֹמְנִים לִמְיַשְּׁרִים פְּעָמִים. עַל דַּם רֵעַ בְּזָדוֹן קָמִים. שְׂאֵת כְּלֵי מָוֶת בְּאַף מְזֻעָמִים. נְקִי רֹצְחִים בְּאֵין רַחֲמִים. מְאַבְּדִים מַעֲשֵׂה הַצּוּר תְּמִים. לְנִבְרָא בְּצַלְמוֹ לַשַּׁחַת הוֹמִים. כְּרֶגַע נְשָׁמָה מְשִׁימִים. יִרְאַת אֵל בְּלִבָּם לֹא שָׂמִים. טוֹרְדִים נֶפֶשׁ לָמוּת בְּלֹא יָמִים. חֲדַל מִלְּהַחֲנִיף גֵּיא בְּדָמִים. זְכוֹר כִּי יִזְעַק דָּם לִמְרוֹמִים. וְשׁוֹפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם נִנְקָמִים.

כבד Ehre deinen Vater und deine Mutter!

און Gehorche dem Aelternpaar, das liebend verbunden dich pflegt,
Um deinen Besitz hat ihnen das Herz in brünst'gem Flehn sich geregt.
Sie führten in der Ahnen Bund dich mit froher Lust,
Der Nahrung Fülle dir spendet der Mutter Brust.
Sie kleiden dich in schmuck Gewand,
Deinem Munde die Speise reicht ihre Hand.
Ihr Gebet ist für dich zum Himmel gewandt,
Für dein Leben zu dem droben Thronenden gesandt.
Du ruhtest auf ihren Armen gewartet, geborgen.
Um dich litten sie Fülle von Kummer und Sorgen.
Trifft dich ein Leid, willig sie sich kastei'n.
In Gottes Furcht dich führten sie ein.
Gebot und Gesetz sie dir erklären,
Hab' und Besitzstand sie dir gewähren.
Sie suchen dir des Lebens Stütze, das Weib sie dir vermählen.
Erfüll' ihnen ihre Wünsche, du darfst sie nicht durch Härte quälen.
Daß nie über dich sie Klage führen, sie nimmer kränke!
An das Gesetz vom Widerspenstigen [1]) stets denke!
Sieh' zu! verlasse sie nicht in ihres Alters Zeit,
Wie ein Diener dem Herrn, sei zu ihrem Dienste bereit
Gewinn' ihr segnend Gebet! und lange lebst du ohne Leid.
ושנים Lang lebst du, schauest das Antlitz des Ewigklaren,
Wenn sein Ebenbild vor'm Morde du wirst wahren!

לא Du sollst nicht morden!

חור Späh' umher, bleib fern von Blutmenschen und ihren Wegen,
Die Haß und Grimm in ihrem Herzen hegen,
Die den frevlen Anschlag verstecken mit List tief innen,
Des Unschuldigen Leben zu rauben ist ihr Sinnen,
Lauern und spähen auf den, der untadlig, gerade,
Legen Schlingen dem, der wandelt auf rechtem Pfade.
Frevelnd trachten sie, des Nächsten Leben hinzuraffen,
Schwingen in wüthendem Zorn des Todes Waffen,
Erbarmungslos den Unschuldigen stürzt der Mord,
Sie vernichten das edle Gebild, das schuf der untadlige Hort.
Gottes Ebenbild zu verderben ihr Sinn begehrt
Im Augenblick' ist ein Leben zerstört.
Furcht vor Gott in deß Herz nicht bringt,
Der vor der Zeit ein Leben zum Tode bringt.
O wache! durch Blutspuren nicht sei das Land entweiht,
Bedenke, daß das Blut empor zum Himmel schreit.
Wer Blut vergoß, wird durch Menschenhand hinweggerafft.
Leben für Leben nur vergeltende Sühne schafft.

1) 5. Mos. 21, 18.

הֵן נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ מְשַׁלְּמִים. דִּין הֶרֶג לְנַפְשָׁם גּוֹרְמִים. גּוּר מִפְּנֵי חֶרֶב וְעָמִים. בְּרַח לְךָ מִגַּחֲלֵי רְתָמִים. אַשּׁוּרֶיךָ תַּצְעִיד בְּתָמִים:

בְּתָמִים תֵּלֵךְ וְתִנָּצֵל מֵאַף. סוֹטָה אִם לֹא תִנְאָף:

לֹא תִנְאָף:

ע"פ א"ב.

אַל תִּתְעָרֵב בִּמְנָאֲפִים. בִּמְגַלֵּי עֶרְיוֹת גּוּפִים. גֵּוִים בְּתוֹעֵבוֹת מְטַנְּפִים. דּוֹרְשֵׁי רָע וּמְבַקְשֵׁי כְשָׁפִים. הַמְטַמְּאִים אֶרֶץ וּמַחֲנִיפִים. וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אָמָן מְסַלְּפִים. זַרְעָם לְשֵׁם אַחֵר מַחֲלִיפִים. חֲמַת אֵל וְקִצְפּוֹ מַאֲנִיפִים. טוֹר עַצְמְךָ מִסּוֹטַת נְאוּפִים. יָפְיָהּ אַל יַדִּיחֲךָ לִרְשָׁפִים. כָּל־נוֹגְעֶיהָ בְּאוּר נִשְׂרָפִים. לְחַדְרֵי מָוֶת הֵם נִשְׁאָפִים. מֵעַמְקֵי שְׁאוֹל נֶהֱדָפִים. נוֹפְלִים לְשַׁחַת וְלֹא נִזְקָפִים. שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ בְּחַיִּים יָפִים. עִם לְקוּחָה לְךָ וְהַכֹּל צוֹפִים. פּוֹרִיָּה תַּפְרִיחַ לְךָ עֲנָפִים. צְמוּדִים לְשֻׁלְחָנְךָ מַקִּיפִים. קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לָאֵל מַצְנִיפִים. רִנָּה בְּלִבְּךָ אָז מוֹסִיפִים. שְׁתֵה מִבּוֹרְךָ מַיִם כְּסוּפִים. תַּעַב גְּנֵבַת מַיִם טְנוּפִים:

טְנוּפִים מַיִם לֹא תִגְנֹב. שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ וּבְטוּב תָּנוֹב:

לֹא תִגְנֹב:

ע"פ תשר"ק.

תִּרְחַק מֵחֲבוּרַת גַּנָּבִים. שׁוֹדְדִים לְלֹא לָמוֹ אוֹרְבִים. רוֹאִים בְּאֶשְׁנַבֵּי עֲרָבִים. קִירוֹת בַּחֹשֶׁךְ נוֹקְבִים. צוֹדְדִים וּבָאִים בְּאֶשְׁנַבִּים. פְּעֻלַּת יְגִיעַ אֲחֵרִים גּוֹנְבִים. עֲשִׁירִים עֲרֵמִים מַצִּיבִים. שְׂבֵעִים לַלֶּחֶם מַרְעִיבִים. נְפָשׁוֹת מְפִיחִים וּמַדְאִיבִים. מְאָרְבִים עַל דְּרָכִים יוֹשְׁבִים.

Sie selber geben dem Tode Preis ihr Leben.
Du — vor dem Racheschwerte sollst du beben!
Vor brennender Kohlen Gluth nimm die Flucht.
O richte deine Schritte in untadliger Zucht!

בתמים Untadlig wandle, dann entrinnst du des Zornes Gluth.
Sei vor unkeuschem Gelüst' auf deiner Hut!

לא Du sollst nicht ehebrechen!

אל Geselle dich nicht zu denen, die der Ehe Bündniß brechen,
Den zucht- und sittenlos Frechen,
Unlauterkeit und Greuel sie umhüllt,
Verderblich Wesen treiben sie, Böses ihr Innres füllt,
Mit Schuld und Schmutz beflecken sie das Land,
Entzünden des göttlichen Zornes Brand.
Hüte dich, laß nicht von den sünd'gen Abtrünnigen dich verführen,
Nicht durch ihren Reiz Flammengluthen schüren,
Dem Feuer verfallen Alle, die sie berühren
Des Todes Hallen sie zum Wohnsitz sich erküren,
Sie werden gestoßen zu der tiefsten Hölle Thüren,
Sinken in's Verderben, können sich nicht erheben.
Du, freue dich deines Theils in heiterem Leben,
Mit der dir Vermählten, offen, vor allen Zeugen.
Sie segnet dich mit holden Sprossen und Zweigen,
Die geschaart um deinen Tisch in lieblichem Reigen,
In heil'gem Loblied Gott sie erhebend bezeugen,
Mit wonniger Lust das Herz dir erhellen.
Du trinke labenden Trank aus deinen Quellen,
Verschmäh' unlautre, verstohlen geholte Wellen.

טנופים Vor unreinem, heimlich geschöpftem Trank dich hüte!
Freue dich deines Theils! Noch im Alter treibst du frische Blüthe!

לא Du sollst nicht stehlen!

תרחק Fern bleibe von Diebesgesellen,
Auflauernd, fremdem Gute nach sie stellen,
Bei Nacht und Nebel hinter Gittern sie lauern,
Brechen im Finstern durch Mauern,
Feindselig in's Haus durch die Fenster sie bringen,
Tragen davon fleißigen Schaffens Erringen,
Reiche zum Bettelstab sie bringen,
Machen, daß Gesegnete mit Mangel ringen,
Mit Kummer und Gram sie die Seelen umschlingen,
Am Wege harrend, bis es werde gelingen,

לִגְזוֹל לְכָל־עוֹבְרֵי נְתִיבִים. כְּלֵי יַיִן עֲלֵיהֶם מַלְהִיבִים. יַחַד גַּם לְהָרְגָם רוֹהֲבִים. טְעוּנוּ וּבִגְדוּ שׁוֹלְלִים כְּאוֹיְבִים. חוֹטְפִים וְטוֹרְפִים כִּזְאֵבִים. זֶה עֲמָלָם לָרִיק חוֹשְׁבִים. וּמְאֵרָה לְבָתֵּיהֶם שׁאֲבִים. הוֹן בְּרָכָה אַחֲרֵימוֹ לֹא עוֹזְבִים. דִּבְרֵי אָלוֹת עֲלֵיהֶם קוֹבִים. גּוֹיִם לְמַהֲלֻמּוֹת מְחַיְּבִים. בָּשְׁתָּם בִּרְחוֹבוֹת מְסוֹבְבִים. אִידָם בְּבוֹא יִרְאוּ רַבִּים. אֱסוֹף יְגִיעֶיךָ הַטּוֹבִים. אֱכוֹל וּלְנַפְשְׁךָ יִהְיוּ עֲרֵבִים. אַל תִּפְנֶה בְּנֵי אֶל רְהָבִים. וְאַל תְּהִי עִם שָׂטֵי כְזָבִים:

כְּזָבִים בְּרֵעֲךָ לֹא תַעֲנֶה. וְרָעָה אֵלֶיךָ לֹא תְאֻנֶּה:

לֹא־תַעֲנֶה:

ע"פ א"ב.

אֱטוֹם שְׂפָתֶיךָ מִתַּפְלוּצִים. בַּל תִּתְחַבֵּר לַלֵּצִים. גּוֹלְשִׁים דְּבָרִים נִמְרָצִים. דַּרְדַּר זוֹרְעִים עִם קוֹצִים. הַשּׁוֹנְנִים לְשׁוֹנָם כְּחִצִּים. וּפִימוֹ יְפוֹצֵץ נִיצוֹצִים. וּמְמִים אָוֶן וּמִרְמָה יוֹעֲצִים. חֲנֵפִים וְלָרְכִיל אָצִים. טְפִלוּת עֵדוּת שָׁוְא פּוֹצִים. יְהִירִים וּבְעַיִן קוֹרְצִים. כְּצִפְעוֹנֵי נוֹשְׁכִים וּמוֹחֲצִים. לָרַע רָצִים וּלְאֵיד דָּצִים. מְדָנִים בֵּין אַחִים מְנַצִּים. נוֹתְנֵי מַחְלֹקֶת וְגֶדֶר פּוֹרְצִים. שְׂנוּאִים לָאֵל וּמְשֻׁקָּצִים. עֲתִידִים לִמְדוּרַת אֵשׁ וְעֵצִים. פָּעֳלָם עַל רֹאשָׁם קוֹבְצִים. צָרַעַת בְּעוֹרָם מְנַפְּצִים. קְלָלוֹת בִּבְשָׂרָם רוֹבְצִים. רֹאשׁ וְלַעֲנָה בְכוֹסָם מָצִים. שְׁמוֹר לְשׁוֹנְךָ מִנְּאוּצִים. תְּתַעֵב תַּרְמִית שֶׁקֶר וְשִׁקּוּצִים:

שִׁקּוּצִים וּזְנוּת אַל יְהִי מֵרֵעֶךָ. וּבִמְרֵעָה טוֹב הוּא יִרְעֶךָ:

Den arglos Hinziehenden beraubend zu bezwingen.
Als ihre Rüstung flammen Schwerteslklingen.
Auch an's Leben zu gehen sie sich unterfingen.
Wie Feinde raffend Gewänder und Gut als Beute,
Raubend und davonschleppend gleich wilder Thiere Meute.
Doch eitel ist all ihr Sinnen und Mühen.
Den Fluch auf ihre Häuser sie ziehen.
Nicht hinterlassen sie zum Segen ihr Gut,
Auf welchem Fluch und Verwünschung ruht.
Züchtigungsschläge harren ihrer und Bande.
Durch die Straßen hin tragen sie ihre Schande.
Kommt ihre Strafe, schau'n es All' im Lande.
Du sammle den Segen, den dein Fleiß dir getragen,
Genieß' ihn zu deiner Seele Behagen.
Mein Sohn! wende dich nicht zu stolzem Gewinne,
Nicht geselle dich lügenhaft schweifendem Sinne.

כובים Lug gegen deinen Nächsten sage nicht aus!
Kein Leid wird treffen dann dein Haus!

לא Du sollst nicht aussagen falsch Zeugniß!

אטום Verhäge deine Lippen vor Reden voll Thorheit und Sünden,
Nicht mit Spöttern dich wolle verbünden!
In kränkenden Reden sie sich ergehen,
Dorn und Distel sie säen,
Ihre Zunge wie Pfeile sie spitzen,
Sprühende Funken aus ihrem Munde blitzen,
Unheil sie schmieden, Trug sie spinnen,
Heuchler, die auf Verrätherei sinnen,
Lügenhaft Zeugniß auszusprechen,
Mit trügrischen Blicken winken die Frechen,
Wie Skorpionen sie verwundend stechen,
Eilen zum Bösen, ob Unheil in Jubel auszubrechen,
Den Zwist anfachend entzweien sie Brüder,
Stiften Hader, reißen jede Schranke nieder,
Gott verhaßt, aus seiner Nähe verbannt,
Bereit für des Verderbens zehrenden Brand.
Sie sammeln auf ihr Haupt ihren Lohn,
Schäden und Wunden ihrem Leibe droh'n,
Fluch ihr Leben trifft,
In ihrem Becher schlürfen sie Wermut und Gift.
Nicht Lästerwort laß über deine Zunge gehen.
Lug und Trug und scheuselig Wort mußt du verschmähen!

שקוצים Unlautres Wort und zuchtlos Wesen sollst du meiden!
Dann läßt Er auf reicher Trift dich weiden.

לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ:

ע"פ תשר"ק.

תַּחֲמוּדוֹת בָּתִּים וְאֹהָלִים. שֶׁקֶר הַחֵן וְיֹפִי הֲבָלִים. רֶשַׁע חוֹמְסִים וְגוֹזְלִים. קִנְיָן אֲשֶׁר קָנוּ עֲמֵלִים. צוֹפֶה עַיִן תַּאֲוַת שְׁלָלִים. פָּז וְכֶסֶף וְכָל־בֶּצַע כְּלוּלִים. עֵשׂ בְּגָדִים וְרַקָּב כֵּלִים. שָׂדֶה וָכֶרֶם לָרוּחַ נִנְחָלִים. נֶפֶשׁ וְכָל־אֲשֶׁר לָהּ נוֹטְלִים. מִלַּחְמוֹד אֵלֶּה עַיִן תַּעֲלִים. לָמָּה תִהְיֶה בִּפְלִילִים. כְּסוּת אַלְמָנָה חוֹבְלִים. יְתוֹמִים חוֹמְסִים וְלֹא חוֹמְלִים. טוֹרְחִים לְהַשִּׂיג גְּבוּל עוֹלִים. חוֹטְפִים עֲנִיִּים וְדַלִּים. וְעֵת יַגִּיעַ אַחֵרִים גּוֹזְלִים. וְנֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית מַכְפִּילִים. הֲלֹא לִקְבָרוֹת הֵם מוּבָלִים. דְּבַר הוֹן בְּיָדָם לֹא מוֹבִילִים. גְּחָלִים כְּקַשׁ אוֹתָם אוֹכְלִים. בְּיוֹם עֶבְרָה לֹא מֻצָּלִים. אֲנָשִׁים אֲשֶׁר עַוְלָה פּוֹעֲלִים. אֵלֶּה הַדְּבָרִים בְּלֹא תַחְמֹד תְּלוּלִים. אִם תִּשְׁמְרֵם וְלֵב לָאֵל תַּשְׁלִים. ה׳ אָז תַּצְלִיחַ בְּכָל מִפְעָלִים. אוֹרְךָ יַזְהִיר כְּמַשְׂכִּילִים. אֲשֶׁר שְׁנֵי עוֹלָמוֹת נוֹחֲלִים. וִיאַשְּׁרוּךָ קְטַנִּים וּגְדוֹלִים:

גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים נָעוּ מִקּוֹלוֹת. וּנְשָׁמוֹת עָפוּ מִקּוֹלֵי קוֹלוֹת:

וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק.

אֵלֶּה הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים. אֲשֶׁר נִתְּנוּ לְעַם חֲשׁוּקִים. בְּקוֹלוֹת וְשׁוֹפָרוֹת וְלַפִּידִים וּבְרָקִים. בְּרַעַשׁ וּבְרַעַד

לא **Du sollst nicht begehren das Haus deines Nächsten.**

תחמודות Nicht nach prächtigen Häusern und Zelten geize,
Nicht nach der Schönheit flüchtig enteiltem Reize.
Sündiger Sinn zu besitzen, zu erraffen begehrt,
Was Fleiß und Müh' Anderen zum Besitze bescheert.
Gierig der Habsucht Auge nach Besitz verlangt,
Nach Gold und Silber und was als reiche Habe prangt,
Nach Kleidern, — der Motte Raub — nach Geräth, das morsch zerfällt,
Und was wie Hauch zerstiebt — nach Weinberg und Feld.
Das Alles zernagt der Seelen Ruh.
Nicht begehre! Schließe das Auge zu!
Warum soll's zu deiner Strafe enden?
Auch an der Wittwe Gewand Habsücht'ge sich pfänden,
Auch Waisen nehmen sie Alles ohn' Erbarmen,
Trachten, das Gut zu erhaschen des Armen.
Dem Dürftigen, Bedrängten das Kleid aus sie ziehen,
Rauben den Schweiß und Fleiß und Fremder Mühen,
Erpressen Wucher und Zins.
Doch, in's Grab geschleppt nicht ahnenden Sinn's,
Nichts nehmen sie mit sich des frevlen Gewinn's.
Wie Stroh durch Gluth wird Habsucht weggerafft.
Am Tage des Zornes nichts Rettung schafft
Denen, die treibet frevlen Gewinnes Leidenschaft.
„Begehre nicht!" — Darin sind Lehren berghoch gethürmt.
Bewahrst du sie, bleibt dein Herz durch Gott geschirmt,
Dann hast du in allem Thun Glück und Gedeih'n,
Du leuchtest in der Seligen Sonnenschein,
Denen beide Welten wird Gott verleih'n,
Und glücklich dann preist dich Groß und Klein.

גדולים Groß und Klein ergriff vor den Gewaltstimmen Beben.
Vor dem mächtigen Hallen entfloh ihnen Hauch und Leben.

וכל **Und das ganze Volk gewahrte die Donner.**

ובכן **Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.**

אלה Diese Satzungen und Zeugnisse wurden heut vorgelegt
Dem Volke, das seine Liebe hegt,
Da flammende Blitze zuckten, Donner und Posaunen klangen,
Unter Sturm und Erdbeben, Grauen und Bangen, —

באימה וזיקים. בנשיקה מפי שוכן שחקים. מבוארים ומחוקקים. משולים בכל־מתק אכלים ומשקים. מנפת צופים ומדבש מתוקים. בתשעים ושמנה פנים בפרוש חקוקים. בארבעים ותשעה פנים טמא נחקקים. בארבעים ותשעה פנים טהור מחשקים. מנין ודגלו נדרשים ונחקקים. בשש מאות ושלש עשרה מצות זקוקים. מאתים וארבעים ושמנה בעשה להקים. ושלש מאות וששים וחמש בלא תעשה מתחזקים. בעליל שבעתים מזקקים. ושומרימו לעד לא נזקים. ולוית חן לראשם מעניקים. ולגרגרותם עטור ענקים. משמחים לב ועינים מבהיקים. מתוק לנפש ומרפא לעצם מפיקים. עץ חיים היא למחזיקים: ובעלתה על דעתו לתן תורה לעמו. בא מסיני בכבוד נאמו. וזרח משעיר למו. וערך לא תרצח לפנימו. ועל כי בחרבם הם חיימו. לא קבלו על תורה עלימו. ומהר פארן הופיע למו. לא תגנב שנן במחנימו. ועל כי בגנבות ובגזלות הם מפעלימו. לא קבלו על תורה עלימו. ואתה מרבבות קדש לתן עז לעמו. הם קבלו על תורה עלימו. ונעשה לנשמע הקדימו. טרם נשמע נעשה נמו. וצדקה בה נחשבה למו. ולשני כתרים סימו. למלוכה ולכהנה וללויה אימו. ובעשרה קדושים קדשם אל לשמו. ובשבעים שמות יחסם לאמו. ובשלש עשרה מדות תוצאותם בקימו. וכלל שמם בשמו. ובאזור לחלץ הדביקם לנעמו. ולסיני הטה שמי מרומו. וירד הוא וכל־קדשיו עמו. והגעיש והרעיש והרעיד הדומו. ואחת

Wie ein Kuß aus des Himmelsbewohners Munde
Kam das Wort, klar, ruhend auf festem Grunde,
All' dem Lieblichsten vergleichbar,
Von Honigseimes Süße nicht erreichbar,
Gleich siebenfach geläutertem Metalle.
Die sie wahren, kommen nie zu Schaden und Falle,
Um ihr Haupt ein Diadem, zierlich gewunden,
Ein Schmuck, um ihren Hals gebunden,
Erfreuend das Herz, das Aug' erhellend,
Süß der Seele, Heilung dem Leibe quellend,
Ein Baum, sprossend Leben,
Denen, die fest sie zu halten streben.

וכעלתה Und eh' seinem Volke die Lehr' Er wollt' offenbaren,
Von Sinai kam Er mit seinem Worte, dem herrlich klaren,
Ob Seïr [1]) erscheint seine Herrlichkeit.
Ausspricht Er vor ihnen das Wort, das den Mord verbeut,
Da haben sie, denen das Schwert ist des Lebens Grund [2]),
Gesträubt sich, zu schließen der Lehre Bund.
Von Paran [3]) hat Er dann sich offenbart.
Nicht sollst du stehlen! erscholl's in ihren Lagern, geschaart.
Und sie — da Raub [4]) und Diebstahl ist ihr Verkehr,
Fanden das Joch der Lehre zu schwer.
Sein Kleinod seinem Volke zu verleih'n ist dann Er gekommen.
Sie haben der Lehre Joch willig auf sich genommen.
Und freudig haben sie Gehorsam und Erfüllung gelobt.
So ward ihr frommer Sinn erprobt.
Und sie wurden mit Kronen geschmückt,
Mit der Würde des Königs- und Priesterthums beglückt,
Er wollte sie seinem Dienste weih'n,
Verschlang mit ihrem Namen den seinen im Verein.
Verband sie in Huld mit sich, nahm sie sich zu eigen.
Seine Himmel ließ Er herab auf Sinai sich neigen,
Und Er erschien in seiner Heiligen Reigen.
In Sturm und Orkanesbraus seine Erd' Er erschüttert,
Als sein Wort erging, seine Welt erzittert.
Es wich sein Volk zurück, von Angst beklommen,
Als es seiner Stimme Wiederklang vernommen.

1) Die römische Weltmacht.
2) Nach dem an Esaw (d. i. Seïr und Edom) gesprochenen Worte 1. Mos. 27, 40: Auf deinem Schwerte sollst du leben!
3) Die arabischen Stämme nach 1. M. 21, 21, wo Jischmael seinen Wohnsitz in der Wüste Paran nimmt.
4) Die Beduinen sind wohl hier vorzugsweise Repräsentanten des arabischen Volksstammes.

בְּדַבְּרוֹ הֶחֱרִיד עוֹלָמוֹ. וְעֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה מִיל מַהֲלָךְ נָעוּ עַמּוֹ. שְׁתַּיִם זוּ כְּהַשְׁמִיעוֹ נְאֻמוֹ: וְרָגְזוּ וְחָלוּ כָּל־בָּאֵי עוֹלָם. מֵאֵימַת חֵי הָעוֹלָם. בְּרִדְתּוֹ לְדַבֵּר לְעַם עוֹלָם. רָעֲשׁוּ אֻמּוֹת הָעוֹלָם. פַּחַד קְרָאָם וְרַעַד תְּחִילָם. חִיל כַּיּוֹלֵדָה הִבְהִילָם. נָעוּ וְרָעֲדוּ וְסָר צִלָּם. וְאֶצֶל קְמוּאֵל בָּאוּ כֻלָּם. לְנַחֵשׁ בְּקִסְמֵי קִלְקוּלָם. וְשָׁאֲלוּ לוֹ מַה־זֶּה בָּא לְעוֹלָם. שֶׁמָּא הַיּוֹם לְמֵימָיו חוֹזֵר עוֹלָם. יְיָ לַמַּבּוּל יָשָׁב לָבוֹא לָעוֹלָם. וְהֵשִׁיב אוֹתָם בִּשְׁאֵלָם. יְיָ עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן דָּתוֹ לְהַנְחִילָם. וּכְשָׁמְעָם כַּךְ נָמוּ כֻלָּם. יְיָ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם. וְדָתוֹ לְהַשְׂכִּילָם: וְכָל דּוֹר וָדוֹר וּמַנְהִיגֵיהֶם. אֲשֶׁר עָמְדוּ לִפְנֵיהֶם. וְהָעֲתִידִים לַעֲמוֹד אַחֲרֵיהֶם. כֻּלָּם הֶעֱמִידָם בְּסִינַי עִמָּהֶם. לְהוֹדִיעָם כִּי דוֹר דֵּעַ נֶחֱשַׁק מִכֻּלָּהֶם. טוּב טַעַם וָדַעַת לְהַשְׂכִּילֵיהֶם. וְכָל־מוּם לֹא הָיָה בָהֶם. כִּי שְׁלֵמִים וּמְשֻׁלָּמִים הָיוּ כֻלָּהֶם. בְּהִגָּלוֹתוֹ בְּסִינַי עֲלֵיהֶם. וּבְפָנִים הַרְבֵּה נִרְאָה לָהֶם. מְדַבֵּר אָנֹכִי עִם כָּל־אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם. פָּנִים בְּפָנִים לְהַרְאוֹתֵיהֶם. פָּנִים בְּאֵימָה לְמִקְרָא לְמוֹדֵיהֶם. פָּנִים בֵּינוֹנִיּוֹת לְמִשְׁנַת עָרְכֵיהֶם. פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת לְתַלְמוּד חֲכָמֵיהֶם. פָּנִים מַסְבִּירוֹת לַאֲגָדוֹת טַעֲמֵיהֶם. כְּעַתִּיק יוֹמִין וְצַח נִדְמָה לָהֶם. נֶחֱמָדִים בְּהַר חֶמֶד עָרַךְ לִפְנֵיהֶם. וְחֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים וּשְׂכַר אֶתְנַנֵּיהֶם. אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם. כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם. לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיהֶם וִימֵי בְנֵיהֶם: וְדִבּוּר אֶחָד (נ"א שתי דברות) מִפִּיו בְּמַלְּלוֹ. שְׁתַּיִם זוּ בְּהַשְׁמִיעוֹ לִקְהָלוֹ. רָחֲקוּ שְׁנֵים עָשָׂר מִיל מִפַּחַד חִילוֹ. וּפָרְחָה נַפְשָׁם מִמַּשְׁמַע הוֹד קוֹלוֹ. וְהֶעֱמִיד עַנְנֵי כְבוֹד

ורגזו Alle Erdbewohner ergriff Angst und Beben,
Vor ihm erzitternd, der in Ewigkeit wird leben.
Als Er sich offenbart dem Volk' ewiger Dauer,
Die Weltvölker bebten im Schauer,
Angst sie befiel, es entsetzt sie Schrecken,
Weh und Beklemmung sie bedecken,
Sie beben und schwanken in Ohnmacht, ihr Schatten war entschwunden.
Bei Kemuel[1]) haben sie dann sich eingefunden,
Er, der in Zauber und Ahnungskunst geübt,
Sollte künden, was in der Welt sich begiebt,
Ob der Welt zerstörende Fluthen droh'n,
Ob Gott eine Sündfluth zu senden beschloß auf seinem Weltenthron.
Er aber gab den Bescheid:
Gott seinem Volke des ewigen Wortes Macht verleiht.
Und Alle sprachen, da er so sie beschieden:
Gott segnet sein Volk mit Frieden.

וכל Und all' die Leiter[2]) und Lenker aus jeglicher Zeit,
Aus Zukunft und Vergangenheit,
Sie Alle dort am Sinai standen,
Daß kund werde, wie die aus jenem Erleuchtungsgeschlechte Gunst fanden.
Erkenntniß und Einsicht hat Er ihnen ertheilt,
Von jedem Gebrechen sie geheilt.
So waren sie geistig vollendet, leiblich gesund,
Als Er vor ihnen am Sinai sich machte kund.
Als Er in Schau mannigfaltiger Art
Jeglichem von ihnen sich offenbart,
In ernster Strenge
Einprägend der Lehren und Pflichten Menge,
Und sanft und mild,
Als Er Grund und Geist seiner Lehren enthüllt,
Und legt ihnen vor Lohn und Ertrag,
Was der Mensch, um zu leben, thun und wirken mag.
Leben ja ist es Dem, der das Gotteswort gefunden,
Mehret ihm und den von ihm Stammenden des Lebens Stunden.

ודבור Und die Worte, einmal ergangen,
In doppeltem Halle der Schaar erklangen.
Von Angst ergriffen, sind sie zurückgebebt,
Das Leben entfloh, als seine Stimm' Er so prächtig erhebt.
Und seiner Herrlichkeit Wolken ließen
Milde Regengüsse niederfließen,

---

1) Kemuel, 1. M. 22, 21, ist nach dem Midrasch eine Person mit Bileam. Ueber diesen vergl. die Anm. zu S. 278, welches Stück diesem nachgebildet ist.

2) Alles, was die Propheten, die in Israel aufgetreten, verkündet, haben sie am Sinai nach dem Midrasch bereits empfangen, und nicht blos sie, sondern alle Gotterleuchteten. Siehe meine religiöse Poesie der Juden in Spanien S. 150, Anm.

גָּדְלוֹ. וְגֶשֶׁם נְדָבוֹת הֵנִיפוּ וְהִזִּילוֹ. וְחָיוּ וְשָׁבוּ שְׁנֵים עָשָׂר
מִיל בְּתָקֶף חֵילוֹ. וְדִבְּרוּ לְצִיר וְאָמְרוּ לוֹ. קְרַב אַתָּה
וּשְׁמַע מִלּוּלוֹ. וְדַבֵּר עִמָּנוּ קִנְיַן פָּעֳלוֹ. פֶּן נָמוּת מֵאֵימַת
קוֹלוֹ. וַיִּשְׁמַע אֵל דִּבְרֵי קְהָלוֹ. וַיִּיטַב לְפָנָיו וְגַם עָרֵב
לוֹ. וַיִּקְרָא לְצִיר וְלִמְרוֹמוֹ הֶעֱלוֹ. וּבֵינוֹ לְבֵין עַם שְׁלִישִׁי
עִלּוֹ. וְהֶעֱמִידוֹ וְנִגַּשׁ אֶל עֲרָפֶלוֹ. וּפָנִים בְּפָנִים דִּבֵּר לוֹ.
וְקַרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ. יִדּוֹדוּן רְעָשׁוּ לְמוּלוֹ. וְדִבְּרוּ לִפְנֵי
צוּר וְאָמְרוּ לוֹ. מָה אֱנוֹשׁ כִּי תְגַדְּלוֹ. וּמַה־תְּחַשְּׁבֵהוּ
לִמְקוֹמֵנוּ לְהַעֲלוֹ. קִנְיַן שַׁעֲשׁוּעִים לְהַנְחִילוֹ. וֶהֱשִׁיבָם אֵל
הַנִּיחוּ לוֹ. מֵאָז חֲשַׁקְתִּיו לְהַגְדִּילוֹ. קִנְיַן שַׁעֲשׁוּעִים לְנַחֲלוֹ.
וּלְהִכָּנֵס לִפְנַי וּלְפָנִים רְשׁוּת נָתַתִּי לוֹ. שְׁבוּיַת מָרוֹם

Und neues Leben durch seine Macht sie gewannen,
Daß zu seinem Herold also sie begannen:
Tritt du hinan, vernimm du seinen Laut,
Dann sprich du zu uns, die wir sein Eigenthum traut;
Seiner Stimme Macht uns sonst das Leben nimmt.
Und Gott von seiner Schaar dies Wort vernimmt.
Wohl gefiel es ihm, wie klang es ihm süß!
Seinen Herold hinauf zur Höh' Er steigen hieß.
Er sollt' als Mittler zwischen ihm und seinem Volke stehen.
So ließ Er ihn treten in seines Gewölkes Nähen.
Von Angesicht zu Angesicht sprach Er zu ihm,
Seines Lichtes Strahlen umleuchten ihn,
Die Engelschaaren im Sturme ihm entgegenzieh'n,
Sprechen zum Hort' und reden zu ihm:
Was ist der Sterbliche, daß Du ihn hobst zu solchem Rang?
Du würdigst ihn, daß er in unsre Höhen drang!
Dein Lieblingsbesitzthum ihm willst Du bescheeren?
Da sprach der Herr: Lasset ihn gewähren.
Ihn hab' Ich von je ersehen zu Ehren,
Und ihm zu verleihen meine holden Lehren,
Und zu bringen in das Innerste der Himmelssphären,
Ihn zu belehnen mit der Himmelsbeute, der hehren,

לָתֵת לוֹ: מְנָת חֶלְקוֹ וְגוֹרָלוֹ. לְלַמֵּד לִבְנֵי כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר
לוֹ: וּמֵהַר סִינַי קִבְּלוּ תוֹרָה. לֹא מִפִּי מַלְאָךְ וְלֹא מִפִּי
שָׁלִיחַ אֲמוּרָה. כִּי אִם מִפִּי מֶלֶךְ עוֹטֶה אוֹרָה. טְהוֹר
עֵינַיִם וְיִרְאָתוֹ טְהוֹרָה. מִפִּי גְבוּרָתוֹ לִבְחִירוֹ הוֹרָה. דָּת
בַּאֵר הֵיטֵב מְבֹאָרָה. בְּדִבּוּר בַּאֲמִירָה. בְּצִוּוּי בְּאַזְהָרָה.
בְּתַלְמוּד בְּאַגָּדָה בְּמִשְׁנָה בְּמִקְרָא. בְּחֻקָּה בְּמִצְוָה בִּבְרִית
גְּמוּרָה. עֲרוּכָה בַכֹּל וּשְׁמוּרָה. וְכָל־מִצְוָה שֶׁבָּהּ כְּעִנְיָן
סְדוּרָה. לְהִתְבָּרֵךְ בְּהוֹגֶיהָ בְּכָל־יוֹם בָּרוּךְ נוֹתֵן הַתּוֹרָה:
וּבְאָלֶף שֶׁהִיא לְכָל־הָאוֹתִיּוֹת רֹאשׁ. פָּתַח בְּאָנֹכִי לְדִבְּרוֹת
רֹאשׁ. לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא אֱלֹהֵי קֶדֶם רֹאשׁ. בְּרֵאשִׁית רֹאשׁ.
וּבְאַחֲרִית רֹאשׁ. רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן בְּסוֹף וּבְרֹאשׁ. צוֹפֶה
מַה־יִּהְיֶה בְּסוֹף מֵרֹאשׁ. וְלָמָּה בְּאָלֶף פָּתַח בְּרֹאשׁ.
כְּנֶגֶד אֶלֶף דּוֹר שֶׁצָּפָה מֵרֹאשׁ. לָתֵת לָהֶם אֱמוּנַת רֹאשׁ.
לְצַוּוֹת לָהֶם דָּבָר מֵרֹאשׁ. וְעָבַר מֵהֶם תְּשַׁע מֵאוֹת
וְשִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה לִפְרוֹשׁ. וּלְסוֹף עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת
חָשַׁק תְּבוּאַת רֹאשׁ. דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר מֵרֹאשׁ. לִנְחוֹל

Als sein neidenswerth Theil, sein Loos zum Begehren:
Was ihm ward verkündet, meine Kinder zu lehren.

ומהר Dort am Sinai haben sie die Lehr' empfangen,
Nicht aus Engels, nicht aus Boten Mund ergangen,
Nein! aus des Königs Mund, den das Licht wie ein Gewand hält umfangen,
Deß Auge rein, deß Lehren in Gottesfurcht lauter prangen.
Aus dem Munde seiner Allmacht ließ Er an seinen Erkornen sein Wort gelangen,
Deutlich und wohl erklärt,
Als Spruch und Wort bewährt,
Als Gebot und Warnung ward es kund,
Als Satzung und Weisung, fester Bund,
Geordnet, ruhend auf festem Grund,

חֹק נְסוּכַת רֹאשׁ. כְּתַעֲצוּמוֹתֶיהָ לַחְקוֹר וְלִדְרוֹשׁ.
לְהִשְׁתַּחֲווֹת וְלִכְרוֹעַ וְלִקּוֹד רֹאשׁ. לְאֵל חַי וְקַיָּם הַמִּתְנַשֵּׂא
לְכֹל לְרֹאשׁ: וּבְשׁוּרָם צִבְאוֹת אֵלִים. כִּי לְמַתַּן דָּת
זָכוּ סְגוּלִים. וִיכַבְּדוּ בָהּ נִדְגָּלִים. נָתְנוּ שֶׁבַח וּתְהִלָּה
לְאֵל אֵלִים. וַהֲמוֹן גְּדוּדִים וְכִתֵּי אֶרְאֶלִּים. שִׁיר וְתִשְׁבָּחוֹת
מְפָאֲרִים וּמְהַלְלִים. וּשְׂרָפִים מִמַּעַל לָהֶם עוֹמְדִים
וּמַעֲלִים. וּלְיוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא מַגְדִּילִים. וְצִבְאוֹת
גִּבּוֹרֵי חֲיָלִים. מַנְעִימִים שִׁיר הִלּוּלִים. וּפְאֵר כְּרוּבִים
וְרַעַשׁ גַּלְגַּלִּים. בְּמַתַּן אָמוֹן הָיוּ גִילִים. וּמַלְאֲכֵי אֵשׁ וּמַיִם
בְּלוּלִים. בְּשִׂמְחַת נְוַת בַּיִת מְסַלְּדִים וּמְחַלִּים. וְזֶה אֶל
זֶה קוֹרְאִים וְשׁוֹאֲלִים. לְקָדוֹשׁ וּבָרוּךְ תִּפְאֶרֶת מְכַלְּלִים.

Und jedes Gebot, wohlgereiht,
Daß durch die sie Erforschenden in jeder Zeit
Gelobet sei und gebenedeit,
Der die Lehre verleiht.

ובשורם Und wenn der Himmlischen Chor es schaut,
Wie das Gesetz zu empfahn sind gewürdigt die ihm sind ein Eigenthum traut,
Wie Er die Geschaarten durch sie wollte zu Ehren bringen,
Lassen sie dem Gotte der Götter Preis und Ehr' erklingen.
Und der Himmlischen Chöre, der Schaaren Mengen,
Preisen und loben in Liedern und Sängen,
Und die Serafim, sie überragend im Rang,
Stimmen dem erhaben Thronenden an der Weihe Klang,
Und von den gewaltigen Chören
Sind süße Loblieder zu hören,
Die Pracht der Cherubim, die brausenden Weltenkreise —
Sie einen sich bei der Lehre Verleihung zu frohem Preise,
Und die Engel, geeinet aus Wasser und Flammen[1]),
Bei der frohen Lust der Stillweilenden[2]) beben sie zitternd zusammen,
Und rufen und fordern auf im Verein,
Dem Heil'gen, Gebenedeiten Ruhm und Ehre zu weih'n,

1) Siehe meine Stimmen vom Jordan, S. 39.

2) Israel nach Ps. 68, 13, welcher Psalm auf die Offenbarung gedeutet wird; das „Beutetheilen" bezeichnet die Ertheilung der Gotteslehre, der „Himmelsbeute", die Moscheh zur Erde gebracht.

רוֹמְמוּת לְמַלְכָּם מְמַלְּלִים · וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתָיו מַגְדִּילִים ·
וְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה לְקָדוֹשׁ בְּקֹדֶשׁ מְעַלִּים׃
כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ · וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר׃

(Kedusch̄ah S. 28; nach Beendigung der Tefillah durch den Vorbeter: Hallel S. 112; Gebete beim Herausnehmen der Thorah S. 120.)

קורין בתורה בפ׳ יתרו (שמות י״ט א׳)

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם
בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי׃ וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִים
וַיָּבֹאוּ מִדְבַּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בַּמִּדְבָּר וַיִּחַן־שָׁם יִשְׂרָאֵל
נֶגֶד הָהָר׃ וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל־הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו
יְהוָֹה מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב וְתַגֵּיד

Erheben ihres Königs Herrlichkeit,
Preisen seiner Allmacht Werk in jeglicher Zeit,
Dem Heiligen in Heiligkeit spenden sie das Heilig, dreifach gereiht!

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

(Keduschah S. 29, nach Beendigung der Tefillah durch den Vorbeter: Hallel S. 112.)

Vorlesung aus der Thorah.

(2. B. Mos. Cap. 19. V. 1.)

בחדש Den dritten Monat nach dem Auszuge der Kinder Jisrael aus dem Lande Mizrajim, an diesem Tage kamen sie in die Wüste Sinai. Sie waren aufgebrochen von Refidim und gekommen in die Wüste Sinai, und lagerten sich in der Wüste, und Jisrael hatte sich dort gelagert dem Berge gegenüber. Da stieg Moscheh hinauf zu Gott, und der Ewige rief ihm zu vom Berge und

לִבְנֵ֣י יִשְׂרָאֵֽל׃ אַתֶּ֣ם רְאִיתֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתִי לְמִצְרָ֑יִם וָאֶשָּׂ֤א
אֶתְכֶם֙ עַל־כַּנְפֵ֣י נְשָׁרִ֔ים וָאָבִ֥א אֶתְכֶ֖ם אֵלָֽי׃ וְעַתָּ֗ה אִם־
שָׁמ֤וֹעַ תִּשְׁמְעוּ֙ בְּקֹלִ֔י וּשְׁמַרְתֶּ֖ם אֶת־בְּרִיתִ֑י וִהְיִ֨יתֶם לִ֤י
סְגֻלָּה֙ מִכָּל־הָ֣עַמִּ֔ים כִּי־לִ֖י כָּל־הָאָֽרֶץ׃ וְאַתֶּ֧ם תִּהְיוּ־לִ֛י
מַמְלֶ֥כֶת כֹּהֲנִ֖ים וְג֣וֹי קָד֑וֹשׁ אֵ֚לֶּה הַדְּבָרִ֔ים אֲשֶׁ֥ר תְּדַבֵּ֖ר
אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃ לוי וַיָּבֹ֣א מֹשֶׁ֔ה וַיִּקְרָ֖א לְזִקְנֵ֣י הָעָ֑ם
וַיָּ֣שֶׂם לִפְנֵיהֶ֗ם אֵ֚ת כָּל־הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖הוּ יְהוָֽה׃
וַיַּעֲנ֨וּ כָל־הָעָ֤ם יַחְדָּו֙ וַיֹּ֣אמְר֔וּ כֹּ֛ל אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה נַעֲשֶׂ֑ה
וַיָּ֧שֶׁב מֹשֶׁ֛ה אֶת־דִּבְרֵ֥י הָעָ֖ם אֶל־יְהוָֽה׃ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה
אֶל־מֹשֶׁ֗ה הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י בָּ֣א אֵלֶיךָ֮ בְּעַ֣ב הֶֽעָנָן֒ בַּעֲב֞וּר יִשְׁמַ֤ע
הָעָם֙ בְּדַבְּרִ֣י עִמָּ֔ךְ וְגַם־בְּךָ֖ יַאֲמִ֣ינוּ לְעוֹלָ֑ם וַיַּגֵּ֥ד מֹשֶׁ֛ה אֶת־
דִּבְרֵ֥י הָעָ֖ם אֶל־יְהוָֽה׃ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֤ה אֶל־מֹשֶׁה֙ לֵ֣ךְ אֶל־
הָעָ֔ם וְקִדַּשְׁתָּ֥ם הַיּ֖וֹם וּמָחָ֑ר וְכִבְּס֖וּ שִׂמְלֹתָֽם׃ וְהָי֥וּ נְכֹנִ֖ים

sprach: Also sprich zum Hause Jaakob und verkünde den Kindern Jisrael: Ihr habt gesehen, was ich an Mizrajim gethan, und wie ich euch getragen auf Adlerflügeln und euch gebracht habe zu mir. Und nun, wenn ihr höret auf meine Stimme und meinen Bund haltet: so sollet ihr mir sein ein Eigenthum aus allen Völkern, denn mein ist die ganze Erde; aber ihr sollet mir sein ein Königreich von Priestern und ein heiliges Volk. Dies sind die Worte, die du reden sollst zu den Kindern Jisrael.

ויבא Und Moscheh kam und berief die Aeltesten des Volkes, und legte ihnen vor all diese Worte, die ihm der Ewige geboten. Da hub an das ganze Volk insgesammt und sprach: Alles, was der Ewige geredet, wollen wir thun! Und Moscheh brachte die Worte des Volkes zurück an den Ewigen. Und der Ewige sprach zu Moscheh: Siehe, Ich werde zu dir kommen in der Dichte des Gewölks, damit das Volk höre, wenn Ich mit dir rede und auch auf immer dir vertraue. Als Moscheh die Worte des Volkes sagte zum Ewigen, da sprach der Ewige zu Moscheh: Gehe zum Volke und laß sie sich rüsten heute und morgen, und daß sie ihre Kleider

לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁלִשִׁי יֵרֵד יְהוָה לְעֵינֵי כָל־
הָעָם עַל־הַר סִינָי׃ וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם סָבִיב לֵאמֹר
הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר
מוֹת יוּמָת׃ לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה
אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ
בָהָר׃ שלישי וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם
וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת
יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃ וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיֹת
הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הָהָר וְקֹל שֹׁפָר
חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃ וַיּוֹצֵא
מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ
בְּתַחְתִּית הָהָר׃ וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו
יְהוָה בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר

waschen, und fertig seien auf den dritten Tag; denn am dritten Tage wird Gott niedersteigen vor den Augen des ganzen Volkes auf den Berg Sinai. Und ziehe Schranken für das Volk rings-um und sage: Hütet euch, den Berg zu besteigen und auch dessen Aeußerstes zu berühren, wer den Berg berührt, der soll des Todes sterben. Nicht berühre diesen eine Hand, sondern gesteinigt oder erschossen werde er, ob Vieh oder Mensch, es darf nicht leben! Wenn das Horn anhaltend ertönt, dürfen sie den Berg besteigen.

וירד Und Moscheh stieg vom Berge herab zum Volke, und ließ das Volk sich rüsten und sie wuschen ihre Kleider. Und er sprach zu dem Volke: Seid fertig auf den dritten Tag; nahet keinem Weibe. Und es geschah am dritten Tage, als es Morgen war, da waren Donner und Blitz und ein schwer Gewölk auf dem Berge und mächtig starker Posaunenschall; da erbebte das ganze Volk, das im Lager. Und Moscheh führte das Volk hinaus aus dem Lager, Gott entgegen, und sie stellten sich auf an dem Fuße des Berges. Und der ganze Berg Sinai rauchte, weil der Ewige auf ihn herabgestiegen war im Feuer, und es stieg auf der Rauch

מְאֹד׃ וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר
וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׃ רביעי וַיֵּרֶד יְהוָה עַל־הַר סִינַי אֶל־
רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל
מֹשֶׁה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ
אֶל־יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב׃ וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים
אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־
יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינָי כִּי־אַתָּה הַעֵדֹתָה
בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה
לֶךְ־רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־
יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה פֶּן־יִפְרָץ־בָּם׃ וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־
הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃ בק"ק אומרין כאן ארכין וכו' ככתוב למטה.

wie der Rauch eines Ofens und der ganze Berg bebte gewaltig. Und der Posaunenschall ward fort und fort stärker; Moscheh redete und Gott antwortete im Donner.

וירד Und der Ewige stieg herab auf den Berg Sinai, auf den Gipfel des Berges, und Moscheh stieg hinan. Und der Ewige sprach zu Moscheh: Steige hinab, verwarne das Volk, daß es nicht durchbreche zum Ewigen, um zu schauen, und eine Menge von selbigem falle. Und auch die Priester, die sich dem Ewigen nahen, sollen sich heilig halten, daß nicht der Ewige in sie breche. Und Moscheh sprach zum Ewigen: Das Volk kann nicht hinansteigen den Berg Sinai, denn Du hast uns verwarnt mit den Worten: Ziehe Schranken um den Berg und sondere ihn ab. Da sprach der Ewige zu ihm: Gehe, steige hinab und komme dann herauf, du und Aharon mit dir; aber die Priester und das Volk sollen nicht durchbrechen, um hinan zu steigen zum Ewigen, daß Er nicht in sie breche. Und Moscheh stieg hinab zum Volke und sprach zu ihnen.

ע"פ א"ב.

אַרְכִּין יְיָ שְׁמַיָּא לְסִינָי. וַאֲמַר לְמֹשֶׁה מְהֵימְנֵהּ תָּא
סוֹק׃ בְּנֵי פַּלְטִין דִּידִי לָא יְבַהֲלָנָךְ. דִּכְבַשׁ יָתְהוֹן

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃ ס אָנֹכִי
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃
לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי לֹא תַעֲשֶׂה־לְךָ פֶסֶל׀
וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם׀ מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת

וידבר Und Gott redete all diese Worte und sprach: Ich bin der Ewige, dein Gott, der Ich dich geführt aus dem Lande Mizrajim, aus dem Knechthause. Du sollst keine fremden Götter haben vor mir; du sollst dir kein Bild machen, kein Abbild deß, was im Himmel droben, und was auf Erden hierunten und was im

---

סָבָךְ מִן רֵישׁ׃ גּוּמְרִין דְּאֶשָּׁתוּן הֲוַת נוּרֵהּ דְּנִמְרוֹד. דְּלָא
יָכִיל לְמִבְנָא רַגְלוֹי דְּסָבָךְ׃ דַּבֵּק לֵית הוּא נוּרָא דְּמַלְאָכֵי
בָּךְ. דְּעִמָּךְ אֶשָּׁא אָכְלָא אֶשָּׁא׃ הָא אֲנָא מַלְבֵּישׁ לָךְ
פּוּרְפִּירוֹן דִּידִי. דְּאִין קָרֵב מַלְאָכָא תְּנַגְּשִׁנֵּיהּ בְּהוֹן׃
וְקָבְעִית קַרְנֵי הוֹדָא בְּרֵאשָׁךְ. דְּלֵית גְּבַר דְּאִתְקְרֵב
לְוָתָךְ׃ וְעָרָא לָא תֶּהֱוֵי בְּאַפָּךְ מֹשֶׁה. דְּלֵית אַתְּ יָדַע
מַה חִבָּתָךְ עֲלָי׃ חַי וְקַיָּם אֲנָא דִּבְרָאִית אִקּוּנָךְ. עַד לָא
שַׁכְלְלֵית רוּמָא וּמוּכָא׃ טְרוֹנֵי מְרוּמָא קָמוּ לְהוֹן תְּמֵהִין.
דֵּין אַכְסְנָאָה הָדָא מָאן הוּא׃ יָהּ יְהַב רְשׁוּ לְבִשְׂרָא
וּדְמָא לְמִקְרַב הָכָא וּמָאן כַּדּוֹ אַנְפְּרֵטִין (נ"א וּמַן כַּדּוֹ אֲנָא
אַנְפְּרֵטִין)׃ כַּד חֲמוֹן מַלְאָכַיָּא דְּעָנֵי כְּדֵין לְהוֹן. דֵּין אַכְסְנָאָה
אֲנָא מוֹדַע לְכוֹן׃ לְעִנְוְתָנָא דְּאִתְקְרֵי מֹשֶׁה. רַעְיָהוֹן דִּבְנֵי
מְהֵימְנֵהּ דְּבֵיתִי׃ מָכוּ שְׁמַיָּא וְרָמַת אַרְעָא. וְאִשְׁתְּכַח
דְּקָאֵם בֵּין חֵיוָתָא׃ נָעוּ מַלְאָכִין וּדְחִילוּ אוֹפַנִּין וְגַלְגִּלִין.
כַּד חֲמוֹן מֹשֶׁה דְּקָרֵב לַעֲרָפֶלָּא׃ שַׂעֲרוֹת רֵישֵׁהּ קָמוּ
לְהוֹן כַּחֲדָא. דְּאַקְנִין דְּיַעֲקֹב חֲזָא מְזַקֵּף לְקַבְלֵהּ׃ עוּל
וּקְרַב לָךְ הָכָא רַעְיָהוֹן דִּבְנֵי. צְוַח מִן כָּרְסְיֵהּ מַלְכָּא

וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם ׀ מִתַּחַת לָאָרֶץ לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא
תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֹן אָבֹת
עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי וְעֹשֶׂה חֶסֶד
לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי׃ ס לֹא תִשָּׂא אֶת־
שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־
יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃ פ זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת
לְקַדְּשׁוֹ שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָל־מְלַאכְתֶּךָ וְיוֹם
הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ׀ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה

Wasser unter der Erde; du sollst dich nicht niederwerfen vor ihnen und ihnen nicht dienen; denn Ich, der Ewige, dein Gott, bin ein eifervoller Gott, der die Schuld der Väter ahnet an Kindern, am dritten und am vierten Gliede, die mich hassen; der aber Gnade übet am tausendsten Gliede denen, welche mich lieben und meine Gebote halten. Du sollst nicht aussprechen den Namen des Ewigen, deines Gottes, zum Falschen; denn nicht ungestraft lassen wird der Ewige den, der seinen Namen ausspricht zum Falschen. Gedenke des Sabbath-Tages, ihn zu heiligen: Sechs Tage kannst du arbeiten und all deine Werke verrichten. Aber der siebente Tag ist Feiertag dem Ewigen, deinem Gott; da sollst du keinerlei Werk verrichten, du und dein Sohn und deine Tochter,

---

רָמָא: פְּסַל לָךְ תְּרֵין לוּחִין. מִן סַנְפִּרְנוֹן דִּתְחוֹת כָּרְסְיֵהּ
דְּמַלְכָּא חַיָּא: צְהִיל הֲוָה לִבֵּהּ דְּמֹשֶׁה וְחָדֵי. דַּהֲוָה אֵל
רַחוּם אֶפִּילוֹגוֹס דִּידֵהּ: קְרִיבוּ מַלְאֲכַיָּא לְוָת כָּרְסְיֵהּ
דִּקְרִיס וְאָמְרִין. בָּבְעוּ מִנָּךְ דְּלָא יִשְׁלוֹט בָּן: רֵישָׁא
דְּכֵפָא בְּחוּטְרֵהּ תְּבַר. וַאֲנַן קָשְׁיָן לֵהּ לִמְנַגְּשָׁא: שַׁדַּי
אֲמַר לֵהּ לָא תִדְחַל מֹשֶׁה. דְּמֵימְרִי יְהֵוֵי לָךְ בְּסַעֲדָךְ:
תְּסַב אוֹרַיְתִי וְתֵחוֹת לָךְ. דְּלָא אַשְׁכְּחֵית כִּנְבִיאַי מְהֵימָן
כְּוָתָךְ: וידבר אלהים וכו׳

אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
בִּשְׁעָרֶיךָ כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃ ס כַּבֵּד
אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃ ס לֹא תִּרְצָח׃ ס לֹא
תִּנְאָף׃ ס לֹא תִּגְנֹב׃ ס לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃
ס לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ ס לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ
וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃ חמישי וְכָל־
הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת וְאֶת־הַלַּפִּידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר
וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמְרוּ
אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר עִמָּנוּ

dein Knecht und deine Magd und dein Vieh, und dein Fremder, der in deinen Thoren. Denn sechs Tage hat der Ewige gemacht den Himmel und die Erde, das Meer und alles, was darin ist, und geruhet am siebenten Tage; deßwegen hat gesegnet der Ewige den Sabbath-Tag und ihn geheiligt. Ehre deinen Vater und deine Mutter, damit deine Tage lang werden in dem Lande, das der Ewige, dein Gott, dir giebt. Du sollst nicht morden. Du sollst nicht ehebrechen. Du sollst nicht stehlen. Du sollst nicht zeugen wider deinen Nächsten als falscher Zeuge. Du sollst nicht Gelüste tragen nach dem Hause deines Nächsten. Du sollst nicht Gelüste tragen nach dem Weibe deines Nächsten, nach seinem Knecht und nach seiner Magd und seinem Ochsen und seinem Esel und allem, was deines Nächsten ist.

וכל Und das ganze Volk gewahrte die Donner und die Flammen und den Posaunenschall und den rauchenden Berg; und da das Volk dies sah, bebten sie zurück und standen von fern. Und sprachen zu Moscheh: Rede du mit uns und wir wollen hören, und nicht möge Gott mit uns reden, daß wir nicht sterben. Und Moscheh sprach zum

אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כִּי
לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ
עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ׃ וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה
נִגַּשׁ אֶל־הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים׃ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם רְאִיתֶם כִּי
מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם׃ לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף
וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃ מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה־לִּי
וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־
בְּקָרֶךָ בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ
וּבֵרַכְתִּיךָ׃ וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן
גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃ וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת
עַל־מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ עָלָיו׃

Volke: Fürchtet nicht; denn um euch zu versuchen ist Gott gekommen und damit seine Furcht euch vor Augen sei, daß ihr nicht sündigt. Und das Volk stand von fern; aber Moscheh trat nah zu der Wetterwolke, wo Gott war. Und der Ewige sprach zu Moscheh: Also sprich zu den Kindern Jisrael: Ihr habt gesehen, daß Ich vom Himmel mit euch geredet. Ihr sollt nicht machen neben mir — Götter von Silber und Götter von Gold sollt ihr euch nicht machen. Einen Altar von Erde sollst du dir machen, und darauf opfern deine Brandopfer und deine Mahlopfer, deine Schafe und deine Rinder; an jeglichem Orte, wo Ich meinem Namen ein Gedächtniß stifte, werde Ich zu dir kommen und dich segnen. Und wenn du mir einen Altar von Steinen machst, so baue sie nicht von behauenen; denn hast du dein Eisen darüber geschwungen, so hast du ihn entweihet. Und du sollst nicht steigen auf Stufen zu meinem Altar, daß nicht darauf deine Blöße aufgedeckt werde.

מניחין ס״ת ב׳ אצל הראשון ואומרין ח״ק על שניהם ומגביהין תוללין ס״ת
שקראו בו ופותחין ספר תורה ב׳ וקורין בו למפטיר בפרשת פינחס
(במדבר כ״ח כ״ו):

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה
בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי־
שָׁנָה: וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים
לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם: מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם
יִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם:

כשמגביהים הס״ת אומרים.

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ

(4. B. Mos. Cap. 28. V. 26.)

וביום Und am Tage der Erstlinge, wenn ihr dem Ewigen neues Speiseopfer darbringet, nach euren Wochen, sollt ihr heilige Berufung haben; keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und sollt ein Ganzopfer darbringen zum Wohlgeruch dem Ewigen, zwei junge Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe. Und ihr Speiseopfer, Kernmehl eingerührt mit Oel, drei Zehntel zu jedem Farren, zwei Zehntel zu jedem Widder. Je ein Zehntel zu jedem Schafe von den sieben Schafen. Einen Ziegenbock, euch zu sühnen. Außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speiseopfer sollt ihr dies opfern; ohne Fehl sollt ihr sie haben und die Spenden dazu.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie

וְתֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃ אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר׃

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק׃

מפטירין ביחזקאל א׳ א׳ ויהי בשלשים שנה עד ואשמע קול מדבר ומסיימין בפסוק ותשאני רוח (שם ג׳ י״ב).

וַיְהִי ׀ בִּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּרְבִיעִי בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ וַאֲנִי בְתוֹךְ־הַגּוֹלָה עַל־נְהַר כְּבָר נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם וָאֶרְאֶה מַרְאוֹת אֱלֹהִים׃ בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ הִיא הַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁית לְגָלוּת הַמֶּלֶךְ

erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefunden an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Ezechiel Cap. 1. V. 1.)

ויהי Und es geschah im dreißigsten Jahre, am fünften des vierten Monats, da ich war unter den Weggeführten am Strome Kebar, öffneten sich die Himmel und ich sah göttliche Gesichte. Am fünften des Monats, es war das fünfte Jahr der Wegführung

יוֹיָכִין׃ הָיֹה הָיָה דְבַר־יְהוָֹה אֶל־יְחֶזְקֵאל בֶּן־
בּוּזִי הַכֹּהֵן בְּאֶרֶץ כַּשְׂדִּים עַל־נְהַר כְּבָר וַתְּהִי
עָלָיו שָׁם יַד־יְהוָֹה׃ וָאֵרֶא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה
בָּאָה מִן־הַצָּפוֹן עָנָן ׀ גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת
וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כְּעֵין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ׃ וּמִתּוֹכָהּ דְּמוּת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מַרְאֵיהֶן
דְּמוּת אָדָם לָהֵנָּה׃ וְאַרְבָּעָה פָנִים לְאֶחָת
וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם׃ וְרַגְלֵיהֶם רֶגֶל
יְשָׁרָה וְכַף רַגְלֵיהֶם כְּכַף רֶגֶל עֵגֶל וְנֹצְצִים
כְּעֵין נְחֹשֶׁת קָלָל׃ וִידֵי אָדָם מִתַּחַת כַּנְפֵיהֶם
עַל אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶם וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם
לְאַרְבַּעְתָּם׃ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ כַּנְפֵיהֶם
לֹא־יִסַּבּוּ בְלֶכְתָּן אִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ׃
וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל־הַיָּמִין

des Königs Jojachin, erging das Wort des Ewigen an Jecheskel, Sohn Busi, des Priesters, im Lande Kasdim, am Strome Kebar, und es kam dort über ihn die Hand des Ewigen. Und ich sah, und siehe, ein Sturmwind kam von Mitternacht her, ein großes Gewölk und um sich greifendes Feuer, und ein Strahlenkreis war daran ringsum und aus ihm hervor — wie der Blick des Golderzes aus dem Feuer — und aus ihm hervor sah das Bild von Thieren, und dies ihre Gestalten: Sie hatten die Bildung des Menschen. Und vier Angesichter hatte jedes, und vier Flügel hatte jedes von ihnen. Und ihre Füße waren gerade und ihre Fußballen glichen den Fußballen des Kalbes, und funkelten wie der Blick des feinen Erzes. Und Menschenhände sahen unter den Flügeln hervor an ihren vier Seiten, und ihre Angesichter und ihre Flügel an ihren vier Seiten; an einander geschlossen ihre Flügel; sie wandten sich nicht beim Gehen, Jeder nach der Seite seines Angesichts hin gingen sie. Und die Bildung ihrer Angesichter war dem Menschenangesicht ähnlich, und ein Löwen-

לְאַרְבַּעְתָּם וּפְנֵי־שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאול לְאַרְבַּעְתָּן
וּפְנֵי־נֶשֶׁר לְאַרְבַּעְתָּן׃ וּפְנֵיהֶם וְכַנְפֵיהֶם פְּרֻדוֹת
מִלְמָעְלָה לְאִישׁ שְׁתַּיִם חֹבְרוֹת אִישׁ וּשְׁתַּיִם
מְכַסּוֹת אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶנָה׃ וְאִישׁ אֶל־עֵבֶר פָּנָיו
יֵלֵכוּ אֶל אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָׁמָּה הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ
לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וּדְמוּת הַחַיּוֹת מַרְאֵיהֶם
כְּגַחֲלֵי־אֵשׁ בֹּעֲרוֹת כְּמַרְאֵה הַלַּפִּדִים הִיא
מִתְהַלֶּכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנֹגַהּ לָאֵשׁ וּמִן־הָאֵשׁ
יוֹצֵא בָרָק׃ וְהַחַיּוֹת רָצוֹא וָשׁוֹב כְּמַרְאֵה הַבָּזָק׃
וָאֵרֶא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפַן אֶחָד בָּאָרֶץ אֵצֶל
הַחַיּוֹת לְאַרְבַּעַת פָּנָיו׃ מַרְאֵה הָאוֹפַנִּים
וּמַעֲשֵׂיהֶם כְּעֵין תַּרְשִׁישׁ וּדְמוּת אֶחָד לְאַרְבַּעְתָּן
וּמַרְאֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאוֹפַן בְּתוֹךְ
הָאוֹפָן׃ עַל־אַרְבַּעַת רִבְעֵיהֶן בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ

gesicht zur Rechten der vier, und ein Stiergesicht zur Linken der vier, und ein Adlergesicht den vieren. So ihre Angesichter. Und ihre Flügel waren von oben darüber ausgebreitet; ein jedes hatte zwei, die aneinander schlossen, und zwei bedeckten ihre Leiber. Und jedes nach der Seite seines Angesichts hin gingen sie; da, wohin der Trieb war zu gehen, gingen sie; sie wandten sich nicht beim Gehen. Und die Bildung der Thiere — sie waren anzusehen wie feurige Kohlen, brennend wie Fackeln, sie (die Flamme) fuhr umher zwischen den Thieren, und ein Strahlenkranz war um das Feuer, und aus dem Feuer kamen Blitze. Und die Thiere liefen hin und her, wie der Blitz. Und ich sah die Thiere, und siehe, da stand ein Rad auf der Erde neben den Thieren, nach ihren vier Gesichtern. Das Ansehen der Räder, und ihre Arbeit war wie ein Auge von Chrysolith, und einerlei Bildung hatten alle vier, und ihr Ansehen und ihre Arbeit war so, als wäre ein Rad innerhalb des Rades. Nach ihren vier Seiten zu gingen sie beim Gehen, sie wandten sich nicht beim Gehen. Und ihre Fel-

Digitized by Google

לֹא יִסַּבּוּ בְּלֶכְתָּן׃ וְגַבֵּיהֶן וְגֹבַהּ לָהֶם וְיִרְאָה
לָהֶם וְגַבֹּתָם מְלֵאֹת עֵינַיִם סָבִיב לְאַרְבַּעְתָּן׃
וּבְלֶכֶת הַחַיּוֹת יֵלְכוּ הָאוֹפַנִּים אֶצְלָם וּבְהִנָּשֵׂא
הַחַיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים׃ עַל אֲשֶׁר
יִהְיֶה־שָּׁם הָרוּחַ לָלֶכֶת יֵלֵכוּ שָׁמָּה הָרוּחַ
לָלֶכֶת וְהָאוֹפַנִּים יִנָּשְׂאוּ לְעֻמָּתָם כִּי רוּחַ הַחַיָּה
בָּאוֹפַנִּים׃ בְּלֶכְתָּם יֵלֵכוּ וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ
וּבְהִנָּשְׂאָם מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפַנִּים לְעֻמָּתָם
כִּי רוּחַ הַחַיָּה בָּאוֹפַנִּים׃ וּדְמוּת עַל־רָאשֵׁי
הַחַיָּה רָקִיעַ כְּעֵין הַקֶּרַח הַנּוֹרָא נָטוּי עַל־
רָאשֵׁיהֶם מִלְמָעְלָה׃ וְתַחַת הָרָקִיעַ כַּנְפֵיהֶם
יְשָׁרוֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחוֹתָהּ לְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת
לָהֵנָּה וּלְאִישׁ שְׁתַּיִם מְכַסּוֹת לָהֵנָּה אֵת גְּוִיֹּתֵיהֶם׃
וָאֶשְׁמַע אֶת־קוֹל כַּנְפֵיהֶם כְּקוֹל מַיִם רַבִּים

gen hatten eine Höhe zum Erschrecken — ja ihre Felgen waren voll Augen ringsum, alle vier. Und wenn die Thiere gingen, gingen die Räder neben ihnen, und wenn sich die Thiere erhoben von der Erde, erhoben sich die Räder. Wohin der Trieb der Einen war zu gehen, gingen sie, dahin war der Trieb der Andern zu gehen, und die Räder erhoben sich mit ihnen zugleich, denn der Trieb des Thieres war in den Rädern. Wenn sie gingen, gingen auch sie, und wenn sie hielten, hielten auch sie, und wenn sie sich erhoben von der Erde, erhoben sich die Räder mit ihnen zugleich, denn der Trieb des Thieres war in den Rädern. Und gleich einer Wölbung war es über den Häuptern der Thiere, strahlend wie der hehre Krystall, ausgespannt über ihre Häupter. Und unter der Wölbung waren ihre Flügel gerade gerichtet, einer an den andern, immer jeder hatte zwei, die sie bedeckten, nämlich die Leiber. Und ich hörte das Rauschen ihrer Flügel wie das Rauschen großer Gewässer, wie die Donnerstimme des Allmächtigen, wenn sie gingen, das Rauschen eines Getümmels, wie das

כְּקוֹל־שַׁדַּי בְּלֶכְתָּם קוֹל הֲמֻלָּה כְּקוֹל מַחֲנֶה
בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה כַנְפֵיהֶן׃ וַיְהִי־קוֹל מֵעַל
לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁם בְּעָמְדָם תְּרַפֶּינָה
כַנְפֵיהֶן׃ וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ אֲשֶׁר עַל־רֹאשָׁם
כְּמַרְאֵה אֶבֶן־סַפִּיר דְּמוּת כִּסֵּא וְעַל דְּמוּת
הַכִּסֵּא דְּמוּת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו מִלְמָעְלָה׃
וָאֵרֶא ׀ כְּעֵין חַשְׁמַל כְּמַרְאֵה־אֵשׁ בֵּית־לָהּ סָבִיב
מִמַּרְאֵה מָתְנָיו וּלְמָעְלָה וּמִמַּרְאֵה מָתְנָיו
וּלְמַטָּה רָאִיתִי כְּמַרְאֵה־אֵשׁ וְנֹגַהּ לוֹ סָבִיב׃
כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת אֲשֶׁר יִהְיֶה בֶעָנָן בְּיוֹם הַגֶּשֶׁם
כֵּן מַרְאֵה הַנֹּגַהּ סָבִיב הוּא מַרְאֵה דְּמוּת כְּבוֹד־
יְהוָה וָאֶרְאֶה וָאֶפֹּל עַל־פָּנַי וָאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר׃
וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל
בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ׃

Rauschen eines Heeres; wenn sie hielten, ließen sie ihre Flügel sinken. Und Donnerstimme erscholl über der Wölbung, die über ihrem Haupte war; wenn sie hielten, ließen sie ihre Flügel sinken. Und oberhalb der Wölbung über ihrem Haupte war es gleich einem Throne, anzusehen wie ein Saphirstein, und auf dem Bilde des Thrones war oben darüber ein Bild, anzusehen wie ein Mensch. Und ich sah, wie den Blick des Golderzes, was aussah wie Feuer im Innersten desselben, ringsum von dem Bilde seiner Lenden aufwärts; und von dem Bilde seiner Lenden abwärts sah ich, was aussah wie Feuer, und einen Strahlenkranz daran ringsum. Wie der Bogen anzusehen, der in einer Wolke ist an einem Regentage, so war anzusehen der Strahlenkranz ringsum; das war der Schein von dem Bilde der Herrlichkeit des Ewigen. Und als ich es sah, da fiel ich auf mein Angesicht und hörte die Stimme eines Redenden. — Da hob mich ein Geist, und ich hörte hinter mir das Getöse eines großen Erdbebens: Gepriesen sei die Herrlichkeit des Ewigen an ihrer Stätte!

המפטיר יברך ברכות אחרונות·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים
צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה·
הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם· שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק׃

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר
אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן
וְרַחֲמָן אָתָּה· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו׃

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת־נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ
בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ· בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן
בְּבָנֶיהָ׃

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת
בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ
עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־
כְּבוֹדוֹ· כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד׃

עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם
חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׂשׂוֹן
וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת· עַל הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ
מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל
וְהַזְּמַנִּים*)׃

(Fortsetzung des Morgengebetes S. 141 ff.)

*) Uebersetzung dieser Segenssprüche S. 140 u. 141.

(Die Tefillah für Mußaf S. 146, die Keduschah in Mußaf S. 160. Der Vorbeter wiederholt die Tefillah bis ושני תמידים כהלכתם und fährt dann fort:)

ה׳ אָז שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת · פֵּרוּשׁ עָנְשָׁן וּמַתַּן שְׂכָרָן · אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת מְזֻקָּקוֹת שִׁבְעָתָיִם · צְרוּפוֹת כַּכֶּסֶף וּבְחוּנוֹת כַּזָּהָב: אֲהוּבִים שָׁמְרוּם · עֲמוּסִים חֲקָרוּם · בְּכָל־לֵב נְצָרוּם · בְּחָכְמָה דְרָשׁוּם: אֶת־אֵלֶּה תִּזְכָּר־לָנוּ אֱלוֹהַּ מָעֻזֵּנוּ · וְתִרְצֶה־לָּנוּ וּתְמַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ:

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת תּוֹרָה הַכְּתוּבָה מִסִּינַי (נ״א בקבלת כלה כתובת חתן) · תְּאַר כַּלָּה מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים:

(Der Vorbeter fährt fort: אלהינו bis zu Ende; der Priestersegen u. s. w. S. 162.)

(Das Minchahgebet S. 180.)

תפלת מעריב.

ברוב קהלות אשכנז ופולין א"א מעריבים בשבת ובק"ק פפ"דם אומרין ·

ת' בָּרְכוּ אֶת־יְיָ הַמְבֹרָךְ:

ק' ות' בָּרוּךְ יְיָ הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת־הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ. בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר. וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם

ק' יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רִאשׁוֹן וְהוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדָיו אֵין אֱלֹהִים סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו. וּשְׁמוֹ מְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם·

ברכו (Vorb.) Preiset den Ewigen, den Hochgepriesenen!

ברוך (Gem.) Gepriesen sei der Ewige, der Hochgepriesene, für immer und ewig!

ברוך (Gem.) Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, König der Welt, auf dessen Geheiß die Abende dämmern, der mit Weisheit aufthut die Himmelspforten, und mit Einsicht wandelt die Zeiten, der wechseln läßt die Zeitläufte, und reihet die Sterne auf ihren Wachtposten am Firmamente, nach seinem Willen. Er schaffet Tag und Nacht, rollet weg das Licht vor der Finsterniß, und die Finsterniß vor dem Lichte; läßt entschwinden den Tag und führet herauf die Nacht, und hat gesondert Tag und Nacht: Ewiger der

וּבֵין לָיְלָה יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ. אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.

ע"פ א"ב עד אות ל' ואת"ב חתום שם המחבר אליעזר ברבי נתן.

אֵל אֱלֹהִים יְיָ דִּבֶּר וַיִּקְרָא־אָרֶץ. בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת כִּלֵּל עוֹלָם בְּמֶרֶץ. גְּבוּלוֹת יִשֵּׁב בַּדִּבְּרוֹת עֲשָׂרָה בְּלִי פֶרֶץ. אִם־לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וָלָיְלָה לֹא שַׂמְתִּי חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהַבְתָּ תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ. עַל כֵּן יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ. וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה. וְאַהֲבָתְךָ אַל־תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים.

דִּבְּרוֹת עֲשָׂרָה כָּתַב אֵל לַהֲמוֹנָי. הִכְלִיל בָּהֶם שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פִקּוּדָי. וּמֵאַהֲבָתְכֶם נִגְלָה עַל־הַר סִינַי. אָהַבְתִּי אֶתְכֶם אָמַר יְיָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Schaaren ist sein Name. Gott der Allmächtige, lebendig und ewig dauernd — Er wird über uns walten in alle Zeit und Ewigkeit.

אל Der Gott der Götter sprach und rief in's Sein die Erde [1].
Zehnfacher [2]) Spruch vollbracht' den Weltbau ohn' Beschwerde.
Mit dem Zehnspruch hat Er Grenzen unwandelbar festgestellt.
Es sprach der Herr und Hort
Wär' nicht mein [3]) Bundeswort,
Nicht Tag und Nacht bestände, und nicht der Bau der Welt.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der die Abende dämmern läßt!

אהבת Mit ewiger Liebe hast Du Dein Volk, das Haus Jisrael, geliebt, Lehr' und Gebot, Satzungen und Vorschriften uns gelehrt. Darum, Ewiger, unser Gott! wenn wir uns niederlegen und wenn wir aufstehen, sprechen wir von Deinen Lehren, und freuen uns der Worte Deiner Gotteslehre und Deiner Gebote immer und ewig. Denn sie sind unser Leben und sie geben unseren Tagen die Dauer, und in ihnen sinnen wir Tag und Nacht. Du aber — Deine Liebe entzieh' uns nicht in alle Ewigkeiten.

דברות Zehn Sprüche verzeichnet Gott meinen Schaaren,
Darin ruht der Gebote Fülle, für ewig sie zu wahren.
In Liebe hat Er am Sinai sich ihnen verkündet.
Euch bleib' ich liebend [4]) — spricht Gott — in Ewigkeit verbündet.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, der liebt sein Volk Jisrael.

---

1) Verfasser dieses und der folgenden Stücke: R. Elieser b. Nathan.
2) In dem Abschnitte, der die Schöpfungsgeschichte erzählt, erscheint zehn Mal das Wort: Gott sprach.
3) So wird der Vers des Jerem. 33, 25 im Midrasch erklärt
4) Mal. 1, 2.

יחיד אומר אל מלך נאמן

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם
לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ
בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת
עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה
אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ

שמע Höre Jisrael, der Ewige, unser Gott, ist ein einiges, ewiges Wesen.

ברוך Gelobt sei der Name der Herrlichkeit seines Reiches auf immer und ewig!

ואהבת Und du sollst lieben den Ewigen, deinen Gott, mit deinem ganzen Herzen und mit deiner ganzen Seele und mit deinem ganzen Vermögen. Und es sollen diese Worte, die Ich dir heute gebiete, in deinem Herzen sein. Und du sollst sie einschärfen deinen Kindern, und davon reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und du sollst sie binden zum Wahrzeichen an deine Hand, und sie sollen sein zum Denkbande zwischen deinen Augen. Und du sollst sie schreiben auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore.

והיה Und es wird geschehen, so ihr höret auf meine Gebote,

בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ
יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי
עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם
פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־
הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ
וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהֹוָה נֹתֵן
לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם
וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין
עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ
בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם
עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי

die Ich euch heut gebiete, den Ewigen, euren Gott, zu lieben, und ihm zu dienen mit eurem ganzen Herzen und eurer ganzen Seele, so werde ich den Regen eures Landes geben zu seiner Zeit, Frühregen und Spätregen, daß du einsammelst dein Getreide und deinen Most und dein Oel. Und Ich werde Gras geben auf deinem Felde für dein Vieh, und du wirst essen und satt werden. Hütet euch, daß nicht euer Herz bethört werde, und ihr abweichet, und fremden Göttern dienet, und euch vor ihnen bücket; und über euch der Zorn des Ewigen erglühe, daß Er verschließe den Himmel, daß kein Regen sei, und der Erdboden nicht gebe sein Gewächs und ihr bald umkommet, weg aus dem schönen Lande, das der Ewige, euer Gott, euch giebt. — Und ihr sollt diese meine Worte euch zu Herzen nehmen und zu Gemüthe, und sie binden als Wahrzeichen auf eure Hand, und sie seien zum Denkbande zwischen euren Augen. Und lehret sie eure Kinder, davon zu reden, wenn du sitzest in deinem Hause, und wenn du gehest auf dem Wege, und wenn du dich hinlegst, und wenn du aufstehst. Und schreibe sie auf die Pfosten deines Hauses und an deine Thore. Auf daß sich mehren eure Tage und die Tage eurer

בְּנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Kinder auf dem Erdboden, den der Ewige geschworen euren Vätern, ihnen zu geben — wie die Dauer des Himmels über der Erde.

ויאמר Und der Ewige sprach zu Moscheh also: Rede zu den Kindern Jisrael und sprich zu ihnen, daß sie sich Schaufäden machen an die Zipfel ihrer Kleider für ihre Geschlechter, und sollen an die Schaufäden ihres Zipfels eine purpurblaue Schnur ansetzen. Und das sei euch zu Schaufäden, daß wenn ihr sie ansehet, ihr euch erinnert aller Gebote des Ewigen, und sie thuet, und nicht umherspähet nach eurem Herzen und nach euren Augen, denen ihr nachbuhlet; damit ihr euch erinnert all meiner Gebote, und sie thuet, und ihr heilig seiet eurem Gotte. Ich bin der Ewige, euer Gott, der Ich euch herausgeführt habe aus dem Lande Mizrajim, euch ein Gott zu sein, Ich, der Ewige, euer Gott.

אמת ואמונה כל זאת וקים עלינו כי הוא יי אלהינו
ואין זולתו ואנחנו ישראל עמו: הפודנו מיד מלכים
מלכנו הגואלנו מכף כל־העריצים. האל הנפרע לנו
מצרינו והמשלם גמול לכל־איבי נפשנו. העשה גדלות
עד אין חקר ונפלאות עד אין מספר. השם נפשנו
בחיים ולא נתן למוט רגלנו. המדריכנו על במות
איבינו וירם קרננו על כל שנאינו. העשה לנו נסים
ונקמה בפרעה אותות ומופתים באדמת בני חם: המכה
בעברתו כל־בכורי מצרים ויוצא את־עמו ישראל
מתוכם לחרות עולם: המעביר בניו בין גזרי ים־סוף
את־רודפיהם ואת־שונאיהם בתהומות טבע. וראו
בניו גבורתו שבחו והודו לשמו ומלכותו ברצון קבלו
עליהם משה ובני ישראל לך ענו שירה

אמת Wahr ist es und zuverlässige Gewißheit dies Alles, und für uns bindend. Denn Er ist der Ewige, unser Gott, und Keiner außer ihm, und wir sind Jisrael, sein Volk. Er ist es, der uns befreiet aus der Hand der Gewaltherren, unser König, der uns erlöset aus der Hand aller Tyrannen; der Allmächtige, der es unsertwegen heimkommen lässet unseren Widersachern, und der Lohn zahlt all den Feinden unseres Lebens; der Gewaltiges vollbringt, nicht zu ergründen, und Wunder, unzählbar; der uns erhält im Leben und nicht wanken lässet unsern Fuß; der uns treten läßt auf die Höhen unserer Feinde, und aufrichtet unsere Kraft über all unsere Hasser; der für uns Wunder und rächende Vergeltung geübt an Pharaoh, Zeichen und augenfällige Werke am Boden der Söhne Chams; der schlug in seinem Grimme alle Erstgebornen Mizrajims, und hinausführte sein Volk Jisrael aus ihrer Mitte zu ewiger Freiheit; der hindurchleitet seine Kinder durch das gespaltene Schilfmeer, ihre Verfolger und ihre Feinde in die Tiefen versenkte Er. Und es sahen seine Kinder seine Stärke, gaben Lob und sangen Preis seinem Namen, und seine Herrschaft mit vollem Herzen nahmen sie auf sich. Moscheh und die Kinder Jisrael stimmten Dir an ein Lied.

ע"פ א"ב ותשר"ק.

אָנֹכִי רֹאשׁ לְדִבְּרוֹת הַבְּאִיר. פֵּתַח־דְּבָרֶיךָ יָאִיר. בְּיוֹם מַתַּן תּוֹרָה: בּוֹ נִכְלְלוּ שְׁמֹנִים מִצְוֹת מְלֻגְּשֶׁת. תּוֹרָה צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה. מוֹרָשָׁה בְּרוּרָה: גְּבוֹהִים וְגֵאִים בְּמַאֲמָר רִאשׁוֹן נִפְרָשׁוּ. בִּדְבַר יְיָ שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. בְּרֵאשִׁית בָּרָא: דִּבֵּר־בּוֹ חָמֵשׁ פְּעָמִים אוֹר. כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר. חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תוֹרָה: הִזְהִיר לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֵל מִבַּלְעָדָי. כִּי אֲנִי־אֵל נְאֻם יְיָ וְאַתֶּם עֵדָי. יָפָה וּבָרָה: וְשִׁשִּׁים מִצְוֹת כָּלוּל וְנִפְשָׁה. כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְיָ נַעֲשֶׂה. הֵיטִיבָה דִּבְּרָה: זוּג לוֹ חֶלְקַת כַּבִּירִים. מַיִם רַבִּים אַדִּירִים. מִתְנַשְּׂאִים בִּגְבוּרָה: חָצַב בּוֹר לְנוֹזְלִים אַל תְּדַמְּהוּ. כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא הוּא. בְּעוֹבְדֵי זָרָה: טַעַם לֹא תִשָּׂא שֵׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא. אֶת־יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא. וְהוֹגֵי דַת יְקָרָה: יָסְדוּ בַּאֲדָנָיו אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה. תַּעֲבֹרְנָה עַל יְדֵי מוֹנֶה. לַחֲכָמִים מְסוּרָה: כִּבְּדוּהוּ אַדִּירִים כִּפְנוֹתָם לִמְקוֹיֵהֶם. אֶל־מָקוֹם זֶה יָסַד לָהֶם. חֹק מֵעֲבָרָה: לְכַבְּדוֹ בְּגוּף נָקִי וּמַלְשָׁא בוֹ. זֶרַע אַבְרָהָם אֹהֲבוֹ. כָּפַל אַזְהָרָה: מִצְוַת זָכוֹר וְשָׁמוֹר כְּאַחַת נֶאֱמָרוּ. לַסָּרִיסִים אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ. זְכִירָה וּשְׁמִירָה: נֶחֱרְתוּ בוֹ שִׁבְעִים וְחָמֵשׁ אֲמָרוֹת. אִמְרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת. פְּרִישׁוּת וְטָהֳרָה: סֵדֶר דְּשָׁאִים וּפֵרוֹת לְכַבְּדֵהוּ. כֹּל פָּעַל יְיָ לַמַּעֲנֵהוּ. לִכְבוֹדוֹ בְרָא: עֵרֶךְ עֵדֶן מֵעֵין שַׁבָּת. לְהוֹגֵי תְמִימָה נֶפֶשׁ מְשִׁיבַת. מִצְוַת יְיָ בָּרָה: פְּצִיַּת כַּבֵּד בְּהַשְׁמַע בְּתֶרֶץ. יוֹדוּךָ יְיָ כָּל־מַלְכֵי־אָרֶץ. כִּי שָׁמְעוּ אֲמִירָה: צָמְדוּ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה בִגְבוּלוֹ. כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ. בַּעֲלוֹתוֹ

התורה: קבוע להורים מאורים חבור. על־אפניו דבר
דבור. במאורות להאירה: רחומיך מנהריך חשוו
לקונך. כבד את־יי מהונך. בכבוד ובמורא: שנן לא
תרצח מהצריח הדם. שופך דם האדם באדם. דמו
להגירה: תקף מצות חמשים באפניו הטעים. חרב
פתחו רשעים. כלבם לדקרה: תאם לו מעופפים ושרץ
המים. על־פני רקיע השמים. לחברים ברה (נ"א וארח
לחברה): שלא יבלע גדול לקטן כדגים. כי־עיפה נפשי
להרגים. מחניפי ארורה: רמז לא תנאף יחוסים
לרוממו. כי חלק יי עמו. נחלת שפרה: קצב חמשים
ושמנה בו נועדו. אשר חכמים יגידו ולא כחדו. לעלם
ולהסתירה: צנוי תוצא הארץ למולו מנה. נפש חיה
למינה. וחיתו יערה: פרצו בטהרה מפלי בשרו דבקו.
איש בנחלתו ידבקו. כתר להכתירה: ערבון רעך מגנוב
הזהיר אל בקדשו. חולק עם־גנב שונא נפשו. ובביתו
מארה: ספירת תשע וחמשים בו תמצאנה. ואיש
תבונה ידלנה. ומשם בארה: נסמך־לו מאמר נתתי
לכם לאכול. כירק עשב את־כל. לכם להתירה: מהפקר
ולא מגנבה תאכלו ושבעתם. אכול ושבוע והללתם.
שם הנורא: לא־תענה ברעך שקרים לכזוב. רעך ורע
אביך אל תעזוב. תהלתו לספרה: כלולת חמשים
ושתים בו נסבם. ידע לב חכם. במשפט לחקרה:
יצירת אדם ללא תענה הקבע. שש־הנה שנא יי ושבע.
תעוב נקרא: טפיפת שטים וחולמים תעקר. יפיח
כזבים עד שקר. כי דבר סרה: חמדת רעך בל תתאוה.

וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה. וּכְנָהָר לְהִתְגַּבְּרָה: וְכוּדִים אִתּוֹ חֲמִשִּׁים
וְאַרְבַּע לִמְנוֹרַת. דִּבְרֵי חֲכָמִים כַּדָּרְבָנוֹת. נְטוּעִים
בְּמִשְׁמֶרָה: וּמַאֲמַר לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ. אֶעֱשֶׂה־
לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ. לַחְמוֹד מֵחֲבֵרָה: הֲלֹא אָצַל לְךָ עֵזֶר
לְהַשְׁעֵךְ. לֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ. וְתוֹכֵחַ לַעֲטָרָה: ח׳ דִּבּוּרֵי
כָּל־הַמִּצְוֹת בְּאָפְנֵי עֲשָׂרָה נִכְלָלוֹת. וְכָל־הָעָם רוֹאִים אֶת־
הַקּוֹלֹת. וְאֵשׁ בּוֹעֲרָה:

גְּאָלָם כְּזָקֵן בִּישִׁיבָה נִגְלָה לְכֻלָּם. בְּמֵאָנֹכִי
עַד לְרֵעֶךָ אוֹתִיּוֹת מִנְיַן מִצְוֹת הַכְּלִילָם.
אֲזַי כְּגִבּוֹר נִגְלָה וְשִׁבְּחוּהוּ עַם עוֹלָם. מֹשֶׁה
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

בְּגִילָה בְּרִנָּה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ
נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא.

מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה.

אֱמוּנָה אֹמֶן שֶׁבַע אוֹתִיּוֹת נוֹתָרוּ. לַעֲטֶרֶת

בגילה In hoher Lust und Freude sprachen sie Alle:

מי „Wer ist wie Du unter den Gewaltigen, Ewiger! wer, wie Du, verherrlicht in Heiligkeit, erhaben in ruhmvollen Werken, Wunder schaffend?"

מלכותך Dein Walten sahen Deine Kinder, Du, der das Meer gespalten vor Moscheh.

אמונה Um der Lehre willen hat der Schöpfung Pracht,
So deuten die Zeichen[1]), der Herr vollbracht.

---

1) Das vorhergehende Stück reihet die 613 Gebote und Verbote an die Sprüche des Zehnwortes; dann wird auch die Buchstabenzahl betrachtet und an sie symbolische Beziehung geknüpft. „Die Zeichen, welche deuten," sind eben die Buchstaben oder Schriftzeichen.

Digitized by Google

יְמֵי בְרֵאשִׁית נֶאֱמָרוּ. יִסַּדְתָּ עֹז יוֹנֵק עִם־אִישׁ
שֵׂיבָה שׁוֹרְרוּ. זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:

(זֶה צוּר יִשְׁעֵנוּ פָּצוּ פֶה וְאָמְרוּ:)

יְיָ יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:

וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת־יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ:

עֵצוֹת מֵרָחוֹק מִקְרָא אַחֲרוֹן מְעִידֵנוּ. זְכוּת
לַעֲלוֹת לְצִיּוֹן קִרְיַת מוֹעֲדֵנוּ. רְאוֹת
מוֹפְתֵי גְאֻלָּה בְּבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ. לְגָאֳלֵנוּ מִיַּד
חָזָק מִמֶּנּוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מֶלֶךְ צוּר יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ:

כשאין אומרים מעריבים חותמים בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

Deine Herrlichkeit sangen Kinder und Greise,
„Der ist Hort unsres Heils!" — erscholl es zum Preise.

זה „Dies ist mein Gott!" huben sie an und sprachen
יי „Der Ewige wird regieren immer und ewig!"

ונאמר Und es heißt: Denn befreiet hat der Ewige Jaakob und ihn erlöset aus der Hand des Stärkeren.

עצות Was längst Dein Rath gefügt, ließ das letzte Seherwort[1]) erhallen,
Daß einst wir beglückt hinauf nach der Stadt[2]) der Vereinigung wallen,
Der Erlösung Wunder wir schauen, wenn unser Gesalbter erscheint,
Zu lösen aus der Gewalt uns, von jedem Bedränger und Feind.

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, König, Hort Jisraels und sein Erlöser.

---

1) Der letzte Prophet, Maleachi, verheißt die Ankunft des Propheten Elijah vor dem Eintritt des großen Gerichtstages.
2) Jeruschalajim.

Google

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים
וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה
טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר
מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ
וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ
אָתָּה כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ
וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ
סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ.

בְּרַבֵּי תוֹרוֹת נִתְחַכְּמוּ נְעִימִים. נִתְעַטְּרוּ
נִכְתְּרוּ כְּתָרִים מְסֻיָּמִים. נִתְאַשְּׁרוּ בְּמִי
יִתֵּן לָהֶם לְטוֹב כָּל־הַיָּמִים. יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיְיָ
תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים:

השכיבנו Gieb, daß wir uns hinlegen, Ewiger, unser Gott! zum Frieden, und laß uns wieder aufstehen, unser König! zum Leben, und breite über uns Deines Friedens Zelt, und leite uns im Rechten mit gutem Rathe von Dir, und hilf uns um Deines Namens willen, und schirme uns, und wende von uns Feind und böse Krankheit, Schwert und Noth und Sorge, und entferne jeden Hinderer aus unserem Antlitze und unserem Rücken, und im Schatten Deiner Fittige birg uns! Denn Du, o Gott, unser Hüter und unser Retter bist Du; denn ein Gott, der gnädig und barmherzig waltet, bist Du. Und wahre unsern Ausgang und unsern Eintritt zum Leben und zum Frieden von nun an bis in Ewigkeit. Und breite über uns Deines Friedens Zelt!

ברבי Durch Fülle der Lehren wurden die Holden in Weisheit verschönt,
Geschmückt und mit Diademen voll herrlicher Pracht gekrönt.
Ihr Segen war das Wort[1]): O wäre stets solch Sinnen ihr Theil!
Jisrael wird von Gott beglücket durch ewigen Segens Heil!

---

1) Das von Gott nach der freudigen Willigkeit Jisraels, sein Gesetz zu beobachten, gesprochene. 5. M. 5, 26: O daß dies ihr Sinn wäre, mich zu fürchten alle Tage.

ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר אליעזר ברבי נתן יגדל ויאמץ בתורה
אמן ואמן חזק ואמץ סלה.

אשריך ישראל מי כמוך עם סגלתו. בשתי קדשות
קדשך לשמו בקדשתו. גורלך תומך וחלקו
אתה וחבל נחלתו. דודיך אהב והקדימך לכל־יסודי
אגדתו. הכתוב מעיד ובהא כתוב שטתו. קדש ישראל
ליי ראשית תבואתה: וארץ פרושה בעשר מעלות
מקדשה. זכם לעם מכל־אום נפרשים בקדשה. חביבים
בנים נחלי דת מורשה. טנא בכורים משבח הארץ
בזריזות להפרישה. יפה מצוה בשעתה בעתה להחישה.
ביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה: כבוד הלבנון
בית כפר אשכל. להעלות ולהביא מראשית פרי כל.
מצות בכורים ראה תאנה רמון ואשכל. נבכר מבשל
מסמנו להביאו לאמרכל. סודר בכוריו להדרן ולעטרן
מכל. ראשית כל־בכורי כל וכל־תרומת כל: עירו
של־מעמד מתכנסות כל־העירות. פן־יאהילו לנים
ברחוב כל־השירות. צהר עלה ממנה אומר קומו ונעלה
ציון בשירות. קרובים מביאים תאנים וענבים בהדרות.
רחוקים מביאים צמוקים וגרוגרות. טבות מאד כתאני
הבכרות: שור הולך לפניהם וקרניו מצפות והבי
תג זית בראשו וחליל מכה להצביא. אני בהגיעם בקרוב
לקרית לביא. לעטר בכוריהם שלוחים רצים לפניהם
כצבי. יפי תפארתו בשבעה כלים להביא. ראשית בכורי
אדמתך בית יי אלהיך תביא: עטרו בכוריהם יוצאים
לקראתם בשדה. ורזו לפי כבוד הנכנסים לצאת ולעדה,

רָצִים לִשְׁאוֹל בִּשְׁלוֹמָם סְגָנִים וְאֻמָּנִים לְהַחֲדֵה. כְּאָמְרַת
כַּאֲכֶם לְשָׁלוֹם לְהַרְגִּילָם לֶעָתִיד לְדַדֵּה. רְגִילִים הֱיוֹת
לָבֹא וּלְהָבִיא וְלָחֹג מוֹעֲדֶה. וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ
אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה: כְּהַגִּיעָם לְהַר הַבַּיִת אַף הַמֶּלֶךְ סַלּוֹ
מֵרִים. יַחַד כְּבוֹאָם לַעֲזָרָה דִּבְּרוּ הַלְוִיִּם בְּשִׁירִים. נְאֻמִים
אֲרוֹמִמְךָ יְיָ כִּי דִלִּיתָנִי וְגוֹמְרִים. תּוֹרִים וְגוֹזָלוֹת שֶׁבְּצַד
הַסַּלִּים עוֹלוֹת לְהַדְּרִים. נוֹתְנִים מַה־שֶּׁבְּיָדָם לַכֹּהֲנִים
וְכָל־הַפָּרָשָׁה קוֹרִים. וְהֵנִיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים:
יוֹדֵעַ מִקְרִין וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מִלְּהַכְסִיפָה. גְּבוּל קְרִיאָה מֵעֲצֶרֶת
וְעַד זְמַן אֲסִיפָה. דְּבַר שִׂמְחָה מֵאָז וְהָלְאָה לֹא חֲשׂוּפָה.
לֹא קוֹרִין וּמְבִיאִים עַד חֲנֻכָּה לְעַדְפָה. וּמֵאָז אֵין מְבִיאִים
קֹדֶם יוֹם הֲנָפָה. מִמּוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ לֶחֶם תְּנוּפָה:
וּמַה־יָּפוּ פְעָמַיִךְ בַּנְּעָלִים תָּאֳמֵי צְבִיָּה. יָשִׁירוּ בַּעֲלוֹתָם
שָׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי נֵלֵךְ בֵּית יָהּ. אוֹמְרִים עוֹמְדוֹת הָיוּ
רַגְלֵינוּ בְּשַׁעֲרֵי בְנוּיָה. מְזַמְּרִים בְּהַר הַבַּיִת הַלְלוּ אֵל
בְּקָדְשׁוֹ בְּהִנָּנְיָה. צוֹהֲלִים וְרוֹנְנִים כְּבוֹאָם לַעֲזָרָה בְּהוֹדָיָה.
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: בִּהְיוֹת כָּל־אֵלֶּה תְּקָפוּ
מַשְׁעֵנִי. תְּשׁוּרָתִי וּמִנְחָתִי הוֹלֶכֶת וּמְכַפֶּרֶת לְפָנַי. וְעַתָּה
אֵין זֶבַח וְאָסְפוּ דוֹרוֹנַי. רֻחַקְנוּ מֵעַל גְּבוּלְךָ וְאֵין לְהַתְשִׁירְךָ
בְּקָרְבָּנַי. הֲשִׁיבֵנוּ יְיָ אֵלֶיךָ וְנַעַבְדְךָ כְּמַאֲמַר חֶזְיוֹנַי. כַּאֲשֶׁר
יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְיָ:
אֲרִיאֵל בִּהְיוֹתוֹ בְּמוּסְדוֹ רְבָעָיו מְכַפְּרִים. מֵעֵת נֶחֱרַב לֹא
כִּפְּרוּ חוֹבוֹת וּנְדָרִים. נִסּוּךְ נֶחֱשַׁב מְמַלֵּא גָרוֹן מוֹרִים.
וְנִזְקָק לַחֲכָמִים כְּאִלּוּ בִּכּוּרִים מֵרִים. מִקְרָא מָלֵא כָּתוּב
רְאָיָה לַדְּבָרִים. וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים:

אָפְסוּ דוֹבְרֵי בְגַאֲוָה אִישׁ צָרְכֵנוּ שׁוֹאֵל · מָטוּ וּפַסּוּ
אֱמוּנִים וְאֵין יָד לָאֵל · נַפְשֵׁנוּ תְאֵבָה וּמְצַפָּה לְבִיאַת
גּוֹאֵל · חַזְּקֵנוּ וְאַמְּצֵנוּ בְּבִנְיַן אֲרִיאֵל · סְלוּל הַשָּׁלוֹם
פְּרוֹס עַל עַמְּךָ הוֹאֵל · הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־
הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל ·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ פּוֹרֵשׂ סֻכַּת שָׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל־כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְרוּשָׁלָיִם:

(Am Sabbath.)

וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית
עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים
עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ:

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

(Die Tefillah u. s. w. S. 27 ff.)

Morgengebet für den zweiten Tag des Schabuothfestes.

(Das Morgengebet S. 43—105; die Tefillah S. 27—37, der Vorbeter wiederholt dieselbe bis מחיה המתים und fährt dann fort:)

מיוסד ע"פ א"ב ותשר"ק ובסוף הדברות חתום שמעון בר יצחק חזק.

וּבְכֵן, וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן הָהָר אֶל־הָעָם:

סדר. ע"פ א"ב·

אַלּוּף מְסֻבָּל בְּהוֹד אֲפוּדִים · בְּיָדָיו גְּלִילֵי זָהָב עַמּוּדִים·
גָּרוֹן עָנוּק לָשׁוֹן לִמּוּדִים · דְּבָרִים דְּבוּרִים בְּאוֹפָן

וּבְכֵן Und so stimmet an: Es kam Moscheh vom Berge herab zum Volke.

אלוף Der Edle [1]), von Glanzumhüllung umwallt,
Trägt die Tafeln in der Hand, wie güldener Säulen Gestalt.

---

1) Moscheh.

שְׁקוּדִים. הַמְּשׁוּלִים לִשְׁלֹשָׁה מַשְׁקִים נֶחֱמָדִים. וּבְפָחוּת שֶׁבַּכֵּלִים נִשְׁמָרִים וְעוֹמְדִים. זוֹנְחִים הַגָּבוֹהַּ וְלַנָּמוּךְ יוֹרְדִים. חַיִּים וּרְפָאוּת לְמוֹצְאֵיהֶם מַעֲמִידִים. טָהַר בַּעֲלִיל שִׁבְעָתַיִם מְנֻקָּדִים. יְקָרִים מִזָּהָב וּמִפְּנִינִים נֶחֱמָדִים. כָּל־חֲפָצִים לְנֶגְדָּם כַּל נִמְדָּדִים. לֶקַח טוֹב וּמוּסָר מַגִּידִים. מֶתֶק וּמַרְפֵּא לַעֲצָמוֹת וְגִידִים. נְתוּנִים מֵאֵשׁ וְכָאֵשׁ יוֹקְדִים. סַם חַיִּים לְבָהֶם מִתְכַּבְּדִים. עוֹזְבֵיהֶם עוֹזְבִים וְחוֹבְקֵיהֶם מְכַבְּדִים. פִּלְפּוּלָם בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִתְלַמְּדִים. צוֹרְפֵיהֶם מוֹשִׁיבִים בֵּין נְגִידִים.
ח׳ קוֹנֵיהֶם לְחַיֵּי עוֹלָם עֲתִידִים. רַב טוּב הַצָּפוּן לַחֲסִידִים. שׁוֹמְרֵיהֶם יִצָּלוּ מִכָּל־פְּחָדִים. תּוֹמְכֵיהֶם מְאֻשָּׁרִים וּבוֹזֵיהֶם מְלַפְּדִים:

Sein Mund, mit lehrkundiger Zunge geschmückt,
Mit Worten, wohlgesetzt und gewogen, beglückt.
Es gleicht das Wort drei [1]) Getränken, zumeist begehrt,
Die nur dauern und bleiben im Geräth ohne Werth,
Das eine die Höhen verschmähet, zur Tiefe sich kehrt. —
Wie Metall, siebenfach geschmolzen, bewährt,
Vor Gold theuer und vor Perlen geehrt.
Gegen sie kommt kein Kleinod in Betracht,
Weise Lehr' und Zucht das Gotteswort kund uns macht,
Holdsal und Labung für Leib und Gebein,
Im Feuer verlieh'n, leuchtend im Feuerschein,
Lebensbalsam Dem, der mit ihm sich ehrt;
Verlassen ist, wer es flieht, — die es Umfah'nden es verklärt.
Dreizehn [2]) Wege führen hin, es zu ergründen,
Die sie [3]) erläutern, ihren Sitz zwischen Fürsten finden.
Die sie erwerben, sind dem ewigen Leben geweiht,
Für die Frommen ist die Segensfülle bereit.
Wer es wahrt, vor allen Schrecken geborgen ruht,
Glücklich, wer es hält, die Verächter verzehrt seine Gluth.

---

1) Die Agadah hebt hervor, daß die Gotteslehre mit dem Wasser, der Milch und dem Weine an verschiedenen Stellen verglichen wird. Wie diese labenden Getränke in den unscheinbarsten Gefäßen aufbewahrt werden und in ihnen erhalten bleiben, so sei auch in dem Demüthigen und die Eitelkeit der äußeren Erscheinung Verschmähenden für die Gotteslehre und Gotterkenntniß die rechte Stätte. Das Wasser sucht die Tiefen, von den Bergen herabströmend, so auch die göttliche Weisheit den bescheidenen, gesenkten Sinn.

2) Die überlieferten dreizehn Grundsätze, nach welchen das Schriftwort auszulegen ist.

3) Die Weisen, welche nach dieser Ueberlieferung das Gesetz erläutern.

מְלַפְּדִים לַפִּידִים וּבְרָקִים נוֹגְהִים. בְּתִתּוֹ קוֹל עֹז מִשְּׁמֵי גְבֹהִים:

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים:

ע"פ תשר"ק.

תַּחְתִּיּוֹת אֶרֶץ כְּדוֹנַג נְמַקִּים. שָׁחוּ גִּבְעוֹת עוֹלָם הַמְּצוּקִים. רַבּוּ רְעָמִים וְגָבְרוּ זִקִּים. קוֹלֵי קוֹלוֹת מְשֻׁנִּים וַחֲזָקִים. צִפְצוּף הַדִּבּוּר כְּנִיצוֹצֵי בְרָקִים. פַּטִּישׁ מְפוֹצֵץ סַלְעֵי נְקִיקִים. עוֹרֵךְ אַחַת וּשְׁתַּיִם מִתְחַלְּקִים. סוֹד יְרֵאִים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִים. נוֹתְנֵי קוֹל שׁוֹפָר מִתְחַזְּקִים. מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהַכֹּל שׁוֹתְקִים. לְעַמּוֹ הִנְחִיל מִדְּבַשׁ מְתוּקִים. כֹּשֶׁר אֱמוּנַת עִתִּים חֲשׁוּקִים. יְדִיעַת חֵן וִישׁוּעַת נְזִיקִים. טַעֲמֵי חָכְמָה וָדַעַת מְפִיקִים. חִנָּם נְתָנָם גֵּר וּמֵקִים. וְכֻלּוֹ זִכָּם בְּמַתָּנָה לְבוֹ דְבֵקִים. וְכֻלּוֹ

מלפדים Blitze zücken, die Flamme lodert und brennt,
Als seiner Allmacht Stimm' erscholl aus dem Firmament.

וידבר Und es redete Gott.

תחתיות Wie Wachs der Erde Tiefen zerflossen,
Einsanken Hügel, für ewig festgegossen,
Es hallet Donner, Blitze zücken in Mengen,
Gewaltige Halle erschreckend sich drängen,
Wie Blitzgefunkel das Wort erhallt mit seinen Klängen,
Zerschmetternd, wie Hämmer die Felsen sprengen.
Jegliches Wort, das einmal erhallt,
Vernommen wird's mit Doppelgewalt,
Belehrung der Frommen, voll wahrem Gehalt,
Des Schofars Ton mit Macht erschallt.
Nur Moscheh spricht und Alles gebeut sich schweigend Halt,
Die Lehre gab Er, die süßer als Honig wallt,
Des Glaubens Richtschnur, holdselige Feierzeiten,
Der Familie Hort, Lehren, die dem Rechte die Stätte bereiten,
Lehren, in denen der Weisheit Quelle
Strömt, der Erkenntniß lautere Welle.
Als Geschenk verlieh Er's, der erfüllet sein Wort,
Ein Angebind' den ihm Getreuen, der ewige Hort.

מַחֲמַדִּים וְחִכּוֹ מַמְתַּקִּים. הִשְׁמִיעַ אָנֹכִי בְּרֹאשׁ פְּרָקִים. דֶּרֶךְ בַּעֲשׂוֹתוֹ בְּמַיִם עֲמֻקִּים. גִּבּוֹר נִגְלָה וְנִלְחַם בִּמְצוּקִים. בְּתִתּוֹ בְּסִינַי דָּתוֹת וְחֻקִּים. אֲנִי כְּרַחְמָן נִגְלָה מִשְּׁחָקִים:

מִשְּׁחָקִים הִבְרַקְתָּ נָגְהֶךָ. וְהִשְׁמַעְתָּ לְעַם כְּמֶהֶיךָ:

אָנֹכִי יְיָ אֱלֹהֶיךָ:

ע"פ א"ב.

אֶרֶץ עָשִׂיתִי וְאָדָם בָּרָאתִי. בְּרִיחַ וּדְלָתַיִם לַיָּם שַׂמְתִּי. גִּלִּיתִי שַׁחַר וָנֶשֶׁף וּבֹקֶר צִוִּיתִי. דֶּרֶךְ לַחֲזִיז קוֹלוֹת פִּלַּגְתִּי. הָאוֹר וְהַחֹשֶׁךְ בִּמְקוֹמָם שִׁכַּנְתִּי. וְהָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ לִכְבוֹדִי יָצַרְתִּי. זְרִיחַת מַזָּרוֹת בְּעִתָּם הוֹצֵאתִי. חֻקּוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ מִשְׁטָרָם שַׂמְתִּי. טוֹפְלֵי שֶׁקֶר בְּשֶׁטֶף

Und Alles ist köstlich und süß war sein Laut.
Als erstes der Glieder sein „Ich bin!“ Er vertraut,
Da Weg' Er gebahnt durch der Tiefen Mitten,
Erscheinend im Glanz' mit Gewalt'gen gestritten,
Da am Sinai Gesetz' und Lehren Er gab,
Erbarmend kam Er aus Höhen herab,

משחקים Als aus Wolken Du glänztest in herrlichem Prangen,
Als vernahm die Schaar, nach Dir voll Verlangen:

אנכי Ich bin der Ewige, dein Gott!

ארץ Ich schuf die Erde, bildete den Menschen,
Und Thür' und Riegel stellet' Ich dem Meere,
Ausstrahlen ließ Ich Morgenglanz,
Und Tag und Nacht hab' Ich geordnet,
Den Weg der Donnerstimme bahnet' Ich,
Dem Licht und Dunkel wies Ich seine Stätte,
Der Erde Fülle schuf Ich mir zum Preise,
Der Himmelsbilder Glanz laß Ich erstrahlen,
Und festgestellt das waltende Gesetz
Hab' Ich für Himmels- und für Erdenräume.
Die Lügnerbrut rafft' meine Fluth hinweg,

הָאֲבַדְתִּי. וְהוֹרַדְתִּי בִקְעָה לְשׁוֹנָם בָּלַלְתִּי. כְּדָרְלָעֹמֶר וַעֲוזָרָיו הִכֵּיתִי. לְעֵמֶק שָׁוֵה לַיְלָה חִלַּקְתִּי. מוֹרִיָּה עֲקֵדַת יָחִיד רָאִיתִי. נֶדֶר נָדַרְתִּי כִּי נִשְׁבַּעְתִּי. שָׂר אֵל מַלְאָךְ בְּעֶזְרוֹ הָיִיתִי. עִמּוֹ מְדַבֵּר לְרוֹדְפוֹ הִזְהַרְתִּי. פַּתְרוּסִים בְּעֶשֶׂר מַכּוֹת מָחַצְתִּי. צִבְאוֹתֵיכֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם גָּאַלְתִּי. קָרַעְתִּי יַם־סוּף וְאֶתְכֶם הֶעֱבַרְתִּי. רְאִיתֶם בְּעֵינֵיכֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי. שַׁדַּדְתִּי מִגַּנָּב וְחֵילוֹ הֶחֱלַשְׁתִּי. שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לָכֶם הִנְחַלְתִּי. תִּרְגַּלְתִּי וּבְכַנְפֵי נֶשֶׁר נְשָׂאתִי. תְּקֶף שָׁלֹשׁ מַתָּנוֹת לָכֶם נָתַתִּי:

נָתַתִּי לְךָ תּוֹכְחוֹת מוּסָרִים. הִשָּׁמֵר לְבַל תִּטֶּה אֲשׁוּרִים.

לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

ע"פ תשר"ק.

תַּעְתּוּעִים הֵמָּה מוּסַר הֲבָלִים. שַׁחַר אֵין לָמוֹ וְלֹא מוֹעִילִים. רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם לָכֶם הַתּוֹלִים.

Und in der Ebne dort wirrt' Ich die Sprache.
Die Feinde meines Treu'n hab' Ich geschlagen,
Des Einz'gen Opferung auf Morijah
Hab' Ich geseh'n und heil'gen Schwur gelobt.
Dem mit dem Engel Ringenden zur Seite
Stand Ich und schirmt' ihn vor Verfolgers List.
Zehn Plagen ließ Ich Pathros einst zerschellen,
Am lichten Tag erlöst Ich eure Schaaren.
Das Meer zerriß Ich, führet' euch hindurch.
Eu'r Auge sah, was Ich für euch gethan.
Ich schlug den Feind, der euch im Rücken anfiel,
Und seine Macht — Ich habe sie geschwächt;
Gab euch die Sabbathweihe zum Besitz,
Mild gängelt' Ich, trug euch auf Adlerflügeln.
Dreifacher Gabe Macht hab' Ich verlieh'n,

נתתי Und Lehr' und Zucht, sie hab' Ich euch gereicht,
Wacht, daß euer Fuß nicht von dem Pfade weicht!

לא Du sollst nicht andere Götter haben!

תעתועים Eitles Wesen, vom Wahne geboren,
Lichtloser Unsinn, nicht frommt er den Thoren,

קֶצֶף מוֹסִיפִים וְחֵמָה מַגְדִּילִים. צוּרַת חַמָּה וּלְבָנָה נוֹטְלִים. פִּלְשֵׁי עָב וְתַבְנִית מַזָּלִים. עֲצַבִּים כִּתְבוּנָם מַעֲשֵׂה כַשִּׁילִים. סוֹגְדִים לָהֶם וַאֲלֵיהֶם מִתְפַּלְּלִים. נוֹתְנִים לָהֶם כָּבוֹד וְהִלּוּלִים. מִשְׁתַּחֲוִים לָמוֹ וּמִשְׁאֲלָתָם שׁוֹאֲלִים. לֹא יָשִׁיבוּ לְלִבָּם וְאֵינָם מַשְׂכִּילִים. כִּי יִרְאָתָם פְּגָרִים אֻמְלָלִים. יִצְעֲקוּ אֲלֵיהֶם וְאֵינָם נִצּוֹלִים. טָחוּ עֵינֵיהֶם וְלִבּוֹתָם סְכָלִים. חוֹכִים יְשׁוּעָה מֵאִטִּים וֶאֱלִילִים. זְנוּחִים תְּעוּבִים שִׁקּוּצִים וְגִלּוּלִים. וְחֵלֶק יַעֲקֹב יוֹצֵר הַכֹּל אֵל אֵלִים. הֲמוֹן מַיִם נוֹתֵן וּנְשִׂיאִים עוֹלִים. דְּבָרוֹ מֵקִים וַעֲצָתוֹ יַשְׁלִים. גּוֹעֵר בַּיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלִּים. בּוֹ תִדְבָּקוּ וְעָדָיו הֱיוּ מְיַחֲלִים. אוֹיְבֵיכֶם יַפִּיל חֲלָלִים חֲלָלִים:

חֲלָלִים אַפִּיל כָּל־שֹׁכְחֵי הַשֵּׁם. הִשָּׁמֵר פֶּן תִּכָּשֵׁל וְתֶאְשָׁם:

Nach ihm jagt, wer den Sinn verloren,
Aufwühlend und weckend den Grimm und Zorn.
Vor Bilder von Sonn' und Monden sie treten,
Wolkengebilden und Himmelsplaneten,
Gestalten, geformet kunstgerecht,
Ein vom Hammer gefertigt Gemächt, —
Knieend vor ihnen sie brünstig beten.
Loblied und Ehre wird ihnen gespendet,
Und nicht bedenket das Herz, verblendet,
Daß seelenlos der Wust, an den es sich wendet,
Sie rufen und bleiben unerhört;
So blind ist das Auge, der Sinn bethört,
Harren des Heils von todten Götzen,
Scheuseligem Greuel, von widrigen Klötzen.
Doch Jakobs Theil ist der Gott der Götter,
Bildner des Alls, der Fluthen und Wetter,
Seinen Rath vollbringend, sein Wort Er hält,
Er dräuet dem Meere, daß Wogen es schwellt,
Fest haltet an ihm, das Hoffen auf ihn nur gelenkt,
Der die Feinde in Schaaren euch niedersenkt!

חללים Hinsinken sie Alle, die Gott vergessen,
Hüte dich, daß du nicht fallest durch Schuld vermessen!

לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם:

ע"פ א"ב.

אֲמִתִּי שְׁמוֹ הַמְפֹרָשׁ בְּשִׁבְעִים. בּוֹ נוֹסְדוּ אֲרָצוֹת וְנָטְעוּ
רְקִיעִים. גְּבוּלוֹת אֶרֶץ וְרוּחוֹת מְרֻבָּעִים. דְּבֵקוּ
בְּחוֹתָמוֹ הֱיוֹת נִקְבָּעִים. הֻזְכַּר עַל הַיָּם וְנַעֲשָׂה בְקִיעִים.
וְעַל הַמַּיִם אֶל הַכָּבוֹד הִרְעִים. זֶכֶר קָדְשׁוֹ בּוֹ יָרוּצוּ נוֹשָׁעִים.
חוֹצֵב לֶהָבוֹת וּמְפוֹצֵץ סְלָעִים. טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת
רָעִים. יְצוּרָיו בּוֹחֵן בְּכָל־עִתִּים וּרְגָעִים. כַּלּוֹת בְּחֵמָה
בּוֹ נִפְשָׁעִים. לְהָבִיא שֶׁבֶר לְחַטָּאִים וּפֹשְׁעִים. מְפֵירֵי
חֹק וְלַשֶּׁקֶר נִשְׁבָּעִים. נִלְכָּדִים בַּעֲוֹנָם וּבִזְדוֹנָם נִתְבָּעִים.
שׂוֹנְאֵי תוֹכָחוֹת וּמוּסָר פּוֹרְעִים. עֲבָרוֹת יוֹבִלוּ וּבְרֹגֶז
שְׂבֵעִים. פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל שִׁלֵּשִׁים וְרִבֵּעִים. צֹמֵת
לַבְּקָרִים כָּל־רְשָׁעִים. ה' קַנּוֹא וְנֹקֵם וְקוֹבֵעַ קֹבְעִים. רֹאֶה

לא Du sollst den Namen des Ewigen, deines Gottes, nicht zum Falschen aussprechen!

אמתי Den ewig wahren, erscheinend in siebzig Gestalten,
Länder gründet' und Firmamente spannte sein Walten.
Die Erdengrenzen, der Winde Schalten —
Sein Siegel sie festet, weiß sie zu erhalten.
Am Meere genannt, hat Er es gespalten,
Des Herrlichen Donner ob Fluthen erschallten.
In seinem Weiheruf sicher die Erlöseten wallten.
Er sprenget die Felsen, bildet Blitzgestalten.
Von lautrem Blick, nicht vermag Er, Böse zu sehen,
Zu jeglicher Stund' und Zeit seine Blicke spähen
Nach seinen Geschöpfen. Verschwindend verwehen
In seinem Zorn, die an ihm sich vergehen,
Er stürzet Abtrünn'ge, die Rechtes verdrehen,
Umgarnt von Schuld, für Frevel ein sie stehen,
Die hassen die Zucht und die Lehre verschmähen.
Sie ziehen entgegen des Zorngerichts Strafen,
Ersatten an Kümmernissen, die sie betrafen.
Der Väter Sündenschuld wird gerächt
Noch am dritten und vierten Geschlecht.
Hinrafft Er an jeglichem Morgen die Brut,
Ahnend und eifernd, die Trügerisches thut.

וְצֹפֶה טוֹבִים וְרָעִים. שְׁמוֹר וְהִזָּהֵר מֵאֹרֶר פְּגָעִים. תְּתִיָּרֵא מִלְּשָׂא לַשָּׁוְא שֵׁם תְּמִים דֵּעִים:

תְּמִים דֵּעִים דִּבֵּר בְּקָדְשׁוֹ. וְהִזְהִיר עַל מוֹרָא מִקְדָּשׁוֹ:

זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ:

ע"פ תשד"ק.

תַּשְׁלוּם כָּל מַעַשׂ וּגְמַר מְלָאכָה. שַׁבַּת מְנוּחָה וְקִדּוּשׁ בְּרָכָה. רֶגֶל לְהָשִׁיב וּלְמָעֵט הֲלִיכָה. קָרוּי עֹנֶג לְכַבְּדוֹ כַּהֲלָכָה. צַעַד תְּחוּמָיו אַלְפַּיִם לְיִלְכָה. פְּסִיעָה גַסָּה בּוֹ בְּלִי לְהַלְּכָה. עֶרֶךְ הֲכָנָתוֹ בַּשִּׁשִּׁי לְעָרְכָה. סְעוּדוֹת שָׁלֹשׁ מִצְוָתוֹ עֲרוּכָה. נִכְפַּל בְּלַחְמוֹ לַעֲנֻגָּה וְרַכָּה. מִמָּרָה נִתַּן כַּדָּת וְכַהֲלָכָה. לְאוֹת הוּשַׂם עָלָיו לְסָמְכָה. כִּי לְשִׁשָּׁה מְלַאכְתּוֹ נֶעֶרְכָה. יְצִיאוֹתָיו וּרְשֻׁיּוֹתָיו בְּלִי לְהָפְכָה. טֹרַח מַשָּׂא בּוֹ לְחָשְׁכָה. חִלּוּל מֵזִיד

Er schauet die Bösen, Er schauet, wer gut.
Drum vor Fluch der Leiden sei auf der Hut.
O nimmer wolle dich erfrechen,
Zu Falsch und Lug des Allwissenden Namen auszusprechen!

תמים Der Allwissende sprach in Heiligkeit:
Haltet in Ehren, was mir ist geweiht!

זכור Gedenke des Sabbathtages!

תשלום Des Werkes Ziel und Schluß für der Schöpfungen Reihe,
Feier und Ruhe, Segen und Weihe.
Laß rasten den Fuß und mindre den Gang,
Den zur Wonne Berufenen ehre nach Rang.
Zweitausend Ellen sind des Ganges Marke,
Des Werkeltags Schritt sei gemieden, der starke.
Am sechsten rüstend mußt du vorbereiten
Dreifaches Mahl für dreifache Zeiten.
Verdoppelt am sechsten ward als Huldbewährung
Der Zarten und Holden die himmlische Zehrung.
In Marah Gesetz ward und Vorschrift verkündet,
Als Zeichen des Sabbath festdauernd begründet.
Daß in sechs Tagen der Herr seine Schöpfung gegründet. —
Seine Gäng' und Gebiete nicht darfst du verkehren,
Lasttragen an ihm sollst du dir verwehren.

לִסְקִילָה לְמָשְׁכָה. זְכִירָה וּשְׁמִירָה עָדָיו תְּנוּכָה. וּמֵעֵין הָעוֹלָם הַבָּא מָתְקוֹ לַחֲנֻכָּה. הַנּוֹצְרוֹ יִנָּצֵל מִשָּׁלוֹשׁ מְבוּכָה. דִּין עָנְשׁוֹ וְאַזְהָרָתוֹ חֲתוּכָה. גְּמוּל מַשְׂכֻּרְתּוֹ מֵאִתִּי סְמוּכָה. בֵּינִי וּבֵין אֹם הַמְבֹרָכָה. אוֹת שַׂמְתִּי כִּי לִי הַמְּלוּכָה:

הַמְּלוּכָה הַמְלִיכֵנִי כִּנְאֻמֶךָ. וְתִזְכֶּה לְאֹרֶךְ יָמֶיךָ.

כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ:

ע"פ א"ב.

אוֹמֵן וּמֵינֶקֶת בְּךָ מִתְעַסְּקִים. בְּשִׁלְךָ תְּחִלָּה כָּאֵזוֹר דְּבֵקִים. נַעֲיַת שַׁוְעָ וְתַחַן מְפִיקִים. דּוֹרְשִׁים לְצוּרָם הֱיוֹת בֵּן חוֹבְקִים. הִשְׁתַּתְּפוּ שְׁנֵיהֶם עִמּוֹ עֲסוּקִים. וְנוֹצַרְתָּ וְנוֹלַדְתָּ לְעִתֵּי חֻקִּים. זִכּוּךָ וְהֶבִיאוּךָ בִּבְרִית לְהָקִים. חִבְּקוּךָ בִּרְכַּיִם וְשָׁדַיִם מֵינִיקִים. טֶרֶף חֻקֶּיךָ זָנִים וּמַשְׁקִים.

Entweihung mit Wissen wird gestrafet durch Tod.
Gedenk' und bewahr' sein Gebot.
Vorschmack des Himmels seine Feier dir beut,
Wer ihn wahrt, wird gehütet vor dreifachem Leid.
Wie Warnung und Strafen sind festgestellt,
So Lohn und Vergeltung, wer ihn weihet, erhält.
Zwischen Mir und den Gesegneten sei er zum Zeugen,
Ein Bundesmal, daß mir die Herrschaft zu eigen.

המלכה Die Herrschaft, wie du sprachst, sollst mir du geben,
Dem Allwaltenden, daß du gewinnest langes Leben.

כבד Ehre deinen Vater und deine Mutter!

אומן Wartend und pflegend um dich bemüht,
Dich innig vor Allem umschlang ihr Gemüth.
Ihr brünstig Flehn rief zu Gottes Erbarmen,
Daß Er's vergönn', einen Sohn zu umarmen.
Mit ihm sie vereinigt in heiligem Bunde
Gewannen dein Dasein zu gesetzter Stunde,
Dein Seelenheil pflegend sie führten dich ein
In das heilige Bündniß, des Glaubens Verein.

יגיעת עמלם עמך מחלקים. כשר ומוסר מחנכים ומחזקים: לשון למודים ודברים עתיקים. מתקנים לך עזר ולהשיאך זוקקים. נושאים פלל עבורך ולאל זועקים. סמכם במאכל ובמשתה ובתפנוקים. ענדם בכסות נקיה בחשוקים. פנה לגערתם לבל יהו מצוקים. צפה למוסרם ולא תרדף רקים. קים כבודם ומוראם כחקים. רבות ארך ימים ומעון מנקים. שום לכבודו ולמוראו גוזר ומקים. תחת כן הודוהו מלכי ארקים:

ארקים וגבוהים יסד בפצח. קבל מוראו ואל תעז מצח:

לא תרצח:

ע"פ תשר"ק

תוכחת אהב מוסר יראים. שמור והזהר מפתוי חטאים. רגליהם רצים ולרע מובאים. קשר

Dich säugte die Brust, dich wiegte ihr Schooß,
Mit Speis' und Getränk zog Liebe dich groß.
Mit dir theilten sie willig, was ermüht sie im Schweiß,
Dich weihend und leitend zu Zucht und zu Fleiß.
Sie lehrten die Zunge das Wort voll Verstand,
Die Lebensgehülfin dir ihr Eifer verband.
Inbrünstig vom Herrn erfleh'n sie dir Segen.
Sie speisend und tränkend mußt liebend du hegen,
Mit lautrem Gewand sie schmücke voll kindlicher Liebe,
Horch auf ihr Schelten, sie nimmer betrübe!
Die vor Eitlem dich warnen, bewahr' ihre Lehren,
Als heilig Gesetz dir nimm's vor, sie zu ehren,
Daß frei dir von Sünde die Jahre sich mehren.
Wie ihm selbst will der Ewige ihnen Ehrfurcht erwiesen.
Von den Kön'gen der Erde drob ward Er gepriesen.

ארקים Der Höhen und Länder gegründet durch's Wort,
Nicht gegen ihn dich erfreche, ehrfürchte den Hort!

לא Du sollst nicht morden!

תוכחת Horch auf Belehrung, Mahnung der Frommen,
Verführungen meide, wie von Thoren sie kommen.
Zum Unheil geschäftig den Schritt sie beschwingen,

קוֹשְׁרִים לְהַפִּיל חֲלָכָאִים. צָרִים בְּעִמְקֵי שְׁאוֹל קְרוּאִים. פּוֹעֶרֶת לִבְלִי חֹק בָּאִים. עַצֶּבֶת נוֹתְנִים וְכֶשֶׁל מַמְצִיאִים. שִׂפְתוֹתֵיהֶם אֱרָב־דָּם מְמַלְּאִים. נַחֲלַת אִוֶּלֶת יִנְחֲלוּ פְתָאִים. מְשׁוּבָתָם תַּהַרְגֵם בְּתַחֲלוּאִים. לֹא תֹאבֶה לַעֲצַת נִשְׂנָאִים. כִּי כְחָצִיר יִמָּלוּ וְכִדְשָׁאִים. יְהִירִים אֲשֶׁר בְּרֶצַח חוֹטְאִים. טֹרַח גְּזֵרָתָם עָלַי מַשִּׂיאִים. חֲנֵפִים אֶרֶץ בְּדָם מְטַמְּאִים. וְהַר שְׁכִינָתִי מִתּוֹכָם מוֹצִיאִים. וְעַל יְדֵי חֲלָלִים הַנִּמְצָאִים. הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בְּנַחַל מְבִיאִים. דָּם שׁוֹפְכִים בְּשׁוֹגֵג בְּלֹא רוֹאִים. גּוֹלִים לְעָרֵי מִקְלָט הַנִּקְרָאִים. בְּהַזִּידָם לַהֲרוֹג בְּצֶלֶם בְּרוּאִים. אַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם לְעֵין כָּל־רוֹאִים:

רוֹאִים יִוָּסְרוּ לְהִשָּׁמֵר מֵאַף. שְׁמוֹר מִצְוָה וְלַהֶבֶל אַל תִּשְׁאָף:

Verschworen, die Unschuld zu fahen in Schlingen.
Die Bösen, sie sind geladen zu der Unterwelt Schlünden,
Die maßlos gährt mit Verderbens Gründen.
Fallstricke sie legen, verbreiten Leidensschauer,
Ihr Mund fließt über von des Mordes Lauer.
Der Thorheit Erbe wird Bethörten zu Theil;
Der Leidigen Sinn sie tödtet, bringet Unheil.
So hüte dich vor der Verhaßten Rath,
Die welken wie Gras, gemähet wie Saat!
Die Trotzigen, mordend mit frevlem Sinn,
Der Strafe Last wälzen auf mich sie hin,
Blutdürst'ge besudeln mit Blut das Land,
Daß mein Gottesglanz sei daraus verbannt.
Rafft die in meinem Bild Geschaffenen hinweg der frevle Mord,
Vor Aller Augen schaffe Du die Unthat fort,

רוֹאִים Daß, die es sehen, sich hüten vor Zorneswuth,
Du wahr' das Gebot, meide sündigen, eitlen Muth.

לֹא תִּנְאָף:

ע"פ א"ב:

אֵשֶׁת כְּסִילוּת הוֹמִיָּה וְסוֹרֶרֶת. בֵּיתָהּ הַרְחֵק כִּי נְפָשׁוֹת עוֹכֶרֶת. גֶּחָלִים בְּחֵיק מַחְתָּה וּמְבַעֶרֶת. דְּרָכֶיהָ שְׁאוֹל וּמָוֶת חוֹדֶרֶת. הוֹלֵךְ אַחֲרֶיהָ לַטֶּבַח מוּסֶרֶת. וּכְעֶכֶס אֶל מוּסַר אֱוִיל מְיַסֶּרֶת. זַעַם מַרְבָּה וְעֶצֶב מְמַהֶרֶת. חֲמַת גֶּבֶר וְשִׂנְאָה מְעוֹרֶרֶת. טִיף נֹפֶת בִּשְׂפָתֶיהָ מְדַבֶּרֶת. יוֹם אַחֲרִיתָהּ כְּלַעֲנָה מְמָרֶרֶת. כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ אוֹמֶרֶת. לְיַד שְׁעָרִים לְפִי קָרֶת. מוֹדַע תִּקְרָא לַבִּינָה הַמְאַשֶּׁרֶת. נֶצַח עֲדֵי עַד עָלֶיךָ מְשַׁמֶּרֶת. שְׂמַח בְּאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ הַמְחֻבֶּרֶת. עִמָּהּ תִּתְרַפֵּק וְלֹא בְאַחֶרֶת. פּוּצַת מַעְיְנוֹתֶיךָ חוּצָה עוֹבֶרֶת. צְמָחִים תַּרְבֶּה לְשֵׁם וּלְתִפְאֶרֶת. קַדֵּשׁ עַצְמְךָ בִּפְרִישׁוּת אַדֶּרֶת. רְצֵה לַעֲשׂוֹת מִשְׁמֶרֶת לְמִשְׁמֶרֶת. שְׁמַע מוּסָר וַעֲנָדֵהוּ לְגַרְגֶּרֶת. תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן וַעֲטֶרֶת:

לא Du sollst nicht ehebrechen!

אשת Das lautaufdringliche, zuchtlose Weib,
Seelen zerrüttet's, — fern ihm bleib!
Kohlen in ihrem Schooße sie zündet und schürt,
Den Tod beschwört sie herbei, in die Hölle sie führt.
Sie liefert dem Verderben, die nach ihr wallen,
Wie in Fesseln, die Thoren der Strafe verfallen.
Sie mehret Grimm, läßt im Flug' herbei eilen Kummer,
Weckt des Gatten Haß und Eifer aus seinem Schlummer,
Wie Honigseim glatt ist ihrer Rede Fluß,
Ihr Ende des Wermut's bitterer Guß.
Nenne die Weisheit, die beseligende, deine Freundin traut,
Stets dich bewachend voll Liebe nach Dir sie schaut.
Freue der Jugendgefährtin dich, in liebendem Gemüth,
Zu Ruhm und Ehre dich der Sprossen Schaar umblüht.
Heilige dich selbst, dein Gewand sei edle Sitte,
Bewahre dich, umhege selbst deine Schritte.
Horch auf Zucht, daß, ein Prachtgeschmeide, sie dich verschöne,
Dein Haupt als zierlich Band, als Diadem sie kröne.

נַעֲטֶרֶת תִּנְחַל וּבְשֵׂיבָה תָנוּב. אִם תִּשְׁמוֹר הוֹן מִלִּגְנוֹב:

לֹא תִּגְנֹב:

ע"פ תשר"ק.

תְּתַעֵב מְתֵי גַנָּבִים וְסִיעָתָם. שׁוֹלְלִים וְחוֹמְסִים כָּל־
עִתָּם. רַחֵק מֵעֹשֶׁק וֶהְיֵה תָם. קַשֵּׁט מַעְבָּדֶיךָ
וְהַצְדֵּק אוֹתָם. צְפֵה לַחֲכָמִים וֶאֱלַף אָרְחוֹתָם. פְּעֻלַּת
צְדָקָה לְחַיִּים תְּבוּאָתָם. עִקְּשִׁים הַרְחֵק הַמְעַקְּלִים
נְתִיבָתָם. שִׂפְתוֹתֵיהֶם דּוֹלְקִים וּבְלִבָּם רָעָתָם. נָכוֹנוּ
שְׁפָטִים וּמַהֲלֻמוֹת לִגְוִיָּתָם. מָדוֹן מְשַׁלְּחִים וּמַצָּה אַהֲבָתָם.
לֹא יַחֲרֹכוּ רְמִיָּה צֵידָתָם. כִּי אָוֶן וְעָמָל תַּחַת שְׂפָתָם.
יוֹם יִלָּכְדוּ בּוֹגְדִים בְּהַוָּתָם. טוֹרְפִים כַּנֹּעַר וּבַקְּרֵשִׁים
חַיָּתָם. חוֹלְקִים עִם גַּנָּב שׂוֹנְאֵי נַפְשׁוֹתָם. זֶה דַּרְכָּם וְלַהֶבֶל
אַחֲרִיתָם. וְאַל תְּאַשֵּׁר נְלוֹזֵי מַעְגְּלוֹתָם. הִזָּהֵר פֶּן תִּלָּכֵד

ועטרת Frisch blühest du im Alter, erwirbst ein holdes Stirnband.
Hüte dich! Nach fremdem Gute nicht strecke deine Hand.

לא Du sollst nicht stehlen!

תתעב Verabscheue Diebe und was sich zu ihnen gesellt,
Auf Raub und Gewalt stets ist ihr Sinn gestellt.
Halte dem Unrecht dich fern, in Unschuld rein,
Dein Thun sorgsam bewache, lasse stets gerecht es sein.
Schau' auf die Weisen! o daß ihren Lebensgang sie lernten,
Wie rechtschaffen Thun läßt Leben und Segen ernten!
Halte fern dir die Tückevollen, wandelnd auf krummen Wegen,
Deren Lippen glüh'n, deren Herzen Bosheit hegen.
Strafen ihrer harren, Züchtigungsschläge ihnen bereit,
Hader sie trennt, ihre Liebe wird Zwist und Streit.
Nicht wird der Trug, was schlau er erjagt, genießen.
Unheil und Verderben seine Lippen umschließen.
Kommt der Tag, der in ihrem Verderben die Treulosen fängt,
Ist ihres Lebens Blüthe geknickt, Schmach über sie verhängt.
Die mit dem Diebe theilen, hassen ihr eigen Leben.
Ihres Weges End' ist dem Verderben hingegeben.
Gehe nicht mit Denen, die vom rechten Pfade weichen, laß dich warnen,
Daß nicht, wie sie, dich Netz' und Schlingen umgarnen.

בְּמְצוּדָתָם, דִּין אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה הַשְׁלָמָתָם. גְּנֵבַת אֵין לָמוֹ נִמְכָּרִים בִּגְנֵבָתָם. בְּנִי אַל־תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם. אֶת־רַגְלְךָ מְנַע מִנְּתִיבָתָם:

מִנְּתִיבָתָם חֲשֹׂךְ וְאַל תִּתְגַּנֶּה. וְרָעָה אֵלֶיךָ לֹא־תְאֻנֶּה:

לֹא־תַעֲנֶה:

אִמְרֵי כָזָב וּמַעַן כְּחָשִׁים. בְּנִיב שְׂפָתֶיךָ בַּל יָהוּ אֲרוּשִׁים. גַּם אֱוִילִים אֲשֶׁר מַחֲרִישִׁים. דּוֹמִים וְנֶחֱשָׁבִים לְחַכְמֵי חֲרָשִׁים. הוֹלְכֵי רָכִיל שְׁלֹשָׁה מְעַנְּשִׁים. וְנֶאֱמְנֵי־רוּחַ מְכַסִּים וּמַחְשִׁים. זֶה חֵלֶק מִלְּשָׁנִים הַמַּרְגִּישִׁים. חִצֵּי גִבּוֹר שְׁנוּנִים קָשִׁים. טְמֻנֵי פַח כְּשַׁךְ יְקוּשִׁים. יְעָצֵי מִרְמָה וְכָזָב מְלַחֲשִׁים. כְּמַדְקְרוֹת חֶרֶב בּוֹטִים מְנַקְּשִׁים.

Vergiß nicht vier- und fünffachen Ersatz, der deiner harrt,
Der Knechtschaft Loos — so bitter und hart.
Geh' nicht denselben Weg; mein Sohn! laß dich mahnen,
Halte fern deinen Fuß von ihren Bahnen!

מנתיבתם Laß nicht auf falschem Wege deine Schritte weilen,
Und nie wird ein Unglück dich ereilen.

לא Du sollst nicht aussagen [1])

אמרי Trügerische Rede, Kunde, die lügt,
Nicht sei dem Sprosse deiner Lippen sie gefügt.
Auch der Thor, vermag er zu schweigen,
Kann als ein überlegter Weiser sich zeigen.
Der Angeber dreifaches [2]) Weh bereitet,
Der Treumüthige über Alles Schweigens Hülle breitet.
Des Verleumders, des Schmerzenstifters Theil,
Ist das Wort, wie ein scharfer, vergifteter Pfeil.
Wie Vogelsteller lauernd sie Schlingen legen,
Lug flüsternd, trügrischen Rath sie hegen.
Verwundend ihr Wort, wie Stich von scharfen Klingen,
Der Weisen Reden Heil und Genesung bringen:

---

1) Die Versündigungen durch das Wort, im weiteren Sinne, durch Verleumdung, unüberlegte Rede, Lug und Trug und Arglist, werden mit den Worten: Du sollst nicht falsch Zeugniß ablegen! in Verbindung gesetzt.

2) Die böse Zunge tödtet — nach talmudischem Ausspruche — Drei: den, der die böse Rede ausbringt, den, über welchen sie ausgesagt wird, und den, der sie aufnimmt und glaubt.

לשון חכמים מרפא מגישים. מפרי פיהם ישבעו אנשים
נרגן דבריו כמתלהמים חשים. שפת אמת יכון כישישים.
עד ארגיעה לשון טפשים. פושקי שפה מחתה ענושים.
צרות רודפים וענש מבקשים. קמים להעיד חמס ולא
בושים. רוחם יוציאו כסילים אנושים. שקר בהעידם
יזממו בפרושים. תעשה למו כזומותם להאשים:

להאשים מנע עצמך לתמור. ונצח לפני תעמד:

ח׳ לא תחמד:

חתום שמעון בר יצחק חזק.

שכן רעך ביתו ואהלו. מקנהו וקנינו וכל־חילו. עבדו
ואמתו שדהו וגבולו. ושורו וחמורו וכל־אשר לו.
נטעו וכרמו גנו ושבילו. בעירו ועציו פרותיו ויבולו.

Von seines Mundes Frucht der Mensch genießt,
Des Ohrenbläsers Wort wie Gift in die Tiefe der Seele dringend fließt.
Der Wahrheit Lippe unter Greisen und Weisen besteht.
Der Thoren Zunge nach einem Augenblick verweht,
Der Thoren stets offener Mund sucht sein Verderben,
Sie erjagen sich Leiden, wollen Drangsal erwerben.
Schamlos treten sie auf, Zeugen für Gewalt,
Die verderbten Thoren bekunden des bösen Sinnes Gehalt.
Wenn für Lug sie zeugen, werden sie laut des Truges gezieh'n.
Drum sei als Strafe, was Andern sie zugedacht, ihnen verlieh'n.

להאשים Meide beständig, durch Schuld dich zu vergehen.
Dann wirst du ewig vor mir bestehen!

לא Du sollst nicht begehren

שכן Deines Nächsten Haus, Zelt und Heerd,
Besitz und Eigenthum und Alles, was ihm bescheert,
Knecht und Magd und Feld und was dazu gehört,
Ochs und Esel und Alles, was ihm ist gewährt,
Pflanzung und Weinberg und Garten und Rain und Stege,
Heerden, Gehölz und Früchte und Feldes Erträge,

רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו יַעְרוֹ וְכַרְמִלוֹ. יְקַר כַּסְפּוֹ וּזְהָבוֹ וְנֹעַם גָּדְלוֹ. צֹאנוֹ וַאֲלָפָיו מַשְׁקֵהוּ וּמַאֲכָלוֹ. חֲבֶרְתּוֹ וְכָל־מַחֲמַדֵּי מַכְלָלוֹ. ח׳ קָרוּץ מֵחֹמֶר מַה־מּוֹעִילוֹ. חֹמֵד וּמִתְאַוֶּה אֶת־שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. זֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֵינוֹ שֶׁלּוֹ. קִנְיַן שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ לָמָּה הוּא לוֹ. יָבִין וְיַשְׂכִּיל בְּרֵעוֹ וְשִׂכְלוֹ. יִשְׂמַח וְיָעֹז בְּמַתַּת גּוֹרָלוֹ: גּוֹרָלוֹ הִנְחִיל אֵל לִירֵאִים. בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים וְלַפִּידִים נוֹרָאִים:

וְכָל־הָעָם רֹאִים:

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל וּמוֹשִׁיעַ:

סילוק.

וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַנִּרְאֶה וְהַנִּשְׁמָע. וְשׁוֹמְעִים אֶת־הַנִּשְׁמָע וְהַנִּרְאֶה. כְּשֶׁהַדִּבּוּר יוֹצֵא מִפִּי הַגְּבוּרָה.

Und Wagen und Roß und Wald und Gehäge,
Seines Silbers und Goldes Werth, was ihm Schmuck giebt und Rang,
Rinder und Schafe und Speis' und Trank,
Seines Lebens Genossin, seinen köstlichen Besitz, —
Was ist das Alles dem Lehmgebilde nütz?
Nach fremdem Gut' er geizend begehrt,
Und doch das Eig'ne ihm nicht gehört.
Wie hat des Andern Besitz für ihn Werth?
O führt' er sich mit ernstem Sinne das zu Gemüthe!
Wie froh und fest dann im eig'nen Loos' er blühte!

גורלו Sein Loos hat Gott zugetheilt den Ehrfurchtvollen
Unter schaurigen Flammen und Blitzen und Donners Rollen!

וכל Und das ganze Volk sah —

ובכן Und so möge Dir denn das Weihelied emporsteigen; denn Du bist der Heilige Jisraels und sein Retter.

וכל Das ganze Volk Sichtbares und Hörbares schaut,
Hört und sieht geflügelten Laut,

וְנֶחֱצָב עַל הַלֻּחוֹת בְּתִפְאָרָה. קוֹל קוֹלֵי קוֹלוֹת וְרוּחַ
סְעָרָה. וְלַפִּיד לַפִּידִים וְלַפִּידֵי אֵשׁ בּוֹעֵרָה. קוֹל יְיָ בַּכֹּחַ
וְקוֹל יְיָ בֶּהָדָרָה. מְפָרֵשׁ אֶת־הַדִּבּוּר לְבָאֲרָה. יְסוֹבְבֶנְהוּ
יְבוֹנְנֶהוּ סִתְרֵי תוֹרָה. וַיַּרְא הָעָם וַיָּנֻעוּ לְכָּם לְשַׁבְּרָה.
וַיַּעַמְדוּ מֵרָחוֹק מִילִין שְׁנַיִם וַעֲשָׂרָה. וּמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
יָרְדוּ לְסַיְּעָם מִשְּׁמֵי שִׁפְרָה. וּמַלְאֲכֵי צְבָאוֹת יִדּוֹדוּן
בַּהֲלִיכָה יִדּוֹדוּן בַּחֲזִירָה. וְלֹא הֵם בִּלְבָד כִּי אִם עוֹטֶה
אוֹרָה. שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי לְהֶעָזְרָה.
וְנִשְׁתַּלְהֲבוּ מִכֹּחַ הָאֵשׁ וְרוּחָם עָבְרָה. וְעַנְנֵי כָבוֹד הִזִּילוּ
טַלְלֵי אוֹרָה. אֶרֶץ רָעֲשָׁה וְגַם שָׁמַיִם נָטְפוּ לְחַשְׁרָה.
גֶּשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים לְיָפָה וּבָרָה. נַחֲלָתְךָ וְנִלְאָה
אַתָּה כוֹנַנְתָּהּ לְשָׁמְרָה. וּכְמוֹצֵא שָׁלָל רָב שָׂשׂוּ בַּאֲמִירָה
טְהוֹרָה. נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע הִשְׁמִיעוּ בַּאֲמִירָה. וְלֹא הָיָה

Wie das Wort, entströmt dem Munde der Gottesmacht,
In die Tafeln sich gräbt mit herrlicher Pracht,
Mächtig erdröhnendes Hallen, Sturmeswüthen,
Zündende Flammen aus Feuermassen erglühten.
Die Gottesstimm' in Macht, in majestätischer Pracht,
Jeden Spruch erhellend, klar ihn macht,
Das Lager umringend, der Lehre Tiefen vertraut
Dem Volke, das mit bebendem Herzen steht und schaut.
Zwölf Mil erschreckt zurück sie fliehn.
Da zum Heil aus der Sphären Pracht der Engel Schaar erschien,
Und mit ihnen die Himmelsheere vorwärts und rückwärts zieh'n.

ולא Und nicht nur sie, auch Er erschien, den das Licht umhüllt,
Seine Linke mein Haupt, seine Rechte mich umfahet mild.
Entfloh'n war ihnen Leben und Hauch vor der zündenden Gluth.
Die Wolken der Herrlichkeit träufeln belebend Thauesfluth.
Die Erde zittert, die Himmel in Strömen sich ergossen,
Milde Fluthen der Lautern und Holden flossen.
Sein verschmachtend Erbe richtet auf der Herr mit mildem Sinn,
An seinem lautern Wort sie sich freuten, wie an reicher Beute Gewinn.
Zu thun und zu gehorchen, ihr Mund verhieß.
Mehr als das Zehnwort zu empfangen, die Kraft sie verließ.

בָּהֶם בְּהִ לְקַבֵּל יוֹתֵר מִדַּבְּרוֹת עֲשָׂרָה. וְנָמוּ לְרוֹעָם קְרַב אַתָּה וּשְׁמַע אֲמִירָה. כִּי אִם יֹסְפִים אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ נָמוּת מְהֵרָה. וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הוֹדָה לְדִבְרֵיהֶם בְּעֵינָיו לְיַשְּׁרָה. וּמִשָּׁם זָכוּ לְהַעֲמִיד נְבִיאִים לְהִתְאַשְּׁרָה. וְגַם מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם לְבָחֳרָה. אִלּוּ אֶפְשָׁר לְבַלַּע הַמָּוֶת וּלְהַעֲבִירָה. אֲבָל אִי אֶפְשַׁר שֶׁכְּבָר נִגְזָרָה גְּזֵרָה. וְעַל תְּנַאי כָּךְ עָמְדוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. אֲנִי אָמַרְתִּי אֱלֹהִים אַתֶּם לְהִתְפָּאֲרָה. חִבַּלְתֶּם מַעֲשֵׂיכֶם אָכֵן כְּאָדָם תְּמוּתוּן בְּעֶבְרָה. וּמֹשֶׁה מְזָרְזָן וּמְפַיֵּס לְכָל־שׁוּרָה וְשׁוּרָה. וְהַכָּתוּב מְשַׁבְּחוֹ וְהַחָכְמָה תָּעֹז לֶחָכָם יוֹתֵר מִשַּׁלִּיטִים עֲשָׂרָה. וְאָמַר לָהֶם אַל תִּירְאוּ מִן הָאֵשׁ וּמִן הַסְּעָרָה. כִּי לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם בָּא וּלְגַדֵּל לָכֶם עֲטָרָה. וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה עַל פְּנֵיכֶם יִרְאָה טְהוֹרָה. סִמָּן טוֹב בְּאָדָם שֶׁהוּא בַּיְשָׁן וְרוּחוֹ נִשְׁבָּרָה. שֶׁכָּל־מִי שֶׁהוּא עָנָו עִמּוֹ שְׁכִינָה שׁוֹרָה. אֶשְׁכּוֹן אֶת־דַּכָּא וּשְׁפַל רוּחַ לְעֶזְרָה. וְאֶל זֶה אַבִּיט אֶל עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ לְהֵעָתְרָה. אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה: וְעָנוּ

Drum zu ihrem Hirten sie sprachen: Tritt du hin, das Wort zu empfah'n;
Hören wir mehr, wie bald wird der Tod uns nah'n.

ורוח Und Gottes Geist stimmt zu, das Wort hat wohl ihm gefallen:
Drob ward ihnen zu Theil, daß Propheten sollten vor ihnen wallen.
Moscheh bei jedem Worte spricht Ruh' ihnen ein und Muth:
Nicht fürchtet euch vor dem Sturme, nicht vor des Feuers Gluth.
Nur euch zu versuchen kam Er, euch mit seinem Schmucke zu ehren,
Daß stets die Furcht vor ihm euch möge das Antlitz verklären.
Des Menschen schönstes Zeugniß ist Demuth und holde Scham.
Bei dem Demüthigen stets das Göttliche Wohnung nahm.
Bei gebeugtem Sinn und Gemüthe — spricht Gott — Ich hülfreich wohne.
Auf den Tiefgebeugten schau' Ich, ihm wird Erhörung zum Lohne.
Ihn rett' Ich und bring' Ich zu Ehren, in Noth bei ihm Ich throne.

נִכְנַס לִפְנִים מִשָּׁלשׁ מְחִיצוֹת. חשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל נְחוּצוֹת. עָנָן
לִפְנִים עֲרָפֶל לִפְנַי וּלְפָנִים וְחשֶׁךְ כַּחוּצוֹת. וְסִבֵּר לוֹ פָּנִים
לְהִתְרַצּוֹת. וְקִבְּלוֹ עַל יָדוֹ שֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת
קְבוּצוֹת. וְנָתַן נַפְשׁוֹ עַל הַתּוֹרָה בְּדַעַת וּבְמוֹעֵצוֹת. וְלָכֵן
נִקְרֵאת עַל שְׁמוֹ תַּלְתַּלֶּיהָ קְוֻצּוֹת. זִכְרוּ תּוֹרַת משֶׁה עַבְדִּי
אֲשֶׁר עָמַד בִּפְרָצוֹת. אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְחוֹרֵב הַר
הַנִּבְחָר מֵהָרֵי אֲרָצוֹת. חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים וְתוֹרוֹת לְחֵךְ
נִמְלָצוֹת: וְכָל־הַדּוֹר הַהוּא אֲשֶׁר שָׁמְעוּ קוֹלוֹ. זָכוּ לִהְיוֹת
כְּמַלְאֲכֵי זְבוּלוֹ. עָלָיו נִתְרַפְּקוּ וְחָיוּ בְצִלּוֹ. וְנָתַן בְּתוֹכָם
מִשְׁכָּנוֹ וְאָהֳלוֹ. וְהֶרְאָם וְהִרְבָּם לְהַרְאוֹתָם מוֹפְתֵי מִפְעָלוֹ.
וְיָדוֹ הַחֲזָקָה וּכְבוֹדוֹ וְגָדְלוֹ. וּבְשׁוּב רוּחָם לְאוֹצַר מִכְלָלוֹ.

ועני Und der Demuthreiche drang hin durch dreifache Schicht,
Finsterniß und Gewölk und Düster gedrängt an einander dicht.
Und Gott strahlt' ihm entgegen mit Huld im Antlitz licht
Sechshundert und dreizehn Gebote hat da er empfangen,
Gab hin sich mit Sinn und Geist und mit der Seele Verlangen.
Drum nach ihm die Lehre, in Fülle wallend, sollte den Namen erlangen.
„Denket der Lehre Moscheh's, meines Knechtes!" der sich in den Riß gestellt,
Dem Ich am Choreb Gebot' ertheilt, dem Berg', erkürt aus den Ländern der Welt,
Fülle von Lehren, Geboten, Gesetzen,
Die süß und hold den Gaumen letzen.

וכל Jenes ganze Geschlecht, das seine Stimme gehört,
Wie des Himmels Engel war es im Glanze verklärt.
Auf Ihn gelehnt, in seinem Schatten sie leben.
Seines Thrones Stätte drum ließ Er in ihrer Mitte sich erheben.
Er zeigt in Fülle vor ihnen die Zeichen herrlicher Macht,
Seine gewaltige Hand, seines Waltens erhabene Pracht.
Und als ihr Geist zurück in den Himmelsschatz war gekehrt,
Von der Verwesung Wurm blieb ihr Leib unversehrt.

לֹא שָׁלְטָה בִּבְשָׂרָם רִמָּה לְאָכְלוֹ. אַשְׁרֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה הִדְרִיכָם שְׁבִילוֹ. וְלָעוֹלָם הַבָּא יֵאָסְפוּ־לוֹ. וַעֲלֵיהֶם הַכָּתוּב אוֹמֵר מִלּוּלוֹ. אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לוֹ. וּבְיוֹם זֶה הִשְׁמִיעַ אֶת־הוֹד קוֹלוֹ. וְכָל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל פָּצְחוּ הִלּוּלוֹ. וּמַלְאֲכֵי מַעְלָה הִנְעִימוּ מַהֲלָלוֹ. וּבְהֵיכָלוֹ כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ. שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים וְזִיקֵי חַשְׁמַלּוֹ. קְדֻשָּׁה וּתְהִלָּה קִדְּמוּ לְסַלְסְלוֹ. וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם סְבָלוֹ. נִרְאִים נוֹשְׂאִים וְנִשָּׂאִים בְּחֵילוֹ. וּנְהַר דִּי נוּר הָעוֹבֵר לְמוּלוֹ. נוֹתֵן עֹז וּגְדֻלָּה לְהַלְלוֹ. וּמֵאָז מַקְדִּישִׁים חֶבֶל גּוֹרָלוֹ. יוֹם יוֹם יְנַשְּׂאוּהוּ וִירוֹמְמוּהוּ קְהָלוֹ. חֵילֵי־מַעְלָה אֵינָם מַעֲרִיצִים לוֹ. עַד יַקְדִּישׁוּהוּ הָעָם אֲשֶׁר בָּחַר־לוֹ. אֵלּוּ אַחַר אֵלּוּ מַאְדִּירִים צִלְצוּלוֹ. וְשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה יְשַׁלְּשׁוּ־לוֹ.

אשריהם Heil ihnen! Sie leitet in diesem Leben seine Bahn,
In dem künftigen Leben ihm durften getrost sie nah'n.
Von ihnen gilt des Sängers Wort:
Heil dem Volke, dem Solches ward, daß Gott sein Hort'
An diesem Tag seine Stimm' in Majestät erscholl.
Alle Weltenbewohner waren des Jubels voll.
Die Engel der Höhe sangen anmuthig seinen Ruhm.
Seine Herrlichkeit Alles verkündet im Himmelsheiligthum.
Serafim und Ofannim und die herrlich im Schimmer glänzen,
Mit Weih' und Lobgesang eilen, ihn herrlich zu umkränzen.
Die Chajoth, die heiligen, tragend seines Thrones Pracht, —
Scheinen sie auch zu tragen, doch trägt sie seine Macht —
Und der Feuerstrom, der an ihm vorüberwallt,
Spendet Ruhm und Ehre, zu seiner Verherrlichung hallt.

ומאז Und seitdem sein Loos und Erbe hat ihn durch Weihelied erhoben,
An jedem Tag seine Schaaren verherrlichen ihn und loben.
Nicht früher erhebt ihn die Schaar in den Höhen,
Bis ihn verherrlicht das Volk, das Er sich ersehen,
Und nach einander von ihnen ihm Loblieder erklingen,

דָּרֵי־מַעְלָה עִם דָּרֵי־מַטָּה קוֹרְאִים וּמְשַׁלְּשִׁים לְהַקְדִּישׁ־לוֹ:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ. וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר:

ק״ח קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

ק״ח בָּרוּךְ כְּבוֹד־יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ח׳ מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ מָתַי תִּמְלֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכֹּן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח

Das Heilig dreifach sie ihm singen,
Mit den Irdischen die Bewohner der Höhe ihm den Ruf des Dreimalheilig bringen.

ככתוב Wie geschrieben steht durch Deinen Propheten: Und Einer ruft dem Andern zu und spricht:

קדוש (Gem.) Heilig, heilig, heilig ist Gott der Heerschaaren, so weit die Erde reicht, seine Herrlichkeit.

אז Und mit gewaltigem, mächtig erbrausendem Halle lassen sie die Stimme vernehmen, sich erhebend den Serafim entgegen, die ihnen zurufen:

ברוך (Gem.) Gelobt sei die Herrlichkeit des Ewigen! — ein Jeglicher von seiner Stätte aus.

ממקומך Aus Deiner Stätte, Du unser König! glänz' hervor und walte über uns, denn wir harren auf Dich, wenn Du wieder herrschen wirst in Zijon, bald in unseren Tagen für alle Zeit und Ewigkeit thronend. O werde erhoben und geheiligt in Deiner Stadt Jeruschalajim für alle Geschlechter und in alle Dauer der

נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי
עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

קו״ח יִמְלוֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר
הַלְלוּיָהּ:

ח לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ
נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם
וָעֶד כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה:
בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

(Der Vorbeter beendigt die Tefillah; dann folgt Hallel S. 112.)

den Gesängen Deiner Verherrlichung gesprochene Wort lautet, durch David, Deinen frommen Gesalbten:

ימלך (Gem.) Der Ewige wird herrschen in alle Zeit; dein Gott, Zijon, in alle Geschlechter. Hallelujah!

לדור (Vorb.) In alle Geschlechter wollen wir verkünden Deine Größe und in alle Dauer der Zeiten Deine Weihe aussprechen, und Dein Preis, unser Gott, soll aus unserm Munde nie entweichen in alle Zeit und Ewigkeit! denn ein großer und heiliger Gott bist Du. Gelobt seist Du, Ewiger, heiliger Gott!

מגלת רות.

וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ
וּשְׁנֵי בָנָיו׃ ב וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי
וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃ ג וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ
נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃ ד וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים
מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם
כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃ ה וַיָּמֻתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר
הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃ ו וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ
וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד
יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃ ז וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ
לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ ח וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ
לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד
כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים וְעִמָּדִי׃ ט יִתֵּן יְהוָה לָכֶם
וּמְצֶאןָ מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה
קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃ י וַתֹּאמַרְנָה־לָּהּ כִּי־אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃
יא וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד
לִי בָנִים בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃ יב שֹׁבְנָה בְנֹתַי
לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ־לִי תִקְוָה גַּם
הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃ יג הֲלָהֵן תְּשַׂבֵּרְנָה

Digitized by Google

עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה לְבִלְתִּי הֱיוֹת לְאִישׁ אַל
בְּנֹתַי כִּי־מַר־לִי מְאֹד מִכֶּם כִּי־יָצְאָה בִי יַד־יְהוָה׃
יד וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ
וְרוּת דָּבְקָה־בָּהּ׃ טו וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ אֶל־
עַמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ׃ טז וַתֹּאמֶר רוּת
אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר תֵּלְכִי
אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃
יז בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי
וְכֹה יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃ יח וַתֵּרֶא כִּי
מִתְאַמֶּצֶת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃
כ וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד בֹּאָנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה
בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי׃
כא וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא
כִּי הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד׃ כב אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם
הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה עָנָה בִי וְשַׁדַּי
הֵרַע־לִי׃ כג וַתָּשָׁב נָעֳמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ
הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵי מוֹאָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית לֶחֶם בִּתְחִלַּת קְצִיר
שְׂעֹרִים׃

ב

וּלְנָעֳמִי מֹדַע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ
וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃ ב וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי אֵלְכָה־
נָּא הַשָּׂדֶה וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו
וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בִתִּי׃ ג וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה

אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר
מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃ ד וְהִנֵּה־בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר
לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃ ה וַיֹּאמֶר
בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃
ו וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמַר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה
הִיא הַשָּׁבָה עִם־נָעֳמִי מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ ז וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה־
נָּא וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד
מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד עַתָּה זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת מְעָט׃ ח וַיֹּאמֶר
בֹּעַז אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל־תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה
אַחֵר וְגַם לֹא־תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם־נַעֲרֹתָי׃
ט עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא
צִוִּיתִי אֶת־הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ וְצָמִת וְהָלַכְתְּ אֶל הַכֵּלִים
וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃ י וַתִּפֹּל עַל פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ
אָרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו מַדּוּעַ מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי
וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃ יא וַיַּעַן בֹּעַז וַיֹּאמֶר לָהּ הֻגֵּד הֻגַּד לִי כֹּל
אֲשֶׁר־עָשִׂית אֶת־חֲמוֹתֵךְ אַחֲרֵי מוֹת אִישֵׁךְ וַתַּעַזְבִי אָבִיךְ
וְאִמֵּךְ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֵּךְ וַתֵּלְכִי אֶל־עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדַעַתְּ
תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ יב יְשַׁלֵּם יְהוָה פָּעֳלֵךְ וּתְהִי מַשְׂכֻּרְתֵּךְ
שְׁלֵמָה מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת
כְּנָפָיו׃ יג וַתֹּאמֶר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי כִּי נִחַמְתָּנִי
וְכִי דִבַּרְתָּ עַל־לֵב שִׁפְחָתֶךָ וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת
שִׁפְחֹתֶיךָ׃ יד וַיֹּאמֶר לָהּ בֹעַז לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם

וְאָכַלְתְּ מִן־הַלֶּחֶם וְטָבַלְתְּ פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד
הַקֹּצְרִים וַיִּצְבָּט־לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתֹּתַר׃ טו וַתָּקָם
לְלַקֵּט וַיְצַו בֹּעַז אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר גַּם בֵּין הָעֳמָרִים
תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ׃ טז וְגַם שֹׁל־תָּשֹׁלּוּ לָהּ מִן־הַצְּבָתִים
וַעֲזַבְתֶּם וְלִקְּטָה וְלֹא תִגְעֲרוּ־בָהּ׃ יז וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה עַד־
הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה וַיְהִי כְּאֵיפָה שְׂעֹרִים׃
יח וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה
וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן־לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹתִרָה מִשָּׂבְעָהּ׃ יט וַתֹּאמֶר
לָהּ חֲמוֹתָהּ אֵיפֹה לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי מַכִּירֵךְ
בָּרוּךְ וַתַּגֵּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שֵׁם
הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃ כ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי
לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ אֶת־
הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ
מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃ כא וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה גַּם כִּי־אָמַר
אֵלַי עִם־הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִּדְבָּקִין עַד אִם־כִּלּוּ אֵת
כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי׃ כב וַתֹּאמֶר נָעֳמִי אֶל־רוּת כַּלָּתָהּ
טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹתָיו וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בְּשָׂדֶה
אַחֵר׃ כג וַתִּדְבַּק בְּנַעֲרוֹת בֹּעַז לְלַקֵּט עַד־כְּלוֹת קְצִיר־
הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב אֶת־חֲמוֹתָהּ׃

ג

א וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ
מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃ ב וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר

הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה־הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים
הַלָּיְלָה׃ ג וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתַיִךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתְּ
הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ ד וִיהִי
בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת וְגִלִּית
מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתְּ וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין׃
ה וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֵלַי אֶעֱשֶׂה׃ ו וַתֵּרֶד
הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃ ז וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ
וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל
מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃ ח וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ
וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃ ט וַיֹּאמֶר מִי־אָתְּ
וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ עַל־אֲמָתְךָ כִּי
גֹאֵל אָתָּה׃ י וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ
חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים
אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃ יא וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־
תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל
אָתְּ׃ יב וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל
קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ יג לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ
טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־
יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃ יד וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלוֹתָו עַד־הַבֹּקֶר
וַתָּקָם בְּטֶרֶם יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־
בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃ טו וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־
עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת

עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר׃ טז וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־
אַתְּ בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃
יז וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֵלַי אַל־
תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃ יח וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד
אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי־אִם־
כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

ד

א וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר
דִּבֶּר־בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי וַיָּסַר
וַיֵּשֵׁב׃ ב וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־
פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ ג וַיֹּאמֶר לַגֹּאֵל חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ
לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ ד וַאֲנִי
אָמַרְתִּי אֶגְלֶה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד זִקְנֵי
עַמִּי אִם־תִּגְאַל גְּאָל וְאִם־לֹא יִגְאַל הַגִּידָה לִּי וְאֵדְעָה כִּי
אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֶגְאָל׃
ה וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד נָעֳמִי וּמֵאֵת רוּת
הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת־הַמֵּת קָנִיתָ לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ׃
ו וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאָל־לִי פֶּן אַשְׁחִית אֶת־נַחֲלָתִי
גְּאַל לְךָ אַתָּה אֶת־גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא־אוּכַל לִגְאֹל׃ ז וְזֹאת
לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגְּאוּלָּה וְעַל־הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל־דָּבָר
שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
ח וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה־לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ׃ ט וַיֹּאמֶר

Digitized by Google

בֹּעַז לַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת־
כָּל־אֲשֶׁר לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד
נָעֳמִי׃ י וְגַם אֶת־רוּת הַמֹּאֲבִיָּה אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי
לְאִשָּׁה לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת
מֵעִם אֶחָיו וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃ יא וַיֹּאמְרוּ
כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְהוָֹה אֶת־הָאִשָּׁה
הַבָּאָה אֶל־בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת־
בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חַיִל בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית
לָחֶם׃ יב וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר יָלְדָה תָמָר
לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָֹה לְךָ מִן־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃
יג וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן
יְהוָֹה לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃ יד וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים אֶל־
נָעֳמִי בָּרוּךְ יְהוָֹה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וְיִקָּרֵא
שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃ טו וְהָיָה־לָךְ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ וּלְכַלְכֵּל אֶת־
שֵׂיבָתֵךְ כִּי כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־הִיא טוֹבָה
לָךְ מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ טז וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ
בְחֵיקָהּ וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ יז וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם
לֵאמֹר יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי־יִשַׁי
אֲבִי דָוִד׃ יח וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־
חֶצְרוֹן׃ יט וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־
עַמִּינָדָב׃ כ וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד
אֶת־שַׂלְמָה׃ כא וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד
אֶת־עוֹבֵד׃ כב וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־
דָּוִד׃

(Gebete beim Herausnehmen der Thorah S. 120; Vorlesung aus der Thorah S. 289—296; dann hier weiter:)

מניחין ס״ת ב׳ אצל הראשון ואומרין ח״ק על שניהם ומגביהין וגוללין ס״ת שקראו בו ופותחין ס״ת ב׳ וקורין בו למפטיר בפ׳ פינחס.

(במדבר כ״ח כ״ו)

וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה
בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת
עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃ וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה
פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי־

(4. B. M. Cap. 28 V. 26.)

וביום Und am Tage der Erstlinge, wenn ihr dem Ewigen neues Speiseopfer darbringet, nach euren Wochen, sollt ihr heilige Berufung haben; keine Arbeitsverrichtung sollt ihr thun. Und sollt ein Ganzopfer darbringen zum Wohlgeruch dem Ewigen, zwei junge Farren, einen Widder, sieben einjährige Schafe.

שָׁנָה: וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלשָׁה עֶשְׂרֹנִים
לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד: עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן
לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים: שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם: מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם
יִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם:

כשמגביהים הס"ת אומרים·

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי
יְיָ בְּיַד מֹשֶׁה: עֵץ־חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר: דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־נֹעַם וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ
שָׁלוֹם: אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בִּשְׂמֹאלָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד: יְיָ
חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

קודם קריאת ההפטרה ואחר שגמר הגולל יברך המפטיר ברכה זו·

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בִּנְבִיאִים
טוֹבִים וְרָצָה בְדִבְרֵיהֶם הַנֶּאֱמָרִים בֶּאֱמֶת.

Und ihr Speisopfer, Kernmehl eingerührt mit Oel, drei Zehntel zu jedem Farren, zwei Zehntel zu jedem Widder. Je ein Zehntel zu jedem Schafe von den sieben Schafen. Einen Ziegenbock, euch zu sühnen. Außer dem beständigen Ganzopfer und seinem Speisopfer sollt ihr dies opfern; ohne Fehl sollt ihr sie haben und die Spenden dazu.

(Wenn die Thorah erhoben wird, spricht die Gemeinde:)

וזאת Und das ist die Lehre, die Moscheh vorgelegt den Kindern Jisrael auf den Befehl des Ewigen durch Moscheh. Ein Baum des Lebens ist sie den an ihr Festhaltenden, und wer sie erfaßt, ist selig gepriesen. Ihre Wege sind Wege der Anmuth, und ihre Bahnen Frieden. Dauer der Tage ist in ihrer Rechten, in ihrer Linken Reichthum und Ehre. Der Ewige hat es gewollt um seiner Gerechtigkeit willen, Er erhebt die Lehre und verherrlicht sie.

(Segensspruch vor der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, der erwählt hat die wahren Propheten, und Wohlgefallen gefun=

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה וּבְמשֶׁה עַבְדּוֹ וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ וּבִנְבִיאֵי הָאֱמֶת וָצֶדֶק:

מפטירין בתרי עשר בחבקוק ב׳ כ׳.

וַיהוָֹה בְּהֵיכַל קָדְשׁוֹ הַס מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ:

ברוב קהלות מתחילין כאן:

תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק הַנָּבִיא עַל שִׁגְיֹנוֹת:

בקצת קהלות אומרין זה אחר פסוק ראשון של הפטרה.

חתום בראשי החרוזים יעקב ברבי מאיר (לוי).

יַצִּיב פִּתְגָם. לְאָת וּדְגָם. כְּרִבּוֹ רִבְבָן עִירִין:
עָנֵה אֲנָא. בְּמִנְיָנָא. דְּפָסְלִין אַרְבְּעָא טוּרִין:
קָדָמוֹהִי. לְגוֹי מוֹהִי. נְגַד וְנָפֵק נְהַר דְּנוּרִין:
בְּטוּר תַּלְגָּא. נְהוֹר שְׁרָגָא. וְזִקִּין דְּנוּר וּבְעוּרִין:
בְּרָא וּסְכָא. מָה בַחֲשׁוֹכָא. וְעִמֵּהּ שַׁרְיָן נְהוֹרִין:
רְחִיקִין צְפָא. בְּלָא שִׁטְפָּא. וְגַלְיָן לֵהּ דְּמִטַּמְּרִין:
בָּעֵית מִנֵּהּ. יָת הוּרְמָנֵהּ. וּבַתְרוֹהִי עֲדֵי גֻבְרִין:
יָדְעֵי הִלְכְתָא. וּמַתְנִיתָא. וְתוֹסֶפְתָּא סִפְרָא וְסִפְרִין:

den an ihren Worten, den in Wahrhaftigkeit gesprochenen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erkoren die Thorah und Moscheh, seinen Knecht, und Jisrael, sein Volk, und die Propheten der Treue und Wahrheit. —

Haftarah.

(Habakuk Cap. 2 V. 20.)

ויהוה Der Ewige in seinem heiligen Palaste — still vor ihm, o Erdenall!

(In vielen Gemeinden wird bei Cap. 3 angefangen.)

תפלת Gebet vom Propheten Chabakuk auf Schigjenoth.

מֶלֶךְ חַיָּא. לְעָלְמַיָּא. יְמַגֵּן עַם לְהוֹן מְשַׁחְרִין׃
אֲמִיר עֲלֵיהוֹן. כְּחַלָּא יְהוֹן. וְלָא יִתְמְנוּן הֵיךְ עַפְרִין׃
יְחַוְרוּן כְּעָן. לְהוֹן כְּקַעַן. יְטוּפוּן נַעֲוָהִי חַמְרִין.
רְעוּתְהוֹן הַב. וְאַפֵּיהוֹן צְהַב. יְנַהֲרוּן כִּנְהַר צַפְרִין׃
לִי (נ"א ולי) הַב תְּקוֹף. וְעֵינָךְ זְקוֹף. חֲזֵי עֲרָךְ דְּבָךְ כַּפְרִין׃
וִיהוֹן (נ"א יהון) כְּתִבְנָא. בְּגוֹ לִבְנָא. כְּאַבְנָא יִשְׁתְּקוּן חַפְרִין׃

(בכ"י: כקאימנא ותרגימנא במילי דנהיר ספרין.)

יְהוֹנָתָן. גְּבַר עִנְוְתָן. כְּבֵן לֵהּ נַמְטֵי אַפְרִין׃

יְהוָה שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי יְהוָה פָּעָלְךָ בְּקֶרֶב
שָׁנִים חַיֵּיהוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים תּוֹדִיעַ בְּרֹגֶז רַחֵם
תִּזְכּוֹר׃ אֱלוֹהַּ מִתֵּימָן יָבוֹא וְקָדוֹשׁ מֵהַר־פָּארָן
סֶלָה כִּסָּה שָׁמַיִם הוֹדוֹ וּתְהִלָּתוֹ מָלְאָה הָאָרֶץ׃
וְנֹגַהּ כָּאוֹר תִּהְיֶה קַרְנַיִם מִיָּדוֹ לוֹ וְשָׁם חֶבְיוֹן
עֻזֹּה׃ לְפָנָיו יֵלֶךְ דָּבֶר וְיֵצֵא רֶשֶׁף לְרַגְלָיו׃ עָמַד |
וַיְמֹדֶד אֶרֶץ רָאָה וַיַּתֵּר גּוֹיִם וַיִּתְפֹּצְצוּ הַרְרֵי־

Ewiger, vernommen habe ich Deinen Ruf, ich fürchte mich; Ewiger, Dein Wort — beim Herannahen der Jahre belebe es, beim Herannahen der Jahre mache es kund. Im Zorne denke auf Erbarmen. Gott kommt von Theman und der Heilige vom Gebirge Paran. Selah. Es deckte die Erde sein Glanz, und seines Ruhmes war die Erde voll. Und der Mond, der Sonne gleich, hatte Strahlen sich zur Seite, und dort war die Hülle seiner Macht. Vor ihm gehet Pest einher, und ausziehet der Seuche Gluth in seinem Gefolge. Er trat auf und machte die Erde beben, er sah hin und machte die Völker zittern, und es zersplit-

עַד שַׁחוּ גִּבְעוֹת עוֹלָם הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ׃ תַּחַת
אָוֶן רָאִיתִי אָהֳלֵי כוּשָׁן יִרְגְּזוּן יְרִיעוֹת אֶרֶץ מִדְיָן׃
הֲבִנְהָרִים חָרָה יְהוָה אִם־בַּנְּהָרִים אַפֶּךָ אִם־
בַּיָּם עֶבְרָתֶךָ כִּי תִרְכַּב עַל־סוּסֶיךָ מַרְכְּבֹתֶיךָ
יְשׁוּעָה׃ עֶרְיָה תֵעוֹר קַשְׁתֶּךָ שְׁבֻעוֹת מַטּוֹת
אֹמֶר סֶלָה נְהָרוֹת תְּבַקַּע־אָרֶץ׃ רָאוּךָ יָחִילוּ
הָרִים זֶרֶם מַיִם עָבָר נָתַן תְּהוֹם קוֹלוֹ רוֹם
יָדֵיהוּ נָשָׂא׃ שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ עָמַד זְבֻלָה לְאוֹר חִצֶּיךָ
יְהַלֵּכוּ לְנֹגַהּ בְּרַק חֲנִיתֶךָ׃ בְּזַעַם תִּצְעַד־אָרֶץ
בְּאַף תָּדוּשׁ גּוֹיִם׃ יָצָאתָ לְיֵשַׁע עַמֶּךָ לְיֵשַׁע
אֶת־מְשִׁיחֶךָ מָחַצְתָּ רֹּאשׁ מִבֵּית רָשָׁע עָרוֹת
יְסוֹד עַד־־צַוָּאר סֶלָה׃ נָקַבְתָּ בְמַטָּיו רֹאשׁ

terten die ewigen Berge, einsanken die Höhen der Urwelt — für ihn Bahnen von Ewigkeit her. In Noth sah ich die Zelte Kuschans, es erzitterten die Teppiche des Landes Midjan. Ist über Ströme entbrannt der Ewige, über Ströme Dein Zorn, über das Meer Dein Groll, daß Du daher fährst auf Deinen Rossen, auf Deinen Wagen der Sieg? Entblößt erwacht Dein Bogen mit den siebenfachen Pfeilern — ein Spruch, Selah. Ströme läßt hervorbrechen die Erde. Dich sahen und kreisten die Berge, die Wasserfluth ergoß sich, erschallen ließ die Tiefe ihre Stimme, da Er in die Höhe seine Hand erhob. Sonne, Mond blieben stehen in ihrer Wohnung; eine Sonne flogen Deine Pfeile, ein Mond das Blitzen Deiner Lanzen. Mit Wuth durchschreitest Du die Erde, im Grimm stampfest Du die Völker. Auszogst Du zur Hülfe Deinem Volke, zur Hülfe Deinem Gesalbten, schmetterst den Giebel herab vom Hause des Frevlers, entblößtest den Grund bis an den Hals. Selah. Durchbohrst

פְּרָזָו יִסְעֲרוּ לַהֲפִיצֵנִי עֲלִיצֻתָם כְּמוֹ־לֶאֱכֹל עָנִי
בַּמִּסְתָּר׃ דָּרַכְתָּ בַיָּם סוּסֶיךָ חֹמֶר מַיִם רַבִּים׃
שָׁמַעְתִּי ׀ וַתִּרְגַּז בִּטְנִי לְקוֹל צָלְלוּ שְׂפָתַי יָבוֹא
רָקָב בַּעֲצָמַי וְתַחְתַּי אֶרְגָּז אֲשֶׁר אָנוּחַ לְיוֹם
צָרָה לַעֲלוֹת לְעַם יְגוּדֶנּוּ׃ כִּי־תְאֵנָה לֹא־תִפְרָח
וְאֵין יְבוּל בַּגְּפָנִים כִּחֵשׁ מַעֲשֵׂה־זַיִת וּשְׁדֵמוֹת
לֹא־עָשָׂה אֹכֶל גָּזַר מִמִּכְלָה צֹאן וְאֵין בָּקָר
בָּרְפָתִים׃ וַאֲנִי בַּיהוָה אֶעְלוֹזָה אָגִילָה בֵּאלֹהֵי
יִשְׁעִי׃ יְהוִה אֲדֹנָי חֵילִי וַיָּשֶׂם רַגְלַי כָּאַיָּלוֹת
וְעַל בָּמוֹתַי יַדְרִכֵנִי לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹתָי׃

המפטיר יברך ברכות אחרונות.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם צוּר כָּל־הָעוֹלָמִים

mit seinen Pfeilen das Haupt seiner Führer; heranstürmen sie, mich zu zersprengen; sie jubeln, als gälte es aufzuzehren den Armen im Verborgenen. Du tratst das Meer mit Deinen Rossen, den Boden großer Gewässer. Ich höre es und es zittert mein Inneres, beim Gerüchte bebten meine Lippen, Morschheit dringet in mein Gebein und an meiner Stelle zittere ich — daß ich ruhen soll bis an den Tag der Noth, des Heranziehens des Volkes, das ihn bedrängt. Denn der Feigenbaum blühet nicht und kein Ertrag ist an den Weinstöcken, es versagt der Olive Frucht, und die Flur trägt keine Speisen. Entrafft ist der Hürde das Schaf, und kein Rind in den Ställen. Ich aber jauchze dem Ewigen, juble in dem Gotte meines Heiles. Gott der Herr ist meine Kraft, und gleich macht Er meine Füße den Hindinnen, und läßt mich einherschreiten auf meinen Höhen. Dem Sangmeister auf dem Saitenspiele.

(Segenssprüche nach der Haftarah.)

ברוך Gelobt seist Du, Ewiger, unser Gott, Herr der Welt, Hort aller Ewigkeiten, gerecht in allen Zeiten, Du treuer Gott!

צַדִּיק בְּכָל־הַדּוֹרוֹת הָאֵל הַנֶּאֱמָן הָאוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. הַמְדַבֵּר וּמְקַיֵּם. שֶׁכָּל־דְּבָרָיו אֱמֶת וָצֶדֶק:

נֶאֱמָן אַתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְנֶאֱמָנִים דְּבָרֶיךָ וְדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֶיךָ אָחוֹר לֹא־יָשׁוּב רֵיקָם כִּי אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אָתָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הָאֵל הַנֶּאֱמָן בְּכָל־דְּבָרָיו:

רַחֵם עַל־צִיּוֹן כִּי הִיא בֵּית חַיֵּינוּ וְלַעֲלוּבַת נֶפֶשׁ תּוֹשִׁיעַ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְשַׂמֵּחַ צִיּוֹן בְּבָנֶיהָ:

שַׂמְּחֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא עַבְדֶּךָ וּבְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה יָבֹא וְיָגֵל לִבֵּנוּ עַל־כִּסְאוֹ לֹא־יֵשֵׁב זָר וְלֹא יִנְחֲלוּ עוֹד אֲחֵרִים אֶת־כְּבוֹדוֹ. כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ נִשְׁבַּעְתָּ לוֹ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה נֵרוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן דָּוִד:

der spricht und vollbringt, verheißt und erfüllt, deß jegliches Wort ist Wahrheit und Gerechtigkeit. Bewährt bist Du, Ewiger, unser Gott, bewährt Dein Wort, und nicht einer Deiner Aussprüche kehrt unerfüllt zurück, denn Du, o Gott und König, bist bewährt und barmherzig. Gelobt seist Du, Ewiger, o Gott, bewährt in all seinen Aussprüchen!

רחם Erbarme Dich über Zijon, das ist ja die Stätte unseres Lebens, und der Seelenbetrübten hilf auf bald in unsren Tagen. Gelobt seist Du, o Ewiger, der erfreuet Zijon durch seine Kinder!

שמחנו Erfreue uns, Ewiger, unser Gott, durch Elijahu, den Propheten, Deinen Knecht, und durch das Reich des Hauses Davids, Deines Gesalbten; möge er bald herbeikommen, und frohlocken unser Herz. Auf seinem Thron dann sitzet kein Fremder, und nicht werden fürder Andere in seine Herrlichkeit sich theilen, denn bei Deinem heiligen Namen hast Du ihm geschworen, daß nicht verlöschen soll sein Licht in alle Zeit und Ewigkeit. Gelobt seist Du, o Ewiger, Schild des David!

*) עַל־הַתּוֹרָה וְעַל־הָעֲבוֹדָה וְעַל־הַנְּבִיאִים וְעַל־יוֹם
(הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְעַל יוֹם) חַג הַשָּׁבֻעוֹת הַזֶּה שֶׁנָּתַתָּ־לָּנוּ יְיָ
אֱלֹהֵינוּ (לִקְדֻשָּׁה וְלִמְנוּחָה) לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה לְכָבוֹד
וּלְתִפְאָרֶת· עַל־הַכֹּל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ
וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָּל־חַי תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשַּׁבָּת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

(Fortsetzung des Morgengebetes S. 141, Gedächtnißfeier für die Hingeschiedenen S. 301, Tefillah für Mußaf S. 146, der Vorbeter wiederholt diese bis תמידים כהלכתם (am Sabbath bis למעשה בראשית) dann hier weiter:)

אַזְהָרַת רֵאשִׁית לְעַמְּךָ נָתַתָּ· מִצְוֹת עֲשֵׂה וּמִצְוֹת לֹא
תַעֲשֶׂה: בְּמִסְפָּר בְּמִפְקָד הֵם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
וְשִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ· כְּנֶגֶד יְמוֹת הַחַמָּה: גַּם מִצְוֹת עֲשֵׂה
מָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה· כְּנֶגֶד אֵבָרִים שֶׁבָּאָדָם: דּוֹק
וָחֶלֶד הֵעַדְתָּ בָּנוּ עַל עָנְשָׁן וּשְׂכָרָן· הַחַיִּים וְהַמָּוֶת וְהַטּוֹב
וְהָרָע: הוֹרֵיתָ לָנוּ עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת· וְקָשַׁרְתָּ לָנוּ עֲשָׂרָה
כְּתָרִים: וּבִשְׁנֵי לֻחוֹת חֲקַקְתָּם· וּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת הִנְחַלְתָּם·
עַל יְדֵי נֶאֱמָן נְתַתָּם· וּבֵין שְׁנֵי כְרוּבִים הִנַּחְתָּם: זֵרוּז
מִקְרָא וְתַרְגּוּם תּוֹרָה וּנְבִיאִים שְׁמוֹנָה וּכְתוּבִים מִשְׁלֹשִׁים
אַחַד עָשָׂר: חִקְרֵי הֲלָכוֹת וּסְדָרִים שִׁשָּׁה· וַעֲלֵיהֶם
תַּלְמוּד שְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה: טַעֲמֵי מְשָׁלוֹ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים·
וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאָלֶף: יְחִידָה נְתוּנָה לְשִׁשִּׁים רִבּוֹא·
לְעַם אֲשֶׁר בָּחַר מִשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת: כְּתוּבָה בְּאוֹתִיּוֹת
עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם· וְגַם בְּשֵׁם הַמְפֹרָשׁ בְּשִׁבְעִים וּשְׁנַיִם:
לְכָל־אֶחָד וְאֶחָד שְׁלֹשָׁה כְתָרִים· כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים
מַעֲשֵׂה אָדוֹן: מֶלֶךְ הַדְרָה בְּרוֹב נוֹרָאוֹת· אַזְהָרָה בְּשֵׁם
קָדְשׁוֹ וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה: נִקְרָא שְׁמוֹת שִׁבְעִים וְעִמּוֹ

---

*) Die Uebersetzung von על התורה S. 141.

בָּחַר מִשִּׁבְעִים · וּשְׁמוֹ מְעֻלֶּה לְמַעְלָה מִשִּׁבְעִים: סְדָרֶיהָ
בְּסִמָּנִים וּבְמַסּוֹרוֹת · וּבְדִקְדּוּקֵי חֲקִירוֹת · בְּדִינֵי מָמוֹנוֹת
וְדִינֵי נְפָשׁוֹת: עֲטִיפַת הַזִּיו צָהֳלָה וְרִנָּה יִרְאָה וּנְבוּאָה
הִגָּיוֹן וּמְלִיצָה תִּפְאֶרֶת וְשִׂמְחָה: פִּרְקֵי אַגָּדוֹת וְעֶרְכֵּי
עִנְיָנוֹת · דִּקְדּוּקֶיהֶן וְדִקְדּוּקֵי סוֹפְרִים: צוּר כְּתָבָם בְּסוֹד
שָׁלֹשִׁים · וּנְתָנָם בְּאַהֲבָה לְזֶרַע הַמְקֻדָּשׁ: קִבְּלָהּ שְׁלִישִׁי
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי · וּנְתָנָהּ יַחַד לְזֶרַע יְשֻׁרוּן: רֵאשִׁית
וְאַחֲרִית חָקוּק בְּתוֹכָהּ · וְהֵעִיד עֲלֵיהֶם שָׁמַיִם וָאָרֶץ:
שִׁירָה פָּתַח עָנָו עַל זֹאת וְאָמַר שִׁירוֹת הַרְבֵּה · וּפָץ וְאָמַר
אֵין כָּאֵל יְשֻׁרוּן: תּוֹרָה תְּמִימָה הִנְחִיל אָדוֹן לִשְׁבָטִים ·
כְּדֵי לְהַכְנִיסָם בְּגַן עֵדֶן לְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים: תּוֹרָה תְּמִימָה
נָתַתִּי לָכֶם · עַמִּי וְנַחֲלָתִי קְרָאתִי אֶתְכֶם · כְּדֵי שֶׁאֶתֵּן
לָכֶם שָׂכָר טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וְחֵלֶק טוֹב לָעוֹלָם הַבָּא:
ח׳ דִּבְרֵי אֱמֶת וְחֻקֵּי צֶדֶק וְשֵׂכֶל טוֹב יִנְחֲלוּ עוֹשֵׂיהֶם
לְעוֹלָם וָעֶד:

ח׳ אָז שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת · פֵּרוּשׁ עָנְשָׁן
וּמַתַּן שְׂכָרָן · אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת מְזֻקָּקוֹת שִׁבְעָתָיִם ·
צְרוּפוֹת כַּכֶּסֶף וּבְחוּנוֹת כַּזָּהָב: אֲהוּבִים שְׁמָרוּם ·
עֲמוּסִים חֲקָרוּם · בְּכָל־לֵב נְצָרוּם · בְּחָכְמָה דְרָשׁוּם:
אֶת־אֵלֶּה תִּזְכָּר־לָנוּ אֱלוֹהַּ מָעֻזֵּנוּ · וְתִרְצֶה־לָנוּ וּתְמַלֵּא
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ:

עֶלְיוֹנִים שָׂשׂוּ וְתַחְתּוֹנִים עָלְזוּ · בְּקַבָּלַת תּוֹרָה הַכְּתוּבָה
מִסִּינַי (נ״א בקבלת כלה כתובת חתן) · תְּאַר כַּלָּה
מְאֹד נִתְעַלָּה · בְּקַבָּלַת יוֹם זֶה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים:

(Der Vorbeter fährt fort: אלהינו bis zu Ende; der Priestersegen u. s. w. S. 162.)

(Das Minchahgebet S. 180.)

Gedruckt bei Julius Sittenfeld in Berlin.

Subscriptions-Verzeichniß.

Stuttgart.

S. J. Kaulla.
L. W. Rosenstein.
H. Grünwald.
Fritz Kahn jun.
Isidor Ney.
Neuburger Söhne.
J. M. Ottenheimer.
Emil Stettheimer.
Herrmann Koch.
Rechtsconsulent Kaulla.
Carl Kauffmann.
M. Reich.
H. J. Koch.
F. M. Kaulla.
Adolph Levin.
F. Holland.
David Essinger.
J. Reis.
Hofrath Kaulla.
L. Löwenstein.
J. Lazarus.
F. Ellinger.
Banquier Haas.
Hofmusikus Levin.
F. Hirsch, Weinhändler.
B. Levin, Lithograph.
M. Rosenfeld.
H. Stettheimer.
A. Jacobi, Commissionair.
S. L. Neuburger.
Bildhauer Güldenstein.

Laupheim.

Heinrich Steiner.
Josef Mayer.
J. Nathan, Conditor.
S. B. Steiner, Kaufmann.
M. Nördlinger.
Josef Steiner.
E. Heumann, Kaufmann.
Emanuel Einstein.
Josef Obernauer.
David Einstein.
H. D. Levinger.
S. J. Steiner.
Mosis Einstein.
Leopold Kirschbaum, Kaufmann.
Mayer Regensteiner.
E. Einstein, Drechslermeister.
Jakob Nathan.
A. B. Mayer.
Elias Laupheimer, Metzgermeister.
J. M. Rosenthal, Kaufmann.
A. M. Rosenthal.
J. Schmal, Vorsänger.
Viktor Steiner, Schloßbräuereibesitzer.
Samuel Lämmle.
Rechtsconsulent Lämmle.
A. Hirschfeld, Conditor.
D. Einstein, Bäckermeister.
D. Hirschfeld, Kaufmann.
E. Obernauer, Schreinermeister.
Simon Strauß, Uhrmacher.
Benjamin Sänger, Gärtner.
Heinrich Obernauer.
Guggenheimer.

Buchau und Kappel.

Martin Heinrich Maier, Kaufmann.
Raphael Einstein, Kaufmann.
Samuel Neuburger, Kaufmann.
J. J. Kohn, Kaufmann.
J. A. Kuhn, Kaufmann.
Abraham Bernheim, Kaufmann.
Mayer Einstein.
Lazarus Wallenstein
Heinrich Essinger, Kaufmann.
A. R. Einstein, Kaufmann.
G. Kuhn, Kaufmann.
F. B. Einstein.
Lazarus Beer
A. H. Neuburger.
A B. Einstein.
M. B. Neuburger.
H. G. Bernheim.
Negotiant Bernheim.
R. A. Erlanger
M. Beer, Metzgermeister.
D. A. Einstein.

Ulm.

Leopold Hirschfeld, Kaufmann.
J. B. Mayer, Kaufmann.
J. Neuburger, Fabrikant.
D. M. Neuburger, Kaufmann.
A. Murr, Kaufmann, 2 Exemplare.
F. Guggenheimer.
A. J. Mayer, Kaufmann.
Rechtsconsulent Heß.
Rechtsconsulent Sänger.
Leopold Levinger, Fabrikant.
Gebrüder Erlanger, Kaufleute.

Sigmund Schnell, Kaufmann.
Adolph Kühn, Kaufmann.
Hirsch, Kaufmannsdiener.
H. Israel, Kaufmann.

Michelbach a. d. Lücke.

Josef Gundelfinger.
Jakob Gundelfinger.
Nathan Elkan.
Löw Schönmann.
Lehrer Haarburger.
Löw Strauß.
Löw Stern.
Samuel Stern.
Nathan Stern.
David Stern.
Bernhard Stern.
Jakob Stern, Gerber.
Nathan Stern, älterer.

Buttenhausen.

Jonas Bernheimer.
Mayer Bernheimer.
Leopold Löwenthal.
L. Landauer.
Simon Lindauer.
Mayer Adler, älterer.
Heinrich Oettinger.
Samuel Löwenthal.
Simon Bernheimer, älterer.
Abraham Frank.
Jakob Frank.
Samuel Frank.

Jebenhausen.

Rabbiner Herz.
Isaak Raff, Fabrikant.
Jakob Ottenheimer
J. Rothschild, ält.
Waldhornwirth Gutmann.
F. Ottenheimer, Kaufmann.

Göppingen.

B. Rosenthal, Fabrikant.

S. Steymaier, Fabrikant.
Emil Sackuhr, Kaufmann.

Kirchheim.

Nathan Barbier, Fabrikant.

Pflaumloch.

Dessauer, Optiker.
M. Thalmessinger.
Joel Löwengard.

Oberdischingen.

Friedrich Kaulla, Rittergutsbesitzer.

Eßlingen.

Commissionair Hochberger, 2 Exempl

Mergentheim.

Moritz Mendel, Weinhändler.
Jeanette Mendel.

Baisingen.

Hirsch Kiefe.
Isaak Kahn.
Daniel Marx.

Dünsbach.

Jakob Wassermann.
Jakob Kahn.
~~Löw Schwab.~~

Haigerloch.

Michael Levin.

Rexingen.

Jakob Fröhlich.
Philipp Fröhlich.

Kochendorf.

Jakob Eisik.

Oedheim.

Isaak Stern.

Cannstadt.

H. J Koch, Kaufmann.
Jakob Pappenheimer, Fabrikant.

Dettensee.

Carl Augsburger, Kaufm., 3 Exempl.

Nordstetten.

Für die Gemeinde 1 Exemplar.

Berichtigung.

S. 179 u. 274 sind die Verweisungen auf שיר היחוד u. s. w. irrthümlich mitgedruckt und daher nicht zu berücksichtigen.

Digitized by Google

Digitized by Google

CONSERVATION 1997

Digitized by Google

Digitized by Google